ORDU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

ORDU UNIVERSITY
FACULTY OF HEALTH SCIENCES
DEPARTMENT OF NURSING

2. ULUSLARARASI
HEMŞİRELİK ÇALIŞMALARI KONGRESİ

2ND INTERNATIONAL
NURSING STUDIES CONGRESS

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
BOOK OF ABSTRACTS

03-06 EYLÜL/SEPTEMBER 2025
ORDU/TÜRKİYE

Kongre Dilleri
Congress Languages
Türkçe/English

Yer/Location
Ordu Üniversitesi
Cumhuriyet Yerleşkesi
Ordu/Türkiye

insc.odu.edu.tr

/inscoduhem

"Güçlü Hemşirelik, Yenilikçi Yaklaşımlar ve Sağlıklı Gelecek"

2. ULUSLARARASI HEMŞİRELİK ÇALIŞMALARI KONGRESİ

3-6 EYLÜL 2025

ORDU, TÜRKİYE

"Strong Nursing, Innovative Approaches and Healthy Future"

2nd INTERNATIONAL NURSING STUDIES CONGRESS

3-6 SEPTEMBER 2025

ORDU, TÜRKİYE

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

BOOK OF ABSTRACTS

Editör
Prof. Dr. Nülüfer ERBİL-*Ordu Üniversitesi*

Bildiri Kitabı Düzenleme
Dr. Öğr. Üyesi Ebru ŞAHİN-*Ordu Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Burçin IRMAK-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Selin Nur KARA-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Beyzanur TOPALLI-*Ordu Üniversitesi*

Editor
Prof. Nülüfer ERBİL- *Ordu University*

Editing of Abstacts Book
Asst. Prof. Ebru ŞAHİN-*Ordu University*
Asst. Prof. Burçin IRMAK- *Ordu University*
Res. Assist. Selin Nur KARA-*Ordu University*
Res. Assist. Beyzanur TOPALLI-*Ordu University*

© Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ordu, Türkiye, Yayınlanma tarihi: 28.10.2025

© Ordu University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department, Ordu, Türkiye, Publication date: 28.10.2025

İletişim/*Contac*t: +90 (452) 2265248

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Numara/Number		Sayfa/Page
	İçindekiler/Contents.	III-XVII
	Kongreye Davet/Invitation to Congress	XVIII
	Düzenleme Kurulu/Organizing Committee	XIX-XX
	Ulusal ve Uluslararası Bilim Kurulu Üyeleri	XXI-XXII
	National and International Scientific Committee Members	XXIII-XXIV
	Ana Tema/Main Themes	XXV
	Bilimsel Program/Scientific Program	XXVI-XXIX

Davetli Konuşmacılar/Invited Speakers

KONFERANS/CONFERENCE: Hemşirelerin Geleceği: Özerklik ve Yetki Genişletme /The Future of Nursing: Autonomy and Role Expansion
Oturum Başkanı/ Session Chair: Ülkü Baykal, (TR)

DK/IS-1	**Hemşirelerin Geleceği: Özerklik ve Yetki Genişletme** *The Future of Nursing: Autonomy and Role Expansion* **Şeyda Seren İntepeler**	1

PANEL I: Hemşirelikte Liderlik ve Politika / Leadership and Policy in Nursing
Oturum Başkanları/Session Chairs: Sergül Duygulu (TR), Nilgün Göktepe (TR)

DK/IS-2	**Hemşirelikte Liderliğin Geliştirilmesi** *Developing Leadership in Nursing* **Mateja Lorber (SL)**	2
DK/IS-3	**Sağlık Politikaları ve Hemşirenin Rolü** *Role of Nurses in Health Policies* **Ülkü Baykal (TR)**	3
DK/IS-4	**Küresel Sağlık Krizinde Hemşire Liderliği** *Nurse Leadership in Global Health Crises* **Howard Catton (CH)**	

PANEL II: Yapay Zeka ve Hemşirelik / Artificial Intelligence and Nursing
Oturum Başkanları/Session Chairs: Şeyda Seren İntepeler (TR), Nevin Günaydın (TR)

DK/IS-5	**Hemşirelik Eğitiminde Üretken Yapay Zekâ** *Generative Artificial Intelligence in Nursing Education* **Pelin Karaçay (TR)**	4
DK/IS-6	**Hemşirelik Uygulamalarında Yapay Zekâ** *Artificial Intelligence in Nursing Practice* **Nuran Aydın (TR)**	5

PANEL III: Yaşlanan Toplum ve Hemşirelik/Ageing Society and Nursing
Oturum Başkanları/Session Chairs: Nesrin Nural (TR), Pelin Karaçay (TR)

DK/IS-8	**Aktif Yaşlanma ve Hemşirelik** *Active Ageing and Nursing* **Harleah Buck (USA)**	7

DK/IS-9	**Aktif Yaşlanmayı Destekleyen Teknolojik Uygulamalar** *Technological Applications Supporting Active Ageing* **Hacer Gök Uğur (TR)**……	8
DK/IS-10	**Yaşlı Dostu Kentler: Kapsayıcılık, Erişilebilirlik ve Mekânın İyileştirici Gücü** *Age-Friendly Cities: Inclusion, Accessibility, the Healing Power of Place* **Ömer ATABEYOĞLU (TR)**……	9
	PANEL IV: Hemşirelikte Gelişmeye Açık Alan: Adli Hemşirelik/A Developing Area in Nursing: Forensic Nursing **Oturum Başkanları/Session Chairs: Gülşen Eryılmaz (TR), Meral Kelleci (TR)**	
DK/IS-11	**Türkiye'de Adli Hemşireliğin Durumu** *Status of Forensic Nursing in Türkiye* **Sevinç Polat (TR)**……	10
DK/IS-12	**Adli Hemşireliğin Çalışma Alanları** *Fields of Practice in Forensic Nursing* **Venera Mehmeti (XK)**……	11
DK/IS-13	**Portekiz'de Adli Hemşirelik** *Forensic Nursing in Portugal* **Albino Manuel Gomes (PT)**……	
	PANEL V: Sağlığın Geliştirilmesi ve Hemşirelik/Health Promotion and Nursing **Oturum Başkanları/Session Chairs: Nurgül Bölükbaş (TR), Emel Bahadır Yılmaz (TR)**	
DK/IS-14	**Sağlık Bakım Kurumlarında Sürdürülebilirlik ve İklim Duyarlılığı İçin Stratejiler** *Sustainability and Climate Sensitivity in Healthcare Institutions: Strategies for the Future* **Sergül Duygulu (TR)**……	12
DK/IS-15	**Küresel Bir Salgın: Obezite** *A Global Epidemic: Obesity* **Nesrin Nural (TR)**……	13
DK/IS-16	**Bağımlılık ve Hemşirelik** *Addiction and Nursing* **Paulo Rosario de Carvalho Seabra (PT)**……	14
	PANEL VI: Küresel Sağlık ve Hemşirelik /Global Health and Nursing **Oturum Başkanları/Session Chairs: Papatya Karakurt (TR), Dilek Küçük Alemdar (TR)**	
DK/IS-17	**İklim Değişikliğinin Sağlığa Etkileri ve Hemşirelik** *Effects of Climate Change on Health and Nursing* **Gülşen Eryılmaz (TR)**……	15
DK/IS-18	**Ruh Sağlığının Geliştirilmesi ve Hemşirelik** *Mental Health Promotion and Nursing* **Meral Kelleci (TR)**……	16
DK/IS-19	**Afet ve Kriz Durumlarında Hemşirelik** *Nursing in Disasters and Crisis Situations* **Melek Nihal Esin (TR)**……	17

Sözel Bildiriler / Oral Presentations

SB/OP-1 **Karaciğer Nakli Hemşirelerinin Metabolik Sendrom Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi**
Determining the Knowledge and Awareness Levels of Liver Transplant Nurses Regarding Metabolic Syndrome
Öznur İpek Aslan, Hatice Oltuluoğlu, Runida Doğan……..…… 18

SB/OP-2 **Oral Antiviral Kullanımı Konusunda Verilen Eğitimin Hepatit-B Tanılı Hastaların İlaç Uyumuna ve Yaşam Kalitesine Etkisi**
The Effect of Education on Oral Antiviral Use on Medication Compliance and Quality of Life in Patients With Hepatitis-B Diagnosis
Şengül Korkmaz Binay, Aylin Özakgül……..…… 19

SB/OP-3 **Son Sınıf Hemşirelik Öğrencilerinin Cilt Sıyrılması Konusunda Bilgi Düzeyleri: Çok Merkezli, Kesitsel Bir Araştırma**
Senior Nursing Students' Knowledge Levels on Skin Tears: A Multicenter, Cross-Sectional Study
Ayşe Serpici, Burçin Irmak, Gül Çakır Özmen, Fatma Cebeci, Sema Koçan……..……. 20

SB/OP-4 **Ortopedik Cerrahi Geçiren Hastalarda Taburculuk Gereksinimleri ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi**
Determination of Discharge Needs and Influencing Factors in Patients Undergoing Orthopedic Surgery
Merve Kaya, Tülay Kılınç……...…… 21

SB/OP-5 **Cerrahi Hemşirelerinin Yapay Zeka Hazırbulunuşluk Düzeyleri ile Etik Duyarlılıkları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi**
Determining the Relationship Between Surgical Nurses' Readiness for Artificial Intelligence and Their Ethical Sensitivity
Nilgün Özbaş…….. 22

SB/OP-6 **Yoğun Bakımda Çevresel Sürdürülebilirlik: Hemşire Farkındalığı ve Tıbbi Atık Miktarının Değerlendirilmesi**
Intensive Care and Environmental Sustainability: Assessment of Nurse Awareness and Medical Waste Quantity
Suzan Güven, Büşra Aydın, Fatma Eti Aslan…… 23

SB/OP-7 **Teori Tabanlı İleri Hemşirelik Uygulaması: Orem'in Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Teorisinin Uygulanmasına İlişkin Uygulama Güncellemesi**
Orem Theory, Self-Care Deficit, Advanced Nursing, Digital Health, Clinical Practice 24
Sona Pashaei, Gülten Kaptan……..

SB/OP-8 **Klinik Dokunma Noktası Yönteminin Hemşirelik Eğitiminde Klinik Öğrenme İklimi ve Öğrenci Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi: Randomize Kontrollü Deneysel Çalışma**
Impact of The Clinical TouchPoint Method on Clinical Learning Climate and Student Satisfaction in Nursing Education: Randomized controlled Experimental Trial
Yasemin Çıracı Yaşar, Mehtap Tan, Seda Başak…….. 25

SB/OP-10 **Diz Protezi Ameliyatı Esnasında Uygulanan Terapötik Dokunmanın Anksiyete, Yaşam Bulguları ve Konfor Düzeyine Etkisi**
The Effect of Therapeutic Touch Applied During Knee Replacement Surgery on Anxiety, Vital Signs and Comfort Level
Ayşe Çelik, Dilek Gürçayır…….. 27

SB/OP-11 **Açık Kalp Cerrahisi Geçiren Hastalarda Göz Maskesi Kullanımının Ağrı ve Uyku Kalitesi Üzerine Etkisi: Tek Kör Randomize Kontrollü Çalışma**
The Effect of Eye Mask Use on Pain and Sleep Quality in Patients Undergoing Open Heart Surgery: A Single-Blind Randomized Controlled Trial
Şeyma Sürmeli, Nurgül Bölükbaş…… 28

SB/OP-12 **İklim Değişikliğinin Acil Servis Başvurularına ve Hemşirelik Bakımına Yansımaları**
The Reflections of Climate Change on Emergency Department Admission and Nursing Care
Şeyda Buse Güzel, Yasemin Özhanlı, Havva Bozdemir, Züleyha Şimşek Yaban…… 29

SB/OP-13 **Diyabetli Hastalarda Ayak Bakım Davranışları ve Sağlık Okuryazarlığı Arasındaki İlişki**
Relationship Between Foot Care Behaviors and Health Literacy in Patients with Diabetics
Fundanur Öztürk, Aslıhan Çatıker…… 30

SB/OP-14 **Üniversite Öğrencilerinde Deri Nemliliği ile El Hijyeni Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi**
Determining the Relationship Between Skin Moisture and Hand Hygine in University Students
Amine Terzi, Melek Ertürk, Enes Bulut, Selma Durmuş Sarıkahya…… 31

SB/OP-15 **Ani Bebek Ölüm Sendromu ve Güvenli Uyku Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Formu'nun Geliştirilmesi**
Development of the Sudden Infant Death Syndrome and Safe Sleep Awareness Scale–Parent Form
Dilara Aydın Tozlu, Uğur Gül, Bağdagül Akkanat, Murat Bektaş, Emine Efe... 32

SB/OP-16 **Hemşirelerin Yaşam Sonu Bakım Verme ile İlgili Tutum ve Davranışlarının Pediatrik Yaşam Sonu Bakım Verme Stresi Üzerine Etkisi**
The Effect of Nurses' Attitudes and Behaviors Regarding End-of-Life Care on Pediatric End-of-Life Care Stress
Canan Akkaya, Hacer Kobya Bulut…… 33

SB/OP-17 **Primipar Annelerde Aşırı Sosyal Desteğin Anneliğe Geçişe Uyuma Etkisi**
The Effect of Excessive Social Support on Adaptation to the Transition to Motherhood in Primiparous Mothers
Elif Eyüpoğlu, Nazlı Baltacı, Feyza Nur Çolak…… 34

SB/OP-18 **Ani Bebek Ölüm Sendromu ve Güvenli Uyku Önerilerine İlişkin Bilgi Doğrulaması: Yapay Zekâ Karşılaştırması**
Artificial Intelligence Comparison in Validating Safe Sleep Recommendations for Sudden Infant Death Syndrome
Dilara Aydın Tozlu, Emine Efe……... 35

SB/OP-19 **Hemşirelik İş Kesintisi Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması Ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi**
The Adaptation of Nursing Interruption Scale in Turkish and Examining its Psychometric Properties
Hülya Şen, Nihal Ünaldı Baydın…… 36

SB/OP-20 **Sınır Ötesi Bakımın Gücü: Hemşirelik Öğrencilerinin Kültürel Duyarlılık ve Mahremiyet Bilinci İlişkisi**
The Power of Cross-Border Care: The Relationship Between Cultural Sensitivity and Privacy Awareness Among Nursing Students
Yeşim Barin, Dilek Anli, Yasemin Erden…… 37

SB/OP-21 **Hemşirelik Öğrencilerinin Bakım Planı Hazırlama Aşamasındaki Görüşlerinin Belirlenmesi: Niteliksel Bir Çalışma**
Determining the Opinions of Nursing Students at the Stage of Preparing a Care Plan: A Qualitative Study
Nazmiye Yıldız Alver, Belkız Kızıltan…… 38

SB/OP-22 **Gebelerde Ortoreksiya Nervoza ve Siberkondri İlişkisinin İncelenmesi**
Investigation of Relationship Between Orthorexia Nervoza and Cyberchondria in Pregnant Women
Nülüfer Erbil, Şeydanur Osma…… 39

SB/OP-23 **Sezaryen Sonrası Elektrikli Battaniye ile Isıtmanın Doğum Sonu Konfor, Ağrı, Süt Miktarı ve Emzirme Başarısına Etkisi**
Effect Of Electric Blanket Warming After Cesarean Section on Postpartum Comfort, Pain, Milk Quantity and Breastfeeding Success
Tuba Çıtak, Ebru Şahin……... 40

SB/OP-24 **Gebelerde İnternet Yoluyla Karar Alma ve Anksiyete İlişkisinin İncelenmesi**
Investigation of the Relationship Between Internet Decision-Making and Anxiety in Pregnant Women
Gizem Yıldız, Nülüfer Erbil……. 41

SB/OP-25 **Riskli Gebelerde Sayılarla Boyama Etkinliğinin Stres ve Prenatal Bağlanmaya Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma**
The Effect of Paint-by-Numbers Activity on Stress and Prenatal Attachment in High-Risk Pregnancies: A Randomized Controlled Trial
Ayşe Metin, Hümeyra Tülek Deniz, Zeynep Öztürk, Elanur Uludağ, Şevin Polat…….. 42

SB/OP-26 **Hemşirelerde Menstrüasyon Semptomları ve Ağrı Düzeyinin Bakım Davranışlarına Etkisinin İncelenmesi**
Investigating the Effect of Menstrual Symptoms and Pain Severity on Caring Behaviors in Nurses
Özlem Akın Yamak, Vacide Aşık Özdemir…… 43

SB/OP-27 **Gebelikte Ruh Sağlığını Desteklemeye Yönelik Psikososyal Hemşirelik Müdahaleleri: Güncel Yaklaşımlar**
Psychosocial Nursing Interventions to Support Mental Health During Pregnancy: Current Approaches
Seyhan Alpay, Ebru Şahin……... 44

SB/OP-28 **Gebelerin Doğuma İlişkin Algıları: Bir Metafor Çalışması**
Pregnant Women's Perceptions about Birth: A Metaphor Study
Hilal Gül Boyraz Yanık, Nülüfer Erbil……... 45

SB/OP-29 **Erken Adölesan Dönemde Çocuğu Olan Ebeveynlere Verilen Ergenliğe Geçiş Hazırlık Eğitiminin Anne Baba Stresi ile Anne Baba Tutumu Üzerine Etkisi**
The Effect of Preparatory Education on Parental Stress and Attitudes in Parents of Children Entering Early Adolescence
Ayşe Metin, Gamze Paloluoğlu, Berilsu Çınar, Meryem Sungur……. 46

SB/OP-30 **Üreme Otonomisi Ölçeği Türkçe Geçerlilik ve Güvenirliği**
Turkish Validity and Reliability of The Reproductive Autonomy Scale
Şevval Şahin Albayrak, Nülüfer Erbil…… 47

SB/OP-31 **Kadınların Jinekolojik Kanserden Korunma Bilgi Durumu, Sağlık Arama Davranışı ile Tamamlayıcı ve Alternatif Tedavi Tutumunun İncelenmesi**
Examination of Women's Knowledge of Gynecological Cancer Prevention, Health Search Behaviour, and Attitudes Towards Complementary and Alternative Medicine
Mehtap Gümüşay, Merve Öksüz, Nur Fidan Varlık…….. 48

SB/OP-32 **Genç Kadınlarda Primer Dismenore Prevalansı, Risk Faktörleri ve Baş Etmede Kullanılan Uygulamalar**
Prevalence, Risk Factors, and Coping Strategies for Primary Dysmenorrhea Among Young Women
Hilal Gül Boyraz Yanık, Özlem Akın Yamak, Nülüfer Erbil……... 49

SB/OP-33 **Pap Smear İşlemi Esnasında Uygulanan Sanal Gerçeklik Gözlüğünün Anksiyete, Ağrı Ve Hasta Memnuniyetine Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma**
Effect of Virtual Reality Glasses Applied During Pap Smear Procedure on Anxiety, Pain and Patient Satisfaction: Randomized Controlled Study
Scale
Ruken Seven, Hacer Gülen Savaş……... 50

SB/OP-34 **Klimakterik Dönemde Cinsel Sağlık: Değişim, Zorluklar ve Çözüm Yolları**
Sexual Health in the Climacteric Period: Change, Challenges and Solutions
Seyhan Alpay, Ebru Şahin……..… 51

SB/OP-35 **Kahramanmaraş Depreminden 18 Ay Sonra Depremzedelerin, Deprem Stresi ile Baş Etme ve Genel Sağlık Durumları: Kesitsel Bir Çalışma**
Eighteen Months After the Kahramanmaraş Earthquake: Earthquake Survivors' Coping with Earthquake-Related Stress and General Health Status – A Cross-Sectional Study
Gözde Özdemir, Saime Erol, Zahide Aksoy……... 52

SB/OP-36 **Yetişkinlerde Koronavirüsten Korunma Önlemlerine Yönelik Farkındalık ve Uygulamaların Değerlendirilmesi: Bir Toplum Örneği**
Evaluation of Awareness and Practices of Coronavirus Prevention Measures in Adults: A Community Example
Emine Yılmaz, Gülcan Kar Şen…….. 53

SB/OP-37 **Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Yapay Zeka: Bibliyometrik Analiz**
Artificial Intelligence in Primary Health Care: A Bibliometric Analysis
Ozan Özkol, Merve Çabuk…….. 54

SB/OP-38 **Ortaokul Öğrencilerine Animasyonlu ve Animasyonsuz Verilen Menstrüasyon Eğitiminin Etkinliğinin Değerlendirilmesi**
Evaluating The Effectiveness of Animated and Non-Animated Menstruation Training for Secondary School Students
Hacer Gök Uğur, Seçim Gümüş Sarı, Mürselcan Kabakçı, Selin Nur Kara, Simge Tombul, Meral Çetin, Sedanur Şalvar…… 55

SB/OP-39 **Mindfulness Temelli Stres Azaltma Programının Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Stres ve Akademik Kaygı Üzerine Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma**
The Effect of a Mindfulness-Based Stress Reduction Program on Clinical Stress and Academic Anxiety in Nursing Students: A Randomized Controlled Trial
Emel Bahadır Yılmaz, Senem Bayat……... 56

SB/OP-40 **Tekrarlı İntihar Girişiminde Bulunan Bireylerin Perspektifinden Travmatik Deneyimler ve Başetme Stratejileri: Fenemenolojik Çalışma**
Traumatic Experiences and Coping Strategies from the Perspective of Individuals Who Have Repeatedly Attempted Suicide: A Phenomenological Study
Nurten Gülsüm Bayrak, Sevda Uzun, Halil İlhan Aydoğdu……. 57

SB/OP-41 **İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Adalet Algısı ve Adalet Eğilimleri Arasındaki İlişkide Akran İlişkilerinin Rolü**
The Role of Peer Relationships on the Relationship Between Primary School Students' Perceptions of Social Justice and Their Attitudes Toward Justice
Esra Erdoğan, Nisanur Bereket…… 58

SB/OP-42 **İş Yaşamı Alanlarına Göre Kadın Çalışanların Cam Tavan Engelleri Algıları**
The perceptions of Female Employees About Glass Ceiling Barriers According to Their Fields of Work Life
Hatice Kahyaoğlu Süt, Rabia Burcu…….. 59

SB/OP-43 **Transteoretik Model Temelli Geliştirilen "Hadi Hareket Et" (HaHEt) Mobil Yazılım Programının Üniversite Öğrencilerinin Sedanter Yaşam Davranışlarına Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma Protokolü**
The Effect of the Transtheoretical Model-Based "Let's Move" (LM) Mobile Software Program on University Students' Sedentary Behaviors: A Randomized Controlled Trial Protocol
Gözde Özdemir, Saime Erol…… 60

SB/OP-44 **Bipolar Bozuklukta Alevlenme Dönemleri ve Yardım Arama Davranışlarına İlişkin Deneyimler: Fenomenolojik Bir Çalışma**
Experiences Related to Manic Episodes and Help-Seeking Behaviors in Bipolar Disorder: A Phenomenological Study
Nurten Gülsüm Bayrak, Fatma Gül Çelik Helvacı, Behice Belkıs Çalışkan…… 61

SB/OP-45 **Özel Gereksinimli Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Psikolojik Sağlamlığının Bakım Veren Yükü Üzerine Etkisi: İçselleştirilmiş Damgalamanın Aracı Rolü**
The Effect of Psychological Resilience on Caregiver Burden among Parents of Children with Special Needs: The Mediating Role of Internalized Stigma
Feride Ercan, Esra Erdoğan, Kübra Akdeniz Barut……. 62

SB/OP-46 **Yaşlı Bireylerde Kendini İhmal, Öz Şefkat ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**
An Examination of the Relationship Between Self-Neglect, Self-Compassion, and Psychological Well-Being in Older Adults
Emine Sayım, Zeynep Öztürk……. 63

SB/OP-47 **Kayıptan Sonra Zihinde Kapanmayan Döngüler" – Prenatal Kayıp Yaşayan Kadınlarda Ruminatif Düşünceler Üzerine Nitel Bir Çalışma**
Unclosed Loops in the Mind After Loss" – A Qualitative Study on Rumination in Women Who Have Experienced Prenatal Loss
Sedanur Aran Tiryaki, Beyzanur Topallı, Mustafa Çılgı, Kübra Gökalp, Sibel Asi Karakaş, Özlem Şahin Altun…… 64

SB/OP-48 **Toplum Ruh Sağlığı Merkezine Kayıtlı Olan Hastalarda Sigara Bıraktırma Eğitiminin Etkinliğinin İncelenmesi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma**
Evaluation of the Effectiveness of Smoking Cessation Education in Patients Registered at a Community Mental Health Center: A Randomized Controlled Trial
Zeynep Öztürk, Elif Özcan Tozoğlu, Ayşe Metin, Elanur Uludağ, Emine Sayım…….. 65

SB/OP-49 **Hemşirelerin Çalışma Ortamı ve Örgütsel Destek Algısının İş Motivasyonuna Etkisi**
The Effect of Nurses of Working Environment and Organizational Support Perception on Work Motivation
Hatice Efe Eydi, Nilgün Göktepe…… 66

SB/OP-50 **Yoğun Bakım Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Hasta Teslim Sürecindeki Algılamaları ve Etkili İletişim Becerilerinin Belirlenmesi**
Determining The Perceptions of Nurses Working in Intensive Care Units About the Patient Delivery Process and Their Effective Communication Skills
Gizem Barut Uslu, Papatya Karakurt…… 67

SB/OP-51 **Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zeka Korkusu Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması**
Turkish Adaptation of the Nursing Students' Artificial Intelligence Fear Scale: A Study of Validity and Reliability
Şengül Korkmaz Binay, Papatya Karakurt…… 68

SB/OP-52 **Organ Nakli Hemşirelerinin Hemşirelik Bakımındaki Etik Tutumlarının Belirlenmesi**
Determining the Ethical Attitudes of Organ Transplant Nurses in Nursing Care
Bahar Aslan, Öznur İpek Aslan, Pelinay Songün, Ahmet Sami Akbulut…….. 69

SB/OP-53 **COVID-19 Sürecinde Kemoterapi Alan Kolorektal Kanserli Hastalarda Mobil Uygulama ile Geliştirilen İnteraktif Hemşire Desteği Programının Hasta Sonuçlarına Etkisi**
The Effect of the Interactive Nurse Support Program Developed with Mobile Application on Patient Outcomes in Colorectal Cancer Patients Receiving Chemotherapy During COVID-19
Burcu Ağdemir, Ayten Demir, Murat Bardakçi, Doğan Uncu…… 70

SB/OP-54 **ChatGPT ve Hemşirelerin Hemşirelik Süreci Bilgi Performanslarının Karşılaştırılması**
Comparison of Low and High Risk ChatGPT and Nurses' Performance in Nursing Process: A Descriptive and Comparative Study
Pelin Karaçay, Polat Göktaş, Hikmet Emre Tezcan, Ebruhan Askar, Zeynep İlen, Elif Aylin Basüt, Özgen Yaşar…… 71

SB/OP-55 **Hemşirelik Öğrencilerinin Tanatofobi Düzeyleri ile Ölmekte Olan Hastaya Bakım Verme Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**
Examination of The Relationship Between Nursing Students' Thanotophobia Levels and Their Attitudes Towards Care for Dying Patients
Meryem Sevinç, Betül Bayrak…… 72

SB/OP-56 **Tekno-Güvensizlikten Hasta Güvenliğine: Hemşirelerde Teknostres Yaratıcılarının Hasta Güvenliği Tutumuna Etkisi**
From Techno-Insecurity to Patient Safety: The Impact of Technostress Creators on Nurses' Attitudes Toward Patient Safety
Gamze Tunçer Ünver, Edanur Özden…… 73

SB/OP-57 **Hemşirelik Öğrencilerinin Cerrahi Alan Enfeksiyonlarını Önlemeye Yönelik Bilgileri ile Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki**
The Relationship Between Nursing Students' Knowledge of Surgical Site Infection Prevention and Their Attitudes Toward Evidence-Based Nursing
Elif Budak Ertürk…… 74

SB/OP-58 **Meslektaş Dayanışmasının Hemşirelerin Tıbbi Hata Tutumlarına Etkisi**
The Effect of Colleague Solidarity on Nurses' Medical Error Attitudes
Ayşe Şevval Patkavak, Nilgün Göktepe…….. 75

SB/OP-59 **Karşılanamayan Hemşirelik Bakımının Kanser Hastalarının Hemşirelik Bakımından Duydukları Memnuniyet ve Hemşirelere Güven Üzerindeki Etkisi**
The Effect of Missed Nursing Care on Cancer Patients' Satisfaction with Nursing Care and Trust in Nurses
Necip Hanci, Sergül Duygulu…….. 76

SB/OP-60 **Hemşirelerde Politik Becerinin Kariyer Geleceği Algısı Üzerine Etkisi**
The Effect of Political Skills on The Perception of Career Future in Nurses
Satı Birbudak, Şehrinaz Polat……. 77

SB/OP-61 **Geleceğin Hemşireleri İçin Yapay Zekâ Eğitimi: Hemşirelik Eğitim Programında Yapay Zekâ Derslerinin Güncel Durumu**
Artificial Intelligence Education for Future Nurses: The Current Status of Artificial Intelligence Courses in Nursing Education Programs
Menevşe Yıldırım, Hasan Fehmi Dirik, Şeyda Seren İntepeler…… 78

SB/OP-62 **Dahili ve Cerrahi Kliniklerinde Yatan Hastaların Manevi Çelişki Durumlarının Dine Yönelik Tutumlarına Etkisi**
The Effect of Spiritual Conflict on Attitudes Towards Religion among Patients Hospitalized in Internal Medicine and Surgery Clinics
Papatya Karakurt, Şeyda Yetginler Memiş, Meryem Fırat, Nupelda Kaya….. 79

SB/OP-63 **Geriatri Hastalarına Bakım Veren Hemşirelerin Etik Kaygılarının Belirlenmesi**
Identification of Ethical Concerns Among Nurses Providing Care to Geriatric Patients
Elanur Uludağ, Zeynep Kızıltaş, Sevda Oğuz, Handan Uğurlu……... 80

SB/OP-64 **Kronik Hastalığı Olan Bireylerde Özbakım Yönetimi ve Farkındalığın İlaç Uyumuna Etkisi**
The Effect of Self-Care Management and Awareness on Medication Adherence in Individuals with Chronic Diseases
Papatya Karakurt, Meryem Fırat, Buse Nur Gedik…….. 81

SB/OP-65 **Yoğun Bakım Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Hasta Teslim Sürecindeki Algılamaları ve Etkili İletişim Becerilerinin Belirlenmesi**
Determining The Perceptions of Nurses Working in Intensive Care Units About the Patient Delivery Process and Their Effective Communication Skills
Gizem Barut Uslu, Papatya Karakurt…… 82

SB/OP-66 **Ailesinde Kardiyovasküler Hastalık Olan Üniversite Öğrencilerinin Kardiyovasküler Hastalık Risk Farkındalıkları, Sağlıklı Yaşam Davranışları ve Etkileyen Faktörler**
Cardiovascular Disease Risk Awareness, Healthy Lifestyle Behaviors, and Influencing Factors Among University Students with a Family History of Cardiovascular Disease
Sıla Beşli, Erdal Ceylan…… 83

SB/OP-67 **Geleneksel Yöntem ve Kahoot! Oyunlaştırması ile Yapılan İnsülin Enjeksiyon Eğitiminin Hemşirelik Öğrencilerinin Bilgi, Beceri ve Motivasyon Düzeyine Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma**
The Effect of Traditional Method and Kahoot! Gamification-Based Insulin Injection Training on Nursing Students' Knowledge, Skills, and Motivation Levels: A Randomized Controlled Study
Seçil Gülhan Güner, Bahrican Güven, Müge Tezel……... 84

SB/OP-68 **İnme Hastaları için Sağlık Eğitimi Uyum Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik ve Güvenirliği: Metodolojik Çalışma**
Turkish Validity and Reliability of the Health Education Adherence Scale for Stroke Patients: A Methodological Study
Hanife Durgun, Fatma Aksoy Şirin, Kübra Yeni…….. 85

SB/OP-69 **Sosyal Medyada Yer Alan Mesleki Motivasyon Videolarının Hemşirelik Öğrencilerinde Hemşirelik İmajı ve Öğrenme Motivasyonuna Etkisi**
The Effect of Vocational Motivation Videos on Social Media on Nursing Students' Nursing Image and Learning Motivation
Afitap Özdelikara, Melike Bolat, Gizemnur Ahlat, Büşra Özok…….. 86

SB/OP-70 **Hemşirelik Öğrencilerinde Yapay Zekâ Tutumu, İstihdam Edilebilirlik ve Kariyer Stresi: Bir Yapısal Eşitlik Modellemesi**
Artificial Intelligence Attitude, Employability and Career Stress in Nursing Students: A Structural Equation Modelling
Necip Hanci, Zehra Gök Metin…… 87

SB/OP-71 **Yoğun Bakım Ünitelerinde Algılanan Stresörler Ölçeği: Türkçe Geçerlik ve Güvenirliği**
The Perceived Stressors in Intensive Care Units Scale: Validity and Reliability in Turkish
Yüsranur Günday, Nurgül Bölükbaş……. 88

SB/OP-72 **Yapay Zeka Modelli Hemodiyaliz Aleti Modellemesine İlişkin Hemodiyaliz Hastaları Ve Hemşirelerinin Beklentileri**
Expectations of Hemodialysis Patients and Nurses Regarding Artificial Intelligence Modeling of Hemodialysis Equipment
Sevil Güler, Sultan Taşcı, Murat Hayri Sipahioğlu, Seda Şahan, Ayser Döner, Özlem Ceyhan, Pınar Tekinsoy Kartın, Ülkü Özdemir…… 89

SB/OP-73 **MS VE KADIN: Multiple Skleroz Tanılı Kadınların Kadınlık Algısının Belirlenmesi**
MS and Women: Exploring the Perceptions of Femininity Among Women Diagnosed with Multiple Sclerosis
Afitap Özdelikara, Nuran Mumcu…….. 90

SB/OP-74 **Hemşirelik Öğrencilerinde Rol Oynamanın Öğrencilerin Yenilikçilik ve Yaratıcılık Düzeylerine Etkisinin Belirlenmesi**
Determining the Effect of Role Playing on Nursing Students' Levels of Innovativeness and Creativity
Amine Terzi, Yasemin Yıldırım…….. 91

SB/OP-75 **Hemşirelik ve Yapay Zeka Destekli Robot Teknolojileri**
Nursing and Artificial Intelligence Supported Robotic Technologies
Sevil Güler…… 92

SB/OP-76 **Cerrahi Hemşirelerinin Phubbing Düzeylerinin Bakım Davranışlarına Etkisi: Analitik Kesitsel Bir Çalışma**
The Effect of Surgical Nurses' Phubbing Levels on Care Behaviors: An Analytical Cross-Sectional Study
Esra Özkan, Belgin Şen Atasayar, Elif Güzide Emirza…… 93

SB/OP-77 **Laparoskopik Kolesistektomi Sonrası Omuz Masajı ve Terapötik Dokunmanın Ağrı ve Anksiyete Üzerindeki Etkinliğinin Karşılaştırılması: Üç Kollu Tek Kör Randomize Kontrollü Bir Çalışma**
Comparing the Efficacy of Shoulder Massage and Therapeutic Touch on Pain and Anxiety After Laparoscopic Cholecystectomy: A Three-Arm Single-Blind Randomized Controlled Trial

Esra Özkan, Elif Güzide Emirza, Nurten Gülsüm Bayrak..... 94

SB/OP-78 **Kaliteli Cerrahi Bakım için Güncel Hemşirelik Uygulamalarının Kanıta Dayalı Yeniliklerle Entegre Edilmesi**
Integration of Current Nursing Practices with Evidence-Based Innovations for High-Quality Surgical Care
Sona Pashaei, Gülten Kaptan..... 95

SB/OP-79 **İntraoperatif Süreçte Ameliyathane Hemşiresinin Rolü: Olgu Sunumu**
The Role of the Operating Room Nurse in the Intraoperative Process: Case Report
Dilek Öztürk, Sümeyra Aksoy Kılıç..... 96

SB/OP-80 **Laparoskopik Kolesistektomi Sonrası Komplikasyonların Yönetiminde Güncel Yaklaşımlar: Safra Kanalı Yaralanması Örneği**
Current Approaches to the Management of Complications Following Laparoscopic Cholecystectomy: The Example of Bile Duct Injury
Sümeyra Aksoy Kılıç, Dilek Öztürk..... 97

SB/OP-81 **Abernethy Malformasyonu Nedeniyle Karaciğer Nakli Yapılan Hastanın Hemşirelik Bakımı: Nadir Bir Olgu Sunumu**
Nursing Care of a Patient Who Underwent Liver Transplantation Due to Abernethy Malformation: A Rare Case Presentation
Dilek Öztürk, Sümeyra Aksoy Kılıç..... 98

SB/OP-82 **Serebrovasküler Olay Geçiren Bir Hastada Gordon Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli Temelli NANDA-NIC-NOC Hemşirelik Bakımının İncelenmesi: Bir Olgu Sunumu**
Examining the Gordon Functional Health Model-Based NANDA-NIC-NOC Nursing Care in a Patient with Cerebrovascular Accident: A Case Report
Seçil Gülhan Güner, Bahrican Güven..... 99

SB/OP-83 **Toplumsal Cinsiyet ve Doğum Sonu Geleneksel Uygulamalar Arasındaki İlişki**
The Relationship Between Gender Roles and Postpartum Traditional Practices
Nülüfer Erbil, Mustafa Sabri Kovancı, Birsen Paltun, Esra Güler..... 100

SB/OP-84 **Genç Yetişkinlerde Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları ve Kadın Düşmanlığı Arasındaki İlişki**
The Relationship Between Gender Stereotypes and Misogyny Among Young Adults
Tuğba Öz, Ece Naz Erbil..... 101

SB/OP-85 **Menopoz Dönemindeki Kadınlara Verilen Derin Gevşeme Egzersizinin Menopozal Semptomlar ve İş Performansına Etkisi**
The Effect of Deep Relaxation Exercise on Menopausal Symptoms and Work Performance in Menopausal Women
Gonca Buran, Dilek Yılmaz, Hava Gökdere Çınar..... 102

SB/OP-86 **Üreme Çağındaki Kadınlarda Menstrüel Migren ve Migren Prevalansı Ve Risk Faktörleri: Çok Merkezli Çalışma**
Menstrual Migraine and Migraine Prevalence and Risk Factors in Women of Reproductive Age: A Multicenter Study
Meryem Erdoğan Acar, Yasemin Özyer Güvener, Gonca Buran, Çiler Yeyğel, Ayşegül Dönmez, Nurten Denizhan Kırcan..... 103

SB/OP-87 **Kadınların Jinekolojik Kanser Farkındalığına Siberkondri Ciddiyeti ve Kişilik Tipinin Etkisi**
The Effect of Cyberchondria Severity and Personality Type on Women's Gynecological Cancer Awareness
Hilal Gül Boyraz Yanık, Fatma Aksoy Şirin, Nülüfer Erbil..... 104

SB/OP-88 **Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Sağlığına Etkisi: Kültürel, Dini ve Yapısal Bir Değerlendirme**
The Impact of Gender Inequality on Women's Health: A Cultural, Religious, and Structural Perspective
Nur Fidan Varlik, Nülüfer Erbil…… 105

SB/OP-89 **Preeklampsi Tanılı Gebelerde Progresif Kas Gevşetme Egzersizinin Fizyolojik ve Psikolojik Parametrelere Etkisi: Bir Derleme**
Effects of Progressive Muscle Relaxation Exercises on Physiological and Psychological Parameters in Pregnant Women Diagnosed with Preeclampsia: A Review
Hatice Nur Nefes Pala, Nülüfer Erbil……. 106

SB/OP-90 **Diyabet Tanılı Ergenlerde Chatbot Teknolojilerinin Psikososyal İyilik Hali ve Diyabet Yönetimine Etkileri**
Effects of Chatbot Technologies on Psychosocial Well-being and Diabetes Management in Adolescents with Diabetes
Ayşe Şahin, Bedia Tarsuslu……. 107

SB/OP-91 **Doğum ve Doğum Sonrası Dönemde Kullanılan Tamamlayıcı Tedaviler ve Hemşirelik Yaklaşımları**
Complementary Therapies and Nursing Approaches Used in the Birth and Postpartum Period
Nur Fidan Varlık, Mehtap Gümüşay…… 108

SB/OP-92 **Sürdürülebilir Sağlık Sistemlerinde Hemşirenin Rolü: Literatür Derlemesi**
The Role of Nurses in Sustainable Health Systems: A Literature Review
Büşra Nur Geldi, Özge Eren, Nülüfer Erbil……. 109

SB/OP-93 **Primer Dismenorenin Yaşam Konforuna Etkileri ve Hemşirelik Yaklaşımı**
The Effects of Primary Dysmenorrhea on Life Comfort and Nursing Approach
Ebru Aydın, Ebru Şahin…….. 110

SB/OP-94 **Sosyal Medyanın Yeme Davranışları ve Beden Algısı Üzerindeki Etkileri: Ergenler Üzerine Bir İnceleme**
The Effects of Social Media on Eating Behaviors and Body Perception: A Study on Adolescents
Esra Erdoğan, Saime Nur Tomrukçu……. 111

SB/OP-95 **Gebelikte Dijital Sağlık Uygulamaları: Güncel Kanıtlar ve Hemşirelik Rollerine İlişkin Bir Derleme**
Digital Health Applications in Pregnancy: A Review of Current Evidence and Nursing Roles
Hatice Nur Nefes Pala, Nülüfer Erbil……. 112

SB/OP-96 **Tokofobi ve Doğum Tercihleri: Elektif Sezaryen Kararında Korkunun Rolü**
Tokophobia and Birth Preferences: The Role of Fear in the Decision for Elective Cesarean Section
Merve Öksüz, Nülüfer Erbil…… 113

SB/OP-97 **Gebelik Sürecinde Yapay Zekâ Destekli Dijital Sağlık Uygulamaları**
Artificial Intelligence-Supported Digital Health Applications During Pregnancy
Büşra Nur Geldi, Nülüfer Erbil…… 114

SB/OP-98 **Preeklampsi Tanılı Gebenin Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeline Göre Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu**
Nursing Care of a Pregnant Woman with Preeclampsia According to Activities of Daily Living Model: Case Report
Gizem Yıldız, Nülüfer Erbil…… 115

SB/OP-99 **Türkiye'de Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Alanında Yoga Müdahaleli Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi**
Examination of Postgraduate Theses with Yoga Intervention in the Field of Obstetrics and Gynecology Nursing in Turkey
Ebru Aydın, Hilal Gül Boyraz Yanık, Hatice Nur Nefes Pala, Nülüfer Erbil… 116

SB/OP-100 **İklim Değişikliği ve Menstural Sağlık**
Climate Change and Menstrual Health
Bahtışen Kartal, Nadire Kahyaoğlu……...…… 117

SB/OP-101 **İnfertilite Tedavisinde Sanal Gerçeklik Gözlüğü Kullanımı ve Hemşirelik Bakımı**
The Effect of Using Virtual Reality Glasses in Infertility Treatment and Nursing Care
Tuba Çıtak, Ebru Şahin……...… 118

SB/OP-102 **Over Malign Neoplazmı Tanılı Beyin Metastazlı Hastanın Roper, Logan ve Tierney Hemşirelik Modeline Göre Bakımı: Olgu Sunumu**
Case Report: Nursing Care of a Patient with Ovarian Malignant Neoplasm and Brain Metastasis Based on the Roper, Logan, and Tierney Model
Furkan Bozdoğan, Elanur Uludağ…….. 119

SB/OP-103 **Sosyal Medya Anneleri: İnstamom ve Sharenting Üzerine Bir Derleme**
Social Media Mothers: A Review on Instamom and Sharenting
Betül Zehra Yıldıran, Nülüfer Erbil…… 120

SB/OP-104 **Menstruasyon Eğitimi ve Yönetiminde Dijital Uygulamalar**
Digital Applications in Menstruation Education and Management
Seda Nur Koç, Nülüfer Erbil……... 121

SB/OP-105 **Sanal Gerçeklik Uygulamasının Normal Doğuma ve Sezaryen Sonrası Postoperatif Ağrı ve Anksiyeteye Etkisi**
The Effect of Virtual Reality Application on Postoperative Pain and Anxiety Following Normal Delivery and Cesarean Section
Zeynep Hancı, Ebru Şahin…… 122

SB/OP-106 **İklim Değişikliğinin Kadın Sağlığı Üzerine Etkileri**
Effects of Climate Change on Women's Health
Hande Özdemir, Mehtap Gümüşay…… 123

SB/OP-107 **Ankara Üniversitesi Sağlik Bilimleri Enstitüsünce Kabul Edilen Lisansüstü Tezlerin Yayin Olma Durumu (1984-2023): Bibliyometrik Çalışma**
Publication Status of Postgraduate Theses Completed in Ankara University's Health Sciences Institute (1984-2023): A Biometric Study
Burcu Ağdemir, Handan Özdemir, Neriman Yükseltürk Şimşek, Meltem Özduyan Kılıç, Ayten Demir, Büşra Naz Çakır, Hilal Başak Erol, Dilara Çalışkan, Aybüke Çelik, Derya Çiçek Polat, Işıl Özakça Gündüz, Banu Kaşkatepe, Fügen Aktan…… 124

SB/OP-108 **Koroner Arter Bypass Greft Cerrahisi Geçiren Hastalarda Ağrı, Kinezyofobi ve Taburculuğa Hazır Olma Arasındaki İlişki**
Relatıonship Between Pain, Kinesiophobia and Readiness for Discharge in Patients with Coronary Artery Bypass Graft Surgery
Muharrem Çelik, Nurgül Bölükbaş…… 125

B/OP-109 **Cerrahi Hastalarının Anksiyete ve Korku Düzeyleri İle Hemşireye Güvenleri Arasındaki İlişki**
The Relationship Between Anxiety and Fear Levels of Surgical Patients and Theır Trust in Nurses
Emine Karaca, Hanife Durgun……...…… 126

SB/OP-110 **KOAH Tanılı Yaşlı Bireylerde Bakım Bağımlılığı ve Taburculuğa Hazır Olma Arasındaki İlişki**
The Relationship Between Care Dependency and Readiness for Discharge in Elderly Individuals with COPD
Ezgi Yıldız, Şerife Karagözoğlu……...…… 127

SB/OP-111 **Hemşirelik İnsan Elinde mi Kalacak? Yapay Zeka Araçlarının Cevapları**
Will Nursing Remain in Human Hands? Responses from Artificial Intelligence Tools
Lütfiye Nur Uzun…… 128

SB/OP-112 **Dönüşümcü Liderliğin Hemşirelerin İş Performansına Etkisi**
The Effect of Transformatıonal Leadership on Nurse Job Performance
Şelale Yılmaz, Nilgün Göktepe…… 129

SB/OP-113 **Hasta Perspektifinden Sağlık Hizmetlerinde Yapay Zekâ ve Humanoid Teknolojileri: Literatür Derlemesi**
Artificial Intelligence and Humanoid Technologies in Healthcare from the Patient Perspective: A Literature Review
Merve Çabuk, Ozan Özkol…….. 130

SB/OP-114 **Bireysel Bakımın Odağı "İnsan"; Özefagus Kanserli Hastanın Yaşadığı Öz Bakım Yetersizliğine Karşı Deneyimlenen Bir Hemşirelik Bakımı**
The Focus of Individual Care: "Human"; Nursing Care Performed Against Self-Care Inadequacy Experienced by an Esophageal Cancer Patient
Yasemin Çıracı Yaşar, Mehtap Tan……... 131

SB/OP-115 **Masaj Uygulamalarının Kan Şekeri Düzeyine Etkisi: Literatür Derlemesi**
The Effect of Massage Applications on Blood Sugar Levels: A Literature Review
Esma Yıldız, Neşe Uysal…….. 132

SB/OP-116 **Dijital Sağlık Dönüşümünde Yapay Zekâ: Hemşirelik Hizmetlerinde İş Gücü Planlaması ve İnsan Kaynakları Perspektifi**
Artificial Intelligence in Digital Health Transformation: Workforce Planning and Human Resources Perspective in Nursing Services
Buğra Bala, Nilgün Göktepe…… 133

SB/OP-117 **Hemşirelerde Güç ve Otorite Algısı ve Dijitalleşmenin Rolü**
Nurses Perceptions of Power and Authority and the Role of Digitalisation
Çiğdem Yurtseven, Satı Birbudak…….. 134

SB/OP-118 **Kronik Hastalığı Olan Ergenlerde İntihar Davranışının Değerlendirilmesi ve Önleyici Hemşirelik Yaklaşımları: Bir Derleme**
Suicidal Behavior in Adolescents with Chronic Illnesses: Prevalence, Risk and Protective Factors, and Preventive Nursing Approaches: A Review
Bedia Tarsuslu, Ayşe Şahin…… 135

SB/OP-119 **Hemşirelerin Çalışma Ortamına İlişkin Değerlendirmeleri ile İş Tatmini Arasındaki İlişki**
The Relationship Between Nurses' Correlation of the Practice Environment and Job Satisfaction
Sibel Gülen, Sevilay Sevim, Güngör Örnek…… 136

SB/OP-120 **Türkiye'de Hemşirelik Alanında Lisansüstü Tez Çalışmalarında 'Yapay Zeka' Kavramının İncelenmesi**
Examining the Concept of 'Artificial Intelligence' in Postgraduate Theses in Nursing in Türkiye
Aslı Aydın, Büşra Başer, Eren Ünal…… 137

SB/OP-121 **Hemşirelikte Rol Dışı Görevlerin Mesleki Güç ve Sürdürülebilirlik Açısından Değerlendirilmesi**
Evaluation of Illagitimate Tasks in Nursing in Terms of Professional Power and Sustainability
Sevinç Polat, Gülay Öztaş…… 138

SB/OP-122 **Türkiye'de Yapay Zekâ ve Hemşirelik Alanına Yönelik Çalışmaların İncelenmesi: Derleme**
Review of Studies on Artificial Intelligence and Nursing in Türkiye: Compilation
Aslı Aydın, Eren Ünal, Büşra Başer…… 139

SB/OP-123 **Yapay Zekâ Halkın Sağlığının Geliştirilmesi İçin Kullanılabilir mi? Avantaj ve Zorluklar: Bir Derleme**
Can Artificial Intelligence Be Used to Improve Public Health? Advantages and Challenges: A Review
Burhan Pala, Aslıhan Çatıker……. 140

SB/OP-124 **Dijital Sağlık ve Sağlıkta Eşitsizlikler: Sağlık Okuryazarlığı Bakış Açısından Bir Derleme**
Digital Health and Health Inequalities: A Review from a Health Literacy Perspective
Burhan Pala, Aslıhan Çatıker……. 141

SB/OP-125 **Sanal Gerçeklik Destekli Doğa Temelli Uygulamaların Yaşlı Sağlığına Etkileri**
The Effects of Virtual Reality Supported Nature Based Activities on Health of Older Adults
Mürselcan Kabakcı, İlknur Aydın Avcı…… 142

SB/OP-126 **Dijital Eşitsizlik Kapsamında Yaşlı Bireylerde Sağlık Hizmetlerine Erişim**
Access to Health Services for Older Adults in the Context of Digital Inequality
Selin Nur Kara, Şeyma Dilmen, Hacer Gök Uğur……. 143

SB/OP-127 **Hemşirelik Öğrencilerinde El Hijyeni ve Eldiven Kullanımı: Derleme**
Hand Hygiene and Glove Use Among Nursing Students: A Review
Betül Bayrak, Hilal Karaca…… 144

SB/OP-128 **Yönetici Hemşirelerde Eleştirel Düşünme ve Dijitalleşmenin Rolü**
The Role of Critical Thinking and Digitalization in Nurse Managers
Nazan Kar Karadeniz, Satı Birbudak…… 145

Sözel Bildiri Oturumları/Oral Presentation Sessions…… 146-165
Bildiri Ödülleri…… 166
Kongre Kapanış Bildirgesi…… 167-168
Kongre Afişi/Congress Poster…… 169

Bu bildiri kitabındaki özetler, bildiri sürecinde bilimsel kurulu üyeleri (iki üye) tarafından değerlendirilmiştir.
The abstracts in this proceedings book were evaluated by the members of the scientific committee (two members) during the process.

Kongreye Davet/ Invitation to Congress

Kıymetli Meslektaşlarım, Sevgili Dostlar,

Ordu'dan Merhaba,
İlkini 2023 yılında gerçekleştirdiğimiz kongremizin ikincisini gerçekleştirecek olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Sizleri, Karadeniz'in incisi Ordu İlinde Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ev sahipliğinde, **03-06 Eylül 2025** tarihleri arasında yüz yüze geçekleştireceğimiz **2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi**'ne davet etmekten onur ve mutluluk duyuyoruz.
Ana teması **"Güçlü Hemşirelik, Yenilikçi Yaklaşımlar ve Sağlıklı Gelecek"** olan kongremiz, Ordu Üniversitesi Cumhuriyet Yerleşkesinde gerçekleştirilecektir. Kongremizin bilimsel programında hemşirelik alanında yaşanan gelişmeleri, zorlukları ve fırsatları ele alan konferans ve paneller ile katılımcıların bilgi birikimlerini artırmayı ve yeni iş birliklerinin temellerini atmayı hedeflemekteyiz. Bilimsel olarak kendimizi geliştirmenin yanında sosyal paylaşımlar sayesinde Ordu ilini tanıtmayı, yeni dostluklar ve paydaşlar kazanmayı amaçlıyoruz.
Sizlerin katkılarıyla kongremizin daha anlamlı ve verimli olacağına inanıyor, **2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi**'ne katılımınızı bekliyoruz.
Kongremize göstereceğiniz ilgi için şimdiden teşekkürlerimizi sunuyoruz.
Sevgi ve Saygılarımızla…

Dear Colleagues and Friends,

Greetings from Ordu,
We are delighted to be hold the second of our congress, the first of which was held in 2023. We are honored and delighted to invite you to the **2nd International Nursing Studies Congress**, which will be held in person **September 3-6, 2025**, hosted by Department of Nursing, Faculty of Health Sciences, Ordu University in Ordu, Türkiye.
Our congress, whose main theme is "**Strong Nursing, Innovative Approaches and Healthy Future**", will be held at Ordu University Cumhuriyet Campus. In the scientific program of our congress, we aim to increase the knowledge of the participants and lay the foundations of new collaborations with conferences and panels that address the developments, challenges and opportunities in the field of nursing. As well as improving ourselves scientifically, we would like to promote the Ordu province and gain new friendships and stakeholders through social exchange.
We believe that our congress will be more meaningful and productive with your contributions, and we look forward to your participation in the **2nd International Nursing Studies Congress.**
We would like to thank you in advance for your interest in our congress.
Yours sincerely,

Kongre Başkanı /Congress President
Prof. Dr. Nülüfer Erbil

DÜZENLEME KURULU

Onursal Başkan
Prof. Dr. Orhan Baş-*Ordu Üniversitesi Rektörü*

Kongre Başkanları
Prof. Dr. Nülüfer Erbil-*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*
Prof. Dr. Nurgül Bölükbaş-*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Bilimsel Sekreterya
Doç. Dr. Nilgün GÖKTEPE-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Dr. Bedia TARSUSLU-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Fatma AKSOY ŞİRİN-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Hilal Gül BOYRAZ YANIK-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Esma YILDIZ-*Ordu Üniversitesi*

Düzenleme Kurulu Üyeleri
Prof. Dr. Nurgül BÖLÜKBAŞ-*Ordu Üniversitesi*
Prof. Dr. Nülüfer ERBİL-*Ordu Üniversitesi*
Prof. Dr. Dilek KÜÇÜK ALEMDAR-*Ordu Üniversitesi*
Doç. Dr. Aslıhan ÇATIKER-*Ordu Üniversitesi*
Doç. Dr. Hanife DURGUN-*Ordu Üniversitesi*
Doç. Dr. Hacer GÖK UĞUR-*Ordu Üniversitesi*
Doç. Dr. Nilgün GÖKTEPE-*Ordu Üniversitesi*
Doç. Dr. Nevin GÜNAYDIN-*Ordu Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Betül BAYRAK-*Ordu Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Mehtap GÜMÜŞAY-*Ordu Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Burçin IRMAK-*Ordu Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin KALKAN UĞURLU-*Ordu Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Ebru ŞAHİN-*Ordu Üniversitesi*
Öğr. Gör. Figen BAYKAL TOP-*Ordu Üniversitesi*
Öğr. Gör. Özgül BOSTAN-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Dr. Bedia TARSUSLU-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Fatma AKSOY ŞİRİN-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Hilal Gül BOYRAZ YANIK-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Selin Nur KARA-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Mine Nur TEMUÇİN-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Beyzanur TOPALLI-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Esma YILDIZ-*Ordu Üniversitesi*
Arş. Gör. Gizem YILDIZ-*Ordu Üniversitesi*

ORGANIZING COMMITTEE

Honorary President
Prof. Orhan Baş- *Ordu University, Rector*

Congress Presidents
Prof. Nülüfer Erbil- *Dean of Ordu University Faculty of Health Sciences*
Prof. Nurgül Bölükbaş- *Vice Dean of Ordu University Faculty of Health Sciences*

Scientific Secretariat
Assoc. Prof. Nilgün GÖKTEPE-*Ordu University*
Res. Assit. PhD. Bedia TARSUSLU-*Ordu University*
Res. Assist. Fatma AKSOY ŞİRİN -*Ordu Universi*
Res. Assist. Hilal Gül BOYRAZ YANIK-*Ordu University*
Res. Assist. Esma YILDIZ-*Ordu University*

Organizing Committee
Prof. Nurgül BÖLÜKBAŞ-*Ordu University*
Prof. Nülüfer ERBİL-*Ordu University*
Prof. Dilek KÜÇÜK ALEMDAR-*Ordu University*
Assoc. Prof. Aslıhan ÇATIKER-*Ordu University*
Assoc. Prof. Hanife DURGUN-*Ordu University*
Assoc. Prof. Hacer GÖK UĞUR-*Ordu University*
Assoc. Prof. Nilgün GÖKTEPE-*Ordu University*
Assoc. Prof. Nevin GÜNAYDIN-*Ordu University*
Asst. Prof. Betül BAYRAK-*Ordu University*
Asst. Prof. Mehtap GÜMÜŞAY-*Ordu University*
Asst. Prof. Burçin IRMAK-*Ordu University*
Asst. Prof. Yasemin KALKAN UĞURLU-*Ordu University*
Asst. Prof. Ebru ŞAHİN-*Ordu University*
Lecturer Figen BAYKAL TOP-*Ordu University*
Lecturer Özgül BOSTAN-*Ordu University*
Res. Assit. PhD. Bedia TARSUSLU-*Ordu University*
Res. Assist. Fatma AKSOY ŞİRİN -*Ordu University*
Res. Assist. Hilal Gül BOYRAZ YANIK-*Ordu University*
Res. Assist. Selin Nur KARA-*Ordu University*
Res. Assist. Mine Nur TEMUÇİN-*Ordu University*
Res. Assist. Beyzanur TOPALLI-*Ordu University*
Res. Assist. Esma YILDIZ-*Ordu University*
Res. Assist. Gizem YILDIZ-*Ordu University*

ULUSAL BİLİM KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr. Serap Altuntaş	Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Şenay Arlı	Ondokuz Mayıs Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Hülya Arslantaş	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Türkinaz Aştı	Bezm-İ Âlem Vakıf Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Dilek Aygin	Sakarya Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Mürüvvet Başer	Erciyes Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Ülkü Baykal	İstanbul Arel Üniversitesi, Yönetici Hemşireler Derneği, TÜRKİYE
Prof.Dr. Kerime Derya Beydağ	Yalova Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Nurgül Bölükbaş	Bartın Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Kadriye Buldukoğlu	Akdeniz Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Funda Büyükyılmaz	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Prof.Dr. Ayda Çelebioğlu	Mersin Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Selda Çelik	Sağlık Bilimleri Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Birsel Canan Demirbağ	Karadeniz Teknik Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Fatma Demirkıran	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Yurdanur Dikmen	Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Emel Ege	Necmettin Erbakan Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	Bahçeşehir Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Nülüfer Erbil	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Yurdagül Erdem	Kırıkkale Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Kafiye Eroğlu	Yüksek İhtisas Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Gülşen Eryılmaz	Atatürk Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Melek Nihal Esin	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Prof.Dr. Emine Geçkil	Necmettin Erbakan Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Zehra Gölbaşı	Lokman Hekim Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Sebahat Gözüm	Akdeniz Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Ayla Gürsoy	Antalya Bilim Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Gülten Güvenç	Sağlık Bilimleri Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Nevin Hotun Şahin	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Prof.Dr. Sevil İnal	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Prof.Dr. Hatice Kahyaoğlu Süt	Trakya Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Filiz Kantek	Akdeniz Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Özlem Karabulutlu	Kafkas Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Ayişe Karadağ	Koç Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Papatya Karakurt	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Zeynep Karaman Özlü	Atatürk Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Ayla Keçeci	Düzce Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Nezihe Kızılkaya Beji	Biruni Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Meral Kelleci	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Dilek Küçük Alemdar	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Anayit Margirit Coşkun	İstanbul Atlas Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Fatma Orgun	Ege Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Havva Öztürk	Karadeniz Teknik Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Türkan Pasinlioğlu	Sanko Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Sevinç Polat	Yozgat Bozok Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Selma Sabancıoğulları	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Aslı Sis Çelik	Atatürk Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Sevil Şahin	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Merdiye Şendir	Sağlık Bilimleri Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Gülbu Tanrıverdi	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, TÜRKİYE

ULUSAL BİLİM KURULU ÜYELERİ

Prof.Dr. Sultan Taşçı	Erciyes Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Sevim Ulupınar	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Prof.Dr. Ayla Ünsal	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Gül Ünsal	Marmara Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Emre Yanıkkerem	Manisa Celal Bayar Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Meryem Yavuz Van Giersbergen	Ege Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Aytolan Yıldırım	İstanbul Atlas Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Nazmiye Yıldırım	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof.Dr. Emel Yılmaz	Manisa Celâl Bayar Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Gizem Deniz Büyüksoy	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Sevda Ateş	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Ruveyde Aydın	Ondokuz Mayıs Ünversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Merve Aydın	Karadeniz Teknik Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Emel Bahadır Yılmaz	Giresun Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Seda Çağlar	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Doç.Dr. Aslıhan Çatıker	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Pınar Çiçekoğlu Öztürk	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Özlem Demirel Bozkurt	Ege Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Hanife Durgun	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Nurdan Gezer	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Hacer Gök Uğur	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Nilgün Göktepe	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Nevin Günaydın	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Selda Karaveli Çakır	Kastamonu Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Funda Kardaş Özdemir	Kafkas Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Emine Kır Biçer	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Aygül Kıssal	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Gülten Koç	Hacettepe Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Emine Öncü	Mersin Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Serpil Özdemir	Sağlık Bilimleri Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Kamuran Özdil	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Sultan Özkan	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Ezgi Seyhan Ak	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Doç.Dr. Eda Şahin	Giresun Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Candan Terzioğlu	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç.Dr. Sevda Türen	İstanbul Arel Üniversitesi, TÜRKİYE
Dr.Öğr. Üyesi Betül Bayrak	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Dr.Öğr. Üyesi Mehtap Gümüşay	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Dr.Öğr. Üyesi Burçin Irmak	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Dr.Öğr. Üyesi Yasemin Kalkan Uğurlu	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE
Dr.Öğr. Üyesi Ebru Şahin	Ordu Üniversitesi, TÜRKİYE

ULUSLARARASI BİLİM KURULU ÜYELERİ

Professor Harleah Buck	College of Nursing, University of Iowa, ABD
Professor Minna Stolt	University of Turku, FİNLANDİYA
Professor Raul Alberto Cordeiro	*Polytechnic Institute of Portalegre, PORTEKİZ*
Assoc. Prof. Mateja Lorber	*Maribor University, SLOVENYA*
Assoc. Prof. Paulo Rosário de Carvalho Seabra	*SEL Nursing School of Lizbon, PORTEKİZ*
PhD Polat Göktaş	University College Dublin, School of Computer Science and Informatics, IRLANDA
Albino Manuel Gomes, CESPU/INMLCF, PhD	*University of Porto, PORTEKİZ*
Howard Catton	*ICN Chief Executive Officer, İSVİÇRE*
Venera Mehmeti	*Institute of Forensic Medicine, Ministry of Justice, KOSOVA*

**Bilim Kurulu Üyelerinin isimleri unvan ve soyadına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.*

NATIONAL SCIENTIFIC COMMITTEE MEMBERS

Prof.Dr. Serap Altuntaş	Bandırma Onyedi Eylül University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Şenay Arlı	Ondokuz Mayıs University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Hülya Arslantaş	Aydın Adnan Menderes University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Türkinaz Aştı	Bezmialem Vakıf University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Dilek Aygin	Sakarya University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Mürüvvet Başer	Erciyes University, TÜRKİYE
Prof. Dr. Ülkü Baykal	Istanbul Arel University, Association of Nurse Managers, TÜRKİYE
Prof.Dr. Kerime Derya Beydağ	Yalova University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Nurgül Bölükbaş	Bartın University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Kadriye Buldukoğlu	Akdeniz University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Funda Büyükyılmaz	Istanbul University-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Prof.Dr. Ayda Çelebioğlu	Mersin University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Selda Çelik	University of Health Sciences, TÜRKİYE
Prof.Dr. Birsel Canan Demirbağ	Karadeniz Technical University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Fatma Demirkıran	Aydın Adnan Menderes University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Yurdanur Dikmen	Kocaeli University of Health and Technology, TÜRKİYE
Prof.Dr. Emel Ege	Necmettin Erbakan University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Fatma Eti Aslan	Bahçeşehir University, TÜRKİYE
Prof. Dr. Nülüfer Erbil	Ordu University, TÜRKİYE
Prof. Dr. Yurdagül Erdem	Kırıkkale University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Kafiye Eroğlu	Yüksek İhtisas University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Gülşen Eryılmaz	Atatürk University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Melek Nihal Esin	Istanbul University-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Prof.Dr. Emine Geçkil	Necmettin Erbakan University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Zehra Gölbaşı	Lokman Hekim University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Sebahat Gözüm	Akdeniz University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Ayla Gürsoy	Antalya Bilim University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Gülten Güvenç	University of Health Sciences, TÜRKİYE
Prof.Dr. Nevin Hotun Şahin	Istanbul University-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Prof.Dr. Sevil İnal	Istanbul University-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Prof.Dr. Hatice Kahyaoğlu Süt	Trakya University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Filiz Kantek	Akdeniz University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Özlem Karabulutlu	Kafkas University, TÜRKİYE
Prof. Dr. Ayişe Karadağ	Koç University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Papatya Karakurt	Erzincan Binali Yıldırım University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Zeynep Karaman Özlü	Atatürk University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Ayla Keçeci	Düzce University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Nezihe Kızılkaya Beji	Biruni University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Meral Kelleci	Sivas Cumhuriyet University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Dilek Küçük Alemdar	Ordu University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Anayit Margirit Coşkun	Istanbul Atlas University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Fatma Orgun	Ege University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Havva Öztürk	Karadeniz Technical University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Türkan Pasinlioğlu	Sanko University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Sevinç Polat	Yozgat Bozok University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Selma Sabancıoğulları	Sivas Cumhuriyet University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Aslı Sis Çelik	Atatürk University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Sevil Şahin	Ankara Yıldırım Beyazıt University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Merdiye Şendir	University of Health Sciences, TÜRKİYE
Prof.Dr. Gülbu Tanrıverdi	Çanakkale Onsekiz Mart University, TÜRKİYE

NATIONAL SCIENTIFIC COMMITTEE MEMBERS

Prof.Dr. Sultan Taşçı	Erciyes University, TÜRKİYE
Prof. Dr. Sevim Ulupınar	İstanbul University-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Prof.Dr. Ayla Ünsal	Kırşehir Ahi Evran University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Gül Ünsal	Marmara University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Emre Yanıkkerem	Manisa Celal Bayar University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Meryem Yavuz Van Giersbergen	Ege University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Aytolan Yıldırım	İstanbul Atlas University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Nazmiye Yıldırım	Bolu Abant İzzet Baysal University, TÜRKİYE
Prof.Dr. Emel Yılmaz	Manisa Celâl Bayar University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Gizem Deniz Büyüksoy	Kırşehir Ahi Evran University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Sevda Ateş	Çanakkale Onsekiz Mart University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Ruveyde Aydın	Ondokuz Mayıs University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Merve Aydın	Karadeniz Teknik University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Emel Bahadır Yılmaz	Giresun University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Seda Çağlar	İstanbul University-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Doç.Dr. Aslıhan Çatıker	Ordu University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Pınar Çiçekoğlu Öztürk	Muğla Sıtkı Koçman University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Özlem Demirel Bozkurt	Ege University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Hanife Durgun	Ordu University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Nurdan Gezer	Aydın Adnan Menderes University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Hacer Gök Uğur	Ordu University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Nilgün Göktepe	Ordu University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Nevin Günaydın	Ordu University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Selda Karaveli Çakır	Kastamonu University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Funda Kardaş Özdemir	Kafkas University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Emine Kır Biçer	Hatay Mustafa Kemal University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Aygül Kıssal	Tokat Gaziosmanpaşa University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Gülten Koç	Hacettepe University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Emine Öncü	Mersin University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Serpil Özdemir	Sağlık Bilimleri University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Kamuran Özdil	Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Sultan Özkan	Aydın Adnan Menderes University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Ezgi Seyhan Ak	İstanbul University-Cerrahpaşa, TÜRKİYE
Doç.Dr. Eda Şahin	Giresun University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Candan Terzioğlu	Alanya Alaaddin Keykubat University, TÜRKİYE
Doç.Dr. Sevda Türen	İstanbul Arel University, TÜRKİYE
Dr.Öğr. Üyesi Betül Bayrak	Ordu University, TÜRKİYE
Dr.Öğr. Üyesi Mehtap Gümüşay	Ordu University, TÜRKİYE
Dr.Öğr. Üyesi Burçin Irmak	Ordu University, TÜRKİYE
Dr.Öğr. Üyesi Yasemin Kalkan Uğurlu	Ordu University, TÜRKİYE
Dr.Öğr. Üyesi Ebru Şahin	Ordu University, TÜRKİYE

INTERNATIONAL SCIENTIFIC COMMITTEE MEMBERS

Professor Harleah Buck	College of Nursing, University of Iowa, USA
Professor Minna Stolt	University of Turku, FINLAND
Professor Raul Alberto Cordeiro	*Polytechnic Institute of Portalegre, PORTUGAL*
Assoc. Prof. Mateja Lorber	*Maribor University, SLOVENIA*
Assoc. Prof. Paulo Rosário de Carvalho Seabra	*SEL Nursing School of Lizbon, PORTUGAL*
PhD Polat Göktaş	University College Dublin, School of Computer Science and Informatics, IRELAND
Albino Manuel Gomes, CESPU/INMLCF, PhD	*University of Porto, PORTUGAL*
Howard Catton	*ICN Chief Executive Officer, SWITZERLAND*
Venera Mehmeti	*Institute of Forensic Medicine, Ministry of Justice, KOSOVO*

**The names of the Scientific Committee Members are listed in alphabetical order by title and surname.*

ANA TEMA/ MAIN THEME

ANA TEMA

Güçlü Hemşirelik, Yenilikçi Yaklaşımlar ve Sağlıklı Gelecek

ALT TEMALAR

- Hemşirelikte Yapay Zekâ
- Hemşirelikte Güncel Uygulamalar
- Dijital Çağda Hemşirelik
- Sürdürülebilirlik ve Hemşirelik
- İklim Değişikliği ve Hemşirelik

MAIN THEME

Strong Nursing, Innovative Approaches and Healthy Future

SUB-THEMES

- Artificial Intelligence in Nursing
- Current Applications in Nursing
- Nursing in the Digital Age
- Sustainability and Nursing
- Climate Change and Nursing

2. ULUSLARARASI HEMŞİRELİK ÇALIŞMALARI KONGRESİ
3-6 EYLÜL 2025, ORDU ÜNİVERSİTESİ, ORDU, TÜRKİYE

"Güçlü Hemşirelik, Yenilikçi Yaklaşımlar ve Sağlıklı Gelecek"

BİLİMSEL PROGRAM

4 EYLÜL 2025, PERŞEMBE	
08.30-09.30	**KONGRE KAYIT**
09.30-10.00	**AÇILIŞ SEREMONİSİ**
10.00-10.30	**KONFERANS: Hemşirelerin Geleceği: Özerklik ve Yetki Genişletme** **Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ülkü Baykal, TÜRKİYE** **Konuşmacı:** **Prof. Dr. Şeyda Seren İntepeler, TÜRKİYE**
10.30-11.00	**ÇAY-KAHVE ARASI**
11.00-12.00	**PANEL I: Hemşirelikte Liderlik ve Politika** **Oturum Başkanları: Prof. Dr. Sergül Duygulu, TÜRKİYE, Doç. Dr. Nilgün Göktepe, TÜRKİYE** **Panelistler:** **Hemşirelikte Liderliğin Geliştirilmesi – Doç. Dr. Mateja Lorber, SLOVENYA** **Sağlık Politikaları ve Hemşirenin Rolü - Prof. Dr. Ülkü Baykal, TÜRKİYE** **Küresel Sağlık Krizinde Hemşire Liderliği - Howard Catton, İSVİÇRE**
12.00-13.00	**ÖĞLE YEMEĞİ**
13.00-14.00	**PANEL II: Yapay Zeka ve Hemşirelik** **Oturum Başkanları: Prof. Dr. Şeyda Seren İntepeler, TÜRKİYE, Doç. Dr. Nevin Günaydın, TÜRKİYE** **Panelistler:** **Hemşirelik Eğitiminde Üretken Yapay Zeka - Doç. Dr. Pelin Karaçay, TÜRKİYE** **Hemşirelik Uygulamalarında Yapay Zeka - Dr. Öğr. Üyesi Nuran Aydın, TÜRKİYE** **Hemşirelik Araştırmalarında Yapay Zeka Kullanımı - Dr. Polat Göktaş, İRLANDA**
14.00-15.00	**PANEL III: Yaşlanan Toplum ve Hemşirelik** **Oturum Başkanları: Prof. Dr. Nesrin Nural, TÜRKİYE, Doç. Dr. Pelin Karaçay, TÜRKİYE** **Panelistler:** **Aktif Yaşlanma ve Hemşirelik - Prof. Dr. Harleah Buck, USA** **Aktif Yaşlanmayı Destekleyen Teknolojik Uygulamalar- Doç. Dr. Hacer Gök Uğur, TÜRKİYE** **Yaşlı Dostu Kentler: Kapsayıcılık, Erişilebilirlik ve Mekânın İyileştirici Gücü-Prof. Dr. Ömer Atabeyoğlu, TÜRKİYE**
15.00-15.30	**ÇAY-KAHVE ARASI**
16.00-17.00	**SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU I**
17.00-18.00	**SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU II**

	5 EYLÜL 2025, CUMA
09.30-10.30	**PANEL IV: Hemşirelikte Gelişmeye Açık Alan: Adli Hemşirelik** **Oturum Başkanları: Prof. Dr. Gülşen Eryılmaz, TÜRKİYE, Prof. Dr. Meral Kelleci, TÜRKİYE** **Panelistler:** **Türkiye'de Adli Hemşireliğin Durumu – Prof. Dr. Sevinç Polat, TÜRKİYE** **Adli Hemşireliğin Çalışma Alanları – Venera Mehmeti, KOSOVA** **Portekiz'de Adli Hemşirelik- Dr. Albino Manuel Gomes, PORTEKİZ**
10.30-11.00	**ÇAY- KAHVE ARASI**
11.00-12.00	**PANEL V: Sağlığın Geliştirilmesi ve Hemşirelik** **Oturum Başkanları: Prof. Dr. Nurgül Bölükbaş, Doç. Dr. Emel Bahadır Yılmaz, TÜRKİYE** **Panelistler:** **Sağlık Bakım Kurumlarında Sürdürülebilirlik ve İklim Duyarlılığı İçin Stratejiler- Prof. Dr. Sergül Duygulu, TÜRKİYE** **Küresel Bir Salgın: Obezite- Prof. Dr. Nesrin Nural, TÜRKİYE** **Bağımlılık ve Hemşirelik – Doç. Dr. Paulo Rosario de Carvalho Seabra, PORTEKİZ**
12.30-13.30	**ÖĞLE YEMEĞİ**
13.30-14.30	**PANEL VI: Küresel Sağlık ve Hemşirelik** **Oturum Başkanları: Prof. Dr. Papatya Karakurt, TÜRKİYE, Prof. Dr. Dilek Küçük Alemdar, TÜRKİYE** **Panelistler:** **İklim Değişikliğinin Sağlığa Etkileri ve Hemşirelik- Prof. Dr. Gülşen Eryılmaz, TÜRKİYE** **Ruh Sağlığının Geliştirilmesi ve Hemşirelik – Prof. Dr. Meral Kelleci, TÜRKİYE** **Afet ve Kriz Durumlarında Hemşirelik - Prof. Dr. Melek Nihal Esin, TÜRKİYE**
14.30-15.00	**ÇAY-KAHVE ARASI**
15.00-16.00	**SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU III**
16.00-17.00	**SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU IV**
17.30	**BİLDİRİ ÖDÜLLERİ VE KAPANIŞ SEREMONİSİ**
	6 EYLÜL 2025, CUMARTESİ
10.00-16.00	**SOSYAL PROGRAM**

2ND INTERNATIONAL NURSING STUDIES CONGRESS
SEPTEMBER 3-6, ORDU UNIVERSITY, ORDU, TÜRKİYE

"Strong Nursing, Innovative Approaches and Healthy Future"

SCIENTIFIC PROGRAMME

SEPTEMBER 4, 2025, THURSDAY	
08.30-09.30	**CONGRESS REGISTRATION**
09.30-10.00	**OPENING CEREMONY**
10.00-10.30	**KEYNOTE SPEECH: The Future of Nursing: Autonomy and Role Expansion** **Session Chair:** Professor Ülkü Baykal, TÜRKİYE **Speaker:** Professor Şeyda Seren İntepeler, TÜRKİYE
10.30-11.00	**TEA- COFFEE BREAK**
11.00-12.00	**PANEL I: Leadership and Policy in Nursing** **Session Chairs:** Professor Sergül Duygulu, TÜRKİYE, Assoc. Prof. Nilgün Göktepe, TÜRKİYE **Speakers:** Developing Leadership in Nursing- Assoc. Prof. Mateja Lorber, SLOVENIA Role of Nurses in Health Policies - Professor Ülkü Baykal, TÜRKİYE Nurse Leadership in Global Health Crises- Howard Catton, SWITZERLAND
12.00-13.00	**LUNCH BREAK**
13.00-14.00	**PANEL II: Artificial Intelligence and Nursing** **Session Chairs:** Professor Şeyda Seren İntepeler, TÜRKİYE, Assoc. Prof. Nevin Günaydın, TÜRKİYE **Speakers:** Generative Artificial Intelligence in Nursing Education- Assoc. Prof. Pelin Karaçay, TÜRKİYE Artificial Intelligence in Nursing Practice - Assist. Prof. Nuran Aydın, TÜRKİYE The Use of Artificial Intelligence in Nursing Research- PhD, Polat Göktaş, IRELAND
14.00-15.00	**PANEL III: Ageing Society and Nursing** **Session Chairs:** Professor Nesrin Nural, TÜRKİYE, Assoc. Prof. Pelin Karaçay, TÜRKİYE **Speakers:** Active Ageing and Nursing - Prof. Dr. Harleah Buck, USA Technological Applications Supporting Active Ageing- Assoc. Prof. Hacer Gök Uğur, TÜRKİYE Age-Friendly Cities: Inclusion, Accessibility, the Healing Power of Place-Professor Ömer Atabeyoğlu, TÜRKİYE
15.00-15.30	**TEA - COFFEE BREAK**
16.00-17.00	**ORAL PRESENTATION SESSION I**
17.00-18.00	**ORAL PRESENTATION SESSION II**

SEPTEMBER 5, 2025, FRIDAY	
09.30-10.30	**PANEL IV: A Developing Area in Nursing: Forensic Nursing** **Session Chairs: Professor Gülşen Eryılmaz, TÜRKİYE, Professor Meral Kelleci, TÜRKİYE,** **Speakers:** **Status of Forensic Nursing in Türkiye – Professor Sevinç Polat, TÜRKİYE** **Fields of Practice in Forensic Nursing – Venera Mehmeti, KOSOVO** **Forensic Nursing in Portugal – PhD, Albino Manuel Gomes, PORTUGAL**
10.30-11.00	**TEA-COFFEE BREAK**
11.00-12.00	**PANEL V: Health Promotion and Nursing** **Session Chairs: Professor Nurgül Bölükbaş, TÜRKİYE, Assoc. Prof. Emel Bahadır Yılmaz, TÜRKİYE** **Speakers:** **Sustainability and Climate Sensitivity in Healthcare Institutions: Strategies for the Future - Professor Sergül Duygulu, TÜRKİYE** **A Global Epidemic: Obesity- Professor Nesrin Nural, TÜRKİYE** **Addiction and Nursing- Assoc. Prof. Paulo Rosario de Carvalho Seabra, PORTUGAL**
12.30-13.30	**LUNCH BREAK**
13.30-14.30	**PANEL VI: Global Health and Nursing** **Session Chairs: Professor Papatya Karakurt, TÜRKİYE, Professor Dilek Küçük Alemdar, TÜRKİYE** **Speakers:** **Effects of Climate Change on Health and Nursing - Professor Gülşen Eryılmaz, TÜRKİYE** **Mental Health Promotion and Nursing– Professor Meral Kelleci, TÜRKİYE** **Nursing in Disasters and Crisis Situations- Professor Melek Nihal Esin, TÜRKİYE**
14.30-15.00	**TEA-COFFEE BREAK**
15.00-16.00	**ORAL PRESENTATION SESSION III**
16.00-17.00	**ORAL PRESENTATION SESSION IV**
17.30	**AWARDS AND CLOSING CEREMONY**
	SEPTEMBER 6, 2025, SATURDAY
10.00- 16.00	**SOCIAL PROGRAM**

2. ULUSLARARASI HEMŞİRELİK ÇALIŞMALARI KONGRESİ

03-06 EYLÜL 2025
ORDU/TÜRKİYE

DAVETLİ KONUŞMACILAR

INVITED SPEAKERS

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-001

Hemşirelerin Geleceği: Özerklik ve Yetki Genişletme

The Future of Nursing: Autonomy and Role Expansion

Şeyda Seren İntepeler[1]

[1]*Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı, TÜRKİYE, seyda.seren@deu.edu.tr*

ÖZ

Özerklik ve yetki genişletme konusu, hemşirelik mesleğinin tarihsel gelişimi ve geleneksel rolleri, günümüz sağlık sistemlerinde yaşanan değişimler, geleneksel sağlık ortamlarında hekimlerin birincil karar vericiler olarak görülmeleri ve hemşirelerin daha destekleyici ve ikincil bir role indirgenmeleri nedeniyle güncel bir hal almıştır. Modern hemşireliğin kökleri, hemşireliğin klinik karar alma süreçlerinden ziyade bakım vermeye odaklandığı Florence Nightingale dönemine kadar uzanmaktadır. Hemşirelerin bağımsız karar verme yetkisine çok az yer verilerek, sadece hekim emirlerini yerine getirmek üzere eğitilmişlerdi. Yirminci yüzyılın ortalarına gelindiğinde, hemşirelik daha profesyonel bir disipline doğru geçiş yapmaya başlamıştır. Üniversite tabanlı hemşirelik eğitiminin başlaması, Virginia Henderson ve Jean Watson tarafından geliştirilenler gibi hemşirelik teorileri, hemşirelerin sağlığı geliştirme ve hasta bakımını yönetmedeki entelektüel ve özerk rolünü vurgulamıştır. Hemşirelikte özerklik, hemşirelerin kendi uygulama alanları kapsamında hasta bakımı konusunda bağımsız kararlar alabilme becerisi olarak tanımlanmaktadır. Yetki genişletme ise, hemşirelik uygulamlarında bağımsız karar almaya paralel olarak hemşirelik eğitimi doğrultsunda yetki ve görev alanlarının artması anlamına gelmektedir. Bu kapsamda akademik ve klinik uzmanlık entegrasyonu ile yetki genişletmenin sağlanması gerekmektedir. Türkiye'deki hemşirelik mevzuatı "tanı koyma" veya "reçete düzenleme" gibi bağımsız klinik yetkilerin henüz yaygın olarak tanınmadığını göstermektedir. Özerklik ve yetki genişletmenin avantajları; hasta memnuniyetinin ve bakım kalitesinin artması, hastanede yatış süresinin azalması, hemşire yükünün azalması, mesleki doyum ve hemşirenin elde tutulması, hemşirelerin klinik kararlarda daha aktif rol alması ve sağlık sisteminin iş yükünü dengelemede stratejik faydalar sunmasıdır. Karşılaşılan zorluklar ve engeller ise yasal ve politik engeller, yasal mevzuat eksikliği, Türkiye'de Amerikan Nurse Practitioner modelinde olduğu gibi bağımsız tanı, reçete düzenleme yetkisi olmaması, kurumsal direnç ve meslekler arası sınır çatışmaları, eğitim ve yetkinlik farklılıkları ve çoğu klinik uygulamanın hala hekim yönlendirmesiyle sınırlı kalmasıdır. Sonuç olarak hemşirelikte özerkliğin ve yetki genişletmenin sistematik olarak desteklenmeli, eğitim, mevzuat ve kurumsal yapıda gerekli reformlar yapılmalı, meslek içi dayanışma ve savunuculuk geliştirilmeli, Türkiye'de uzman hemşire örnekleri yaygınlaştırılmalı ve uluslararası karşılaştırmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, özerklik, yetki genişletme

ABSTRACT

The topic of autonomy and role expansion in nursing has become relevant due to the historical development and traditional roles of the nursing profession, changes in today's healthcare systems, and the increasing recognition of physicians as primary decision-makers in traditional healthcare settings, while nurses are relegated to a more supportive and secondary role. The roots of modern nursing trace back to the Florence Nightingale era, during which nursing primarily focused on caregiving rather than participation in clinical decision-making processes. Nurses were trained mainly to carry out physicians' orders, with little emphasis on independent decision-making authority. By the mid-twentieth century, nursing began to evolve into a more professional discipline. The establishment of university-based nursing education and the development of nursing theories such as those proposed by Virginia Henderson and Jean Watson highlighted the intellectual and autonomous dimensions of nursing in promoting health and managing patient care. Nursing autonomy is defined as the ability of nurses to make independent decisions regarding patient care within the scope of their professional practice. Role expansion, on the other hand, refers to the broadening of nurses' authority and responsibilities in alignment with their educational background and professional competencies, parallel to increased independent decision-making in practice. Achieving role expansion requires the integration of academic and clinical expertise. In Türkiye, the current nursing legislation indicates that independent clinical authorities such as diagnosis and prescription are not yet widely recognized. The advantages of autonomy and role expansion include improved patient satisfaction and quality of care, reduced hospital stays, decreased nursing workload, enhanced job satisfaction and retention, more active participation of nurses in clinical decision-making, and strategic benefits for balancing the workload within healthcare systems. However, several challenges and barriers persist, including legal and policy constraints, the absence of comprehensive legislation, the lack of independent diagnostic and prescriptive authority comparable to the American Nurse Practitioner model, institutional resistance, interprofessional boundary conflicts, variations in education and competency levels, and the continued predominance of physician-directed clinical practice. In conclusion, autonomy and role expansion in nursing should be systematically supported through reforms in education, legislation, and institutional structures. Professional solidarity and advocacy must be strengthened, advanced nursing roles should be promoted across Türkiye, and international comparisons are needed to guide best practices and policy development.

Keywords: Nursing, Autonomy and Role Expansion

Atıf/Citation: İntepeler, Ş S. (2025). Hemşirelerin geleceği: Özerklik ve yetki genişletme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.1.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-002

Developing Leadership in Nursing

Hemşirelikte Liderliğin Geliştirilmesi

Mateja Lorber [1]

Faculty of Health Sciences, Maribor University, SLOVENIA, mateja.lorber@um.si.

ABSTRACT

Leadership in nursing extends beyond formal management positions. It encompasses the ability to inspire, advocate, coordinate, and guide others in delivering safe, effective, and compassionate care. Developing nursing leadership skills is therefore essential for career progression, improving patient outcomes, strengthening teams, and shaping healthcare systems.

Research shows that nursing leadership is most effective when it is transformational, fostering a shared vision, innovation, and professional growth. Authentic leadership, grounded in transparency and ethical conduct, builds trust and psychological safety, while servant leadership strengthens collaboration, staff well-being, and patient experiences. Evidence also indicates that leadership development should be regarded as an organizational responsibility rather than an individual pursuit. Structured programs, mentorship, and role modeling have proven effective in cultivating new leaders in nursing, and organizations that invest in leadership training consistently report measurable improvements in staff retention, team performance, and patient outcomes.

Developing leadership in nursing is essential for advancing the profession and ensuring high-quality, person-centered care. By strengthening leadership capacity at every level, whether in clinical practice, education, or policy, nurses are better prepared to address healthcare's complex and evolving challenges. Building on transformational, authentic, and servant leadership principles, and development in evidence-based strategies, leadership reinforces nursing's role as a central pillar of healthcare systems, improves patient care and workforce resilience, and contributes to the long-term sustainability of health services, and aligning nursing leadership with global goals for equity, resilience, and environmentally responsible healthcare.

Keywords: Nursing, leadership, developing leadership

ÖZ

Hemşirelikte liderlik, yalnızca resmî yönetim pozisyonlarıyla sınırlı değildir. Güvenli, etkili ve şefkatli bakımın sunulmasında başkalarını motive etme, savunma, koordine etme ve yönlendirme becerisini de kapsar. Bu nedenle hemşirelik liderliği becerilerinin geliştirilmesi; kariyer ilerlemesi, hasta sonuçlarının iyileştirilmesi, ekiplerin güçlendirilmesi ve sağlık sistemlerinin şekillendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Araştırmalar, hemşirelik liderliğinin en etkili biçiminin dönüşümcü liderlik olduğunu göstermektedir. Dönüşümcü liderlik, ortak bir vizyonu teşvik eder, yeniliği destekler ve mesleki gelişimi güçlendirir. Şeffaflık ve etik davranışa dayanan otantik liderlik, güveni ve psikolojik güvenliği inşa ederken; hizmetkâr liderlik, iş birliğini, personel iyi oluşunu ve hasta deneyimlerini güçlendirir. Bulgular, liderlik gelişiminin bireysel bir çaba olmaktan ziyade kurumsal bir sorumluluk olarak görülmesi gerektiğini de ortaya koymaktadır. Yapılandırılmış programlar, mentorluk ve rol modelleme, hemşirelikte yeni liderlerin yetiştirilmesinde etkili bulunmuş; liderlik eğitimine yatırım yapan kurumlar, personel devamlılığı, ekip performansı ve hasta sonuçlarında ölçülebilir düzeyde iyileşmeler bildirmiştir. Hemşirelikte liderliğin geliştirilmesi, mesleğin ilerlemesi ve yüksek kaliteli, birey odaklı bakımın sağlanması açısından vazgeçilmezdir. Klinik uygulama, eğitim veya politika düzeyinde olsun, her kademede liderlik kapasitesinin güçlendirilmesi, hemşirelerin sağlık hizmetlerinin karmaşık ve sürekli değişen zorluklarına daha iyi yanıt verebilmelerini sağlar. Dönüşümcü, otantik ve hizmetkâr liderlik ilkeleri ile kanıta dayalı stratejilere dayanan liderlik; hemşireliğin sağlık sistemlerinin merkezinde yer alan bir yapı taşı olarak rolünü pekiştirir, hasta bakımını ve iş gücü dayanıklılığını artırır, sağlık hizmetlerinin uzun vadeli sürdürülebilirliğine katkı sağlar ve hemşirelik liderliğini eşitlik, dayanıklılık ve çevresel sorumluluk gibi küresel hedeflerle uyumlu hale getirir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, liderlik, liderlik geliştirme

Atıf/Citation: Lorber, M. (2025). Developing leadership in nursing. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.2.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-003

Sağlık Politikaları ve Hemşirenin Rolü
Role of Nurses in Health Policies

Ülkü Baykal [1]

[1]*İstanbul Arel Üniversitesi Hemşirelik Bölümü, Hemşirelikte Yönetim Ana Bilim Dalı, ulku.baykal@iuc.edu.tr*

ÖZ

Türkçedeki politika kavramının İngilizce dilinde iki ayrı karşılığı bulunmakta olup bu konuşmada, policy anlamındaki politika kavramı ele alınacaktır. Politika, bir alandaki sorunları çözmek veya gelişmeyi sağlamak için belirlenen yol haritası olup ilgili konuda ne yapılacağına, nasıl yapılacağına ve kimin için yapılacağına ilişkin kararların alınmasını içermektedir. Sağlık politikaları; sağlık hizmetinin kim ya da kimler tarafından üretileceğinin, nasıl sunulacağının, nasıl finanse edileceğinin, hizmetin kullanıcılara nasıl ulaştırılacağının belirlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası ölçekte hükümetler veya karar vericiler tarafından atılan adımlar, alınan kararlar ve oluşturulan yasal düzenlemeleri içermektedir. Sağlık politikalarının oluşturulmasında ulusal ve uluslararası düzeyde yaşanan ekonomik krizler, siyasal yapı ve süreçler, toplumların sosyal yapısı ve beklentileri, ülkenin bulunduğu bölgenin çevre koşulları, yasa yaptırımlar ve günümüzde gittikçe daha önemli hale gelen teknolojik gelişmeler etkili olmaktadır. Politika oluşturma sürecinin adımları; sorunun belirlenmesi ve gündeme alınması, politikanın formüle edilmesi, en uygun politikanın seçilmesi ve kararın alınması, politikanın uygulanması ve uygulama sonuçlarının değerlendirilerek sonuçlarının izlenmesi şeklinde gerçekleşmektedir. Sadece ülkemizde değil tüm dünyada da sağlık politikaları hemşireleri olumsuz etkilemekte olup hemşirelerin diğer sağlık çalışanlarına göre daha düşük maaş almaları, performansa dayalı ücretleme sistemlerinden yeterince yararlanamama vb. etkileri olduğu belirtilmektedir. Günümüzde ülkelerin benimsediği sağlık politikaları nedeniyle; özellikle ikinci basamak sağlık hizmetlerine daha fazla önem verilmesiyle, hasta sayılarının giderek arttığı buna karşın hemşire sayılarının ise azaldığı ve buna bağlı hemşirelerin iş yüklerinin arttığı, kayıt ve dokümantasyona fazla zaman ayrılması ve bakıma yeterince zaman ayıramama, daha fazla teknolojik bilgiye sahip olunmasının istenmesi, aşırı stresli çalışma ortamları gibi sorunların yaşandığı belirtilmektedir. Ayrıca diğer bir konu da hemşire göçü olgusu olup bu özellikle az gelişmiş ülkelerin sağlık sistemleri için önemli bir sorun oluşturmaktadır. Hemşirelerin sağlık politikalarının oluşturulmasındaki temel rolü; topluma erişimde en yakın meslek üyesi olarak, toplum sağlığına ilişkin kararlara karşı duyarlık olmak, mesleki değerlerin ve hasta haklarının savunucu olmak ve sağlık konularında politik baskı oluşturmak amacıyla ilgili kurul ve örgütlere katılmak ve danışman olarak görev yapmak, konuya ilişkin araştırmalar yaparak kanıt oluşturmak, tüm bu politika oluşturma süreçlerine etkin şekilde katılmak için çaba göstermek ve önderlik etmek şeklinde özetlenebilir. Yönetici hemşirelerin ise hemşirelerin üstlendiği bu rolleri yerine getirmesinin yanı sıra özellikle yönetsel rollerinin gerektirdiği karar süreçlerinde etkin rol üstlenerek savunuculuk rolünü daha etkin yerine getirmeleri beklenmektedir. Hemşireler için gerekli eğitim ve uygulama standartlarının oluşturulmasında etkin rol üstlenmeleri, hemşireleri en iyi şekilde temsil ederek onların yöneticisi olarak önderlik rollerini öne çıkarmaları gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, hemşirenin rolü, sağlık politikaları

ABSTRACT

In Turkish, the concept of *politika* has two distinct equivalents in English: *policy* and *politics*. In this speech, the term *policy* will be addressed. Policy refers to a roadmap developed to solve problems or promote progress in a specific field and involves making decisions about what will be done, how it will be done, and for whom it will be done.Health policies include the steps taken, decisions made, and legal regulations established by governments or policymakers at national and international levels to determine who will produce health services, how these services will be delivered, how they will be financed, and how they will reach users. Several factors influence the formation of health policies, including economic crises at national and international levels, political structures and processes, social structures and expectations of societies, the environmental conditions of a country's region, legal sanctions, and increasingly significant technological developments. The policy-making process generally involves the following stages: identifying and prioritizing the issue, formulating the policy, selecting and deciding on the most appropriate policy, implementing the policy, and finally, evaluating and monitoring its outcomes. Health policies negatively affect nurses not only in our country but also around the world. Nurses often receive lower salaries compared to other health professionals and are unable to benefit adequately from performance-based payment systems. Due to the health policies adopted by countries today particularly the prioritization of secondary healthcare services the number of patients has increased, while the number of nurses has decreased. Consequently, nurses face heavier workloads, spend excessive time on documentation, have limited time for direct patient care, are expected to possess advanced technological knowledge, and work in highly stressful environments. Another critical issue is nurse migration, which poses a significant challenge for the health systems of less developed countries. The fundamental role of nurses in health policy development can be summarized as follows: being the health professionals with the closest access to the community; demonstrating sensitivity toward decisions affecting public health; acting as advocates for professional values and patient rights; participating in relevant boards and organizations to create political influence on health issues; conducting research to generate evidence for policy formation; and striving to actively engage and provide leadership in all stages of the policy-making process. In addition to fulfilling these roles, nurse managers are expected to take an active part in decision-making processes, particularly those requiring managerial responsibility, and to perform their advocacy roles more effectively. They should also play a crucial role in establishing education and practice standards for nurses, represent nurses effectively, and emphasize their leadership roles as managers.

Keywords: Nurse, role of nurses, health policies

Atıf/Citation: Baykal Ü. (2025). Sağlık Politikaları ve Hemşirenin Rolü. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.3.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-005

Hemşirelik Eğitiminde Üretken Yapay Zekâ

Generative Artificial Intelligence in Nursing Education

Pelin Karaçay[1]

[1] *Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, pkaracay@ku.edu.tr*

ÖZ

Üretken yapay zeka (ÜYZ), hemşirelik eğitimini geliştirme ve destekleme potansiyeli nedeniyle güncel ve önemli bir tartışma konusudur. Bu araçlar, hemşirelik öğrencilerinin hızlı bilgiye erişimlerini sağlayarak, kişileştirilmiş öğrenme deneyimi, kuramsal bilgi kazanımı, iletişim ve klinik becerilerini geliştirme fırsatı sunan sanal mentörlerdir. Bu nedenle, bu teknolojinin hemşirelik müfredatına entegrasyonu kaçınılmazdır, ancak bu araçların etik ve sorumlu bir şekilde kullanılması gereklidir. Bu sunumda, ÜYZ'nin tanımı, sunduğu fırsatlar, zorluklar, hemşirelik eğitimde bir öğretim aracı olarak kullanımı, komut ve okuryazarlık kavramları, simülasyona dayalı öğrenme stratejilerinde getireceği yenilikler, mevcut yapay zeka ile yayınlanan rehberler ve hemşirelik eğitiminde yapay zekanın geleceği kanıta dayalı olarak tartışılacak ve iyi uygulama örnekleri paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, hemşirelik eğitimi, üretken yapay zeka

ABSTRACT

Generative artificial intelligence (GAI) is a current and vital topic of discussion due to its potential to enhance and support nursing education. These tools serve as virtual mentors, providing nursing students with rapid access to information, personalized learning experiences, opportunities to gain theoretical knowledge, and develop communication and clinical skills. Therefore, integrating this technology into the nursing curriculum is inevitable, but these tools must be used ethically and responsibly. This presentation will cover the definition of Gen AI, the opportunities and challenges offered by GenAI tools, their use as a teaching tool in nursing education, the concepts of AI literacy and prompt, the innovations they will bring to simulation-based learning strategies, the guidelines published about AI, and the future of AI in nursing education will be discussed based on evidence, and examples of good practice will be shared.

Keywords: Nursing, nursing education, generative artificial intelligence

Atıf/Citation: Karaçay P. (2025). Hemşirelik eğitiminde üretken yapay zekâ. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.4.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-006

Hemşirelik Uygulamalarında Yapay Zekâ

Artificial Intelligence in Nursing Practice

Nuran Aydın [1]

[1]*MLPCARE Ar-Ge Depatmanı İş Analiz Müdürü, İstanbul, TÜRKİYE, nuranaydin1971@gmail.com*

ÖZ
Çalışmalar, yapay zekanın klinik karar verme süreçlerini, tanısal doğruluğu ve hasta takibini geliştirmede anahtar bir rol oynadığı gösterilmektedir. Makine öğrenimi, tahmine dayalı analizler ve giyilebilir sensörler gibi teknolojilerin hasta bakımı, hemşirelik eğitimi ve iş yükü yönetimindeki mevcut uygulamaları etkin biçimde kolaylaştırdığını gösteren çalışmalar biz hemşireleri bu alanda ilerleyeme zorlamaktadır. Ayrıca yapay zekanın hasta, hemşire ve sağlık sistemi üzerindeki olası faydaları ve zorlukları, özellikle veri gizliliği riskleri ve değişen mesleki roller gibi etik boyutları ile ilgili tartışmalar artarak devam etmektedir.
Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, uygulama, yapay zeka

ABSTRACT
Studies have shown that artificial intelligence plays a key role in enhancing clinical decision-making processes, diagnostic accuracy, and patient follow-up. Technologies such as machine learning, predictive analytics, and wearable sensors have been demonstrated to effectively facilitate current practices in patient care, nursing education, and workload management, urging us as nurses to advance in this field. Furthermore, discussions surrounding the potential benefits and challenges of artificial intelligence for patients, nurses, and healthcare systems particularly regarding ethical dimensions such as data privacy risks and evolving professional roles are increasingly gaining attention.
Keywords: Nursing, practice, artificial intelligence

Atıf/Citation: Aydın, N. (2025). Hemşirelik uygulamalarında yapay zekâ. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.5.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-007

The Use of Artificial Intelligence in Nursing Research

Hemşirelik Araştırmalarında Yapay Zekâ Kullanımı

Polat Göktaş [1]

[1]*University College Dublin, School of Computer Science and Informatics, IRELAND, polat.goktas@ucd.iek*

ÖZ

Bu sunumda yapay zeka (YZ) teknolojilerinin hemşirelik araştırmalarında ve uygulamalarında nasıl kullanıldığı ele alınacaktır. Karar destek sistemleri, klinik veri analizi, hasta yönetimi, erken tanı sistemleri, düşme riskine yönelik tahmin modelleri ve klinisyen iş yükünü azaltmaya yönelik uygulamalar örneklenmektedir. Ayrıca hemşirelik öğrencilerinde sanal gerçeklik algıları ve öz-yönelimli öğrenme becerilerinin değerlendirilmesinde makine öğrenmesi tabanlı yöntemler aktarılmaktadır. Bulgular, YZ'nin hemşire iş gücü planlamasından klinik araştırmalara, lojistik robotlardan akıllı uyarı sistemlerine kadar geniş bir yelpazede kullanılabildiğini göstermektedir. YZ'nin hemşirelik alanına entegrasyonu, hemşirelerin karar alma süreçlerini destekleme, iş yükünü dengeleme ve hasta bakım kalitesini artırma açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Bununla birlikte, sunumda etik engeller, veri güvenliği ve algoritmik önyargılar gibi sorunlar da dikkate alınacaktır.

Anahtar kelimeler: Araştırma, hemşirelik, karar destek sistemleri, uygulama, yapay zeka

ABSTRACT

This presentation examines the integration of artificial intelligence (AI) technologies into nursing research and practice. Specific applications to be highlighted include decision support systems, clinical data analysis, patient management, early diagnostic tools, predictive models for fall risk, and initiatives aimed at alleviating clinician workload. Furthermore, the use of machine learning-based methodologies to assess nursing students' perceptions of virtual reality and their self-directed learning competencies will be discussed. The evidence indicates that AI can be deployed across a wide range of domains, extending from workforce planning and clinical research to the implementation of collaborative robots and intelligent alert systems. The incorporation of AI into nursing practice offers substantial opportunities to strengthen decision-making, optimize workload distribution, and enhance the overall quality of patient care. Nevertheless, the presentation will also address critical challenges, including ethical considerations, data security, and the risk of algorithmic bias, which must be carefully navigated to ensure responsible and effective adoption.

Keywords: Research, nursing, decision support systems, practices, artificial intelligence

Atıf/Citation: Göktaş, P. (2025). The use of artificial intelligence in nursing research. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.6.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-008

Active Ageing and Nursing

Aktif Yaşlanma ve Hemşirelik

Harleah Buck [1]

[1]*University of Iowa, College of Nursing, USA, harleah-buck@uiowa.edu*

ABSTRACT
Dr. Harleah Buck will be presenting on her body of work related to Heart failure (HF) and briefly introducing the work of her Center. Dyadic self-care science is advancing rapidly, as evidenced by recent theoretical work, literature reviews, and multiple empiric studies. Typologies, once considered archaic, are now viewed as person-oriented classification systems that allow a whole-system view of information patterns. This is particularly needed to understand complex tasks like dyadic HF self-care. The purpose of this presentation is to review the initial conceptualization of an HF care dyadic typology and the present advances in thinking and suggest future directions for this clinically relevant classification system. Development and testing of the typology across 5 studies resulted in a well-characterized, pragmatic and parsimonious, person-oriented classification system for understanding how patients and informal caregivers conduct patients' HF self-care at home. The 4 types are characterized as 2 individually oriented types—type I, patient oriented; type II, caregiver oriented; and 2 relationally oriented types—type III, collaboratively oriented; and type IV, incongruently oriented. A single-item measure of typology group that can be assessed in the clinical setting was devised. Once this information is ascertained, the clinician can personalize the plan of care to the realities of the dyad. Dyads that disagree on who is responsible for self-care may forego or delay action, resulting in self-care failures with subsequent HF advancement, hospitalization, and mortality. As the HF dyadic self-care science has advanced, we have come to appreciate the complexity that arises when 2 individuals work together on 1 complex task—HF self-care.
Keywords: Active ageing, nursing

ÖZ
Dr. Harleah Buck, Kalp Yetmezliği (KY) ile ilgili yürüttüğü kapsamlı araştırmalarını ve merkezinin çalışmalarını tanıttığı bir sunum gerçekleştirmiştir. İkili öz-bakım bilimi, son dönemde yapılan kuramsal çalışmalar, literatür derlemeleri ve çok sayıda ampirik araştırmayla birlikte hızla ilerlemektedir. Bir dönem eski moda olarak görülen tipolojiler, artık bilgi örüntülerine bütüncül bir bakış sağlayan, birey odaklı sınıflandırma sistemleri olarak değerlendirilmektedir. Bu yaklaşım, özellikle KY gibi karmaşık öz-bakım görevlerini anlamak için büyük önem taşımaktadır. Bu sunumun amacı, KY bakımında ikili tipolojinin ilk kavramsallaştırmasını gözden geçirmek, güncel gelişmeleri tartışmak ve bu klinik açıdan önemli sınıflandırma sistemine yönelik gelecekteki yönelimleri önermektir. Beş çalışma kapsamında yapılan geliştirme ve test süreçleri sonucunda, hastalar ve gayriresmî bakıcıların evde KY öz-bakımını nasıl yürüttüklerini anlamaya yönelik, iyi tanımlanmış, pratik, yalın ve birey odaklı bir sınıflandırma sistemi oluşturulmuştur. Bu sistemde dört tip belirlenmiştir: Tip I: Hasta odaklı (individually oriented), Tip II: Bakım veren odaklı, Tip III: İş birliği odaklı (collaboratively oriented), Tip IV: Uyuşmazlık odaklı (incongruently oriented). Klinik ortamda kolayca değerlendirilebilen tek maddelik bir tipoloji ölçümü geliştirilmiştir. Bu bilgi elde edildiğinde, klinisyen bakım planını ikilinin (hasta ve bakıcı) gerçek durumuna göre kişiselleştirebilir. Öz-bakım sorumluluğunun kimde olduğuna dair fikir birliği olmayan ikililer, gerekli eylemleri erteleyebilir veya gerçekleştirmeyebilir; bu da öz-bakım başarısızlıklarına, KY'nin ilerlemesine, hastaneye yatışlara ve mortaliteye yol açabilir. KY ikili öz-bakım bilimi ilerledikçe, iki bireyin tek bir karmaşık görevi KY öz-bakımını birlikte yürütürken ortaya çıkan karmaşıklığın daha iyi anlaşılması sağlanmıştır.
Anahtar Kelimeler: Aktif yaşlanma, hemşirelik

Atıf/Citation: Buck H. (2025). Active ageing and nursing. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.7.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-009

Aktif Yaşlanmayı Destekleyen Teknolojik Uygulamalar

Technological Applications Supporting Active Ageing

Hacer Gök Uğur [1]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ordu, TÜRKİYE, hgokugur@odu.edu.tr*

ÖZ

Dünyada ve ülkemizde yaşlı nüfus sayısı giderek artmaktadır. Yaşlılıkla birlikte kronik hastalıklar, ekonomik, sosyal, bakım sorunları ve bilişsel fonksiyonlardaki sorunlar da artmaktadır. Yaşlılık sürecinde yaşanılan bu sorunlar yaşlı bireylerin aktif yaşlanma sürecinde desteklenmesini gerektirmektedir. Aktif yaşlanma, insanların yaşlandıkça yaşam kalitesini artırmak için sağlık, katılım ve güvenlik fırsatlarının yükseltilmesi süreci olarak tanımlanmaktadır. Aktif yaşlanmanın; sağlık hizmetleri, davranışsal, kişisel, çevresel, sosyal ve ekonomik belirleyici bulunmaktadır. Aktif yaşlanmanın her bir belirleyicisi sağlık, katılım ve güvenlik fırsatlarını iyileştirerek veya kötüleştirerek aktif yaşlanma sürecini etkilemektedir. Teknoloji, aktif yaşlanmanın her bir belirleyicisinde yaşanılan sorunlara çözüm bulmak, sağlık, katılım ve güvenlik fırsatlarının iyileştirmek için kullanılmaktadır. Aktif yaşlanmada teknoloji incelendiğinde geronteknoloji kavramı karşımıza çıkmaktadır. Geronteknoloji, gerontoloji ve teknoloji bilimlerinin birleşmesiyle ortaya çıkan multidisipliner bir çalışma alanıdır. Geronteknoloji aktif yaşlanma sürecinde uyarı ve izlem uygulamaları, yardımcı araçlar, iletişim ve sosyal uygulamalar, eğitim uygulamaları ve egzersiz oyunları ile kullanılmaktadır. Geronteknolojinin hedefleri koruma, düzeltme, bakım ve geliştirmedir ve her bir hedef kapsamında aktif yaşlanma desteklenmektedir. Geronteknolojinin koruma hedefi kapsamında aktif yaşlanmanın sağlık hizmetleri, kişisel, davranışsal ve sosyal belirleyicilerine yönelik, düzeltme hedefi kapsamında sağlık hizmetleri, kişisel, davranışsal ve çevresel belirleyicilere yönelik, bakım hedefi kapsamında sağlık hizmetleri, davranışsal, kişisel ve sosyal belirleyicilere yönelik ve geliştirme hedefi kapsamında ise kişisel, ekonomik, çevresel ve sosyal belirleyicilere yönelik uygulamalar kullanılmaktadır. Sonuç olarak aktif yaşlanmanın belirleyicilerinde yaşanılan sorunların çözümünde geronteknolojik ürünler kullanılarak aktif yaşlanma desteklenmektedir. Bu kapsamda geronteknolojik ürünlerin yaşlı dostu tasarlanması, geronteknolojik uygulamalar konusunda yaşlı bireylerin farkındalıklarının artırılması ve yaşlı bireylerin geronteknolojik uygulamaları kullanmaları konusunda desteklenmesi aktif yaşlanma açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Aktif yaşlanma, destek, teknolojik uygulama, geronteknoloji

ABSTRACT

The elderly population is steadily increasing worldwide and in our country. With ageing come chronic diseases, economic and social problems, care issues, and problems with cognitive functions. These problems experienced during the ageing process require support for older individuals in the active ageing process. Active ageing is defined as the process of enhancing health, participation and security opportunities to improve quality of life as people age. Active ageing has health services, behavioural, personal, environmental, social and economic determinants. Each determinant of active ageing affects the active ageing process by improving or worsening health, participation and security opportunities. Technology is used to find solutions to the problems experienced in each determinant of active ageing and to improve health, participation and security opportunities. When examining technology in active ageing, the concept of gerontechnology emerges. Gerontechnology is a multidisciplinary field that combines gerontology and technology sciences. Gerontechnology is used in the active ageing process through alert and monitoring applications, assistive devices, communication and social applications, educational applications, and exercise games. The objectives of gerontechnology are protection, correction, care and development, and active ageing is supported within the scope of each objective. Within the scope of the protection objective of gerontechnology, active ageing is targeted at health services, personal, behavioural and social determinants; within the scope of the correction objective, it is targeted at health services, personal, behavioural and environmental determinants; under the care objective, it focuses on health services, behavioural, personal, and social determinants, and under the development objective, it focuses on personal, economic, environmental, and social determinants. Consequently, active ageing is supported by using gerontechnological products to solve problems experienced in the determinants of active ageing. In this context, designing gerontechnological products to be elderly-friendly, raising awareness among elderly individuals about gerontechnological applications, and supporting elderly individuals in using gerontechnological applications are important for active ageing.

Keywords: Active ageing, support, technological applications, gerontechnology

Atıf/Citation: Gök Uğur H. (2025). Aktif Yaşlanmayı Destekleyen Teknolojik Uygulamalar. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.8.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-010

Yaşlı Dostu Kentler: Kapsayıcılık, Erişilebilirlik ve Mekânın İyileştirici Gücü

Age-Friendly Cities: Inclusion, Accessibility, the Healing Power of Place

Ömer Atabeyoğlu[1]

[1]*Ordu Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Tasarımı Anabilim Dalı, Ordu, TÜRKİYE.,* omeratabeyoglu@odu.edu.tr

ÖZ

Yaşlanan nüfus, çağdaş kentlerin karşı karşıya olduğu en kritik demografik dönüşümlerden biridir. Birleşmiş Milletler verilerine göre 2050 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun yaklaşık altıda biri 65 yaş ve üzeri bireylerden oluşacaktır. Türkiye'de ise yaşlı nüfus oranının 2023'te %10,2'ye ulaştığı ve 2040'ta %16'ya çıkacağı öngörülmektedir. Bu dönüşüm, yalnızca sağlık ve bakım hizmetlerinin değil, aynı zamanda kentsel planlama, mimarlık ve sosyal politika süreçlerinin de yeniden ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Yaşlı dostu kent kavramı üç temel boyut üzerinden incelenebilir: kapsayıcılık, erişilebilirlik ve mekânın iyileştirici gücü. Yaşlı dostu kentler yalnızca yaşlı bireyler için değil, tüm toplumsal kesimler için daha adil, erişilebilir ve yaşanabilir kentler oluşturma potansiyelini vurgular. Kapsayıcılık yaşlı bireylerin toplumsal yaşamın öznesi olmasını sağlar; erişilebilirlik fiziksel ve dijital engellerin kaldırılmasıyla bağımsızlığı güçlendirir; mekânın iyileştirici gücü ise çevre psikolojisi ve nöro-mimarlık bulgularıyla desteklenen mekân tasarımlarının yaşlıların sağlık, psikolojik iyilik hali ve toplumsal aidiyetini artırır. Ayrıca dijital erişilebilirlik, yerel bağlam farklılıkları ve kentsel dayanıklılık ile entegrasyon konularında önemli boşluklar bulunmaktadır. Yaşlı dostu kentler, kapsayıcılık, erişilebilirlik ve mekânın iyileştirici gücü ilkeleri etrafında şekillenen bütüncül bir vizyonu ifade etmektedir. Bu vizyon, yalnızca yaşlı bireylerin yaşam kalitesini artırmakla kalmamakta; aynı zamanda kentlerin sosyal adalet, toplumsal dayanıklılık ve sürdürülebilirlik kapasitelerini de güçlendirmektedir. Bu bağlamda yaşlı dostu kentler, özünde insan dostu kentlerdir.

Anahtar kelimeler: Herkes için tasarım, kentsel tasarım, sağlıklı kent

ABSTRACT

The ageing population is one of the most critical demographic transformations facing contemporary cities. According to United Nations projections, by 2050 nearly one-sixth of the world's population will be aged 65 and over. In Türkiye, the proportion of older adults reached 10.2% in 2023 and is expected to rise to 16% by 2040. This demographic shift necessitates not only reforms in health and care services but also a rethinking of urban planning, architecture, and social policy processes. The concept of age-friendly cities can be examined through three key dimensions: inclusivity, accessibility, and the healing power of space. Age-friendly cities highlight the potential to create fairer, more accessible, and more liveable environments not only for older adults but for all social groups.

Inclusivity ensures that older adults are recognized as active subjects of social life; accessibility strengthens independence by removing physical and digital barriers; and the healing power of space emphasizes spatial designs supported by findings from environmental psychology and neuro-architecture, which enhance health, psychological well-being, and social belonging. Furthermore, significant gaps remain in digital accessibility, contextual adaptation to local conditions, and the integration of age-friendly principles with urban resilience. Age-friendly cities represent a holistic vision shaped by the principles of inclusivity, accessibility, and the healing power of space. This vision not only enhances the quality of life of older adults but also strengthens cities' capacities for social justice, community resilience, and sustainability. In this sense, age-friendly cities are, at their core, human-friendly cities.

Keywords: Healthy aging, retirement and pre-retirement, age management

Atıf/Citation: Atabeyoğlu Ö. (2025). Yaşlı dostu kentler: kapsayıcılık, erişilebilirlik ve mekânın iyileştirici gücü. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.9.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-011

Türkiye'de Adli Hemşireliğin Durumu

Status of Forensic Nursing in Türkiye

Sevinç Polat[1]

[1]Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü,Yozgat TÜRKİYE, sevinç.polat@yobu.edu.tr

ÖZ

Adli hemşirelik bilimi, dünya genelindeki insanların yaşamlarını etkileyen suç ve şiddetle bağlantılı en güçlü iki sistemi yani "Sağlık" ve "Adalet" i bir araya getiren adli bilimlerin özel bir alanıdır. Adli hemşireler, suç ve şiddet mağdurlarına tıbbi bakım sağlama, adli kanıt toplama, delil koruma, raporlama ve mahkemelerde bilirkişi olarak görev alma gibi pek çok görevi yerine getiren, adli ekibin önemli bir üyesidir. Bu bağlamda günümüzde dünyanın pek çok ülkesinde adli hemşireler, adli ekipte yer almakta ve çalışmaktadır. Bununla birlikte Türkiye'de hemşireliğin gelişmeye açık en önemli uzmanlık alanlarından biri olan Adli Hemşireliğin görev tanımı yasal olarak ne yazık ki henüz yapılmamıştır. Ülkemizde adli vakaların değerlendirilmesi ve bakımı, bu alanda özel eğitim almamış hemşireler tarafından yapılmaktadır. Bu durum, hemşirelerin çalıştıkları ortamda karşılaştıkları adli olguyu tanılamada yanılgıya düşmelerine, kanıt niteliği taşıyabilecek bulguları gözden kaçırmalarına ve kanıtları uygun şekilde toplama ve saklamada hata yapmalarına neden olmaktadır. Oysa günümüzde artan hak ihlalleri, şiddet, suç ve adli olgu sayısı, dünyanın birçok yerinde olduğu gibi ülkemizde de adli hemşireliğin yapılanmasının, önemini ve gerekliliğini ortaya koymaktadır. Aslında doksanlı yıllarda ülkemizde adli hemşirelikle ilgili girişimler başlatılmış ancak gelişmeler sınırlı ve yetersiz kalmıştır. Türkiye'de ilk adli hemşirelik lisans dersleri Bakırköy Sağlık Yüksekokulu'nda verilmeye başlanmıştır. İstanbul Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü, adli hemşirelik alanındaki ilk girişimini 1995 yılında başlatmıştır. Ülkemizde Adli Hemşirelik alanında ilk Yüksek Lisans tez çalışması İstanbul Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü'nde Mira Rana GÖKDOĞAN tarafından 1997 yılında yapılmıştır. 2004 yılında, Adli Tıp Anabilim Dalı'na başvuran olguları bildirmek ve adli hemşireliğin gelişimini desteklemek amacıyla Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı'nda ilk "Adli Hemşirelik Birimi" kurulmuştur. Türkiye'de ilk adli hemşirelik kursu, Adli Bilimciler Derneği ve Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu'nun katkılarıyla Ocak 2004'te açılmış ve çeşitli illerden kursa katılan 30 kursiyer, Türkiye'nin ilk sertifikalı adli hemşireleri olmuştur. Ülkemizde Adli Hemşirelik alanındaki ilk ulusal kongre 2006 yılında Nevşehir Avanos'ta düzenlenmiştir. O tarihten bu yana Prof. Dr. İ. Hamit HANCI, Prof. Dr. Yurdagül ERDEM ve Prof. Dr. Sevinç POLAT öncülüğünde her yıl düzenli olarak uluslararası adli hemşirelik kongreleri düzenlenmektedir. Bu kongreler aracılığıyla ülkemizde adli hemşirelik alanında farkındalık oluşturulmaya çalışılmakta ve dünyada adli hemşireliğin öncüsü ve kurucusu olarak kabul edilen Virginia Anne Lynch'inde destekleriyle farklı ülkelerde çalışan adli hemşire meslektaşlarımızla iletişime geçilmektedir. Böylece ülkemizde adli hemşireliğin oluşum sürecine ivme kazandırılması hedeflenmektedir. Ülkemizde adli hemşirelik alanında yapılan çalışmalar ve bilimsel faaliyetler sonucunda bu alana ilgi artmış ve Adli hemşirelik, çeşitli üniversitelerin hemşirelik lisans programlarına seçmeli ders olarak eklenmiştir. Bazı üniversitelerde adli hemşirelik alanında lisansüstü programlar açılmıştır. Bununla birlikte Türkiye'de Adli Hemşireliğin gelişmesi ve bir uzmanlık alanı olarak kabul görmesi için Yüksek Lisans ve Sertifika Programlarının daha da yaygınlaştırılması ve adli hemşirelerin çalışma alanları ile rol ve sorumluluklarının "Hemşirelik Kanunu ve Yönetmeliği'nde" tanımlanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adli hemşirelik, Türkiye

ABSTRACT

Forensic nursing is a specialized field within the forensic sciences that brings together two of the most powerful systems affecting people's lives worldwide "Health" and "Justice." Forensic nurses are key members of the forensic team who provide medical care to victims of crime and violence, collect and preserve forensic evidence, prepare reports, and serve as expert witnesses in court. Accordingly, in many countries today, forensic nurses work as part of multidisciplinary forensic teams. However, in Türkiye, forensic nursing -one of the most promising and developing areas of nursing- still lacks a legally defined scope of practice. Currently, the assessment and care of forensic cases in our country are carried out by nurses who have not received specialized education in this field. This situation may lead to misjudgments in identifying forensic cases, overlooking findings that could serve as evidence, or making mistakes in the proper collection and preservation of forensic material. In today's world, the increasing number of human rights violations, cases of violence, and forensic incidents both globally and in Türkiye clearly demonstrate the importance and necessity of establishing forensic nursing as a recognized discipline. In fact, initiatives related to forensic nursing in Türkiye began in the 1990s, but progress has remained limited and insufficient. The first undergraduate courses in forensic nursing in Türkiye were introduced at Bakırköy School of Health. The Institute of Forensic Sciences at Istanbul University launched its first initiative in this field in 1995. The first master's thesis on forensic nursing in Türkiye was conducted by Mira Rana GÖKDOĞAN at the same institute in 1997. In 2004, the first Forensic Nursing Unit was established at Ankara University Faculty of Medicine, Department of Forensic Medicine to report cases referred to the department and to support the development of forensic nursing. The first forensic nursing course in Türkiye was organized in January 2004 with contributions from the Association of Forensic Scientists and Hacettepe University School of Nursing. Thirty participants from various provinces attended the course and became Türkiye's first certified forensic nurses. The first national congress on forensic nursing was held in 2006 in Avanos, Nevşehir. Since then, under the leadership of Prof. Dr. İ. Hamit HANCI, Prof. Dr. Yurdagül ERDEM, and Prof. Dr. Sevinç POLAT, international forensic nursing congresses have been held regularly every year. Through these congresses, efforts have been made to raise awareness of forensic nursing in Türkiye and to foster collaboration with forensic nurse colleagues working in other countries, with the support of Virginia Anne Lynch, recognized as the pioneer and founder of forensic nursing worldwide. These efforts aim to accelerate the institutionalization of forensic nursing in Türkiye. As a result of growing academic and scientific activities in this field, interest in forensic nursing has increased in Türkiye. The subject has been added as an elective course to the undergraduate nursing curricula of various universities, and graduate programs in forensic nursing have been established at some institutions. Nevertheless, to ensure the advancement and professional recognition of forensic nursing as a specialized field in Türkiye, it is essential to expand master's and certification programs and to define the roles, responsibilities, and areas of practice of forensic nurses within the "Nursing Law and Regulations."

Keywords: Forensic nursing, Türkiye

Atıf/Citation: Polat S. (2025). Türkiye'de Adli Hemşireliğin Durumu. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03–06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.10.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-012

Fields of Practice in Forensic Nursing

Adli Hemşireliğin Çalışma Alanları

Venera Mehmeti [1]

[1]*Institute of Forensic Medicine, Ministry of Justice, KOSOVO, venera.mehmeti@rks-gov.net*

ABSTRACT
Forensic Nursing is a growing specialty that connects healthcare and the justice system, providing care to individuals affected by crime, trauma, or violence. Forensic nurses support victims, survivors, suspects, and offenders, ensuring care is ethical while evidence is collected, preserved, and documented accurately. By combining clinical expertise with forensic knowledge, these professionals play a vital role in protecting human rights, supporting recovery, and enabling fair legal outcomes (International Association of Forensic Nurses [IAFN], 2023; Lynch, Du Mont, & MacMillan, 2019). Rising rates of sexual violence, domestic abuse, trafficking, and violent crime have increased the need for forensic nursing. Victims receive sensitive care that documents injuries and evidence effectively, often making the difference in achieving justice. Suspects receive impartial treatment, and communities benefit from safer environments and more reliable legal processes (Evans, 2020). Forensic nursing encompasses specialized fields that meet distinct clinical and legal needs. Sexual Assault Nurse Examiners (SANE) collect evidence, document trauma, and guide victims through the legal process. Forensic psychiatric nurses assess mentally ill offenders, manage risk, and advise courts. Correctional nurses provide neutral care in detention facilities. Forensic Nurse Death Investigators (FNDI) examine unexpected deaths, collaborating with medical examiners. Legal Nurse Consultants (LNC) apply clinical expertise to support legal cases, while community-based forensic nurses identify hidden abuse and contribute to public health and violence prevention initiatives (IAFN, 2023; Lynch et al., 2019). Specialized training enhances care quality, preserves evidence, and supports accurate legal decisions. Expanding education, clear policies, interdisciplinary collaboration, and public awareness are key to advancing this field. Ultimately, forensic nursing bridges healthcare and justice, protecting victims, preserving evidence, and promoting ethical, informed decisions that benefit individuals and society.
Keywords: Forensic nursing, fields of practice

ÖZ
Adli hemşirelik, sağlık hizmetleri ile adalet sistemini birleştiren ve suç, travma veya şiddetten etkilenen bireylere bakım sağlayan gelişen bir uzmanlık alanıdır. Adli hemşireler, mağdurlar, hayatta kalanlar, şüpheliler ve suçlulara destek olur; bakımın etik olmasını sağlarken, kanıtların doğru şekilde toplanması, korunması ve belgelenmesini de sağlarlar. Klinik uzmanlığı adli bilgiyle birleştirerek, bu profesyoneller insan haklarını korumada, iyileşmeyi desteklemede ve adil yasal sonuçların sağlanmasında kritik bir rol oynarlar (International Association of Forensic Nurses [IAFN], 2023; Lynch, Du Mont & MacMillan, 2019). Cinsel şiddet, aile içi şiddet, insan ticareti ve şiddet suçlarının artan oranları, adli hemşirelik ihtiyacını artırmıştır. Mağdurlar, hem sağlık ihtiyaçlarını karşılayan hem de yaralanmaları ve kanıtları etkili bir şekilde belgeleyen hassas bakım alır; bu durum çoğu zaman adaletin sağlanmasında belirleyici olur. Şüphelilere tarafsız bir bakım sağlanır ve toplumlar daha güvenli ortamlardan ve daha güvenilir yasal süreçlerden fayda görür (Evans, 2020). Adli hemşirelik, belirli klinik ve yasal ihtiyaçları karşılamak üzere uzmanlaşmış rolleri içerir. Cinsel Saldırı Hemşireleri (SANE), kanıt toplar, travmayı belgeler ve mağdurları yasal süreçlerde yönlendirir. Adli psikiyatri hemşireleri, akli dengesi yerinde olmayan suçluları değerlendirir, risk yönetimi yapar ve mahkemelere danışmanlık sağlar. Cezaevi hemşireleri, gözaltı merkezlerinde tarafsız bakım sunar. Adli Hemşire Ölüm Araştırmacıları (FNDI), beklenmeyen ölümleri tıbbi incelemecilerle iş birliği içinde inceler. Hukuk Hemşire Danışmanları (LNC), yasal davaları desteklemek için klinik uzmanlığını uygular; toplum temelli adli hemşireler ise gizli istismarı tespit eder ve halk sağlığı ile şiddet önleme girişimlerine katkıda bulunur (IAFN, 2023; Lynch ve ark., 2019). Uzmanlaşmış eğitim, bakım kalitesini artırır, kanıtların uygun şekilde korunmasını sağlar ve doğru yasal kararların alınmasına destek olur. Eğitim imkanlarının genişletilmesi, açık politikaların oluşturulması, disiplinler arası iş birliğinin teşvik edilmesi ve kamu farkındalığının artırılması, alanın gelişmesi için kritik öneme sahiptir. Sonuç olarak, adli hemşirelik, sağlık ve adalet sistemleri arasında hayati bir köprü görevi görür; mağdurları korur, kanıtları muhafaza eder ve bireyler ile toplum için etik ve bilinçli kararların alınmasını destekler.
Anahtar Kelimeler: Adli hemşirelik, çalışma alanları

Atıf/Citation: Mehmeti, V. (2025). Fields of Practice in Forensic Nursing. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03–06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.11.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-013

Sağlık Bakım Kurumlarında Sürdürülebilirlik ve İklim Duyarlılığı İçin Stratejiler

Sustainability and Climate Sensitivity in Healthcare Institutions: Strategies for the Future

Sergül Duygulu[1]

[1]*Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim ABD., Ankara, TÜRKİYE,* sduygulu@hacettepe.edu.tr

ÖZ

Bu sunum, iklim değişikliği ile sağlık ve sağlık sistemleri arasındaki döngüsel ilişki konusunda farkındalık yaratarak sağlık bakım kurumlarında sürdürülebilirlik ve iklim duyarlılığına yönelik kullanılabilecek strateji ve gerçekleştirilebilecek eylemleri ele almayı amaçlamaktadır. İklim değişikliği kaynaklı artan sıcaklıklar, hava kirliliği gibi olaylar fiziksel ve ruhsal sağlığı doğrudan etkilemektedir. Sağlık bakım kurumları dünya genelinde önemli ölçüde karbon emisyonu oluşturarak önemli bir çevresel etkiye sahiptir. Bu durum sağlık bakım kurumlarını iklim değişikliğinde önemli bir pay sahibi olan sektörlerden birisi yapmaktadır Sağlık bakım kurumlarının bu döngüyü kırmak için önemli sorumlulukları bulunmakta olup iklim değişikliği ile mücadele ve sürdürülebilirliği sağlamada etkili stratejiler kullanmaları gerekmektedir. Bu stratejiler arasında enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılması, atık yönetimi ve geri dönüşüm uygulamalarının oluşturulması, yeşil altyapı ve binaların teşvik edilmesi, karbon ayak izinin azaltılması sürdürülebilir tedarik zincirlerinin kurulması, su tüketiminin etkili bir şekilde yönetilmesi ve tüm paydaşlar için farkındalık eğitimleri düzenlenmesi bulunmaktadır. Bu stratejilerin uygulamaya geçirilmesinde başta politika yapıcılar, sağlık bakım kurumlarının yöneticileri, hemşireler olmak üzere sağlık bakım kurumlarının tüm paydaşlarına önemli sorumluluklar düşmekte olup, iklim değişikliği duyarlılığını geliştirme ve sürdürülebilirliği sağlamaya yönelik yenileşimci ve acil eylemlerin gerçekleştirilmesi önem arzetmektedir**.**

Anahtar Kelimeler: İklim duyarlılığı, sürdürülebilirlik, sağlık kurumları, stratejiler

ABSTRACT

This presentation aims to raise awareness about the cyclical relationship between climate change and health and healthcare systems, and to address strategies that can be implemented and actions that can be taken to promote sustainability and climate sensitivity in healthcare institutions. Events such as rising temperatures and air pollution caused by climate change directly affect both physical and mental health. Healthcare institutions have a significant environmental impact worldwide due to their substantial carbon emissions. This makes them one of the sectors contributing notably to climate change.

Healthcare institutions have important responsibilities to break this cycle and must employ effective strategies to combat climate change and ensure sustainability. These strategies include investing in energy efficiency and renewable energy sources, establishing waste management and recycling practices, promoting green infrastructure and buildings, reducing the carbon footprint, creating sustainable supply chains, managing water consumption efficiently, and providing awareness training for all stakeholders. The implementation of these strategies places significant responsibilities on all stakeholders in healthcare institutions, especially policymakers, healthcare managers, and nurses. It is crucial to carry out innovative and urgent actions aimed at developing climate change awareness and ensuring sustainability.

Keywords: Climate sensitivity, healthcare ınstitutions, sustainability, strategies

Atıf/Citation: Duygulu S. (2025). Sağlık bakım kurumlarında sürdürülebilirlik ve iklim duyarlılığı için stratejiler. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03–06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.12.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-014

Küresel Bir Salgın: Obezite

A Global Epidemic: Obesity

Nesrin Nural[1]

[1]Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Trabzon, TÜRKİYE, nnural@ktu.edu.tr

ÖZ

Obezite, dünya genelinde hızla yayılan ve önlenebilir bir halk sağlığı krizidir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), obeziteyi "küresel bir salgın (global epidemic)" olarak tanımlamaktadır. Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde, tüm yaş gruplarını etkileyen; sosyal, ekonomik ve sağlık sorunlarına yol açan çok boyutlu bir problemdir. DSÖ'nün 2024 verilerine göre, dünya genelinde 1 milyardan fazla insan obezite ile yaşamaktadır. Obezite, erişkinlerin yaklaşık %13'ünü ve çocukların %8'ini etkilemektedir. Türkiye'de Sağlık Bakanlığı'nın eylem planı raporlarında obezitenin artış eğiliminde olduğu ve 2025 yılına kadar %23–24 bandına yükselebileceği öngörülmektedir. Obezite, komplikasyonlara yol açarak yaşam süresini ve kalitesini olumsuz etkileyen, bulaşıcı olmayan hastalıklar için dördüncü en yaygın risk faktörü olarak kabul edilmektedir. Engellilikle geçirilen toplam yılların %7'sinden ve her yıl 2,8 milyondan fazla ölümden sorumludur. Bu yönüyle engellilik ve ölüm için önemli bir risk faktörüdür. Obezite, genetik ve çevresel faktörlerin etkileşimi ile ortaya çıkar. Aile öyküsü güçlü bir risk göstergesidir, bazı gen mutasyonları obezite ile ilişkilidir. Ayrıca bazal metabolizma hızı, yağ depolama kapasitesi ve iştah kontrolü genetik olarak belirlenebilmektedir. Bunun yanı sıra çevresel faktörler, yaşam tarzı alışkanlıkları, beslenme biçimleri ve fiziksel aktivite düzeyleri de obezite gelişiminde belirleyici rol oynamaktadır. Obezite, yalnızca kilo artışı ile sınırlı kalmayıp birçok kronik hastalık için temel risk faktörüdür. Yağ dokusunun artışı ve metabolik dengenin bozulması; endokrin, kardiyovasküler ve kas-iskelet sistemleri başta olmak üzere tüm sistemleri etkilemektedir. Artan yağ dokusu, insülin direncine yol açarak tip 2 diyabet gelişme riskini 3–7 kat artırmaktadır. Kan şekeri, kan basıncı ve lipid bozukluklarının birlikte görülmesi metabolik sendroma zemin hazırlar. Solunum sistemi açısından ise obezite, uyku apnesi sendromu, astım ve hipoventilasyon gelişimine katkıda bulunur. Kas-iskelet sistemi üzerinde ek yük nedeniyle diz ve kalça eklemlerinde kireçlenme (osteoartrit) ve bel–sırt ağrıları daha sık görülmektedir. Ayrıca obezite, meme, kolon, endometrium, böbrek ve pankreas kanserleri ile ilişkilendirilmiştir. Kronik inflamasyon, hormonal değişiklikler ve insülin direnci bu riski artırmaktadır. Bunun yanında obezite, depresyon ve anksiyete gibi psikososyal sorunlara yol açarak yaşam kalitesini olumsuz etkiler. Sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazanmak obezitenin önlenmesinde temel bir adımdır. Günlük meyve ve sebze tüketiminin en az beş porsiyona çıkarılması obezite riskini %20–30 azaltırken, şekerli içeceklerin sınırlandırılması yıllık ortalama 0,5–1 kg kilo alımını engelleyebilmektedir. Doymuş yağ, trans yağ ve yüksek kalorili işlenmiş gıdaların tüketimi azaltılmalıdır. Düzenli fiziksel aktivite de önemlidir. Haftada en az 150 dakika orta şiddetli veya 75 dakika yüksek şiddetli aerobik egzersiz yapılması önerilmektedir. Günlük yaşamda hareketliliğin artırılması sağlıklı yaşam tarzını destekler. Davranışsal ve psikososyal yaklaşımlar kapsamında sağlık profesyonelleri eşliğinde beslenme danışmanlığı, yaşam tarzı değişiklik programları ve psikolojik destek uygulanabilir. Toplumsal ve politik düzeyde ise Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülen "Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı" gibi ulusal eylem planlarının yaygınlaştırılması önemlidir. Okullarda sağlıklı beslenme eğitimi verilmesi, toplu beslenme hizmetlerinde porsiyon kontrolü sağlanması ve sağlıklı gıdaya erişimin artırılması da obeziteyle mücadelede etkili stratejilerdendir.

Anahtar Kelimeler: Küresel salgın, obezite, risk

ABSTRACT

Obesity is a rapidly spreading and preventable public health crisis worldwide. The World Health Organization (WHO) defines obesity as a "global epidemic." It is a multifaceted problem affecting all age groups in both developed and developing countries, causing social, economic, and health problems. According to WHO data for 2024 , more than 1 billion people worldwide live with obesity. Obesity affects approximately 13% of adults and 8% of children. In Türkiye, reports from the Ministry of Health's action plans indicate that obesity is on the rise and is projected to reach 23–24% by 2025.Obesity is recognized as the fourth most common risk factor for non-communicable diseases, negatively impacting both life expectancy and quality of life by causing various complications. It accounts for 7% of total years lived with disability and is responsible for more than 2.8 million deaths annually. In this regard, it is a major risk factor for both disability and mortality.Obesity arises from the interaction of genetic and environmental factors. A family history of obesity is a strong risk indicator, and certain gene mutations are associated with the condition. Moreover, basal metabolic rate, fat storage capacity, and appetite regulation may be genetically determined. In addition to these, environmental influences, lifestyle habits, dietary patterns, and levels of physical activity play a critical role in the development of obesity.Obesity is not limited to excessive weight gain but also serves as a major risk factor for numerous chronic diseases. Increased adipose tissue and disruption of metabolic balance affect multiple systems, including the endocrine, cardiovascular, and musculoskeletal systems. Excess adipose tissue contributes to insulin resistance, increasing the risk of type 2 diabetes by 3–7 times. The coexistence of high blood sugar, elevated blood pressure, and lipid abnormalities paves the way for metabolic syndrome. Regarding the respiratory system, obesity contributes to obstructive sleep apnea syndrome, asthma, and hypoventilation.The additional load placed on the musculoskeletal system leads to osteoarthritis, particularly in the knees and hips, and causes more frequent back and lower back pain. Furthermore, obesity has been associated with cancers such as breast, colon, endometrial, kidney, and pancreatic cancer. Chronic inflammation, hormonal alterations, and insulin resistance further elevate this risk. In addition, obesity contributes to psychosocial problems such as depression and anxiety, thereby negatively affecting quality of life. Obesity is a preventable and manageable public health issue. Effective control requires the combination of individual behavioral changes and strategies at societal and policy levels.Adopting healthy eating habits is a fundamental step in obesity prevention. Increasing daily fruit and vegetable consumption to at least five portions reduces obesity risk by 20–30%, while limiting sugary drinks can prevent an average annual weight gain of 0.5–1 kg. Consumption of saturated fats, trans fats, and calorie-dense processed foods should be reduced.Regular physical activity is also important. At least 150 minutes of moderate-intensity or 75 minutes of vigorous-intensity aerobic exercise per week is recommended. Increasing daily physical activity supports a healthy lifestyle. Behavioral and psychosocial approaches include nutritional counseling, lifestyle modification programs, and psychological support provided by healthcare professionals At the societal and political level, it's important to disseminate national action plans like the "Türkiye Healthy Nutrition and Active Life Program" implemented by the Ministry of Health. Providing healthy nutrition education in schools, ensuring portion control in mass feeding services, and increasing access to healthy food are also effective strategies in combating obesity.

Keywords: Global epidemic, obesity, risky

Atıf/Citation: Nural N. (2025). Küresel bir salgın: Obezite. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03–06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.13.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-015

Addiction and Nursing

Bağımlılık ve Hemşirelik

Paulo Rosario de Carvalho Seabra [1]

[1]*Nursing School of Lisbon (ESEL), Lisboa, PORTUGAL, pauloseabra@esel.pt*

ABSTRACT
Reports on drugs and alcohol related problems point out that millions of people suffer from major impact on health and social status due to substance use. It is important to reflect on usual practices on addiction nursing and harm reduction paradigm and stimulate discussion on the paths of nursing in Europe. If the challenge is major, it must be needed to reflect who are this people in nowadays? At any age, at any stage of the life cycle. What problems do they have? Multiple. Where are they? Everywhere, performing any social role (motherhood, fatherhood, childhood, adolescence, young adulthood, adults (of any gender identity), old age). The user profiles are changing, not identified specific groups anymore. Where is the setting to intervention? School, street, home, work, leisure and social spaces, nursing homes, hospitals, primary health care. Specifically in health services, people with substance related problems are around 30%. Physical and mental comorbidities are sometimes underdiagnosed.
Keywords: Addiction, nursing

ÖZ
Uyuşturucu ve alkolle ilgili sorunlara dair raporlar, milyonlarca insanın madde kullanımı nedeniyle sağlık ve sosyal durum üzerinde ciddi etkiler yaşadığını göstermektedir. Bağımlılık hemşireliği ve zarar azaltma paradigmasıyla ilgili mevcut uygulamaları gözden geçirmek ve Avrupa'da hemşireliğin izleyeceği yollar üzerine tartışmayı teşvik etmek önemlidir. Eğer sorun büyükse, günümüzde bu kişilerin kimler olduğunu sorgulamak gerekir. Her yaşta, yaşam döngüsünün herhangi bir aşamasında olabilirler. Hangi sorunlarla karşı karşıyadırlar? Birden fazla. Nerede bulunurlar? Her yerde, herhangi bir sosyal rolü yerine getirirken (annelik, babalık, çocukluk, ergenlik, genç yetişkinlik, yetişkinlik (her cinsiyet kimliği için), yaşlılık. Kullanıcı profilleri değişmektedir, artık belirli gruplarla sınırlı değildir. Müdahale yapılacak ortam neresi olmalıdır? Okul, sokak, ev, iş, boş zaman ve sosyal alanlar, huzurevleri, hastaneler, birincil sağlık hizmetleri. Özellikle sağlık hizmetlerinde, maddeyle ilişkili sorunları olan kişilerin oranı yaklaşık %30'dur. Fiziksel ve mental komorbiditeler bazen yeterince tanı konmamış olabilir.
Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, hemşirelik

Atıf/Citation: Seabra PRC. (2025). Bağımlılık ve hemşirelik. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03–06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.14.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-016

İklim Değişikliğinin Sağlığa Etkileri ve Hemşirelik

Effects of Climate Change on Health and Nursing

Gülşen Eryılmaz[1]

[1]Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Sağlığı Hastalıkları Hemşireliği, Erzurum,TÜRKİYE, eryilmaz@atauni.edu.tr

ÖZ

İklim değişikliği, çağımızın en önemli sorunlarından biri olup sağlıktan tarıma, yaşamın her alanında olumsuz etkiler oluşturur. İklim; belli bir yerde uzun dönemli ortalama hava koşullarıdır ve Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) ortalama iklimi belirlemek için 30 yıllık zaman dilimlerini kullanır ve ortalama iklim koşullarını belirler.[1] Yaşam, atmosfer, hidrosfer, kriyosfer, litosfer ve biyosferden oluşan iklim sistemine bağlıdır.[1,2] İklim değişikliği; iklimin ortalaması veya özelliklerinde uzun süren değişimlerdir.[3] Sıcaklık, yağış, basınç, buz örtüsü ve karbon döngüleri temel değişkenlerdir; uzun süreli gözlemler ve ölçümlerle belirlenir.[1] İnsan kaynaklı faaliyetler küresel ısınmayı artırır; iklim sisteminin beş bileşeninde yaygın ve hızlı değişimler görülür.[4] Küresel ısınmada referans, sanayi öncesi 1850–1900 yılları arasındaki sıcaklık ortalamasıdır.[5] Bu döneme kıyasla küresel ısınmada +2 °C artış doğal çevre ve insan sağlığı üzerinde ciddi riskler oluşturur.[6] Paris İklim Anlaşması (PİA) küresel ısı artışını bu yüzyılın sonuna kadar 1,5 °C ile sınırlamayı hedefliyor.[5] Ancak 2024 yılında bu hedefin biraz üzerine çıkılmış ve sanayi öncesi döneme göre 1,55 ± 0,13 °C ile en sıcak yıl olmuştur.[7] PİA 2016 yılında imzaya açılmış ve Türkiye 22 Nisan 2016 tarihinde bu anlaşmayı imzalamıştır. PİA, 4 Kasım 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.[5,8] Küresel ısınmanın başlıca nedeni sera gazlarıdır: CO_2, CH_4, N_2O ve florlu gazlar.[6,9] CO_2 en büyük katkıyı yapar.[10] İklim değişikliği sonucunda; buzulların erimesi, deniz seviyesinin yükselmesi, aşırı hava olayları görülür. [9,11] İklim değişikliğinin sağlığa etkileri ise; hava kirliliğine bağlı hastalık ve ölümler.[12] bulaşıcı/zoonotik ve vektör hastalıkları, gıda-su kaynaklı hastalıklar, ruh sağlığı sorunlarında artış ve olumsuz gebelik sonuçlarıdır.[13,14] Aşırı sıcaklarda kardiyovasküler, respiratuar ve renal hastalığı olanlar daha çok etkilenir. Ayrıca akut ısıya bağlı ısı bitkinliği, ısı çarpması, ısı senkopu gibi belirtiler görülür.[13] Hemşireler, iklim değişikliğiyle mücadelede insanların çevreye duyarlıklarını artırmaya çalışmalı, hastaları ve aileleri iklim değişikliği ve sağlık konusunda eğitmeli, iklim savunuculuğu yaparak toplumu harekete geçirmeli, çevreye duyarlı hemşirelik uygulamaları geliştirmelidir. Ayrıca iklim değişikliği ile mücadelede yeşil bakım uygulamalarını hayata geçirmelidirler.[15]

Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, hemşirelik, sağlık

ABSTRACT

Climate change is one of the most important problems of our time, producing adverse effects across all areas of life from health to agriculture. Climate is the long-term average of weather conditions at a given location, and the World Meteorological Organization (WMO) uses 30-year periods to define climatic means and determine average climate conditions.[1] Life depends on the climate system composed of the atmosphere, hydrosphere, cryosphere, lithosphere, and biosphere.[1,2] Climate change refers to long-lasting changes in the mean or characteristics of climate.[3] Temperature, precipitation, atmospheric pressure, ice cover, and carbon cycles are fundamental variables; they are determined through long-term observations and measurements.[1] Human activities contribute to global warming; widespread and rapid changes are observed in the five components of the climate system.[4] The reference point for global warming is the average temperature during the pre-industrial period between 1850 and 1900.[5] Compared to this period, a +2 °C increase in global warming poses serious risks to the natural environment and human health.6 The Paris Climate Agreement (PCA) aims to limit global warming to 1.5 °C by the end of this century.5 However, in 2024 this target was slightly exceeded, and 2024 became the warmest year on record, with a global temperature 1.55 ± 0.13°C above the 1850–1900 baseline.[7] The PCA was opened for signature in 2016, and Türkiye signed this agreement on 22 April 2016. PCA came into force on 4 November 2016. [5,8] The main cause of global warming is greenhouse gases: CO2, CH4, N2O and fluorinated gases.[6,9] CO2 contributes the most.[10] As a result of climate change, the melting of glaciers, sea levels rise, and extreme weather events are observed.[9,11] The health effects of climate change include diseases and deaths due to air pollution.12 infectious/zoonotic and vector-borne diseases, food- and water-borne diseases, increased mental health problems, and adverse pregnancy outcomes.[13,14] People with cardiovascular, respiratory and renal diseases are more affected by extreme heat. In addition, symptoms such as acute heat exhaustion, heat stroke and heat syncope are observed.[13] Nurses should strive to increase people's environmental awareness in the fight against climate change, educate patients and their families about climate change and health, mobilise society through climate advocacy, and develop environmentally conscious nursing practices. They should also implement green care practices in the fight against climate change.[15]

Key words: Climate Change, nursing, health

Atıf/Citation: Eryılmaz G. (2025). İklim değişikliğinin sağlığa etkileri ve hemşirelik. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03–06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.15.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-017

Ruh Sağlığının Geliştirilmesi ve Hemşirelik

Mental Health Promotion and Nursing

Meral Kelleci [1]

[1]*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Sivas, TÜRKİYE,* mkelleci@cumhuriyet.edu.tr

ÖZ

Ruh sağlığı, bireylerin yaşam doyumu, işlevselliği ve toplumsal uyumu açısından temel bir sağlık boyutudur. Günümüzde ruhsal bozukluklar, küresel hastalık yükü içerisinde önemli bir yere sahiptir. Türkiye'de 18 yaş üstü nüfusta ruhsal bozuklukların görülme sıklığı %17.2'den %19.6'ya yükselmiştir (Global Burden of Disease Study 2020; Türkiye Ruh Sağlığı Profili-2, 2023). Depresyon, anksiyete, şizofreni ve bağımlılık gibi bozukluklar, birey ve toplum düzeyinde ciddi iş gücü kaybına, ekonomik yüklere ve sosyal dışlanmaya yol açmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, ruhsal hastalıklar küresel engellilik yükünün yaklaşık altıda birini oluşturmaktadır. Ruh sağlığının geliştirilmesi; bireylerin ve toplumların ruhsal iyilik halini artıran, eşitsizlikleri azaltan ve yaşam boyu süren koruyucu süreçleri kapsamaktadır. Sağlıklı kamu politikalarının oluşturulması, damgalamaya karşı mücadele, okul ve işyerlerinde destekleyici programlar, akran desteği, yaşam becerileri eğitimi ve birinci basamakta ruh sağlığı hizmetlerinin entegrasyonu bu sürecin temel bileşenleridir. Hemşireler bu süreçte çok boyutlu roller üstlenmektedir. 2022–2025 verileri, hemşirelerin politika savunuculuğu ve eşitsizliklerin azaltılmasında lider konumda olduğunu göstermektedir (WHO, 2022; ICN, 2023). DSÖ/ILO kılavuzları (2022–2024), hemşirelerin işyerinde psikososyal risk değerlendirmesi, çalışan eğitimi ve işe dönüş protokollerinde aktif görev aldığını ortaya koymaktadır. Birinci basamakta ise Collaborative Care Model kapsamında hemşire bakım yöneticileri sistematik tarama, vaka koordinasyonu, psiko-eğitim ve takip görevleri ile depresyon ve anksiyete semptomlarını azaltmada etkili bulunmuştur (Kordon ve ark., 2024). Toplum ve okul ortamlarında MECC gibi kısa müdahale programlarında hemşireler damgalamayı azaltan ve öz-bakımı artıran görüşmeler yürütmektedir (Turner, 2023; Rodrigues, 2024). Dijital ruh sağlığı uygulamaları (örn. MindShift, Sanvello, Woebot, Wysa), danışmanlık, güvenlik izlemi ve kapsayıcılık rollerini genişleterek hemşirelik uygulamalarını daha da desteklemektedir (Kim, 2023). mhGAP 2023 güncellemesi ile hemşireler eğitici ve süpervizör olarak sahada daha görünür hale gelmiştir. Sonuç olarak, ruh sağlığının geliştirilmesi hem bireysel hem de toplumsal bir sorumluluktur. Hemşireler politika, klinik, toplum ve dijital alanlarda koruyucu ve güçlendirici uygulamalarla kilit rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ruh sağlığı, hemşirelik, koruyucu ruh sağlığı, toplum temelli bakım, ruh sağlığının geliştirilmesi, dijital sağlık.

ABSTRACT

Mental health is a fundamental dimension of health that shapes individual life satisfaction, functionality, and social integration. Today, mental disorders represent a significant share of the global burden of disease. In Türkiye, the prevalence of mental disorders among adults has risen from 17.2% to 19.6% (Global Burden of Disease Study 2020; Türkiye Mental Health Profile-2, 2023). Conditions such as depression, anxiety, schizophrenia, and substance dependence cause profound loss of productivity, economic burden, and social exclusion. According to the World Health Organization, mental disorders account for nearly one-sixth of the global years lived with disability. Mental health promotion refers to lifelong and community-based processes that enhance well-being, strengthen resilience, and reduce inequalities. Its core components include anti-stigma policies, supportive school and workplace programs, peer support, life skills education, and the integration of mental health services into primary care. Nurses play multidimensional roles within this process. Recent evidence (2022–2025) highlights their leadership in policy advocacy and equity (WHO, 2022; ICN, 2023). The WHO/ILO guidelines on workplace mental health (2022–2024) emphasize nurses' roles in psychosocial risk assessment, staff education, and return-to-work protocols. In primary care, nurse care managers within the Collaborative Care Model conduct systematic screening, case coordination, psychoeducation, and follow-up, demonstrating effectiveness in reducing depression and anxiety symptoms (Kordon et al., 2024). In community and school settings, initiatives such as Making Every Contact Count (MECC) enable nurses to deliver brief opportunistic interventions that reduce stigma and enhance self-care (Turner, 2023; Rodrigues, 2024). Digital mental health applications (e.g., MindShift, Sanvello, Woebot, Wysa) further support nursing practice by extending counseling, safety monitoring, and inclusion roles (Kim, 2023). With the 2023 mhGAP update, nurses have become increasingly visible as trainers and supervisors in scaling up mental health services. In conclusion, mental health promotion is both an individual and societal responsibility. Nurses play pivotal roles across policy, clinical, community, and digital domains, making them indispensable actors for sustainable health system development.

Keywords: Mental health, nursing, prevention, community-based care, policy, digital health.

Atıf/Citation: Kelleci M. (2025). Ruh sağlığının geliştirilmesi ve hemşirelik. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03–06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.16.

Davetli Konuşmacı/Invited Speaker-018

Afet ve Kriz Durumlarında Hemşirelik

Nursing in Disasters and Crisis Situations

Melek Nihal Esin[1]

[1]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, İstanbul, TÜRKİYE,* mnesin@iuc.edu.tr

ÖZ

İlgili literatürde konu ile ilgili olarak; afet, olağanüstü durumlar, kriz vb birçok kelime kullanılmaktadır. Bu kelimelerin anlamları değerlendirildiğinde birbirine benzer olduğu ve "afet" kelimesinin tümünü kapsadığı belirtilebilir. Afet; Toplumun olağan yaşam düzenini bozan, onun yanıt verme ve uyum sağlama kapasitesini aşarak, dış yardıma gereksinim doğuran, büyük miktarlarda can ve mal kaybı ile sonuçlanan olaylar olarak tanımlanabilir. Afetler; doğal, insan eliyle yapılan, teknolojik, KBRN (kimyasal, biyolojik, radyolojik, nükleer) olayları ve pandemi yapan salgınlar olarak gruplandırılabilir. Dünyanın tarihsel sürecinde oluşan çeşitli afetler milyonlarca insanın ölümüne, hastalanmasına ve sakat kalmasına neden olmuştur. Bu nedenle afet yönetiminde sağlık hizmetleri ön planda yer almaktadır. Hemşirelerin afetlere hazır olma, afet sırasında ve sonrasında önemli rolleri tanımlanmıştır. Türkiye afet açısından çeşitli riskler barındıran ve birçok afete maruz kalmış bir ülkedir. Bu afetle sırasında hemşireler; eğitim, rehberlik, İlkyardım, klinisyen, psikolojik destek ve rehabilitasyon rolleri ile afetzedelere sağlık hizmeti sunmuştur. Hemşire bilim insanları da eğitim ve uygulamaya katkı sağlayacak araştırma faaliyetlerini sürdürmektedir. Konu ile ilgili yapılan sistematik incelemede; Türkiye'de 2020-2025 yılları arasında 27 hemşirelik lisansüstü tezi yapıldığı, tüm dünya da ise 4000'e yakın makale yayımlandığı görülmektedir. İlgili çalışmaların afet hemşireliği alanının gelişmesini destekleyecek önemli veriler sağladığı belirlenmiştir.

Türkiye'de afet yönetim sisteminde hemşirenin görev yetki ve sorumlulukları net olarak belirlenmemiştir. Lisans eğitiminde ulusal çekirdek programı kapsamında iyileştirmeye yönelik çalışmalar devam etmektedir. Afet hemşireliği ile ilgili yasal mevzuatın güncellenmesine, hemşirelik eğitiminde konunun geliştirilmesine ve sonuçları genellenebilir, kanıt değeri yüksek araştırmaların yapılmasına ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Afet, hemşirelik, kriz

ABSTRACT

In the relevant literature, many terms are used in connection with this topic, such as disaster, emergency, crisis, etc. It can be noted that the volume of these words is similar when evaluated and combined, and that "disaster" encompasses the entirety of the term. Disasters occur as events that disrupt society's normal life, enable it to respond and adapt, lead to changes related to external aid, and result in significant daily loss of life and property. Disasters can be categorized as natural, human-delivered, technological, CBRN (chemical, biological, radiological, nuclear) events, and pandemics. Various disasters worldwide have caused human death, illness, and disability. Therefore, health services are at the forefront of disaster management. Nurses play a crucial role in disaster preparedness, both during and after disasters. Türkiye is a country with various disaster risks and has been exposed to numerous disasters. During these disasters, officials provided health services to disaster victims through education, commitment, first aid, clinicianship, flexibleDisaster support, and adaptive roles. It continues its research activities to contribute to the education and practice of nursing scientists. A systematic review on the subject revealed that 27 patented postgraduate theses were published in Türkiye between 2020 and 2025, and nearly 4,000 articles were published globally. It ensures the recording of relevant documents and certificates, and the recording of important data. The duties, authorities, and responsibilities of the disaster management official in Türkiye are not clearly defined. Efforts are ongoing to include the subject within the national core program in undergraduate education. There is a need to update the legal regulations regarding Disaster Management, develop the subject in official education, and conduct research with generalizable, high-evidence results.

Keywords: Disaster, Nursing, Crisis

Atıf/Citation: Esin MN. (2025). Afet ve kriz durumlarında hemşirelik. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03–06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.17.

SÖZEL BİLDİRİLER

ORAL PRESENTATIONS

Oral Presentation/Sözel Bildiri-001

Karaciğer Nakli Hemşirelerinin Metabolik Sendrom Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi

Determining the Knowledge and Awareness Levels of Liver Transplant Nurses Regarding Metabolic Syndrome

Öznur İpek Aslan[1] Hatice Oltuluoğlu[2] Runida Doğan[3]

[1]*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE, oznur.ipek@inonu.edu.tr*
[2]*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE, hatice.oltuluoglu@inonu.edu.tr*
[3]*İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE, runida.dogan@inonu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, karaciğer nakli hemşirelerinin metabolik sendrom hakkındaki bilgi ve farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu araştırmanın evrenini bir üniversite hastanesinin karaciğer nakil ünitesinde çalışan hemşireler oluşturdu (n: 112), örneklemi ise güç analizi kullanılarak yapılan ölçüm sonunda 79 hemşire olarak belirlendi. Araştırma 91 hemşire ile tamamlandı. Veriler Şubat-Mayıs 2025 tarihleri arasında, Kişisel Bilgi Formu ve Metabolik Sendrom Bilgi ve Farkındalık Ölçeği ile yüz yüze görüşme yöntemi ile toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, normallik testi, bağımsız gruplarda t testi, ANOVA ve basit doğrusal regresyon analizleri kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin %48.4'ünün 26-33 yaş aralığında, %57.1'inin kadın, %58.2'sinin evli, %85.7'sinin ön lisans-lisans mezunu olduğu bulundu. Hemşirelerin %16.5'inin metabolik sendrom hakkında eğitim aldığı saptandı. Araştırmaya katılan hemşirelerin Metabolik Sendrom Bilgi ve Farkındalık Ölçeğinden aldığı toplam puan ortalaması 51.24±8.84 (orta düzey) olarak bulundu. Metabolik sendrom hakkında eğitim alan hemşirelerin ölçek toplam puan ortalaması ile tanımlama ve korunma alt boyut puan ortalamalarının konu hakkında eğitim almamış olan hemşirelere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptandı ($p<0.05$). Metabolik sendroma ilişkin eğitimi lisans eğitimi sürecinde aldığını belirten hemşirelerin ise genel sağlık ve farkındalık alt boyut puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlendi ($p<0.05$).

Sonuç: Bu araştırmada karaciğer nakli hemşirelerinin metabolik sendrom hakkındaki bilgi ve farkındalıklarının orta düzeyde olduğu ve konu hakkında eğitim almış olan hemşirelerin bilgi ve farkındalıklarının daha yüksek olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, farkındalık, hemşire, karaciğer nakli, metabolik sendrom

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the knowledge and awareness levels of liver transplant nurses regarding metabolic syndrome.

Methods: This descriptive study's population consisted of nurses working in the liver transplant unit of a university hospital (n: 112), and the sample size was determined to be 79 nurses following a power analysis. The study was completed with 91 nurses. Data were collected between February and May 2025 using the Personal Information Form and the Metabolic Syndrome Knowledge and Awareness Scale through face-to-face interviews. Descriptive statistics, normality test, t-test for independent groups, ANOVA, and simple linear regression analyses were used in the analysis of the data.

Results: It was found that 48.4% of the nurses participating in the study were aged between 26 and 33, 57.1% were female, 58.2% were married, and 85.7% were graduates with an associate or bachelor's degree. It was determined that 16.5% of the nurses had received training on metabolic syndrome. The mean total score obtained by the nurses participating in the study on the Metabolic Syndrome Knowledge and Awareness Scale was found to be 51.24±8.84 (moderate level). The mean total scale score and the mean scores for the identification and prevention subdimensions of nurses who had received training on metabolic syndrome were found to be statistically significantly higher than those of nurses who had not received training on the subject ($p<0.05$). It was determined that nurses who stated that they received education on metabolic syndrome during their undergraduate education had statistically significantly higher mean scores on the general health and awareness subdimensions ($p<0.05$).

Conclusions: This study determined that liver transplant nurses had moderate knowledge and awareness of metabolic syndrome, and that nurses who had received training on the subject had higher levels of knowledge and awareness.

Keywords: Information, awareness, nurse, liver transplant, metabolic syndrome

Atıf/Citation: Aslan Öİ, Oltuluoğlu H, Doğan R. (2025). Karaciğer nakli hemşirelerinin metabolik sendrom bilgi ve farkındalık düzeylerinin belirlenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.18.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-002

Oral Antiviral Kullanımı Konusunda Verilen Eğitimin Hepatit-B Tanılı Hastaların İlaç Uyumuna ve Yaşam Kalitesine Etkisi

The Effect of Education on Oral Antiviral Use on Medication Compliance and Quality of Life in Patients with Hepatitis-B Diagnosis

Şengül Korkmaz Binay[1] Aylin Özakgül[2]

[1]*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan, TÜRKİYE, skorkmazbinay@erzincan.edu.tr*
[2]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, aylin.ozakgul@iuc.edu.tr*

ÖZ
Amaç: Araştırma, oral antiviral kullanımı konusunda hazırlanan eğitimin, hastaların ilaç uyumu ve yaşam kalitesi üzerine etkisini incelemek amacıyla ön test-son test-kontrol gruplu deneysel çalışma deseninde, randomize kontrollü olarak gerçekleştirildi.
Yöntem: Araştırmanın evrenini, araştırmanın yapılacağı bir hastanede poliklinik takibi yapılan oral antiviral kullanan kronik Hepatit B tanısı olan hastalar, örneklemi ise 30 deney ve 30 kontrol hastası oluşturdu. Araştırmanın verileri; Tanılama Formu, Hasta Öğrenim Gereksinimleri Ölçeği (HÖGÖ), İlaç Uyumunu Bildirim Ölçeği (MARS-5), İlaç Uyum Ölçeği (MedTake Test), Kronik Karaciğer Hastalığı Yaşam Kalitesi Ölçeği 2.0 (KKHYKÖ) ve SF-12 Yaşam Kalitesi Ölçeği ile toplandı. Deney grubuna yapılandırılmış bire bir eğitim verildi. Hastalar başlangıç ve üçüncü ay olmak üzere iki kez değerlendirildi. İstatistikler için lisanslı IBM SPSS 26.0 programı kullanıldı.
Bulgular: Deney grubunun "Hasta Öğrenme Gereksinimleri Ölçeği" toplamından aldıkları puanların, kontrol grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu görüldü ($p<0.01$). İlk değerlendirmeye göre, eğitim verilen deney grubunun; üçüncü ay MARS-5 ve MedTake Test ölçek puanlarındaki artışın istatistiksel anlamlılık düzeyinin yüksek olduğu ($p<0.01$); üçüncü ay KKHYKÖ puanlarının istatistiksel olarak yüksek düzeyde anlamlı azaldığı ($p<0.01$); üçüncü ay SF12 Fiziksel Bileşen ve Mental Bileşen boyutları ile Genel Sağlık, Fiziksel İşlev, Sosyal İşlev, Fiziksel Rol Güçlüğü, Duygusal Rol Güçlüğü, Ağrı, Ruhsal Sağlık ve Enerji/Canlılık alt boyut puanlarının istatistiksel olarak yüksek düzeyde anlamlı arttığı bulundu ($p<0.01$). Deney grubunun üçüncü ay değerlendirmesinde HBV DNA, ALT ve AST değerinin, kontrol grubuna göre düşük olduğu saptandı ($p<0.01$; $p<0.01$; $p<0.01$).
Sonuç: Sonuç olarak, yapılandırılmış eğitimin, Hepatit-B tanılı hastaların ilaç uyumuna ve yaşam kalitesine olumlu etkisinin olduğu belirlendi.
Anahtar Kelimeler: Kronik Hepatit B, ilaç uyumu, yaşam kalitesi, hasta eğitim

ABSTRACT
Objective: This study was conducted in a randomized controlled experimental design with a pretest-posttest-control group approach to examine the effects of oral antiviral treatment on patient medication compliance and quality of life.
Methods: The study population consisted of patients diagnosed with chronic hepatitis B using oral antivirals who were being followed up in an outpatient clinic at a hospital where the study was conducted. The sample consisted of 30 experimental and 30 control patients. Data were collected using the Diagnostic Form, the Patient Learning Needs Scale (PLNS), the Medication Adherence Report Scale (MARS-5), the Medication Adherence Scale (MedTake Test), the Liver Disease Symptom Index 2.0 (LDSI), and the SF-12 Quality of Life Scale. The experimental group received structured one-on-one education. Patients were assessed twice: at baseline and at third months. Licensed IBM SPSS 26.0 software was used for statistics.
Results: It was observed that the total scores of the experimental group from the "Patient Learning Needs Scale" were statistically significantly higher than those of the control group ($p<0.01$). According to the initial assessment, the experimental group received education; the increase in MARS-5 and MedTake Test scores at the third month was statistically significant ($p<0.01$); the third-month LDSI scores decreased significantly ($p<0.01$); and the third-month SF12 Physical Component and Mental Component dimensions, as well as the General Health, Physical Function, Social Function, Physical Role Difficulty, Emotional Role Difficulty, Pain, Psychological Health, and Energy/Vitality subscale scores, increased significantly ($p<0.01$). At the third-month assessment, HBV DNA, ALT, and AST levels were found to be lower in the experimental group compared to the control group ($p<0.01$; $p<0.01$; $p<0.01$).
Conclusion: In conclusion, it was determined that structured education had a positive effect on medication compliance and quality of life in patients with hepatitis B.
Keywords: Chronic hepatitis B, medication compliance, quality of life, patient education

Atıf/Citation: Korkmaz Binay Ş, Özakgül A. (2025). Oral antiviral kullanımı konusunda verilen eğitimin Hepatit-B tanılı hastaların ilaç uyumuna ve yaşam kalitesine etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.19.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-003

Son Sınıf Hemşirelik Öğrencilerinin Cilt Sıyrılması Konusunda Bilgi Düzeyleri: Çok Merkezli, Kesitsel Bir Araştırma

Senior Nursing Students' Knowledge Levels on Skin Tears: A Multicenter, Cross-Sectional Study

Ayşe Serpici[1] Burçin Irmak[2] Gül Çakır Özmen[3] Fatma Cebeci[4] Sema Koçan[5]

[1]*Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Bursa, TÜRKİYE, aysegonul@uludag.edu.tr*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ordu, TÜRKİYE, burcinirmak@odu.edu.tr*
[3]*Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Trabzon, TÜRKİYE, gulcakir@ktu.edu.tr*
[4]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Samsun, TÜRKİYE, fatma.cebeci@omu.edu.tr*
[5]*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Rize, TÜRKİYE, sema.kocan@erdogan.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik son sınıf öğrencilerinin cilt sıyrılmaları konusundaki bilgi düzeylerini belirlemektir.
Yöntem: Çalışma çok merkezli ve kesitsel türdedir. Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin Karadeniz bölgesinde yer alan, dört kamu üniversitesinde öğrenim gören 410 hemşirelik son sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Tanımlayıcı Özellikler Soru Formu ile Cilt Sıyrılması Bilgi Değerlendirme Aracı kullanılmıştır. Veriler 1 Aralık 2024-1 Ocak 2025 tarihleri arasında yüz yüze görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Araştırma için etik kurul onayı, kurumlardan yazılı izin ve öğrencilerden onam alınmıştır.
Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 22.10□1.24 olup %82'si kadındır. Öğrencilerin %52.9'unun cilt sıyrılması olan bir hastaya bakım verme deneyimi olmadığı ve % 67.1'inin konuya ilişkin herhangi bir eğitim almadığı belirlenmiştir. Son sınıf hemşirelik öğrencilerinin Cilt Sıyrılması Bilgi Değerlendirme Aracı toplam puan ortalaması 10.36±2.30'dır. Öğrencilerin Genel Akademik Not Ortalaması ile Cilt Sıyrılması Bilgi Değerlendirme Aracı toplam puanı arasında pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır (r=0,135; p=0,006).
Sonuç: Hemşirelik son sınıf öğrencilerinin cilt sıyrılması konusunda orta düzeyde bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Hemşirelik eğitimi programlarına konuya yönelik ders içerikleri eklenmesi, klinik uygulama ile laboratuvar alanlarında cilt sıyrılması olan bir hastaya bakım verme deneyimlerinin artırılmasına yönelik düzenlemeler yapılması ve farkındalık oluşturulması önerilmektedir.
Anahtar Kelimeler: Bilgi, cilt sıyrılması, hemşirelik, hemşirelik öğrencisi

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to determine the level of knowledge of senior nursing students about skin tears.
Methods: The study design was multicenter and cross-sectional. The study sample consisted of 410 senior nursing students from four public universities in the Black Sea region of Türkiye. The Descriptive Characteristics Questionnaire, and the Skin Tear Knowledge Assessment Instrument (OASES) were used as data collection tools. Face-to-face interviews collected the data between December 1, 2024, and January 1, 2025. Ethics committee approval, written permission from the institutions, and consent from the students were obtained for the study.
Results: The mean age of the students was 22.10□1.24, and 82% were female. It was determined that 52.9% of students had no experience caring for patients with skin tears and that 67.1% had not received training on skin tear care. The mean total score of the OASES of students was 10.36±2.30. There was a significant positive correlation between the Grade Point Average and the total score of the OASES (r=0.135; p=0.006).
Conclusion: It was determined that senior nursing students had a moderate level of knowledge about skin tears. It is recommended to add relevant course contents to the nursing curriculum, to make arrangements to increase the experience of caring for a patient with skin tears in clinical and laboratory practices, and to raise awareness.
Keywords: Knowledge, nursing, nursing student, skin tear

Atıf/Citation: Serpici A, Irmak B, Çakır Özmen G, Cebeci F, Koçan S. (2025). Son sınıf hemşirelik öğrencilerinin cilt sıyrılması konusunda bilgi düzeyleri: Çok merkezli, kesitsel bir araştırma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.20.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-004

Ortopedik Cerrahi Geçiren Hastalarda Taburculuk Gereksinimleri ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Determination of Discharge Needs and Influencing Factors in Patients Undergoing Orthopedic Surgery

Merve Kaya[1] Tülay Kılınç[2]

[1]*Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, bagdigen.merve25@gmail.com*
[2]*Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, tlyhmsre@hotmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmada, ortopedik cerrahi geçiren hastaların taburculuk gereksinimlerinin belirlenmesi ve bu gereksinimleri etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Haziran 2025-Temmuz 2025 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesinde ortopedik cerrahi geçiren hastalar oluşturmuştur. Örnekleme belirtilen tarihlerde dahil edilme kriterlerini karşılayan hastalar dahil edilmiştir. Araştırma, 104 hasta ile tamamlanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında; Kişisel Bilgi Formu, Hasta Öğrenim Gereksinimleri Ölçeği (HÖGÖ) kullanıldı. Ortopedik cerrahisi geçiren hastalarla taburculuk öncesinde yaklaşık 10-15 dakikalık süren yüz yüze bir görüşme ile veriler elde toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Mann Whitney U, ANOVA ve korelasyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 47,07±20,22 olup, %51'i erkek, %66,3'ü evli, %48,1'i ilkokul mezunu ve %25'i sigara kullanmaktadır. En sık gerçekleştirilen cerrahi operasyonlar diz/kalça protezi (%31,7) ve kırık ameliyatıdır (%26,9). Hastaların %71,2'si hastanede üç gün ve daha fazla kalmıştır. Hastaların %61,5'i taburculuk eğitiminin yeterli olduğunu belirtmiş, eğitimin büyük ölçüde hemşireler tarafından verildiği saptanmıştır. Ameliyat sonrası bakım desteği alanların oranı %98,1'dir. Hasta HÖGÖ toplam puan ortalaması 193,57±29,32 olarak bulunmuştur. En yüksek ortalama puanlar Tedavi ve Komplikasyonlar (35,51±6,60), Yaşam Aktiviteleri (34,70±6,45) ve Yaşam Kalitesi (31,73±4,37) alt boyutlarından elde edilmiştir. Hasta öğrenim gereksinimleri cinsiyet, eğitim, gelir düzeyine ve taburculuk eğitiminden memnuniyet düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0.05$).

Sonuç: Sonuç olarak, ortopedik cerrahi geçiren hastaların taburculuk sürecinde önemli öğrenim gereksinimleri bulunduğu ve bu gereksinimlerin çeşitli demografik faktörlerden etkilendiği belirlenmiştir. Taburculuk sürecinin etkin yönetimi için bireyselleştirilmiş eğitim programlarının uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ortopedik girişimler, hasta taburculuğu, ameliyat sonrası bakım

ABSTRACT

Objective: This study aimed to determine the discharge needs of patients undergoing orthopedic surgery and to examine the factors affecting these needs.

Methods: The study population consisted of patients who underwent orthopedic surgery at Atatürk University Research Hospital between June 2025 and July 2025. Patients who met the inclusion criteria during the specified period were included in the sample. The study was completed with 104 patients. Data were collected using a Personal Information Form and the Patient Learning Needs Scale (PLNS). Data were obtained through face-to-face interviews lasting approximately 10–15 minutes before discharge. Descriptive statistics, Mann-Whitney U, ANOVA, and correlation tests were used to analyze the data.

Results: The average age of the patients was 47.07±20.22 years; 51% were male, 66.3% were married, 48.1% were primary school graduates, and 25% were smokers. The most frequently performed surgical operations were knee/hip prosthesis (31.7%) and fracture surgery (26.9%). A total of 71.2% of the patients stayed in the hospital for three or more days. Of the patients, 61.5% stated that the discharge education was adequate, and it was found that the education was mostly provided by nurses. The rate of those receiving postoperative care support was 98.1%. The mean total score of the PLNS was 193.57±29.32. The highest average scores were obtained in the subdimensions of Treatment and Complications (35.51±6.60), Life Activities (34.70±6.45), and Quality of Life (31.73±4.37). Patient learning needs showed significant differences based on gender, education, income level, and satisfaction with discharge education ($p<0.05$).

Conclusion: In conclusion, patients undergoing orthopedic surgery have significant learning needs during the discharge process, and these needs are influenced by various demographic factors. It is recommended that individualized education programs be implemented to manage the discharge process effectively.

Keywords: Orthopedic procedures, patient discharge, postoperative care

Atıf/Citation: Kaya M, Kılınç T. (2025). Ortopedik cerrahi geçiren hastalarda taburculuk gereksinimleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.21.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-005

Cerrahi Hemşirelerinin Yapay Zeka Hazırbulunuşluk Düzeyleri ile Etik Duyarlılıkları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Determining the Relationship Between Surgical Nurses' Readiness for Artificial Intelligence and Their Ethical Sensitivity

Nilgün Özbaş[1]

[1]*Yozgat Bozok Üniversitesi Akdağmadeni Sağlık Yüksekokulu, Yozgat, TÜRKİYE, nilgun.ozbas@yobu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Sağlık hizmetlerinde yapay zeka (YZ) teknolojilerinin yaygınlaşması, hemşirelerin bu sistemlere uyum sağlamasını ve etik yaklaşımlarını önemli hâle getirmiştir. Hemşirelerin YZ teknolojilerine ne ölçüde hazır oldukları ve etik duyarlılıklarının bu süreçteki rolü, kaliteli bakımın sürdürülebilirliği açısından kritiktir. Bu çalışmanın amacı, cerrahi birimlerde görev yapan hemşirelerin yapay zeka hazırbulunuşluk düzeyleri ile etik duyarlılıkları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem: Bu tanımlayıcı kesitsel çalışma Temmuz 2025-Ağustos 2025 tarihleri arasında cerrahi birimlerde (servisler, yoğun bakımlar, ameliyathaneler) çalışan 112 hemşire ile yapılmıştır. Veriler, ''Kişisel Bilgi Formu'', "YZ Hazırbulunuşluk Ölçeği" ve "Ahlaki Duyarlılık Anketi" kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde, tanımlayıcı istatistikler ve Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. Çalışma için gerekli etik izin ve katılımcı onamları alınmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin yapay zeka hazırbulunuşluk toplam puan ortalaması 77,14±9,04; ahlaki duyarlılık anketi toplam puan ortalaması 100,3±14,23 olarak bulunmuştur. Yapay zeka hazırbulunuşluk ile ahlaki duyarlılık arasında zayıf ancak anlamlı pozitif ilişki saptanmıştır (r=0.246, p=0.009).

Sonuç: Bulgular cerrahi hemşirelerinin yapay zeka hazırbulunuşluk ve etik duyarlılık düzeylerinin istendik seviyede olmadığını göstermektedir. Bu doğrultuda, hemşirelerin yapay zeka hazırbulunuşluk ve etik duyarlılıklarını geliştirmek amacıyla hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir; sağlık kurumlarında yapay zekaya ilişkin etik ilke ve standartları içeren yazılı politika ve rehberler oluşturulabilir. Ayrıca, yöneticiler ve politika yapıcılar, hemşirelerin dijital dönüşüme uyum sağlamasını destekleyecek teknolojik alt yapı sağlama, katılımcı yönetim, teşvik mekanizmaları, danışmanlık gibi stratejiler geliştirebilirler.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, hazırbulunuşluk, etik, cerrahi, hemşire

ABSTRACT

Objective: The increasing prevalence of artificial intelligence (AI) technologies in healthcare has made it essential for nurses to adapt to these systems and maintain an ethical approach. The extent to which nurses are prepared for AI technologies and the role of their ethical sensitivity in this process are critical for the sustainability of quality care. This study aims to examine the relationship between the readiness of nurses working in surgical units and their ethical sensitivity.

Methods: This descriptive cross-sectional study was conducted between July 2025 and August 2025 with 112 nurses working in surgical units (wards, intensive care units, operating rooms). Data were collected using the "Personal Information Form," "AI Readiness Scale," and "Moral Sensitivity Questionnaire." Descriptive statistics and Spearman correlation analysis were used to analyze the data. The necessary ethical approval and participant consents were obtained for the study.

Results: The nurses' average total score for AI readiness was 77.14±9.04, and the average total score for the moral sensitivity questionnaire was 100.3±14.23. A weak but statistically significant positive correlation was found between AI readiness and ethical sensitivity (r=0.246, p=0.009).

Conclusion: The findings indicate that the levels of AI readiness and ethical sensitivity among surgical nurses are not at the desired level. In this regard, in-service training programs can be organized to enhance nurses' AI readiness and ethical sensitivity; written policies and guidelines containing ethical principles and standards related to AI can be developed in healthcare institutions. Additionally, administrators and policymakers can develop strategies such as providing technological infrastructure, participatory management, incentive mechanisms, and consultancy services to support nurses' adaptation to digital transformation.

Keywords: Artificial intelligence, readiness, ethics, surgery, nurse

Atıf/Citation: Özbaş N. (2025). Cerrahi hemşirelerinin yapay zeka hazırlık düzeyleri ile etik duyarlılıkları arasındaki ilişkinin belirlenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.22.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-006

Yoğun Bakımda Çevresel Sürdürülebilirlik: Hemşire Farkındalığı ve Tıbbi Atık Miktarının Değerlendirilmesi

Intensive Care and Environmental Sustainability: Assessment of Nurse Awareness and Medical Waste Quantity

Suzan Güven[1] Büşra Aydın[2] Fatma Eti Aslan[3]

[1]*Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Van, TÜRKİYE, suzanguven@yyu.edu.tr*
[2]*Özel Ordu Medikalpark Hastanesi, Ordu, TÜRKİYE, busra.oksuz@medicalpark.com.tr*
[3]*Bahçeşehir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, fatmaetiaslan@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı, yoğun bakım hemşirelerinin çevresel sürdürülebilirliğe ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini nitel veriler aracılığıyla değerlendirmek ve aynı dönemde yoğun bakım ünitesinde oluşan tıbbi atık miktarlarını nicel olarak incelemektir.
Yöntem: Bu araştırma, özel bir hastanenin yoğun bakım ünitesinde gerçekleştirildi. Yakınsak paralel karma desen kullanılan çalışmanın nicel boyutunda, Ocak–Haziran 2025 tarihleri arasında oluşan tıbbi atık miktarları ile hasta verileri retrospektif olarak incelendi. Nitel boyutunda ise, Kişisel bilgi formu ve Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanıldı. 7 yoğun bakım hemşiresi ile gerçekleştirilen görüşmeler içerik analizi yöntemiyle değerlendirildi.
Bulgular: Araştırmanın nicel bulgularında, çalışma döneminde 165 hasta ve toplam 1.627 hasta günü kaydedildi ve bu süreçte oluşan toplam tıbbi atık miktarı 2.668 kg olarak tespit edildi. Hasta başına düşen ortalama tıbbi atık miktarı 16,2 kg, hasta günü başına ise yaklaşık 1,64 kg olarak hesaplandı. Araştırmanın nitel bölümünde ise bireysel görüşmelerin analizi sonucunda; sürdürülebilirlik farkındalığı, tıbbi atık yönetimi, enerji kullanımı, ilaç israfının önlenmesi ve kişisel koruyucu ekipman kullanımı olmak üzere beş kategori tanımlandı.
Sonuç: Sonuç olarak, yoğun bakım hemşirelerinin çevresel sürdürülebilirlik konusunda belirli bir bilgi ve farkındalık düzeyine sahip oldukları belirlendi. Ancak aynı dönemde kaydedilen tıbbi atık miktarlarının yüksek olması, bu farkındalığın uygulamaya tam olarak yansımadığını ortaya koymaktadır. Yalnızca bireysel farkındalık yeterli olmayıp, atık miktarlarını azaltmak için iş yükü yönetimi, süreç optimizasyonu, kaynak kullanım politikalarının iyileştirilmesi ve kurumsal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi önemlidir.
Anahtar Kelimeler: Yoğun bakım ünitesi, hemşirelik, çevresel sürdürülebilirlik, atık yönetimi

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to evaluate the knowledge and awareness levels of intensive care nurses regarding environmental sustainability through qualitative data and to quantitatively examine the amount of medical waste generated in the intensive care unit during the same period.
Methods: This study was conducted in the intensive care unit of a private hospital. In the quantitative dimension of the study, which used a convergent parallel mixed design, the amount of medical waste generated between January-June 2025 and patient data were retrospectively analyzed. In the qualitative dimension, personal information form and semi-structured interview form were used. Interviews with 7 intensive care nurses were evaluated by content analysis method.
Results: In the quantitative findings of the study, 165 patients and a total of 1,627 patient days were recorded during the study period and the total amount of medical waste generated during this period was 2,668 kg. The average amount of medical waste per patient was 16.2 kg and 1.64 kg per patient day. In the qualitative part of the research, five categories were identified as a result of the analysis of individual interviews: sustainability awareness, medical waste management, energy use, prevention of drug waste and use of personal protective equipment.
Conclusion: As a result, it was determined that intensive care nurses have a certain level of knowledge and awareness about environmental sustainability. However, the high amount of medical waste recorded in the same period reveals that this awareness is not fully reflected in practice. Individual awareness alone is not enough; workload management, process optimization, improvement of resource utilization policies and strengthening institutional support mechanisms are important to reduce waste.
Keywords: Intensive care unit, nursing, environmental sustainability, waste management

Atıf/Citation: Güven S, Aydın B, Aslan FE. (2025). Yoğun bakımda çevresel sürdürülebilirlik: Hemşire farkındalığı ve tıbbi atık miktarının değerlendirilmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.23.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-007

Teori Tabanlı İleri Hemşirelik Uygulaması: Orem'in Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Teorisinin Uygulanmasına İlişkin Güncelleme

Theory-Based Advanced Nursing Practice: An Update on the Application of Orem's Self-Care Deficit Nursing Theory

Sona Pashaei[1] Gülten Kaptan[2]

[1]*İstanbul Kent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, mseyhancerci@gmail.com*
[2]*İstanbul Galata Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, ebrusevinc@arel.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Orem'in Öz Bakım Eksikliği Teorisi, bireyin sağlıkla başa çıkmak için gereken öz bakım gereksinimlerini karşılayamadığı durumlarda hemşirenin müdahalesini gerekli kılar. Bu teori, birey merkezli ve bütüncül hemşirelik bakımını destekleyerek hemşirelik sürecine sistematik bir yaklaşım kazandırır. Son yıllarda, sağlık sistemlerinde yaşanan dijitalleşme ve hasta profillerindeki değişim, hemşirelik teorilerinin klinik uygulamalara daha etkili entegrasyonunu gerekli kılmıştır.

Yöntem: Bu çalışma, Orem'in teorisinin 2015–2024 yılları arasındaki güncel kullanımlarını inceleyen nitel bir literatür derlemesidir. PubMed, ScienceDirect, Google Scholar ve TR Dizin veri tabanlarında "Orem Self-Care Deficit Theory", "advanced nursing", "clinical application", "digital nursing" anahtar kelimeleriyle tarama yapılmıştır. Uygun kriterleri karşılayan 22 makale detaylı içerik analizine tabi tutulmuştur.

Bulgular: İncelenen çalışmalar, Orem'in teorisinin özellikle şu alanlarda etkin olarak uygulandığını göstermektedir: Kronik hastalık yönetimi (Diyabet, KOAH), Postoperatif dönemde hasta eğitimi ve mobilizasyon, Geriatrik bakımda öz bakım yetilerinin değerlendirilmesi, Evde bakım hizmetlerinde dijital izleme sistemleriyle entegre uygulamalar. Teorinin mobil sağlık uygulamalarına entegre edilmesiyle, öz bakım davranışlarında anlamlı artışlar sağlandığı belirtilmiştir.

Sonuç: Orem'in teorisi, hemşirelik uygulamalarına bilimsel bir temel sağlayarak birey merkezli, sistematik ve bütüncül bakımın güçlendirilmesini sağlamaktadır. Teorinin ileri hemşirelik rollerinde kullanımı, sadece hasta bakım kalitesini değil, hemşirelerin mesleki tatminini ve klinik karar alma becerilerini de olumlu etkilemektedir. Özellikle dijital sağlık sistemleriyle entegrasyonu, gelecekteki uygulamalar için büyük potansiyel taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Orem teorisi, öz bakım eksikliği, klinik uygulama

ABSTRACT

Objective: Orem's Self-Care Deficit Nursing Theory emphasizes the nurse's responsibility to intervene when individuals are unable to meet their own self-care needs. The theory supports person-centered and holistic nursing care, adding structure to the nursing process. In recent years, the digitization of healthcare systems and changing patient profiles have increased the need for effective integration of nursing theories into clinical practice.

Methods: This qualitative literature review focused on the current applications of Orem's theory between 2015 and 2024. A search was conducted in PubMed, ScienceDirect, Google Scholar and TR Dizin databases using keywords such as "Orem Self-Care Deficit Theory", "advanced nursing", "clinical application", and "digital nursing". A total of 22 eligible studies were analyzed through thematic content analysis.

Results: The findings indicate that Orem's theory is actively used in the following areas: Chronic disease management (Diabetes, COPD), Postoperative education and mobilization, Assessment of self-care capacities in geriatric care, home care services integrated with digital monitoring. The integration of the theory into mobile health solutions led to significant improvements in patient self-care behaviors.

Conclusion: Orem's theory continues to provide a scientific foundation for nursing practices by promoting person-centered, systematic, and holistic care. Its application in advanced nursing roles positively impacts not only patient care quality but also nurses' professional satisfaction and decision-making competencies. The integration of this theory into digital health systems holds great promise for the future of nursing practice.

Keywords: Orem theory, self-care deficit, clinical practice

Atıf/Citation: Pashaei S, Kaptan G. (2025). Teori tabanlı ileri hemşirelik uygulaması: Orem'in öz bakım eksikliği hemşirelik teorisinin uygulanmasına ilişkin güncelleme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.24.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-008

Klinik Dokunma Noktası Yönteminin Hemşirelik Eğitiminde Klinik Öğrenme İklimi ve Öğrenci Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi: Randomize Kontrollü Deneysel Çalışma

Impact of The Clinical TouchPoint Method on Clinical Learning Climate and Student Satisfaction in Nursing Education: Randomized controlled Experimental Trial

Yasemin Çıracı Yaşar[1] Mehtap Tan[2] Seda Başak[3]

[1]Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, yasemin.ciraci@atauni.edu.tr
[2]Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, mtan@atauni.edu.tr
[3]Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, seda.karaman@atauni.edu.tr

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, geleneksel eğitime kıyasla Klinik Temas Noktası yönteminin hemşirelik öğrencilerinin klinik öğrenme iklimi algıları ve klinik eğitimden memnuniyetleri üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırma randomize deneysel bir çalışma olarak yürütülmüştür. Eylül 2024-Ocak 2025 tarihleri arasında bir hemşirelik fakültesinde İç Hastalıkları ve Hemşirelik dersine kayıtlı ikinci sınıf hemşirelik öğrencileri ile yürütülmüştür. Araştırma müdahale ve kontrol olarak iki grupludur. Çalışmaya toplam 174 öğrenci dâhil edilmiştir. Basit randomizasyon yöntemiyle öğrenciler müdahale grubuna (n=87) ve kontrol grubuna (n=87) atanmıştır. Müdahale grubunda, klinik temas noktası uygulanan öğrenciler, iç hastalıkları ve hemşirelik dersi kapsamındaki konular temel alınarak oluşturulan hasta tabanlı senaryoların küçük gruplarda tartışıldığı aktif öğrenme oturumlarına katıldı. Kontrol grubunda ise, geleneksel öğrenmeyi takip eden öğrenciler, klinik talimatları izleyerek standart bakım planlarını ve kavram haritalarını tamamladılar. Araştırma 10 hafta boyunca devam etti. Veriler Öğrenci Tanıtım Formu, Klinik Öğrenme İklimi Ölçeği ve Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği-Kısa Formu kullanılarak toplandı. Araştırmada tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t-testi ve Mann-Whitney U testi, eşleştirilmiş t-testleri ve Wilcoxon testleri kullanılarak analiz edildi. Çalışma, Uluslararası Klinik Araştırmalar Kayıt Platformu'na kayıtlı olup Hemşirelik Fakültesi Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Bulgular: Araştırma sonucunda, müdahale ve kontrol grubu arasındaki Klinik Öğrenme İklimi Ölçeği toplam puan ortalamaları arasındaki fark ön testte istatistiksel olarak anlamlı değilken ($p>0.05$), son testte istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$). Müdahale ve kontrol grubu arasındaki Öğrenci Memnuniyet Ölçeği-Kısa Formu toplam puan ortalamaları farkı ön testte istatistiksel olarak anlamlı değilken ($p>0.05$), son testte istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$). Tümü için müdahale grubunun ortalaması son testlerde daha yüksektir. Yapılan girişim üzerinde Klinik Öğrenme İklimi ($\beta=-0.061$; $p<0.05$) ve Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği-Kısa Formu ($\beta=-1.722$; $p<0.05$) puanları anlamlı birer yordayıcıdırlar. Müdahale grubunda Klinik Öğrenme İklimi puanı 0.940 kat, Öğrenci Memnuniyet Ölçeği-Kısa Form puanı 0.179 kat daha fazladır.

Sonuç: Klinik temas noktası yöntemi hemşirelik öğrencilerinin klinik öğrenme ortamına ilişkin algılarını iyileştirmiş ve klinik eğitim memnuniyetlerini artırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Klinik öğrenme, hemşirelik eğitimi, aktif öğrenme, öğrenci memnuniyeti

ABSTRACT

Objective: This study aims to examine the effect of the Clinical Touchpoint method on nursing students' perceptions of the clinical learning climate and their satisfaction with clinical education compared to traditional education.

Methods: The research was conducted as a randomised experimental study. It was conducted with second-year nursing students enrolled in the Internal Medicine and Nursing course at a faculty of nursing between September 2024 and January 2025. The research had two groups: intervention and control. A total of 174 students were included in the study. Students were assigned to the intervention group (n=87) and the control group (n=87) using simple randomisation. In the intervention group, students who received clinical touchpoints participated in active learning sessions where patient-based scenarios based on topics within the scope of the internal medicine and nursing course were discussed in small groups. In the control group, students who followed traditional learning completed standard care plans and concept maps by following clinical instructions. The research continued for 10 weeks. Data were collected using the Student Identification Form, the Clinical Learning Climate Scale, and the Student Satisfaction Scale-Short Form. Descriptive statistics were analysed using independent samples t-tests, Mann-Whitney U tests, paired t-tests, and Wilcoxon tests. The study was registered with the International Clinical Trials Registry Platform and approved by the Faculty of Nursing Ethics Committee.

Results: As a result of the research, the difference between the total mean scores of the Clinical Learning Climate Scale between the intervention and control groups was not statistically significant in the pre-test ($p>0.05$) but was statistically significant in the post-test ($p<0.05$). The difference in the total mean scores of the Student Satisfaction Scale-Short Form between the intervention and control groups was not statistically significant in the pre-test ($p>0.05$). Still, it was statistically significant in the post-test ($p<0.05$). For all, the mean in the intervention group was higher in the post-tests. Clinical Learning Climate ($\beta=-0.061$; $p<0.05$) and Student Satisfaction Scale-Short Form ($\beta=-1.722$; $p<0.05$) scores were significant predictors of the intervention. In the intervention group, the Clinical Learning Climate score was 0.940 times higher, and the Student Satisfaction Scale-Short Form score was 0.179 times higher.

Conclusion: The clinical touchpoint method improved nursing students' perceptions of the clinical learning environment and increased their satisfaction with clinical education.

Keywords: Clinical learning, nursing education, active learning, student satisfaction

Atıf/Citation: Çıracı Yaşar Y, Tan M, Başak S. (2025). Klinik dokunma noktası yönteminin hemşirelik eğitiminde klinik öğrenme iklimi ve öğrenci memnuniyeti üzerindeki etkisi: Randomize kontrollü deneysel çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.25.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-009

Kemoterapi Gören Kanser Hastalarında Kahkaha Yogasının Semptomlar, Umut ve Yaşam Katılımı Üzerindeki Etkisi: Disiplinlerarası Rastgele Kontrollü Çalışma

The Effect of Laughter Yoga on Symptoms, Hope, and Life Engagement in Cancer Patients Undergoing Chemotherapy: An Interdisciplinary Randomized Controlled Trial

Yasemin Çıracı Yaşar[1] Mehtap Tan[2] Mehmet Bilici[3]

[1]*Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, yasemin.ciraci@atauni.edu.tr*
[2]*Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, İstanbul, TÜRKİYE, mtan@atauni.edu.tr*
[3]*Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Erzurum, İstanbul, TÜRKİYE, mbilici@atauni.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, kemoterapi gören kanser hastalarında kahkaha yogasının semptomlar, umut düzeyi ve yaşam katılımı üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamıştır.

Yöntem: Bu randomize kontrollü çalışma, kemoterapi gören toplam 55 kanser hastası ile yürütülmüştür. Müdahale grubunda 27, kontrol grubunda 28 hasta yer almıştır. Müdahale grubundaki hastalara, 4 hafta boyunca haftada bir kez 40 dakikalık kahkaha yogası uygulanmıştır. Kontrol grubuna ise sadece rutin tedavi sunulmuştur. Çalışmanın başında ve 4. haftanın sonunda, her iki gruptaki hastalara Edmonton Semptom Değerlendirme Ölçeği (ESDÖ), Herth Umut Ölçeği (HUÖ) ve Yaşam Katılımı Ölçeği (YKÖ) uygulanmıştır.

Bulgular: Müdahale sonrasında yapılan analizlerde, müdahale grubunda kontrol grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde iyileşmeler gözlemlenmiştir. Kahkaha yogası uygulanan hastalar, ESDÖ puanlarına göre belirlenen semptom şiddetinde anlamlı bir azalma göstermiştir ($p < 0.05$). Aynı zamanda HUÖ ve YKÖ puanlarına göre umut ve yaşam katılım düzeylerinde de anlamlı artışlar kaydedilmiştir ($p < 0.05$). Regresyon analizi, kahkaha yogasının semptomlar ve yaşam katılımı üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğunu, ancak umut düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermiştir ($p > 0.05$).

Sonuç: Kahkaha yogası, kemoterapi gören kanser hastalarında semptomların azaltılmasına yardımcı olan ve psikolojik öz-yönetimi destekleyerek umut ve yaşam katılımını artıran etkili bir hemşirelik girişimidir.

Anahtar Kelimeler: Kahkaha yogası, kanser, semptom yönetimi, yaşam katılımı, umutsuzluk

ABSTRACT

Objective: This study aimed to evaluate the effects of laughter yoga on symptoms, hope, and life engagement levels in cancer patients undergoing chemotherapy.

Methods: This randomized controlled trial was conducted with a total of 55 cancer patients undergoing chemotherapy, comprising 27 participants in the intervention group and 28 in the control group. The intervention group received 40 minutes of laughter yoga once a week for 4 weeks, while the control group received routine treatment. At the beginning of the study and at the end of 4th week, the Edmonton Symptom Assessment Scale (ESAS), the Herth Hope Scale (HHS), and the Life Engagement Scale (LES) were administered to patients in both groups.

Results: Post-intervention analyses revealed statistically significant improvements in the intervention group compared to the control group. Patients who received laughter yoga reported significantly lower symptom severity on the ESAS ($p < 0.05$), along with significantly higher levels of hope and life engagement as measured by the HHS and LES, respectively ($p < 0.05$). Regression analysis further indicated that laughter yoga was a significant predictor of improvements in symptoms and life engagement, although it did not significantly predict hope levels ($p > 0.05$).

Conclusion: Laughter yoga is an effective nursing intervention that can help reduce symptoms experienced by cancer patients undergoing chemoyoga and support their psychological self-management by boosting their hope and life engagement.

Key Words: Laughter yoga, cancer, symptom management, life engagement, hopelessness

Atıf/Citation: Çıracı Yaşar Y, Tan M, Bilici M. (2025). Kemoterapi gören kanser hastalarında kahkaha yogasının semptomlar, umut ve yaşam katılımı üzerindeki etkisi: Disiplinlerarası rastgele kontrollü çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.26..

Oral Presentation/Sözel Bildiri-010

Diz Protezi Ameliyatı Esnasında Uygulanan Terapötik Dokunmanın Anksiyete, Yaşam Bulguları ve Konfor Düzeyine Etkisi

The Effect of Therapeutic Touch Applied During Knee Replacement Surgery on Anxiety, Vital Signs and Comfort Level

Ayşe Çelik[1] Dilek Gürçayır[2]

[1]*Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi, Erzurum, TÜRKİYE, ayse 25.25@hotmail.com*
[2]*Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi*, Erzurum, *TÜRKİYE, dilekgurcayir@hotmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, diz protezi ameliyatı esnasında yapılan terapötik dokunmanın yaşam bulguları, anksiyete ve konfor düzeyine etkisini karşılaştırmak amacıyla yapıldı.

Yöntem: Randomize kontrollü deneysel türde olan bu araştırmanın verileri Atatürk Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi ameliyathane bölümünde ortopedi ve travmatoloji odasında Eylül 2023-Şubat 2024 tarihleri arasında toplandı. Çalışmaya toplam 128 katılımcı dâhil edildi. Araştırmacı, deney grubundaki hastaların eli üzerine ameliyat başladıktan hemen sonra ritmik ve yumuşak hareketler ile bası uygulamadan 15-20 dakika süreyle terapötik dokunma gerçekleştirdi. Verilerin toplanmasında Hasta Tanıtım Formu, Durumluluk-Sürekli Kaygı Ölçeği, VAS Konfor Ölçeği, Perianestezi Konfor Ölçeği ve Yaşam Bulguları Kayıt Formu kullanıldı. Araştırmaya başlamadan önce Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan onay ve araştırmanın yapıldığı hastaneden yazılı izin alındı.

Bulgular: Deney grubundaki hastaların ameliyat sonrası durumluk kaygı puan ortalaması daha düşük, VAS Konfor ve Perianestezi Konfor Ölçekleri puan ortalamaları ise daha yüksek bulundu ($p<0.05$). Deney grubundaki hastaların terapötik uygulama yapıldıktan hemen sonra ve/veya ameliyat bittikten sonra ameliyat odasındaki solunum, oksijen saturasyonu, nabız ve sistolik kan basıncı değerlerinde olumlu etkiler gözlendi ($p<0.05$).

Sonuç: Sonuç olarak, terapötik dokunmanın rejyonel anestezi ile diz protezi olan hastalarda kaygıyı azalttığı, konforu artırdığı ve yaşam bulguları üzerinde (diyastolik kan basıncı hariç) olumlu etkileri olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, konfor, rejyonel anestezi, terapötik dokunma, total diz protezi ameliyatı

ABSTRACT

Objective: This research was conducted to compare the effects of therapeutic touch during knee replacement surgery on vital signs, anxiety and comfort levels.

Methods: The data of this randomized controlled experimental study were collected between September 2023 and February 2024 in the orthopedics and traumatology room in the operating room department of Atatürk University Training and Research Hospital. A total of 128 participants were included in the study. The researcher performed therapeutic touch on the hands of patients in the experimental group for 15-20 minutes immediately after the start of surgery, using rhythmic and gentle movements without applying pressure. Patient Information Form, State-Trait Anxiety Scale, VAS Comfort Scale, Perianesthesia Comfort Scale and Vital Signs Record Form were used to collect data. Before starting the research, approval was obtained from the Atatürk University Faculty of Medicine Clinical Research Ethics Committee and written permission was obtained from the hospital where the research was conducted.

Results: Postoperative state anxiety mean scores of the patients in the experimental group were lower, and VAS Comfort and Perianesthesia Comfort Scales mean scores were higher ($p<0.05$). Positive effects were observed on the breathing, oxygen saturation, pulse and systolic blood pressure values of the patients in the experimental group immediately after the therapeutic application and/or after the surgery was completed ($p<0.05$).

Conclusion: As a result, it was determined that therapeutic touch reduced anxiety, increased comfort and had positive effects on vital signs (except diastolic blood pressure) in patients with knee prosthesis under regional anesthesia.

Key Words: Anxiety, comfort, regional anesthesia, therapeutic touch, total knee replacement surgery.

Atıf/Citation: Pekak EC, Eyi S. (2025). Perioperatif süreçte kaliteye ulaşmada eleştirel düşünme, profesyonel değerler ve birey merkezli bakımın etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.27.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-011

Açık Kalp Cerrahisi Geçiren Hastalarda Göz Maskesi Kullanımının Ağrı ve Uyku Kalitesi Üzerine Etkisi: Tek Kör Randomize Kontrollü Çalışma

The Effect of Eye Mask Use on Pain and Sleep Quality in Patients Undergoing Open Heart Surgery: A Single-Blind Randomized Controlled Trial

Şeyma Sürmeli[1] Nurgül Bölükbaş[2]

[1]Giresun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Giresun, TÜRKİYE, seyma.surmeli@outlook.com
[2]Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nurbol_52@hotmail.com

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın amacı açık kalp cerrahisi geçiren hastalarda göz maskesi kullanımının ağrı ve uyku kalitesi üzerine etkisini değerlendirmektir.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini açık kalp ameliyatı olan, araştırma kriterlerine uyan ve araştırmayı kabul eden toplam 60 hasta oluşturdu. Örneklem sayısı G-power programı ile güç analizi yapılarak belirlendi. Araştırma, randomize kontrollü deneysel bir çalışma olarak planlandı. Hastalar deney ve kontrol grubuna blok randomizasyon yöntemi ile atandı. Deney grubu hastalarına ameliyat sonrası birinci ve ikinci gün aynı saatlerde (akşam 22.30'dan sabah 05.30'a kadar) göz maskesi uygulaması sonrası ameliyat sonrası Richard-Campbell Uyku Ölçeği kullanılarak uyku ve Vizüel Analog Skala kullanılarak ağrı değerlendirmesi yapıldı. Kontrol grubuna klinikte uygulanan rutin ameliyat sonrası bakım uygulandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi uygulandı. Araştırmanın sürekli değişkenleri pearson korelasyon analiziyle; kategorik değişkenler kikare testi ile incelendi. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında, %0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Deney ve kontrol grubu hastalarda ağrı puan ortalamaları arasında ameliyat sonrası 1. gece anlamlı fark bulunmazken 2. gece deney grubu hastalarda ağrı puan ortalaması daha düşük ve gruplar arası fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0.05$). Ameliyat sonrası 1. gece iki grubun uyku puan ortalamalarının karşılaştırılmasında uyku derinliği ve uyku kalitesi alt boyutlarında anlamlı fark bulunurken ($p<0.05$), ameliyat sonrası 2. gece RCUÖ tüm alt boyutlarında anlamlı fark bulundu ($p<0.05$). Ağrı ve uykunun ilişkisini belirlemek için yapılan korelasyon analizi sonucuna göre ameliyat sonrası 1. gece ağrı ve uyku kalitesi alt boyutu arasında negatif yönlü anlamlı ilişki saptandı.

Sonuç: Ameliyat sonrası kullanılan göz maskesi hastaların ağrı ve uyku kalitesi üzerinde olumlu etkiler göstermiştir. Bu sonuç cerrahi sonrası göz maskesi uygulaması gibi non-farmakolojik tedavi yöntemlerinin hastaların ağrı ve uyku kalitesinin iyileştirilmesinde farmakolojik yöntemlerle birlikte kullanılması, ameliyat sonrası dönemde ağrı ve uykusuzluğun yönetiminde faydalı olduğunu göstermektedir. Bu sonucun farklı hasta gruplarında kapsamlı araştırmalar ile desteklenmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Açık kalp cerrahisi, uyku, ağrı, yoğun bakım, göz maskesi, hemşirelik bakımı

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to evaluate the effect of eye mask use on pain and sleep quality in patients undergoing open heart surgery.

Methods: The sample of the study consisted of 60 patients who had undergone open heart surgery, met the inclusion criteria, and agreed to participate in the research. The sample size was determined using a power analysis conducted with the G*Power program. This study was designed as a single-blind, randomized controlled experimental trial. Patients were assigned to experimental and control groups using a block randomization method. In the experimental group, an eye mask was applied during the same hours (from 10:30 p.m. to 5:30 a.m.) on the first and second postoperative nights. After the intervention, sleep quality was assessed using the Richard-Campbell Sleep Questionnaire (RCSQ), and pain levels were evaluated using the Visual Analog Scale (VAS). The control group received standard postoperative care as practiced in the clinic. Data were analyzed using descriptive statistics, independent sample t-tests, one-way analysis of variance (ANOVA), Pearson correlation analysis for continuous variables, and Chi-square tests for categorical variables. Findings were evaluated at a 95% confidence interval and a significance level of $p<0.05$.

Results: There was no statistically significant difference in pain scores between the experimental and control groups on the first postoperative night. However, on the second night, the experimental group had significantly lower pain scores compared to the control group ($p<0.05$). Regarding sleep quality, a significant difference was found in the subscales of sleep depth and sleep quality on the first night ($p<0.05$), while all subscales of the RCSQ showed significant improvement in the experimental group on the second night ($p<0.05$). A negative correlation was found between pain and the sleep quality subscale on the first postoperative night, indicating a statistically significant inverse relationship.

Conclusion: The use of an eye mask after surgery had positive effects on patients' pain levels and sleep quality. These findings suggest that non-pharmacological methods such as eye mask application, when used in conjunction with pharmacological approaches, may be effective in managing postoperative pain and sleep disturbances. Further studies with larger and diverse patient populations are recommended to support these results.

Keywords: Open heart surgery, sleep, pain, intensive care, eye mask, nursing care

Atıf/Citation: Sürmeli Ş, Bölükbaş N. (2025). Açık kalp cerrahisi geçiren hastalarda göz maskesi kullanımının ağrı ve uyku kalitesi üzerine etkisi: Tek kör randomize kontrollü çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.28.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-012

İklim Değişikliğinin Acil Servis Başvurularına ve Hemşirelik Bakımına YansımalarıRights

The Reflections of Climate Change on Emergency Department Admission and Nursing Care

Şeyda Buse Güzel[1] Yasemin Özhanlı[2] Havva Bozdemir[3] Züleyha Şimşek Yaban[4]

[1]*Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli, TÜRKİYE, guzelseydabuse@gmail.com*
[2]*Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE, yaseminozhanli@gmail.com*
[3] *Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE, havva_candan@hotmail.com*
[4]*Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE, zuleyha_simsek@hotmail.com*

ÖZ

İklim olayları, önemli sağlık sorunlarını ve acil servislere başvuru oranlarını artırmaktadır. İklim kaynaklı doğal afetler sonrası başvuruların %2-5 oranında arttığı ve bu artışın altı haftaya kadar sürdüğü bildirilmektedir. Acil hemşireleri, hastaların ilk karşılandığı, akut durumda hızlı karar verme ve bakım sağlama gerektiren yoğun ve çeşitli hasta profiliyle karşılaşır. Bu durum, bakım yükünün artmasına ve karmaşık acil bakım ihtiyacına uyum sağlamayı zorunlu kılar. Bu derlemede, "İklim değişikliği acil servis başvurularını etkiler mi?" ve "İklim değişikliği acil hemşirelerinin bakımını etkiler mi?" sorularına yanıt aranmış, acil hemşirelerine rehberlik edilmesi amaçlanmıştır.

Çalışma, 2015-2025 yılları arasında PubMed, Scopus, Web of Science, Embase ve TR Dizin veri tabanlarında "iklim değişikliği", "acil servis", "hemşirelik bakımı" ve "çevresel sürdürülebilirlik" anahtar kelimeleri kullanılarak sistematik tarama yöntemi ile yürütülmüştür. Tarama sürecinde PRISMA rehberi esas alınmış, İngilizce ve Türkçe yayımlanan derleme ve araştırma makaleleri değerlendirilmiştir.

Bulgular, iklim değişikliğinin sağlık sistemi yükünü artırdığını, acil servis başvurularında artışa yol açtığını ve başvuru profillerini değiştirdiğini göstermektedir. Hemşirelerin konuya ilişkin farkındalıkları yüksek olsa da, bu durum eğitim programlarına, klinik uygulamalara, liderlik rollerine ve politika geliştirme süreçlerine yeterince yansımamaktadır. Yapısal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, eğitim içeriklerinin güncellenmesi ve acil servislerde standart bakım rehberlerinin oluşturulması gerekmektedir. Ayrıca, hastalık desenlerindeki değişiklikler ve afet sıklığındaki artış, acil hemşirelerinin hızlı değerlendirme, yönlendirme ve kriz yönetimi becerilerini geliştirmelerini zorunlu kılmaktadır. İklim değişikliği, yalnızca fiziksel sağlıkla sınırlı kalmayıp etik, psikososyal ve yönetsel boyutları da içeren uluslararası bir sorundur. Sonuç olarak, iklim değişikliği küresel ölçekte sağlık sistemlerini ve özellikle acil servisleri doğrudan etkileyen bir krizdir. Bu nedenle hemşirelik eğitim programlarının güncellenmesi, yapılandırılmış klinik rehberlerin kullanılması ve kurumsal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, acil servis, hemşirelik bakımı, çevresel sürdürülebilirlik

ABSTRACT

Climate events significantly increase health problems and the rate of emergency department (ED) admissions. It has been reported that ED admissions rise by 2–5% following climate-related natural disasters, and this increase may last up to six weeks. Emergency nurses are the first to encounter patients, make rapid decisions in acute situations, and provide care to a high volume and diverse patient population. This situation necessitates adaptation to an increased care burden and the complex needs of emergency care. This review seeks to answer the questions, "Does climate change affect emergency department admissions?" and "Does climate change affect the care provided by emergency nurses?", aiming to guide emergency nursing practice.

The study was conducted through a systematic literature review between 2015 and 2025 using the databases PubMed, Scopus, Web of Science, Embase, and TR Dizin, with the keywords "climate change", "emergency department", "nursing care", and "environmental sustainability." The search process followed the PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) guidelines, and review and research articles published in English and Turkish were evaluated.

Findings indicate that climate change increases the burden on healthcare systems, leads to a rise in ED admissions, and changes patient profiles. Although nurses demonstrate high awareness of this issue, such awareness is not sufficiently reflected in educational programs, clinical practices, leadership roles, or policy-making processes. Strengthening institutional support mechanisms, updating educational content, and implementing standardized clinical guidelines in emergency departments are essential. Furthermore, changes in disease patterns and the increasing frequency of disasters make it imperative for emergency nurses to enhance rapid assessment, triage, and crisis management skills. Climate change is an international issue that extends beyond physical health to encompass ethical, psychosocial, and managerial dimensions. In conclusion, climate change represents a global environmental crisis that directly impacts healthcare systems, particularly emergency departments. Therefore, nursing curricula should be updated, structured clinical guidelines should be implemented, and institutional support systems should be reinforced.

Keywords: Climate change, emergency department, nursing care, environmental sustainability

Atıf/Citation: Güzel ŞB, Özhanlı Y, Bozdemir H, Şimşek Yaban Z. (2025). İklim değişikliğinin acil servis başvurularına ve hemşirelik bakımına yansımaları. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.29.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-013

Diyabetli Hastalarda Ayak Bakım Davranışları ve Sağlık Okuryazarlığı Arasındakı İlişki

Relatıonshıp Between Foot Care Behavıors and Health Lıteracy In Patıents Wıth Dıabetıcs

Fundanur Öztürk[1] Aslıhan Çatıker[2]

[1]*Bulancak Devlet Hastanesi, Giresun, TÜRKİYE, funda0zturk@hotmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE, aslicatiker@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, diyabetli hastalarda ayak bakım davranışları ve sağlık okuryazarlığı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı türde gerçekleştirilen araştırmanın evreni, Giresun ilindeki bir hastanenin Dahiliye Polikliniğine başvuranlar, örneklemi ise araştırmaya dahil edilme kriterlerini karşılayan diyabetli hastalardır. Araştırma 23 Ocak 2024-08 Kasım 2024 tarihleri arasında 384 diyabetli hasta üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veriler; "Kişisel Bilgi Formu", "Ayak Bakım Davranışları Ölçeği (ABDÖ)" ve "Diyabetli Erişkin Hastalarda Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği" kullanılarak yüz yüze görüşme tekniği ile araştırmacı tarafından toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Student-t Test, Mann Whitney U testi, One-Way ANOVA, Kruskal Wallis testi, Spearman ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Diyabetli hastaların ABDÖ'den toplam 55.41±10.80 puan, Fonksiyonel Sağlık Okuryazarlığı alt boyutundan 14.95±5.00, İletişimsel Sağlık Okuryazarlığı alt boyutundan 16.75±4.72, Eleştirel Sağlık Okuryazarlığı alt boyutundan 8.26±2.71 ve Sağlık Okuryazarlığı Ölçeğinden toplam 39.96±6.64 puan aldıkları belirlenmiştir. Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği ile ABDÖ arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç: Çalışma sonucunda, diyabetli hastaların ayak bakım davranışları puan ortalamasının yüksek, fonksiyonel sağlık okuryazarlığı alt boyut puan ortalamasının düşük, interaktif sağlık okuryazarlığı alt boyutu puan ortalamasının yüksek, eleştirel sağlık okuryazarlığı alt boyutu puan ortalamasının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca diyabetli hastaların Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği toplam puanı arttıkça ABDÖ toplam puanının da arttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ayak bakım davranışı, diabetes mellitus, sağlık okuryazarlığı, hemşirelik.

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the relationship between foot care behaviors and health literacy in diabetic patients.

Methods: The population of the descriptive study was the patients who applied to the Internal Medicine Outpatient Clinic of a hospital in Giresun Province, and the sample was the patients with diabetes who met the inclusion criteria. The study was carried out on 384 patients with diabetes between the 23rd of January 2024 and the 8th of November 2024. Data were collected by the researcher through face-to-face interviews using the "Personal Information Form", the "Foot Care Behavior Scale" and the "Health Literacy Scale in Adult Patients with Diabetes". Descriptive statistics, Student t test, Mann-Whitney U test, one-way ANOVA, Kruskal-Walli's test, Spearman and Pearson correlation analysis were used to analyse the data. The level of statistical significance was accepted as $p<0.05$.

Results: It was determined that diabetic patients received a total score of 55.41±10.80 from the FCBS, 14.95±5.00 from the Functional Health Literacy sub-dimension, 16.75±4.72 from the Communicative Health Literacy sub-dimension, 8.26±2.71 from the Critical Health Literacy sub-dimension and 39.96±6.64 from the Health Literacy Scale. There was a statistically significant positive and low-level relationship between the Health Literacy Scale total score and the FCBS total score ($p<0.05$).

Conclusion: As a result of the study, it was determined that the mean score of diabetic patients on foot care behaviors was high, the mean score of functional health literacy sub-dimension was low, the mean score of interactive health literacy sub-dimension was high, and the mean score of critical health literacy sub-dimension was moderate. In addition, it was observed that as the total score of diabetic patients on the Health Literacy Scale increased, the total score of the FCBS also increased.

Keywords: Foot care behavior, diabetes mellitus, health literacy, nursing.

Atıf/Citation: Öztürk F, Çatiker A. (2025). Diyabetli hastalarda ayak bakım davranışları ve sağlık okuryazarlığı arasındaki ilişki. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.30.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-014

Üniversite Öğrencilerinde Deri Nemliliği ile El Hijyeni Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Determining the Relationship Between Skin Moisture and Hand Hygine in University Students

Amine Terzi[1] Melek Ertürk[2] Enes Bulut[3] Selma Durmuş Sarıkaya[4]

[1]*Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Artvin, TÜRKİYE, deniz.amine@artvin.edu.tr*
[2]*Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Artvin, TÜRKİYE, melekerturk@artvin.edu.tr*
[3]*Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Artvin, TÜRKİYE, bulutts61@artvin.edu.tr*
[4]*Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Artvin, TÜRKİYE, selma.sarikahya@artvin.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma üniversite öğrencilerinde deri nemliliği ile el hijyeni arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.
Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu çalışmanın evrenini 02.05-03.06.2022 tarihleri arasında Doğu Karadeniz Bölgesi'nde bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören öğrenciler, örneklemini ise çalışmaya dahil edilme kriterine uygun 522 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan "Birey Tanıtım Formu" ve "El Hijyeni İnanç Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, ANOVA, t testi, Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır.
Bulgular: Çalışmadaki kadın katılımcıların el hijyeni inancı puan ortalaması 82.8±8.5, erkek öğrencilerin el hijyeni inancı puan ortalaması 81.6±9.1 olarak saptanmış olup, el hijyeni inancının cinsiyete göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Hemşirelik Bölümü ile Beslenme ve Diyetetik Bölümü'nün el hijyeni inanç düzeyinin Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü'nden yüksek olduğu bulunmuştur (p:0.001). El hijyeni inanç düzeyi COVİD-19 pandemisinden bu yana dezenfektan kullanma sıklığı artan kişilerde daha fazladır (p:0.03). El hijyeni inanç düzeyi ile deri nemlilik düzeyi arasında ilişki yoktur (p 0.05). Beslenme ve Diyetetik Bölümü'nün deri nemlilik puanının en yüksek, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü'nün deri nemlilik puanının en düşük olduğu bulunmuştur. Ayrıca deri nemlilik düzeyi COVİD-19 pandemisinden bu yana eldiven kullanma sıklığı artan kişilerde daha düşüktür (p:0.02).
Sonuç: El hijyeni inancı sağlık sektörüne ilişkin bölümlerde farklılık gösterebilmekte, hasta ile teması daha fazla olan gruplarda el hijyeni inanç düzeyi artabilmektedir. Deri nemliliği birçok faktöre bağlı olabilmekle birlikte çalışma bulguları uzun süreli eldiven kullanımının deri nemliliğini azaltabileceğini göstermektedir. Özellikle sağlık alanında öğrenim gören üniversite öğrencilerine el hijyeni eğitimlerinin verilmesi ve cilt sağlığının önemine ilişkin farkındalık çalışmalarının yapılması önerilmektedir.
Anahtar Kelimeler: Deri nemliliği, el hijyeni, öğrenci

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to investigate the relationship between skin moisture and hand hygiene among university students.
Methods: This descriptive study included students enrolled in the Faculty of Health Sciences at a university in the Eastern Black Sea Region between May 2 and June 3, 2022, with a sample of 522 students who met the inclusion criteria. The data collection tools used in the study were the "Individual Introduction Form" and the "Hand Hygiene Belief Scale" prepared by the researchers. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, ANOVA, t-test, and Kruskal-Wallis H-test.
Results: The average hand hygiene belief score of female participants in the study was 82.8±8.5, while that of male students was 81.6±9.1, indicating that hand hygiene belief did not differ according to gender. The hand hygiene belief level of the Nursing Department and the Nutrition and Dietetics Department was found to be higher than that of the Emergency Aid and Disaster Management Department (p:0.001). The hand hygiene belief level is higher in individuals who have increased their use of disinfectants since the COVID-19 pandemic (p:0.03). There is no relationship between hand hygiene belief level and skin moisture level ($p > 0.05$). The Department of Nutrition and Dietetics had the highest skin moisture score, while the Department of Emergency Aid and Disaster Management had the lowest skin moisture score. Additionally, skin moisture levels were lower in individuals who had increased their glove usage frequency since the COVID-19 pandemic (p:0.02).
Conclusion: Hand hygiene beliefs may vary across different sectors of the healthcare industry, with higher levels of hand hygiene beliefs observed in groups that have more frequent contact with patients. Skin moisture can depend on many factors, but the study findings show that prolonged glove use can reduce skin moisture. It is recommended that university students studying in the health field receive hand hygiene training and that awareness campaigns be conducted on the importance of skin health.
Keywords: Skin moisture, hand hygiene, student

Atıf/Citation: Terzi A, Ertürk M, Bulut E, Sarıkaya SD. (2025). Üniversite öğrencilerinde deri nemliliği ile el hijyeni arasındaki ilişkinin belirlenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.31.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-015

Ani Bebek Ölüm Sendromu ve Güvenli Uyku Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Formu'nun Geliştirilmesi

Development of the Sudden Infant Death Syndrome and Safe Sleep Awareness Scale–Parent Form

Dilara Aydın Tozlu[1] Uğur Gül[2] Bağdagül Akkanat[3] Murat Bektaş[4] Emine Efe[5]

[1]*Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Amasya, TÜRKİYE, dilara.aydin@amasya.edu.tr*
[2]*Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gümüşhane, TÜRKİYE, ugurgul@gumushane.edu.tr*
[3]*Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Antalya, TÜRKİYE, akkanatbagdagul@gmail.com*
[4]*Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İzmir, TÜRKİYE, murat.bektas@deu.edu.tr*
[5]*Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya, TÜRKİYE, eefe@akdeniz.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın amacı, 0-1 yaş arası bebeği olan ebeveynlerin Ani Bebek Ölüm Sendromu ve güvenli uyku konusunda farkındalıklarını değerlendirebilecek Türkçe, özgün yeni bir "Ani Bebek Ölüm Sendromu ve Güvenli Uyku Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Formunun geliştirilmesidir.

Yöntem: Korelasyonel, kesitsel ve metodolojik tipte gerçekleştirilen bu araştırmaya, Ocak-Ağustos 2025 tarihleri arasında Türkiye'de bulunan bir ilin çeşitli hastanelerinde Kadın Doğum Servisi ve Sağlam Çocuk Polikliniği'nde 0-1 yaş arası bebeği olan ebeveynler katılmıştır. Ölçeğin güvenirliğini değerlendirmek için açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmış, geçerliliği ise Cronbach alfa güvenirlik katsayısı, yarıya bölme güvenirliği, madde-toplam korelasyonları kullanılarak test edilmiştir.

Bulgular: Ölçek toplamda 7 madde ve tek alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek maddelerinin içerik geçerlilik oranları 0,71 ile 1,00 arasında değişmektedir. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,652 olarak bulunmuştur. Örneklem büyüklüğünün yeterliliğini değerlendirmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi yürütülmüştür. KMO değeri 0,731 bulunmuştur. Ölçekte 2 madde (3. ve 6.) ters kodlanmaktadır.

Sonuç: Ani Bebek Ölüm Sendromu ve Güvenli Uyku Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Formu, ebeveynlerin farkındalıklarını değerlendirmek için güvenilir ve geçerli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler: Ani Bebek Ölüm Sendromu, güvenli uyku, ebeveyn, farkındalık, ölçek geliştirme

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to develop a new, original Turkish instrument, the "Sudden Infant Death Syndrome and Safe Sleep Awareness Scale–Parent Form," to assess the awareness of parents with infants aged 0–1 year regarding Sudden Infant Death Syndrome and safe sleep.

Methods: This correlational, cross-sectional, and methodological study was conducted between January and August 2025 with parents of infants aged 0–1 years who were admitted to the Obstetrics and Gynecology Wards and Well-Child Outpatient Clinics of various hospitals in a province of Türkiye. The reliability of the scale was assessed through exploratory and confirmatory factor analyses, while its validity was tested using Cronbach's alpha reliability coefficient, split-half reliability, and item–total correlations.

Results: The scale consists of a total of seven items and a single subdimension. The content validity ratios of the items range between 0.71 and 1.00. The Cronbach's alpha coefficient of the scale was found to be 0.652. To assess the adequacy of the sample size, the Kaiser–Meyer–Olkin test was conducted, yielding a value of 0.731. Two items in the scale (items 3 and 6) are reverse-coded.

Conclusion: The Sudden Infant Death Syndrome and Safe Sleep Awareness Scale–Parent Form is a reliable and valid instrument for assessing parents' awareness.

Keywords: Sudden Infant Death Synrome, safe sleep, parent, awareness, scale development

Atıf/Citation: Aydın Tozlu D, Gül U, Akkanat B, Bektaş M, Efe E. (2025). Ani bebek ölümü sendromu ve güvenli uyku farkındalık ölçeği-ebeveyn formu'nun geliştirilmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.32.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-016

Hemşirelerin Yaşam Sonu Bakım Verme ile İlgili Tutum ve Davranışlarının Pediatrik Yaşam Sonu Bakım Verme Stresi Üzerine Etkisi

The Effect of Nurses' Attitudes and Behaviors Regarding End-of-Life Care on Pediatric End-of-Life Care Stress

Canan Akkaya[1] Hacer Kobya Bulut[2]

[1]*Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Trabzon, TÜRKİYE, cananakkaya1995@gmail.com*
[2]*Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Trabzon, TÜRKİYE, hkbulut@hotmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, hemşirelerin pediatrik yaşam sonu bakıma ilişkin tutum ve davranışlarının, yaşam sonu bakım sürecinde yaşadıkları stres düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte gerçekleştirilen araştırma, Türkiye'nin kuzey illerindeki (Rize, Trabzon, Giresun, Ordu) kamu ve üniversite hastanelerinin çocuk kliniklerinde yürütülmüştür. Örneklem seçimine gidilmeksizin, en az 6 aydır görev yapan ve en az bir çocuğa yaşam sonu bakım veren 162 hemşire araştırmaya dâhil edilmiştir. Veriler, Eylül 2024 – Nisan 2025 tarihleri arasında Hemşire Bilgi Formu, Frommelt Ölmekte Olan Bireye Bakım Vermeye İlişkin Tutum Ölçeği (FATCOD) ve Çocuklar İçin Yaşam Sonu Bakım Veren Hemşirelerde Stres Ölçeği ile toplanmış; analizler SPSS v27 kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların %87'si kadın, %61,1'i lisans mezunu olup %53,7'si yaşam sonu bakım eğitimi almıştır. Frommelt Tutum Ölçeği puan ortalaması 101,99 ± 8,63 olup yaşam sonu bakıma yönelik olumlu tutumlara sahiptir. Stres ölçeği puan ortalaması ise 80,84 ± 15,92 olup orta düzeyde stres yaşadıklarını göstermektedir. En yüksek stres alt boyut puan ortalaması psikolojik zorluklardır (25,84 ± 5,79). Diğer alt boyut ortalamaları sırasıyla; ebeveynlerle çatışma 19,40 ± 4,08, iletişim güçlükleri 17,92 ± 4,03, bilgi eksikliği 10,75 ± 2,87 ve kısıtlı çalışma ortamı 6,91 ± 1,68 olarak saptanmıştır. Çocuk sahibi olan ve meslekte 1 yıl ya da 21 yıl üzeri deneyimi olan hemşirelerin ölümle ilgili tutum puanları anlamlı olarak daha yüksektir ($p<0,01$). Tutum ve stres ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($p>0,05$).

Sonuç: Hemşirelerin pediatrik yaşam sonu bakıma yönelik genel olarak olumlu tutumlara sahip oldukları ancak yaşam sonu bakım sürecinde yaşadıkları stres düzeyini etkilemediğini ortaya koymuştur. Hemşireler psikolojik ve iletişim zorlukları alanlarında orta-yüksek düzeyde stres yaşamaktadır. Stresle başa çıkabilmek için ölümcül hastaya bakım verirken iletişimlerinin geliştirilmesi ve psikososyal destek sistemlerinin yapılandırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pediatri hemşiresi, yaşam sonu bakım, hemşire tutum, stres, çocuk

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the effect of nurses' attitudes and behaviors regarding pediatric end-of-life care on the stress they experience during the provision of such care.

Method: This descriptive and cross-sectional study was carried out in pediatric clinics of public and university hospitals located in the northern provinces of Türkiye (Rize, Trabzon, Giresun and Ordu). Without sampling selection, 162 nurses who had been working for at least six months and had provided end-of-life care to at least one child were included in the study. Data were collected between September 2024-April 2025 using the Nurse Information Form, the Frommelt Attitudes Toward Care of the Dying Scale (FATCOD), and the Pediatric Nurses' Stressor Scale in End-of-Life Care. Analyses were performed using SPSS v27.

Results: Of the participants, 87% were female, 61.1% held a bachelor's degree, and 53.7% had received training related to end-of-life care. The mean FATCOD score was 101.99 ± 8.63, indicating generally positive attitudes toward end-of-life care. The mean stress scale score was 80.84 ± 15.92, reflecting a moderate level of stress. The highest subdimension mean score was psychological difficulties (25.84 ± 5.79), followed by conflicts with parents (19.40 ± 4.08), communication difficulties (17.92 ± 4.03), lack of knowledge (10.75 ± 2.87), limited working environment (6.91 ± 1.68). Nurses who were parents and those with either one year or more than 21 years of professional experience had significantly higher attitude scores regarding end-of-life care ($p<0.01$). No significant correlation was found between attitude scores and stress scores ($p>0.05$).

Conclusion: The findings revealed that while nurses generally have positive attitudes toward pediatric end-of-life care, these attitudes didn't significantly influence their stress levels. Nurses experienced moderate-to-high levels of stress, particularly in the domains of psychological difficulties and communication challenges. Improving communication skills and establishing structured psychosocial support systems are essential for supporting nurses in coping with stress in pediatric end-of-life care.

Keywords: Pediatric nurse, end-of-life care, nurse attitude, stress, child

Atıf/Citation: Akkaya C, Kobya Bulut H. (2025). Hemşirelerin yaşam sonu bakım verme ile ilgili tutum ve davranışlarının pediatrik yaşam sonu bakım verme stresi üzerine etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.33.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-017

Primipar Annelerde Aşırı Sosyal Desteğin Anneliğe Geçişe Uyuma Etkisi

The Effect of Excessive Social Support on Adaptation to the Transition to Motherhood in Primiparous Mothers

Elif Eyüpoğlu[1] Nazlı Baltacı[2] Feyza Nur Çolak[3]

[1] *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Samsun, TÜRKİYE, elifeyupogluu@gmail.com*
[2]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, baltacinazli@gmail.com*
[3]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun, TÜRKİYE, feyzacolak29@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma primipar annelerin aşırı sosyal destek algısının, anneliğe geçişlerindeki uyuma etkisini incelenmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Kesitsel nitelikte olan araştırma, Türkiye'nin kuzeyinde yer alan bir üniversite hastanesinin kadın hastalıkları ve doğum ile yenidoğan polikliniklerine başvuran 250 loğusa kadın ile gerçekleştirilmiştir. Veriler; "Kişisel Bilgi Formu", "Doğum Sonrası Aşırı Sosyal Destek Ölçeği (DSASDÖ)" ve "Primiparlarda Anne Olmaya Geçiş Ölçeği (PAOGÖ)" ile toplanmıştır. Veriler tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi, pearson korelasyon analizi ve lineer regresyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Annelerin DSASDÖ toplam puan ortalaması 82,49±7,87 ve PAOGÖ toplam puan ortalaması 71,40±10,76'dir. Annelerin çalışma durumu, yaşadığı yer, öğrenim durumu ve doğum sonrası destek alındığı kişi değişkenleri ile DSASDÖ puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu ($p<0,05$). Kadınların ve eşlerinin yaşı arttıkça, aldıkları aşırı sosyal desteğin arttığı belirlendi ($p=0,000$). Annelerin çalışma durumu, yaşadığı yer, öğrenim durumu ve doğum şekli ile PAOGÖ puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu ($p<0,05$). DSASDÖ ile PAOGÖ toplam puanları arasında zayıf düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki saptandı ($r=-0,129$, $p=0,042$). Regresyon analizine göre primipar annelerin aşırı sosyal destek algısı düzeyi, anneliğe geçişteki uyum düzeyini %1,7 oranında negatif yönde ve anlamlı olarak etkilemektedir ($F=4,179$, $p=0,042$).

Sonuç: Primipar annelerin aşırı sosyal destek algılarının ve anneliğe geçişe uyum düzeylerinin orta seviyelerde olduğu, annelerin aşırı sosyal destek algısı arttıkça anneliğe geçişe uyumlarının azaldığı ortaya çıkmıştır. Primipar annelere verilen aşırı sosyal destek (sosyal ve çevresel baskılar, anne-bebek etkileşim engelleri), kadınların anneliğe geçişteki uyumlarını etkileyen önemli bir faktördür. Hemşirelerin annelik rolünde yeterlilik geliştirmek ve anneliğe uyum sürecini kolaylaştırmak için annelere sosyal desteğin niteliğini ve buna ilişkin engelleri farkında olarak bakım uygulamalarını şekillendirmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anneliğe geçiş, aşırı sosyal destek, hemşirelik bakımı, postpartum dönem, primiparite

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to examine the effect of primiparous mothers' perception of excessive social support on their adaptation during their transition to motherhood.

Methods: This cross-sectional study was conducted with 250 postpartum women who presented to the obstetrics, gynecology, and neonatal outpatient clinics of a university hospital located in the northern region of Türkiye. Data were collected using a Personal Information Form, the Postpartum Excessive Social Support Scale (PESSS), and the Transition of Primiparous Becoming Mothers Scale (TMP-S). The data were analyzed using descriptive statistics, independent samples t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), Pearson correlation analysis, and linear regression analysis.

Results: The mean total PESSS score of the mothers was 82.49 ± 7.87, and the mean total TMP-S score was 71.40 ± 10.76. Statistically significant differences were found in PESSS scores based on the mothers' employment status, place of residence, educational level, and the person from whom they received postpartum support ($p<0.05$). It was determined that as the age of the women and their spouses increased, the level of excessive social support they received also increased ($p=0.000$). Statistically significant differences were also found in TMP-S scores based on the mothers' employment status, place of residence, educational level, and mode of delivery ($p<0.05$). A weak, negative, and statistically significant correlation was found between the total PESSS and TMP-S scores ($r=-0.129$, $p=0.042$). According to the regression analysis, the perceived level of excessive social support among primiparous mothers negatively and significantly affected their adjustment to the transition to motherhood by 1.7% ($F=4.179$, $p=0.042$).

Conclusion: It was revealed that primiparous mothers' perception of excessive social support and their adaptation to the transition to motherhood were at moderate levels, and as mothers' perception of excessive social support increased, their adaptation to the transition to motherhood decreased. Excessive social support given to primiparous mothers (social and environmental pressures, mother-baby interaction barriers) is an important factor affecting women's adaptation to the transition to motherhood. It is recommended that nurses shape their care practices by being aware of the nature of social support for mothers and the barriers to it in order to develop competence in the maternal role and to facilitate the adaptation process to motherhood.

Keywords: Excessive social support, transition to motherhood, nursing care, postpartum period, primiparity

Atıf/Citation: Eyüpoğlu E, Baltacı N, Çolak FN. (2025). Primipar annelerde aşırı sosyal desteğin anneliğe geçişe uyuma etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.34.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-018

Ani Bebek Ölüm Sendromu ve Güvenli Uyku Önerilerine İlişkin Bilgi Doğrulaması: Yapay Zekâ Karşılaştırması

Artificial Intelligence Comparison in Validating Safe Sleep Recommendations for Sudden Infant Death Syndrome

Dilara Aydın Tozlu[1] Emine Efe[2]

[1] *Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Amasya, TÜRKİYE, dilara.aydin@amasya.edu.tr*
[2]*Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya, TÜRKİYE, eefe@akdeniz.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Güvenli uyku ortamının sağlanması ve önerilere uyum, uykuya bağlı bebek ölümlerini azaltmada kritiktir; sağlık çalışanlarının özellikle hemşirelerin ebeveynleri bu konuda desteklemesi beklenmektedir. Bu çalışma, beş yapay zekâ (YZ) modeli -ChatGPT 5, DeepSeek, Gemini, Copilot, Grok- kullanılarak, farklı YZ modellerinin Amerikan Pediatri Akademisi'nin (APA) Ani Bebek Ölüm Sendromu'nu (ABÖS) önlemeye yönelik yayınladıkları Güvenli Uyku Önerileri hakkında doğru bir şekilde bilgi toplamadaki etkinliğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: APA'nın güvenli uyku önerileri temel alınarak literatür doğrultusunda derlenen toplam 35 madde herkesin kullanımına açık olan beş YZ modelinde sorgulanmıştır. Bu maddeler, APA güvenli uyku önerileri göre Doğru/Yanlış olarak kategorize edilmiştir. Hazırlanan 35 maddeden 26'sı doğru uygulamaları, 9'u ise yanlış uygulamaları temsil etmektedir. Maddelerin 23 tanesi ABÖS ve güvenli uyku konusunda risk faktörlerini ve 12 tanesi ABÖS ve güvenli uyku konusunda koruyucu faktörleri belirlemeye yöneliktir. Yapay zekâ araçlarına "Aşağıda verilen maddeleri Doğru/Yanlış şeklinde yanıtlayınız." komutu verilmiştir.

Bulgular: YZ modellerinin maddeleri doğru cevaplama oranları %94 ile %100 arasında değişmektedir. ChatGPT-5 ve Copilot, tüm maddeleri doğru cevaplayarak %100 doğruluk oranıyla güvenli uykuya yönelik en doğru YZ asistanları olmuş, bunu %97 oranıyla Gemini ve Grok takip etmiştir. DeepSeek ise iki soruya yanlış cevap vererek %94 oranıyla güvenli uyku önerileri konusunda en düşük doğruluk oranını elde etmiştir.

Sonuç: Güvenli uyku ortamlarının her yerde sağlanması ve önerilere uyulması ABÖS ve uyku ile ilişkili diğer bebek ölümlerinin azaltılmasına katkı sağlamakta ve bu konuda sağlık profesyonellerine, özellikle hemşirelere önemli görevler düşmektedir. Bu özet bildiri, yeni YZ modellerinin ABÖS ve Güvenli Uyku ile ilgili önerileri ne kadar doğru bildiğine dair ilk bakış açışını sunmaktadır. Sonuç olarak, yapay zekâ modelleri güvenli uyku önerileri konusunda büyük ölçüde doğru bilgi sunabilse de küçük ama kritik hata payları bulunmaktadır. Bu nedenle, YZ araçlarının eğitim ve danışmanlık süreçlerinde destekleyici bir araç olarak değerlendirilmesi, ancak tek başına karar verici rolünde kullanılmaması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ani Bebek Ölüm Sendromu, güvenli uyku, yapay zekâ, hemşirelik

ABSTRACT

Objective: The establishment of a safe sleep environment and adherence to recommended practices are essential for reducing sleep-related infant mortality. Healthcare professionals particularly nurses are expected to play a key role in supporting parents to achieve these standards. This study aims to evaluate the effectiveness of five artificial intelligence (AI) models—ChatGPT-5, DeepSeek, Gemini, Copilot, and Grok—in accurately retrieving information on the American Academy of Pediatrics' (AAP) Safe Sleep Recommendations for the prevention of Sudden Infant Death Syndrome (SIDS).

Methods: Based on the AAP's safe sleep recommendations and supported by a literature review, a total of 35 items were queried in five publicly accessible AI models. Each response was categorized as Correct/Incorrect according to the AAP's guidelines. Of the 35 items developed, 26 represented correct practices and 9 represented incorrect practices. Among these, 23 items aimed to identify risk factors related to SIDS and safe sleep, while 12 items focused on identifying protective factors. The AI tools were instructed with the command: "Answer the following items as True/False."

Results: The accuracy rates of the AI models in answering the items ranged from 94% to 100%. ChatGPT-5 and Copilot answered all items correctly, achieving a 100% accuracy rate and thus serving as the most accurate AI assistants for safe sleep information. They were followed by Gemini and Grok with an accuracy rate of 97%. DeepSeek, however, provided two incorrect responses, resulting in the lowest accuracy rate of 94% regarding safe sleep recommendations.

Conclusion: Ensuring safe sleep environments universally and adhering to recommendations contribute significantly to reducing SIDS and other sleep-related infant deaths, placing a critical responsibility on healthcare professionals, particularly nurses. This abstract provides an initial perspective on the accuracy of emerging AI models in conveying recommendations related to SIDS and safe sleep. In conclusion, while AI models can largely provide accurate information regarding safe sleep practices, small yet critical margins of error remain. Therefore, AI tools should be considered supportive instruments in educational and counseling processes, rather than being used as standalone decision-making resources.

Keywords: Sudden Infant Death Syndrome, safe sleep, artificial intelligence, nursing

Atıf/Citation: Aydın Tozlu D, Efe E. (2025). Ani bebek ölümü sendromu ve güvenli uyku önerilerine ilişkin bilgi doğrulaması: Yapay zekâ karşılaştırması. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.35.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-019

Hemşirelik İş Kesintisi Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi

The Adaptation of Nursing Interruption Scale in Turkish and Examınıng its Psychometric Properties

Hülya Şen[1] Nihal Ünaldı Baydın[2]

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun, TÜRKİYE, hulyasen5556@gmail.com*
[2]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE TÜRKİYE, unaldin25@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Hemşirelik İş Kesintisi Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ile hemşirelerin iş kesintisi düzeyleri ve bu düzeyleri etkileyen etmenlerin incelenmesidir.

Yöntem: Metodolojik ve tanımlayıcı olarak gerçekleştirilen bu araştırma Samsun iline bağlı bir üniversite hastanesinde ve bir ilçe devlet hastanesinde çalışan 433 hemşire ile Nisan 2024-Şubat 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Veriler, Tanıtıcı Bilgi Formu ve Hemşirelik İş Kesintisi Ölçeği (HİKÖ) kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS 22.0 ve AMOS V 24.0 programları ile analiz edilmiştir. Ölçeğin dil geçerliğinin sağlanmasında ISPOR talimatlarından faydalanılmış olup kapsam geçerliğinin sağlanmasında ise her bir madde ve tüm ölçek için geçerlik indeks puanı hesaplanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğinin analizinde sırasıyla açıklayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Ayrıca HİKÖ ile ilişkisi bulunan değişkenler kullanılarak regresyon analizi gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: HİKÖ'nün kapsam ve dil geçerliliğinin sağlanması amacıyla ölçek uzman görüşüne sunulmuştur. Kapsam geçerliği her bir madde için ez az 0,88 bulunmuştur. Tüm ölçeğin Kapsam Geçerlik İndeksi ise 0,98 olarak belirlenmiştir. AFA sonucunda HİKÖ orijinal ölçeğe paralel olarak 2 alt boyut ve 12 maddeden oluşmuştur. DFA sonucunda ölçeğin uyum iyiliği değerleri $\chi 2$ /sd: 2,455; GFI:0,91; AGFI:0,85; CFI:0,94; IFI:0,94; TLI:0,91; NFI:0,90 ve RMSEA:0,08 olarak bulunmuştur. Ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik katsayısının 0,90; insan faktörü alt boyutunda 0,86 ve çevresel faktörler alt boyutunda 0,90 olarak tespit edilmiştir. Hemşirelerin iş kesintisi ölçeği toplam puan ortalaması 34,46±12,49, insan faktörü alt boyutu puan ortalaması 19,28±7,25, çevresel faktörler alt boyutu puan ortalaması 15,17±6,48 Olarak saptanmıştır. HİKÖ'nün yaş, cinsiyet, çocuk sayısı, aylık çalışma saati üzerinde çalışılma durumu ile anlamlı ilişkiler kurduğu tespit edilmiştir. HİKÖ için oluşturulan iki modelin birlikte varyansın %10,2'sini açıkladığı belirlenmiştir.

Sonuç: Bu araştırmada Hemşirelik İş Kesintisi Ölçeği Türkçeye uyarlanmış olup geçerlik ve güvenirliği sağlanmıştır. Hemşirelerin yaş, cinsiyet, sahip olunan çocuk sayısı, mesleki deneyim, çalışılan birim, birimdeki yatak sayısı, fazla mesai çalışma durumu gibi sosyo-demografik ve mesleki faktörlerin Hemşirelik İş Kesintisi Ölçeği toplam puan ortalamasını etkilediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İş kesintisi, hemşirelik, hasta güvenliği, ölçek uyarlama, psikometrik özellikler

ABSTRACT

Objective: The aim of the study is to adapt the Nursing Work Interruptions Scale (NWIS) into Turkish and to examine the levels of work interruptions among nurses as well as the factors influencing these levels.

Methods: This methodological and descriptive study was conducted with 433 nurses working at a university hospital and a district state hospital in Samsun province between April 2024, and February 2025. Data were gathered using The Informative Form and the NWIS. Analyses were performed with SPSS 22.0 and AMOS V 24.0. Linguistic validity was ascertain using ISPOR criteria, and content validity was confirmed with a validity index score for each item and the overall scale. Additionally, construct validity was assessed using exploratory and confirmatory factor analyses (EFA and CFA).

Results: The NWIS was evaluated by specialists to confirm its content and linguistic validity. The content validity index (CVI) for each item was found to be at least 0.88, while the overall CVI for the scale was determined to be 0.98. Thus, the EFA, the NWI consisted of 2 subdimensions and 12 items, resembling the original scale. The CFA revealed the following goodness-of-fit indices for the scale: χ^2/df: 2.455; GFI:0.91; AGFI:0.85; CFI:0.94; IFI:0.94; TLI:0.91; NFI:0.90; and RMSEA:0.08. The Cronbach's Alpha reliability coefficient of the scale was determined as 0.90 overall, with 0.86 for the human factors subdimension and 0.90 for the environmental factors subdimension. The mean total score of the NWIS was 34.46 ± 12.49, while the mean score for the human factors subdimension was 19.28 ± 7.25, and for the environmental factors subdimension, it was 15.17 ± 6.48.

Conclusion: The study adapted Nursing Work Interruptıon Scale into Turkish and its reliablity and validity determined. It was found that, sociodemographic and professional factors such as nurses' age, gender, number of children, professional experience, work unit, number of beds in the unit, and overtime work status affect the total mean score of the Nursing Work Interruption Scale.

Key words: Work interruption, nursing interruption, patient safety, scale adaptation, psychometric properties

Atıf/Citation: Şen H, Ünaldı Baydın N. (2025). Hemşirelik iş kesintisi ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.36.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-020

Sınır Ötesi Bakımın Gücü: Hemşirelik Öğrencilerinin Kültürel Duyarlılık ve Mahremiyet Bilinci İlişkisi

The Power of Cross-Border Care: The Relationship Between Cultural Sensitivity and Privacy Awareness Among Nursing Students

Yeşim Barin[1] Dilek Anli[2] Yasemin Erden[3]

[1]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, yesim.barin36@erzurum.edu.tr*
[2]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, dilek.anli77@erzurum.edu.tr*
[3]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, yasemin.erden@erzurum.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin kültürel duyarlılık düzeyleri ile mahremiyet bilinci arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel nitelikteki araştırma, Mayıs 2024–Ocak 2025 tarihleri arasında çevrim içi olarak yürütülmüştür. Evreni, Türkiye'de farklı illerdeki hemşirelik bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler; örneklemi ise kartopu örnekleme ile ulaşılan ve gönüllü katılım gösteren 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmuştur (N=252). Birinci sınıf öğrencileri, klinik uygulamalara aktif katılmadıkları ve kültürel duyarlılık ile mahremiyet bilincinin yeterince gelişmediği düşünülerek dışlanmıştır. Veriler "Kişisel Bilgi Formu", "Hemşirelik Öğrencileri için Kültürel Duyarlılık Ölçeği" ve "Mahremiyet Bilinci Ölçeği" ile toplanmış; yüzde, ortalama ve Pearson korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların %55,6'sı ikinci sınıf (n=140), %22,2'si üçüncü sınıf (n=56) ve %22,2'si dördüncü sınıftır (n=56). Katılımcıların %67,5'i kadın (n=170), %32,5'i erkektir (n=82); yaş ortalaması 21,32±2,76'dır. Kültürel duyarlılık puan ortalaması 57,82; mahremiyet bilinci puan ortalaması 3,48 olarak bulunmuştur. Kültürel duyarlılık toplam puanı ile mahremiyet bilinci toplam puanı arasında pozitif ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır (r=0,481; p<0,001).

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinde kültürel duyarlılık arttıkça mahremiyet bilincinin de yükseldiği görülmüştür. Bulgular, lisans eğitiminde kültürel duyarlılığı güçlendirmeye yönelik uygulamaların mahremiyet bilincini destekleyebileceğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik eğitimi, hemşirelik öğrencileri, kültürel duyarlılık, mahremiyet bilinci

ABSTRACT

Objective: To determine the relationship between cultural sensitivity and privacy awareness among nursing students.

Methods: This descriptive, cross-sectional study was conducted online between May 2024 and January 2025. The population comprised nursing students from various provinces in Türkiye; the sample included volunteer 2nd-, 3rd-, and 4th-year students recruited via snowball sampling (N=252). First-year students were excluded due to limited clinical exposure and anticipated underdevelopment of cultural sensitivity and privacy awareness. Data were collected using a Personal Information Form, the Cultural Sensitivity Scale for Nursing Students, and the Privacy Awareness Scale. Descriptive statistics and Pearson correlation analysis were employed.

Results: Of participants, 55.6% were in the 2nd year (n=140), 22.2% in the 3rd year (n=56), and 22.2% in the 4th year (n=56); 67.5% were female (n=170) and 32.5% male (n=82). Mean age was 21.32±2.76 years. The mean cultural sensitivity score was 57.82, and the mean privacy awareness score was 3.48. A positive, moderate, and statistically significant correlation was found between total cultural sensitivity and total privacy awareness scores (r=0.481, p<0.001).

Conclusion: As cultural sensitivity increases, privacy awareness also improves among nursing students. These findings suggest that educational initiatives aimed at enhancing cultural sensitivity may support the development of privacy awareness in undergraduate nursing education.

Keywords: Cultural sensitivity, nursing education, nursing students, privacy awareness

Atıf/Citation: Barin Y, Anlı D, Erden Y. (2025). Sınır ötesi bakımın gücü: Hemşirelik öğrencilerinin kültürel duyarlılık ve mahremiyet bilinci ilişkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.37.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-021

Hemşirelik Öğrencilerinin Bakım Planı Hazırlama Aşamasındaki Görüşlerinin Belirlenmesi: Niteliksel Bir Çalışma

Determining the Opinions of Nursing Students at the Stage of Preparing a Care Plan: A Qualitative Study

Nazmiye Yıldız Alver[1] Belkız Kızıltan[2]

[1]*Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Giresun, TÜRKİYE, nazyldzalver@gmail.com*
[2]*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE, belkiz.kizilta@sbu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın amacı, sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik lisans öğrencilerinin klinik ortamda uyguladıkları hemşirelik süreci basamaklarında yaşadıkları zorlukları tespit etmek ve çözüm önerileri getirmektir.

Yöntem: Araştırma, nitel çalışma tasarımında olup; 21 Mart-21 Nisan 2022 tarihleri arasında bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören ve çalışmaya gönüllü olarak katılan 30 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak; öğrencilerin klinik ortamda bakım planı hazırlama basamaklarında yaşadıkları zorluklar ve çözüm önerilerine yönelik araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış (6 soru) görüşme formu kullanılmıştır. Öğrencilerden sözlü ve yazılı onay alınmasının ardından görüşmeler yüz yüze yapılmış ve her bir görüşme yaklaşık 20 dakika sürmüştür. Öğrencilerle yapılan görüşmeler gerekli izinler alındıktan sonra ses kayıt cihazlarına kaydedilmiş, görüşmeler çözülerek yazılı metin haline getirilmiş, raporlaştırmadan önce görüşmecilere katılımcı teyidi için sunulmuştur. Bu süreçte MAXQDA 20 nitel veri analizi programı kullanılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce etik kurul ve gerekli kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Hemşirelik öğrencileri hemşirelik sürecinde en kolay aşama olarak veri toplamayı, en zor aşama olarak ise tanılamayı belirtmiştir. En sık kullanılan veri toplama yöntemi hasta ve dosya incelemesidir. Bakım planı hazırlarken en çok hemşirelik tanı kitapları ve internet kaynaklarından yararlanılmış, en sık kullanılan tanı "enfeksiyon riski", en az kullanılan ise "fiziksel mobilite bozukluğu" olmuştur. Öğrenciler, girişim uygulamada en çok hasta ve yakınlarının olumsuz tutumları ile zaman kısıtlılığı gibi engellerle karşılaşmıştır. Bakım planı hazırlarken en fazla planlama sürecine yönelik geri bildirim ve hasta bilgilerine erişim desteğine ihtiyaç duyulmuştur.

Sonuç: Çalışma sonucunda, hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalar sırasında hemşirelik sürecini etkin şekilde yürütebilmeleri için daha fazla rehberliğe ve destekleyici bir öğrenme ortamına ihtiyaç duydukları görülmüştür. Klinik eğitimde öğrenci merkezli yaklaşımların benimsenmesi doğrultusunda; öğrencilere yönelik yapılandırılmış geri bildirim mekanizmalarının oluşturulması, klinik rehberlik süreçlerinin sistematik hâle getirilmesi ve öğrencilerin uygulamalara aktif katılımını destekleyecek düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, klinik eğitim, hemşirelik süreci, nitel araştırma, bakım planı

ABSTRACT

Objective: This study aimed to identify the challenges experienced by undergraduate nursing students during the implementation of the nursing process in clinical settings and to offer solution-oriented suggestions.

Methods: This qualitative study was conducted between March 21 and April 21, 2022, with 30 volunteer students enrolled in the Nursing Department of a public university in Türkiye. Data were collected using a semi-structured interview form (6 questions) developed by the researcher. After obtaining verbal and written consent, face-to-face interviews were conducted, each lasting approximately 20 minutes. With permission, the interviews were audio-recorded, transcribed verbatim, and presented to participants for verification. Data were analyzed using MAXQDA 20. Ethical and institutional approvals were obtained prior to data collection.

Results: Students stated that data collection was the easiest, and diagnosis was the most difficult step of the nursing process. They commonly used patient records and diagnostic guides for data collection and care planning. "Risk of infection" was the most frequently used diagnosis, while "impaired physical mobility" was the least. Students reported difficulties such as negative attitudes from patients and families, time limitations, and lack of access to sufficient clinical practice. They expressed a need for more feedback on care plans and better access to patient information.

Conclusion: The study showed that students need increased support and structured guidance in clinical settings to effectively implement the nursing process. It is recommended to strengthen student-centered approaches, provide regular and constructive feedback, systematize clinical mentorship, and improve opportunities for student engagement in patient care.

Keywords: Nursing students, clinical education, nursing process, qualitative research, nursing care plans

Atıf/Citation: Alver NY, Kızıltan B. (2025). Hemşirelik öğrencilerinin bakım planı hazırlama aşamasındaki görüşlerinin belirlenmesi: Niteliksel bir çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.38.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-022

Gebelerde Ortoreksiya Nervoza ve Siberkondri İlişkisinin İncelenmesi

Investigation of Relationship Between Orthorexia Nervoza and Cyberchondria in Pregnant Women

Nülüfer Erbil[1] Şeydanur Osma[2]

[1]Ordu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr
[2]Ordu Üniversitesi Sağlık Blimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, osmaseydanur@gmail.com

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, gebelerde ortoreksiya nervoza ve siberkondri düzeylerini belirleyerek aralarındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte planlanan araştırmanın örneklemine bir üniversite hastanesinin gebe polikliniğine başvuran ve araştırmaya katılmayı kabul eden 354 gebe alınmıştır. Araştırmanın verileri, etik kurul izni ve kurum izni alındıktan sonra, Kişisel Bilgi Formu, Ortoreksiya Nervoza Ölçeği (ORTO-11), Siberkondri Ciddiyeti Ölçeği Kısa Formu (SCÖ-12) ile 15 Mayıs 2023-15 Şubat 2024 tarihleri arasında toplanmıştır. CSS-12'den alınan puanın yükselmesi internette sağlık bilgisi aramaya ilişkin endişenin arttığı, ORTO-11'den alınan puanının azalması ortorektik eğilimin arttığını göstermektedir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, t testi ve One Way ANOVA, Pearson korelasyon analiz testi kullanılmıştır. Ölçeklerin güvenirlik analizi Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı ile değerlendirilmiştir. İstatistiksel önemlilik değeri $p<0.05$ alınmıştır.

Bulgular: Gebelerin ORTO-11 Ölçeği puan ortalaması 26.77±4.64 ve CSS-12 Ölçeği toplam puan ortalaması 29.77±8.98 bulunmuştur. Genç yaşta, son trimesterde olan gebelerin ORTO-11 puanlarının daha yüksek olduğu ve farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). İlk trimesterde olan gebelerin CSS-12 puanının daha yüksek olduğu ve farkların trimesterlere göre anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Çalışmada, ORTO-11 ölçeği puanı ile SCÖ-12 (r=-.152), SCÖ-12'nin aşırılık (r=-.216) ve endişe (r=-.109) alt boyutları arasında negatif yönde zayıf ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Gebelerde ortorektik eğilim düşük düzeyde, siberkondri davranışları ise orta düzeydedir. Ortorektik eğilim ile siberkondri ciddiyeti arasında negatif yönde ilişki bulunmuştur. Sağlık personeli tarafından gebelere bu konularda eğitim verilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Gebe, ortoreksiya nervoza, siberkondri, internette bilgi arama

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to examine the relationship between orthorexia nervosa and cyberchondria in pregnant women.

Methods: The sample of this descriptive and correlational study consisted of 354 pregnant women who presented to the obstetrics outpatient clinic of a university hospital and agreed to participate. Data were collected between May 15, 2023, and February 15, 2024, after obtaining ethics committee and institutional permission. Data were collected using a Personal Information Form, the Orthorexia Nervosa Scale (ORTO-11), and the Cyberchondria Severity Scale Short Form (CSS-12). Higher CSS-12 scores indicate increased anxiety about seeking health information online, while lower ORTO-11 scores indicate increased orthorexic tendencies. Descriptive statistical methods, including t-tests, One-Way ANOVA, and Pearson correlation analysis, were used in data analysis. Reliability analysis of the scales was assessed using Cronbach's alpha reliability coefficient. Statistical significance was set at $p<0.05$.

Results: The mean ORTO-11 score of the pregnant women was 26.77±4.64, and the mean CSS-12 total score was 29.77±8.98. Younger pregnant women in their last trimester had higher ORTO-11 scores, and the differences were statistically significant ($p<0.05$). It was determined that pregnant women in their first trimester had higher CSS-12 scores, and the differences were significant across trimesters ($p<0.05$). A weak negative correlation was found between the ORTO-11 scale score and the CSS-12 total (r=-0.152), and the CSS-12's extremity (r=-0.216) and anxiety (r=-0.109) subscales ($p<0.05$).

Conclusion: Orthorexic tendencies were low in pregnant women, while cyberchondrial behaviors were moderate. A relationship was found between orthorexic tendencies and cyberchondria severity. Healthcare professionals are recommended to provide training to pregnant women on these topics.

Keywords: Pregnant women, ortorexia nervosa, cyberchondria, internet information

Atıf/Citation: Erbil N, Osma Ş. (2025). Gebelerde ortoreksiya nervoza ve siberkondri ilişkisinin incelenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.39.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-023

Sezaryen Sonrası Elektrikli Battaniye ile Isıtmanın Doğum Sonu Konfor, Ağrı, Süt Miktarı ve Emzirme Başarısına Etkisi

Effect Of Electric Blanket Warming After Cesarean Section on Postpartum Comfort, Pain, Milk Quantity and Breastfeeding Success

Tuba Çıtak[1] Ebru Şahin[2]

[1]Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Samsun, TÜRKİYE, tuba.citak@saglik.gov.tr
[2]Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, ebrugabalci_@hotmail.com

ÖZ

Amaç: Araştırma sezaryen sonrası elektrikli battaniye ile ısıtmanın doğum sonu konfor, ağrı, süt miktarı ve emzirme başarısına etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu çalışma randomize son test kontrol gruplu çalışma olarak planlanmıştır. Müdahale ve kontrol gruplarına alınacak kadınlar, www.random.org' da randomize edilerek belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemini, müdahale ve kontrol gruplarının herbirinde 39 kadın olmak üzere toplam 78 kadın oluşturmuştur. Müdahale grubundaki anneler sezaryen sonrası serviste, elektrikli battaniye ile ısıtılmış yatağa alınmıştır. Veriler 4., 12. ve 24. saatlerde Doğum Sonu Konfor Ölçeği (DSKÖ), Visual Analog Skala (VAS), Yetersiz Süt Algısı Ölçeği, Bristol Emzirme Değerlendirme Aracı (BEDA) ve 10. Gün Bebeğin Aldığı Anne Sütü Miktarını Değerlendirmek İçin Bir Araç (İMDAT) formu ile doldurulmuştur. Verilerin analizinde Kolmogorov-Smirnov testi, parametrik testler, non-parametrik testler, t testi, Mann Whitney U analizi, varyans analizi, normal dağılmayan ölçümlerde Friedman analzi kullanılmıştır.

Bulgular: Müdahale ve kontrol gruplarında, 12. saatte DSKÖ puan ortalamaları farkının istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Müdahale ve kontrol grubunun 12. saatte DSKÖ toplam puan ortalaması sırasıyla 124,72±9,34, 117,64±8,70 olup, müdahale grubunun DSKÖ toplam puan ortalaması daha yüksektir. 4., 12. ve 24. saatlerde müdahale ve kontrol grubunda, annelerin VAS ağrı puan ortalamaları farkının ve BEDA puan ortalamaları farkının istatiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. 4., 12. ve 24. saatlerde Müdahale grubunun ağrı ortalamasının daha düşük olduğu ve BEDA puan ortalamasının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. 10. gün İMDAT puan ortalamaları müdahale grubunun 8,41±1,53, kontrol grubunun 6,97±2,03 olup müdahale grubunda daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yetersiz süt algısı ölçeği puan ortalamaları farkının istatiksel olarak anlamlı olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Sonuç: Sezaryen sonrası elektrikli battaniye ile ısıtmanın annelerin ağrısını azalttığı, süt miktarını ve emzirme başarısını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sezaryen, elektrikli battaniye, konfor, ağrı, hemşirelik, emzirme

ABSTRACT

Objective: The study was conducted to determine the effects of electric blanket heating after cesarean section on postpartum comfort, pain, milk quantity and breastfeeding success.

Methods: This study was designed as a randomized posttest control group study. Women in the intervention and control groups were randomized and identified at www.random.org. The study sample consisted of 78 women, 39 in each of the intervention and control groups. Mothers in the intervention group were placed in a bed heated with an electric blanket in the ward after a cesarean section. Data were collected at 4, 12, and 24 hours using the Postpartum Comfort Scale (PPCS), Visual Analog Scale (VAS), Perception of Insufficient Milk Scale, Bristol Breastfeeding Assessment Tool (BBAT), and a Tool to Assess the Amount of Breast Milk Intake (IMDAT) form on Day 10. Data were analyzed using the Kolmogorov-Smirnov test, parametric tests, non-parametric tests, t-test, Mann-Whitney U analysis, analysis of variance, and Friedman analysis for non-normally distributed measurements.

Results: The difference in mean PPCS scores at the 12th hour between the intervention and control groups was determined to be statistically significant ($p<0.05$). The mean PPCS total scores of the intervention and control groups at the 12th hour were 124.72±9.34 and 117.64±8.70, respectively, and the mean PPCS total score of the intervention group was higher. The difference in mean VAS pain scores and mean BBAT scores of the mothers at the 4th, 12th, and 24th hours were found to be statistically significant between the intervention and control groups. It was determined that the mean pain score was lower and the mean BBAT score was higher in the intervention group at the 4th, 12th, and 24th hours. The mean IMDAT scores on the 10th day were 8.41±1.53 in the intervention group and 6.97 ±2.03 in the control group and were higher in the intervention group. It was determined that the difference in the mean scores of the insufficient milk perception scale was not statistically significant ($p>0.05$).

Conclusion: It has been concluded that heating with an electric blanket after a cesarean section reduces mothers' pain and increases milk supply and breastfeeding success.

Keywords: Caesarean, electric blanket, comfort, pain, nursing, breastfeeding

Atıf/Citation: Çıtak T, Şahin E. (2025). Sezaryen sonrası elektrikli battaniye ile ısıtmanın doğum sonu konfor, ağrı, süt miktarı ve emzirme başarısına etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.40.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-024

Gebelerde İnternet Yoluyla Karar Alma ve Anksiyete İlişkisinin İncelenmesi

Investigation of the Relationship Between Internet Decision-Making and Anxiety in Pregnant Women

Gizem Yıldız[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]*OrduÜniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, gizemyildiz@odu.edu.tr*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı, gebelerin internet yoluyla karar alması ve anksiyete düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir.
Yöntem: Çalışma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türdedir. Araştırma kriterlerine uyan 327 gebe ile çalışma yürütülmüştür. Veriler Nisan-Eylül 2023 tarihleri arasında Gebe Bilgi Formu, Gebelik ile İlişkili Anksiyete Ölçeği ve Gebelerde İnternet Yoluyla Karar Alma Ölçeği ile toplanmıştır.
Bulgular: Çalışmaya dahil edilen gebelerin %37.9'u 26-30 yaş arasındadır. Gebelerin %92.4'ü 29 hafta ve üzeri gebeliğe sahiptir. Gebelerde İnternet Yoluyla Karar Alma Ölçeği puan ortalaması 28.2±8.2, Gebelikle İlişkili Anksiyete Ölçeği puan ortalaması ise 66.1±13.0'dır. Gebelerde İnternet Yoluyla Karar Alma Ölçeği toplam puanı ve Gebelikle İlişkili Anksiyete Ölçeği toplam puanı arasında (r=0.134*) düşük düzeyde korelasyon olduğu saptanmıştır. Standardize regresyon katsayılarına göre ise gebelikle ilişkili anksiyetenin üzerinde gebelikte internet yoluyla karar almanın önemli bir yordayıcı olduğu görülmüştür. Anlamlı değişkenlerin gebelikle ilişkili anksiyete ve gebelerde internet yoluyla karar alma üzerindeki etkisine bakmak için çoklu regresyon yapıldığında internet bilgisini dikkate alma durumunun her iki ölçek için önemli bir yordayıcı olduğu görülmüştür.
Sonuç: Gebelikle ilişkili anksiyete ve gebelerde internet yoluyla karar alma arasında ilişki vardır. Gebelerin internetten edindiği bilgiyi dikkate alma durumu, gebelikle ilişkili anksiyete ve internet yoluyla karar almanın önemli bir yordayıcısıdır. Daha geniş örneklemle ileri çalışmaların yapılması önerilir.
Anahtar Kelimeler: Anksiyete, gebe, hemşire, internet, karar alma

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to examine the relationship between pregnant women's decision-making via the internet and their anxiety levels.
Methods: The study is descriptive and correlational in nature. The study was conducted with 327 pregnant women who met the research criteria. Data were collected between April and September 2023 using the Pregnant Woman Information Form, the Pregnancy-Related Anxiety Scale, and the Internet-Based Decision-Making Scale for Pregnant Women.
Results: Among the pregnant women included in the study, 37.9% were between 26-30 years of age. 92.4% of the pregnant women had a pregnancy of 29 weeks or more. The mean score of the Internet Decision Making Scale was 28.2±8.2 and the mean score of the Pregnancy-Related Anxiety Scale was 66.1±13.0. There was a low correlation (r=0.134*) between the total score of the Internet Decision-Making Scale and the total score of the Pregnancy-Related Anxiety Scale in pregnant women. According to the standardised regression coefficients, it was found that internet decision-making during pregnancy was a significant predictor of pregnancy-related anxiety. When multiple regression was performed to look at the effect of significant variables on pregnancy-related anxiety and internet decision-making in pregnant women, it was seen that taking into account internet information was a significant predictor for both scales.
Conclusion: There is a relationship between pregnancy-related anxiety and online decision-making in pregnant women. Considering the information obtained from the internet is an important predictor of pregnancy-related anxiety and decision-making via internet. Further studies with a larger sample are recommended.
Keywords: Anxiety, pregnant women, nurse, internet, decision making

Atıf/Citation: Yıldız G, Erbil N. (2025). Gebelerde internet yoluyla karar alma ve anksiyete ilişkisinin incelenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.41.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-025

Riskli Gebelerde Sayılarla Boyama Etkinliğinin Stres ve Prenatal Bağlanmaya Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma

The Effect of Paint-by-Numbers Activity on Stress and Prenatal Attachment in High-Risk Pregnancies: A Randomized Controlled Trial

Ayşe Metin[1] Hümeyra Tülek Deniz[2] Zeynep Öztürk[3] Elanur Uludağ[4] Şevin Polat[5]

[1]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, ayse.metin@erzurum.edu.tr*
[2]*Kafkas Üniversitesi, Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Kars, TÜRKİYE, humeyra.tulek@gmail.com*
[3]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, zeynep.ozturk@erzurum.edu.tr*
[4]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, elanur.uludag@erzurum.edu.tr*
[5]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, sevin.akgun@erzurum.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, sayılarla boyama etkinliğinin riskli gebelerde algılanan stres düzeyi ve prenatal bağlanma üzerindeki etkilerini randomize kontrollü deneysel tasarım ile değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Yöntem: Araştırma Türkiye'nin doğu bölgesindeki bir şehir hastanesinin obstetri ve jinekoloji servislerinde Aralık 2024-Temmuz 2025 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırma 64 (32 deney, 32 kontrol) riskli gebelik nedeniyle tedavi gören birey ile yürütülmüştür. Veriler "Kişisel Bilgi Formu", "Neuman Sistemler Modeline Temellenen Riskli Gebeliklerde Algılanan Stres Ölçeği (RGASÖ)" ve "Prenatal Bağlanma Ölçeği (PBÖ)" kullanılarak toplanmıştır. Araştırmaya başlamadan önce etik kurul onayı ve kurum izinleri alınmıştır. Araştırma kapsamında deney grubundaki gebeler, bebeklerinin cinsiyetine uygun (kız, erkek veya anne-bebek temalı) 40×50 cm tabloları seçerek sayılarla boyama yapmış ve etkinliği ortalama beş günde tamamlamıştır. Verilerin kodlanması ve değerlendirilmesi bilgisayar ortamında SPSS 29 paket programında yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; ortalama, sayı, yüzdelik dağılımlar, Ki-Kare testi, bağımsız gruplar t testi, Mann-Whitney U testi ve bağımlı gruplarda t testi kullanılmıştır. Bu çalışma Erzurum Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından 2024/031 proje numarasıyla desteklenmiştir.

Bulgular: Deney ve kontrol grupları arasında RGASÖ ve PBÖ son test toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli bulunmazken deney grubunda bulunan gebelerin grup içi karşılaştırılmasında RGASÖ ve PBÖ ön test ve son test puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli bulundu ($p<0.05$). Kontrol grubunda bulunan gebelerin RGASÖ ve PBÖ ön test ve son test puan ortalamaları arasında istatistiksel yönden önemli bir fark bulunmadı ($p>0.05$).

Sonuç: Bu çalışmada riskli gebelik sebebiyle tedavi gören kadınlarda sayılarla boyama etkinliğinin stresi azaltma ve prenatal bağlanmayı artırmada etkili olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma doğrultusunda, sayılarla boyama gibi düşük maliyetli, kolay uygulanabilir ve olumsuz bir etkisi raporlanmamış sanat temelli müdahalelerin prenatal bağlanmayı destekleyen ve psikososyal ihtiyaçları değerlendirerek bütüncül bakım hizmeti sunan hemşirelerin bakım protokollerine eklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, prenatal bağlanma, psikolojik stres, riskli gebelik, sayılarla boyama

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to evaluate the effects of a paint-by-numbers activity on perceived stress levels and prenatal attachment in women with high-risk pregnancies, using a randomized controlled experimental design.

Methods: The research was carried out between December 2024 and July 2025 in the obstetrics and gynecology wards of a city hospital in eastern Türkiye. The sample consisted of 64 women receiving treatment for high-risk pregnancy (32 experimental, 32 control). Data were collected using the "Personal Information Form," the "Risky Pregnancy Perceived Stress Scale Based on the Neuman Systems Model (PSS)," and the "Prenatal Attachment Inventory (PAI)." Ethical approval and institutional permissions were obtained prior to the study. Participants in the experimental group selected 40×50 cm paint-by-numbers canvases (girl, boy, or mother–baby theme according to the baby's gender) and completed the activity within an average of five days. Data were coded and analyzed using SPSS version 29. Descriptive statistics, Chi-square test, independent samples t-test, Mann–Whitney U test, and paired samples t-test were used. The study was supported by the Erzurum Technical University Scientific Research Projects Coordination Unit (Project No: 2024/031).

Results: No statistically significant differences were found between the experimental and control groups in PSS and PAI post-test mean scores ($p>0.05$). However, within-group comparisons showed a statistically significant improvement in post-test scores compared to pre-test scores in the experimental group ($p<0.05$), while no significant change was observed in the control group ($p>0.05$).

Conclusion: The findings indicate that paint-by-numbers activities can effectively reduce stress and enhance prenatal attachment in women with high-risk pregnancies. Based on these results, incorporating low-cost, easy-to-implement, art-based interventions with no reported adverse effects into nursing care protocols may support prenatal attachment and address psychosocial needs through holistic care.

Keywords: High-risk pregnancy, nursing, paint-by-numbers, prenatal attachment, psychological stress

Atıf/Citation: Metin A, Tülek Deniz H, Öztürk Z, Uludağ E, Polat S. (2025). Riskli gebelerde sayılarla boyama etkinliğinin stres ve prenatal bağlanmaya etkisi: Randomize kontrollü bir çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.42.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-026

Hemşirelerde Menstrüasyon Semptomları ve Ağrı Düzeyinin Bakım Davranışlarına Etkisinin İncelenmesi

Investigating the Effect of Menstrual Symptoms and Pain Severity on Caring Behaviors in Nurses

Özlem Akın Yamak[1] Vacide Aşık Özdemir[2]

[1] *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Rize, TÜRKİYE, ozlem.akin@erdogan.edu.tr*
[2] *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Rize, TÜRKİYE, vacide.asikozdemir@erdogan.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmada, hemşirelerin menstrüasyon semptomları ve ağrı düzeyinin bakım davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlandı.

Yöntem: Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı tipte olup, araştırmanın evrenini Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve Rize Devlet Hastanesinde çalışan 18-49 yaş aralığındaki 264 kadın hemşireler oluşturdu. Çalışmanın verileri "Tanımlayıcı Bilgi Formu", "Menstrüasyon Semptom Ölçeği", "Bakım Davranışları Ölçeği-24" ve "Vizüel Analog Skala" kullanılarak toplandı. Araştırma verileri, etik kurul onayı, kurum izinleri ve katılımcılardan alınan bilgilendirilmiş onam sonrasında yüz yüze görüşme yöntemiyle toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra, normal dağılan ölçümlerde bağımsız gruplarda t testi ve varyans analizi, ilişkisel analizlerde pearson korelasyon analizi ile değişkenler arasındaki neden sonuç ilişkisi ise lineer regresyon analizi ile değerlendirildi.

Bulgular: Hemşirelerin %61'inde adet ağrısı olduğu, %33'ünde adet ağrısının işe devam etmeyi engellediği, %64'ünün adet iznine gerek duymadığı, %86,4'ünün adet izni hakkındaki görüşünün olumlu olduğu, %90,2'sinin adet izni kullanmak istediği ve %79,2'sinin ise adet iznini adetin ilk günü kullanmayı tercih ettiği belirlendi. Hemşirelerde negatif etkiler/somatik yakınmalar alt boyut puanı, ağrı şiddeti ile düşük düzeyde pozitif yönde; güvence, saygılı olma, bağlılık alt boyutları ve Bakım Davranışları Ölçek puanları ile düşük düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki saptandı ($p<0.05$). Başa çıkma yöntemleri alt boyut puanı ile ağrı şiddeti arasında orta düzeyde pozitif; güvence, saygılı olma, bağlılık alt boyut ve bakım davranışları ölçek puanları ile düşük düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki belirlendi ($p<0.05$). Menstrüasyon Semptom Ölçek puanı, ağrı şiddeti ile orta düzeyde pozitif; saygılı olma, bağlılık alt boyut ve Bakım Davranışları Ölçek puanı arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki belirlendi ($p<0.05$). Çoklu regresyon analizi sonucunda, menstrüasyon semptom şiddet ve ağrı şiddet ile bakım davranışları puanı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlendi.

Sonuç: Hemşireler arasında adet semptomları ve ağrı düzeyleri ile hemşirelik bakım davranışları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bulguların genellenebilirliğini artırmak için daha geniş örneklemli ileriye dönük çalışmaların yapılması ve hemşirelik bakım kalitesini artırmak adına menstrüel izin uygulamalarının gözden geçirilip desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Menstrüel semptom, ağrı, davranış, bakım, hemşirelik

ABSTRACT

Objective: This study aimed to examine the effect of nurses' menstrual symptoms and pain severity on their care behaviours.

Methods: This cross-sectional and descriptive study was conducted with a population consisting of 264 female nurses aged 18–49 working at Recep Tayyip Erdoğan University Training and Research Hospital and Rize State Hospital. The data of the study were collected using the "Descriptive Information Form," the "Menstrual Symptom Questionnaire", "Caring Behaviors Inventory-24" and the "Visual Analog Scale." Research data was collected through face-to-face interviews after obtaining ethical committee approval, institutional permissions, and informed consent from participants. In addition to descriptive statistics, independent samples t-tests and analysis of variance were used for normally distributed measurements, pearson correlation analysis was applied for relational analyses, and linear regression analysis was conducted to evaluate cause-and-effect relationships between variables.

Results: It was determined that 61% of the nurses experienced menstrual pain, 33% reported that menstrual pain interfered with their ability to continue working, 64% did not feel the need for menstrual leave, 86.4% had a positive opinion about menstrual leave, 90.2% wanted to take menstrual leave, and 79.2% preferred to take it on the first day of menstruation. The negative effects/somatic symptoms subdimension score in nurses was found to have a significant low-level positive correlation with Pain Severity, and a significant low-level negative correlation with the assurance, respectful, connectedness subdimensions, and Caring Behaviors Inventory-24 scores ($p < 0.05$). The coping methods subdimension score showed a significant moderate positive correlation with pain severity, and a significant low-level negative correlation with the assurance, respectful, connectedness subdimensions, as well as the Caring Behaviors Inventory-24 scores ($p < 0.05$). Menstrual Symptom Questionnaire score was found to have a moderate positive correlation with pain severity; a low negative correlation was found between respectful, connectedness subscale and Caring Behaviors Inventory-24 score ($p<0.05$). As a result of multiple regression analysis, no significant relationship was found between menstrual symptom severity and pain severity and the care behaviours score.

Conclusion: No significant relationship was found between menstrual symptoms and pain severity and nursing care behaviours among nurses. To improve the generalizability of the findings, it is recommended to conduct prospective studies with larger samples and to review and support menstrual leave policies to enhance the quality of nursing care.

Keywords: Menstrual symptoms, pain, behavior, caring, nursing

Atıf/Citation: Yamak ÖA, Özdemir VA. (2025). Hemşirelerde menstrüasyon semptomları ve ağrı düzeyinin bakım davranışlarına etkisinin incelenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.43.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-027

Gebelikte Ruh Sağlığını Desteklemeye Yönelik Psikososyal Hemşirelik Müdahaleleri: Güncel Yaklaşımlar

Psychosocial Nursing Interventions to Support Mental Health During Pregnancy: Current Approaches

Seyhan Alpay[1] Ebru Şahin[2]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, seyhan.biber@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, ebrugabalci_@hotmail.com*

ÖZ

Gebelik dönemi, kadınların sadece fiziksel değil aynı zamanda psikososyal sağlığının da yoğun değişimlere uğradığı kritik bir süreçtir. Bu dönemde ruh sağlığı sorunları, özellikle depresyon ve anksiyete gibi durumlar, hem annenin hem de bebeğin sağlığını etkileyebilmektedir. Kadınların tedavi tercihlerinde farmakolojik yaklaşımların yanı sıra psikososyal desteklerin önemi giderek artmakta; özellikle tıbbi tedavilerin yan etkilerine ilişkin endişeler ve duygularını paylaşma ihtiyacı, psikolojik müdahalelere yönelimi güçlendirmektedir. Güncel psikososyal müdahaleler arasında Bilişsel Davranışçı Terapi, Kişilerarası Terapi, Destekleyici Danışmanlık, Gevşeme Teknikleri, Mindfulness Temelli Yaklaşımlar, Psiko-eğitim, Çözüm Odaklı Terapi, Kabul ve Kararlılık Terapisi, Grup Terapileri, Sanat ve Müzik Terapisi, Telefon/İnternet Tabanlı Müdahaleler Sosyal Destek güçlendirme gibi yöntemler bulunmaktadır. Hemşireler ve ebeler, profesyonel psikoterapistler olmasalar da, aldıkları uygun eğitimle gebelerin ruh sağlığını destekleyen anlamlı müdahaleler sunabilmektedir. Ancak, literatürde hemşirelik temelli psikososyal müdahalelerin etkinliği konusunda farklı sonuçlar yer almakta olup; müdahalelerin uygulama biçimi, süresi ve yoğunluğu bu farklılıkların temel nedenleri olarak değerlendirilmektedir. Gebelikte ruh sağlığının korunması, yalnızca bireysel değil, aile ve sosyal çevre üzerindeki olumlu etkileri nedeniyle bütüncül bir yaklaşım gerektirmektedir. Bu bağlamda, hemşirelik eğitiminin psikososyal müdahaleleri kapsayacak şekilde güçlendirilmesi ve bu yaklaşımların klinik uygulamalara entegrasyonu, gebelerin psikolojik iyilik halinin artırılmasında kritik öneme sahiptir. Bu derlemenin amacı, gebelikte ruh sağlığını desteklemeye yönelik güncel psikososyal hemşirelik müdahalelerini literatür doğrultusunda incelemek, etkinliklerini değerlendirmek ve hemşirelik bakımına entegrasyonuna yönelik öneriler sunmaktır.

Bu doğrultuda, gebelik sürecinde sunulan hemşirelik bakımının, fiziksel sağlığın yanı sıra ruh sağlığını da kapsayan bütüncül bir yaklaşımla yapılandırılması, hem anne hem de bebek sağlığı açısından uzun vadeli olumlu sonuçlar doğurabilecek, kanıta dayalı ve sürdürülebilir bir bakım modelinin oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, depresyon, gebelikte ruh sağlığı, hemşirelik müdahaleleri, psikososyal destek

ABSTRACT

Pregnancy is a critical period during which women undergo intense changes not only in their physical health but also in their psychosocial well-being. During this period, mental health issues, particularly depression and anxiety, can affect both the mother's and the baby's health. The importance of psychosocial support alongside pharmacological approaches is increasingly recognized in women's treatment preferences; concerns about the side effects of medical treatments and the need to share feelings are strengthening the shift toward psychological interventions. Current psychosocial interventions include Cognitive Behavioral Therapy, Interpersonal Therapy, Supportive Counseling, Relaxation Techniques, Mindfulness-Based Approaches, Psychoeducation, Solution-Focused Therapy, Acceptance and Commitment Therapy, Group Therapies, Art and Music Therapy, telephone/internet-based interventions, and social support enhancement. Although nurses and midwives are not professional psychotherapists, they can provide meaningful interventions to support the mental health of pregnant women with the appropriate training. However, the literature shows varying results regarding the effectiveness of nursing-based psychosocial interventions; the form, duration, and intensity of the interventions are considered to be the main reasons for these differences. Maintaining mental health during pregnancy requires a holistic approach due to its positive effects not only on the individual but also on the family and social environment. In this context, strengthening nursing education to include psychosocial interventions and integrating these approaches into clinical practice is critical to improving the psychological well-being of pregnant women. The aim of this review is to examine current psychosocial nursing interventions to support mental health in pregnancy in line with the literature, to evaluate their effectiveness and to provide recommendations for their integration into nursing care.

In this regard, structuring nursing care provided during pregnancy with a holistic approach that encompasses both physical and mental health will contribute to the creation of an evidence-based and sustainable care model that can yield long-term positive results for both maternal and infant health.

Keywords: Anxiety, depression, mental health in pregnancy, nursing interventions, psychosocial support

Atıf/Citation: Alpay S, Şahin E. (2025). Gebelikte ruh sağlığını desteklemeye yönelik psikososyal hemşirelik müdahaleleri: Güncel yaklaşımlar. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.44.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-028

Gebelerin Doğuma İlişkin Algıları: Bir Metafor Çalışması

Pregnant Women's Perceptions about Birth: A Metaphor Study

Hilal Gül Boyraz Yanık[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]*OrduÜniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, hilalgul95@gmail.com*
[2]*OrduÜniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma gebelerin doğuma ilişkin algılarını metaforlar aracılığı ile belirlemek amacıyla yapılmıştır.
Yöntem: Nitel olarak yürütülen araştırmada fenomenolojik yönteme başvurulmuştur. Örneklemini bir eğitim araştırma hastanesine başvuran ve araştırma kriterlerine uyan 62 gebenin oluşturduğu araştırma 18 Ekim-28 Aralık 2023 tarihleri arasında yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu ve Metafor Formu kullanılmıştır. Metafor formunda "Doğum …… benzer. Çünkü ……" cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Verilerin analizinde sosyodemografik bilgilerde istatistik programı, metaforlar için içerik analizi yöntemine başvurulmuştur.
Bulgular: Çalışma kapsamına alınan gebelerin yaş ortalamasının 28.43±4.34, gebelik haftasının 34.62±3.26, %88.7'inin gebeliğinin istenen ya da planlı olduğu, %64.5'inin sezaryen doğum yapmak istediği bulunmuştur. Gebelerin doğuma ilişkin 62 geçerli metafor ürettiği ve en sık belirttiği metaforun mucize, mutluluk ve yeniden doğuş olduğu saptanmıştır. Üretilen metaforlar ortak özelliklerine göre 6 farklı kategoride toplanmıştır. Kategoriler "Karışık duygular veren (%20.97)", "Yeni bir başlangıç (%19.35)", "Mucize (%14.52)", "Güzel bir şey (%16.12)", "Mutluluk (%14.52)" ve "Korku (%14.52)" olarak belirlenmiştir.
Sonuç: Araştırma sonucunda, gebelerin genellikle doğuma yönelik metaforlarının olumlu olduğu belirlenmiştir. Gebelerin doğuma yüklediği anlamlar anlaşılarak hemşirelik müdahalelerinde destekleyici yaklaşımların geliştirilmesi önerilir.
Anahtar Kelimeler: Doğum, gebe, metafor, algı

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine pregnant women's perceptions of birth through metaphors.
Methods: This qualitative study employed a phenomenological method. The study, which included 62 pregnant women who applied to a training and research hospital and met the criteria, was conducted between October 18 and December 28, 2023. A Personal Information Form and a Metaphor Form were used to collect data. In metaphor form, they were asked to complete the sentence "Birth is like ……. Because ……" Data analysis was conducted using a statistical program for sociodemographic information and content analysis for metaphors.
Results: The mean age of the pregnant women included in the study was 28.43±4.34, their gestational age was 34.62±3.26, 88.7% had a desired or planned pregnancy, and 64.5% wanted a cesarean section. Pregnant women generated 62 valid metaphors related to birth, and the most frequently cited were miracle, happiness, and rebirth . The metaphors were grouped into six categories based on their common characteristics. The categories were "Mixed Emotions (%20.97)," "A New Beginning(%19.35)," "Miracle(%14.52)," "Something Beautiful (%16.12)," "Happiness (%14.52)," and "Fear (%14.52)."
Conclusion: This study conducted with pregnant women found that they generally had positive feelings about birth. It is recommended that supportive approaches be developed in nursing interventions by understanding the meanings pregnant women attach to birth.
Keywords: Birth, metaphor, pregnant, persception

Atıf/Citation: Boyraz Yanık HG, Erbil N. (2025). Gebelerin doğuma ilişkin algıları: Bir metafor çalışması. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.45.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-029

Erken Adölesan Dönemde Çocuğu Olan Ebeveynlere Verilen Ergenliğe Geçiş Hazırlık Eğitiminin Anne Baba Stresi ile Anne Baba Tutumu Üzerine Etkisi

The Effect of Preparatory Education on Parental Stress and Attitudes in Parents of Children Entering Early Adolescence

Ayşe Metin[1] Gamze Paloluoğlu[2] Berilsu Çınar[3] Meryem Sungur[4]

[1]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, ayse.metin@erzurum.edu.tr*
[2]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, paloluoglugamze@gmail.com*
[3]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, beril.su.cinar@gmail.com*
[4]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, meryem.sungur89@erzurum.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Adölesan dönem; fizyolojik ve psikolojik değişimlerin yaşandığı bir dönemdir. Bu dönemde bireylerin anne babasından ergenliğe geçiş ve cinsel sağlık konularında kapsamlı bilgi alması gerekmektedir. Ancak ebeveynler bu süreçte hem bireysel bilgi eksikliği nedeniyle hem de özellikle geleneksel toplumlarda toplumun "konuşulmasını uygun bulmadığı" bu konuları çocuklarıyla konuşamamaktadır. Dönemin tüm bu karmaşasının ebeveynlerde yoğun stres yaşanmasına ve anne baba tutumlarının olumsuz etkilenmesine neden olacağı düşünülmüştür. Bu çalışmada adölesan dönem çocuğu olan ebeveynlere verilen ergenliğe geçiş hazırlık eğitiminin anne baba stresi ve anne baba tutumu üzerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma ön test-son test, randomize kontrollü, yarı deneysel olarak yürütülmüştür. Çalışma Narman ilçesinde bir ilköğretim okulunda 4-7. sınıf öğrencilerinin ebeveynlerinden 30 deney ve 30 kontrol grubu olmak üzere toplam 60 ebeveynle tamamlanmıştır. Deney grubu ebeveynlere dört hafta ve sekiz oturumdan oluşan "Gelişim dönemleri", "Adölesan dönemde yaşanan değişimler", "Adölesan dönem ebeveyni olmak, sağlıklı iletişim" ve "Adölesan dönemde yaşamsal ve cinsel konularda riskli davranışlar" konularında eğitim verilmiştir. Çalışmada; Ebeveyn Bilgi Formu, Anne Baba Stres Ölçeği ve Anne-Baba Tutum Ölçekleri kullanılmıştır. Analizlerde SPSS 29 programıyla sayı, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, ki-kare testinden yararlanılmıştır. Gruplar arası karşılaştırmalar bağımsız örneklem t-testi, grup içi karşılaştırmalar paired sample t-test kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmada anne baba stres ölçeği puan ortalaması, anne baba istenen ve istenmeyen tutum puan ortalamalarında deney ve kontrol grubu arasında son testte istatistiksel anlamlı bir farklılık belirlenmiştir (sırasıyla; p=0.00; p=0.02; p=0.03). Kontrol grubunda grup içi ön ve son test arası anlamlı bir fark görülmezken deney grubunda stres ölçeği puan ortalaması ve istenmeyen tutum puan ortalamalarında istatistiksel anlamlı farklılıklar görülmüştür (sırasıyla; p=0.02; p=0.01).

Sonuç: Çalışmada deney grubu ebeveynlerin stres ve istenmeyen tutum puanlarının kontrol grubuna göre azaldığı, istenen tutum puanlarının arttığı görülmektedir. Bu sonuçlar adölesan dönemin yönetilmesinde ebeveynlerin eğitilmesinin stresin azaltılması ve istenen tutumların geliştirilmesinde önemli olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Adölesan dönem, anne baba stresi, anne baba tutumu, cinsel sağlık, eğitim, ergenliğe geçiş

ABSTRACT

Objective: Adolescence is characterized by significant physiological and psychological changes, during which adolescents require accurate and comprehensive information from their parents regarding puberty and sexual health. However, in many traditional societies, sociocultural norms and parents' limited knowledge often hinder effective communication on these topics. This situation is believed to increase parental stress and adversely affect parenting attitudes. The present study aims to examine the impact of puberty preparation education provided to parents of adolescents on parental stress and parenting attitudes.

Methods: This quasi-experimental, randomized controlled study used a pre-test–post-test design and included 60 parents of 4th–7th grade students from a primary school in the Narman district—30 in the experimental group and 30 in the control group. The experimental group received eight sessions of training over four weeks on topics such as "Developmental Periods," "Changes During Adolescence," "Parenting Adolescents and Healthy Communication," and "Risky Behaviors Related to Vital and Sexual Issues in Adolescence." Data were collected using the Parent Information Form, Parental Stress Scale, and Parental Attitude Scale. Statistical analyses were conducted using SPSS 29, employing descriptive statistics, chi-square tests, independent sample t-tests for inter-group comparisons, and paired sample t-tests for within-group comparisons.

Results: The study found a statistically significant difference between the experimental and control groups in post-test mean scores on the Parental Stress Scale and the desired and undesirable parenting attitude scales (p=0.00, p=0.02, and p = 0.03, respectively). While no significant differences were observed between the pre- and post-test scores within the control group, the experimental group showed significant improvements in stress levels and undesirable attitudes (p=0.02 and p=0.01, respectively).

Conclusion: The study showed that parental stress and undesirable attitudes decreased, while desired attitudes increased in the experimental group, highlighting the effectiveness of parent education in managing adolescence.

Keywords: Adolescent period, parents stress, parental attitude, sexual health, education, transition to puberty.

Atıf/Citation: Metin A, Paloluoğlu G, Çınar B, Sungur M. (2025). Erken adölesan dönemde çocuğu olan ebeveynlere verilen ergenliğe geçiş hazırlık eğitiminin anne baba stresi ile anne baba tutumu üzerine etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.46.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-030

Üreme Otonomisi Ölçeği Türkçe Geçerlilik ve Güvenirliği

Turkish Validity and Reliability of the Reproductive Autonomy Scale

Şevval Şahin Albayrak[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, sevvalsahin-52@hotmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nulufererbil@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, Upadhyay ve arkadaşları (2014) tarafından geliştirilerek geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılan, özgün adı "Reproductive Autonomy Scale" in, "Üreme Otonomisi Ölçeği" ismiyle Türkçe geçerlilik ve güvenirliğini incelemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Üreme Otonomisi Ölçeği, kadınların üreme niyetlerini gerçekleştirme kapasitelerini ölçmek için geliştirilmiştir. Metodolojik tipte olan araştırmanın örneklemine, ölçekte bulunan madde sayısının 5-10 katı sayıda katılımcının örnekleme alınması gerektiği bildirilmiştir. Bununla birlikte ölçeğin 14 maddeli olması, faktör yüklerinin orta ve düşük olduğu durumlarda ise örneklem büyüklüğünün en az 300 olması gerektiği için Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi polikliniklerine başvuran, araştırmaya katılmayı kabul eden, evli ve 18 yaş üzerinde olan 300 kadın alındı. Çalışmanın verileri, kişisel bilgi formu, Üreme Otonomisi Ölçeği ve Evli Kadınların Üreme Sağlığını Koruyucu Tutumlarını Belirleme Ölçeği (ÜSBÖ)' nün "İstenmeyen Gebelikten Korunma" alt boyutu ile yüzyüze yöntemle 11 Mart-27 Ağustos 2024 tarihleri arasında toplandı. Ordu İl Sağlık Müdürlüğü'nden araştırma kurum izni, Ordu Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan Etik Kurul Onayı ve Upadhyay'dan "Reproductive Autonomy Scale" nin kullanımıiçin e-posta yoluyla ölçek kullanım izni alınmıştır. Üreme Otonomisi Ölçeği'nin dil eşdeğerliği ve kapsam geçerliği sağlandıktan sonra, verilerin analizinde açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, Cronbach alfa katsayısı ve korelasyon analiz testi kullanıldı.

Bulgular: Açıklayıcı faktör analizine göre, özgün Üreme Otonomisi Ölçeği'nde olduğu gibi üç alt boyutlu yapıda olduğu saptandı. Ölçeğin faktör yüklerinin 0.40 ile 0.91 arasında değiştiği ve açıklanan toplam varyansın %63.260 olduğu bulundu. Yapısal eşitlik modellemesinde ölçeğe ait elde edilen uyum indeksi değerlerinin x2/SD değeri 2.26, NFI 0.92, CFI 0.95, TLI 0.94, RMSEA 0.065 ve SRMR 0.067 olduğu ve kabul edilebilir olduğu belirlendi. Cronbach alfa katsayısı Üreme Otonomisi Ölçeği'nin 0,81, "Karar Verme" alt boyutu için 0,71, "Zorlamadan Özgürlük" alt boyutu için 0,91 ve "İletişim" alt boyutu için 0,77 olarak bulundu. Ölçekteki maddelerin puan korelasyonlarının 0.40'ın üzerinde olduğu belirlendi. Ölçek ve alt boyutlarının alt-üst %27 puan ortalamaları farklarının istatistiksel açıdan anlamlı olduğu saptandı ($p<0.05$). Üreme Otonomisi Ölçeği puan ortalaması 3.09±0.35 bulundu.

Sonuç: Üreme Otonomisi Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu saptandı. Sağlık profesyonelleri tarafından ölçeği başka popülasyonlarda ve ileri araştırmalarda kullanılması önerilir. Ölçeğin kullanımı, kadınların eşlerinin aile planlamasına katılımının dolaylı olarak değerlendirilmesi ve kadının üreme otonomisinin çok kültürlü uluslararası çalışmalarda değerlendirilmesine katkı sağlar.

Anahtar Kelimeler: Üreme otonomisi, güvenilirlik, geçerlilik, ölçme aracı, Türkçe form

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to examine the Turkish validity and reliability of "Reproductive Autonomy Scale", originally named "Reproductive Autonomy Scale", which was developed by Upadhyay et al.

Methods: The Reproductive Autonomy Scale was developed to measure women's capacity to realize their reproductive intentions. It was reported that 5-10 times the number of items in the scale should be included in the sample of the methodological type research. However, since the scale has 14 items and the sample size should be at least 300 when the factor loadings are medium and low, 300 women who applied to the outpatient clinics of the Obstetrics and Gynecology Hospital, who agreed to participate in the study, who were married and over the age of 18 were included. The data of the study were collected between March 11 and August 27, 2024 by face-to-face method using personal information form, Reproductive Autonomy Scale and "Protection from Unintended Pregnancy" sub-dimension of the Scale for Determining Attitudes of Married Women to Protect Reproductive Health (ÜSBÖ). Research institutional permission was obtained from Ordu Provincial Health Directorate, Ethics Committee Approval was obtained from Ordu University Clinical Research Ethics Committee, and permission to use the scale was obtained from Upadhyay via e-mail for the use of the "Reproductive Autonomy Scale". After the language equivalence and content validity of the Reproductive Autonomy Scale were ensured, explanatory and confirmatory factor analysis, Cronbach's alpha coefficient and correlation analysis test were used to analyze the data.

Results: According to the exploratory factor analysis, it was found that the scale had three sub-dimensions as in the original Reproductive Autonomy Scale. The factor loadings of the scale ranged between 0.40 and 0.91 and the total variance explained was 63.260%. Instructural equation modeling, it was determined that the fit index values obtained for the scale were x2/SD 2.26, NFI 0.92, CFI 0.95, TLI 0.94, RMSEA 0.065 and SRMR 0.067 and were acceptable. Cronbach's alpha coefficient of the Reproductive Autonomy Scale was 0.81, 0.71 for the "Decision Making" sub-dimension, 0.91 for the "Freedom from Coercion" sub-dimension and 0.77 for the "Communication" sub-dimension. It was determined that the score correlations of the items in the scale were more than 0.40.It was found that the differences between the lower and upper 27% mean scores of the scale and its sub-dimensions were statistically significant. ($p<0.05$). The mean score of the Reproductive Autonomy Scale was 3.09±0.35

Conclusion: The Turkish version of the Reproductive Autonomy Scale was found to be a valid and reliable measurement tool. It is recommended that health professionals use the Reproductive Autonomy Scale in other populations and in further research. The use of the scale contributes to the indirect assessment of women's partners' involvement in family planning and to the assessment of women's reproductive autonomy in multicultural international studies.

Keywords: Reproductive autonomy, reliability, validity, measurement tool, turkish form.

Atıf/Citation: Şahin Albayrak Ş, Erbil N. (2025). Üreme otonomisi ölçeği Türkçe geçerlilik ve güvenirliği. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.47..

Oral Presentation/Sözel Bildiri-031

Kadınların Jinekolojik Kanserden Korunma Bilgi Durumu, Sağlık Arama Davranışı ile Tamamlayıcı ve Alternatif Tedavi Tutumunun İncelenmesi

Examination of Women's Knowledge of Gynecological Cancer Prevention, Health Search Behaviour, and Attitudes Towards Complementary and Alternative Medicine

Mehtap Gümüşay[1] Merve Öksüz[2] Nur Fidan Varlık[3]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, gumusay mehtap@hotmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, mervekssz@gmail.com*
[3]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, nurfidanvarlik1@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmada, kadınların jinekolojik kanserden korunmaya yönelik bilgi düzeyleri ile sağlık arama davranışları ve tamamlayıcı-alternatif tedaviye (TAT) yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçlanmaktadır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte olan çalışma, Türkiye'nin kuzeyindeki bir hastaneye başvuran ve araştırmaya katılmaya gönüllü 280 kadın ile yürütüldü. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Jinekolojik Kanserden Korunma Bilgi Ölçeği (JKKBÖ), Sağlık Arama Davranışı Ölçeği (SADÖ), Bütüncül Tamamlayıcı ve Alternatif Tıbba Karşı Tutum Ölçeği (BTATÖ) ile toplandı. Verilerin analizi bilgisayarda istatistik paket programı kullanılarak yapıldı. Sonuçlar p<0,05 anlamlılık düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya katılan kadınların yaş ortalaması 36.94±11.55'di. Kadınların %42.1'i üniversite ve üzeri mezunu, %66.1'i evli, %25.7'si ev hanımıydı. Kadınlara TAT yöntemleri sorulduğunda %82.1'inin vitaminleri, %63.9'unun hacamatı, %61.4'ünün bitkisel takviyeleri bildiği belirlendi. Kadınların %27.1'inin jinekolojik kanserlerden korunmak için TAT uygulamalarından bazılarına başvurduğu görüldü. En çok tercih edilen TAT uygulaması %58.4 ile vitamin kullanımıydı. Kadınların JKKBÖ toplam puan ortalaması 19.54±7.81, SADÖ toplam puan ortalaması 38.30±7.09 ve BTATÖ toplam puan ortalaması 33.91±4.18'di. JKKBÖ toplam puanı ile BTAT toplam puanı arasında negatif yönde anlamlı ilişki (r=-0.166, p=0.005) ve BTAT toplam puanı ile SADÖ toplam puanı arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu belirlendi (r=-0.172, p=0.004).

Sonuç: Kanserden korunmaya yönelik bilgi düzeyi ve sağlık arama davranışı yüksek olan kadınlar, sağlık süreçlerine daha bilinçli ve bütüncül yaklaşarak tamamlayıcı ve alternatif tıbba karşı daha olumlu tutum geliştirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Jinekolojik kanser, kadın sağlığı, sağlık arama davranışı, tamamlayıcı ve alternatif tedavi

ABSTRACT

Objective: This study aims to determine the relationship between women's knowledge levels regarding gynecological cancer prevention, their health-seeking behaviours, and their attitudes towards complementary and alternative medicine (CAM).

Methods: This descriptive and correlational study was conducted with 280 women who voluntarily participated in the study and visited a hospital in northern Türkiye. Data were collected using a Personal Information Form, the Gynecological Cancer Prevention Information Scale (GCPIS), the Health-Seeking Behaviour Scale (HSBS), and the Attitudes towards Holistic Complementary and Alternative Medicine Scale (ICAMS). Data analysis was performed using statistical software on a computer. The results were evaluated at a significance level of p<0.05.

Results: The mean age of the women participating in the study was 36.94±11.55. 42.1% of the women were university graduates or above, 66.1% were married, and 25.7% were housewives. When asked about CAM methods, 82.1% of the women were found to be aware of vitamins, 63.9% of cupping therapy, and 61.4% of herbal supplements. It was observed that 27.1% of women used some CAM applications to protect themselves from gynecological cancers. The most preferred CAM application was vitamin use at 58.4%. The average total score for GCPIS was 19.54±7.81, the average total score for HSBS was 38.30±7.09, and the average total score for ICAMS was 33.91±4.18. A significant negative correlation was found between the total GCPIS score and the total ICAMS score (r=-0.166, p=0.005), and a significant negative correlation was found between the total ICAMS score and the total HSBS score (r=-0.172, p=0.004).

Conclusion: Women with a high level of knowledge about cancer prevention and health-seeking behavior are more conscious and holistic in their approach to health processes and develop a more positive attitude towards complementary and alternative medicine.

Keywords: Gynecological cancer, women's health, health-seeking behaviour, complementary and alternative medicine.

Atıf/Citation: Gümüşay M, Öksüz M, Varlık NF. (2025). Kadınların jinekolojik kanserden korunma bilgi durumu, sağlık arama davranışı ile tamamlayıcı ve alternatif tedavi tutumunun incelenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.48.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-032

Genç Kadınlarda Primer Dismenore Prevalansı, Risk Faktörleri ve Baş Etmede Kullanılan Uygulamalar

Prevalence, Risk Factors, and Coping Strategies for Primary Dysmenorrhea Among Young Women

Hilal Gül Boyraz Yanık[1] Özlem Akın Yamak[2] Nülüfer Erbil[3]

[1]OrduÜniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, hilalgul95@gmail.com
[2]Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, akinozleem@gmail.com
[3]OrduÜniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı genç kadınlarda primer dismenore prevalansı, risk faktörleri ve baş etmede kullanılan uygulamaları belirlemekti.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte planlanan araştırmanın örneklemini Türkiye'nin Karadeniz bölgesinde iki devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören 719 kadın öğrenci oluşturdu. Araştırma verileri etik kurul onayı, kurum izinleri ve bilgilendirilmiş onam alındıktan sonra yüz yüze yöntemle toplandı. Veriler araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ve Visüel Analog Skala (VAS) ile toplanmıştır. Verilerin analizine tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, Ki-kare testi ve binary lojistik regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalamasının 20.58±1.90, menarş yaş ortalaması 13.22±1.20 bulundu. Adet dönemi ağrı puan ortalaması 6.05±2.35 saptandı. Üniversite öğrencilerinin %86.4'ünün primer dismenore deneyimlediği belirlendi. Öğrencilerin %43.5'i adet döneminde şiddetli ağrı yaşadığını belirtti. Öğrencilerin adet döneminde %74'ü sinirlilik, %70.7'si bel ağrısı, %36.2'si bulantı deneyimlediği belirlendi. Öğrencilerin adet ağrısı için %49.9'u ilaç aldığını, %67.7'si alternatif tedavi tercih ettiklerini belirtmiştir. Adet ağrısıyla baş etmede kullanılan yöntemlerine bakıldığında ise %71.1'i uyuma, %61.5'i karnına sıcak uygulama, %50.9'u ayaklarına sıcak uygulama yaptığını ifade etti. Lojistik regresyon analizinde; adet kanama süresinin 7-10 gün olması (Odds oranı [OR] = 1.967, %95 güven aralığı [CI]: 1.223–3.162), Premenstrüel Sendrom (PMS) yaşama (OR = 5.376, %95 CI: 2.886–10.017), annede PMS olması (OR = 1.816, %95 CI: 1.066–3.095) ve annede dismenore bulunmasının (OR = 0.522, %95 CI: 0.312–0.875) genç kadınlarda primer dismenorenin risk faktörleri olduğu bulundu ($p < 0,05$).

Sonuç: Çalışmanın sonucunda, her on öğrenciden neredeyse dokuzunda primer dismenore olduğu bulundu. Üniversite öğrencilerinde primer dismenorenin risk faktörlerinin adet kanama süresinin 7 gün ve daha uzun olması, kendisinin PMS'li olması, annesinin PMS'li olması ve annesinde dismenore olması olmasının risk faktörleri olduğu bulundu. Öğrencilerin yaşadığı dismenore şiddeti ve baş etme durumları belirlenerek dismenoreye yönelik müdahaleler geliştirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Primer dismenore, dismenore yönetimi, hemşirelik, genç kadın, kadın sağlığı

ABSTRACT

Objective: This study aimed to determine the prevalence of primary dysmenorrhea, associated risk factors, and coping strategies among young women.

Methods: This descriptive study was conducted with 719 female students enrolled in the Faculties of Health Sciences at two public universities in the Black Sea region of Türkiye. Data were collected face-to-face after obtaining ethical approval, institutional permissions, and informed consent from all participants. The data collection instruments included a Personal Information Form developed by the researchers based on the literature and the Visual Analog Scale (VAS). Descriptive statistics, Chi-square test, and binary logistic regression analysis were used for data analysis.

Results: The mean age of the participants was 20.58±1.90 years, and the mean age at menarche was 13.22±1.20 years. The mean menstrual pain score was 6.05±2.35. Primary dysmenorrhea was reported by 86.4% of the students, with 43.5% experiencing severe pain during menstruation. The most frequently reported symptoms during menstruation were irritability (74%) and low back pain (70.7%). For menstrual pain relief, 49.9% of participants used medication, and 67.7% used alternative therapies. Common coping methods included sleeping (71.1%), applying heat to the abdomen (61.5%), and applying heat to the feet (50.9%). Logistic regression analysis showed that a menstrual bleeding duration of 7–10 days (odds ratio [OR]=1.967, 95%confidence interval [CI]:1.223–3.162), experiencing premenstrual syndrome (PMS) (OR=5.376, 95%CI:2.886–10.017), having a mother with PMS (OR=1.816, 95% CI:1.066–3.095), and having a mother with dysmenorrhea (OR=0.522, 95%CI: 0.312–0.875) were risk factors of primary dysmenorrhe in young women (all $p < 0.05$).

Conclusion: Nearly nine out of ten students were found to have primary dysmenorrhea. The identified risk factors included a menstrual bleeding duration of seven days or longer, having PMS, having a mother with PMS, and having a mother with dysmenorrhea. Assessing the severity of dysmenorrhea and the coping strategies used by students may inform the development of targeted interventions for its management.

Keywords: Primary dysmenorrhea, dysmenorrhea management, nursing, young women, women's health

Atıf/Citation: Boyraz Yanık HG, Yamak ÖA, Erbil N. (2025). Genç kadınlarda primer dismenore prevalansı, risk faktörleri ve baş etmede kullanılan uygulamalar. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.49.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-033

Pap Smear İşlemi Esnasında Uygulanan Sanal Gerçeklik Gözlüğünün Anksiyete, Ağrı ve Hasta Memnuniyetine Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma

Effect Of Virtual Reality Glasses Applied During Pap Smear Procedure on Anxiety, Pain and Patient Satisfaction: Randomized Controlled Study

Ruken Seven[1] Hacer Gülen Savaş[2]

[1]*İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, İstanbul, TÜRKİYE, sevenruken@gmail.com*
[2]*Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Rize, Düzce, TÜRKİYE, hacergulen@duzce.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Araştırma; pap smear işlemi esnasında uygulanan sanal gerçeklik gözlüğünün anksiyete, ağrı ve hasta memnuniyetine etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü, deneysel tasarımda yürütülmüştür.

Yöntem: Araştırma verileri Aralık 2022-Şubat 2023 tarihlerinde, bir Kanser Erken Teşhis Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM)'nde yürütülmüştür. Örneklem sayısı, G*Power programı kullanılarak 30 sanal gerçeklik grubu 30 kontrol grubu olmak üzere 60 kadın olarak belirlenmiştir. Sanal gerçeklik grubuna işlem boyunca sanal gerçeklik gözlüğü takılırken kontrol grubuna rutin bakım uygulanmıştır. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Anksiyete Görsel Analog Skalası (VAS-A), Durumluk Anksiyete Ölçeği, Sayısal Ağrı Skalası, Sayısal Hasta Memnuniyetini Değerlendirme Sorusu, Sanal Gerçekliğe İlişkin Düşünceleri Değerlendirme Formu ile toplanmıştır. Veriler, Pearson Ki-Kare, Mann-Whitney U, Wilcoxon, Bağımsız Gruplar T Testleriyle analiz edilmiştir. Araştırmanın uygulanması için bir üniversitenin girişimsel olmayan sağlık araştırmaları etik kurulundan etik kurul izini, uygulamanın yapıldığı kurumdan kurum izni, katılımcılardan bilgilendirilmiş yazlı onam ve uygulama sürecinde kullanılan video için video yapımcısından kullanım izni alınmıştır. Araştırmanın Clinical Trials protokol kayıt sistemine kaydı yapılmıştır (NCT05895188).

Bulgular: Katılımcıların tanıtıcı özellikleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Sanal gerçeklik grubu ve kontrol gruplarının VAS-A puanları incelendiğinde, işlem öncesinde iki grubun puan ortalamaları benzer bulunmuştur (p>0,05). İşlem sonrasında kontrol grubunun anksiyete ölçeği puan ortalaması 4,90±3,27, sanal gerçeklik grubunun ise 3,06±2,43 olarak ölçülmüştür. Sanal gerçeklik grubunun anksiyete puan ortalaması istatistiksel anlamlı olarak daha düşük bulunmuştur (p<0,05). Gruplar kendi içerisinde incelendiğinde, kontrol grubunun işlem öncesi (5,50±3,08) ve sonrasındaki (4,86±2,66) anksiyete puanında yaşanan düşüş istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>0,05). Sanal gerçeklik grubunun işlem öncesi (4,90±3,27) ve işlem sonrasındaki (3,06±2,43) anksiyete puanında yaşanan düşüş istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p<0,05). İşlem sonucundaki Durumluk Anksiyete Puan ortalamaları sanal gerçeklik grubunda (33,40±12,01) kontrol grubuna (45,26±13,97) göre daha düşük tespit edilmiştir (p<0,001). İşlem sonucunda sanal gerçeklik grubu (2,06±2,22) kontrol grubuna göre (3,93±2,37) anlamlı derece düşük düzeyde ağrı bildirmiştir (p=0,003). Grupların memnuniyet düzeyine bakıldığında sanal gerçeklik grubunun daha yüksek memnuniyete sahip olduğu belirlenmiştir (p=0,001). Sanal gerçeklik grubundaki kadınların %76,6'si bir sonraki pap smear işlemleri esnasında tekrardan sanal gerçeklik gözlüğü kullanmak isteyeceğini, %83,4'ü pap smear yaptıracak olan kadınlara sanal gerçeklik uygulamasını önerebileceğini belirtmiştir.

Sonuç: Sanal gerçeklik uygulamasının ağrı ve anksiyete seviyesini azaltarak memnuniyet seviyesini arttırdığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, anksiyete, hasta memnuniyeti, pap smear testi, sanal gerçeklik

ABSTRACT

Objective: The research aimed to determine the effect of virtual reality (VR) goggles applied during Pap smear procedures on anxiety, pain, and patient satisfaction through a randomized controlled experimental design.

Methods: The research was conducted at the Cancer Early Detection Screening and Training Center (CEDSTC) between December 2022 and February 2023. The sample size was determined using the G*Power program, with 60 women divided into 30 in the virtual reality group and 30 in the control group. VR goggles were worn by the virtual reality group during the procedure, while routine care was applied to the control group. Data were collected using a Personal Information Form, Anxiety Visual Analog Scale (VAS-A), State-Trait Anxiety Inventory, Numerical Pain Scale, Digital Patient Satisfaction Evaluation Question, Virtual Reality Thoughts Evaluation Form. Data were analyzed using Pearson Chi-Square, Mann-Whitney U, Wilcoxon, and Independent Samples T-Tests. For the study to be conducted, approval was obtained from a university's non-invasive health research ethics committee, institutional permission from the institution where the study was conducted, informed written consent from the participants, and permission to use the video used during the study from the video producer. The study was registered in the Clinical Trials protocol registration system (NCT05895188).

Results: There were no statistically significant differences found among the demographic characteristics of the participants. When examining VAS-A scores, the mean scores of the two groups were similar before the procedure (p>0.05). After the procedure, the anxiety of the control group was measured at 4.90±3.27 points, while that of the virtual reality group was 3.06±2.43 points. The mean anxiety score of the virtual reality group was significantly lower (p<0.05). Within-group analysis showed no statistically significant decrease in anxiety scores before (5.50±3.08) and after (4.86±2.66) the procedure in the control group (p>0.05). However, a statistically significant decrease in anxiety scores before (4.90±3.27) and after (3.06±2.43) the procedure was observed in the virtual reality group (p<0.05). The post-procedure State Anxiety Score averages were lower in the virtual reality group (33.40±12.01) compared to the control group (45.26±13.97) (p<0.001). Following the procedure, the virtual reality group (2.06±2.22) reported lower pain scores than the control group (3.93±2.37) (p=0.003). When assessing satisfaction levels, it was determined that the virtual reality group had higher satisfaction compared to the control group (p=0.001). 76.6% of women in the virtual reality group stated they would like to use VR goggles again during their next Pap smear procedures, and 83.4% mentioned they would recommend the use of virtual reality to women undergoing Pap smears.

Conclusion: The application of virtual reality was found to reduce pain and anxiety levels while increasing satisfaction levels during Pap smear procedures.

Keywords: Anxiety, pain pap smear test, patient satisfaction, virtual reality

Atıf/Citation: Seven R, Savaş HG. (2025). Pap smear işlemi esnasında uygulanan sanal gerçeklik gözlüğünün anksiyete, ağrı ve hasta memnuniyetine etkisi: Randomize kontrollü çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.50.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-034

Klimakterik Dönemde Cinsel Sağlık: Değişim, Zorluklar ve Çözüm Yolları

Sexual Health in the Climacteric Period: Change, Challenges and Solutions

Seyhan Alpay[1] Ebru Şahin[2]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKIYE, seyhan.biber@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKIYE, ebrugabalci_@hotmail.com*

ÖZ

Klimakterik dönem, kadınların yaşamında fiziksel, duygusal ve cinsel sağlık açısından önemli dönüşümlerin yaşandığı bir süreçtir. Bu dönemdeki hormonal değişiklikler, vajinal ve üretral mukozal değişimlerle birleşerek cinsel işlev bozukluklarına yol açabilmektedir. Beden imajına ilişkin olumsuz algılar, cinsel birleşme sırasında ortaya çıkan rahatsızlıklar ve partnerin olumsuz tutumları, cinsel aktivite sıklığını azaltmakta ve orgazmda zorluklara neden olmaktadır. Bu derlemenin amacı, klimakterik dönemde kadınların cinsel sağlıkla ilgili yaşadıkları güçlükleri ortaya koymak ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini literatür doğrultusunda sunmaktır. Bu bağlamda, klimakterik dönemdeki kadınların cinsel sağlığını desteklemek için multidisipliner bir yaklaşım önerilmektedir. Sağlık profesyonellerinin, kadınların yaşadığı cinsel sorunları anlaması ve açık bir iletişim kurması önemlidir. Cinsel danışmanlık hizmetleri, kadınların cinsel sağlıkları hakkında bilgi edinmelerine ve karşılaştıkları sorunlarla başa çıkmalarına yardımcı olma potansiyeline sahiptir. Hemşireler, bu süreçte kritik bir rol üstlenerek kadınların cinsel sağlık ihtiyaçlarını değerlendirip, uygun bilgi ve kaynaklar sunarak güvenilir bir ilişki kurmaktadır.

Sonuç olarak, cinsel sağlıkla ilgili sosyal destek sistemlerinin güçlendirilmesi, kadınların karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olabilir ve cinsel yaşam kalitelerini artırabilir. Bu nedenle, multidisipliner bir yaklaşımın benimsenmesi, kadınların klimakterik dönemdeki cinsel sağlık sorunlarının etkin bir şekilde ele alınmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Klimakterik dönem, cinsel sağlık, hormonal değişiklikler, cinsel işlev bozuklukları

ABSTRACT

The climacteric period is a period of significant transformations in women's lives in terms of physical, emotional, and sexual health. Hormonal changes during this period, combined with vaginal and urethral mucosal changes, can lead to sexual dysfunctions. Negative perceptions of body image, discomfort during sexual intercourse, and negative attitudes of the partner reduce the frequency of sexual activity and cause difficulties in orgasm. The aim of this review is to highlight the difficulties women experience in relation to sexual health during the climacteric period and to present solutions to these problems in line with the literature. In this context, a multidisciplinary approach is recommended to support the sexual health of women in the climacteric period. It is important that health professionals understand the sexual problems experienced by women and establish open communication. Sexual counseling services have the potential to help women learn about their sexual health and cope with the problems they face. Nurses play a critical role in this process, assessing women's sexual health needs and establishing a trusting relationship by providing appropriate information and resources.

Finally, strengthening social support systems related to sexual health can help women cope with the challenges they face and improve their quality of sexual life. Therefore, adopting a multidisciplinary approach will ensure that women's sexual health problems in the clinical period are effectively addressed.

Keywords: Climacteric period, sexual health, hormonal changes, sexual dysfunctions

Atıf/Citation: Alpay S, Şahin E. (2025). Klimakterik dönemde cinsel sağlık: Değişim, zorluklar ve çözüm yolları. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.51.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-035

Kahramanmaraş Depreminden 18 Ay Sonra Depremzedelerin, Deprem Stresi ile Baş Etme ve Genel Sağlık Durumları: Kesitsel Bir Çalışma

Eighteen Months After the Kahramanmaraş Earthquake: Earthquake Survivors' Coping with Earthquake-Related Stress and General Health Status – A Cross-Sectional Study

Gözde Özdemir[1] Saime Erol[2] Zahide Aksoy[3]

[1]*İstanbul Beykent Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, İstanbul, TÜRKIYE, gozdeozdemir@beykent.edu.tr*
[2]*Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKIYE, saimeerol@hotmail.com*
[3]*İstanbul Kent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKIYE, zahide.aksoy@kent.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, Kahramanmaraş depreminden 18 ay sonra, depremzedelerin deprem stresiyle baş etme ve genel sağlık durumları ile ilişkili faktörleri değerlendirmek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırma, tanımlayıcı ve kesitsel bir tasarımla Eylül–Ekim 2024 tarihlerinde Hatay'daki konteyner kentte yaşayan 552 depremzede üzerinde gerçekleştirildi. Veriler sosyo-demografik bilgi formu, Deprem Stresi ile Baş Etme Ölçeği ve Genel Sağlık Anketi-28 ile toplandı. Genel Sağlık Anketi-28'de 5 ve üzeri puan alan bireyler ruh sağlığı açısından riskli kabul edildi. İstatistiksel analizlerde Kolmogorov-Smirnov, t testi, ANOVA, Kruskal Wallis, Mann Whitney U ve Games-Howell testleri kullanıldı ($p<0.05$).

Bulgular: Araştırmaya katılan depremzedelerin %67,4'ü kadın, %48,4'ü 35-50 yaş aralığında ve %73,7'si evliydi. %38,8'inde kronik fiziksel, %11,4'ünde kronik psikolojik hastalık bulunmakta ve %62,6'sı depremde bir yakınını kaybetmişti. Genel Sağlık Anketi-28 puan ortalaması 10,15±9,06 (min:0–max:28) olup, %63,6'sı ruh sağlığı riskli gruptaydı. Deprem Stresi ile Baş Etme Ölçeği toplam puan ortalaması 51,87±6,33 (min:22-max:64) ve ruh sağlığı riskli grup ile arasında negatif yönlü anlamlı ilişki saptandı ($p<0.05$). Ruh sağlığı açısından riskli gruptakiler, Deprem Stresi ile Baş Etme Ölçeği toplam ve alt boyutlarından düşük puan aldılar ($p<0.05$). Depremzedeler en sık olumlu yeniden değerlendirme ve dini başa çıkma stratejilerini kullandıkları belirlendi. Kadınlar, çalışmayanlar, sigara kullananlar, kronik hastalığı olanlar, düzenli ilaç kullananlar, depremden fiziksel ve psikolojik olarak etkilenenler ve depremde yakınını kaybedenler ruh sağlığı riskli gruptaydı ($p<0.05$). Lojistik regresyona göre; geliri yarıdan çok azalanlar 3, hareket kısıtlılığı 0,54, ağrı 0,61, yaralanma yaşayanlar 0,42, akrabasını kaybedenler 0,56 kat daha fazla ruh sağlığı riski taşımaktaydı ($p<0.05$). Deprem stresi ile baş etmede; dini baş etme stratejilerini kullanmayanlar 1,10, olumlu yeniden değerlendirmeyi kullanmayanlar 0,88, sosyal destek arama stratejisini kullanmayanlar 0,89 kat daha yüksek ruh sağlığı riski taşıdı ($p<0.05$).

Sonuç: Çalışma, depremzedelerin yüksek ruh sağlığı riski taşıdığını ve baş etme düzeyleri ile ruh sağlığı arasında anlamlı ilişki bulunduğunu ortaya koymuştur. Bulgular, afet sonrası psikososyal müdahalelerde baş etme becerilerinin desteklenmesinin önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Depremzedeler, ruh sağlığı, deprem stresi, başa çıkma, hemşirelik

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to evaluate the factors related to coping with earthquake stress and the general health status of earthquake survivors, 18 months after the Kahramanmaraş earthquake.

Methods: The study was conducted using a descriptive and cross-sectional design with 552 earthquake survivors residing in a container city in Hatay between September and October 2024. Data were collected using a socio-demographic information form, the Earthquake Stress Coping Scale, and the General Health Questionnaire-28. Individuals scoring 5 or higher on the General Health Questionnaire-28 were considered at risk for mental health issues. Statistical analyses included the Kolmogorov-Smirnov test, t-test, analysis of variance, Kruskal-Wallis test, Mann-Whitney U test, and Games-Howell test ($p<0.05$).

Results: Among the earthquake survivors who participated in the study, 67.4% were women, 48.4% were between the ages of 35 and 50, and 73.7% were married. Chronic physical illness was present in 38.8%, and chronic psychological illness in 11.4%, while 62.6% had lost a relative during the earthquake. The mean score of the General Health Questionnaire-28 was 10.15±9.06 (min: 0 – max: 28), and 63.6% were in the group at risk for mental health problems. The mean total score of the Earthquake Coping Strategies Scale was 51.87±6.33 (min: 22 – max: 64), and a significant negative correlation was found between this score and being in the group at risk for mental health ($p<0.05$). Participants at risk for mental health problems had lower scores on the total and subdimensions of the Earthquake Coping Strategies Scale ($p<0.05$). It was determined that the earthquake survivors most frequently used positive reappraisal and religious coping strategies. Women, unemployed individuals, smokers, those with chronic illnesses, those using regular medication, those physically and psychologically affected by the earthquake, and those who lost a relative during the earthquake were in the group at risk for mental health problems ($p<0.05$). According to logistic regression analysis, individuals whose income decreased by more than half had 3 times higher risk, those with movement limitations had 0.54 times, those experiencing pain had 0.61 times, those injured had 0.42 times, and those who lost a relative had 0.56 times higher risk of mental health problems ($p<0.05$). In terms of coping with earthquake stress, individuals who did not use religious coping strategies had 1.10 times, those who did not use positive reappraisal had 0.88 times, and those who did not use the strategy of seeking social support had 0.89 times higher risk of mental health problems ($p<0.05$).

Conclusion: The study revealed that earthquake survivors are at high risk for mental health problems and that there is a significant relationship between coping levels and mental health. The findings emphasize the importance of supporting coping skills in psychosocial interventions following disasters.

Keywords: Earthquake survivors, mental health, earthquake-related stress, coping, nursing

Atıf/Citation: Özdemir G, Erol S, Aksoy Z. (2025). Kahramanmaraş depreminden 18 ay sonra depremzedelerin, deprem stresi ile baş etme ve genel sağlık durumları: Kesitsel bir çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.52.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-036

Yetişkinlerde Koronavirüsten Korunma Önlemlerine Yönelik Farkındalık ve Uygulamaların Değerlendirilmesi: Bir Toplum Örneği

Evaluation of Awareness and Practices of Coronavirus Prevention Measures in Adults: A Community Example

Emine Yılmaz[1] Gülcan Kar Şen[2]

[1]Karabük Eğitim Araştırma Hastanesi, Karabük, TÜRKIYE, eminealkan.edu@gmail.com
[2]Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karabük, TÜRKIYE, gulcankar@karabuk.edu.tr

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, yetişkinlerde koronavirüsten korunma önlemlerine yönelik farkındalık ve uygulamaların değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipte gerçekleştirilen çalışma, Haziran–Ağustos 2021 tarihleri arasında Kastamonu İli Pınarbaşı İlçesi'nde yapıldı. Araştırmanın örneklemini, evreni bilinen örneklem formülü ile hesaplanan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 523 kişi oluşturdu. Veriler 18 sorudan oluşan kişisel bilgi formu ve 2020 yılında Bilgin tarafından geliştirilen, 3 alt boyut ve 17 maddeden oluşan Koronavirüs Farkındalık Ölçeği (KFÖ) kullanılarak elde edildi. Kişisel bilgi formunda, bireylerin sosyo-demografik özelliklerinin yanı sıra korunma önlemlerine yönelik uygulamalara (örneğin el yıkama, dezenfektan kullanımı, maske kullanımı, sosyal mesafe uyumu) ilişkin bilgiler de yer aldı. Böylece çalışmada hem farkındalık hem de korunma uygulamaları değerlendirildi. Çalışmada elde edilen verilerin normal dağılım sergileyip sergilemediği Kolmogrov-Smirnov (K-S) testi, çarpıklık-basıklık katsayıları ve histogram grafikleri ile incelendi. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, Kolmogrov-Smirnov (K-S) testi, Mann Whitney U testi, Kruskall Wallis H testi ve Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyonu Katsayısı kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 45,55±17,83 olup, %52,8'i erkek ve %66,3'ü evlidir. Korunma önlemleri kapsamında katılımcıların %97,5'i sık el yıkadığını, %90,8'i kolonya/dezenfektan kullandığını, %89,7'si maske/siperlik taktığını, %83,9'u sosyal mesafeye uyduğunu ifade etti. Katılımcıların %93,9'u maske kullanımına ilişkin soruya doğru cevap verdi. KFÖ alt boyut puan ortalamaları bulaşma tedbiri farkındalığı için 40,19±5,88; güncel gelişmeleri takip farkındalığı için 14,79±4,59; hijyen tedbiri farkındalığı için 14,02±4,09 olarak bulundu. Bulgular, cinsiyet ve koronavirüs tanısı alma durumuna göre farklılık göstermedi ($p>0,05$). Ancak köyde yaşayanlarda bulaşma tedbiri ve güncel gelişmeleri takip farkındalığı daha yüksek bulundu ($p<0,05$). Eğitim düzeyine göre üç alt boyutta da anlamlı farklılık tespit edildi ($p<0,05$). Hijyen tedbiri farkındalığı ile koronavirüs korkusu arasında düşük düzeyde negatif korelasyon saptandı ($rs=-0,11$; $p<0,05$).

Sonuç: Katılımcıların farkındalık düzeyleri genel olarak yüksek bulundu. Ancak eğitim düzeyi ve yerleşim yerine göre anlamlı farklılıklar gözlemlendi. Katılımcıların büyük çoğunluğu korunma önlemlerini (el yıkama, dezenfektan kullanımı, maske, sosyal mesafe) uyguladığını belirtti. Koruyucu sağlık davranışlarının desteklenmesi ve eğitim programlarının toplumun özelliklerine göre planlanması gerektiği görüldü. Çalışmada çok değişkenli analizler yapılmamış olup, bu durum araştırmanın sınırlılığı olarak değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, farkındalık, halk sağlığı hemşireliği

ABSTRACT

Objective: This research was conducted to evaluate the awareness and practices of coronavirus protection measures in adults.

Methods: The cross-sectional study was conducted in the Pınarbaşı district of Kastamonu province between June and August 2021. The study sample consisted of 523 individuals who agreed to participate, the universe of which was calculated using the known sampling formula. Data were obtained using an 18-question personal information form and the Coronavirus Awareness Scale (CAS), developed by Bilgin in 2020 and consisting of 3 sub-dimensions and 17 items. The personal information form included information on individuals' socio-demographic characteristics, as well as their practices regarding protective measures (e.g., handwashing, use of disinfectant, use of masks, and social distancing). Thus, both awareness and protective practices were evaluated in the study. The normal distribution of the data obtained in the study was examined using the Kolmogrov-Smirnov (K-S) test, skewness and kurtosis coefficients, and histogram plots. Descriptive statistics, Kolmogrov-Smirnov (K-S) test, Mann Whitney U test, Kruskall Wallis H test and Spearman Brown Rank Difference Correlation Coefficient were used to evaluate the data.

Results: The mean age of the participants was 45.55±17.83, 52.8% were male, and 66.3% were married. Within the scope of protective measures, 97.5% of the participants stated that they washed hands frequently, 90.8% used cologne/disinfectant, 89.7% wore masks/face shields, and 83.9% maintained social distancing. 93.9% of the participants answered the question about mask use correctly. The KFS subscale mean scores were 40.19±5.88 for awareness of contamination precautions, 14.79±4.59 for awareness of following current developments, and 14.02±4.09 for awareness of hygiene precautions. The findings did not differ according to gender and coronavirus diagnosis status ($p>0.05$). However, awareness of contamination precautions and following current developments was found to be higher in those living in villages ($p<0.05$). Significant differences were found in all three sub-dimensions according to education level ($p<0.05$). A low-level negative correlation was found between awareness of hygiene measures and fear of coronavirus ($rs=-0.11$; $p<0.05$).

Conclusion: Participants' awareness levels were generally found to be high. However, significant differences were observed based on education level and residence. The majority of participants stated that they implemented protective measures (handwashing, disinfectant use, masks, social distancing). It was observed that preventive health behaviors should be supported and educational programs should be planned according to community characteristics. Multivariate analyses were not conducted in the study, and this should be considered a limitation.

Keywords: COVID-19, awareness, public health nursing

Atıf/Citation: Yılmaz E, Kar Şen G. (2025). Yetişkinlerde koronavirüsten korunma önlemlerine yönelik farkındalık ve uygulamaların değerlendirilmesi: Bir toplum örneği. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.53.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-037

Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Yapay Zeka: Bibliyometrik Analiz

Artificial Intelligence in Primary Health Care: A Bibliometric Analysis

Ozan Özkol[1] Merve Çabuk[2]

[1] *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, İstanbul, TÜRKIYE, ozanozkol81@gmail.com*
[2] *Medi-Tech Hastanesi, İstanbul, TÜRKIYE, cabukk.mervee@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Çalışmanın amacı birinci basamak sağlık hizmetleri bağlamında yapay zeka (YZ) çalışmalarının küresel eğilimleri ve araştırma yoğunluklarını belirlemektedir.

Yöntem: Nitel araştırma türünde olan bu çalışma için 11 Ağustos 2025 tarihinde Web of Sciences (WoS) veri tabanı incelendi. WoS'ta "primary care", "family care", "artificial intelligence", "AI" anahtar kelimeleri Boole operatörleri kullanılarak 1251 yayın listelendi. Sonuçlar İngilizce ve makale kategorisinde sınırlandırılarak 895 yayın ile veri seti oluşturuldu. Veriler MSO Excel, VOSviewer, Bibliometrix ve Biblioshiny 5 yazılımları kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Birinci basamakta YZ çalışmalarının 1998'den 2025 yılına kadar uzandığı ve 2018'den itibaren hızla arttığı görüldü. Veri seti 449 farklı dergiden makale içermekte olup çalışmalar yoğunlukla Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve İspanya'da yürütülmüştür. En çok yayın yapan dergiler "The Journal for Nurse Practitioners" (n=40), "Journal of Medical Internet Research" (n=21) ve "BMJ Open" (n=16) olmuştur. En çok yayın yapan yazar Josep Vidal-Alaball (n=314) olmuştur. Başlıkta en sık kullanılan trigramlar üç ana tematik kümeyi ortaya koymuştur: (1) Karar destek sistemleri, (2) diyabetik retinopati taramaları (3) elektronik sağlık kayıtları.

Sonuç: Bu çalışmada YZ çalışmalarının son beş yılda hızla arttığı ve pratisyen hemşirelik çalışmalarının bu alanı en fazla destekleyen grup olduğu görülmüştür. Ayrıca YZ ve makine öğreniminin en baskın temalar olduğu saptanmıştır. Bu çalışmaların, araştırma yöntemlerine, tanılamaya ve hastalık yönetimine odaklandığı belirlenmiştir. Ülkeler arası iş birliklerinin sınırlı olduğu görülmüştür. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki yazarların iş birliğinin artması, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden olan sağlık eşitsizliklerinin azaltılması hedefine birinci basamak bağlamında katkı sağlayabilir. Sağlığın korunması ve geliştirilmesi konusunda YZ destekli çalışmaların artırılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, birinci basamak, bibliyometri, analiz

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to determine global trends and research intensity in artificial intelligence (AI) studies in the context of primary health care (PHC).

Methods: For this qualitative research study, the Web of Sciences (WoS) database was examined on August 11, 2025. Using Boolean operators, 1,251 publications were listed in WoS under the keywords "primary care," "family care," "artificial intelligence," and "AI." The results were limited to English and article, and a dataset was created with 895 publications. The data were analyzed using MSO Excel, VOSviewer, Bibliometrix, and Biblioshiny 5 software.

Results: In the primary health care, it was observed that AI studies spanned from 1998-2025 and increased rapidly from 2018 onwards. The dataset includes articles from 449 different journals, with studies primarily conducted in the USA, UK, and Spain. The journals with the highest number of publications were "The Journal for Nurse Practitioners" (n=40), "Journal of Medical Internet Research" (n=21), and "BMJ Open" (n=16). The author with the most publications was Josep Vidal-Alaball (n=314). The most frequently used trigrams in the titles revealed three main thematic clusters: (1) decision support systems, (2) diabetic retinopathy screenings, (3) electronic-health records.

Conclusion: This study shows that AI research has increased rapidly over the past five years and that practitioner nursing studies are the group that supports this field the most. In addition, AI and machine learning were found to be the most dominant themes. These studies were found to focus on research methods, diagnosis, and disease management. It was observed that there is limited international collaboration. Increased collaboration between authors in developed and developing countries could contribute to the goal of reducing health inequalities, one of the sustainable development goals, in the primary care context. It is recommended that AI-supported studies on health protection and promotion be increased.

Keywords: Artificial intelligence, primary health care, bibliometrics, analysis

Atıf/Citation: Özkol O, Çabuk M. (2025). Birinci basamak sağlık hizmetlerinde yapay zeka: Bibliyometrik analiz. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.54.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-038

Ortaokul Öğrencilerine Animasyonlu ve Animasyonsuz Verilen Menstrüasyon Eğitiminin Etkinliğinin Değerlendirilmesi

Evaluating The Effectiveness of Animated and Non-Animated Menstruation Training for Secondary School Students

Hacer Gök Uğur[1] Seçim Gümüş Sarı[2] Mürselcan Kabakcı[3] Selin Nur Kara[4]
Simge Tombul[5] Meral Çetin[6] Sedanur Şalvar[7]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKIYE, hacer32@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKIYE, aybukesecimgumus@gmail.com*
[3]*Ondokuz Mayus Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun, TÜRKIYE, murselcan28@gmail.com*
[4]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKIYE, karaselinnur@gmail.com*
[5]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKIYE, simgetombul@gmail.com*
[6]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKIYE, maral.ahmt@gmail.com*
[7]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKIYE, sedanurslv5506@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma ortaokul öğrencilerine animasyonlu ve animasyonsuz verilen menstrüasyon eğitiminin etkinliğinin değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu araştırma yarı deneysel olarak bir ortaokulda okuyan kız öğrenciler üzerinde Aralık 2024- Mayıs 2025 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 316 kız öğrenci, örneklemi ise 90 kız öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın verileri "Öğrenci Tanıtım Formu" ve "Bilgi Testi" ile toplanmıştır. Araştırmada animasyonlu eğitim grubuna haftada 1 kez toplam 2 oturum animasyon destekli eğitim verilmiştir. Animasyonsuz eğitim grubuna haftada 1 kez toplam 2 oturum düz eğitim uygulanmıştır. Kontrol grubuna herhangi bir girişim yapılmamıştır. Çalışma için gerekli kurum izni ve etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Animasyonlu eğitim alan kız öğrencilerin menstrüasyon bilgi testi değişim puanının kontrol grubuna göre 6.32 birim daha fazla olduğu bulunmuştur ($p<0.001$). Animasyonsuz eğitim alan kız öğrencilerin menstrüasyon bilgi testi değişim puanının kontrol grubuna göre 2.14 birim daha fazla olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Animasyonlu eğitim ile animasyonsuz eğitim ve kontrol grubu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç: Araştırmada animasyon destekli eğitim alan kız öğrencilerin, animasyonsuz eğitim alan kız öğrencilere göre menstrüasyon bilgi testi puanının daha çok arttığı bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda; ortaokulda okuyan kız öğrencilere halk sağlığı hemşireleri tarafından düzenli menstrüasyon eğitimlerinin verilmesi ve bu eğitimlerin animasyonla desteklenmesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Menstrüasyon, animasyon, eğitim, ergenlik, hemşirelik

ABSTRACT

Objective: This study aimed to assess the effectiveness of animated and non-animated menstruation training provided to secondary school students.

Methods: This quasi-experimental study was conducted on female students attending a middle school between December 2024 and May 2025. The study population included 316 female students, from which a sample of 90 was selected. Data were collected using the 'Student Demographic Form' and a 'Menstruation Knowledge Test.' The animated group received two sessions of animation-assisted training (once per week), while the non-animated group received two sessions of traditional PowerPoint-based training. The control group received no intervention. The necessary institutional permission and ethics committee approval have been obtained for the study.

Results: Students who received animated training had a mean change score of 6.32 points on the Menstruation Knowledge Test, which was higher than the control group ($p<0.001$). The non-animated training group demonstrated a 2.14-point increase compared to the control group ($p<0.05$). A statistically significant difference was found between animated training and non-animated training and the control group ($p<0.05$).

Conclusion: The study found that animated menstruation training was more effective in increasing knowledge among female secondary school students than non-animated training. Based on these findings, it is recommended that public health nurses regularly implement menstruation training in schools, using animation as a supportive educational tool.

Keywords: Menstruation, animation, training, adolescence, nursing

Atıf/Citation: Uğur HG, Sarı SG, Kabakcı M, Kara SN, Tombul S, Çetin M, Şalvar S. (2025). Ortaokul öğrencilerine animasyonlu ve animasyonsuz verilen menstrüasyon eğitiminin etkililiğinin değerlendirilmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.55.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-039

Mindfulness Temelli Stres Azaltma Programının Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Stres ve Akademik Kaygı Üzerine Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma

The Effect of a Mindfulness-Based Stress Reduction Program on Clinical Stress and Academic Anxiety in Nursing Students: A Randomized Controlled Trial

Emel Bahadır Yılmaz[1] Senem Bayat[2]

[1]Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Giresun, TÜRKIYE, emel.bahadir.yilmaz@giresun.edu.tr
[2]Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Giresun, TÜRKIYE, senemderebasi@gmail.com

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerine uygulanan sekiz oturumluk Mindfulness Temelli Stres Azaltma (MBRS) Programı'nın klinik stres, akademik stres, hemşirelik eğitimine özgü stres ve bilinçli farkındalık düzeyleri üzerindeki etkilerini değerlendirmektir. Hemşirelik eğitimi süreci, yoğun teorik ve klinik yükümlülükleri nedeniyle öğrencilerde yüksek düzeyde stres ve kaygıya yol açabilmektedir. Bu durum, öğrencilerin akademik performanslarını ve mesleki gelişimlerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu bağlamda, bu çalışma ile MBRS programının öğrencilerin stres düzeylerini azaltma ve bilinçli farkındalık düzeylerini artırmadaki etkililiğinin bilimsel olarak test edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın hipotezi, MBRS programına katılan hemşirelik öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeylerinde anlamlı bir artış; klinik stres, akademik stres ve eğitim kaynaklı stres düzeylerinde ise anlamlı bir azalma olacağı yönündedir.

Yöntem: Araştırma, ön test-son test kontrol gruplu randomize deneysel desen ile yürütülmüştür. Giresun Üniversitesi'nde öğrenim gören 44 hemşirelik öğrencisi, rastgele atama yöntemiyle müdahale (n=22) ve kontrol (n=22) gruplarına ayrılmıştır. Müdahale grubuna sekiz oturum boyunca mindfulness temelli farkındalık egzersizleri, nefes çalışmaları ve meditasyon tekniklerinden oluşan program uygulanmıştır. Veriler, "Bilinçli Farkındalık Ölçeği" (Özyeşil ve ark., 2011) ve "Hemşirelik Eğitimi Stres Ölçeği" (Karaca ve ark., 2014) kullanılarak toplanmıştır. Hemşirelik Eğitimi Stres Ölçeği uygulama stresi ve akademik stresi kapsayan iki alt boyutta toplam 32 maddeden oluşmaktadır. Ayrıca katılımcıların demografik özellikleri için araştırmacı tarafından hazırlanan "Öğrenci Bilgi Formu" uygulanmıştır. Verilerin analizinde IBM SPSS 25 paket programı kullanılmıştır. Normallik testi olarak Shapiro-Wilk testi, grup içi karşılaştırmalarda bağımlı gruplar t-testi, grup arası karşılaştırmalarda ise bağımsız gruplar t-testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Müdahale grubunda ön test ve son test karşılaştırmasına göre, bilinçli farkındalık düzeyinde anlamlı bir artış ($t(21) = -7.012$, $p < .001$); klinik stres ($t(21) = 6.701$, $p < .001$), akademik stres ($t(21) = 7.287$, $p < .001$) ve hemşirelik eğitimine özgü genel stres düzeyinde ($t(21) = 7.305$, $p < .001$) anlamlı azalmalar tespit edilmiştir. Kontrol grubunda ise ön test ve son test sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir değişiklik gözlenmemiştir ($p > .05$). Gruplar arası analizlere göre, son test ölçümlerinde müdahale grubunun bilinçli farkındalık puan ortalamaları, kontrol grubuna kıyasla anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($t(42) = -6.981$, $p < .001$). Benzer şekilde, müdahale grubunun klinik stres ($t(42) = 6.542$, $p < .001$), akademik stres ($t(42) = 6.933$, $p < .001$) ve hemşirelik eğitimine özgü genel stres ($t(42) = 7.001$, $p < .001$) puan ortalamaları kontrol grubuna kıyasla anlamlı düzeyde daha düşüktür. Bu bulgular, Mindfulness Temelli Stres Azaltma Programı'nın hem grup içi hem de gruplar arası karşılaştırmalarda anlamlı ve olumlu etkiler yarattığını göstermektedir.

Sonuç: Mindfulness temelli stres azaltma programı, hemşirelik öğrencilerinin stres düzeylerini düşürmekte ve bilinçli farkındalık becerilerini geliştirmektedir. Bulgular, bu tür yapılandırılmış psikoeğitim uygulamalarının hemşirelik müfredatına entegre edilmesinin öğrencilerin akademik ve mesleki gelişimini desteklemede etkili olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Mindfulness, hemşirelik öğrencileri, klinik stres, akademik kaygı, bilinçli farkındalık

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to evaluate the effects of an eight-session Mindfulness-Based Stress Reduction (MBSR) program on clinical stress, academic stress, nursing education-related stress, and mindful awareness levels among nursing students. The nursing education process, due to its intense theoretical and clinical demands, can lead to high levels of stress and anxiety in students. This, in turn, may negatively affect their academic performance and professional development. In this context, the study aims to scientifically test the effectiveness of the MBSR program in reducing students' stress levels and enhancing their mindful awareness. The research hypothesis is that nursing students who participate in the MBSR program will show a significant increase in mindful awareness levels, and a significant decrease in clinical, academic, and education-related stress levels.

Methods: This study employed a randomized controlled pretest-posttest experimental design. A total of 44 nursing students at Giresun University were randomly assigned to intervention (n=22) and control (n=22) groups. The intervention group participated in an eight-session program consisting of mindfulness-based awareness exercises, breathing techniques, and meditation practices. Data were collected using the "Mindful Attention Awareness Scale" (Özyeşil et al., 2011) and the "Nursing Education Stress Scale" (Karaca et al., 2014), which includes 32 items under two subscales: practice stress and academic stress. A "Student Information Form" developed by the researchers was also used to gather demographic data. Data analysis was conducted using IBM SPSS version 25.0. Shapiro-Wilk test was used for normality assessment; paired samples t-test for within-group comparisons, and independent samples t-test for between-group comparisons. A significance level of $p < .05$ was adopted.

Results: In the intervention group, pretest and posttest comparisons revealed a significant increase in mindful awareness ($t(21) = -7.012$, $p < .001$) and significant decreases in clinical stress ($t(21) = 6.701$, $p < .001$), academic stress ($t(21) = 7.287$, $p < .001$), and total stress related to nursing education ($t(21) = 7.305$, $p < .001$). No statistically significant changes were observed in the control group ($p > .05$). Between-group analyses showed that the intervention group had significantly higher posttest scores in mindful awareness ($t(42) = -6.981$, $p < .001$), and significantly lower scores in clinical stress ($t(42) = 6.542$, $p < .001$), academic stress ($t(42) = 6.933$, $p < .001$), and overall nursing education-related stress ($t(42) = 7.001$, $p < .001$) compared to the control group. These findings indicate that the MBSR program produced statistically significant and positive effects both within and between groups.

Conclusion: The mindfulness-based stress reduction program effectively reduced stress levels and improved mindful awareness skills among nursing students. These findings suggest that structured psychoeducational interventions such as MBSR can be beneficially integrated into nursing curricula to support students' academic and professional development.

Keywords: Mindfulness, Nursing Students, Clinical Stress, Academic Anxiety, Mindful Awareness

Atıf/Citation: Yılmaz EB, Bayat S. (2025). Mindfulness temelli stres azaltma programının hemşirelik öğrencilerinin klinik stres ve akademik kaygı üzerine etkisi: Randomize kontrollü çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.56.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-040

Tekrarlı İntihar Girişiminde Bulunan Bireylerin Perspektifinden Travmatik Deneyimler ve Başetme Stratejileri: Fenomenolojik Çalışma

Traumatic Experiences and Coping Strategies from the Perspective of Individuals Who Have Repeatedly Attempted Suicide: A Phenomenological Study

Nurten Gülsüm Bayrak[1] Sevda Uzun[2] Halil İlhan Aydoğdu[3]

[1]*Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Giresun, TÜRKIYE, nurtenbayrak28@gmail.com*
[2]*Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gümüşhane, TÜRKIYE, sevdauzun50@gmail.com*
[3]*Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi, Giresun, TÜRKIYE, ilhanaydogdu@gmail.com*

ÖZ

Amaç: İntihar davranışı, her yıl dünya genelinde yüz binlerce ölüme ve milyonlarca girişime yol açan, karmaşık ve çok boyutlu bir halk sağlığı sorunudur. Bu çalışma tekrarlı intihar girişiminde bulunan bireylerin perspektifinden travmatik deneyimler ve baş etme stratejilerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Nitel araştırma yöntemlerinden fenemenolojik desenin kullanıldığı bu araştırma Adli Tıp Polikliniğine başvuran, tekrarlı intihar girişiminde bulunan 18 bireyle yürütülmüştür. Çalışma öncesi etik kurul izni alınmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veri doygunluğu sağlanana kadar görüşmelere devam edilmiştir. Tüm görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş ardından yazıya dökülmüştür. Araştırma verileri tematik analiz yöntemiyle analiz edilmiş olup, araştırma COREQ (Niteliksel Araştırmayı Raporlamak İçin Birleştirilmiş Kriterler) kontrol listesine göre yürütülmüş ve raporlanmıştır.

Bulgular: Çalışma sonucunda travmatik yaşam olayları (ihmal, istismar, aile dinamikleri, sosyal sorunlar), ruhsal sarsıntı ve duygulanım (Değersizlik ve boşluk hissi, öfke ve içsel çatışma, umutsuzluk ve tükenmişlik), baş etme stratejileri (İşlevsel yollar, umut verici adımlar) olmak üzere üç ana tema ve dokuz alt tema elde edilmiştir.

Sonuç: Bu çalışma, tekrarlanan intihar girişimlerinin bireylerin yaşadığı travmatik olaylar, yoğun duygusal süreçler ve kullandıkları başa çıkma stratejileriyle yakından ilişkili olduğunu ortaya koyarak intihar davranışının çok boyutlu doğasını vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Travma, baş etme becerisi, fenemenolojik çalışma, intihar, ruh sağlığı

ABSTRACT

Objective: Suicidal behavior is a complex and multidimensional public health problem that causes hundreds of thousands of deaths and millions of attempts worldwide each year. This study was conducted to evaluate traumatic experiences and coping strategies from the perspective of individuals who have repeatedly attempted suicide.

Methods: This study, which used the phenomenological design from qualitative research methods, was conducted with 18 individuals who had repeatedly attempted suicide and sought treatment at the Forensic Medicine Clinic. Ethical committee approval was obtained prior to the study. The criterion sampling method was used from the purposeful sampling methods in the study. Interviews continued until data saturation was achieved. All interviews were recorded using a voice recorder and then transcribed. The research data were analyzed using thematic analysis, and the study was conducted and reported in accordance with the COREQ (Combined Criteria for Reporting Qualitative Research) checklist.

Results: The study identified three main themes and nine sub-themes: traumatic life events (neglect, abuse, family dynamics, social problems), psychological distress and emotions (feelings of worthlessness and emptiness, anger and internal conflict, hopelessness and exhaustion), and coping strategies (functional ways, promising steps).

Conclusion: This study highlights the multidimensional nature of suicidal behavior by revealing that repeated suicide attempts are closely related to traumatic events experienced by individuals, intense emotional processes, and the coping strategies they use.

Keywords: Coping strategies, mental health, phenomenological study suicide, trauma

Atıf/Citation: Bayrak NG, Uzun S, Aydoğdu Hİ. (2025). Tekrarlı intihar girişiminde bulunan bireylerin perspektifinden travmatik deneyimler ve başetme stratejileri: Fenomenolojik çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.57.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-041

İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Adalet Algısı ve Adalet Eğilimleri Arasındaki İlişkide Akran İlişkilerinin Rolü

The Role of Peer Relationships on the Relationship Between Primary School Students' Perceptions of Social Justice and Their Attitudes Toward Justice

Esra Erdoğan[1] Nisanur Bereket[2]

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKIYE, esraerdogan@omu.edu.tr*
[2]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKIYE, nisanur.bereket@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu araştırmada, bireylerin adalet eğilimleri ile algıladıkları sosyal adalet düzeyi arasındaki ilişki ve akran ilişkilerinin bu ilişki üzerindeki etkisinin, çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma, Karadeniz Bölgesinde bulunan bir ilde Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)'na bağlı kurumlarda eğitim gören 534 beşinci sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada tanımlayıcı ve ilişki arayıcı araştırma tasarımı kullanılmıştır. Veriler 'Kişisel Bilgi Formu', 'Eğitimde Sosyal Adalet Algısı Ölçeği', 'Akran İlişkileri Ölçeği' ve 'Adil Olma Değer Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans (Oneway ANOVA) analizi, Post Hoc Tukey testi, Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre, eğitimde sosyal adalet algısı ile adil olma değeri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (r= –.038, p =.378). Akran ilişkileri ile adil olma değeri arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (r = .417, p < .001). Kız öğrencilerin akran ilişkileri puan ortalamasının erkeklere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür (p = 0,032).

Sonuç: Sonuç olarak bu araştırmada, eğitimde sosyal adalet algısı ve adil olma değeri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte eğitimde sosyal adalet algısı ve adil olma değeri arasındaki ilişkide akran ilişkilerinin düzenleyici rolü bulunmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Adalet eğilimi, sosyal adalet, akran ilişkileri, ilköğretim öğrencileri, öğrenci algısı

ABSTRACT

Objective: In this study, it was aimed to examine the relationship between individuals' justice tendencies and the level of social justice they perceive and the effect of peer relations on this relationship in the context of various variables.

Methods: The research was conducted with 534 fifth-grade students studying in schools affiliated with the Ministry of National Education (MoNE) in a province located in the Black Sea Region. The study employed a descriptive and relational research design. Data were collected using the "Personal Information Form," "Perception of Social Justice in Education Scale," "Peer Relationships Scale," and the "Justice Value Scale." For data analysis, independent samples t-test, one-way ANOVA, Post Hoc Tukey test, and Pearson correlation analysis were used.

Results: According to the findings, there was no statistically significant relationship between perceptions of social justice in education and the value of being fair (r= –.038, p =.378). A moderately significant positive relationship was found between peer relationships and the value of being fair (r = .417, p < .001). It was observed that the average peer relationship scores of female students were significantly higher than those of male students (p = 0,032).

Conclusion: As a result, it is observed that there is no significant relationship between perceptions of social justice in education and the value of fairness. Furthermore, it was determined that peer relationships do not play a moderating role in the relationship between perceptions of social justice in education and the value of fairness.

Keywords: Justice tendency, social justice, peer relationships, primary school students, student perception

Atıf/Citation: Erdoğan E, Bereket N. (2025). İlköğretim öğrencilerinin sosyal adalet algısı ve adalet eğilimleri arasındaki ilişkide akran ilişkilerinin rolü. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.58.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-042

İş Yaşamı Alanlarına Göre Kadın Çalışanların Cam Tavan Engelleri Algıları

The perceptions of Female Employees About Glass Ceiling Barriers According to Their Fields of Work Life

Hatice Kahyaoğlu Süt[1] Rabia Burcu[2]

[1]Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Edirne, TÜRKİYE, haticesut@yahoo.com
[2]Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Edirne, TÜRKİYE, rabia.burcu@icloud.com

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı, iş yaşamı alanlarına göre kadın çalışanların cam tavan engelleri algılarını belirlemektir.

Yöntem: Kesitsel tipte bu araştırma Mart-Temmuz 2025 tarihleri arasında n=152 kadın çalışan üzerinde yürütüldü. Web tabanlı yürütülen araştırma verilerinin elde edilmesinde online bir anket formu ve "Cam Tavan Engelleri Ölçeği" kullanıldı. Araştırmada, her meslekten birkaç kişiyle başlayıp bu kişilerin önerileriyle aynı meslekten daha fazla kişiye ulaşılmasının hedeflendiği kartopu örnekleme yöntemi ile Marmara Bölgesinde farklı iş alanlarında çalışan kadınlara ulaşıldı. Verilerin karşılaştırma analizinde, SPSS 20.0 paket programı ile Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi analiz yöntemleri kullanıldı. P<0.05 değeri istatistiksel anlamlılık sınırı olarak kabul edildi.

Bulgular: Bu çalışmaya katılan kadınların %40,8'i 20-30 yaş arası, %32,2'si 31-40 yaş arası %15,8'i 41-50 yaş arası ve %11,1'i 50 yaş ve üzeri idi. Kadınların %50'si lisans eğitim düzeyinde, %51,3'ü evli ve %40,1'i çocuk sahibiydi. Çalıştıkları meslek alanlarına baktığımızda; %27,6'sı hemşire, %13,8'i özel eğitim/spor, %13,2'si akademisyen, %13,2'si hizmet sektörü, %8,6'sı memur, %7,9'u girişimci, %7,2'si avukat, %4,6'sı MEB öğretmen, %3,9'u mühendisti.

Lise, Yüksek Lisans ve Doktora eğitim düzeylerinin ölçek toplam puanları (p=0,033) ve "Çoklu Rol üstlenme" (<0.001) alt boyut puanları karşılaştırılmasında lise eğitiminde puanlar anlamlı olarak daha düşüktü. Mesleklere göre ölçek toplam puanına baktığımızda; Girişimci (3 ± 0.3) ile MEB öğretmen (3.9 ± 0.4) (p=0,015), akademisyen (3.6 ± 0.4) (p=0,029) ve hemşire (3.5 ± 0.4) (p=0,015) arasında en fazla anlamlı fark görüldü. "Çoklu rol üstlenme" alt boyutunda girişimci ile MEB öğretmen (p=0,001), akademisyen (p=0,003), hemşire (p=0,033) ve avukat (0,003) arasında; "Kadınların Kişisel Tercih Algıları" alt boyutunda girişimci ile MEB öğretmen (p=0,032) ve avukat (p=0,006) arasında; "Örgüt Kültürü ve Politikaları" alt boyutunda hemşire ve avukat arasında (0,011); "Sterotipler" alt boyutunda girişimci ile MEB öğretmen (p=0,045), akademisyen (p=0,022), hemşire (p=0,027) arasında anlamlı fark bulundu.

Sonuç: Bu çalışmada; eğitim, sağlık ve hukuk gibi alanlarda çalışan öğretmen, akademisyen, hemşire ve avukatlık mesleklerinde genel cam tavan engelleri algısı ile çoklu rol üstlenme, kişisel tercih, örgüt kültürü politikaları ve sterotip davranış algıları daha yüksektir. Ticaret sektörüne bağlı girişimcilik alanlarında yer almaya çalışan kadınların cam tavan algılarının daha düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Girişimcilik sektöründe yer almaya çalışan kadınların cam tavan engelleri algılarını artırmak için rol model olabilecek öğretmen, akademisyen, hemşire ve avukatlık meslek alanları öncülüğünde cam tavan engelleri farkındalığının artırılması için eğitimler verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş yaşamı, kadın, meslek, cam tavan engelleri

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to determine female employees' perceptions of glass ceiling barriers by occupational area.

Methods: This cross-sectional study was conducted between March and July 2025 with n=152 female employees. An online survey form and the "Glass Ceiling Barriers Scale" were used to collect web-based data. Women working in different occupations in the Marmara Region were reached using a snowball sampling method, starting with a few individuals from each occupation and then reaching more individuals from the same occupation based on their recommendations. Data were analyzed comparatively using the SPSS 20.0 software package and the Mann Whitney U test and Kruskal Wallis test. A P value of <0.05 was considered statistically significant.

Results: Of the women participating in this study, 40.8% were between the ages of 20-30, 32.2% between the ages of 31-40, 15.8% between the ages of 41-50, and 11.1% were 50 and over. Fifty percent of the women had a bachelor's degree, 51.3% were married, and 40.1% had children. When we look at their occupational areas: 27.6% were nurses, 13.8% were special education/sports professionals, 13.2% were academics, 13.2% were in the service sector, 8.6% were civil servants, 7.9% were entrepreneurs, 7.2% were lawyers, 4.6% were teachers in the Ministry of National Education (MEB), and 3.9% were engineers.

When comparing the total scale scores (p=0.033) and the sub-dimension scores of "Multiple Role Assumption" (<0.001) for high school, master's, and doctoral education levels, the scores were significantly lower in those with high school education. When we examined the total scale scores by profession, the most significant differences were found between entrepreneurs (3 ± 0.3) and MEB teachers (3.9 ± 0.4) (p=0.015), academics (3.6 ± 0.4) (p=0.029), and nurses (3.5 ± 0.4) (p=0.015). A significant difference was found between entrepreneurs and MoNE teachers (p=0.001), academics (p=0.003), nurses (p=0.033), and lawyers (p=0.003) in the "Multiple Role Assumptions" sub-dimension; between entrepreneurs and MoNE teachers (p=0.032) and lawyers (p=0.006) in the "Women's Perceptions of Personal Preferences" sub-dimension; between nurses and lawyers in the "Organizational Culture and Policies" sub-dimension (0.011); and between entrepreneurs and MoNE teachers (p=0.045), academics (p=0.022), and nurses (p=0.027) in the "Sterotypes" sub-dimension.

Conclusion: In this study, teachers, academics, nurses, and lawyers working in fields such as education, healthcare, and law reported higher overall perceptions of glass ceiling barriers, as well as perceptions of multiple roles, personal preferences, organizational culture policies, and stereotypical behavior. Women seeking entrepreneurship in the commercial sector were found to have lower perceptions of the glass ceiling. To increase women seeking entrepreneurship in the entrepreneurial sector's perception of the glass ceiling, it is recommended that training be provided to raise awareness of glass ceiling barriers, led by teachers, academics, nurses, and lawyers who can serve as role models.

Keywords: Business life, women, profession, glass ceiling barriers

Atıf/Citation: Kahyaoğlu Süt H, Burcu R. (2025). İş yaşamı alanlarına göre kadın çalışanların cam tavan engelleri algıları. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.59.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-043

Transteoretik Model Temelli Geliştirilen "Hadi Hareket Et" (HaHEt) Mobil Yazılım Programının Üniversite Öğrencilerinin Sedanter Yaşam Davranışlarına Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma Protokolü

The Effect of the Transtheoretical Model-Based "Let's Move" (LM) Mobile Software Program on University Students' Sedentary Behaviors: A Randomized Controlled Trial Protocol

Gözde Özdemir[1] Saime Erol[2]

[1]*İstanbul Beykent Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, İstanbul, TÜRKİYE, gozdeozdemir@beykent.edu.tr*
[2]*Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, saimeerol@hotmail.com*

ÖZ

Amaç: Üniversite öğrencileri arasında yaygın olan sedanter yaşam, uzun vadede sağlık üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bu araştırma, Transteoretik Model (TTM) temelli geliştirilen "Hadi Hareket Et" (HaHEt) mobil uygulamasının sedanter üniversite öğrencilerinde etkilerini inceleyecek çalışmaya yönelik planlanan protokolü sunmaktadır. Hipotezler: HaHEt uygulamasının öğrencilerin yürüyüş, orta-şiddetli ve toplam MET puanlarını artıracağı, inaktif/minimal aktif oranını azaltacağı; oturma süresi ve vücut yağ oranını düşüreceği; Beden Kitle İndeksi (BKİ), kas oranı, adım sayısı, TTM-Öz-yeterlik ve Karar Alma Ölçeği yarar algısını artıracağı, zarar algısını azaltacağı öngörülmektedir.

Yöntem: Bu protokol, Eylül 2022–Ağustos 2024 arasında İstanbul'daki bir vakıf üniversitesinde sağlık programlarında öğrenim gören 18–25 yaş arası öğrencilerle (N=290) yürütülecektir. Çalışmaya Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketine (UAFAA) göre inaktif/minimal aktif ve herhangi bir fiziksel aktivite programına katılmamış gönüllüler dâhil edilecektir. Katılımcılar deney ve kontrol gruplarına randomize atanacak ve körleme uygulanacaktır. Örneklem büyüklüğü G*Power (etki=0,5; α=0,05; güç=0,95) ile 176, %10 fazlasıyla 194 kişi planlanmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenleri; beden kitle indeksi (BKİ), yağ/kas oranı, adım sayısı, fiziksel aktivite ve TTM ölçek puanları; bağımsız değişkeni HaHEt'tir.

Tüm gruplar adım sayar ve akıllı bileklik kullanacak; deney grubuna HaHEt uygulanacaktır. HaHEt, Android/iOS uyumlu, TTM değişim aşamalarına (DA) göre tasarlanmış 60 animasyon video (180–470 sn), motivasyon mesajları, adım takibi, mesajlaşma ve veri kayıt özelliklerini içerecektir. Videolar, araştırmacılarca her konu başlığına özgü belirlenen sorunlara yönelik senaryolaştırılacak, grafik tasarımcılarca görselleştirilecek ve uzman/öğrenci geri bildirimleriyle düzenlenecektir. Haftalık en çok adım atanı kahveyle ödüllendirilecektir. Veri toplama araçları; adım sayısı, UAFAA, BKİ, vücut yağ/kas oranı, TTM Sedanter Yaşam ve Sistem Kullanılabilirlik Ölçekleridir. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler, parametrik/non-parametrik testler ve Ki-kare/Fisher testleri uygulanacaktır ($p<0,05$).

Bulgular: HaHEt'in, TTM-DA ilerleme sağlaması, fiziksel aktivite ve adım sayısını artırması; öz-yeterlik, yarar algısı ve kas oranını yükseltmesi; oturma süresi, zarar algısı, BKİ ve yağ oranını azaltması beklenmektedir.

Sonuç: HaHEt, üniversite öğrencilerinde sedanter yaşamı azaltan ve fiziksel aktiviteyi teşvik eden girişimlere rehberlik edecektir. Araştırma ClinicalTrials.gov'da kayıtlıdır (NCT05883930).

Anahtar Kelimeler: Sedanter yaşam, fiziksel aktivite, mobil yazılım, üniversite öğrencileri, halk sağlığı hemşireliği

ABSTRACT

Objective: Sedentary behavior is prevalent among university students and negatively affects long-term health. This protocol presents the planned study for the "Let's Move" (LM) mobile application, developed based on the Transtheoretical Model (TTM), to investigate its effects on sedentary university students. Hypotheses: LM is expected to increase students' walking, moderate-to-vigorous, and total MET scores; reduce inactive/minimally active proportion; decrease sitting time and body fat; and improve Body Mass Index (BMI), muscle mass, step count, TTM self-efficacy, and Decision-Making Scale scores, while reducing cons scores.

Methods: The protocol will be conducted from September 2022-August 2024 among 18–25-year-old students in health programs at a foundation university in Istanbul (N=290). Inactive/minimally active participants per International Physical Activity Questionnaire (IPAQ) and without prior structured activity will be included. Participants will be randomized into intervention and control groups, with blinding applied. Sample size was calculated using G*Power (effect size=0.5;α=0.05; power=0.95), yielding 176 participants plus 10% oversampling(n=194). Dependent variables: BMI, body fat/muscle ratio, step count, physical activity, TTM scale scores; independent variable: LM.

All participants will use a pedometer and smart wristband; intervention group will use LM. The LM, compatible with Android/iOS, includes 60 animated videos (180–470 s) based on TTM stages of change (SOC), motivational messages, step tracking, messaging, and data recording. Videos are scripted by researchers, designed by graphic designers, and refined via expert/student feedback. Weekly top step performers receive coffee rewards. Data collection tools: step count, IPAQ, BMI, body fat/muscle ratio, TTM Sedentary Behavior, and System Usability Scales. Analyses include descriptive statistics, parametric/non-parametric tests, and Chi-square/Fisher tests ($p<0.05$).

Results: LM is expected to promote TTM-SOC, increase physical activity and steps, enhance self-efficacy, pros perception, and muscle mass, while reducing sitting time, cons perception, BMI, and fat ratio.

Conclusion: LM is expected to guide interventions reducing sedentary behavior and promoting physical activity among university students. ClinicalTrials.gov registration: NCT05883930.

Keywords: Sedentary behavior, physical activity, mobile software, university students, public health nursing

Atıf/Citation: Özdemir G, Erol S. (2025). Transteroetik model temelli geliştirilen "Hadi Hareket Et" (HaHEt) mobil yazılım programının üniversite öğrencilerinin sedanter yaşam davranışlarına etkisi: Randomize kontrollü çalışma protokolü. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.60.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-044

Bipolar Bozuklukta Alevlenme Dönemleri ve Yardım Arama Davranışlarına İlişkin Deneyimler: Fenomenolojik Bir Çalışma

Experiences Related to Manic Episodes and Help-Seeking Behaviors in Bipolar Disorder: A Phenomenological Study

Nurten Gülsüm Bayrak[1] Fatma Gül Çelik Helvacı[2] Behice Belkıs Çalışkan[3]

[1]*Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Giresun, TÜRKİYE, nurtenbayrak28@gmail.com*
[1]*Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi, Giresun, TÜRKİYE, drfgul@hotmail.com*
[1]*Beykent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, bhcblksayan@gmail.com*

ÖZ
Amaç: Bu çalışmada bipolar bozuklukta alevlenme dönemleri ve yardım arama davranışlarına ilişkin deneyimlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.
Yöntem: Nitel araştırma yöntemlerinden fenemenolojik desenin kullanıldığı bu çalışma, bipolar bozukluk tanısı ile takip edilen bireyler ile Toplum Ruh Sağlığı Merkezi'nde yürütülmüştür. Çalışma kapsamında 18 bipolar bozukluk tanılı birey ile derinlemesine bireysel görüşmeler yapılmıştır. Verilerin toplanmasında yazarlar tarafından literatür doğrultusunda oluşturulan sosyo demografik bilgi formu ve yarı yapılandırılmış dört açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Çalışma öncesinde etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Örneklem grubuna ulaşmak için amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veri doygunluğu sağlanana kadar görüşmelere devam edilmiştir. Tüm görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayda alınmış ve daha sonra yazıya dökülmüştür. Araştırmanın verileri tematik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma boyunca COREQ kontrol listesi takip edilmiş ve bu doğrultuda raporlanmıştır.
Bulgular: Çalışma kapsamında 3 ana tema (Hastalığın ortaya çıkışı, alevlenme dönemi, yardım arama davranışı) ve 9 alt tema (Çocukluk yaşantıları, travmatik deneyimler, manik dönem, depresif dönem, profesyonel yardım, sosyal destek, spiritüel yaklaşım, bireysel baş etme, işlevsiz yollar) elde edilmiştir.
Sonuç: Çalışma sonucunda bireylerin alevlenme dönemlerine yönelik öznel algılarının iyi olduğu, ancak yardım arama davranışlarının işlevsellik, sosyal destek sistemleri, damgalanma ve hastalığın inkarı gibi birçok psikososyal parametreye göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Çalışma sonuçları, hasta odaklı psikoeğitim ve destek programlarının geliştirilmesine yönelik önemli ipuçları sunmaktadır."
Anahtar Kelimeler: Alevlenme dönemi, bipolar bozukluk, fenemenolojik çalışma, yardım arama

ABSTRACT
Objective: This study aims to evaluate experiences related to periods of exacerbation and help-seeking behaviors in bipolar disorder.
Methods: This study, in which the phenomenological design, one of the qualitative research methods, was used, was conducted in the Community Mental Health Center with individuals who were followed up with a diagnosis of bipolar disorder. In-depth individual interviews were conducted with 18 individuals diagnosed with bipolar disorder. A socio-demographic information form developed by the authors in line with the literature and four semi-structured open-ended questionnaires were used to collect the data. Ethical committee and institutional approval were obtained prior to the study. The criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods, was used to reach the sample group. Interviews continued until data saturation was achieved. All interviews were recorded using a voice recorder and later transcribed. The study data were analyzed using thematic analysis. The COREQ checklist was followed throughout the study and reported accordingly.
Results: Within the scope of the study, three main themes (onset of the illness, flare-up period, help-seeking behavior) and nine sub-themes (childhood experiences, traumatic experiences, manic period, depressive period, professional help, social support, spiritual approach, individual coping, dysfunctional ways) were identified.
Conclusion: The study found that individuals had a positive subjective perception of their flare-up periods, but their help-seeking behavior varied according to many psychosocial parameters, such as functionality, social support systems, stigmatization, and denial of the disease. The study results provide important clues for the development of patient-oriented psychoeducation and support programs
Keywords: Bipolar disorder, manic period, phenomenological study, seeking help

Atıf/Citation: Bayrak NG, Helvacı FGÇ, Çalışkan BB. (2025). Bipolar bozuklukta alevlenme dönemleri ve yardım arama davranışlarına ilişkin deneyimler: Fenomenolojik bir çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.61.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-045

Özel Gereksinimli Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Psikolojik Sağlamlığının Bakım Veren Yükü Üzerine Etkisi: İçselleştirilmiş Damgalamanın Aracı Rolü

The Effect of Psychological Resilience on Caregiver Burden among Parents of Children with Special Needs: The Mediating Role of Internalized Stigma

Feride Ercan[1] Esra Erdoğan[2] Kübra Akdeniz Barut[3]

[1]*Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE, feridеercan@gazi.edu.tr*
[2]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, esraerdogan@omu.edu.tr*
[3]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun, TÜRKİYE, kbraakdnz.52@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Özel gereksinimli çocuğa sahip ebeveynler, uzun süreli bakım sorumluluğu, toplumsal önyargılar ve duygusal yüklenme nedeniyle yüksek düzeyde psikososyal stres yaşamakta, bu durum bakım kalitesini ve ebeveynin ruhsal sağlığını olumsuz etkilemektedir. Psikiyatri hemşireleri, aile temelli bakım süreçlerinde bireysel baş etme becerilerini güçlendirme, damgalamayla baş etme ve psikolojik destek sağlama açısından önemli bir role sahiptir. Bu araştırmanın amacı, özel gereksinimli çocuğa sahip ebeveynlerin psikolojik sağlamlık düzeylerinin bakım veren yükü üzerindeki etkisini ve bu ilişkide içselleştirilmiş damgalamanın aracı rolünü incelemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipteki bu çalışma, bir özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde yürütülmüş olup, örneklem çalışmaya katılmaya gönüllü olan 235 ebeveynden oluşmuştur. Veriler 10.01.2025–30.04.2025 tarihleri arasında yüz yüze anket yöntemiyle toplanmıştır. Veri toplama araçları; Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği, İçselleştirilmiş Stigma Ölçeği, Bakım Veren Yükü Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu'dur. Veriler, SPSS v23 ve AMOS v24 ile analiz edilmiştir. Yol analizinde Bootstrap yöntemi kullanılmış, anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak alınmıştır. Araştırma için etik kurul onayı (27.12.2024/1294) ve katılımcılardan yazılı bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Ebeveynlerin yaş ortalaması 38,76±7,77 olup %93,6'sı evlidir. Yakınlık derecesi açısından %69,8'i özel gereksinimli çocuğun annesi iken %30,2'si babası'dır. Özel gereksinimi bulunan çocukların yaş ortalaması 8,06±4,79 olup, %66,8'i erkektir. Özel eğitim devam süresi (hafta) ortalaması 55,91±52,95'tir. Psikolojik sağlamlık ile bakım veren yükü arasında negatif yönlü zayıf ($r=-0,329$), içselleştirilmiş damgalama ile negatif yönlü orta ($r=-0,412$) ve içselleştirilmiş damgalama ile bakım yükü arasında pozitif yönlü orta düzeyde ilişki saptanmıştır ($r=0,446$) ($p<0,001$). İçselleştirilmiş damgalama, psikolojik sağlamlık ve bakım yükü arasındaki ilişkide anlamlı aracı rol oynamıştır (dolaylı etki=0,188; $p<0,001$).

Sonuç: Ebeveynlerin psikolojik sağlamlık düzeyinin artması, hem doğrudan hem de içselleştirilmiş damgalamayı azaltarak dolaylı olarak bakım yükünü azaltmaktadır. Psikiyatri hemşireleri, bakımveren ebeveynlere yönelik damgalamayla baş etme eğitimi, psikolojik destek programları ve güçlendirme temelli müdahaleler yoluyla aile sağlığının desteklenmesinde aktif rol almalıdır. Ebeveyn destek programlarına hemşirelik yaklaşımının entegrasyonu önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik sağlamlık, içselleştirilmiş damgalama, bakım veren yükü, özel gereksinimli çocuk

ABSTRACT

Objective: Parents of children with special needs experience high levels of psychosocial stress due to long-term caregiving responsibilities, societal prejudices, and emotional burden, which negatively affect caregiving quality and parental mental health. Psychiatric nurses play a crucial role in family-centered care by enhancing individual coping skills, managing stigma, and providing psychological support. This study aimed to examine the effect of psychological resilience on caregiver burden and the mediating role of internalized stigma in this relationship.

Methods: This descriptive and correlational study was conducted at a special education and rehabilitation center and included 235 volunteer parents between January 10-April 30, 2025.Data collection tools included the Brief Psychological Resilience Scale, Internalized Stigma Scale, Caregiver Burden Scale, Personal Information Form. Data were analyzed using SPSS v23 and AMOS v24. Bootstrap method was used in path analysis with a significance level of $p<0.05$. Ethical approval was obtained (27.12.2024/1294), and written informed consent was secured from participants.

Results: The mean age of the parents was 38.76±7.77 years, 93.6% were married. Regarding relationship to the child, 69.8% were mothers, 30.2% were fathers of children with special needs. The mean age of the children was 8.06±4.79 years, 66.8% were male. The average duration of special education received was 55.91±52.95 weeks. There was a statistically significant weak negative correlation between psychological resilience and caregiver burden ($r=-0.329$), a moderate negative correlation between psychological resilience and internalized stigma ($r=-0.412$), and a moderate positive correlation between internalized stigma and caregiver burden ($r=0.446$) ($p<0.001$). Internalized stigma significantly mediated the relationship between psychological resilience and caregiver burden (indirect effect=0.188; $p<0.001$).

Conclusion: Increasing psychological resilience among parents directly reduces caregiver burden and indirectly reduces it by lowering internalized stigma. Psychiatric nurses should actively support caregivers through stigma management education, psychological support programs, and empowerment interventions. Integration of nursing approaches into caregiver support programs is recommended.

Keywords: Psychological resilience, internalized stigma, caregiver burden, special needs child

Atıf/Citation: Ercan F, Erdoğan E, Akdeniz Barut K. (2025). Özel gereksinimli çocuğa sahip ebeveynlerin psikolojik sağlamlığının bakım veren yükü üzerine etkisi: İçselleştirilmiş damgalanmanın aracı rolü. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.62.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-046

Yaşlı Bireylerde Kendini İhmal, Öz Şefkat ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

An Examination of the Relationship Between Self-Neglect, Self-Compassion, and Psychological Well-Being in Older Adults

Emine Sayım[1] Zeynep Öztürk[2]

[1]*Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi, Erzurum, TÜRKİYE eminesayim4@gmail.com*
[2]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, zeynep.ozturk@erzurum.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı yaşlı bireylerde kendini ihmal, öz şefkat ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.
Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikte yapılmıştır. Araştırma Erzurum ilinde bulunan Saltuklu Aile Sağlığı Merkezi'ne başvuran 65 yaş ve üzerindeki 275 kişiyle Temmuz 2024-Haziran 2025 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce etik kurul onayı ve kurum izinleri alınmıştır. Araştırma yapılırken Kişisel Bilgi Formu, Yaşlılarda Kendini İhmal Ölçeği, Öz Şefkat Ölçeği Kısa Formu ve Yaşlılarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 29 istatistik paket programı kullanılarak yapılmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri için betimleyici istatistikler; değişkenler arası ilişkiler için pearson korelasyon ve çoklu doğrusal regresyon analizleri kullanılmıştır.
Bulgular: Araştırmaya katılan yaşlı bireylerin Yaşlılarda Kendini İhmal Ölçeği puan ortalaması 108,33±34,99, Öz Şefkat Ölçeği Kısa Formu puan ortalaması 33,56±10,31 ve Yaşlılarda Psikolojik İyi Oluş Ölçeği puan ortalaması 49,45±13,68 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada yaşlılarda kendini ihmal ölçeği puan ortalamaları ile öz şefkat ve psikolojik iyi oluş puan ortalamaları arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0,001$). Ayrıca bu çalışmada, yaşlı bireylerde öz şefkat ($\beta = -0,457$) ve psikolojik iyi oluşun ($\beta = -0,237$) kendini ihmal üzerinde anlamlı ve negatif yönde etkili olduğu belirlenmiştir.
Sonuç: Bu çalışmada, yaşlı bireylerde öz şefkat ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin artmasıyla kendini ihmal düzeyinin anlamlı düzeyde azaldığı bulunmuştur.
Anahtar kelimeler: Hemşirelik, öz-şefkat, psikolojik iyi oluş, yaşlı, yaşlı ihmali

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to determine the relationship between levels of self-neglect, self-compassion, and psychological well-being in older adults.
Methods: This study was conducted using a descriptive and correlational research design. The research was conducted between July 2024 and June 2025 with 275 people aged 65 and over who applied to Saltuklu Family Health Center in Erzurum province. Ethical approval and institutional permissions were obtained prior to data collection. The data collection tools included the Personal Information Form, the Elder Self-Neglect Scale, the Self-Compassion Scale–Short Form, and the Psychological Well-Being Scale for Older Adults. Data were analyzed using the SPSS version 29 software package. Descriptive statistics were used to evaluate participants' demographic characteristics, and pearson correlation and multiple linear regression analyses were conducted to examine the relationships among the variables.
Results: The mean score of the Elder Self-Neglect Scale was 108,33±34,99, the Self-Compassion Scale–Short Form was 33,56±10,31, and the Psychological Well-Being Scale for Older Adults was 49,45±13,68. A statistically significant negative correlation was found between self-neglect and both self-compassion and psychological well-being ($p<0,001$). Additionally, self-compassion ($\beta = -0,457$) and psychological well-being ($\beta = -0,237$) were found to have significant negative effects on self-neglect among older adults.
Conclusion: The study concluded that higher levels of self-compassion and psychological well-being are significantly associated with lower levels of self-neglect among older adults.
Keywords: Elderly, elder neglect, nursing, psychological well-being, self-compassion

Atıf/Citation: Sayım E, Öztürk Z. (2025). Yaşlı bireylerde kendini ihmal, öz şefkat ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.63.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-047

"Kayıptan Sonra Zihinde Kapanmayan Döngüler" – Prenatal Kayıp Yaşayan Kadınlarda Ruminatif Düşünceler Üzerine Nitel Bir Çalışma

"Unclosed Loops in the Mind After Loss" – A Qualitative Study on Rumination in Women Who Have Experienced Prenatal Loss

Sedanur Aran Tiryaki[1] Beyzanur Topallı[2] Mustafa Çılgı[3] Kübra Gökalp[4]
Sibel Asi Karakaş[5] Özlem Şahin Altun[6]

[1]*Ağrı 6 nolu Aile Sağlığı Merkezi, Ağrı, Türkiye, sedanur.aran16@ogr.atauni.edu.tr*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, Türkiye, beyzanurtopalli@odu.edu.tr*
[3]*Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Bitlis, Türkiye, mcilgi@beu.edu.tr*
[4]*Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye, kubragungormus2010@hotmail.com*
[5]*Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye, sibelasi 36@hotmail.com*
[6]*Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, Türkiye, elif.gokhan@atauni.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Prenatal kayıp, kadınlar için yalnızca fizyolojik değil, ciddi psikolojik etkiler doğuran travmatik bir süreçtir. Bu süreçte gelişen ruminatif düşünceler, bireylerin kaybı tekrar tekrar zihinsel olarak yaşantılamalarına ve olumsuz duygularla baş başa kalmalarına neden olmaktadır. Bu araştırma, prenatal kayıp yaşayan kadınların ruminatif düşüncelerini derinlemesine anlamayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırma fenomenolojik desenle yürütülmüş, veriler Aralık 2024-Haziran 2025 tarihleri arasında toplanmıştır. Evreni, bir aile sağlığı merkezine kayıtlı prenatal kayıp deneyimi olan kadınlar; örneklemi ise amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen 24 kadın oluşturmuştur. Etik kurul onayı kurum izni ve katılımcı onamları alınmıştır. Veriler, kişisel bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak derinlemesine görüşme tekniğiyle, veri doygunluğu sağlanarak elde edilmiştir. Analiz, içerik analizi yöntemiyle MAXQDA programı aracılığıyla yapılmıştır.

Bulgular: Bulgular, katılımcıların ruminatif düşüncelerinin yedi tema altında toplandığını ortaya koymuştur. (1) Geçmiş odaklı ruminasyon temasında kendini suçlama, sorgulama ve neden–anlam arayışı; (2) Gelecek odaklı ruminasyon temasında geleceğe yönelik belirsizlik, korku ve bilişsel çarpıtmalar (ya hep ya hiç düşüncesi, olumsuza odaklanma); (3) Ruminatif düşüncelerin psikiyatrik yansımaları temasında yoğun kaygı, obsesif düşünceler, depresif duygulanım, pişmanlık–yetersizlik hissi ve travma sonrası stres belirtileri; (4) Ruminatif düşüncelerin sosyal etkileri temasında sosyal izolasyon, aile içi iletişimde sorunlar, sosyal destek eksikliği; (5) Ruminatif düşüncelerin fiziksel etkileri temasında işlevsellik kaybı, somatik belirtiler, uyku–enerji düzeyinde değişimler ve sağlık kaygısı ile tıbbi araştırma davranışları-siberkondri; (6) Ruminatif düşüncelerle baş etme stratejileri temasında sosyal destek kullanımı, spiritüel yönelim ve kabullenme, bilgi–profesyonel destek arayışı, farklı uğraşılar edinme ve savunma mekanizmaları; (7) Zamanla gelen değişim ve dönüşüm temasında ise düşünce yoğunluğunun azalması, içgörü kazanma ve yaşantının anlamlandırılması öne çıkmıştır.

Sonuç: Prenatal kayıp yaşayan kadınlar, geçmiş ve gelecek odaklı yoğun ruminatif düşünceler ile psikiyatrik, sosyal ve fiziksel etkiler deneyimlemekte; ancak baş etme stratejileriyle zamanla düşünce yoğunluğu azalmakta ve anlamlandırma sürecine girmektedir. Erken dönemde uygulanacak bütüncül psikososyal destek müdahalelerinin sağlık profesyonelleri tarafından bakıma entegre edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gebelik kaybı, kadınlar, nitel araştırma, prenatal bakım, ruminasyon-bilişsel

ABSTRACT

Objective: Prenatal loss is a traumatic process that causes not only physiological but also significant psychological effects for women. The ruminative thoughts that develop during this process lead individuals to relive the loss repeatedly in their minds, leaving them alone with negative emotions. This study aims to gain an in-depth understanding of the ruminative thoughts of women who have experienced prenatal loss.

Methods: This study employed a phenomenological design, with data collection taking place between December 2024 and June 2025. The population included women with a history of prenatal loss who were registered at a family health center, and the sample comprised 24 women selected through purposive sampling. Ethical committee approval, institutional permission, and informed consent from participants were obtained. Using in-depth interview techniques, researchers gathered data with a personal information form and a semi-structured interview form until data saturation was reached. The collected data were analyzed through content analysis using the MAXQDA software program.

Results: The findings revealed that participants' ruminative thoughts were grouped under seven themes. (1) In the past-focused rumination theme: self-blame, questioning, and seeking reasons and meaning; (2) in the future-focused rumination theme: uncertainty about the future, fear, and cognitive distortions (all-or-nothing thinking, focusing on the negative); (3) psychiatric reflections of ruminative thoughts theme: intense anxiety, obsessive thoughts, depressive mood, feelings of regret and inadequacy, and post-traumatic stress symptoms; (4) social effects of ruminative thoughts theme: social isolation, problems in family communication, and lack of social support; (5) physical effects of ruminative thoughts: loss of functionality, somatic symptoms, changes in sleep and energy levels, health concerns, and medical research behavior/cyberchondria; (6) coping strategies for ruminative thoughts: use of social support, spiritual orientation and acceptance, seeking information and professional support, engaging in different activities, and defense mechanisms; (7) changes and transformations over time: reduction in thought intensity, gaining insight, and making sense of life.

Conclusion: Women who experience prenatal loss have intense ruminative thoughts focused on the past and future, as well as psychiatric, social, and physical effects. However, through coping strategies, the intensity of these thoughts decreases over time, leading them into a process of meaning-making. It is recommended that comprehensive psychosocial support interventions be integrated into care by healthcare professionals at an early stage.

Keywords: Females, miscarriage, prenatal care, qualitative research, rumination-cognitive

Atıf/Citation: Aran Tiryaki S, Topallı B, Çılgı M, Gökalp K, Karakaş SA, Altun ÖŞ. (2025). "Kayıptan Sonra Zihinde Kapanmayan Döngüler" – Prenatal kayıp yaşayan kadınlarda ruminatif düşünceler üzerine nitel bir çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.64.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-048

Toplum Ruh Sağlığı Merkezine Kayıtlı Olan Hastalarda Sigara Bıraktırma Eğitiminin Etkinliğinin İncelenmesi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma

Evaluation of the Effectiveness of Smoking Cessation Education in Patients Registered at a Community Mental Health Center: A Randomized Controlled Trial

Zeynep Öztürk[1] Elif Özcan Tozoğlu[2] Ayşe Metin[3] Elanur Uludağ[4] Emine Sayım[5]

[1]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, Türkiye, zeynep.ozturk@erzurum.edu.tr*
[2]*Sağlık Bilimleri Üniversitesi Toplum Ruh Sağlığı Merkezi, Erzurum, Türkiye, drelifozcan@hotmail.com*
[3]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, Türkiye, ayse.metin@erzurum.edu.tr*
[4]*Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, Türkiye, elanur.uludag@erzurum.edu.tr*
[5]*Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi, Erzurum, Türkiye, eminesayim4@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Araştırmalar, ağır ruhsal hastalığı olan bireylerde sigara kullanımının önemli bir sorun olduğunu, ancak sigarayı bıraktırmaya yönelik müdahale çalışmalarının oldukça sınırlı olduğunu göstermektedir. Bu çalışma toplum ruh sağlığı merkezine kayıtlı olan hastalarda sigara bıraktırma eğitiminin etkinliğinin incelenmesi amacıyla yürütülmüştür.

Yöntem: Araştırma bir toplum ruh sağlığı merkezinde Şubat 2025-Ağustos 2025 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırma 68 (34 deney, 34 kontrol) ağır ruhsal hastalığı bulunan birey ile yürütülmüştür. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Fagerström Nikotin Bağımlılık Ölçeği ve sigarayı bırakma inancını ölçen Öz-yeterlilik Anketi kullanılarak toplanmıştır. Sigara bıraktırma eğitimi haftada iki defa, 4 hafta boyunca 8 oturumdan oluşan grup eğitimi şeklinde uygulanmıştır. Araştırmaya başlamadan önce etik kurul onayı ve kurum izinleri alınmıştır. Verilerin kodlanması ve değerlendirilmesi bilgisayar ortamında SPSS 29 paket programında yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; ortalama, sayı, yüzdelik dağılımlar, Ki-Kare testi, bağımsız gruplarda t testi ve tekrarlı ölçümler için varyans analizi kullanılmıştır. Bu çalışma Erzurum Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından 2024/028 proje numarasıyla desteklenmiştir.

Bulgular: Deney ve kontrol grupları arasında, Fagerström Nikotin Bağımlılık Ölçeği ve Öz-yeterlilik Anketi son test ve birinci izlem testi toplam puan ortalamaları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$). Ancak, ikinci izlem testi toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Deney grubunun kendi içinde yapılan karşılaştırmalarda Fagerström Nikotin Bağımlılık Ölçeği ve Öz-yeterlilik Anketi puanlarında anlamlı bir değişim saptanırken ($p<0.05$), kontrol grubunda anlamlı bir değişiklik gözlenmemiştir ($p>0.05$).

Sonuç: Bu çalışma sonucunda sigara bıraktırma eğitiminin ağır ruhsal hastalığı bulunan bireylerin sigara bağımlılığı düzeylerini azaltmada etkili olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma doğrultusunda, sigara bıraktırma eğitimlerinin etkisinin sürdürülmesini desteklemek amacıyla, bu eğitimlerin hemşirelik bakım süreçlerine sistematik biçimde entegre edilmesi ve izlem temelli müdahalelerle desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, nikotin bağımlılığı, ruhsal hastalıklar, sigara bırakma

ABSTRACT

Objective: Research indicates that smoking is a significant problem among individuals with severe mental illness, yet intervention studies aimed at smoking cessation in this group remain limited. This study was conducted to examine the effectiveness of a smoking cessation education program for patients registered at a community mental health center.

Method: The study was carried out at a community mental health center between February and August 2025 with 68 individuals diagnosed with severe mental illness (34 experimental, 34 control). Data were collected using a Personal Information Form, the Fagerström Test for Nicotine Dependence, and the Self-Efficacy Questionnaire for smoking cessation. The smoking cessation education consisted of group sessions held twice weekly over four weeks, totaling eight sessions. Ethical approval and institutional permissions were obtained prior to data collection. Data coding and analysis were performed using SPSS 29. Descriptive statistics, Chi-square test, independent samples t-test, and repeated measures ANOVA were used for analysis. The study was supported by Erzurum Technical University Scientific Research Projects Coordination Unit (Project No: 2024/028).

Results: Statistically significant differences were observed between the experimental and control groups in the total mean scores of the Fagerström Test for Nicotine Dependence and the Self-Efficacy Questionnaire at the post-test and the first follow-up ($p<0.05$). In contrast, no significant difference was detected at the second follow-up ($p>0.05$). Within-group analyses demonstrated significant improvements in the experimental group's Fagerström Test for Nicotine Dependence and Self-Efficacy Questionnaire scores ($p<0.05$), while no significant changes were identified in the control group ($p>0.05$).

Conclusion: Smoking cessation education was effective in reducing nicotine dependence among individuals with severe mental illness. It is recommended that such education be systematically integrated into nursing care processes and supported by follow-up-based interventions to sustain its effects.

Keywords: Mental disorders, nicotine dependence, nursing, smoking cessation

Atıf/Citation: Öztürk Z, Özcan Tozoğlu E, Metin A, Uludağ E, Sayım E. (2025). Toplum ruh sağlığı merkezine kayıtlı olan hastalarda sigara bıraktırma eğitiminin etkinliğinin incelenmesi: Randomize kontrollü bir çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.65.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-049

Hemşirelerin Çalışma Ortamı ve Örgütsel Destek Algısının İş Motivasyonuna Etkisi

The Effect of Nurses of Working Environment and Organizational Support Perception on Work Motivation

Hatice Efe Eydi[1] Nilgün Göktepe[2]

[1]Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKIYE, haticemustafa420@gmail.com
[2]Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKIYE, nilgungoktepe@odu.edu.tr

ÖZ

Amaç: Bu çalışma hemşirelerin çalışma ortamı ve örgütsel destek algısının iş motivasyonuna etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.
Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel türde olan çalışmanın örneklemini Karadeniz bölgesinde bulunan bir eğitim araştırma hastanesi, bir devlet hastanesi oluşturmaktadır. Dahil edilme kriterlerine uyan 263 hemşire çalışmaya alınmıştır. Araştırma verileri; "Bireysel ve Mesleki Özellikler Soru Formu", "Hemşire İş Motivasyonu Ölçeği", "Hemşirelik İş İndeksi- Çalışma Ortamını Değerlendirme Ölçeği", "Algılanan Örgütsel Destek Ölçeği" kullanılarak Ağustos - Kasım 2024 tarihleri arasında yüz yüze yöntemle toplanmıştır. Araştırma için etik kurul onayı alınmıştır. Veriler SPSS V23 ile R programı kullanılarak analiz edilip önem düzeyi $p<0.05$ olarak alınmıştır.
Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalamalarının 36.08±8.52, %72.2'sinin lisans mezunu, %73.8'inin evli olduğu, hemşirelerin %63.1'inin devlet hastanesinde çalıştığı, %60.8'inin kurumunda çalışmaktan memnun olduğu, %74.9'unun çalıştığı birimden memnun olduğu, %62.4'ünün aldığı ücreti yeterli bulmadığı, %93.9'unun kurumunun sağladığı sosyal olanaklardan memnun olmadığı bulunmuştur. Hemşirelerin iş motivasyonlarının ortalamanın üzerinde, hemşirelik çalışma ortamı ile örgütsel destek algısının ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Hemşire İş Motivasyonu Ölçeği ve Hemşirelik İş İndeksi- Çalışma Ortamını Değerlendirme Ölçeği arasında anlamlı pozitif çok zayıf ilişki ($p=0.004$), Hemşire İş Motivasyonu Ölçeği ve Algılanan Örgütsel Destek Ölçeği arasında pozitif zayıf anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p<0.001$). Regresyon analizi sonucunda algılanan örgütsel desteğin, kurum türünün ve birimden memnuniyetin hemşire iş motivasyonunun anlamlı yordayıcıları olduğu bulunmuştur.
Sonuç: Bu çalışmanın sonucuna göre hemşirelerin algılanan örgütsel destek düzeyi arttıkça iş motivasyonlarının arttığı, çalıştıkları kurum türü ve birimlerinden memnuniyetin hemşirelerin iş motivasyonunu etkilediği bulunmuştur. Sonuç olarak hemşirelerin çalışma ortamlarının ve örgütsel destek algılarının arttırılması için gerekli stratejilerin geliştirilmesi, uygulanması hemşirelerin iş motivasyonlarının arttırılması için yarar sağlayıcı olabilir.
Anahtar Kelimeler: Hemşire, iş motivasyonu, çalışma ortamı, örgütsel destek

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the relevance of officials' perception of the work environment and equipment support to their work motivation.
Methods: This descriptive, cross-sectional study sample consisted of a training and research hospital and a state hospital in the Black Sea region. 263 nurses who met the inclusion criteria were included in the study. Research data were collected face-to-face between August and November 2024 using the "Individual and Professional Characteristics Questionnaire," " The Nurses Job Motivation Scale," "Nursing Work Index- The Practice Work Environment Scale," and "Perceived Organizational Support Scale." Ethics committee approval was received for the study. Data were analyzed using SPSS V23 and R programs, and the significance level was set at $p<0.05$.
Results: The mean age of the nurses was 36.08±8.52, 72.2% had a bachelor's degree, 73.8% were married, 63.1% of the nurses worked in a state hospital, 60.8% were satisfied with their job at their institution, 74.9% were satisfied with their unit, 62.4% found their salary inadequate, and 93.9% were dissatisfied with the social opportunities provided by their institution. It was determined that the nurses' work motivation was above average, and their perception of the nursing work environment and organizational support was at a moderate level. A significant positive but very weak correlation was found between The Nurses Job Motivation Scale and The Nursing Work Index- The Practice Work Environment Scale ($p=0.004$), and a positive but weak significant correlation was found between The Nurses Job Motivation Scale and the Perceived Organizational Support Scale ($p<0.001$). Regression analysis found that perceived organizational support, institution type, and satisfaction with the unit were significant predictors of nurse work motivation.
Conclusion: The results of this study indicate that as nurses perceived organizational support level increases, their work motivation increases, and satisfaction with the type of institution and department they work in influences nurses' work motivation. Consequently, developing and implementing strategies to improve nurses' work environments and perceptions of organizational support may be beneficial for increasing nurses' work motivation.
Keywords: Nurse, work motivation, work environment, organizational support

Atıf/Citation: Efe Eydi H, Göktepe N. (2025). Hemşirelerin çalışma ortamı ve örgütsel destek algısının iş motivasyonuna etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.66.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-050

Yoğun Bakım Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Hasta Teslim Sürecindeki Algılamaları ve Etkili İletişim Becerilerinin Belirlenmesi

Determining The Perceptions of Nurses Working in Intensive Care Units About the Patient Delivery Process and Their Effective Communication Skills

Gizem Barut Uslu[1] Papatya Karakurt[2]

[1]*Adana Şehir Hastanesi, Adana, TÜRKİYE, gizembarut @hotmail.com*
[2] *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan, TÜRKİYE, pkarakurt@erzincan.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin hasta teslim sürecindeki algılamaları ve etkili iletişim becerilerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde olan bu araştırmanın evrenini bir ilde hizmet veren 22 yoğun bakım ünitesinde çalışan toplam 465 hemşire oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 236 hemşire oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Hasta Teslim Değerlendirme Ölçeği ve Etkili İletişim Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ile bağımsız student t-test, ANOVA analizi ve Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin %65.3'ünün kadın, %53.4'ünün 29 yaş ve altında ve %90.7'sinin eğitim durumu lisans ve üzeridir. Hemşirelerin Hasta Teslim Değerlendirme Ölçeği puan ortalamalarının 67.76±11.54 ve İletişim Becerileri Ölçeği puan ortalamalarının 132.56±15.27 olduğu saptanmıştır. Hasta Teslim Değerlendirme Ölçeği ile Etkili İletişim Becerileri Ölçeği arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki saptanmıştır (r:0.280).

Sonuç: Hemşirelerin hasta teslim değerlendirme ve iletişim becerileri düzeylerinin orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin hasta teslimine ilişkin eğitim alma durumları, çalıştığı birimde hasta teslimi ile ilgili sorun yaşama durumları hasta teslim değerlendirilmesini; cinsiyet, mesleki deneyim, mesleki memnuniyet, çalışma şekli, etkili iletişim süreci eğitimi alma durumu ve ben dili eğitimi alma durumu da iletişim becerileri düzeylerini etkilediği saptanmıştır. Hemşirelerin hasta teslim değerlendirme ve iletişim becerileri düzeylerini etkileyebilecek farklı değişkenlerin araştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasta teslimi, hemşirelik, iletişim, nöbet teslimi

ABSTRACT

Objective: This research was conducted to determine the perceptions and effective communication skills of nurses working in intensive care units during the patient handover process.

Methods: The population of this descriptive and relationship-seeking research consists of a total of 465 nurses working in 22 intensive care units serving in one province. The sample of the study consisted of 236 nurses who met the inclusion criteria. Personal Information Form, Patient Delivery Evaluation Scale and Effective Communication Skills Scale were used to collect data. Descriptive statistics, independent student t-test, ANOVA analysis and Pearson Correlation analysis were applied to analyze the data.

Results: Of the nurses participating in the study, 65.3% were women, 53.4% were 29 years old and under, and 90.7% had a bachelor's degree or above. It was determined that the nurses' mean scores on the Patient Handover Evaluation Scale were 67.76±11.54 and the mean scores on the Communication Skills Scale were 132.56±15.27. A positive and weak relationship was found between the Patient Handover Evaluation Scale and the Effective Communication Skills Scale.

Conclusion: It was determined that the nurses' patient handover evaluation and communication skills levels were above the medium level. The evaluation of nurses' training on patient handover and their problems with patient handover in the unit they work in; It has been determined that gender, professional experience, professional satisfaction, working style, receiving effective communication process training and I-language training also affect communication skills levels. It is recommended to investigate different variables that may affect nurses' levels of patient handover evaluation and communication skills.

Keywords: Communication, nursing, patient handover, shift handover

Atıf/Citation: Barut Uslu G, Karakurt P. (2025). Yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin hasta teslim sürecindeki algılamaları ve etkili iletişim becerilerinin belirlenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.67.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-051

Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zeka Korkusu Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması

Turkish Adaptation of the Nursing Students' Artificial Intelligence Fear Scale: A Study of Validity and Reliability

Şengül Korkmaz Binay[1] Papatya Karakurt[2]

[1]*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan, TÜRKİYE, skorkmazbinay@erzincan.edu.tr*
[2]*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan, TÜRKİYE, pkarakurt@erzincan.edu.tr*

ÖZ
Amaç: Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zeka Korkusu Ölçeği, Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliğini incelemek amacı ile gerçekleştirildi.
Yöntem: Metodolojik araştırma tipinde planlanan çalışmanın örneklemini Mayıs 2025- Temmuz 2025 tarihleri arasında 'da Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde öğrenin gören 401 öğrenci oluşturdu. Ölçeğin dil eş değerliği, çeviri-geri çeviri teknikleri ile sağlandı. Kapsam geçerliği, Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ) ile değerlendirildi. Yapı geçerliği, KMO ve Barlett Testi uygulanarak açıklayıcı faktör analizi ile belirlendi. Ölçeğin güvenirliği, test tekrar test ve iç tutarlık (Cronbach alfa ve madde analizi) katsayısı incelenerek değerlendirildi.
Bulgular: Ölçeğin Türkçe formunun kapsam geçerliği KGİ=0.84 bulundu. Yapı geçerliği değerlendirildiğinde Kaiser Meyer Olking (KMO) değerinin 0.915, Barlett Testine yönelik ki kare değeri 2271.787, p değeri 0.000 bulundu. Faktör analizi değerlendirmesinde toplam varyansın %57.213'ünü açıklayan tek boyutlu yapı gösterdiği belirlendi. Ölçek toplam Cronbach alfa katsayısı 0.916, madde toplam puan korelasyonları 0.579 ile 0.762 arasında, test tekrar test uygulamalarıyla da puan ortalamaları arasında yüksek düzeyde korelasyon olduğu saptandı (r=0.780, p<0.001).
Sonuç: Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zeka Korkusu Ölçeği'nin Türk toplumuna uyarlanması için yapılan analizlerden elde edilen bulgular, ölçeğin Türkçe formunun, öğrencilerin yapay zeka korkusunun incelenmesinde, güvenilir ve geçerli bir araç olduğunu gösterdi.
Anahtar Kelimeler: Geçerlik, güvenirlik, hemşirelik, korku, yapay zeka

ABSTRACT
Objective: The study was conducted to examine the validity and reliability of the Nursing Students' Fear of Artificial Intelligence Scale, Turkish version.
Methods: This methodological study's sample consisted of 401 students studying in the nursing department of a faculty of health sciences located in the Eastern Anatolia Region between May 2025 and July 2025. The language equivalence of the scale was ensured through translation and back-translation techniques. Content validity was evaluated using the Content Validity Index (CVI). Construct validity was determined by explanatory factor analysis through KMO and Bartlett's test. The reliability of the scale was assessed by examining test-retest and internal consistency (Cronbach's alpha and item analysis) coefficients.
Results: The content validity index of the Turkish version of the scale was found to be CVI=0.84. In the evaluation of construct validity, the Kaiser Meyer Olkin (KMO) value was found to be 0.915, the chi-square value for Bartlett's Test was 2271.787, and the p value was 0.000. Factor analysis showed that it has a unidimensional structure which explains 57.213% of the total variance. The overall Cronbach's alpha coefficient for the scale was 0.916, item-total score correlations ranged between 0.579 and 0.762, and a high level of correlation was observed between mean scores in test-retest applications (r=0.780, p<0.001).
Conclusion: The findings obtained from analyses conducted for the adaptation of the Nursing Students' Fear of Artificial Intelligence Scale to Turkish society show that the Turkish version of the scale is a reliable and valid tool for examining students' fear of artificial intelligence.
Keywords: Validity, reliability, nursing, fear, artificial intelligence

Atıf/Citation: Korkmaz Binay Ş, Karakurt P. (2025). Hemşirelik öğrencilerinin yapay zeka korkusu ölçeği'nin türkçe uyarlaması: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.68.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-052

Organ Nakli Hemşirelerinin Hemşirelik Bakımındaki Etik Tutumlarının Belirlenmesi

Determining the Ethical Attitudes of Organ Transplant Nurses in Nursing Care

Bahar Aslan[1] Öznur İpek Aslan[2] Pelin Songün[3] Ahmet Sami Akbulut[4]

[1] *İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE, bahar.aslan@inonu.edu.tr*
[2] *İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE, oznur.ipek@inonu.edu.tr*
[3] *İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE, pelinay.songun@inonu.edu.tr*
[4] *İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE, sami.akbulut@inonu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, organ nakli hemşirelerinin hemşirelik bakımındaki etik tutumlarını ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı türde yürütülen araştırmanın evrenini bir üniversite hastanesinin Karaciğer Nakil Enstitüsünde çalışan hemşireler oluşturdu (n: 112). Yapılan güç analizi ile örneklem 79 hemşire olarak hesaplandı. Herhangi bir örnekleme yöntemi kullanılmadan, araştırmaya gönüllü olarak katılan 85 hemşire ile araştırma tamamlandı. Veriler, Ocak 2025-Mart 2025 tarihleri arasında yüz yüze toplandı. Veri toplama araçları olarak, Birey Tanılama Formu ve Hemşirelik Bakımında Etik Tutum Ölçeği kullanıldı. Verilerin analizinde Kolmogorov Smirnov testi, tanımlayıcı istatistikler, Mann Whitney U testi, pearson korelasyon katsayısı, Kruskal Wallis testi ve çok değişkenli regresyon modeli kullanıldı. Ölçek güvenilirliği, Cronbach's alpha katsayısı ile hesaplandı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi, $p<0.05$ olarak alındı.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalamasının 31.95±5.88, %60.71'inin kadın, %57.14'ünün evli ve %91.67'sinin lisans mezunu olduğu belirlendi. %55.95'inin serviste çalıştığı, %80.95'inin vardiyalı çalıştığı ve %76.19'unun daha önceden etikle ilgili eğitim aldığı saptandı. Hemşirelerin etik tutum ölçeği puanı 150,4±152,5 olarak bulundu. Sosyodemografik özellikler bakımından erkeklerin, bekarların, lisansüstü eğitim alanların, serviste çalışanların ve daha önce etikle ilgili eğitim alanların etik tutum puanlarının daha yüksek olduğu belirlendi. Etik tutum puanları ile yaş ve çalışma süresi arasında pozitif yönde, birimde çalışma süresiyle negatif yönde bir ilişki olduğu ancak, bu sonucun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulundu ($r=0.016$, $r=0.040$, $r=-0.049$; $p>0.05$).

Sonuç: Araştırma sonucuna göre, Karaciğer Nakil Enstitüsü hemşirelerinde etik tutum düzeyinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, etik konularında eğitim almanın hemşirelerin etik tutumlarını olumlu yönde geliştirdiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Organ nakli, hemşire, hemşirelik bakımı, etik tutum

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the ethical attitudes of transplant nurses in nursing care and the factors that influence them.

Methods: The population of the descriptive study consisted of nurses working at the Liver Transplant Institute of a university hospital (n: 112). The sample size was calculated to be 79 nurses based on the power analysis. Without using any sampling method, the study was completed with 85 nurses who voluntarily participated in the research. Data were collected face-to-face between January 2025 and March 2025. The Individual Identification Form and the Ethical Attitude Scale in Nursing Care were used as data collection tools. In the analysis of the data, the Kolmogorov Smirnov test, descriptive statistics, Mann Whitney U test, Pearson correlation coefficient, Kruskal Wallis test, and multivariate regression model were used. Scale reliability was calculated using Cronbach's alpha coefficient. The statistical significance level was set at $p<0.05$.

Results: The average age of nurses was found to be 31.95±5.88, with 60.71% female, 57.14% married, and 91.67% holding a bachelor's degree. It was found that 55.95% worked in the ward, 80.95% worked in shifts, and 76.19% had previously received training related to ethics. The nurses' ethical attitude scale score was found to be 150.4±152.5. In terms of sociodemographic characteristics, it was found that men, single individuals, those with postgraduate education, those working in the ward, and those who had previously received ethics-related training had higher ethical attitude scores. A positive relationship was found between ethical attitude scores and age and length of service, and a negative relationship with length of service in the unit; however, this result was not statistically significant ($r=0.016$, $r=0.040$, $r=-0.049$; $p>0.05$).

Conclusion: According to the results of the study, it was determined that nurses at the Liver Transplant Institute had high ethical attitudes. In addition, it was found that training on ethical issues positively improved nurses' ethical attitudes.

Keywords: Organ transplantation, nurse, nursing care, ethical attitude

Atıf/Citation: Aslan B, Aslan Öİ, Songün P, Akbulut AS. (2025). Organ nakli hemşirelerinin hemşirelik bakımındaki etik tutumlarının belirlenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.69.

1. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 12-14 Temmuz 2023
2nd International Nursing Studies Congress, September 03-06, 2025, Ordu, Türkiye

Oral Presentation/Sözel Bildiri-053

COVID-19 Sürecinde Kemoterapi Alan Kolorektal Kanserli Hastalarda Mobil Uygulama ile Geliştirilen İnteraktif Hemşire Desteği Programının Hasta Sonuçlarına Etkisi

The Effect of the Interactive Nurse Support Program Developed with Mobile Application on Patient Outcomes in Colorectal Cancer Patients Receiving Chemotherapy During COVID-19

Burcu Ağdemir[1] Ayten Demir[2] Ayten Bardakçı[3] Doğan Uncu[4]

[1]*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan TÜRKİYE, bkaya@erzincan.edu.tr*
[2]*Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE, aytendemir@ankara.edu.tr*
[3]*Gazi Yasargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Diyarbakır, TÜRKİYE, dr.muratbardakci@hotmail.com*
[4]*Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Ankara, TÜRKİYE, doganuncu@yahoo.com*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, COVID-19 sürecinde kemoterapi alan kolorektal kanserli hastalarda mobil uygulama ile geliştirilen interaktif hemşire desteği programının hasta sonuçlarına etkisini değerlendirmek amacıyla randomize kontrollü olarak yürütüldü.

Yöntem: Araştırma; 21 Mart 2022-15 Haziran 2023 tarihleri arasında Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Tıbbi Onkoloji Anabilim Dalı Ayaktan Tedavi Ünitesinde 44 kontrol ve 40 müdahale grubundan olmak üzere toplam 84 hasta ile yürütüldü. Örneklem büyüklüğünü hesaplamak için araştırmanın kontrol ve müdahale grubundan 10'ar hasta alınarak ve G. Power-3.1.7 programı kullanılarak etki büyüklüğü (0.84) ve test gücü (%95) hesaplanmıştır. Araştırma sonunda yapılan posthoc teste göre, araştırmanın etki büyüklüğü 0,88 ve gücü %97 olarak belirlendi. Hasta etkileşiminin araştırma sonuçlarını etkilememesi için verilerin farklı zamanlarda toplanmasına karar verildi. Önce hangi gruptan veri toplanacağın belirlemek için basit randomizasyon kullanıldı. Araştırmada kontrol grubundaki hastalar standart bakım alırken müdahale grubundaki hastalar standart bakım ile dört kür boyunca interaktif hemşire desteği programını içeren mobil uygulama kullanmışlardır. Mobil uygulamanın içeriği; COVID-19 Bilgilendirme, Öğrenme, Uzmana Sor ve Kişisel Deneyimler olmak üzere dört modülden oluşmaktadır. Veri toplamada; Kişisel Bilgi Formu, Memorial Semptom Değerlendirme Ölçeği, EORTC QLQ-C30, EORTC-QLQ-CR29 Ölçekleri, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Beck Anksiyete Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülmesi için gerekli etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, ki kare testi, Mann Whitney U ve Pearson korelasyon kullanıldı.

Bulgular: Mobil uygulama ile geliştirilen interaktif hemşire desteği programının kullanımından sonra müdahale grubunda yer alan hastaların algılanan sosyal destek, semptom yönetimi ve yaşam kalitesi puanlarında kontrol grubuna göre anlamlı bir artış olurken, anksiyete puanlarında da anlamlı bir düşüş saptandı ($p<0,05$).

Sonuç: Araştırma sonucunda; mobil uygulama ile geliştirilen interaktif hemşire desteği programının, kemoterapi alan kolorektal kanserli hastaların semptom yönetim becerileri, algılanan sosyal desteklerini ve yaşam kalitelerini anlamlı düzeyde arttırdığı ve anksiyete düzeylerini anlamlı düzeyde düşürdüğü belirlendi. Kemoterapi alan kanser hastalarının bilgilendirilmesi, bakımı ve desteklenmesinde mobil uygulama kullanımının multidisipliner bir iş birliği ile yaygınlaştırılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, hemşirelik, kolorektal kanser, mobil uygulama, yaşam kalitesi

ABSTRACT

Objective: This research was conducted as a randomized controlled study to evaluate the effect of an interactive nurse support program developed with a mobile application on patient outcomes in colorectal cancer patients receiving chemotherapy during COVID-19.

Methods: The research was conducted between 21 March 2022 and 15 June 2023, at Ankara Bilkent City Hospital Medical Oncology Department Outpatient Treatment Unit, with a total of 84 patients, 44 from the control and 40 from the intervention group. To calculate the sample size, 10 patients were recruited from each control and intervention group. Using G. Power-3.1.7, the effect size (0.84) and test power (95%) were calculated. A posthoc test at the end of the study determined the effect size to be 0.88 and the power to be 97%. To prevent patient interaction from influencing the study results, it was decided to collect data at different times. Simple randomization was used to determine which group to collect data from first. In the study, patients in the control group received standard care, while patients in the intervention group used a mobile application containing an interactive nurse support program along with standard care for four cycles. The mobile app consists of four modules: COVID-19 Information, Learning, Ask the Expert, and Personal Experiences. Data collection included a Personal Information Form, the Memorial Symptom Assessment Scale, the EORTC QLQ-C30 and EORTC-QLQ-CR29 scales, the Multidimensional Scale of Perceived Social Support, and the Beck Anxiety Inventory. Necessary ethics committee and institutional permissions were obtained to conduct the research. Descriptive statistics, chi-square test, Mann Whitney U and Pearson correlation were used to analyze the data.

Results: After the use of the interactive nurse support program developed with the mobile application, there was a significant increase in the perceived social support, symptom management and quality of life scores of the patients in the intervention group compared to the control group, while a significant decrease was detected in their anxiety scores ($p<0.05$).

Conclusion: As a result of the research; It was determined that the interactive nurse support program developed with the mobile application significantly increased the symptom management skills, perceived social support and quality of life of colorectal cancer patients receiving chemotherapy and significantly reduced their anxiety levels. It is recommended that the use of mobile applications be disseminated through a multidisciplinary collaboration in informing, caring and supporting cancer patients receiving chemotherapy.

Keywords: Colorectal cancer, COVID-19, mobile application, nursing, quality of life

Atıf/Citation: Ağdemir B, Demir A, Bardakçı A, Uncu D. (2025). COVID-19 sürecinde kemoterapi alan kolorektal kanserli hastalarda mobil uygulama ile geliştirilen interaktif hemşire desteği programının hasta sonuçlarına etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.70.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-054

ChatGPT ve Hemşirelerin Hemşirelik Süreci Bilgi Performanslarının Karşılaştırılması

Comparison of Low and High Risk ChatGPT and Nurses' Performance in Nursing Process: A Descriptive and Comparative Study

Pelin Karaçay[1] Polat Göktaş[2] Hikmet Emre Tezcan[3] Ebruhan Askar[4]
Zeynep İlen[5] Elif Aylin Basüt[6] Özgen Yaşar[7]

[1]Koç Üniversitesi, İstanbul, TÜRKİYE, pkaracay@ku.edu.tr
[2]Dublin Üniversitesi, Dublin, IRELAND, polat.goktas@ucd.ie
[3]Koç Üniversitesi Hastanesi, İstanbul, TÜRKİYE, htezcan20@ku.edu.tr
[4]Koç Üniversitesi Hastanesi, İstanbul, TÜRKİYE, easkar20@ku.edu.tr
[5]Koç Üniversitesi, İstanbul, TÜRKİYE, zılen20@ku.edu.tr
[6]Koç Üniversitesi, İstanbul, TÜRKİYE, edagli17@ku.edu.tr
[7]Koç Üniversitesi, İstanbul, TÜRKİYE, oyasar17@ku.edu.tr

ÖZ
Amaç: Bu araştırmanın amacı hemşirelerin vaka tabanlı NANDA-I, NIC ve NOC (NNN) sınıflandırma sistemlerine yönelik bilgi performanslarının ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve ChatGPT'nin düşük riskli (DR) ve yüksek riskli (YR) performansı ile karşılaştırılmasıdır.
Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı ve karşılaştırmalı türdedir. Araştırmanın örneklemini katılmayı kabul eden 156 cerrahi hemşiresi oluşturmuştur. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından geliştirilen Tanıtıcı Bilgi Formu ve NNN bilgi değerlendirme formu kullanılarak Mart-Nisan 2025 tarihleri arasında toplanmıştır. ChatGPT'nin performansını değerlendirmek için DR ve YR tanısal yönelimlerini yansıtan iki farklı akıl yürütme sürecini simüle etmek için prompt mühendisliği kullanılmıştır. ChatGPT ile hemşirelerin NNN sınıflandırma sistemindeki doğruluk oranlarını karşılaştırmak için tek örneklem t-testi uygulanmıştır. Verilerin toplanmasına Koç Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırma Etik Kurulu'ndan etik onam ve araştırmanın yapıldığı hastaneden kurum izni alındıktan sonra başlanmıştır. ChatGPT'nin yanıtları araştırmacılardan biri olan mühendis bir öğretim üyesi tarafından yapılmış ve vakaların doğru yanıtları kendisi ile paylaşılmamıştır.
Bulgular: NANDA, NIC ve NOC sınıflandırmalarında hemşirelerin vaka bazlı değerlendirmelerindeki doğruluk oranlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,001$ ve $p<0,01$). Birinci vaka değerlendirmesinde hemşireler, sırasıyla NIC, NANDA ve NOC sınıflandırmalarında en yüksek performansı göstermiştir ($p<0.001$ ve $p<0.05$). İkinci vaka değerlendirmesinde yalnızca NANDA ve NIC puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuş ve hemşirelerin NIC performansının daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.001$). Üçüncü vaka değerlendirmesi ve toplam performans incelendiğinde ise hemşirelerin NANDA, NIC ve NOC sınıflandırmalarındaki performansları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p>0.05$). Beş yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip hemşireler, NANDA tanılama performansında daha iyi performans göstermiştir ($p=0,023$). Hemşirelerin üçüncü olgu değerlendirmelerindeki NANDA doğruluk oranı daha yüksek olmasına rağmen, ChatGPT'nin bütün vakaların toplamındaki doğruluk oranı hem DR hem de YR değerlendirmelerinde daha yüksek bulunmuştur.
Sonuç: ChatGPT gibi yapay zekâ araçları hemşirelerin kanıta dayalı, bütüncül ve hasta merkezli bakım sunmalarını destekleyebilir. Farklı vakalar, çeşitli yapay zekâ araçları ve farklı ortamlarda çalışan hemşireler ile araştırmaların yürütülmesi önerilmektedir.
Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, hemşire, hemşirelik süreci, performans

ABSTRACT
Objective: The purpose of this study was to assess nurses' knowledge performance in case-based NANDA-I, NIC, and NOC classifications, examine influencing factors, and compare these results with ChatGPT's low-risk (LR) and high-risk (HR) performance.
Methods: The study used a descriptive and comparative design. The sample of the study included of 156 surgical nurses who voluntarily participated. Data were obtained between March and April 2025 using an Introductory Information Form and an NNN knowledge assessment form developed by the researcher. To evaluate ChatGPT's performance, prompt engineering techniques were employed to simulate two distinct reasoning pathways representing LR and HR diagnostic approaches. A one-sample t-test was conducted to compare the accuracy rates of ChatGPT and nurses in applying the NNN classification system. Data collection commenced following ethical approval from the Social Sciences Research Ethics Committee and institutional permission from the hospital where the study was conducted. responses were generated by a faculty member who was one of the authors from the engineering department, and the case data were not disclosed to this individual.
Results: Significant differences were identified in nurses' case-based accuracy rates across the NANDA, NIC, and NOC classifications ($p<0.001$ and $p<0.01$). In the first case, nurses performed highest in NIC, followed by NANDA and NOC ($p<0.001$ and $p<0.05$). In the second case, a significant difference emerged exclusively between the NANDA and NIC scores, indicating superior performance in NIC ($p<0.001$). No significant differences were found in the third case or overall performance ($p>0.05$). Nurses with five or more years of experience demonstrated superior NANDA diagnostic performance ($p=0.023$). Although nurses' NANDA accuracy was higher in the third case, ChatGPT achieved greater overall accuracy in both low-risk (LR) and high-risk (HR) evaluations.
Conclusion: Integrating AI tools such as ChatGPT can strengthen nurses' capacity to provide comprehensive, patient-centered, and evidence-based care. Ongoing research should explore their use with varied clinical cases, alternative AI models, and nurses in different practice environments.
Keywords: Artificial intelligence, nurse, nursing process, performance

Atıf/Citation: Karaçay P, Göktaş P, Tezcan HE, Askar E, İlen Z, Basüt EA, Yaşar Ö. (2025). ChatGPT ve hemşirelerin hemşirelik süreci bilgi performanslarının karşılaştırılması. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.71.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-055

Hemşirelik Öğrencilerinin Tanatofobi Düzeyleri ile Ölmekte Olan Hastaya Bakım Verme Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Examination of the Relationship Between Nursing Students' Thanotophobia Levels and Their Attitudes Towards Care for Dying Patients

Meryem Sevinç[1] Betül Bayrak[2]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, meeryemsevinc@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, betulbayrak@odu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin tanatofobi düzeyleri ile ölmekte olan bireye bakım verme tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipteki bu araştırma, Nisan-Haziran 2024 tarihinde bir üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde öğrenim gören 342 hemşirelik öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmanın gerekli izinleri alındıktan sonra, veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile "Kişisel Bilgi Formu", "Tanatofobi Ölçeği" ve "Frommelt Ölmekte Olan Bireye Bakım Verme Tutumu Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS for Windows 22 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde ikili grupların karşılaştırılmasında bağımsız gruplarda t testi, çoklu grupların karşılaştırılmasında Varyans Analizi, ilişkisel çıkarımlarda Pearson Korelasyon Analizi ve Sperman Korelasyon Analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmamıza katılan hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması 21.13±2.36'dır. Öğrencilerin %78.9'u kadın, %7.9'unun ailesinde birinci derece yakınını kaybettiği, %4.1'inin babasını kaybettiği, %56.7'sinin hastanede klinik uygulamalarında ölüm ile karşılaştığı, ölümle karşılaştığında %84.2'sinin korku hissettiği ve %67.5'inin ölmekte olan hastaya bakım verirken zorlandığı tespit edilmiştir. Kadın öğrencilerin, ölümle ilgili eğitimleri yeterli bulmayanların ve ölmekte olan hastaya bakım vermede zorlanan öğrencilerin Tanatofobi ölçek puanları yüksek bulunmuştur. Hemşirelik öğrencilerinin tanatofobi düzeyleri yüksek seviyede, ölmekte olan bireye bakım verme tutumları orta düzeydedir. Tanatofobi ölçeği ile Frommelt Ölmekte Olan Bireye Bakım Verme Tutumu ölçeği arasında pozitif yönde, düşük düzeyde bir ilişki saptanmıştır.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin tanatofobi düzeyleri arttıkça ölmekte olan hastaya bakım verme tutumlarının da arttığı sonucuna varılmıştır. Hemşirelik öğrencilerinin ölüm ve ölmekte olan hastaya bakım verme konuları üzerinde farkındalıklarını arttıracak şekilde hemşirelik lisans eğitim programlarının düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bakımı, ölüm, öğrenci hemşire, tanatofobi, yaşam sonu dönem

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to examine the relationship between nursing students' thanatophobia levels and their attitudes towards caring for dying individuals.

Methods: This descriptive, correlational study was conducted with 342 nursing students studying in the nursing department of a university's faculty of health sciences between April and June 2024. After obtaining the necessary permissions for the study, data were collected via face-to-face interviews using the "Personal Information Form," the "Thanatophobia Scale," and the "Frommelt Scale for Attitudes Toward Caregiving for the Dying." The collected data were analyzed using the SPSS for Windows 22 package program. In data analysis, independent samples t-tests were used for comparisons of paired groups, Analysis of Variance for comparisons of multiple groups, and Pearson Correlation Analysis and Spermann Correlation Analysis for relational inference.

Results: The mean age of the nursing students participating in our study was 21.13±2.36. 78.9% of the students were female, 7.9% had lost a first-degree relative, 4.1% had lost their father, 56.7% had encountered death in hospital clinical practice, 84.2% felt fear when faced with death, and 67.5% had difficulty caring for dying patients. Higher Thanatophobia scale scores were found in female students, students who did not receive adequate death-related education, and students who had difficulty caring for dying patients. Nursing students had high thanatophobia levels, and their attitudes toward caring for the dying were moderate. A positive, low-level correlation was found between the Thanatophobia scale and the Frommelt Attitudes Toward Caring for the Dying Scale.

Conclusions: It was concluded that as nursing students' thanatophobia levels increased, their attitudes toward caring for dying patients also increased. It is recommended that undergraduate nursing programs be designed to increase nursing students' awareness of death and caregiving for dying patients.

Keywords: Nursing care, death, student nurse, thanatophobia, end of life

Atıf/Citation: Sevinç M, Bayrak B. (2025). Hemşirelik öğrencilerinin tanatofobi düzeyleri ile ölmekte olan hastaya bakım verme tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.72.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-056

Tekno-Güvensizlikten Hasta Güvenliğine: Hemşirelerde Teknostres Yaratıcılarının Hasta Güvenliği Tutumuna Etkisi

From Techno-Insecurity to Patient Safety: The Impact of Technostress Creators on Nurses' Attitudes Toward Patient Safety

Gamze Tunçer Ünver[1] Edanur Özden[2]

[1]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, gtuncer2312@gmail.com*
[2]*Çarşamba Devlet Hastanesi, Samsun, TÜRKİYE, edanurozden043@gmail.com*

ÖZ
Amaç: Bu araştırmanın amacı hemşirelerde teknostres yaratıcılarının hasta güvenliği tutumuna etkisinin belirlenmesidir.
Yöntem: Araştırma tanımlayıcı, kesitsel ve ilişki arayıcı tasarımda olup araştırmanın evreni Samsun'da bir devlet hastanesinde çalışan 315 hemşireden oluşmaktadır. Örneklem seçiminde; evreni bilinen örneklem hesaplama formülü kullanılmış ve 179 hemşire çalışmaya dahil edilmiştir. Veriler, 'Katılımcı Bilgi Formu', 'Sağlık Profesyonelleri için Teknostres Yaratıcıları Ölçeği' ve 'Hasta Güvenliği Tutum Ölçeği' aracılığıyla Eylül 2024-Şubat 2025 tarihi arasında toplanmıştır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulundan 31.05.2024 karar tarihli 2024-628 karar numarası ile etik kurul onayı ve sonrasında Samsun İl Sağlık Müdürlüğünden ve araştırmanın yürütüleceği kurumdan izinler alınmıştır. Verilerin analizinde IBM SPSS 25 programında tanımlayıcı istatistikler, parametrik karşılaştırmalı analizler, korelasyon ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.
Bulgular: Hemşirelerin teknostres yaratıcıları ölçeği alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde tekno-yüklenme alt boyutu (14,58±4,10); tekno-istila alt boyutu (10,33±3,58); tekno-karmaşıklık alt boyutu (12,74±2,80); tekno-güvensizlik alt boyutu ve son olarak tekno-belirsizlik alt boyut puan ortalaması ise (12,36±3,30) bulunmuştur. Hemşirelerin Hasta güvenliği tutum ölçeği puan ortalaması ise (128,49±25.38) olarak belirlenmiştir. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre sadece tekno-güvensizlik alt boyutu hemşirelerin hasta güvenliği tutumlarına ilişkin varyansın %64,6'sını açıklamıştır (F= 66,009; p<0,001; Düzeltilmiş R2=0,646).
Sonuç: Araştırma sonucunda hemşirelerin teknoloji kaynaklı stres unsurlarını yoğun olarak deneyimlediği ve hasta güvenliği tutumlarının düşük olduğu görülmüştür. Hemşirelerin işini kaybetme tehdidi altında hissetmesi olarak açıklanan tekno-güvensizliğin hemşirelerin hasta güvenliği tutumlarını olumlu etkilediği belirlenmiştir.
Anahtar Kelimeler: Hasta güvenliği, hemşire, teknoloji, tekno-güvensizlik, teknostres

ABSTRACT
Objective: This study aimed to determine the effects of technostress creators on patient safety attitudes in nurses.
Methods: The study employed a descriptive, cross-sectional, and correlational design, and the population consisted of 315 nurses working in a public hospital in Samsun. A sample calculation formula was used for sample selection, and 179 nurses were included in the study. Data were collected between September 2024 and February 2025 using the Participant Information Form, the Technostressors Scale for Healthcare Professionals, and the Patient Safety Attitude Scale. Ethics committee approval was obtained from the Ondokuz Mayıs University Social and Human Sciences Research Ethics Committee with the decision number 2024-628 dated 31.05.2024, and subsequently, permissions were obtained from the Samsun Provincial Health Directorate and the hospital where the research would be conducted. Descriptive statistics, parametric comparative analyses, correlation, and multiple linear regression analyses were used in data analysis using IBM SPSS 25.
Results: When the mean scores of the nurses on the Technostressors Scale for Healthcare Professionals were examined, the following were found: techno-overload (14.58±4.10); techno-invasion (10.33±3.58); techno-complexity (12.74±2.80); techno-insecurity, and finally techno-uncertainty (12.36±3.30). The mean score of the nurses on the Patient Safety Attitude Scale was determined as (128.49±25.38). According to the results of multiple linear regression analysis, only the techno-insecurşty sub-dimension explained 64.6% of the variance regarding nurses' patient safety attitudes (F= 66.009; p<0.001; Adjusted R2=0.646).
Conclusion: The study found that nurses scored higher than the average on each subscale of the technostressors scale and had low patient safety attitudes. Techno-insecurity, defined as nurses feeling threatened by job loss, was found to positively impact nurses' patient safety attitudes.
Keywords: Nurse, patient safety, technology, techno-insecurity, technostress

Atıf/Citation: Tunçer Ünver G, Özden E. (2025). Tekno-güvensizlikten hasta güvenliğine: Hemşirelerde teknostres yaratıcılarının hasta güvenliği tutumuna etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.73.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-057

Hemşirelik Öğrencilerinin Cerrahi Alan Enfeksiyonlarını Önlemeye Yönelik Bilgileri ile Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki

The Relationship Between Nursing Students' Knowledge of Surgical Site Infection Prevention and Their Attitudes Toward Evidence-Based Nursing

Elif Budak Ertürk[1]

[1]*Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE, ebudak@baskent.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin cerrahi alan enfeksiyonlarını (CAE) önlemeye yönelik bilgileri ve kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı ve ilişki aracı türdedir. Çalışmanın evrenini bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 2., 3. ve 4. Sınıf öğrencileri (N= 228), çalışmaya katılmayı kabul eden 162 öğrenci ise örneklemi oluşturmaktadır. Veriler, literatürden yararlanılarak oluşturulan "Tanıtıcı Özellikler Soru Formu", "Cerrahi alan enfeksiyonlarını önlemeye yönelik bilgi düzeyi formu" ve "Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizi SPSS 21 paket programında, tanımlayıcı istatistikler ve korelasyon analizinden yararlanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21,55 ± 1,62 olup, %88,9'u kadındır. Öğrencilerin %61,7'si ailesiyle birlikte yaşamakta, %48,1'i CAE hakkında eğitim aldığını belirtmekte ve %54,9'u bu konudaki bilgisini yeterli bulmaktadır. Katılımcıların %51,2'si klinik uygulamalarda CAE tanısı almış bir hasta ile karşılaştığını ifade etmiştir. Öğrencilerin CAE bilgi düzeyi toplam puan ortalaması 11,52 ± 3,99 olup, %57,4'ü başarılıdır. Katılımcıların Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutum Ölçeği toplam puan ortalaması 53,29 ± 10,26; inanç alt boyutu ortalaması 26,12 ± 6,28; uygulama niyeti alt boyutu 13,41 ± 3,06 ve duygular alt boyutu ortalaması ise 13,74 ± 4,24'tür. CAE bilgi düzeyi toplam puanı ile kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutum ölçeği toplam puanı ($r = 0,552$; $p < 0,001$), inanç ve beklenti ($r = 0,435$; $p < 0,001$), niyet ($r = 0,395$; $p < 0,001$) ve duygu ($r = 0,405$; $p < 0,001$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde orta düzeyde ilişkiler bulunmuştur.

Sonuç: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin CAE bilgi düzeyine göre yarısından fazlasının başarılı olduğu, CAE bilgi düzeyi arttıkça, kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumlarının da anlamlı düzeyde arttığı bulunmuştur. Bu doğrultuda, hemşirelik öğrencilerinin CAE konusunda bilgi düzeylerini artırmaya ve kanıta dayalı uygulamalara yönelik olumlu tutumlarını desteklemeye yönelik eğitim programlarının güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cerrahi alan enfeksiyonları, hemşirelik öğrencileri, kanıta dayalı uygulamalar, tutum

ABSTRACT

Objective: This study aimed to examine the relationship between nursing students' knowledge of surgical site infection (SSI) prevention and their attitudes toward evidence-based nursing.

Methods: This descriptive and correlational study was conducted with second-, third-, and fourth-year nursing students (N=228) at a foundation university, with a final sample of 162 students who agreed to participate. Data were collected using the "Descriptive Characteristics Questionnaire" and the "Knowledge Assessment Form on Surgical Site Infection Prevention," both of which were developed relevant literature, and the "Attitudes Toward Evidence-Based Nursing Scale." Data analysis was conducted using SPSS 21.0 software, with descriptive statistics and Pearson correlation analysis applied.

Results: The mean age of the participants was 21.55 ± 1.62 years, and 88.9% were female. While 61.7% lived with their families, 48.1% reported receiving education about SSIs, and 54.9% considered their knowledge sufficient. Additionally, 51.2% stated that they had encountered a patient with an SSI during clinical practice. The mean total score for SSI knowledge was 11.52 ± 3.99, with 57.4% of the students evaluated as successful. The mean total score on the Attitudes Toward Evidence-Based Nursing Scale was 53.29 ± 10.26. Subscale scores were 26.12 ± 6.28 for belief, 13.41 ± 3.06 for intention of practice, and 13.74 ± 4.24 for emotions. Statistically significant and moderately positive correlations were found between SSI knowledge and the total score of the attitude scale ($r = 0.552$; $p < 0.001$), as well as with the belief and expectation ($r = 0.435$; $p < 0.001$), intention ($r = 0.395$; $p < 0.001$), and emotion ($r = 0.405$; $p < 0.001$) subscales.

Conclusion: In this study, it was found that more than half of nursing students were successful according to their SSIs knowledge level, and that their attitudes toward evidence-based nursing increased significantly as their SSI knowledge level increased. In this regard, it is recommended that educational programs be strengthened to increase nursing students' knowledge of SSI and support their positive attitudes toward evidence-based practices.

Keywords: Attitude, evidence-based practice, surgical site infections, nursing students

Atıf/Citation: Budak Ertürk E. (2025). Hemşirelik öğrencilerinin cerrahi alan enfeksiyonlarını önlemeye yönelik bilgileri ile kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumları arasındaki ilişki. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.74.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-058

Meslektaş Dayanışmasının Hemşirelerin Tıbbi Hata Tutumlarına Etkisi

The Effect of Colleague Solidarity on Nurses' Medical Error Attitudes

Ayşe Şevval Patkavak[1] Nilgün Göktepe[2]

[1] *Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, p.a.sevval@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nilgungoktepe@odu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, meslektaş dayanışmasının hemşirelerin tıbbi hata tutumlarına etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tasarımda yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Karadeniz bölgesinde hizmet veren bir devlet hastanesinde çalışan, araştırmaya katılmayı kabul eden ve dahil edilme kriterlerini taşıyan 225 hemşire oluşturmuştur. Araştırmanın verileri etik kurul ve kurum izinleri alındıktan sonra, Bireysel ve Mesleki Özellikler Soru Formu, Hemşirelerde Meslektaş Dayanışması Ölçeği ve Tıbbi Hatalarda Tutum Ölçeği ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak 4 Ekim- 31 Aralık 2024 tarihleri aralığında toplanmıştır. Veriler SPSS V23 ve R programı ile analiz edilmiş ve anlamlılık oranı $p<0,05$ olarak belirlenmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalamaları 39,73±8,65 olup %84,9'u kadındır. Hemşirelerin Hemşirelerde Meslektaş Dayanışması Ölçeği toplam puan ortalamasının 97,26±10,56 olduğu ve en yüksek puanın duygusal dayanışma (39,37±4,34) alt boyutundan alındığı, Tıbbi Hatalarda Tutum Ölçeği puan ortalamasının 3,69±0,36 olduğu ve en yüksek puanın tıbbi hata nedenleri (3,85±0,51) alt boyutundan alındığı saptanmıştır. Bu araştırmada hemşirelerin meslektaş dayanışmalarının iyi düzeyde ve tıbbi hata tutumlarının olumlu olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin meslektaş dayanışması ile tıbbi hata tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve zayıf bir ilişki saptanmıştır ($p<0,001$). Tıbbi hatalarda tutum ölçeğinin toplam puanına etki eden bağımsız değişkenler Robust regresyon analizi ile incelenmiş, hemşirelerde meslektaş dayanışmanın tıbbi hatalarda tutumu (‰) 8 oranında açıkladığı belirlenmiştir ($p<0,001$).

Sonuç: Araştırma sonucuna göre, hemşirelerin meslektaş dayanışmalarının artmasının, tıbbi hata tutumlarını arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda hemşirelerin tıbbi hata tutumlarının arttırılması adına gereken stratejilerin geliştirilmesi ve uygulanması meslektaş dayanışması için yarar sağlayıcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Dayanışma, hemşire, meslektaş dayanışması, tıbbi hata tutumu, tutum

ABSTRACT

Objective: This research was conducted to determine the effect of colleague solidarity on the medical nurses' attitudes toward medical errors.

Methods: This research employed a descriptive, cross-sectional design. The research sample consisted of 225 nurses working at a public hospital in the Black Sea region who agreed to participate in the study and met the inclusion criteria. Data were collected between October 4 and December 31, 2024, after obtaining approval from the ethics committee and institutional approvals, using the Individual and Professional Characteristics Questionnaire, Colleague Solidarity of Nurses' Scale, and the Attitude Scale Towards Medical Errors, using face-to-face interviews. Data were analyzed using SPSS V23 and R programs, and a significance level of $p<0.05$ was determined.

Results: The mean age of the nurses participating in the study was 39.73±8.65 and 84.9% were female. It was determined that the total mean score of the nurses on the Colleague Solidarity of Nurses' Scale was 97.26±10.56 and the highest score was obtained from the emotional solidarity (39.37±4.34) sub-dimension, and the mean score of the Attitude Scale Towards Medical Errors was 3.69±0.36 and the highest score was obtained from the causes of medical errors (3.85±0.51) sub-dimension. In this study, it was determined that nurses' collegiality was at a good level and their attitudes towards medical errors were positive. A statistically significant, positive and weak relationship was found between the collegiality of the nurses and their attitudes towards medical errors ($p<0.001$). The independent variables affecting the total score of the attitude scale on medical errors were examined with Robust regression analysis, and it was determined that collegiality among nurses explained the attitude towards medical errors at a rate of 8 (‰) ($p<0.001$).

Conclusion**:** According to the research results, it was concluded that increasing the collegiality of nurses increased their attitudes towards medical errors. Therefore, developing and implementing strategies to improve nurses' attitudes toward medical errors may be beneficial for fostering collegiality.

Keywords: Solidarity, nurse, colleague solidarity, medical error attitude, attitude

Atıf/Citation: Patkavak AŞ, Göktepe N. (2025). Meslektaş dayanışmasının hemşirelerin tıbbi hata tutumlarına etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.75.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-059

Karşılanamayan Hemşirelik Bakımının Kanser Hastalarının Hemşirelik Bakımından Duydukları Memnuniyet ve Hemşirelere Güven Üzerindeki Etkisi

The Effect of Missed Nursing Care on Cancer Patients' Satisfaction with Nursing Care and Trust in Nurses

Necip Hanci[1] Sergül Duygulu[2]

[1]İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE, necip.hanci@inonu.edu.tr
[2]Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE, sduygulu@hacettepe.edu.tr

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, karşılanamayan hemşirelik bakımının (KHB) kanser hastalarının hemşirelik bakımından duydukları memnuniyet ve hemşirelere olan güveni üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı bu çalışma, Türkiye'de bir üniversiteye bağlı Onkoloji Hastanesi'nin Tıbbi Onkoloji birimlerinde yatan 228 kanser hastası ile yürütülmüştür. Veriler, Hasta Bilgileri Formu, Karşılanamayan Bakım Anketi-Hasta (KBAH), Newcastle Hemşirelik Bakım Memnuniyet Ölçeği (NHBMÖ) ve Hemşirelere Güven Ölçeği (HGÖ) kullanılarak 26 Aralık 2022 – 30 Ağustos 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Betimleyici ile parametrik ve non-parametrik istatistikler SPSS 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Ortalama puanlar; karşılanamayan iletişim için 1.68±0.70, karşılanamayan temel bakım için 3.85±1.19, NHBMÖ için 91.90±4.95 ve HGÖ için 28.15±2.20 olarak bulunmuştur. Karşılanamayan iletişim ile hemşirelik bakımından memnuniyet ($r=-0.245$, $p<0.05$) ve hemşirelere güven ($r=-0.208$, $p<0.05$) arasında zayıf ve negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Karşılanamayan temel bakım ile her iki değişken arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$). Regresyon analizinde, karşılanamayan iletişim kanser hastalarının hemşirelik bakımından memnuniyetini ($t=-3.743$, $p<0.05$, $B=-1.748$) ve hemşirelere güvenini ($t=-2.974$, $p<0.05$, $B=-0.622$) negatif yönde anlamlı şekilde etkilerken karşılanamayan temel bakım her ikisini de etkilememiştir ($p>0.05$).

Sonuç: Çalışmamızda, karşılanamayan iletişim puan ortalaması düşük, karşılanamayan temel bakım puan ortalaması ise yüksek bulunmuştur. Kanser hastalarının hemşirelik bakımına yönelik memnuniyet düzeyi ile hemşirelere duydukları güven düzeyinin yüksek olduğu saptanmıştır. Korelasyon ve regresyon analizleri, karşılanamayan iletişimin hemşirelik bakımından memnuniyet ve hemşirelere güven ile negatif yönde ilişkili olduğunu ve her iki değişkeni de anlamlı düzeyde azalttığını göstermiştir. Buna karşın, karşılanamayan temel bakımın bu değişkenlerle anlamlı bir ilişkisinin veya etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Bulgular, karşılanamayan iletişimin azaltılmasının hasta memnuniyeti ve güvenini artırmada kritik olduğunu ortaya koymaktadır. Yönetici hemşireler ve sağlık kuruluşları, karşılanamayan iletişimin kanser hastalarının hemşirelik bakımından memnuniyetini ve hemşirelere olan güvenini nasıl etkilediğini dikkate almalı ve bu sorunu ortadan kaldırmak için onkoloji hemşireleri ile iş birliği içinde etkili düzenlemeler ve stratejiler geliştirmelidir. Ayrıca, yüksek düzeydeki karşılanamayan temel bakım da göz ardı edilmemeli ve temel bakım gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik çabalar artırılmalıdır. Her iki konunun da ele alınması, hasta sonuçlarının iyileştirilmesi ve hemşirelik bakım kalitesinin artırılması açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Kanser hastası, hemşire, karşılanamayan hemşirelik bakımı, hemşirelik bakımından memnuniyet, hemşirelere güven

ABSTRACT

Objective: This study aims to examine the effect of missed nursing care (MNC) on cancer patients' satisfaction with nursing care and trust in nurses.

Methods: This descriptive and correlational study was conducted with 228 cancer patients hospitalized in the Medical Oncology units of a university-affiliated Oncology Hospital in Türkiye. Data were collected between December 26, 2022, and August 30, 2023, using the Patient Information Form, the MISSCARE Survey-Patient (MCSP), the Newcastle Satisfaction with Nursing Care Scale (NSNCS), and the Trust in Nurses Scale (TNS). Descriptive, parametric, and non-parametric statistics were analyzed using the SPSS 25.0.

Results: Mean scores were 1.68±0.70 for misscare-communication, 3.85±1.19 for misscare-basic care, 91.90±4.95 for NSNCS, and 28.15±2.20 for TNS. Misscare-communication was weakly and negatively correlated with satisfaction with nursing care ($r=-0.245$, $p<0.05$) and trust in nurses ($r=-0.208$, $p<0.05$). No significant correlation was found between misscare-basic care and either variable ($p>0.05$). Regression analysis indicated that misscare-communication significantly and negatively predicted satisfaction with nursing care ($t=-3.743$, $p<0.05$, $B=-1.748$) and trust in nurses ($t=-2.974$, $p<0.05$, $B=-0.622$), while misscare-basic care had no significant effect on either ($p>0.05$).

Conclusion: The mean score for misscare-communication was low, whereas the mean score for misscare-basic care was high. Satisfaction with nursing care and trust in nurses were found to be high among cancer patients. Correlation and regression analyses revealed that misscare-communication was negatively associated with, and significantly reduced, both satisfaction with nursing care and trust in nurses. In contrast, misscare-basic care showed no significant relationship or effect. These findings highlight the critical importance of reducing misscare-communication to improve patient satisfaction and trust. Nurse managers and healthcare institutions should acknowledge how misscare-communication affects cancer patients' satisfaction with nursing care and trust in nurses, and prioritize eliminating this issue by working with oncology nurses to develop effective regulations and strategies. The high rate of misscare-basic care should also not be ignored, and efforts should target meeting basic care needs. Addressing both is crucial for improving patient outcomes and raising nursing care quality.

Keywords: Cancer patient, nurse, missed nursing care, satisfaction with nursing care, trust in nurses

Atıf/Citation: Hancı N, Duygulu S. (2025). Karşılanamayan hemşirelik bakımının kanser hastalarının hemşirelik bakımından duydukları memnuniyet ve hemşirelere güven üzerindeki etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.76.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-060

Hemşirelerde Politik Becerinin Kariyer Geleceği Algısı Üzerine Etkisi

The Effect of Political Skills on The Perception of Career Future İn Nurses

Satı Birbudak[1] Şehrinaz Polat[2]

[1]*Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp Ve Damar Cerrahisi Eğitim Araştırma Hastanesi, İstanbul, TÜRKİYE, sati.birbudak@gmail.com*
[2]*İstanbul Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, polats@istanbul.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, hemşirelerin kişisel ve mesleki özellikleri ile politik becerilerinin kariyer geleceği algılarını etkileyip etkilemediğini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırmada, kesitsel ve tanımlayıcı yöntem kullanıldı. Çalışma, Türkiye'de hastanelerde görev yapan hemşirelerle 01.07.2023–01.07.2024 tarihleri arasında yapıldı. Çalışmanın örneklemini 506 hemşire oluşturdu. Politik beceri ölçeği, kariyer geleceği ölçeği ve hemşire tanıtım formu kullanıldı. Etik kurul onayı ve katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alındı.

Bulgular: Tanıtıcı özelliklerine göre hemşirelerin politik beceri düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı derecede bir ilişki varlığı saptanmadı ($p>0.05$). Hemşirelerin yaş ($r=-0.118$; $p=0.008$), mesleki deneyimi ($r=-0.159$; $p<0.001$) ve eğitim düzeyi ($F=3.474$; $p=0.016$) arttıkça kariyer geleceği algılarının azaldığı saptandı.

Hemşirelerin politik beceri ve kariyer geleceği algı toplam düzeyi sırasıyla 93.48±11.02 ve 99.40±8.61 puan olarak hesaplandı. Hemşirelerin kariyer geleceği algı düzeyi ile toplam politik beceri ($r=0.382$), ilişki ağı kurma ($r=0.369$), samimi görünme ($r=0.333$), sosyal zeka ($r=0.174$) ve kişilerarası etki ($r=0.214$) ilişkili politik beceri düzeyleri arasında pozitif yönlü bir ilişki varlığı olduğu saptandı ($p<0.001$). Kurulan yapısal eşitlik modelinin yol katsayıları incelendiğinde; hemşirelerin politik becerilerinin, kariyer geleceği algılarını istatistiksel olarak anlamlı derecede arttırdığı saptandı ($\beta=0.387$; $p<0.001$). Bununla birlikte modelde, yaş, mesleki deneyim ve eğitim düzeyinin hemşirelerin kariyer geleceği algısı üzerindeki etkisinin istatistiksel olarak anlamlı derecede olmadığı saptandı ($p>0.05$).

Sonuç: Bu çalışma, hemşirelerin politik becerilerindeki artışın, hemşirelerin kariyerlerine ilişkin gelecek beklentilerini ve algılarını olumlu yönde güçlendirdiğine işaret etmektedir. Çalışma, politik becerinin kariyer geleceği algısını tahmin ettiği saptandı. Ayrıca, İlişki ağı kurma ve kişilerarası etki ilişkili politik becerilerin kariyer uyumluluğunu; samimi görünme ilişkili politik becerinin kariyer iyimserliğini ve kişilerarası etki ilişkili politik becerinin bilgi arama ilişkili kariyer geleceğini olumlu yönde etkilediği saptandı.

Anahtar Kelimeler: Politik beceri, kariyer iyimserliği, piyasalara ilişkin bilgi, hastane, hemşire

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to find out whether personal, professional characteristics and political skills of nurses affect their perceptions of career future.

Methods: Cross-sectional and descriptive method was used in the study. The study was conducted with nurses working in hospitals in Türkiye between 01.07.2023–01.07.2024. The sample of the study consisted of 506 nurses. Political skills scale, career future scale and nurse introduction form were used. Ethics committee approval and informed consent were obtained from the participants.

Results: There was no statistically significant relationship between the political skill level of nurses according to their descriptive characteristics ($p>0.05$). It was found that nurses' perceptions of career future decreased with increasing age ($r=-0.118$; $p=0.008$), professional experience ($r=-0.159$; $p<0.001$) and educational level ($F=3.474$; $p=0.016$).

The total level of nurses' political skills and career prospect perception were calculated as 93.48±11.02 and 99.40±8.61 points, respectively. It was found that there was a positive correlation between the level of nurses' perception of career future and total political skill ($r=0.382$), relationship networking ($r=0.369$), appearing sincere ($r=0.333$), social intelligence ($r=0.174$) and interpersonal influence ($r=0.214$) related political skill levels ($p<0.001$). When the path coefficients of the structural equation model were analysed, it was found that nurses' political skills increased their perception of career future statistically significantly ($\beta=0.387$; $p<0.001$). However, in the model, it was found that the effect of age, professional experience and education level on nurses' perception of career future was not statistically significant ($p>0.05$).

Conclusion: This study indicates that the increase in nurses' political skills positively strengthens their future expectations and perceptions of their careers. The study found that political skills predicted the perception of career future. In addition, relationship networking and interpersonal influence-related political skills positively influenced career adaptability; sincerity-related political skill positively influenced career optimism; and interpersonal influence-related political skill positively influenced

Keywords: Political skills, career optimism, market knowledge, hospital, nurse

Atıf/Citation: Birbudak S, Polat Ş. (2025). Hemşirelerde politik becerinin kariyer geleceği algısı üzerine etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.77.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-061

Geleceğin Hemşireleri İçin Yapay Zekâ Eğitimi: Hemşirelik Eğitim Programında Yapay Zekâ Derslerinin Güncel Durumu

Artificial Intelligence Education for Future Nurses: The Current Status of Artificial Intelligence Courses in Nursing Education Programs

Menevşe Yıldırım[1] Hasan Fehmi Dirik[2] Şeyda Seren İntepeler[3]

[1]*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Muğla, TÜRKİYE, menevseyildirim@mu.edu.tr*
[2]*Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Muğla, TÜRKİYE, fehmi.dirik@deu.edu.tr*
[3]*Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Muğla, TÜRKİYE, seyda.seren@deu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Hemşirelikte yapay zekâ kullanımı, klinik karar destek sistemlerinden bakım planlamasına kadar geniş bir yelpazede hızla yaygınlaşmaktadır. Bu nedenle, bu teknolojilere yönelik bilgi ve becerilerin lisans düzeyinde kazandırılması, gelecekteki sağlık hizmetlerinde hemşirelerin etkin ve güvenli rol alabilmesi için kritik önemdedir. Ayrıca çok disiplinli çalışmalar ve hatta gelecekte bakım uygulamalarını güçlendirecek ürünlerin geliştirilmesine de katkı sağlayacaktır. Bu çalışma, devlet ve vakıf üniversitelerinin hemşirelik bölümlerinde yapay zekâ ve ilişkili derslerin müfredattaki güncel durumunu belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Tanımlayıcı nitel tasarımda gerçekleştirilen araştırmanın verileri, Temmuz-Ağustos 2025 tarihlerinde toplanmıştır. Yükseköğretim Program Atlası'nda yer alan üniversitelerin hemşirelik bölümlerinin (n=173) web sitelerindeki öğretim planları doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Yapay zekâ ve ilişkili konulara yönelik derslerin adı, dağılımı, sınıf düzeyi ve zorunlu/seçmeli durumları analiz edilmiştir.

Bulgular: Öğretim planlarında "Yapay Zekâ", "Hemşirelikte Yapay Zekâ", "Sağlıkta Yapay Zekâ Uygulamaları", "Veri Bilimi", "Büyük Veri Analitiği", "Makine Öğrenmesi", "Robotik Kodlama" gibi toplam 45 (%26) ders bulunmaktadır. Dersler çoğunlukla ikinci ve üçüncü sınıfta ve seçmeli kategorisindedir; sadece dört ders zorunludur. Yapay zekâ veya ilişkili derslerin müfredata entegrasyonu özel üniversitelerde daha yaygın (%38), devlet üniversitelerinde ve yüksekokullarda daha sınırlı (%24-14) kalmaktadır. Özel üniversitelerde simülasyon, dijital dönüşüm ve blok zincir gibi yenilikçi konular öne çıkarken, devlet üniversitelerinde sağlıkta yapay zekâ uygulamaları ve robotik kodlama dersleri; yüksekokullarda ise yapay zekâ eğitimi temel düzeyde ve sektör odaklı uygulamalarla yer almaktadır.

Sonuç: Araştırma bulguları, hemşirelik lisans programlarında yapay zekâ ve ilişkili derslerin sınırlı sayıda yer aldığını ve çoğunluğunun seçmeli olduğunu göstermektedir. Bu durum, yapay zekanın sağlık bilimleri müfredatında henüz standart bir zorunlu içerik olarak yer almadığını ve bu alanın gelişmeye açık olduğunu göstermektedir. Zorunlu ders oranının düşük olması, tüm öğrencilerin asgari yapay zekâ okuryazarlığı kazanmasını engelleyebilmektedir. Hemşirelik eğitiminde yapay zekâ temelli derslerin çekirdek müfredata entegrasyonu, uygulamalı öğrenme yöntemlerinin kullanılması ve disiplinler arası iş birliğinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, hemşirelik eğitimi, müfredat, niteleyici araştırma, yapay zekâ

ABSTRACT

Objective: Artificial intelligence (AI) in nursing rapidly expands across a broad spectrum, ranging from clinical decision support systems to care planning. Therefore, equipping nursing undergraduates with relevant knowledge and skills is critical to ensure their effective and safe role in future healthcare environments. Additionally, this education will facilitate multidisciplinary collaboration and contribute to the future innovative care. This study examines the current status of AI and related courses in the curricula of nursing departments at state and private universities.

Methods: This descriptive qualitative study collected data between July and August 2025. Curricula from 173 nursing programs were analyzed through document analysis of official university websites. The study evaluated course titles, distribution, academic year levels, and mandatory or elective status.

Results: Forty-five courses (26%) related to AI—including "Artificial Intelligence," "AI in Nursing," "AI Applications in Healthcare," "Data Science," "Big Data Analytics," "Machine Learning," and "Robotic Coding" were identified. These courses were primarily offered electives in the 2nd and 3rd academic years, with only four mandatory courses. Integrating AI-related courses was more prevalent in private universities (38%) than in state universities and vocational schools (24–14%). Innovative topics such as simulation, digital transformation, and blockchain were prominent in foundation universities; state universities focused more on AI applications in healthcare and robotic coding; vocational schools provided basic and industry-oriented AI education.

Conclusion: The findings indicate that AI and related courses are limited and largely elective in undergraduate nursing programs. This suggests that AI has not yet become a standard compulsory component of health sciences curricula. The low proportion of mandatory courses may limit all students from achieving minimum AI literacy. It is recommended that AI-based courses be integrated into core nursing curricula, use practical learning methods, and enhance interdisciplinary collaboration.

Keywords: Artificial intelligence, curriculum, nursing, nursing education, qualitative research

Atıf/Citation: Yıldırım M, Dirik HF, İntepeler ŞS. (2025). Geleceğin hemşireleri için yapay zekâ eğitimi: Hemşirelik eğitim programında yapay zekâ derslerinin güncel durumu. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.78.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-062

Dahili ve Cerrahi Kliniklerinde Yatan Hastaların Manevi Çelişki Durumlarının Dine Yönelik Tutumlarına Etkisi

The Effect of Spiritual Conflict on Attitudes Towards Religion among Patients Hospitalized in Internal Medicine and Surgery Clinics

Papatya Karakurt[1] Şeyda Yetginler Memiş[2] Meryem Fırat[3] Nupelda Kaya[4]

[1]Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan, TÜRKİYE, pkarakurt@erzincan.edu.tr
[2]Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan, TÜRKİYE, seyda_ytgnlr@hotmail.com
[3]Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan, TÜRKİYE, meryemfirat@hotmail.com
[4]Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan, TÜRKİYE, npldkaya321@gmail.com

ÖZ

Amaç: Bu araştırma dahili ve cerrahi kliniklerinde yatan hastaların manevi çelişki durumlarının dine yönelik tutumlarına etkisini belirlenmek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı türde olan bu araştırmanın evrenini Nisan-Haziran 2025 tarihleri arasında Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesinin dahili ve cerrahi kliniklerde yatan 18 yaş üstü bireyler oluşturdu. Araştırmada herhangi bir örneklem seçim yöntemi kullanılmadı, araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden ve araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 300 hasta araştırma kapsamına alındı. Verilerin toplanmasında tanıtıcı özellikler formu, Manevi Çelişki Ölçeği ve OK-Dini Tutum Ölçeği kullanıldı. Verilerin analizinde sayılar, yüzdelikler, ortalama, standart sapma, korelasyon analizi ve regresyon kullanıldı.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan hastaların yaş ortalamasının 37.04±12.01, %51.3'ünün erkek, %43.7'sinin lise mezunu, %61'inin evli olduğu ve %59'unun il merkezinde yaşadığı belirlendi. Katılımcıların %58.3'ü çalışmakta, %53'ünün geliri giderine denk, %51.3'ü sigara kullanmakta ve %66.3'ünün kronik hastalığı bulunmamaktadır. Hastalar Manevi Çelişki ölçek toplamından 35.47±9.60 ve Dini Tutum ölçek toplamından 33.05±7.73 puan aldı. Hastaların Manevi Çelişki Ölçeği toplam puanı ile Bilgi, Duygu, Davranış, Tanrı İnancı alt boyut puanları ve Dini Tutum Ölçek toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki bulundu.

Sonuç: Araştırmaya katılan hastaların manevi çelişki durumlarının dini tutumlarını etkilediği, manevi çelişki durumu artıkça dine yönelik tutumlarının da arttığı görülmektedir. Hemşirelerin hastalara bakım verirken hastaların manevi çelişki durumlarının farkında olarak bakım vermeleri ve kültürel yönlerini göz ardı etmemeleri önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Manevi çelişki, dini tutum, hemşirelik

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the impact of spiritual conflicts among patients hospitalized in internal medicine and surgical clinics on their attitudes toward religion.

Methods: This descriptive study's population consisted of individuals over the age of 18 admitted to the internal medicine and surgical clinics of Mengücek Gazi Training and Research Hospital between April and June 2025. No sampling method was used in the study. 300 patients who volunteered to participate and met the inclusion criteria were included in the study. Data were collected using a descriptive characteristics form, the Spiritual Conflict Scale, and the OK-Religious Attitude Scale. Data analysis included numbers, percentages, means, standard deviations, correlation analysis, and regression.

Results: The mean age of the patients included in the study was 37.04±12.01, 51.3% were male, 43.7% were high school graduates, 61% were married, and 59% lived in the city center. 58.3% of the participants were employed, 53% had income equivalent to their expenses, 51.3% were smokers, and 66.3% had no chronic disease. Patients scored 35.47±9.60 on the Spiritual Conflict scale and 33.05±7.73 on the Religious Attitude scale. A statistically significant, positive, and low-level correlation was found between the patients' total Spiritual Conflict Scale score, the Knowledge, Emotion, Behavior, Belief in God subscale scores, and the total Religious Attitude Scale score. A 1-unit increase in the Spiritual Conflict score resulted in a 0.292-unit increase in the Attitude Towards Religion score.

Conclusion: The study revealed that the spiritual conflict of the patients affected their religious attitudes, and as their spiritual conflict increased, their attitudes toward religion also increased. It is important for nurses to be aware of their patients' spiritual conflict and not ignore their cultural aspects when providing care.

Keywords: Spiritual conflict, religious attitude, nursing

Atıf/Citation: Karakurt P, Yetginler Memiş Ş, Fırat M. Kaya N. (2025). Dahili ve cerrahi kliniklerinde yatan hastaların manevi çelişki durumlarının dine yönelik tutumlarına etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.79.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-063

Geriatri Hastalarına Bakım Veren Hemşirelerin Etik Kaygılarının Belirlenmesi

Identification of Ethical Concerns Among Nurses Providing Care to Geriatric Patients

Elanur Uludağ[1] Zeynep Kızıltaş[2] Sevda Oğuz[3] Handan Huğala[4]

[1]Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, elnr.uldg@gmail.com
[2]Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, zeynep.kiziltas929@gmail.com
[3]Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, oguzsevdaa.56@gmail.com
[4]Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, handanhugala6161@gmail.com

ÖZ

Amaç: Çalışmanın amacı, geriatri hastalarına bakım veren hemşirelerin yaşadıkları etik kaygıları ve bu kaygılarla baş etme stratejilerini belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve nitel desende yürütülen araştırmanın verileri Temmuz–Aralık 2024 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Çalışma, 18 yaşından büyük, en az 6 ay mesleki deneyime sahip, geriatri hastalarına daha önce bakım vermiş ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 14 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan demografik bilgi formu ve açık uçlu sorular aracılığıyla elde edilmiştir. Görüşmelerden elde edilen nitel veriler, tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiş ve MAXQDA yazılımı ile düzenlenmiştir.

Bulgular: Analiz sonucunda dört ana tema ve sekiz alt tema belirlenmiştir. Ana temalar; (a) Hemşirelik mesleğine bakış ve geleceği, (b) Etik kaygı ve karar verme süreçleri, (c) Hatalar ve etik sorumluluk, (d) Yaşlı hastalara özgü etik kaygılar şeklindedir. Hemşireler, mesleğin geleceğine dair karamsar (yönetimsel kısıtlamalar, liyakat eksikliği, çalışan haklarının korunmaması) ve umut verici (artmış eğitim seviyesi, mesleki gelişim olanakları) görüşler bildirmiştir. Etik kaygıların en sık nedenleri mahremiyetin korunması, yarar sağlama/zarar vermeme ve yoğun empati kurma olarak belirtilmiştir. Hatalar karşısında hemşireler genellikle durumu kabul ederek hasta güvenliği odaklı çözüm yollarına yönelmiş; yaşlı hastalara bakımda ise empati, insan onurunu koruma, mahremiyet ve bilgi gizliliği öncelikli değerler olmuştur.

Sonuç: Bulgular, geriatri hemşireliğinde etik kaygıların yalnızca mesleki uygulamaları değil, hasta bakımının kalitesini ve güvenliğini de doğrudan etkilediğini ortaya koymaktadır. Etik duyarlılığın güçlendirilmesi, empati temelli bakım anlayışının desteklenmesi ve yönetimsel iyileştirmeler, hemşirelerin etik karar verme kapasitesini artırarak yaşlı hastalara sunulan bakımın insani ve mesleki standartlarını yükseltecektir.

Anahtar Kelimeler: Empati, etik kaygı, geriatri hemşireliği, hasta güvenliği, hemşirelik bakımı, mahremiyet

ABSTRACT

Objective: This study aimed to identify the ethical concerns experienced by nurses caring for geriatric patients and the strategies they employ to cope with these concerns.

Methods: This descriptive and qualitative study was conducted between July and December 2024 using face-to-face interviews. The sample consisted of 14 nurses who were over 18 years of age, had at least six months of professional experience, had previously provided care to geriatric patients, and voluntarily agreed to participate. Data were collected using a demographic information form developed by the researchers based on literature and open-ended interview questions. The qualitative data obtained from the interviews were analyzed thematically and organized using MAXQDA software.

Results: Analysis revealed four main themes and eight sub-themes: (a) Perceptions of the nursing profession and its future, (b) Ethical concerns and decision-making processes, (c) Errors and ethical responsibility, and (d) Ethical concerns specific to elderly patients. Nurses expressed both pessimistic views (administrative constraints, lack of meritocracy, insufficient protection of employee rights) and optimistic views (higher education levels, opportunities for professional development) regarding the future of the profession. The most common sources of ethical concerns were protecting patient privacy, adhering to the principle of beneficence/non-maleficence, and experiencing intense empathy. When errors occurred, nurses generally acknowledged them and prioritized patient safety–oriented solutions. In caring for elderly patients, empathy, respect for human dignity, privacy, and confidentiality emerged as core values.

Conclusion: The findings indicate that ethical concerns in geriatric nursing influence not only professional practice but also the overall quality and safety of patient care. Enhancing ethical sensitivity, fostering an empathy-based approach to care, and implementing supportive managerial strategies can strengthen nurses' ethical decision-making capacity and raise both the humanistic and professional standards of care for elderly patients.

Keywords: Empathy, ethical concerns, geriatric nursing, patient safety, nursing care, privacy

Atıf/Citation: Uludağ E, Kızıltas Z, Oğuz S, Huğala H. (2025). Geriatri hastalarına bakım veren hemşirelerin etik kaygılarının belirlenmesi. *2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi*, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.80.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-064

Kronik Hastalığı Olan Bireylerde Özbakım Yönetimi ve Farkındalığın İlaç Uyumuna Etkisi

The Effect of Self-Care Management and Awareness on Medication Adherence in Individuals with Chronic Diseases

Papatya Karakurt[1] Meryem Fırat[2] Buse Nur Gedik[3]

[1]*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan, TÜRKİYE, pkarakurt@erzincan.edu.tr*
[2]*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan, TÜRKİYE, meryemfirat@hotmail.com*
[3]*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan, TÜRKİYE, busenurgedik.1997@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın amacı, kronik hastalığı olan bireylerde özbakım yönetimi ve bilinçli farkındalık düzeylerinin ilaç tedavisine uyum üzerindeki etkisini incelemek ve bu değişkenler arasındaki ilişkileri değerlendirmektir.

Yöntem: Bu tanımlayıcı araştırma, doğudaki bir üniversitenin eğitim ve araştırma hastanesinde, 18 yaş ve üzeri kronik hastalığı olan 365 bireylerle yürütülmüştür. Veriler, yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmış; Tanıtıcı Özellikler Formu, Kronik Hastalıklarda Öz Bakım Yönetimi Ölçeği, Bilinçli Farkındalık Ölçeği ve İlaç Uyumunu Bildirim Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan bireylerin yaş ortalaması 52.82±16.33 olup, %64.4'ü kadın, %80.8'i evli ve %82.7'si çocuk sahibidir. Katılımcıların %62.7'si düzenli doktor kontrolüne gitmekte ve %73.7'si ilaçlarını düzenli kullanmaktadır. Ölçeklerin puan ortalamaları Öz Bakım Yönetimi Ölçeği için 106.42±21.29, Bilinçli Farkındalık Ölçeği için 56.70±14.27 ve İlaç Uyumunu Bildirim Ölçeği için 21.49±4.31'dir. Eğitim, cinsiyet, medeni durum, çocuk sahibi olma, diyet uygulama, sigara kullanmama, düzenli kontrole gitme ve ilaçlarını düzenli kullanma durumlarına göre ölçek puanlarında anlamlı farklılıklar saptanmıştır ($p<0.05$). Özellikle evli, çocuk sahibi, düzenli kontrole giden ve ilaçlarını düzenli kullanan bireylerde öz bakım yönetimi, bilinçli farkındalık ve ilaç uyumu düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Regresyon analizine göre, öz bakım yönetimi puanının bilinçli farkındalık ve ilaç uyumunu pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Bu araştırmanın bulgularına göre, kronik hastalığı olan bireylerde öz bakım yönetimi düzeyinin bilinçli farkındalık ve ilaç uyumu ile pozitif ilişkili olduğu belirlenmiştir. Evli, çocuk sahibi, düzenli doktor kontrolüne giden ve ilaçlarını düzenli kullanan bireylerin öz bakım yönetimi, bilinçli farkındalık ve ilaç uyumu düzeyleri anlamlı şekilde daha yüksektir. Bu doğrultuda, kronik hastalığa sahip bireylerde öz bakım davranışlarını ve bilinçli farkındalık düzeyini destekleyecek eğitim ve danışmanlık programlarının yaygınlaştırılması; özellikle sağlık çalışanları tarafından bireylerin düzenli kontroller ve tedavi uyumuna yönelik farkındalıklarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kronik hastalık, özbakım yönetimi, bilinçli farkındalık, ilaç uyumu, hemşirelik

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to examine the effects of self-care management and conscious awareness levels on medication adherence in individuals with chronic diseases and to evaluate the relationships between these variables.

Methods: This descriptive study was conducted at a university training and research hospital in the east with 365 individuals aged 18 and over with chronic diseases. Data were collected via face-to-face interviews using the Descriptive Characteristics Form, the Chronic Disease Self-Care Management Scale, the Conscious Awareness Scale, and the Medication Adherence Reporting Scale. Data were analyzed using SPSS.

Results: The mean age of the individuals participating in the study was 52.82±16.33, 64.4% were female, 80.8% were married, and 82.7% had children. 62.7% of the participants went to a doctor regularly, and 73.7% took their medications regularly. The mean scores for the Self-Care Management Scale were 106.42±21.29, 56.70±14.27, and 21.49±4.31 for the Medication Adherence Reporting Scale. Significant differences were found in the scale scores according to education, gender, marital status, having children, being on a diet, not smoking, going to regular check-ups, and taking their medications regularly ($p<0.05$). It was found that self-care management, mindfulness, and medication adherence levels were particularly high in individuals who were married, had children, went to regular check-ups, and took their medications regularly. According to regression analysis, it was determined that the self-care management score positively affected conscious awareness and medication adherence ($p<0.05$).

Conclusion: According to the findings of this study, the level of self-care management in individuals with chronic illnesses was positively correlated with mindfulness and medication adherence. Individuals who are married, have children, attend regular doctor checkups, and take their medications regularly have significantly higher levels of self-care management, mindfulness, and medication adherence. Therefore, it is recommended that education and counseling programs be expanded to support self-care behaviors and mindfulness in individuals with chronic illnesses, and that healthcare professionals, in particular, conduct studies to increase individuals' awareness of regular checkups and treatment adherence.

Keywords: Chronic disease, self-care management, conscious awareness, medication adherence, nursing

Atıf/Citation: Karakurt P, Fırat M, Gedik BN. (2025). Kronik hastalığı olan bireylerde özbakım yönetimi ve farkındalığın ilaç uyumuna etkisi. *2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi*, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.81.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-065

Yoğun Bakım Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Hasta Teslim Sürecindeki Algılamaları ve Etkili İletişim Becerilerinin Belirlenmesi

Determining The Perceptions of Nurses Working in Intensive Care Units About the Patient Delivery Process and Their Effective Communication Skills

Gizem Barut Uslu[1] Papatya Karakurt[2]

[1]*Adana Şehir Hastanesi, Adana, TÜRKİYE, gizembarut @hotmail.com*
[2]*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan, TÜRKİYE, pkarakurt@erzincan.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin hasta teslim sürecindeki algılamaları ve etkili iletişim becerilerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde olan bu araştırmanın evrenini bir ilde hizmet veren 22 yoğun bakım ünitesinde çalışan toplam 465 hemşire oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 236 hemşire oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Hasta Teslim Değerlendirme Ölçeği ve Etkili İletişim Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ile bağımsız student t-test, ANOVA analizi ve Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin %65.3'ünün kadın, %53.4'ünün 29 yaş ve altında ve %90.7'sinin eğitim durumu lisans ve üzeridir. Hemşirelerin Hasta Teslim Değerlendirme Ölçeği puan ortalamalarının 67.76±11.54 ve İletişim Becerileri Ölçeği puan ortalamalarının 132.56±15.27 olduğu saptanmıştır. Hasta Teslim Değerlendirme Ölçeği ile Etkili İletişim Becerileri Ölçeği arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki saptanmıştır (r:0.280).

Sonuç: Hemşirelerin hasta teslim değerlendirme ve iletişim becerileri düzeylerinin orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin hasta teslimine ilişkin eğitim alma durumları, çalıştığı birimde hasta teslimi ile ilgili sorun yaşama durumları hasta teslim değerlendirilmesini; cinsiyet, mesleki deneyim, mesleki memnuniyet, çalışma şekli, etkili iletişim süreci eğitimi alma durumu ve ben dili eğitimi alma durumu da iletişim becerileri düzeylerini etkilediği saptanmıştır. Hemşirelerin hasta teslim değerlendirme ve iletişim becerileri düzeylerini etkileyebilecek farklı değişkenlerin araştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasta teslimi, hemşirelik, iletişim, nöbet teslimi

ABSTRACT

Objective: This research was conducted to determine the perceptions and effective communication skills of nurses working in intensive care units during the patient handover process.

Methods: The population of this descriptive and relationship-seeking research consists of a total of 465 nurses working in 22 intensive care units serving in one province. The sample of the study consisted of 236 nurses who met the inclusion criteria. Personal Information Form, Patient Delivery Evaluation Scale and Effective Communication Skills Scale were used to collect data. Descriptive statistics, independent student t-test, ANOVA analysis and Pearson Correlation analysis were applied to analyze the data.

Results: Of the nurses participating in the study, 65.3% were women, 53.4% were 29 years old and under, and 90.7% had a bachelor's degree or above. It was determined that the nurses' mean scores on the Patient Handover Evaluation Scale were 67.76±11.54 and the mean scores on the Communication Skills Scale were 132.56±15.27. A positive and weak relationship was found between the Patient Handover Evaluation Scale and the Effective Communication Skills Scale.

Conclusion: It was determined that the nurses' patient handover evaluation and communication skills levels were above the medium level. The evaluation of nurses' training on patient handover and their problems with patient handover in the unit they work in; It has been determined that gender, professional experience, professional satisfaction, working style, receiving effective communication process training and I-language training also affect communication skills levels. It is recommended to investigate different variables that may affect nurses' levels of patient handover evaluation and communication skills.

Keywords: Communication, nursing, patient handover, shift handover

Atıf/Citation: Barut Uslu G, Karakurt P. (2025). Yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin hasta teslim sürecindeki algılamaları ve etkili iletişim becerilerinin belirlenmesi. *2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi*, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.82.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-066

Ailesinde Kardiyovasküler Hastalık Olan Üniversite Öğrencilerinin Kardiyovasküler Hastalık Risk Farkındalıkları, Sağlıklı Yaşam Davranışları ve Etkileyen Faktörler

Cardiovascular Disease Risk Awareness, Healthy Lifestyle Behaviors, and Influencing Factors Among University Students with a Family History of Cardiovascular Disease

Sıla Beşli[1] Erdal Ceylan[2]

[1]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, TÜRKİYE, silabesli2004@gmail.com
[2]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, TÜRKİYE, erdalceylan@aybu.edu.tr

ÖZ

Amaç: Bu çalışma ailesinde kardiyovasküler hastalık olan üniversite öğrencilerinin kardiyovasküler hastalık risk farkındalıkları, sağlıklı yaşam davranışları ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinin yedi farklı fakültesinde ailesinde kardiyovasküler hastalık olan toplam 424 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Veriler Tanıtıcı Bilgiler Formu, Kardiyovasküler Hastalık Risk Farkındalığı Değerlendirme Ölçeği ve Sağlıklı Yaşam Davranışları Ölçeği II ile çevrimiçi şekilde oluşturulan anket linki aracılığıyla 5 Nisan 2024 - 5 Aralık 2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Mann-Whitney U, Kruskall-Wallis ve Spearman korelasyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada öğrencilerin %73.6'sı sağlık ilişkili bölümlerde okumakta, %45.3'ü 1. Sınıf öğrencisi ve %88.4'ü kadın olup yaş ortalaması 20.4'tür. Öğrencilerin kardiyovasküler hastalık risk farkındalığı puan ortalaması 31.8±9.3 olarak bulunmuştur. Kardiyovasküler hastalık risk farkındalığı puanının fakülte, sınıf, medeni durum, egzersiz yapma durumu, yemeklerde kullanılan pişirme tekniği, daha önce tansiyon ölçtürme durumu ve daha önce kan kolesterol düzeyini ölçtürme ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin sağlıklı yaşam davranışları ölçeği puan ortalaması 123.5±25.2 (minimum: 52, maksimum: 208) olarak bulunmuştur. Sağlıklı yaşam davranışları ölçeği puanı cinsiyet, sigara kullanımı, egzersiz alışkanlığı, stres düzeyi, yemeklerde kullanılan tuz düzeyi, pişirme tekniği, ağırlıklı tüketilen gıda içeriği, sağlık kuruluşuna gitme sıklığı, genel sağlık durumuna yönelik değerlendirme, daha önce tarama yaptırma (tansiyon, nabız, kan şekeri, kolesterol) ve sağlığı koruma ve geliştirmeye yönelik eğitim alma ile ilişkili bulunmuştur. Çalışmada ayrıca kardiyovasküler hastalık risk farkındalığı puanı ve sağlıklı yaşam davranışları ölçeği puanı arasında pozitif yönlü anlamlı bir korelasyon saptanmıştır ($p<0.001$, r: 0.198).

Sonuç: Ailesinde kardiyovasküler hastalık olan üniversite öğrencilerinin kardiyovasküler hastalık risk farkındalığı ve sağlıklı yaşam davranışları orta düzeyde bulunmuştur. Bu açıdan ailesinde kardiyovasküler hastalık olan öğrencilerin risk algılarını yükseltmek ve buna uygun sağlıklı yaşam davranışlarını benimsemeleri açısından gerekli eğitim çalışmalarının planlanması ve uygulanması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Farkındalık, kardiyovasküler hastalıklar, risk, sağlıklı yaşam tarzı, üniversite öğrencileri

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the cardiovascular disease risk awareness, healthy life behaviors and influencing factors of university students with a family history of cardiovascular disease.

Methods: The study was carried out with a total of 424 students with a family history of CVD in 7 different faculties of Ankara Yıldırım Beyazıt University. Data were collected between April 5, 2024 and December 5, 2024 through an online survey link using a Descriptive Information Form, Cardiovascular Disease Risk Awareness Assessment Questionnaire and Healthy Life Style Behavior Scale II. Descriptive statistics, Mann-Whitney U, Kruskall-Wallis and Spearman correlation tests were used to analyze the data.

Results: In the study, 73.6% of students were enrolled in health-related departments, 45.3% were first-year students, 88.4% were female, and the average age was 20.4 years. The students' mean cardiovascular disease risk awareness score was 31.8±9.3. The Cardiovascular Disease Risk Awareness Scale score was found to be associated with faculty, class, marital status, exercise status, meal cooking method, having blood pressure tested previously, and having blood cholesterol level measured before. The mean score for students' healthy lifestyle behavior scale was found as 123.5±25.2. The healthy life style behavior scale score was found to be related to gender, smoking, exercise habits, stress level, salt level used in meals, cooking technique, predominant food content, frequency of visiting a health facility, evaluation of general health status, previous screening (blood pressure, pulse, blood sugar, cholesterol), and receiving education on health protection and promotion. The study also demonstrated a positive significant relationship between the cardiovascular disease risk awareness score and the healthy lifestyle behavior scale score ($p<0.001$, r: 0.198).

Conclusion: University students with a family history of cardiovascular disease demonstrated moderate cardiovascular disease risk awareness and healthy lifestyle behavior. In this direction, it is recommended to plan and implement the necessary educational activities to increase the risk perception of students with a family history of cardiovascular disease and to adopt appropriate healthy lifestyle behaviors.

Keywords: Awareness, cardiovascular diseases, risk, healthy lifestyle, university students

Atıf/Citation: Beşli S, Ceylan E. (2025). Ailesinde kardiyovasküler hastalık olan üniversite öğrencilerinin kardiyovasküler hastalık risk farkındalıkları, sağlıklı yaşam davranışları ve etkileyen faktörler. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.83.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-067

Geleneksel Yöntem ve Kahoot! Oyunlaştırması ile Yapılan İnsülin Enjeksiyon Eğitiminin Hemşirelik Öğrencilerinin Bilgi, Beceri ve Motivasyon Düzeyine Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma

The Effect of Traditional Method and Kahoot! Gamification-Based Insulin Injection Training on Nursing Students' Knowledge, Skills, and Motivation Levels: A Randomized Controlled Study

Seçil Gülhan Güner[1] Bahrican Güven[2] Müge Tezel[3]

[1]*Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Trabzon, TÜRKİYE, secilgulhan@ktu.edu.tr*
[2]*Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Trabzon, TÜRKİYE, bahricanguven@gmail.com*
[3]*Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Trabzon, TÜRKİYE, mugetezel1903@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmada, geleneksel yöntem ve dijital oyun tabanlı eğitim yaklaşımının (Kahoot!) insülin enjeksiyonu eğitiminde Türkiye'deki hemşirelik öğrencilerinin bilgi, beceri ve motivasyon düzeyine etkisi araştırıldı.
Yöntem: Örneklem, müdahale (n=36) ve kontrol (n=36) gruplarına rastgele ayrılmış 72 ikinci sınıf hemşirelik öğrencisinden oluşuyordu. Müdahale grubu katılımcıları Kahoot! platformu kullanılarak eğitildi. Veriler Öğrenci Bilgi Formu, İnsülin Enjeksiyonu Bilgi Testi-1, İnsülin Enjeksiyonu Psikomotor Beceri Kontrol Testi, Öğretim Materyallerine İlişkin Motivasyon Ölçeği ve İnsülin Enjeksiyonu Bilgi Testi-2 ile toplandı. Verilerin analizinde SPSS 22.0 istatistik yazılımı kullanıldı.
Bulgular: Müdahale ve kontrol grupları arasında ön test bilgi ve öğrenme motivasyonu puanlarında anlamlı bir fark yoktu. Ancak müdahale ve kontrol grupları arasında son test ve kalıcılık testi bilgi, öğrenme motivasyonu puanlarında anlamlı bir fark vardı (p=0,000). Ayrıca müdahale grubunun insülin enjeksiyonu psikomotor beceri kontrol listesi toplam puanı kontrol grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksekti (p=0,000).
Sonuç: Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinden, insülin enjeksiyonuna ilişkin bilgi, beceri ve öğrenme motivasyonu düzeyinin artması açısından Kahoot ile değerlendirilen grup, geleneksel yöntemle eğitim alan grubun puanları daha yüksektir. Bu çalışma, dijital oyun tabanlı eğitim yaklaşımının hemşirelik müfredatında insülin enjeksiyonu eğitimine entegrasyonunun önemine dikkat çekmektedir.
Anahtar Kelimeler: Aktif öğrenme, hemşirelik eğitimi, hemşirelik öğrencisi, insulin

ABSTRACT

Objective: This study investigated the impact of traditional methods and a digital game-based education approach (Kahoot!) on the knowledge, skills, and motivation levels of nursing students in Türkiye regarding insulin injection training.
Methods: The sample consisted of 72 second-year nursing students who were randomly assigned to intervention (n=36) and control (n=36) groups. Participants in the intervention group were trained using Kahoot! Platform. Data were collected using the Student Information Form, Insulin Injection Knowledge Test-1, Insulin Injection Psychomotor Skill Checklist, Instructional Materials Motivation Scale, and Insulin Injection Knowledge Test-2. Statistical analyses were conducted using SPSS 22.0.
Results: There was no significant difference in pre-test knowledge and learning motivation scores between the intervention and control groups. However, a significant difference was observed between the two groups in post-test and retention test scores for knowledge and learning motivation (p=0.000). Additionally, the total score of the insulin injection psychomotor skill checklist in the intervention group was statistically significantly higher than in the control group (p=0.000).
Conclusion: The findings indicate that nursing students trained with Kahoot! achieved higher scores in knowledge, skills, and learning motivation related to insulin injection compared to those trained using traditional methods. This study highlights the importance of integrating digital game-based education approaches into nursing curricula for insulin injection training.
Keywords: Active learning, nursing education, nursing students, insulin

Atıf/Citation: Güner S.G, Güven B, Tezel M. (2025). Geleneksel yöntem ve Kahoot! oyunlaştırması ile yapılan insülin enjeksiyon eğitiminin hemşirelik öğrencilerinin bilgi, beceri ve motivasyon düzeyine etkisi: Randomize kontrollü bir çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.84.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-068

İnme Hastaları için Sağlık Eğitimi Uyum Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik ve Güvenirliği: Metodolojik Çalışma

Turkish Validity and Reliability of the Health Education Adherence Scale for Stroke Patients: A Methodological Study

Hanife Durgun[1] Fatma Aksoy Şirin[2] Kübra Yeni[3]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, hanife.balik@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu TÜRKİYE, fatma.aksoyy96@gmail.com*
[3]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, kubra.yeni@omu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, 'İnme Hastaları için Sağlık Eğitimi Uyum Ölçeği (İH-SEUÖ)'nin Türkçe geçerlilik ve güvenilirliğinin yapılması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Çalışma, Kasım 2022-Kasım 2024 tarihleri arasında, 2 farklı hastanenin nöroloji servisinde yatan 225 inme geçirmiş hasta ile metodolojik bir araştırma olarak yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında "Hasta Bilgi Formu, Kronik Hastalığa Uyum Değerlendirme Ölçeği ve İnme Hastaları için Sağlık Eğitimi Uyum Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmaya başlamadan önce etik kurul (Tarih: 27.10.2022, Sayı:243) izni ve kurum izni alınmıştır. Ayrıca hastalara çalışma hakkında açıklayıcı bilgilendirmeler yapılarak yazılı onamları alınmıştır. Veriler SPSS 27.0 ve AMOS 23 programları kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, minimum, maksimum, Cronbach alfa güvenirlik katsayısı, faktör analizi yöntemleri, korelasyon analizi ve Path Diyagramı kullanılmıştır.

Bulgular: Ölçeğin Türkçe formunun kapsam geçerliği 0.994 olarak belirlenmiştir. Yapı geçerliği değerlendirildiğinde Kaiser Meyer Olking (KMO) değerinin 0.931, Barlett Testine yönelik ki kare değerinin 4356.3901, p değerinin 0.000 olduğu saptanmıştır. Faktör analizi değerlendirmesinde toplam varyansın %82.990'ünü açıklayan dört alt boyutlu ve 20 maddeden oluşan bir yapı gösterdiği belirlenmiştir. Ölçek toplam Cronbach alfa katsayısının 0.960, madde toplam puan korelasyonlarının ise 0.599 ile 0.809 arasında değerde olduğu saptanmıştır.

Sonuç: İnme Hastaları için Sağlık Eğitimi Uyum Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması, inme geçiren bireylerin sağlık eğitimine uyum düzeylerini değerlendirmede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır.

Anahtar Kelimeler: Geçerlilik, güvenilirlik, inme, sağlık eğitimi, uyum

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the validity and reliability of the Turkish version of the Health Education Adherence Scale for Stroke Patients.

Methods: The study was conducted as a methodological investigation with 225 stroke patients hospitalized in the neurology wards of two different hospitals between November 2022 and November 2024. The Patient Information Form, the Chronic Disease Adjustment Assessment Scale, and the Health Education Adherence Scale for Stroke Patients were used to collect data. Before starting the study, approval from the ethics committee (Date: 27.10.2022, Number: 243) and institutional permission were obtained. Furthermore, patients were provided with descriptive information about the study, and their written consent was obtained. Data were analyzed using SPSS 27.0 and AMOS 23 programs. Number, percentage, mean, standard deviation, minimum, maximum, Cronbach's alpha reliability coefficient, factor analysis methods, correlation analysis, and Path Diagram were used in the data analysis.

Results: The content validity of the Turkish form of the scale was determined to be 0.994. When construct validity was evaluated, the Kaiser Meyer Olking (KMO) value was 0.931, the chi-square value for the Bartlett Test was 4356.3901, and the p-value was 0.000. Factor analysis revealed a structure consisting of four sub-dimensions and 20 items, explaining 82.990% of the total variance. The total Cronbach's alpha coefficient for the scale was 0.960, and item-total score correlations ranged from 0.599 to 0.809.

Conclusion: The Turkish adaptation of the Health Education Adherence Scale for Stroke Patients is a valid and reliable measurement tool that can be used to assess the adherence levels of stroke survivors to health education.

Keywords: Validity, reliability, stroke, health education, adherence

Atıf/Citation: Durgun H, Aksoy Şirin F, Yeni K. (2025). İnme hastaları için sağlık eğitimi uyum ölçeğinin Türkçe geçerlilik ve güvenirliği: Metodolojik çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.85.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-069

Sosyal Medyada Yer Alan Mesleki Motivasyon Videolarının Hemşirelik Öğrencilerinde Hemşirelik İmajı ve Öğrenme Motivasyonuna Etkisi

The Effect of Vocational Motivation Videos on Social Media on Nursing Students' Nursing Image and Learning Motivation

Afitap Özdelikara[1] Melike Bolat[2] Gizemnur Ahlat[3] Büşra Özok[4]

[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, afittapozdelikara@gmail.com
[2]Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun, TÜRKİYE, mlk05blt@gmail.com
[3]Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun, TÜRKİYE, gizemnurahlat@gmail.com
[4]Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun, TÜRKİYE, busrozok@gmail.com

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın amacı sosyal medyada yer alan mesleki motivasyon videolarının hemşirelik öğrencilerinde hemşirelik imajı ve öğrenme motivasyonlarına etkisini belirlemektir.

Yöntem: Araştırma Mart-Nisan 2025 tarihleri arasında OMU Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümü birinci sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini, aktif öğrenci durumunda olan, Türkçe okuma ve yazma yeterliliğine sahip, hemşire olarak çalışmayan, sosyal medya hesabı bulunan 103 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında sosyodemografik veri toplama formu, Hemşirelik İmajı ölçeği (HİÖ) ve Yükseköğretimde Öğrenme Motivasyonu (YÖM) ölçeği kullanılmıştır. HİÖ ölçeği puanlarındaki artış hemşireliğe yönelik olumlu imajın atrması şeklinde yorumlanmaktadır. YÖM ölçeği toplam puanı bulunmamaktadır. Her alt boyuta ilişkin puan artışı o alandaki motivasyonun artması şeklinde yorumlanmaktadır. Öncelikle bir sosyal medya hesabı oluşturulmuş ve öğrencilerin takip etmesi istenmiştir. Araştırmada ölçme araçları ön-test olarak uygulanmış, daha sonra yapay zeka programı ile ortalama 4 dk uzunluğunda hemşirelikte önemli etkileri olan 6 öncü hemşirenin (Edith Cavell, Safiye Hüseyin, İrena Sendler vb.) videoları hazırlanmış ve her hafta iki tane olacak şekilde 3 hafta da sosyal medya üzerinden yayınlanmıştır. Katılımcıların videoyu izlediklerine yönelik geri bildirim yapmaları (beğeni, yorum ya da mesaj) istenmiştir. Bu sürenin sonunda son test uygulaması gerçekleştirilmiştir. Veriler SPSS programı üzerinden analiz edilmiştir. Yüzdelik, ortalama ve ortanca hesaplamaları ve Wilcoxon testi yapılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 19,05 ±3,26, %83,5'i kadın, %59'2'siAnadolu lisesi mezunu, akademik not ortalaması 2,98±0,80'dir. Öğrencilerin %82,5'inin ailesinde sağlık çalışanı bulunmadığını ve %88,3'ü hemşirelik bölümünü ilk 5 sırada tercih ettiğini bildirmiştir. Öğrencilerin öğrenme hedefleri ve Performansa yönelik hedefler alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı artış elde edilmiştir ($p<0,05$). HİÖ öntest puan ortalaması 78, son test puan ortalaması 79 olduğu ve öntest-sontest karşılaştırmalarının istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p=0,015$). HİÖ alt boyutlarından mesleki ve eğitsel nitelikler alt boyutunun istatistiksel olarak anlamlı biçimde arttığı belirlenmiştir ($p<0,05$).

Sonuç: Yapay zeka destekli hazırlanan videoların öğrencilerin motivasyonlarını ve hemşirelik imajına yönelik algılarını arttırdığı belirlenmiştir. Gelecek araştırmalar için benzer video destekli yaklaşımların eğitim içerisinde kullanılmasına yönelik araştırmaların yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik eğitimi, motivasyon, üniversiteler, yapay zeka

ABSTRACT

Objective: The purpose of this study is to determine the effect of professional motivation videos on social media on nursing students' image of nursing and learning motivation.

Methods: The study was conducted between March and April 2025 with first-year students in the Nursing Department of the OMU Faculty of Health Sciences. The sample consisted of 103 students who were actively enrolled, had sufficient Turkish reading and writing skills, were not working as nurses, and had social media accounts. Data were collected using a sociodemographic data collection form, the Nursing Image Scale (NIS), and the Learning Motivation in Higher Education Scale (LMHS). An increase in HİÖ scale scores is interpreted as an increase in the positive image of nursing. There is no total score for the YÖM scale. An increase in scores for each subscale is interpreted as an increase in motivation in that area. First, a social media account was created and students were asked to follow it. The measurement tools were applied as a pre-test, and then videos of six pioneering nurses (Edith Cavell, Safiye Hüseyin, İrena Sendler vb.) with significant impacts on nursing, averaging 4 minutes in length, were prepared using an artificial intelligence program and published on social media twice a week for three weeks. Participants were asked to provide feedback on the videos they watched (likes, comments, or messages). At the end of this period, the post-test was administered. The data were analyzed using the SPSS program. Percentages, means, and medians were calculated, and the Wilcoxon test was performed.

Results: The average age of the participants was 19.05 ±3.26, 83.5% were female, 59.2% were Anatolian high school graduates, and the academic grade point average was 2.98±0.80. 82.5% of the students reported that there were no healthcare workers in their families, and 88.3% stated that they had ranked the nursing department among their top five choices. Statistically significant increases were also obtained in the learning objectives and performance-oriented objectives sub-dimensions ($p<0.05$). The pre-test score average for HIO was 78, the post-test score average was 79, and the pre-test and post-test comparisons were found to be statistically significant ($p=0.015$). It was determined that the professional and educational qualifications sub-dimension of the HİÖ sub-dimensions increased in a statistically significant manner ($p<0.05$).

Conclusion: It was determined that videos prepared with artificial intelligence support increased students' motivation and perceptions of the nursing image. It is recommended that future research be conducted on the use of similar video-supported approaches in education.

Keywords: Nursing education, motivation, universities, artificial Intelligence

Atıf/Citation: Özdelikara A, Bolat M, Ahlat G, Özok B. (2025). Sosyal medyada yer alan mesleki motivasyon videolarının hemşirelik öğrencilerinde hemşirelik imajı ve öğrenme motivasyonuna etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.86.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-070

Hemşirelik Öğrencilerinde Yapay Zekâ Tutumu, İstihdam Edilebilirlik ve Kariyer Stresi: Bir Yapısal Eşitlik Modellemesi

Artificial Intelligence Attitude, Employability and Career Stress in Nursing Students: A Structural Equation Modelling

Necip Hanci[1] Zehra Gök Metin[2]

[1]İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE, necip.hanci@inonu.edu.tr
[2]Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE, zehra.gok@hacettepe.edu.tr

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinde yapay zekâ tutumu, istihdam edilebilirlik ve kariyer stresi arasındaki yapısal ilişkileri araştırmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu çalışma, tanımlayıcı ve ilişkisel desen kullanılarak yürütülmüştür. Araştırma, Türkiye'deki iki üniversitenin hemşirelik fakültelerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören 521 lisans hemşirelik öğrencisi dahil edilmiştir. Veriler, Öğrenci Bilgi Formu, Yapay Zekâya Yönelik Genel Tutum Ölçeği (GAAIS), Algılanan Gelecekteki İstihdam Edilebilirlik Ölçeği ve Kariyer Stresi Ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Çalışmanın hipotezlerini test etmek için yapısal eşitlik modellemesi kullanılmıştır.

Bulgular: Pozitif GAAIS ortalama puanı 3.63±0.61, negatif GAAIS ortalama puanı 2.90±0.70, algılanan gelecekteki istihdam edilebilirlik puanı 109.86±17.99 ve kariyer stresi puanı 50.23±17.57 olarak bulunmuştur. Regresyon analizinde, pozitif GAAIS'in algılanan gelecekteki istihdam edilebilirliği pozitif yönde yordadığı (β = 9.59), negatif GAAIS'in ise negatif yönde yordadığı (β = –4.71) saptanmıştır. Aracılık modelinde, hem pozitif (β = 4.91) hem de negatif GAAIS'in (β = 3.84) kariyer stresi üzerinde pozitif etkisi olduğu, algılanan gelecekteki istihdam edilebilirliğin ise kariyer stresini negatif yönde yordadığı (β = –0.32) belirlenmiştir (tüm p değerleri 0.001'den küçük ve anlamlıdır). Bu üç değişken, kariyer stresindeki varyansın yaklaşık %13.9'unu açıklamıştır. Algılanan gelecekteki istihdam edilebilirlik modele dâhil edilmediğinde, pozitif GAAIS'in kariyer stresi üzerindeki toplam etkisi anlamlı bulunmamıştır (β = 1.86, p = 0.135). Ancak istihdam edilebilirlik dâhil edildiğinde, doğrudan etki pozitif ve anlamlı hale gelmiştir (β = 4.91). Buna karşılık, negatif GAAIS, istihdam edilebilirlik modele dâhil edilmediğinde kariyer stresi üzerinde anlamlı pozitif toplam etki göstermiştir (β = 5.27) (tüm p değerleri 0.001'den küçük ve anlamlıdır).

Sonuç: Bu çalışma, incelenen üç değişken arasındaki yapısal ilişkileri doğrulamıştır. Yapay zekâya yönelik tutum ile kariyer stresi arasındaki ilişkide algılanan gelecekteki istihdam edilebilirliğin aracı rol üstlendiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ tutumu, kariyer stresi, hemşirelik öğrencileri, algılanan gelecekteki istihdam edilebilirlik, yapısal eşitlik modellemesi

ABSTRACT

Objective: This study aims to explore the structural relationships among artificial intelligence attitude, employability, and career stress in nursing students.

Methods: This study used a descriptive and correlational design. It was conducted at the nursing faculties of two universities in Türkiye. The study involved 521 third- and fourth-year undergraduate nursing students. Data were collected through face-to-face interviews using the Student Information Form, the General Attitudes Towards Artificial Intelligence Scale (GAAIS), the Perceived Future Employability Scale, and the Career Stress Scale. Structural equation modelling was employed to test the study's hypotheses.

Results: Mean scores of positive GAAIS were 3.63±0.61, 2.90±0.70 for negative GAAIS, the corresponding scores 109.86±17.99 for perceived future employability, and 50.23±17.57 for career stress. Regression analysis showed that positive GAAIS positively predicted perceived future employability (β = 9.59), whereas negative GAAIS negatively predicted it (β = –4.71). In the mediation model, both positive (β = 4.91) and negative GAAIS (β = 3.84) had positive effects on career stress, while perceived future employability negatively predicted career stress (β = –0.32) (all $p < 0.001$). These three variables explained approximately 13.9% of the variance in career stress. The total effect of positive GAAIS on career stress was not significant when perceived future employability was not included in the model (β = 1.86, p = 0.135). However, once employability was included, the direct effect became positive and significant (β = 4.91). In contrast, negative GAAIS demonstrated a significant positive total effect on career stress when employability was not included in the model (β = 5.27) (all $p < 0.001$).

Conclusion: This study confirmed the structural relationships among the three variables under investigation. Perceived future employability was identified as a mediator between the attitude towards AI and career stress.

Keywords: Artificial intelligence attitude, career stress, nursing students, perceived future employability, structural equation modelling

Atıf/Citation: Hancı N, Gök Metin Z. (2025). Hemşirelik öğrencilerinde yapay zekâ tutumu, istihdam edilebilirlik ve kariyer stresi: Bir yapısal eşitlik modellemesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.87.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-071

Yoğun Bakım Ünitelerinde Algılanan Stresörler Ölçeği: Türkçe Geçerlik ve Güvenirliği

The Perceived Stressors in Intensive Care Units Scale: Validity and Reliability in Turkish

Yüsranur Günday[1] Nurgül Bölükbaş[2]

[1]*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, TÜRKİYE, yusragunday10@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nurgulb@odu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Laurent ve arkadaşları (2021) tarafından geliştirilen Yoğun Bakım Ünitelerinde Algılanan Stresörler Ölçeği'nin (Perceived Stressors in Intensive Care Units Scale) Türk kültürüne uyarlanması ve geçerlik-güvenirlik analizlerinin yapılmasıdır.

Yöntem: Araştırma, metodolojik tipte tasarlanmış olup, 1 Temmuz 2022 - 1 Nisan 2023 tarihleri arasında Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan dört devlet hastanesi ve iki eğitim araştırma hastanesindeki erişkin yoğun bakım ünitelerinde çalışan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul 300 hemşireyle yürütülmüştür. Çalışmanın yürütülebilmesi için Ordu Üniversitesi Girişimsel Olmayan Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulundan etik izin ve il sağlık müdürlüklerinden kurum izinleri alınmıştır. Veriler Kişisel Bilgi Formu, özgün ölçeğin Türkçe Formu ve İş Stresi Ölçeği ile toplanmıştır.

Bulgular: Dil geçerliği çeviri–geri çeviri yöntemiyle sağlanmış; kapsam geçerliği uzman görüşleriyle değerlendirilmiştir. Orijinal ölçek altı boyutluyken, Türkçe formu faktör analizinde tek boyutlu yapıda belirlenmiştir. Uyum indeksleri kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur (x^2/SD=4.29, GFI=0.97, CFI=0.98, RMSEA=0.062). Ölçeğin Cronbach α katsayısı 0.96'dır. Madde-toplam korelasyonları pozitif ve yüksek düzeyde çıkmıştır. Ölçek ile İş Stresi Ölçeği arasında anlamlı ve pozitif korelasyon saptanmıştır ($p<0.05$). Test-tekrar test analizinde güçlü ilişkiler elde edilmiştir.

Sonuç: Çalışma bulguları, Yoğun Bakım Ünitelerinde Algılanan Stresörler Ölçeği'nin Türkçe formunun Türk kültürüne uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir. Bu nedenle yoğun bakım hemşirelerinin maruz kaldığı stres faktörlerinin değerlendirilmesinde kullanılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Yoğun bakım ünitesi, stres, iş stresi, stresör

ABSTRACT

Objective: This study aimed to adapt the "Perceived Stressors in Intensive Care Units Scale" (developed by Laurent et al., 2021) into Turkish and to evaluate its validity and reliability within the context of Turkish culture.

Methods: This methodological study was conducted between July 1, 2022, and April 1, 2023, with a sample of 300 nurses working in adult intensive care units of four public hospitals and two training and research hospitals in the Central and Eastern Black Sea Region of Türkiye. Ethical approval was obtained from the Ordu University Non-Interventional Scientific Research Ethics Committee, and institutional permissions were granted by the relevant provincial health directorates. Data were collected using a Personal Information Form, the Turkish version of the Perceived Stressors in Intensive Care Units Scale, and the Job Stress Scale.

Results: Language validity was ensured through translation and back-translation procedures, while content validity was evaluated by expert opinion. Although the original scale had a six-factor structure, exploratory factor analysis revealed a unidimensional structure in the Turkish version. Fit indices were found to be at acceptable levels (χ^2/df = 4.29, GFI = 0.97, CFI = 0.98, RMSEA = 0.062). The Cronbach's alpha coefficient of the scale was 0.96. Item-total correlations were positive and high. A statistically significant and positive correlation was found between the Perceived Stressors in Intensive Care Units Scale and the Job Stress Scale ($p < 0.05$). Test-retest reliability analysis also showed a strong and significant correlation.

Conclusion: The study findings indicate that the Turkish version of the Perceived Stressors in Intensive Care Units Scale is a valid and reliable measurement tool compatible with Turkish culture. Therefore, it is recommended for use in assessing the stress factors experienced by intensive care nurses.

Keywords: Intensive care unit, stress, job stress, stressor

Atıf/Citation: Günday Y, Bölükbaş N. (2025). Yoğun bakım ünitelerinde algılanan stresörler ölçeği: Türkçe geçerlik ve güvenirliği. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.88.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-072

Yapay Zeka Modelli Hemodiyaliz Aleti Modellemesine İlişkin Hemodiyaliz Hastaları Ve Hemşirelerinin Beklentileri

Expectations of Hemodialysis Patients and Nurses Regarding Artificial Intelligence Modeling of Hemodialysis Equıpment

Sevil Güler[1] Sultan Taşcı[2] Murat Hayri Sipahioğlu[3] Seda Şahan[4] Ayser Döner[5] Özlem Ceyhan[6] Pınar Tekinsay Kartın[7] Ülkü Özdemir[8]

[1]*Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, TÜRKİYE, sevilbicer@erciyes.edu.tr*
[2]*Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, TÜRKİYE, sultant@erciyes.edu.tr*
[3]*Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, TÜRKİYE, mhsipahioglu@erciyes.edu.tr*
[4]*Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, TÜRKİYE, seda.sahan@bakircay.edu.tr*
[5]*Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, TÜRKİYE, ayserdoner@erciyes.edu.tr*
[6]*Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, TÜRKİYE, ozlemg@erciyes.edu.tr*
[7]*Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, TÜRKİYE, ptekinsoy@erciyes.edu.tr*
[8]*Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, TÜRKİYE, ozdemir.ulku@erciyes.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Yapay Zeka (YZ) tabanlı hemodiyaliz (HD) aleti modellemesine ilişkin, HD'ye bağlı en çok sorun yaşayan HD hastalarının beklentilerini, gereksinimlerini belirlemek ve bunlara yönelik değişken hasta ihtiyaçlarını yöneten doğru sağlık bakımının verilebilmesi için hasta ve hemşirelerin görüşünü almak için bu araştırma yapılmıştır.

Yöntem: Araştırmada, HD hastaları ve hemşirelerinin YZ destekli bir HD cihazına ilişkin beklentilerini belirlemek amacıyla nicel ve nitel veri toplama yöntemlerini içeren ardışık açıklayıcı karma yöntem deseni kullanılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce ilgili üniversitenin Klinik Araştırmalar Birimi'nden Etik Kurulu izni alınmıştır (2024/219). Ayrıca araştırmanın yapıldığı her iki kurumdan da yazılı kurum izni alınmıştır. Çalışma örneklemini, belirlenen dâhil edilme kriterlerini karşılayan ve katılmaya gönüllü olan on iki HD hastası ile on iki HD hemşiresi oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından HD ünitelerinde gerçekleştirilen yüz yüze görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak, hastalar ve hemşireler için ayrı ayrı hazırlanmış veri toplama formları ile yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Nicel veriler IBM SPSS Statistics 27 programı ile analiz edilmiş; nitel veriler ise tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Bulgular: Hasta ve hemşire perspektifinden bakıldığında, yapay zekânın (HD sürecine entegrasyonu; akut komplikasyonların tanılanması, seans süresince hastanın izlenmesi, seansın yönetimine yönelik kararların verilmesi ve tedavi seçenekleri ile önerilerin sunulması gibi alanlarda fayda sağlayabilir. Örneğin, yapay zekâ tabanlı bir HD cihazı, hastayı geleneksel cihazlara kıyasla daha hızlı değerlendirebilir, HD sırasında gelişebilecek akut komplikasyonları azaltabilir ve böylece daha etkili ve verimli bir HD seansı gerçekleştirilmesine katkı sağlayabilir.

Sonuç: YZ teknolojisi, klinik karar verme süreçlerine katkı sağlayarak çoklu hemodinamik parametreler ve diyaliz yeterlilik ölçütleri doğrultusunda bireyselleştirilmiş, seansa özel hasta yanıtlarını öngörmeye ve en uygun tedavi stratejisini belirlemeye yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Hemodiyaliz, hemşire, hasta, yapay zeka

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to ascertain the needs and expectations of hemodialysis (HD) patients and nurses who experience the greatest difficulties of HD, as well as healthcare professionals, regarding the modeling of an artificial intelligence (AI)-based HD device.

Methods: A sequential explanatory design involving mixed methods (qualitative and quantitative) was utilized to determine the expectations of hemodialysis (HD) patients and nurses regarding the modeling of an artificial intelligence (AI)-based HD device. Prior to the commencement of the research, approval was obtained from the Ethical Committee of the relevant University's Clinical Research Unit (2024/219). Twelve patients and twelve nurses who met the inclusion criteria and agreed to participate were included in the study sample. Methods: Data for the study were collected through face-to-face interviews conducted by the researchers in HD units. A separate data collection form and semi-structured interview form were used as data collection instruments for patients and nurses. In this study, quantitative data were evaluated using IBM SPSS 27 Statistics. For qualitative interviews, thematic analysis was used to analyze the transcriptions following the process.

Results: From the patient and nurse perspectives, the application of AI in HD can help in diagnosing acute complications, monitoring the patient throughout the session, deciding on the course of the session, and suggesting treatment options and recommendations. For example, an AI-based HD device can help assess the patient faster than traditional devices, reduce acute complications that may occur during HD, and thus provide a more effective and efficient HD session.

Conclusion: AI can be used to predict individualized, session-specific patient response to dialysis-related prescriptions in terms of multiple relevant hemodynamic parameters and dialysis adequacy parameters so that the best strategy can be selected based on clinical judgment or formal utility function

Keywords: Artificial intelligence, hemodialysis, nurse, patient

Atıf/Citation: Güler S, Taşçı S, Sipahioğlu M.H, Şahan S, Döner A, Ceyhan Ö ve ark. (2025). Yapay zeka modelli hemodiyaliz aleti modellemesine ilişkin hemodiyaliz hastaları ve hemşirelerinin beklentileri. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.89.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-073

MS ve Kadın: Multiple Skleroz Tanılı Kadınların Kadınlık Algısının Belirlenmesi

MS and Women: Exploring the Perceptions of Femininity Among Women Diagnosed with Multiple Sclerosis

Afitap Özdelikara[1] Nuran Mumcu[2]

[1]*Ondokuz Mayıs Universitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, afitapozdelikara@gmail.com*
[2]*Ondokuz Mayıs Universitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, nuranm@omu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu nitel çalışma, Multipl Skleroz (MS) tanısı almış kadınlar arasında "kadın olmanın" özünü keşfetmeyi ve anlamayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Çalışmada fenomenolojik bir yaklaşım kullanılmıştır. Örneklem, MS tanısı almış 24 kadından oluşmaktadır. Veriler Mayıs-Haziran.2024 tarihleri arasında OMU SUVAM Nöroloji polikliniğine MS tanısı ile başvuran kadın hastalardan alınmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmış ve ardından Max-QDA sürüm 24 yazılımı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan kadınların yaş ortalaması 41±8,95, tanı alma yaşı ortalaması ise 28,88± 7,22 olarak belirlenmiştir. Kadınların %62,5'i evli, %75'i çocuk sahibi, %41,8'i üniversite mezunu ve %58, 4'ü çalışmadığını ifade etmiştir. Analizde, iki ana tema, yedi alt tema ve yirmi bir kod ortaya çıkmıştır. Kadınlık kavramı sıklıkla üremeyle ilişkilendirilmiş ve ideal kadının tanımlayıcı bir özelliği olarak ekonomik bağımsızlığa güçlü bir vurgu yapılmıştır. Birçok katılımcı cinsel zorluklar yaşadığını bildirmiş, ancak bu konuları partnerleriyle konuşmaktan sıklıkla çekinmişlerdir. İçsel risklere ve zorluklara rağmen, anne olma arzusu tekrar eden bir tema olmuştur. Bekar kadınlar, MS'in toplum içinde hem evlilik hem de annelik için bir engel olarak algılandığını belirtmişlerdir. Ayrıca, kadınlar günlük yaşamlarında anlayış ve desteğe derin bir ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

Sonuç: Araştırma sonucunda, kadınların kadın olmayı üreme üzerinden anlamlandırdıkları, cinsel sorunları sıklıkla yaşadıkları ancak bu sorunları olabildiğince az partnerleri ile paylaştıkları ya da paylaşmadıkları belirlenmiştir. Öte yanda bir partneri bulunmayan kadınların ise hastalıklarını cinsel birleşme ve cinsel bir birlikteliğin sürdürülmesi için engel oluşturduğunu düşündükleri belirlenmiştir. MS ve kadın olmaya ilişkin öne çıkan bir diğer tema anneliktir. Katılımcılar tüm risk ve zorluklarına rağmen anne olma beklentisini ifade etmişler ancak annelik rolünün zorlayıcı olduğunu bildirmişlerdir. Çocuğu olmayan katılımcılar ise, gebelik sürecine ilişkin endişe yaşamakta ve hastalıklarının annelik içinde bir engel oluşturma potansiyelini dile getirmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Annelik, cinsellik, hemşirelik, kronik hastalık, multipl skleroz

ABSTRACT

Objective: This qualitative study aims to explore and understand the essence of "being a woman" among women diagnosed with Multiple Sclerosis (MS).

Methods: A phenomenological approach was employed to conduct the study. The sample consisted of 24 women diagnosed with MS. Data collection occurred between May- June 2024, from female MS patients visiting the OMU SUVAM Neurology Clinic.
Data were gathered using semi-structured interviews and subsequently analyzed with Max-QDA version 24 software.

Result: The mean age of the women participating in the study was 41±8.95, and the mean age at diagnosis was 28.88±7.22. 62.5% of the women were married, 75% had children, 41.8% were university graduates, and 58.4% were unemployed. The analysis revealed two main themes, seven sub-themes, and twenty-one codes. The concept of femininity was frequently associated with reproduction, and there was a strong emphasis on economic independence as a defining characteristic of the ideal woman. Many participants reported experiencing sexual difficulties, though they often hesitated to discuss these issues with their partners. Despite the inherent risks and challenges, the desire for motherhood was a recurring theme. Single women noted that MS is perceived as a barrier to both marriage and motherhood within society. Additionally, the women expressed a profound need for understanding and support in their daily lives.

Conclusion: The study's findings indicate that women often perceive femininity primarily through the lens of reproduction, experience societal views that position them as second-class citizens, and place significant emphasis on the ideal woman being economically independent. Women with MS frequently encounter sexual problems but tend to share these issues sparingly, if at all, with their partners. Conversely, women without partners view their illness as a barrier to sexual intimacy and the maintenance of sexual relationships.

Keywords: Chronic disease, motherhood, multiple sclerosis, nursing, sexuality

Atıf/Citation: Özdelikara A, Mumcu N. (2025). MS ve kadın: Multiple skleroz tanılı kadınların kadınlık algısının belirlenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.90.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-074

Hemşirelik Öğrencilerinde Rol Oynamanın Öğrencilerin Yenilikçilik ve Yaratıcılık Düzeylerine Etkisinin Belirlenmesi

Determining the Effect of Role Playing on Nursing Students' Levels of Innovativeness and Creativity

Amine Terzi[1] Yasemin Yıldırım[2]

[1]*Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Artvin, TÜRKİYE, deniz.amine@artvin.edu.tr*
[2]*Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İzmir, TÜRKİYE, yasemin.kyildirim@ege.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın temel amacı, hemşirelik eğitiminde rol oynama yönteminin öğrencilerin yenilikçilik ve yaratıcılık düzeylerine olan etkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışma, bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 2. sınıf öğrencileri ile yürütülmüş yarı deneysel bir araştırmadır. Ön test-son test deseninde gerçekleştirilen bu çalışmanın örneklemini 83 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak "Öğrenci Bilgi Formu", "Bireysel Yenilikçilik Ölçeği" ve "Yaratıcı Kişilik Özellikleri Ölçeği" kullanılmıştır. Öğrencilerin yenilikçi ve yaratıcı düşünme düzeyleri, rol oynama öncesinde ve sonrasında ölçülmüştür. Elde edilen veriler SPSS 26.0 programı ile analiz edilmiş; tanımlayıcı istatistikler, ki-kare testi ve t testi uygulanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %97,6'sı yalnızca anlatım temelli ders yöntemlerinin yeterli olmadığını ifade etmiş, %86.7'si derslerde rol oynama yönteminin kullanılmasını istediğini belirtmiştir. Rol oynama öncesi yenilikçi özelliğe sahip öğrenci yokken rol oynama sonrası yenilikçi özelliğe sahip öğrenci oranı %22.9 olarak saptanmıştır. Uygulama sonrası analizler, öğrencilerin yenilikçilik ve yaratıcılık puanlarında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir artış olduğunu göstermiştir ($p<0,05$).

Sonuç: Bu araştırma, rol oynama yönteminin hemşirelik öğrencilerinin yaratıcı düşünme ve yenilikçi davranış becerilerini geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, empati kurma, hızlı karar alma ve yaratıcı problem çözme gibi temel becerileri destekleyen aktif öğrenme tekniklerinin hemşirelik müfredatında daha fazla yer bulması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Aktif öğrenme, yaratıcılık, rol oynama

ABSTRACT

Objective: The main purpose of this study is to examine the effect of role-playing methods in nursing education on students' levels of innovation and creativity.

Methods: This study is a quasi-experimental research conducted with second-year students studying in the nursing department of a university. The sample consisted of 83 students, and the study was conducted using a pre-test-post-test design. The data collection tools used were the "Student Information Form" the "Individual Innovativeness Scale" and the "Creative Personality Traits Scale." Students' levels of innovative and creative thinking were measured before and after the role-playing. The data obtained were analyzed using the SPSS 26.0 program; descriptive statistics, chi-square test, and t-test were applied.

Results: 97.6% of the participants stated that lecture-based teaching methods alone were not sufficient, and 86.7% stated that they wanted role-playing methods to be used in lessons. While there were no students with innovative characteristics before the role-playing, the percentage of students with innovative characteristics after the role-playing was determined to be 22.9%. Post-application analyses showed a statistically significant increase in students' innovation and creativity scores ($p<0.05$).

Conclusion: This study show that role-playing enhances nursing students' creative thinking and innovative behavior skills. These findings indicate that active learning techniques that support basic skills such as empathy, quick decision-making, and creative problem-solving should be given more prominence in the nursing curriculum.

Keywords: Active learning, creativeness, role playing

Atıf/Citation: Terzi A, Yıldırım Y. (2025). Hemşirelik öğrencilerinde rol oynamanın öğrencilerin yenilikçilik ve yaratıcılık düzeylerine etkisinin belirlenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.91.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-075

Hemşirelik ve Yapay Zeka Destekli Robot Teknolojileri

NursingandArtificialIntelligence-SupportedRobotic Technologies

Sevil Güler[1]

[1]*Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, TÜRKİYE, sevilbicer@erciyes.edu.tr*

ÖZ

Bu derlemenin amacı, son yıllarda, yapay zeka destekli robotik teknolojilerin hemşirelik hizmetlerine entegrasyonunu ortaya koymaktır. Hemşirenin artan sorumlulukları nedeniyle zamanı verimli kullanmasının önüne geçen birtakım hemşirelik bilgi ve becerisi gerektirmeyen görevler hemşirelikte yapay zeka (YZ) teknolojilerine ve hemşire robotlara verilmiştir. Hemşire robotlar, önce den programlanmış görevleri yapabilen YZ'ye dayalı elektromekanik cihazlardır. YZ ile donatılmış robotlar sayesinde hastaları giydirme, banyo yaptırma, refakat etme gibi günlük işlere yardım etme, hastaları taşıma, izleme, rehabilite etme ve duygusal destek sağlama, damar yolu bulma, damar yolu açma, fizyolojik ölçüm yapma gibi pek çok fonksiyonu gerçekleştirebilmektedir. Örneğin; IV Robots RIVA birçok hastanede IV ilaçları ve perfüzyonları doğru dozda, güvenli bir şekilde ha zırlamak amacıyla kullanılmaktadır. Böylece hataları en aza indirirken, hasta güvenliğini ve ilaç kullanımında maliyet etkinliğini arttırmaktadır. 'Robear ve RIBA' hastaları ve ayakta yardıma ihtiyacı olanları kaldırmakta ve nakletmektedir. 'Georgia Tech'inCody' hastalara yatak banyosu verdirmektedir. 'SAM Robotlar' bir serviste otonom olarak yönünü bulmakta, hastaların odalarına düzenli aralıklarla tek tek girmekte ve onların nasıl olduğunu sorgulamaktadır. Ayrıca düşme riski olan hastalara gerekli eğitimleri vermekte ve düşme riski açısından hastanın bulunduğu çevreyi kontrol etmektedir. Sophia' yüzleri takip etmekte, göz temasını sürdürmekte ve kişileri tanıyabilmektedir. 'Grace' yaşlılarla ve corona virüs sebebiyle izole edilen kişilerle iletişim kurmakta ve vital bulguları almaktadır. Konuşma terapisi ve biyo okumalar yaparak sağlık hizmeti sağlayıcılarına yardımcı olmaktadır. 'Veebot' en iyi damarı seçmede %83 doğruluğa sahiptir. 'Robotik Reçete Dağıtım Sistemleri' ilaç dağıtımını daha doğru ve güvenli hale getirerek ilaç konusunda hemşirelerin sorumluluklarını azaltmaktadır. 'TUG robotları' hastanede taşıma ve teslimat görevlerini yerine getirmektedir.

Sonuç olarak; bu teknolojilerin gelişimi incelendiğinde; hemşirelik iş yükünü azaltma, bakım kalitesini artırma ve hasta güvenliğini sağlama noktasında önemli katkılar sundukları görülmektedir. Bununla birlikte, bu robotik sistemlerin hemşirelik uygulamalarındaki uzun vadeli etkilerinin daha kapsamlı, karşılaştırmalı ve disiplinler arası çalışmalarla değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, robot, yapay zeka

ABSTRACT

The purpose of this review is to highlight the integration of artificial intelligence-supported robotic technologies into nursing services in recent years.

Due to the increasing responsibilities of nurses, certain tasks that do not require nursing knowledge and skills, which prevent nurses from using their time efficiently, have been assigned to artificial intelligence (AI) technologies and nursing robots. Nursing robots are electromechanical devices based on AI that can perform pre-programmed tasks. Robots equipped with AI can perform many functions, such as helping with daily tasks like dressing patients, bathing them, and accompanying them, as well as transporting, monitoring, and rehabilitating patients, providing emotional support, finding veins, opening veins, and taking physiological measurements. For example, IV Robots RIVA are used in many hospitals to prepare IV medications and perfusions at the correct dose and in a safe manner. This minimizes errors while enhancing patient safety and cost-effectiveness in medication use. 'Robear and RIBA' lift and transport patients and those in need of assistance. 'Georgia Tech's Cody' assists patients with bed baths. 'SAM Robots' autonomously navigate a ward, regularly visit patients' rooms one by one, and inquire about their well-being. It also provides necessary training to patients at risk of falling and monitors the patient's environment in terms of fall risk. Sophia tracks faces, maintains eye contact, and can recognize people. Grace communicates with the elderly and people isolated due to the coronavirus and takes vital signs. It assists healthcare providers by conducting speech therapy and bio-readings. 'Veebot' has an 83% accuracy rate in selecting the best vein. 'Robotic Prescription Distribution Systems' make drug distribution more accurate and safer, reducing nurses' responsibilities in terms of medication. 'TUG robots' perform transportation and delivery tasks in hospitals.

In conclusion, when examining the development of these technologies, it is evident that they make significant contributions to reducing the workload of nurses, improving the quality of care, and ensuring patient safety. However, there is a need for more comprehensive, comparative, and interdisciplinary studies to evaluate the long-term effects of these robotic systems on nursing practices.

Keywords: Artificialintelligence, nursing, robot.

Atıf/Citation: Güler S. (2025). Hemşirelik ve yapay zeka destekli robot teknolojileri. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.92.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-076

Cerrahi Hemşirelerinin Phubbing Düzeylerinin Bakım Davranışlarına Etkisi: Analitik Kesitsel Bir Çalışma

The Effect of Surgical Nurses' Phubbing Levels on Care Behaviors: An Analytical Cross-Sectional Study

Esra Özkan[1] Belgin Şen Atasayar[2] Elif Güzide Emirza[3]

[1]Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Giresun, TÜRKİYE, esra.ozkan@giresun.edu.tr
[2]Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, belginsenatasayar@outlook.com
[3]Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, guzzide@hotmail.com

ÖZ

Amaç: Akıllı telefonlar, iletişim ve sosyal medya içinde yaygın olarak kullanılmaktadır; ancak aşırı kullanım, bireylerin çevresindekileri görmezden gelip telefonlarına yönelmesi anlamına gelen phubbing davranışına yol açabilir. Bu davranış, tam dikkat ve hasta odaklı bakım gerektiren cerrahi hemşirelerin görevlerini etkileyebilir. Bu çalışma, phubbingin cerrahi hemşirelerin bakım davranışları üzerindeki etkisini inceleyerek literatüre özgün bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Analitik kesitsel bir araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Türkiye'nin kuzeyinde yer alan iki hastanenin cerrahi birimlerinde görev yapan toplam 135 hemşire oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise, belirlenen kriterlere uygun olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 115 hemşire oluşturmuş olup, tabakalı örneklem metodu kullanılmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Genel Phubbing Ölçeği ve Bakım Davranışları Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler, STROBE yönergelerine uygun olarak raporlanmıştır. Veri analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra Pearson korelasyon analizi, t-testi, ANOVA ve regresyon analizleri kullanılmış; istatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak belirlenmiştir.

Bulgular: Genel phubbing davranışının bakım davranışları üzerindeki etkisini test eden regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3.126$; $p<0.05$). Yapılan korelasyon analizlerinde, nomofobi ile kişisel izolasyon arasında düşük düzeyde pozitif bir ilişki saptanmıştır ($r=0.224$, $p=0.016$; $r=0.232$, $p=0.012$). Ayrıca, sorun farkındalığı ile düşük düzeyde negatif bir korelasyon belirlenmiştir ($r=-0.183$, $p=0.049$). Öte yandan, CBS-24 ölçeğinin "bağlılık" alt boyutu ile hem genel phubbing puanı hem de "kişilerarası çatışma" alt boyutu arasında anlamlı ve düşük düzeyde pozitif korelasyonlar bulunmuştur (sırasıyla $r=0.220$, $p=0.018$ ve $r=0.260$, $p=0.005$).

Sonuç: Çalışma, phubbing davranışının hemşirelik bakım davranışlarını olumsuz etkilediğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, hemşireler arasında phubbing davranışını azaltmaya yönelik farkındalık ve eğitim programlarının gerekliliğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bakımı, phubbing, cerrahi hemşireliği, teknoloji kaynaklı dikkat dağınıklığı

ABSTRACT

Objective: Smartphones are widely used for communication and social media, but excessive use can lead to phubbing ignoring people in favor of phones. This behavior may affect surgical nurses, whose roles require full attention and patient-centered care. This study examines how phubbing impacts the care behaviors of surgical nurses, providing a unique perspective to the literature.

Methods: An analytical cross-sectional research design was used. The study population consisted of a total of 135 nurses working in the surgical units of two hospitals located in the north of Türkiye. The study sample included 115 nurses who met the specified criteria and agreed to participate, selected using the stratified sampling method. Data were collected using the Personal Information Form, the General Phubbing Scale, and the Caring Behaviors Inventory. The data were reported in accordance with the STROBE guidelines. In data analysis, descriptive statistics, Pearson correlation analysis, t-test, ANOVA, and regression analysis were used; the level of statistical significance was set at $p<0.05$.

Results: The regression model testing the impact of general phubbing behavior on care behaviors was statistically significant ($F=3.126$; $p<0.05$). A low-level positive correlation was found between nomophobia and personal isolation ($r=0.224$, $p=0.016$; $r=0.232$, $p=0.012$), and a low-level negative correlation with problem awareness ($r=-0.183$, $p=0.049$). Additionally, a significant low-level positive correlation was identified between the "commitment" sub-dimension of the CBS-24 and both the overall phubbing score and the "interpersonal conflict" sub-dimension ($r=0.220$, $p=0.018$; $r=0.260$, $p=0.005$).

Conclusion: The study reveals that phubbing negatively affects nursing care behaviors. These findings underscore the need for awareness and training programs aimed at reducing phubbing among nurses

Keywords: Nursing care, phubbing, surgical nursing, technology-related distraction

Atıf/Citation: Özkan E, Şen Atasayar B, Emirza EG. (2025). Cerrahi hemşirelerinin phubbing düzeylerinin bakım davranışlarına etkisi: Analitik kesitsel bir çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.93.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-077

Laparoskopik Kolesistektomi Sonrası Omuz Masajı ve Terapötik Dokunmanın Ağrı ve Anksiyete Üzerindeki Etkinliğinin Karşılaştırılması: Üç Kollu Tek Kör Randomize Kontrollü Bir Çalışma

Comparing the Efficacy of Shoulder Massage and Therapeutic Touch on Pain and Anxiety After Laparoscopic Cholecystectomy: A Three-Arm Single-Blind Randomized Controlled Trial

Esra Özkan[1] Elif Güzide Emirza[2] Nurten Gülsüm Bayrak[3]

[1]*Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Giresun, TÜRKİYE, esra.ozkan@giresun.edu.tr*
[2]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, guzzide@hotmail.com*
[3]*Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Giresun, TÜRKİYE, nurtenbayrak28@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Laparoskopik kolesistektomi (LK), safra kesesi taşlarının tedavisinde sıklıkla tercih edilen minimal invaziv bir cerrahi yöntemdir. Farmakolojik tedavi yöntemlerinin yanı sıra, farmakolojik olmayan yaklaşımlar da postoperatif dönemde ağrı ve anksiyetenin yönetiminde önemli bir yer tutmaktadır. Literatürde masaj ve terapötik dokunma gibi uygulamaların ağrı ve anksiyeteyi azaltmada etkili alternatif yöntemler olduğu belirtilmektedir. Bu çalışmanın amacı, laparoskopik kolesistektomi sonrası uygulanan omuz masajı ve terapötik dokunmanın omuz ağrısı ve anksiyete üzerindeki etkilerini karşılaştırmaktır.

Yöntem: Araştırma üç kollu randomize kontrollü desende uygulanmıştır. Rasndomizasyon işleminde rastgele atama Microsoft Excel 2016 programı kullanılarak yapılmıştır. Katılımcılar üç gruba ayrılmıştır: Omuz masajının uygulandığı Grup 1 (n=24), terapötik dokunmanın uygulandığı Grup 2 (n=25) ve hastaların herhangi bir tedavi almadığı ve klinikte rutin ameliyat sonrası bakım aldığı Grup 3 (n=25). Katılımcıların anksiyete düzeylerini belirlemek amacıyla Durumluk-Sürekli Anksiyete Envanteri (State-Trait Anxiety Inventory – STAI), Ağrı düzeylerinin değerlendirilmesinde Görsel Analog Skala (Visual Analog Scale - VAS) kullanılmıştır. Veri toplama, hastanın anesteziden uyanıp bilinci yerine geldikten hemen sonra başlamıştır. Bu nedenle, veri toplamadan önce araştırmacılar, kas gücü ve uyanıklık düzeyini değerlendirmek için Glasgow Koma Skalası'nı (GCS) kullanmıştır.

Bulgular: Grup 1 ve Grup 2'de yer alan hastaların görsel analog skala (VAS) ağrı puan ortalamalarının, Grup 3'e kıyasla anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Ayrıca, Grup 1'in VAS skor ortalamasının Grup 2'den daha düşük olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde, durumluk kaygı düzeyleri açısından da Grup 1 ve Grup 2'nin skorlarının Grup 3'e göre anlamlı şekilde daha düşük olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Anksiyete düzeyleri arasında yapılan karşılaştırmada ise, Grup 2'nin durumluk anksiyete puan ortalaması, Grup 1'e kıyasla daha düşük bulunmuştur.

Sonuç: Laparoskopik kolesistektomi sonrası uygulanan omuz masajı ve terapötik dokunma, hastaların ağrı ve anksiyete düzeylerini kontrol grubuna kıyasla anlamlı düzeyde azaltmıştır. Bulgular, bu farmakolojik olmayan yöntemlerin postoperatif bakımda destekleyici tedavi olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Gelecekteki çalışmalar, bu uygulamaların klinik protokollere entegre edilmesine yönelik daha kapsamlı araştırmalarla desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, anksiyete, laparoskopik kolesistektomi, masaj, teropatik dokunma

ABSTRACT

Objective: Laparoscopic cholecystectomy (LC) is a frequently preferred surgical method for the treatment of gallstones. Non-pharmacologic approaches have an important place in addition to pharmacologic treatment methods. Methods such as massage and therapeutic touch are included in the literature as effective alternatives to reduce pain and anxiety. The aim of this study was to compare the effects of shoulder massage and therapeuthic touch on shoulder pain and anxiety after laparoscopic cholecystectomy.

Methods: The study was a three-arm randomized controlled trial. After baseline assessment, participants were randomly assigned to three groups, random assignment was done using Microsoft Excel 2016 program. Participants were divided into three groups: Group 1 (n=24) in which shoulder massage was applied, Group 2 (n=25) in which therapeutic touch was applied, and Group 3 (n=25) in which patients did not receive any treatment and received routine postoperative care in the clinic. To assess participants' anxiety levels, the State-Trait Anxiety Inventory (STAI) was used, while pain levels were evaluated using the Visual Analog Scale (VAS). Data collection began immediately after the patient recovered from anesthesia and regained consciousness. Therefore, prior to data collection, the researchers used the Glasgow Coma Scale (GCS) to assess muscle strength and alertness.

Results: It was determined that the mean VAS scale scores of Group 1 and Group 2 patients were lower than Group 3 and there was a statistically significant difference between the groups ($p<.05$). In addition, it was determined that the mean VAS score of Group 1 was lower than that of Group 2. It was determined that the state anxiety scale scores of Group 1 and Group 2 patients were lower than Group 3 and there was a statistically significant difference between the groups ($p<.05$). At the level of anxiety, it was determined that the mean state anxiety score of Group 2 was lower than that of Group1.

Conclusion: Shoulder massage and therapeutic touch applied after laparoscopic cholecystectomy significantly reduced patients' pain and anxiety levels compared to the control group. The findings suggest that these non-pharmacological methods can be used as supportive treatments in postoperative care. Future studies should further investigate and support the integration of these applications into clinical protocols through more comprehensive research.

Keywords: Pain, anxiety, laparoscopic cholecystectomy, massage, therapeuthic touch

Atıf/Citation: Özkan E, Emirza EG, Bayrak NG (2025). Laparoskopik kolesistektomi sonrası omuz masajı ve terapötik dokunmanın ağrı ve anksiyete üzerindeki etkinliğinin karşılaştırılması: Üç kollu tek kör randomize kontrollü bir çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.94.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-078

Kaliteli Cerrahi Bakım için Güncel Hemşirelik Uygulamalarının Kanıta Dayalı Yeniliklerle Entegre Edilmesi

Integration of Current Nursing Practices with Evidence-Based Innovations for High-Quality Surgical Care

Sona Pashaei[1] Gülten Kaptan[2]

[1]İstanbul Kent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, sona.pashaei@kent.edu.tr
[2]İstanbul Galata Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE gulten.kaptan@galata.edu.tr

ÖZ

Amaç: Günümüzde cerrahi hemşirelik uygulamaları, sağlık teknolojilerindeki ilerlemeler, güncellenen cerrahi bakım rehberleri ve hasta merkezli bakım anlayışının güçlenmesiyle önemli ölçüde değişim göstermektedir. Cerrahi hemşirelerin bu değişimlere hızlı uyum sağlaması, hasta güvenliği ve ameliyat sonrası iyileşme sürecinin etkin yönetimi açısından kritik öneme sahiptir. Bu derleme çalışması, son literatürü inceleyerek cerrahi kliniklerde yaygın olarak kullanılan uygulamaları belirlemeyi, karşılaşılan zorlukları ortaya koymayı ve ameliyat öncesi, sırası ve sonrasında bu uygulamaların entegrasyonu için öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Çalışmada PubMed, Scopus ve CINAHL veri tabanları taranmıştır. 2019–2024 yılları arasında İngilizce ve Türkçe yayımlanmış hakemli dergi makaleleri, sistematik derlemeler, deneysel ve nitel araştırmalar değerlendirilmiş; konferans bildirileri, editöryal yazılar ve vaka raporları çalışmaya dahil edilmemiştir. Makale seçim süreci ve kriterler PRISMA rehberine göre yürütülmüş ve 42 çalışma derlemeye dahil edilmiştir. Değerlendirme ve Puanlama; seçilen çalışmalar, içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve beş ana tema altında sınıflandırılmıştır: teknoloji kullanımı, hasta merkezli bakım, iletişim ve iş birliği, klinik karar verme süreçleri, hemşirelik eğitimi ve sürekli mesleki gelişim. Metodolojik kalite değerlendirmesi için CASP kontrol listeleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmalar, güncel cerrahi hemşirelik uygulamalarının hasta bakımının kalitesini yükselttiğini, hemşirelerin profesyonel özerkliğini desteklediğini ve ameliyathane ile klinik süreçlerinde iş akışını optimize ettiğini göstermektedir. Dijital sağlık kayıtları, tele-hemşirelik uygulamaları, hasta katılımını artıran stratejiler ve erken mobilizasyon ile taburculuk planlaması, cerrahi hemşirelikte yaygın olarak kullanılan uygulamalar arasında öne çıkmaktadır. Öte yandan zaman yetersizliği, personel eksikliği, değişime direnç ve dijital araçlarla ilgili eğitim eksikliği gibi faktörler, uygulamaların önündeki başlıca sınırlayıcı unsurlar olarak tespit edilmiştir.

Sonuç: Güncel cerrahi hemşirelik uygulamaları, ameliyat öncesi hazırlık, intraoperatif süreç yönetimi ve ameliyat sonrası iyileşmenin güvenli ve etkin bir şekilde yürütülmesi için hayati öneme sahiptir. Bu uygulamaların başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için sürekli eğitim, güçlü liderlik desteği, multidisipliner iş birliği ve yeniliği teşvik eden politika ve düzenlemeler gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Cerrahi hemşirelik, güncel uygulamalar, kanıta dayalı cerrahi bakım, hasta güvenliği

ABSTRACT

Objective: Surgical nursing practices are undergoing significant transformation today due to advances in healthcare technologies, updated surgical care guidelines, and the strengthening of patient-centered care. Rapid adaptation by surgical nurses to these changes is critical for patient safety and effective management of the postoperative recovery process. This review aims to identify commonly used practices in surgical clinics by examining recent literature, identify challenges encountered, and offer recommendations for integrating these practices before, during, and after surgery.

Methods: The study searched PubMed, Scopus, and CINAHL databases. Peer-reviewed journal articles, systematic reviews, experimental, and qualitative research published in English and Turkish between 2019 and 2024 were evaluated; conference proceedings, editorials, and case reports were excluded. The article selection process and criteria were conducted according to the PRISMA guidelines, and 42 studies were included in the review. Assessment and Scoring: The selected studies were analyzed using content analysis and categorized under five main themes: technology use, patient-centered care, communication and collaboration, clinical decision-making processes, nursing education, and continuing professional development. CASP checklists were used for methodological quality assessment.

Results: Studies indicate that current surgical nursing practices enhance the quality of patient care, support nurses' professional autonomy, and optimize workflow in operating rooms and clinical settings. Commonly implemented practices include digital health records, tele-nursing applications, strategies to increase patient engagement, and early mobilization with discharge planning. However, factors such as time constraints, staff shortages, resistance to change, and insufficient training in digital tools have been identified as significant barriers to effective implementation.

Conclusion: Current surgical nursing practices are crucial for ensuring the safe and effective management of preoperative preparation, intraoperative care, and postoperative recovery. The successful implementation of these practices requires continuous education, strong leadership support, multidisciplinary collaboration, and policies and regulations that promote innovation.

Keywords: Surgical nursing, current practices, evidence-based surgical care, patient safety

Atıf/Citation: Pashaei S, Kaptan G. (2025). Kaliteli cerrahi bakım için güncel hemşirelik uygulamalarının kanıta dayalı yeniliklerle entegre edilmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.95.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-079

İntraoperatif Süreçte Ameliyathane Hemşiresinin Rolü: Olgu Sunumu

The Role of the Operating Room Nurse in the Intraoperative Process: Case Report

Dilek Öztürk[1] Sümeyra Aksoy Kılıç[2]

[1]*Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, dilekozturk20@hotmail.com*
[2]*Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, sumeyra.aksoy@marmara.edu.tr*

ÖZ

Kadavra donörlü karaciğer transplantasyonu, multidisipliner yaklaşım gerektiren kompleks cerrahi bir işlemdir. İntraoperatif süreçte ameliyathane hemşiresi, ekip koordinasyonu, hasta güvenliği, cerrahi hazırlık ve sterilizasyonda kritik görevler üstlenir. Bu olgu sunumunun amacı, intraoperatif süreçte ameliyathane hemşiresinin kadavra donörlü karaciğer transplantasyonunda üstlendiği rolleri ve Güvenli Cerrahi Kontrol Listesi (GCKL) rehberliğinde gerçekleştirilen uygulamaları ortaya koymaktır. 67 yaşındaki erkek hasta, Hepatit C'ye bağlı rüptüre hepatoselüler karsinom tanısıyla karaciğer transplantasyonu için yaklaşık bir yıldır kadavra donör beklemektedir. Merkezimize bildirilen kadavra donörün uygun bulunmasıyla, nakil hazırlıkları tamamlanarak hasta ameliyata alınmıştır. İntraoperatif sürecin yönetiminde GCKL'nin basamakları takip edilmiştir. Ameliyathaneye transfer edilen hastanın kimlik doğrulaması yapılarak ameliyat masasına alınmıştır. Ameliyathane ekibi kendini tanıttıktan sonra, GCKL'nin "Anestezi Verilmeden Önce" talimatları yerine getirilmiştir. Hasta monitörize edildikten sonra, koter plağı yerleştirilmiştir. Supine pozisyonu verilen hastanın basınç noktaları ve ayak tabanları, anti-basınç jel pedleri ile desteklenmiştir. Cerrahi el yıkamasını tamamlayan ameliyathane hemşiresi, anestezi ekibiyle eş zamanlı olarak masa hazırlıklarına başlamıştır. Biri "back-table", diğeri alıcı masası olmak üzere iki ayrı cerrahi masa hazırlanmıştır. Hazırlanan malzemeler sirküle hemşire ile birlikte sayılarak kaydedilmiştir. Ameliyathane hemşiresi tarafından steril olarak giydirilen cerrahi ekip üyeleri, ameliyat sahasını povidon iyotlu solüsyon ile dezenfekte etmiştir. Ameliyat alanı açıkta kalacak şekilde hasta; steril yeşil örtü ve su geçirmez örtülerle üç kat örtülmüştür. Ameliyat alanı, iyobanlı steril poşetli drep ile kapatılarak enfeksiyon riski azaltılmış ve örtülerin ıslanması önlenmiştir. GCKL'nin "Ameliyat Kesisinden Önce" talimatları uygulanarak ameliyata başlanmıştır. Oda ısısı 21 °C'de sabit tutulmuş, intravenöz ve irrigasyon sıvıları ısıtılmış, hasta aktif olarak ısıtılarak vücut ısısı takip edilmiştir. Ameliyat süresince sterilite korunmuş, kullanılan yıkama sıvılarının miktarı kayıt altına alınmıştır. Ameliyat sonunda, GCKL'nin "Ameliyattan Çıkmadan Önce" talimatları uygulanmış ve cerrahi alan uygun şekilde kapatılmıştır. Ameliyatı tamamlanan hasta entübe şekilde karaciğer nakil yoğun bakım ünitesine transfer edilmiştir. Bu olgu sunumu, benzer vakalarda ameliyathane hemşireliğine yönelik klinik karar verme süreçlerini destekleyerek, uygulamaların standartlaştırılmasına önemli ölçüde katkı sağlayabilecek niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Karaciger nakli, transplantasyon, ameliyathane hemşireliği

ABSTRACT

Cadaveric liver transplantation is a complex surgery requiring multidisciplinary coordination. The operating room (OR) nurse plays a crucial role in team coordination, patient safety, surgical preparation, and sterilization during the intraoperative phase. This case aims to highlight the operating room nurse's roles and practices during cadaveric liver transplantation, guided by the Surgical Safety Checklist. A 67-year-old male with ruptured hepatocellular carcinoma linked to hepatitis C had awaited a cadaver donor for liver transplantation for about one year. Upon identification of a suitable donor, transplant preparations were completed, and the patient underwent emergency surgery. Throughout the operation, the "Safe Surgery Checklist" was followed. After identity verification, the patient was moved to the operating table. The OR team introduced themselves, and the "Before Administration of Anesthesia" checklist was completed. The patient was monitored, a cautery plate was applied and positioned supine with pressure points and soles supported by gel pads. Following surgical handwashing, the OR nurse has prepared both back-table and recipient table simultaneously with the anesthesia team. All materials were counted and recorded with the circulating nurse. The sterile surgical team disinfected the site with povidone-iodine. The patient was draped with three layers of sterile green and waterproof covers, leaving the surgical site exposed, then covered with an iodine-based sterile drape to reduce infection risk and prevent moisture. Surgery began after the "Before Surgical Incision" checklist. Room temperature was maintained at 21°C, intravenous and irrigation fluids were warmed, and the patient was actively warmed with continuous temperature monitoring. Sterility was preserved throughout, and irrigation fluid usage recorded. At the end, the "Before Leaving the Operating Room" checklist was completed, the surgical site closed, and the patient transferred intubated to the liver transplant intensive care unit. This case aids clinical decision-making and promotes standardization in operating room nursing for similar cases.

Keywords: Liver transplantation, transplantation, operating room nursing

Atıf/Citation: Öztürk D, Aksoy Kılıç S. (2025). İntraoperatif süreçte ameliyathane hemşiresinin rolü: Olgu sunumu. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.96.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-080

Laparoskopik Kolesistektomi Sonrası Komplikasyonların Yönetiminde Güncel Yaklaşımlar: Safra Kanalı Yaralanması Örneği

Current Approaches to the Management of Complications Following Laparoscopic Cholecystectomy: The Example of Bile Duct Injury

Sümeyra Aksoy Kılıç[1] Dilek Öztürk[2]

[1]*Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, sumeyra.aksoy@marmara.edu.tr*
[2]*Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, dilekozturk20@hotmail.com*

ÖZ
Laparoskopik kolesistektomiye (LK), bağlı safra kanalı yaralanmaları %0,3–1,4 oranında görülmekte ve vakaların %68'i intraoperatif dönemde fark edilmemektedir. Bu nedenle erken tanı ve uygun tedavi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, LK sonrası gelişen safra kanalı yaralanmasının klinik seyrini ve hemşirelik yönetimini incelemektir. Dış merkezde LK geçiren 45 yaşında kadın hasta, postoperatif 3. günde drenaj yerinden safra içeriği gelmesi ve görüntülemelerde safra kanalı yaralanması şüphesi üzerine ileri tetkik amacıyla merkezimize yönlendirilmiştir. Merkezimizde safra kanalı yaralanması doğrulanan hastada, başarısız perkütan transhepatik biliyer drenaj (PTK) girişimi sonrasında gelişen akut batın tablosu nedeniyle subhepatik alana kateter yerleştirilerek drenaj sağlanmıştır. Postoperatif 35. günde PTK takılarak safra drenajı sağlanan ve önceki kateteri çıkarılarak taburcu edilen hastanın, ikinci ayında drenajda üreme saptanmış ve antibiyotik tedavisi başlanmıştır. Enfeksiyon tablosu tekrarlayan hastanın postoperatif beşinci ayda laboratuvar bulgularında CRP: 14 mg/L, GGT: 133 IU/L ve ALP: 285 IU/L olarak saptanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda hasta cerrahi kliniğine yatırılmış ve ertesi gün 'Roux-en-Y Hepatikojejunostomi' ameliyatı gerçekleştirilmiştir. Postoperatif dönemde klinikte takip edilen hastanın, postoperatif 12. saatte üriner kateteri ve nazogastrik sondası çıkarılarak oral alımı ve mobilizasyonu sağlanmıştır. Mobilizasyon takibi akıllı telefon uyumlu adımsayar uygulamalarıyla yapılmıştır. Oral alımı kademeli artırılarak postoperatif 2. günde Rejim 2'ye geçilmiştir. Bulantı ve kusma gelişmesi üzerine tedaviye antiemetik eklenmiştir. Postoperatif 1. günde CRP: 43 mg/L, GGT: 128 IU/L ve ALP: 255 IU/L olduğu belirlenmiş, uygun antibiyotik tedavisi başlanmış ve hasta temas izolasyonu altında takip edilmiştir. Postoperatif 7. günde PTK hariç drenler çıkarılmış, 9. günde klinik durumu stabil seyretmesi üzerine taburculuk eğitimi verilerek taburcu edilmiştir. Hastaya özgü özel durumlar dışında, tüm tedavi ve bakım sürecinde ERAS protokol önerileri esas alınmıştır. Bu olgu, safra yolu yaralanmalarında multidisipliner yaklaşım ve bireyselleştirilmiş hemşirelik bakımının, hastanın klinik durumunun iyileştirilmesi ve genel iyilik halinin sağlanmasında ne denli etkili olduğunu ortaya koymaktadır.
Anahtar Kelimeler: Laparoskopik kolesistektomi, komplikasyon, hemşirelik bakımı

ABSTRACT
Bile duct injury (BDI) is a rare but serious complication of laparoscopic cholecystectomy (LC), occurring in 0.3–1.4% of cases, with most injuries (68%) going undetected intraoperatively. This report explores the clinical course and nursing care of a 45-year-old female patient referred to our center on postoperative day 3 after LC due to bile drainage and suspected BDI. Imaging confirmed the injury, and after a failed percutaneous transhepatic biliary drainage (PTK) attempt, a subhepatic catheter was placed to manage acute abdomen. PTK insertion succeeded on day 35, replacing the previous catheter. The patient was discharged, but bacterial growth in drainage fluid during the second postoperative month required antibiotic therapy. By the fifth month, recurrent infections were indicated by elevated CRP (14 mg/L), GGT (133 IU/L), and ALP (285 IU/L), leading to admission and a Roux-en-Y hepaticojejunostomy. Post-surgery, the patient's nasogastric and urinary catheters were removed within 12 hours to promote early oral intake and mobilization, monitored via pedometer apps. Oral intake progressed, and by day two, Diet 2 was initiated. Due to nausea and vomiting, antiemetics were added. Lab tests on day one revealed increased CRP (43 mg/L), GGT (128 IU/L), and ALP (255 IU/L), prompting continued antibiotic treatment and contact isolation. Drainage tubes were removed on day 7, excluding the PTK. On day 9, following clinical stabilization and discharge training, the patient was released. Except in personalized care decisions, ERAS protocols were strictly followed. This case highlights the importance of early diagnosis, multidisciplinary care, and tailored nursing interventions in managing complex BDIs effectively and improving patient outcomes.
Keywords: Laparoscopic cholecystectomy, complication, nursing care

Atıf/Citation: Aksoy Kılıç S, Öztürk D. (2025). Laparoskopik kolesistektomi sonrası komplikasyonların yönetiminde güncel yaklaşımlar: Safra kanalı yaralanması örneği. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.97.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-081

Abernethy Malformasyonu Nedeniyle Karaciğer Nakli Yapılan Hastanın Hemşirelik Bakımı: Nadir Bir Olgu Sunumu

Nursing Care of a Patient Who Underwent Liver Transplantation Due to Abernethy Malformation: A Rare Case Presentation

Dilek Öztürk[1] Sümeyra Aksoy Kılıç[2]

[1]*Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, dilekozturk20@hotmail.com*
[2]*Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, sumeyra.aksoy@marmara.edu.tr*

ÖZ

Abernethy malformasyonu, intrahepatik portal venin tamamen yokluğu (tip 1) veya kısmi varlığı (tip 2) ile karakterize nadir bir konjenital vasküler anomalidir. Tip 1 (tip 1a, tip 1b) Abernethy malformasyonu genellikle karaciğer nakli ile tedavi edilmektedir. Bu olgu sunumunun amacı, Tip 1b Abernethy malformasyonu nedeniyle karaciğer nakli yapılan hastanın hemşirelik bakımını ele almaktır. 18 yaşındaki kadın hasta, 5 yaşındayken kaşıntı nedeniyle doktora görünüyor ve karaciğer biyopsisinde patoloji saptanmadığı için kendisine semptomatik tedavi başlanıyor. 14 yaşında ani boy uzaması ve amenore şikâyetiyle çocuk endokrinolojide muayene ediliyor, tetkiklerinde patolojik bulgu saptanmıyor. 18 yaşına geldiğinde kollarda oluşan leke ve kaşıntı nedeniyle polikliniğine başvuruyor. Batın ultrasonografisinde, karaciğer sağ lobunda 5x4 cm boyutlarında lezyon, manyetik rezonans görüntülemede ise karaciğerde multipl kitle saptanmıştır. Merkezimize sevk edilen hasta, ileri tetkik ve tedavi amacıyla karaciğer nakil servisine yatırılmıştır. Yapılan batın bilgisayarlı tomografi sonucunda hastada Abernethy Tip 1b malformasyonu saptanmıştır. Karaciğer biyopsisinde neoplastik bir bulguya rastlanmamış ve karaciğer nakli için alıcı hazırlıklarına başlanmıştır. Canlı donörden karaciğer sağ lob transplantasyonu yapılan hasta, entübe şekilde yoğun bakıma transfer edilmiştir. Hastanın safra kanalında kateter, batın içinde dört, cilt altında iki adet dren bulunmaktadır. Yoğun bakımda immünsüpresif tedavisi başlanan ve nazogastrik sonda (NG) ile beslenen hasta, postoperatif 1. günde ekstübe edilmiş, durumunun stabil seyretmesi üzerine postoperatif 2. günde karaciğer nakil servisine transfer edilmiştir. Serviste mobilizasyonu sağlanan hastanın NG çıkarılmış, rejim 3 ile beslenmesi sağlanmıştır. Doktor istemine göre, safra kanalından gelen safra içirilmiştir. Saat başı solunum egzersizi (triflo) yaptırılmış, vital bulguları, kan şekeri ve aldığı-çıkardığı takip edilmiştir. Kanama riski yüksek olduğu için direnleri postoperatif 50. günde çıkarılmış ve postoperatif 70. günde taburcu edilmiştir. Takip edildiği süre içerisinde hastaya ve ailesine ilaç kullanımı, diyet, hijyen ve organ reddi konularında eğitim verilerek sürece uyumu sağlanmıştır. Bütüncül, planlı ve hasta merkezli hemşirelik bakımı, hasta güvenliğini artırarak sürecin başarılı şekilde yönetilmesine katkı sağlar.
Anahtar Kelimeler: Vasküler malformasyon, karaciger nakli, hemşirelik bakımı

ABSTRACT

Abernethy malformation is a rare congenital vascular anomaly involving the absence (type 1) or partial presence (type 2) of the intrahepatic portal vein. Type 1 is further divided into subtypes 1a and 1b and usually requires liver transplantation for treatment. The purpose of this case presentation is to discuss the nursing care of a patient who underwent liver transplantation due to Type 1b Abernethy malformation. The patient first presented with itching at age 5, but no liver pathology was found. At age 14, she experienced sudden growth and amenorrhea, though tests revealed no abnormalities. At age 18, she reported itching and spots on her arms. Imaging revealed multiple liver masses and a 5x4 cm lesion in the right liver lobe. Further evaluation at a liver transplant center confirmed Abernethy Type 1b malformation through abdominal CT. No neoplastic tissue was found in the liver biopsy, and liver transplantation preparations began. The patient who underwent right lobe liver transplantation from a living donor was transferred to intensive care on a ventilator. The patient has a catheter in the bile duct, four drains in the abdomen, and two drains under the skin. Immunosuppressive therapy and nasogastric (NG) feeding were initiated. She was extubated on postoperative day one and transferred to the transplant ward on day two. NG feeding was discontinued, and oral feeding with Diet 3 began. Breathing exercises were performed hourly, and vital signs, glucose levels, and fluid balance were closely monitored. Due to bleeding risks, drains were removed on postoperative day 50. The patient was discharged on day 70. Patient and family education was provided on medications, diet, hygiene, and organ rejection to ensure long-term compliance. Comprehensive, planned, and patient-focused nursing care was essential to ensuring safety and successful recovery.
Keywords: Vascular malformations, liver transplantation, nursing care

Atıf/Citation: Öztürk D, Aksoy Kılıç S. (2025). Abernethy malformasyonu nedeniyle karaciğer nakli yapılan hastanın hemşirelik bakımı: Nadir bir olgu sunumu. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.98.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-082

Serebrovasküler Olay Geçiren Bir Hastada Gordon Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli Temelli NANDA-NIC-NOC Hemşirelik Bakımının İncelenmesi: Bir Olgu Sunumu

Examining the Gordon Functional Health Model-Based NANDA-NIC-NOC Nursing Care in a Patient with Cerebrovascular Accident: A Case Report

Seçil Gülhan Güner[1] Bahrican Güven[2]

[1]*Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Trabzon, TÜRKİYE, secilgulhan@gmail.com*
[2]*Akçaabat Haçkalı Baba Devlet Hastanesi, Trabzon, TÜRKİYE, bahricanguven@gmail.com*

ÖZ

Serebrovasküler olaylar, dünya genelinde yüksek morbidite ve mortaliteye neden olan ciddi nörolojik acil durumlardır. Bu olgu sunumu Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli temelinde yapılandırılmış hemşirelik bakım sürecini, NANDA-I, NIC ve NOC sınıflama sistemlerine göre açıklamaktadır. 43 yaşındaki erkek hastada hemorajik serebrovasküler olay, epilepsi ve Grade 2 diffüz astrositoma tanıları bulunmaktaydı. Radyoterapi sırasında hastada serebral hemoraji, ensefalit ve solunum yetmezliği gelişmiştir. Hastanın Glasgow Koma Skalası 6-8 aralığında olup, yutma ve öksürme reflekslerinde zayıflama gözlenmiştir. Ayrıca, hastada sakrum bölgesinde evre iki bası yarası ve oral mukozit, beslenme yetersizliği ve bilişsel bozukluk mevcuttur. Laboratuvar verileri değerlendirildiğinde, lökosit ve C-Reaktif Protein düzeyi yüksek; hemoglobin ve albümin düzeyi ise düşüktür. Model doğrultusunda yapılan hemşirelik değerlendirmesinde, hastanın öncelikli hemşirelik tanıları; "oral mukoz membranda bozulma", "bası yarası riski", "enfeksiyon riski", "akut ağrı", "aspirasyon riski", "dengesiz beslenme: beden gereksiniminde az beslenme", "etkisiz solunum örüntüsü", "uyku örüntüsünde bozulma", "konstipasyon riski" ile "sözel iletişimde bozulma" olarak belirlenmiştir. NIC kapsamında hastaya bireyselleştirilmiş hemşirelik müdahaleleri planlanmış ve uygulanmıştır. Bu müdahalelerden bazıları şu şekildedir: Oral mukozada oluşan yaraların iyileştirilmesi için düzenli ağız bakımı yapılmıştır. Solunum fonksiyonlarının desteklenmesi amacıyla ventilatör desteği optimize edilmiştir. Akut ağrının etkin yönetimi için ağrı değerlendirmeleri düzenli aralıklarla gerçekleştirilmiştir. Uyku örüntüsünün düzenlenmesi için uyku hijyenine yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Beslenme yetersizliğinin giderilmesi amacıyla hastanın enerji ve protein gereksinimi hesaplanarak yeterli beslenmesi sağlanmıştır. Uygulanan hemşirelik müdahalelerinin etkinliği, NOC ölçeği kullanılarak değerlendirilmiş ve tüm hemşirelik tanılarında literatürde kabul gören 0.5 puanlık anlamlılık eşiğinin üzerinde iyileşmeler elde edilmiştir. Elde edilen kazanımlardan bazıları arasında bası yarası oluşumunun engellenmesi ve oral hijyenin sürdürülmesi yer almaktadır. Sonuç olarak, bu örüntü ve sınıflandırma modeli sistematik hemşirelik bakımı; SVO gibi karmaşık klinik tablolarda bireyselleştirilmiş, holistik ve bilimsel temelli bakım sunulmasını mümkün kılmaktadır. Bu yaklaşımın klinik uygulamada kullanımının yaygınlaştırılması, lisans ve lisansüstü hemşirelik eğitiminde sistematik olarak öğretilmesi, hemşirelik bakımının bilimsel temelde yapılandırılması ve mesleki görünürlüğün güçlendirilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Serebrovasküler Olay, Bakım, Hemşirelik, Gordon Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri, NANDA, NIC, NOC

ABSTRACT

Cerebrovascular accidents are serious neurological emergencies that cause high morbidity and mortality rates worldwide. This case report describes the nursing care process structured on Gordon's Functional Health Patterns Model according to the NANDA-I, NIC, and NOC Classification systems. A 43-year-old male patient was diagnosed with a hemorrhagic cerebrovascular accident, epilepsy, and grade 2 diffuse astrocytoma. During the course of radiotherapy, the patient experienced cerebral hemorrhage, encephalitis, and respiratory failure. The patient's Glasgow Coma Scale score ranged from 6 to 8, and impaired swallowing and cough reflexes were observed. Additionally, the patient presented with a stage 2 pressure sore in the sacral region, oral mucositis, malnutrition, and cognitive impairment. Laboratory data indicated elevated leukocyte and C-Reactive Protein levels, alongside reduced hemoglobin and albumin levels. In the nursing assessment conducted in accordance with the model, the primary nursing diagnoses identified were: "oral mucous membrane disruption," "pressure sore risk," "infection risk," "acute pain," "aspiration risk," "unbalanced nutrition: insufficient nutrition for body requirements," "ineffective respiratory pattern," "disruption in sleep pattern," "constipation risk," and "impaired verbal communication." Within the framework of the Nursing Interventions Classification (NIC), individualized nursing interventions were planned and implemented for the patient. These interventions included regular oral care to promote healing of the oral mucosa, optimization of ventilator support to enhance respiratory function, and regular pain assessments to effectively manage acute pain. Adjustments were made to sleep hygiene practices to regulate sleep patterns. To address nutritional deficiencies, the patient's energy and protein requirements were calculated, and adequate nutrition was ensured. The effectiveness of the implemented nursing interventions was evaluated using the NOC scale, with improvements observed above the 0.5-point significance threshold accepted in the literature for all nursing diagnoses. Notable benefits achieved included the prevention of pressure ulcers and maintenance of oral hygiene. Consequently, this pattern and classification model of systematic nursing care facilitates the provision of individualized, holistic, and evidence-based care for complex clinical conditions such as cerebrovascular events (CVE). Expanding the use of this approach in clinical practice and systematically incorporating it into undergraduate and graduate nursing education are critical for establishing a scientific basis for nursing care and enhancing professional visibility.

Keywords: Cerebrovascular Event, care, nursing, Gordon Functional Health Patterns, NANDA, NIC, NOC

Atıf/Citation: Güner SG, Güven B. (2025). Serebrovasküler olay geçiren bir hastada Gordon fonksiyonel sağlık örüntüleri modeli temelli NANDA-NIC-NOC hemşirelik bakımının incelenmesi: Bir olgu sunumu. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.99.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-083

Toplumsal Cinsiyet ve Doğum Sonu Geleneksel Uygulamalar Arasındaki İlişki

The Relationship Between Gender Roles and Postpartum Traditional Practices

Nülüfer Erbil[1] Mustafa Sabri Kovancı[2] Birsen Paltun[3] Esra Güler[4]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*
[2]*Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE, msabri.kovanci@gmail.com*
[3]*Giresun Aksu Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Giresun, TÜRKİYE, birsen1605@yandex.com*
[4]*Fatsa Lokman Hekim Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Ordu, TÜRKİYE, esragulerravza0@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, kadınların toplumsal cinsiyet rolü tutumu ve doğum sonrası geleneksel uygulama tutum, inanç ve uygulamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipteki araştırmanın örneklemine Türkiye'nin Karadeniz bölgesindeki bir ilçenin devlet hastanesi polikliniklerine başvuran, evli, en az bir gebeliği olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 335 kadın alındı. Araştırmayı için kurum izni ve etik kurul onayı alındı. Veriler, kişisel soru formu, Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçeği (TCRTÖ) ile yüz yüze yöntemle toplandı. TCRTÖ'den 38-190 puan arasında alınabilmekte, alınan yüksek puan eşitlikçi tutumu, düşük puan geleneksel tutumu göstermektedir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, t testi, One-Way ANOVA, korelasyon analiz testi ve regresyon analiz testi kullanıldı.

Bulgular: Kadınların yaş ortalaması 32.29±6.83 (19-54 yaş) bulundu. Kadınların % 47.2'sinin sağlık algısı "orta" düzeyde olduğu, %78.5'inin doğum sonrası dönemde geleneksel uygulama yaptığı/yaptırdığı, %30.1'i yapılan geleneksel uygulamaların doğru ve etkili olduğunu düşündüğü, %10.7'si geleneksel uygulamanın sağlığına olumsuz etkisi olduğunu belirttiği saptandı. Kadınların doğum sonrası dönemde %60.9'unun lohusa kadının kırkını çıkarma, %46.3'ü anne sütünün artması için uygulamalar, %41.5'i "al basması"ndan korunmaya yönelik uygulamalar yaptıkları, %44.8'inin doğum sonrası 40 gün cinsel ilişkiye girmedikleri belirlenmiştir. Kadınların TCRTÖ puan ortalaması 136.20±20.65 bulundu. Kadınların toplumsal cinsiyet rolleri tutum puanları ile yaşı (r=-.206), evlilik süresi (r=.-390), çocuk sayısı (r=-.396) ve gebelik sayısı (r=-.396) sayısı arasında negatif yönde anlamlı ilişki, ilk evlenme yaşı (r=.356) ile ise pozitif yönde anlamlı ilişki bulundu ($p<0.01$). Regresyon analizinde, kadının eğitim düzeyinin ve yaşadığı yerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumunun yordayıcısı olduğu; geleneksel uygulama inancı ve geleneksel uygulama yapma/yaptırmanın yordayıcısının ise toplumsal cinsiyet rolleri tutumu olduğu bulundu ($p<0.05$).

Sonuç: Araştırma sonucunda, kadınların geleneksel uygulama yapma ya da yaptırmasında toplumsal cinsiyet rolü tutumunun etkisi olduğu bulundu. Sağlık personelinin konuya duyarlılık göstererek bireylere eğitim ve danışmanlık vermesi önerilir.

Anahtar kelimeler: Toplumsal cinsiyet rolleri, Doğum sonu dönem, Geleneksel uygulamalar, kadın sağlığı, hemşirelik

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to examine the relationship between women's attitudes toward gender roles attitudes, beliefs, and practices regarding postpartum traditional practices.

Methods: The descriptive and correlational study sample consisted of 335 married women who had experienced at least one pregnancy, applied to the outpatient clinics of a state hospital in a district of the Black Sea region of Türkiye, and agreed to participate in the research. Institutional permission and ethical approval were obtained. Data were collected through a personal information form and the Gender Roles Attitude Scale (GRAS) via face-to-face interviews. Scores on the GRAS range from 38 to 190, with higher scores indicating egalitarian attitudes and lower scores indicating traditional attitudes. Data were analyzed using descriptive statistical methods, t-test, One-Way ANOVA, correlation analysis, and regression analysis.

Results: The mean age of the women was 32.29±6.83 years (range 19–54). It was found that 47.2% of the women perceived their health as "moderate," 78.5% had practiced/been subjected to traditional practices in the postpartum period, 30.1% believed that these practices were correct and effective, and 10.7% reported that they had a negative impact on their health. In the postpartum period, 60.9% of the women engaged in the practice of "the traditional 40-day postpartum purification/cleansing ritual (known in Turkish as lohusanın kırkını çıkarma)", 46.3% performed practices to increase breast milk, 41.5% carried out practices to prevent "al basması" (a traditional belief about postpartum illness), and 44.8% refrained from sexual intercourse for 40 days after birth. The mean GRAS score of the women was 136.20±20.65. A significant negative correlation was found between women's gender roles attitude scores and age (r=-.206), duration of marriage (r=-.390), number of children (r=-.396), and number of pregnancies (r=-.396), while a significant positive correlation was found with age at first marriage (r=.356) ($p<0.05$). Regression analysis revealed that women's educational level and place of residence were predictors of gender role attitudes, and that belief in and practice of traditional postpartum practices were predicted by gender role attitudes ($p<0.05$).

Conclusion: The study revealed that women's attitudes toward gender roles influence their engagement in traditional practices. It is recommended that healthcare personnel provide education and counseling to individuals with due sensitivity to the issue

Keywords: Gender roles, postpartum, traditional practices, women's health, nursing

Atıf/Citation: Erbil N, Kovancı MS, Paltun B, Güler E. (2025). Toplumsal cinsiyet ve doğum sonu geleneksel uygulamalar arasındaki ilişki. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.100.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-084

Genç Yetişkinlerde Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları ve Kadın Düşmanlığı Arasındaki İlişki

The Relationship Between Gender Stereotypes and Misogyny Among Young Adults

Tuğba Öz[1] Ece Naz Erbil[2]

[1]İstanbul Beykent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, hem.tubaoz@gmail.com
[2]İstanbul Beykent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE, enazerbil@gmail.com

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı, genç yetişkin bireylerde toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının düzeyini ve bu kalıpların kadın düşmanlığı ile olan ilişkisini belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı olan bu çalışma, bir vakıf üniversitesinde öğrenim görmekte olan ve belirlenen araştırmaya alınma kriterlerini karşılayan 316 genç yetişkin birey ile yürütülmüştür. Veriler Tanımlayıcı Bilgi Formu, Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Ölçeği (TCKYÖ) ve Kadın Düşmanlığı Ölçeği (KDÖ) ile toplanmıştır. Çalışma için Etik Kurul onayı alınmıştır. Tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Veri analizi, Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi (SPSS) 25.0 programı ile yapılmış; sonuçlar p< .05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan genç yetişkinlerin yaş ortalaması 21.16±1.37 yıl, %69.0'ı kadın olup, %67.7'si il merkezinde yaşamaktadır. Genç yetişkinlerin TCKYÖ toplam puan ortalamasının 32.19±11.54, KDÖ toplam puan ortalamasının 28.12±10.55 olduğu görülmüştür. Erkek katılımcıların TCKYÖ puanlarının, kadın katılımcıların puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır (Z= -11.071, p< .001). Benzer şekilde, erkek katılımcıların KDÖ puanları da kadın katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur (Z= -8.264, p< .001). Bu bulgular, cinsiyetin hem toplumsal cinsiyet kalıp yargıları hem de kadın düşmanlığı düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğunu göstermektedir. Ayrıca, TCKYÖ ile KDÖ toplam puanları arasında pozitif yönde ve güçlü bir ilişki bulunmuştur (ρ= .637, p< .001).

Sonuç: Bu çalışma, genç yetişkinlerde toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ile kadın düşmanlığı arasındaki güçlü pozitif ilişkiyi ortaya koymuştur. Bulgular, erkek katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik kalıp yargılarının ve kadın düşmanlığı düzeylerinin kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmeye yönelik eğitim programlarının yaygınlaştırılması, özellikle genç bireylerin kalıplaşmış cinsiyet rolleri konusunda farkındalıklarının artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Genç yetişkin, kadın, kadın düşmanlığı, mizojini, toplumsal cinsiyet

ABSTRACT

Objective: This study aims to determine the level of gender stereotypes among young adults and to examine the relationship between these stereotypes and misogyny.

Methods: This descriptive and correlational study was conducted with 316 young adult individuals who were studying at a foundation university and met the specified inclusion criteria. Data were collected using the Descriptive Information Form, the Gender Stereotypes Scale (GSS), and the Hostility Toward Women Scale (HTWS). Ethical committee approval was obtained for the study, and informed consent was received from all participants. The data analysis was performed using the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) version 25.0, and the results were evaluated at a significance level of p< .05.

Results: The average age of the young adult participants was 21.16±1.37 years; 69.0% were female, and 67.7% resided in urban areas. The mean score of the GSS was 32.19±11.54, while the mean score of the HTWS was 28.12±10.55. It was found that male participants' scores on the GSS were significantly higher than those of female participants (Z= -11.071, p< .001). Similarly, male participants' scores on the HTWS were also significantly higher compared to female participants (Z= -8.264, p< .001). These findings indicate that gender significantly differentiates both gender stereotypes and levels of misogyny. Furthermore, a strong positive correlation was found between the total scores of GSS and HTWS (p= .637, p< .001).

Conclusion: This study demonstrates a strong positive correlation between gender stereotypes and misogyny among young adults. The findings reveal that male participants exhibit significantly higher levels of gender-role stereotypes and misogynistic attitudes compared to female participants. In this context, it is recommended to expand educational programs aimed at promoting gender equality and to increase awareness activities on entrenched gender roles, particularly among young individuals.

Keywords: Young adult, woman, hostility toward women, misogyny, gender

Atıf/Citation: Öz T, Erbil EN. (2025). Genç yetişkinlerde toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ve kadın düşmanlığı arasındaki ilişki. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.101.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-085

Menopoz Dönemindeki Kadınlara Verilen Derin Gevşeme Egzersizinin Menopozal Semptomlar ve İş Performansına Etkisi

The Effect of Deep Relaxation Exercise on Menopausal Symptoms and Work Performance in Menopausal Women

Gonca Buran[1] Dilek Yılmaz[2] Hava Gökdere Çinar[3]

[1]*Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bursa, TÜRKİYE, gburan@uludag.edu.tr*
[2]*Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bursa, TÜRKİYE, dilekk@uludag.edu.tr*
[3]*Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bursa, TÜRKİYE, havagokdere@uludag.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma derin gevşeme egzersizinin menopoz dönemindeki kadınların menopoz semptomları ve iş performanslarına etkisini belirlenmek amacı ile gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Randomize kontrollü deneysel çalışma, menopoz döneminde olan 53 deney 53 kontrol grubu olmak üzere 106 kadınla, Ocak- Ağustos 2025 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Deney grubundaki kadınlara prograsif derin gevşeme ve solunum egzersizi eğitimi verildi, egzersizler her gün, on gün boyunca uygulandı. Veriler, "Birey Tanıtım Formu", Menopoz Semptomlarını Değerlendirme Ölçeği (MSDÖ)" ve "İş performans Ölçeği (İPÖ)" ile toplandı. Etik kurul, kurum izinleri ve katılımcıların yazılı ve sözlü onamı alındı. ClinicalTrail numarası alınan çalışma, Bilimsel Araştırmalar Projeleri tarafından desteklendi. Veriler SPSS (28) Programı ile analiz edildi. Tanımlayıcı istatistikler için sayı, yüzde, aritmetik ortalama, Standart Sapma, deney ve kontrol grubunun sosyodemografik verilerinin karıştırılmasında Pearson Ki-kare ve Fisher'in Kesin Ki-kare Testi, ölçek puan ortalamalarının karşılaştırılmasında T-test uygulandı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamalrı (deney: 50.9 ±3.5 ve kontrol: 51.6±4.1) ve menopoza girme yaş ortalamaları (deney: 48±2.7 ve kontrol: 49±3.0) arasında anlamlı bir fark yoktu (p>0.05). Müdahale öncesi kadınların MSDÖ ortalaması ve somatik, psikolojik ve ürogenital alt grupları ile, İPÖ ve "görev performansı", "bağlamsal performans" ve "verimlikten oluşan alt grup puan ortalamaları benzedi (p>0.05). On gün boyunca her gün derin gevşeme uyguladıktan sonra kadınların MSDÖ puan ortalaması ile kontrol grubunun puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak fark belirlendi (p<.001). MSDÖ'nin alt grup karşılaştırmasında ise somatik ve psikolojik semptom puan ortalamaları arasında anlamlı fark varken (sırasıyla p<.001; p<.001), üreogenital alt grup ortalaması benzerdi (p>0.05). Deney grubundaki kadınların İPÖ, "görev performansı", bağlamsal performans" ve "verimlilik" puan ortalamaları kontrol grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksekti (sırasıyla p<.001; p<.001; p<.001; p=016).

Sonuç: Derin gevşeme egzersizi menopoz semptomlarının azalması ve iş performansının artmasında etkili olmuştur. Kadınların Menopoz semptomları azalırken iş performansları artmıştır. Uygulanan egzersizler kadınların sıcak basması, kalp çarpıntısı, uykusuzluk gibi somatik, sinirlilik endişe gibi psikolojik semptomları azaltırken, üregenital semptomlar üzerinde etkili olmamıştır. Hemşire ve diğer sağlık profesyonellerinin menopoz dönemindeki kadınlara derin gevşeme egzersizi eğitimi vermeleri önerilir.

Anahtar Kelimeler: Egzersiz, gevşeme, iş performansı, menopoz, menopozal semptom

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the effects of deep relaxation exercise on menopausal symptoms and work performance of menopausal women.

Methods: A randomized experimental study was conducted between January and August 2025 with 106 menopausal women, 53 in the experimental group and 53 in the control group. The women in the experimental group received progressive deep relaxation and breathing exercise training, which was performed daily for ten days. Data were collected using the Individual Identification Form, the Menopause Symptom Assessment Scale (MSAS), and the "Individual Work Performance Questionnaire" (IWPQ). The study, designated ClinicalTrial, was supported by Scientific Research Projects. Ethics committee, institutional permissions, and written and verbal consent of the participants were obtained. Data were analyzed using the SPSS (28) program. For descriptive statistics, number, percentage, arithmetic mean, Standard Deviation (SD), Pearson Chi-square, and Fisher's Exact Chi-square Test were used to compare the sociodemographic data of the experimental and control groups.

Results: There was no significant difference between the participants' age (experimental: 50.9 ± 3.5 and control: 51.6 ± 4.1) and the mean age of menopause (experimental: 48 ± 2.7 and control: 49 ± 3.0) (p>0.05). Before the intervention, the women's MSAS mean scores and somatic, psychological, and urogenital subgroups and the SPS and subgroup mean scores of "task performance", "contextual performance", and "efficiency" were similar (p>0.05). After practicing deep relaxation every day for ten days, a statistically significant difference was found between the women's MSAS mean scores and the control group mean scores (p<0.001). In the subgroup comparison of MSAS, there was a significant difference between the somatic and psychological symptom mean scores (p<0.001; p<0.001, respectively), while the urogenital subgroup mean scores were similar (p>0.05). The women's IWPQ, "task performance", contextual performance", and "efficiency" mean scores in the experimental group were statistically significantly higher than those in the control group (p<0.001; p<0.001, respectively). p<.001; p=0.16).

Conclusion: Deep relaxation exercise was effective in reducing menopausal symptoms and improving work performance. While menopausal symptoms decreased, work performance increased. While the exercises reduced somatic symptoms such as hot flashes, heart palpitations, and insomnia, and psychological symptoms such as irritability and anxiety, they did not affect reproductive symptoms. Nurses and other healthcare professionals are recommended to provide deep relaxation exercise training to menopausal women.

Keywords: Exercise, menopausal symptoms, relaxation, work performance

Atıf/Citation: Duran G, Yılmaz D, Gökdere Çınar H. (2025). Menopoz dönemindeki kadınlara verilen derin gevşeme egzersizinin menopozal semptomlar ve iş performansına etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.102.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-086

Üreme Çağındaki Kadınlarda Menstrüel Migren ve Migren Prevalansı ve Risk Faktörleri: Çok Merkezli Çalışma

Menstrual Migraine and Migraine Prevalence and Risk Factors in Women of Reproductive Age: A Multicenter Study

Meryem Erdoğan Acar[1] Yasemin Özyer Güvener[2] Gonca Buran[3] Çiler Yeyğel[4] Ayşegül Dönmez[5] Nurten Denizhan Kırcan[6]

[1]*Sinop Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sinop, TÜRKİYE, meryemerdogan84@gmail.com*
[2]*Sinop Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sinop, TÜRKİYE, ozyeryaseminn@gmail.com*
[3]*Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bursa, TÜRKİYE, gburan@uludag.edu.tr*
[4]*İzmir Tınaztepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İzmir, TÜRKİYE, ciler.yeygel@tinaztepe.edu.tr*
[5]*İzmir Tınaztepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İzmir, TÜRKİYE, aysegul.donmez@tinaztepe.edu.tr*
[6]*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Muğla, TÜRKİYE, nkircan@mu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu kesitsel çok merkezli çalışma ile kadınlarda migren, menstrüel migren prevelansı ve risk faktörlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu kesitsel çalışmaya Mayıs-Aralık 2023 tarihleri arasında ulaşılabilen 2049 kadın dahil edilmiştir. Veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan ve 3 bölümden oluşan Bireysel Tanılama Formu ile online görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Araştırma üreme çağındaki (15-49 yaş arası) farklı üniversitede ulaşılabilen kadınlarda veriler toplanmıştır. Araştırma kapsamında üniversitelerde çalışan veya öğrenim gören tüm kadınlar çalışmaya dahil edildi (Sinop, İzmir, Bursa, Muğla) gibi farklı Üniversitelerde ulaşılabilen tüm kadınlar çalışmaya dahil edildiği için örneklem seçimine gidilmedi. Araştırma verilerin analizi SPSS (Statistical Package For Social Science) 26.0 paket program kullanıldı. Nitel veriler sayı ve yüzde, nicel veriler ise ortalama ve standart sapma ile gösterildi. Nitel verilerde tümel karşılaştırmalar Ki-kare testi ile yapıldı ve anlamlı farklılık çıktığı durumlarda ilgili cevap için kategorilere ilişkin yüzdeler Bonferroni düzeltmesi yapılarak karşılaştırıldı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi %5 olarak kabul edildi.

Bulgular: Araştırmaya katılanların yaş ortalaması 24.19±7.76 olarak belirlendi. Migren prevalansı %16.4 ve menstrüel migren prevalansı %56.4 olarak saptandı. Migren tanısı ile medeni durum, eğitim durumu, gelir getiren bir işte çalışma, sosyal güvence varlığı, gelir durumu, aile tipi, sigara kullanımı, alkol kullanımı ve kahve tüketimi arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). Adet dönemi baş ağrısı ile medeni durum, gelir getiren bir işte çalışma, sosyal güvence varlığı, gelir durumu, aile tipi, sigara kullanımı, alkol kullanımı ve kahve tüketimi arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmıştır ($p<0.05$).

Sonuç: Kadınların günlük yaşamındaki birçok sosyodemografik özellik ve alışkanlıklar migren ve menstrüel migren risk faktörleri arasındadır. Bu risk faktörlerinin ortadan kaldırılması veya olumlu sağlık davranışlarına dönüştürülmesi migren ve menstrüel migreni azaltabilir veya ortadan kaldırabilir.

Anahtar Kelimeler: Üreme çağı, kadınlar, migren, menstrüel migren

ABSTRACT

Objective: To determine the prevalence and risk factors associated with migraine and menstrual migraine in women of reproductive age.

Method: This multicenter cross-sectional study included 2049 women who were successfully contacted between May and December 2023. The data were collected via an online interview method using the Individual Identification Form, which was created by the researchers and consists of three parts. Within the scope of the research, all women working or studying at universities were included in the study (Sinop, İzmir, Bursa, Muğla). Since all women who could be reached at different universities were included in the study, no sample selection was made. Statistical analysis was conducted using the SPSS (Statistical Package for Social Science) 26.0 package program. Qualitative data were presented as numerical values and percentages, while quantitative data were displayed as the mean and standard deviation. Overall comparisons in qualitative data were made with the Chi-square test, and in cases where there was a significant difference, the percentages of the categories for the relevant answer were compared by applying the Bonferroni correction. The statistical significance level was set at 5%.

Results: The mean age of the study participants was determined to be 24.19 ± 7.76 years. The prevalence of migraine was found to be 16.4%, while the prevalence of menstrual migraine was 56.4%. A statistically significant relationship was identified between migraine diagnosis and a number of variables, including marital status, educational status, employment status, social security status, income status, family type, smoking habits, alcohol consumption and coffee intake ($p <0.05$). A statistically significant relationship was found between menstrual headache and marital status, working in a gainful job, presence of social security, income status, family type, smoking, alcohol use and coffee consumption ($p <0.05$).

Conclusion: Many sociodemographic characteristics and habits in women's daily lives are among the risk factors for migraine and menstrual migraine. Health professionals can provide the necessary consultancy services to implement healthy behaviors regarding these risk factors.

Keywords: Reproductive age, women, migraine, menstrual migraine

Atıf/Citation: Erdoğan Acar M, Özyer Güvener Y, Buran G, Yeyğel Ç, Dönmez A, Denizhan Kırcan N. (2025). Üreme çağındaki kadınlarda menstrüel migren ve migren prevalansı ve risk faktörleri: Çok merkezli çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.103.

2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye
2nd International Nursing Studies Congress, September 03-06, 2025, Ordu, Türkiye

Oral Presentation/Sözel Bildiri-087

Kadınların Jinekolojik Kanser Farkındalığına Siberkondri Ciddiyeti ve Kişilik Tipinin Etkisi

The Effect of Cyberchondria Severity and Personality Type on Women's Gynecological Cancer Awareness

Hilal Gül Boyraz Yanık[1] Fatma Aksoy Şirin[2] Nülüfer Erbil[3]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, hilalgulboyraz@odu.edu.tr*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, fatma.aksoyy96@gmail.com*
[3]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu araştırma kadınların jinekolojik kanser farkındalığına siberkondri ciddiyeti ve kişilik tipinin etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ilişki arayıcı tipte planlanan araştırmaya 275 kadın alınmıştır. Veriler Jinekolojik Kanser Farkındalığı Ölçeği, Siberkondria Ciddiyeti Ölçeği Kısa Formu ve D Tipi Kişilik Ölçeği ile 15 Ekim 2023- 15 Ocak 2024 tarihleri arasında yüz yüze yöntemle toplanmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogrov Smirnov testi ile değerlendirilmiş, verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testi, Pearson korelasyon ve lineer regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan kadınların yaşın %31.3'ünün 20-30 yaş aralığında olduğu ve %31.3'ünün son bir yıl içinde kadın hastalıkları uzmanına muayene olduğu bulunmuştur. Kadınların %45.5'i jinekolojik kanserler hakkında bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Jinekolojik Kanser Farkındalığı Ölçeği puan ortalaması 149.95±25.19, Siberkondria Ciddiyeti Ölçeği puan ortalaması 30.51±9.34 bulunmuştur. Kadınların %64'ünün negatif duygulanım, %60.4'ünün ise sosyal içe dönük kişilik tipine sahip olduğu belirlenmiştir. Kadınların Siberkondri Ciddiyeti Ölçeği toplam puanı ile D Tipi Kişilik Ölçeği Alt Ölçekleri olan "Negatif Duygulanım" arasında zayıf düzeyde (r=.301) ve "Sosyal İçe Dönüklük" arasında çok zayıf düzeyde (r=.157) anlamlı ilişki saptanmıştır. Kadınlarda jinekolojik kanser farkındalığının prediktörünün kompulsiyon (β=-.234) olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Kadınların jinekolojik kanser farkındalığının orta düzeyin üzerinde, siberkondri ciddiyeti düzeyinin orta düzeyde, D tipi kişilik tiplerinden negatif duygulanım ile sosyal içe dönüklük puan ortalamasının ise orta düzeyin altında olduğu bulundu. Kadınlarda jinekolojik kanser farkındalık düzeyinin artırılması için eğitim ve farkındalık programlarının planlanması ve uygulanması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Jinekolojik kanser, kadın, kişilik tipi, siberkondri ciddiyeti

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the effect of cyberchondria severity and personality type on women's gynecological cancer awareness.

Methods: The study, designed as a descriptive correlational study, included 275 women. Data were collected through face-to-face interviews using the Gynecological Cancer Awareness Scale, Cyberchondria Severity Scale Short Form, and Type D Personality Scale between October 15, 2023, and January 15, 2024. The normality of the data distribution was assessed using the Kolmogrov-Smirnov test. Descriptive statistics, Kruskal-Wallis and Mann-Whitney U tests, Pearson correlation, and linear regression analysis were employed for data analysis.

Results: Among the participants, 31.3% were aged between 20-30, and 31.3% had undergone gynecological examinations in the last year. 45.5% of women reported being knowledgeable about gynecological cancers. The mean score on the Gynecological Cancer Awareness Scale was 149.95±25.19, and the mean score on the Cyberchondria Severity Scale was 30.51±9.34. It was determined that 64% of the women had negative affectivity, and 60.4% had a socially withdrawn personality type. A weak significant correlation was found between the total Cyberchondria Severity Scale score and the Type D Personality Scale subscales "Negative Affectivity" (r=0.301) and "Social Withdrawal" (r=0.157). Compulsion (β=-0.234) was found to be the predictor of gynecological cancer awareness in women.

Conclusion: Women's gynecological cancer awareness was found to be above average, their cyberchondria severity was moderate, and their Type D personality type scores for negative affectivity and social introversion were below average. It is recommended that education and awareness programs be planned and implemented to increase gynecological cancer awareness in women.

Keywords: Cyberchondria severity, gynecological cancer, personality type, woman

Atıf/Citation: Boyraz Yanık HG, Aksoy Şirin F, Erbil N. (2025). Kadınların jinekolojik kanser farkındalığına siberkondri ciddiyeti ve kişilik tipinin etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.104.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-088

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Sağlığına Etkisi: Kültürel, Dini ve Yapısal Bir Değerlendirme

The Impact of Gender Inequality on Women's Health: A Cultural, Religious, and Structural Perspective

Nur Fidan Varlık[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, nurfidanvarlik1@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Toplumsal cinsiyet rolleri, bireyin doğum öncesinden itibaren toplumun belirlediği kurallar çerçevesinde şekillenmektedir. Bu roller, kadınlara ve erkeklere belirli davranış kalıplarını dayatmakta; bireylerin yaşamlarını, tercihlerine bakılmaksızın yönlendirmektedir. Geçmişten günümüze süregelen ataerkil yapı, kadın ve erkek arasındaki eşitsizliklerin temelini oluşturmaktadır. Her ne kadar bu yapı doğal bir düzen gibi algılansa da, aslında toplumsal ilişkilerin ve kültürel normların sonucudur. Kadınlar, gebelik, doğum ve menopoz gibi biyolojik olarak özgün süreçler yaşamalarından dolayı erkeklerden farklı sağlık gereksinimlerine sahiptir. Ancak sağlık hizmetlerinden eşit biçimde yararlanamamakta ve toplumsal, ekonomik, kültürel faktörler nedeniyle birçok dezavantajla karşı karşıya kalmaktadır. Nitekim Küresel Cinsiyet Eşitsizliği 2024 raporuna göre, Türkiye'de kadınların iş gücüne katılım oranı %35.11, üst düzey yönetici oranı %18.48 ve parlamentodaki temsil oranı %19.90'dır. Bu veriler, toplumsal cinsiyete dayalı farkların hâlen belirgin olduğunu ortaya koymaktadır.

Kadın sağlığı sadece biyolojik bir konu değildir; dinî, kültürel ve toplumsal yapılarla iç içe geçmiş bir alandır. Dinlerin tarihsel süreçte erkek figürler tarafından şekillendirilmiş olması ve ataerkil özellikler taşıması, kadınların ikincil konumda yer almasına zemin hazırlamaktadır. Bu bağlamda kadınlar, yalnızca bireysel değil, aynı zamanda yapısal baskılara da maruz kalmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadının yaşamının her döneminde etkisini göstermektedir. Fetal dönemde kız çocukların istenmemesi, preimplantasyon-genetik tanı yoluyla cinsiyet seçimi; adölesan ve yetişkinlikte erken evlilikler, bekaret kontrolleri, istenmeyen gebelikler ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar; menopoz döneminde ise osteoporoz ve bazı kanser türleri gibi sorunlar, bu eşitsizliklerin sağlık üzerindeki doğrudan sonuçlarındandır. Sağlık sisteminin önemli bir bileşeni olan hemşirelik mesleği, bireylerin toplumsal cinsiyetlerinden bağımsız olarak sağlık hizmeti sunma sorumluluğuna sahiptir. Kadınların maruz kaldığı eşitsizliklerin sağlık üzerindeki etkilerini tanımlamak, bu durumlara karşı duyarlılık geliştirmek ve toplumsal adaleti gözeten bir bakım anlayışı geliştirmek hemşirelerin temel görevleri arasında yer almalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kadın sağlığı, toplumsal cinsiyet, kültür, din, hemşirelik

ABSTRACT

Gender roles are shaped by societal norms starting even before birth. These roles impose specific behavioral patterns on women and men, influencing individuals' lives regardless of personal choices. The historically rooted patriarchal structure forms the basis of gender inequality between men and women. Although often perceived as a natural order, this structure is in fact a product of social relations and cultural norms. Due to their unique biological experiences such as pregnancy, childbirth, and menopause, women have different health needs than men. However, they often face disadvantages in accessing health services equally due to social, economic, and cultural factors. According to the Global Gender Gap Report 2024, the labor force participation rate for women in Türkiye is 35.11%, the rate of women in senior management is 18.48%, and their representation in parliament is 19.90%. These figures reflect the ongoing presence of gender-based disparities. Women's health is not merely a biological issue; it is deeply intertwined with religious, cultural, and social structures. The historically male-dominated nature of religions and their patriarchal features contribute to women's secondary societal status. Thus, women are exposed not only to individual but also to systemic oppression. Gender inequality affects every stage of a woman's life. From the preference for male fetuses in the prenatal period through preimplantation genetic diagnosis, to adolescent marriages, virginity testing, unwanted pregnancies, and sexually transmitted infections in adulthood, and issues such as osteoporosis and malignancies in menopause-these are all direct consequences of gender-based disparities in health. As a vital component of the healthcare system, the nursing profession is responsible for providing equitable care regardless of individuals' gender identities. Identifying the health impacts of gender inequality, fostering sensitivity to these issues, and promoting a care approach grounded in social justice should be among the core responsibilities of nurses.

Keywords: Women's health, gender, culture, religion, nursing

Atıf/Citation: Güler S, Taçcı S, Korkut S, Öztürk SB, Yavuz G, Ülker T. (2025). Hemşirelik beceri eğitiminde kullanılan video mobil aplikasyon destekli öğretimin öğrencilerin akademik başarı problem çözme eleştirel düşünme düzeylerine etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.105.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-089

Preeklampsi Tanılı Gebelerde Progresif Kas Gevşetme Egzersizinin Fizyolojik ve Psikolojik Parametrelere Etkisi: Bir Derleme

Effects of Progressive Muscle Relaxation Exercises on Physiological and Psychological Parameters in Pregnant Women Diagnosed with Preeclampsia: A Review

Hatice Nur Nefes Pala[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, haticenur452@hotmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Gebelikle ilişkili hipertansiyon küresel olarak yaygın tıbbi sorundur ve anne bebek sağlığı açısından önemli bir morbidite ve mortalite nedenidir. Preeklampsi, ile ilişkili fizyolojik sorunların başında hipertansiyon, proteinüri ve ödem gelmektedir. Bu belirtiler, sistemik inflamasyon, endotel disfonksiyonu ve plasental hipoperfüzyon gibi mekanizmalarla ilişkilidir. Preeklampsi gebelik sırasında HELLP sendromu gibi ek komplikasyonlara yol açabilir. Bu durum felç, kardiyovasküler hastalık ve diyabet geçirme ihtimalini artırır. Preeklampsi, erken doğum, perinatal ölüm, gecikmiş nörolojik gelişim ve bebekte kardiyovasküler ve metabolik bozukluk riskini de artırır. Preeklampsi, tedavi edilmezse eklampsiye dönüşebilir. Preeklampsi yaşayan gebe kadınlar, gebelikleri boyunca kaygı ve stres duygularını yaşamaya eğilimlidir. Gebelikteki kaygı ve stres, anne adaylarının gebelik hipertansiyonu ve preeklampsi yaşama riskini artırır. Sempatik sinir sistemi, strese yanıt olarak hipotalamus tarafından aktive edilir ve bu da adrenal medullanın adrenalin ve norepinefrin salgılamasına neden olur. Bu hormonların etkisiyle, stresle başa çıkmak için kalp, beyin, kemikler ve kasların ihtiyaçlarını karşılamak üzere hem kan basıncında hem de kan şekeri seviyelerinde yükselme oluşur. Araştırmalar, yüksek riskli gebeliklerde düşük riskli gebeliklere göre daha yüksek seviyelerde stres, anksiyete ve depresyon olduğunu göstermektedir. Preeklampside geleneksel tıbbi yaklaşımların yanı sıra, tamamlayıcı ve alternatif yöntemlerin preeklampsi yönetimindeki potansiyel katkıları giderek daha fazla araştırılmaktadır. Yapılan çalışmalar, PKGE'nin sempatik sinir sistemi aktivitesini azaltarak kan basıncını düşürmeye, kortizol düzeylerini dengeleyerek stres düzeyini azaltmaya ve dolaylı olarak idrar protein düzeyinde iyileşme sağlamaya katkı sunduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca PKGE'nin uygulanabilir, düşük maliyetli ve hasta katılımını teşvik eden bir yöntem olduğu belirtilmektedir. Sonuç olarak, progresif kas gevşetme egzersizlerinin preeklampsili gebelerde hem fizyolojik hem de psikolojik iyilik halini destekleyici etkileri nedeniyle hemşirelik bakım süreçlerine entegre edilmesi önerilmektedir. Bu derlemede, progresif kas gevşetme egzersizlerinin (PKGE) preeklampsi tanısı almış gebelerdeki fizyolojik ve psikolojik parametreler üzerindeki etkilerine dair güncel literatür incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Preeklampsi, progresif kas gevşetme, stres, hipertansiyon, hemşirelik bakımı

ABSTRACT

Pregnancy-related hypertension is a globally prevalent medical issue and a significant cause of maternal and neonatal morbidity and mortality. The primary physiological complications associated with preeclampsia include hypertension, proteinuria, and edema. These symptoms are linked to mechanisms such as systemic inflammation, endothelial dysfunction, and placental hypoperfusion. Preeclampsia may lead to additional complications during pregnancy, such as HELLP syndrome, and increases the risk of stroke, cardiovascular disease, and diabetes. It also elevates the likelihood of preterm birth, perinatal death, delayed neurological development, and cardiovascular and metabolic disorders in the newborn. If left untreated, preeclampsia can progress to eclampsia. Pregnant women with preeclampsia are more prone to experiencing anxiety and stress throughout pregnancy. Anxiety and stress during pregnancy have been shown to increase the risk of gestational hypertension and preeclampsia. In response to stress, the sympathetic nervous system is activated by the hypothalamus, leading to the secretion of adrenaline and noradrenaline from the adrenal medulla. As a result, both blood pressure and blood glucose levels rise to meet the demands of vital organs such as the heart, brain, bones, and muscles. Studies show that stress, anxiety, and depression levels are significantly higher in high-risk pregnancies compared to low-risk pregnancies. In addition to traditional medical approaches, the potential contribution of complementary and alternative methods in managing preeclampsia has been increasingly investigated. Research indicates that progressive muscle relaxation exercises (PMRE) reduce sympathetic nervous system activity, lower blood pressure, regulate cortisol levels, and consequently improve urinary protein levels. PMRE has also been reported to be a feasible, low-cost, and patient-friendly method. As a result, progressive muscle relaxation exercises are recommended to be integrated into nursing care processes due to their supportive effects on both physiological and psychological well-being in pregnant women with preeclampsia. This review examines current literature on the effects of progressive muscle relaxation exercises (PMRE) on physiological and psychological parameters in pregnant women diagnosed with preeclampsia.

Keywords: Preeclampsia, progressive muscle relaxation, stress, hypertension, nursing care

Atıf/Citation: Pala HNN, Erbil N. (2025). Preeklampsi tanılı gebelerde progresif kas gevşetme egzersizinin fizyolojik ve psikolojik parametrelere etkisi: Bir derleme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.106.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-090

Diyabet Tanılı Ergenlerde Chatbot Teknolojilerinin Psikososyal İyilik Hali ve Diyabet Yönetimine Etkileri

Effects of Chatbot Technologies on Psychosocial Well-being and Diabetes Management in Adolescents with Diabetes

Ayşe Şahin[1] Bedia Tarsuslu[2]

[1]*Amasya Üniversitesi Sabuncuoğlu Şerefeddin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Amasya, TÜRKİYE, sahinayse060@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE TÜRKİYE, tarsuslubedia@gmail.com*

ÖZ
Bu derlemenin amacı, diyabet tanılı ergenlerde chatbot teknolojilerinin kullanımına ilişkin mevcut literatürü inceleyerek, bu teknolojilerin psikososyal iyilik hali ve diyabet yönetimine olan etkilerini değerlendirmek ve gelecekteki araştırmalar için öneriler sunmaktır. Chatbot teknolojileri, yapay zeka tabanlı etkileşim araçları olarak diyabet tanılı bireylerde öz yönetim becerilerini desteklemek, eğitim materyallerine erişimi kolaylaştırmak ve duygusal destek sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. COVID-19 pandemisi gibi yüz yüze sağlık hizmetlerine erişimin kısıtlandığı dönemlerde, kullanıcıların ihtiyaçlarına uygun olarak öz-şefkat temelli veya geçiş sürecine yönelik chatbot uygulamaları yaygın şekilde kullanılmıştır. Bu teknolojiler, ergenlerin günlük diyabet yönetiminde hatırlatıcılar, eğitimsel içerikler ve bireyselleştirilmiş öneriler sunarak tedaviye uyumu arttırmada etkili olacaktır. Literatürde, chatbot kullanımının diyabet tanılı ergenlerin psikososyal iyilik halini desteklediği; kaygı, stres ve yalnızlık duygularını azalttığı; öz-etkililik algısını ve problem çözme becerilerini geliştirdiği bildirilmektedir. Ayrıca, teknolojiye uyum düzeyinin yüksek olduğu ve ergenlerin dijital etkileşimlere ilgi göstermelerinin chatbot kullanımını kolaylaştırdığı belirtilmektedir. Diyabet yönetimi açısından, bu uygulamalar glisemik kontrolü iyileştirme, öz izlem sıklığını artırma ve sağlıklı yaşam biçimi değişikliklerini teşvik etme potansiyeli taşımaktadır. Sonuç olarak, mevcut kanıtlar chatbot teknolojilerinin diyabet tanılı ergenlerde hem psikososyal iyilik halini güçlendirdiğini hem de diyabet yönetim süreçlerini desteklediğini göstermektedir.
Anahtar Kelimeler: Chatbot, diyabet, diyabet yönetimi, ergen, psikosoyal iyilik

ABSTRACT
The aim of this review is to examine the existing literature on the use of chatbot technologies in adolescents with diabetes and to evaluate their effects on psychosocial well-being and diabetes management, as well as to provide recommendations for future research. Chatbot technologies, as artificial intelligence–based interactive tools, have been developed to support self-management skills, facilitate access to educational materials, and provide emotional support for individuals with diabetes. During periods when access to face-to-face healthcare services was restricted, such as the COVID-19 pandemic, self-compassion–based or transition-focused chatbot applications tailored to users' needs were widely utilized. These technologies can contribute to improving treatment adherence by offering reminders, educational content, and personalized recommendations in adolescents' daily diabetes management. The literature indicates that chatbot use supports the psychosocial well-being of adolescents with diabetes by reducing feelings of anxiety, stress, and loneliness, while enhancing self-efficacy and problem-solving skills. It has also been reported that high levels of technology acceptance and adolescents' interest in digital interactions facilitate the use of chatbots. In terms of diabetes management, these applications have the potential to improve glycemic control, increase the frequency of self-monitoring, and promote healthy lifestyle changes. In conclusion, current evidence suggests that chatbot technologies strengthen psychosocial well-being and support diabetes management processes in adolescents with diabetes.
Keywords: Chatbot, diabetes, diabetes management, adolescent, psychosocial well-being

Atıf/Citation: Şahin A, Tarsuslu B. (2025). Diyabet tanılı ergenlerde chatbot teknolojilerinin psikososyal iyilik hali ve diyabet yönetimine etkileri. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.107.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-091

Doğum ve Doğum Sonrası Dönemde Kullanılan Tamamlayıcı Tedaviler ve Hemşirelik Yaklaşımları

Complementary Therapies and Nursing Approaches Used in the Birth and Postpartum Period

Nur Fidan Varlık[1] Mehtap Gümüşay[2]

[1]Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, nurfidanvarlik1@gmail.com
[2]Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, gumusay_mehtap@hotmail.com

ÖZ

Doğum eylemi doğal ve fizyolojik bir yaşam dönemidir. Doğumda oluşan ağrı, uterus kasılmaları, serviksin açılması, birinci ve ikinci aşamaların sonlarında bebeğin doğum kanalında hareket etmesiyle vajinanın ve pelvik tabanının gerilmesiyle oluşmaktadır. Doğum ağrısı, bir kişinin hissedebileceği en yoğun ağrılardan biri olması nedeniyle, doğum eylemi korku ve kaygı verici olarak algılanabilmektedir. Tıbbi müdahalelerin fazla olması doğum sırasında kaygı düzeyini artırmaktadır. Oluşan kaygı ile artmış otonom sinir sistemi aktivitesi, cilt ve iç organlarda vazokonstriksiyon, çizgili kaslarda vazodilatasyon ve hiperventilasyon gelişebilmektedir. Doğumda oluşan belirtilerin olumsuz obstetrik ve neonatal sonuçlara yol açmasını önlemek, ağrıyı ve stresi azaltmak, sezaryen oranını azaltmak ve doğum eylemine yardımcı olmak amacıyla tamamlayıcı tedavilere başvurulmaktadır.

Tamamlayıcı ve alternatif tedaviler (TAT) standart tedavi uygulamalarının dışında kalan çeşitli sağlık uygulamaları olarak tanımlanmaktadır. Yapılan randomize kontrollü çalışmaların sonucunda hidroterapi, perinatal İsviçre topu egzersizleri, akupresür, sanal gerçeklik ve ayak refleksolojisi doğum ağrısının azaltılmasında etkili olduğu bulunmuştur. Buna ek olarak doğum sırasındaki TAT doğum süresi, doğum korkusu, perineal yırtık, sezaryen doğum ve epizyotomi oranlarını azaltma; doğum memnuniyetini arttırmada da etkilidir.

Doğum sonrası dönem gebelik ve doğuma bağlı ağrıların devam ettiği dönemdir. Kadınlar doğum sonrası dönemde perineal ağrı, meme ağrısı, bel ağrısı, uterus involüsyonundan kaynaklanan ağrı ve sezaryen sonrası insizyon ağrısı gibi ağrılar yaşayabilmektedir. Bu dönemdeki sorunların giderilmesi amacıyla kadınlar tedavi arayışında olmaktadır. Malezya'da yapılan bir çalışmada doğum sonrası dönemde TAT kullanım yaygınlığı %85.5; başka bir çalışmada %59.3 bulunmuştur. Yapılan çalışmalarda doğum sonrası ağrının giderilmesinde aromaterapi, masaj, bölgesel ısı uygulama, reiki ve müzik terapi uygulamaları etkili olmuştur. Postpartum yaşam kalitesini arttırmada fitoterapi, aromaterapi, refleksoloji, yoga ve farkındalık eğitimlerinin etkili olduğu çalışmalar bulunmaktadır.

Doğum ve doğum sonrası dönemde kadınların ihtiyaçları belirlenmeli ihtiyaca yönelik girişimler planlanmalıdır. Teknolojik ilerlemeyle gelişen TAT uygulamalarının doğru ve etkili kullanılabilmesi hemşireler açısından önemlidir. Hemşirelik bakımı uygulanırken güvenilir tamamlayıcı tıp yöntemlerine yer verilmeli, birey ve ailesine rehberlik sağlanmalıdır. Bu derlemenin amacı, doğum ve doğum sonrası dönemde kullanılan TAT yöntemlerini ve hemşirenin sorumluluklarını literatür ışığında incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Tamamlayıcı ve alternatif tedavi, doğum, doğum sonrası dönem, hemşirelik

ABSTRACT

Labor is a natural and physiological stage of life. Labor pain is caused by uterine contractions, cervical dilation, and the stretching of the vagina and pelvic floor as the baby moves through the birth canal at the end of the first and second stages. Because labor pain is one of the most intense pains a person can experience, labor can be perceived as fearful and anxiety-inducing. Excessive medical interventions increase anxiety levels during labor. This anxiety can lead to increased autonomic nervous system activity, vasoconstriction in the skin and internal organs, vasodilation in skeletal muscles, and hyperventilation. Complementary therapies are used to prevent labor symptoms from leading to adverse obstetric and neonatal outcomes, reduce pain and stress, reduce the rate of cesarean sections, and assist labor.

Complementary and alternative therapies (CAM) are defined as various health practices that fall outside standard treatment practices. Randomized controlled trials have found that hydrotherapy, perinatal Swiss ball exercises, acupressure, virtual reality, and foot reflexology are effective in reducing labor pain. In addition, CAM during labor is effective in reducing labor duration, fear of childbirth, perineal tears, caesarean section and episiotomy rates, and increasing birth satisfaction.

The postpartum period is a period when pain related to pregnancy and childbirth persists. Women may experience postpartum pain such as perineal pain, breast pain, low back pain, pain from uterine involution, and incision pain after a cesarean section. Women seek treatment to alleviate these problems. A study conducted in Malaysia found a prevalence of CAM use in the postpartum period of 85.5%, while another study found CAM use to be 59.3%. Studies have shown that aromatherapy, massage, topical heat application, Reiki, and music therapy are effective in relieving postpartum pain. There are studies demonstrating the effectiveness of phytotherapy, aromatherapy, yoga, and mindfulness training in improving postpartum quality of life.

The needs of women in the labor and postpartum period should be identified, and interventions should be planned to address these needs. It is important for nurses to ensure that CAM practices, which have evolved with technological advancements, are used correctly and effectively. While applying nursing care, reliable complementary medicine methods should be included and guidance should be provided to the individual and his/her family. The purpose of this review is to examine the CAM methods used in the birth and postpartum period and the responsibilities of the nurse in the light of the literature.

Keywords: Complementary and alternative therapy, childbirth, postpartum period, nursing

Atıf/Citation: Varlık NF, Gümüşay M. (2025). Doğum ve doğum sonrası dönemde kullanılan tamamlayıcı tedaviler ve hemşirelik yaklaşımları. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.108.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-092

Sürdürülebilir Sağlık Sistemlerinde Hemşirenin Rolü: Literatür Derlemesi

The Role of Nurses in Sustainable Health Systems: A Literature Review

Büşra Nur Geldi[1] Özge Eren[2] Nülüfer Erbil[3]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, busranurgeldi@gmail.com*
[2]*Giresun Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Giresun, TÜRKİYE, erenozge1907@gmail.com*
[3]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Çevresel, sosyal ve ekonomik boyutlarıyla hem bugün hem de gelecekte sağlık sistemlerinin etkin ve adil şekilde işlemesini hedefleyen bütüncül bir kalkınma yaklaşımı olan sürdürülebilirlik, kaynakların etkin dağıtımını, çevresel etkilerin azaltılmasını ve toplum sağlığının korunmasını amaçlar. Sürdürülebilir sağlık sistemi ise, sınırlı kaynakların sorumlu bir biçimde yönetilmesi yoluyla birey ve toplum sağlığının geliştirilmesini, değişen çevresel, sosyal ve ekonomik koşullara sürekli uyum sağlanmasını ifade eder. Bu derlemenin amacı, sürdürülebilir sağlık sistemlerinin inşasında hemşirelerin rolünü güncel literatür ışığında incelemektedir. Çalışma, çevresel sürdürülebilirlik, yeşil hemşirelik kavramı ve hemşirelerin liderlik rolü üzerinde odaklanmaktadır. Yeşil hemşirelik kavramı, hemşirelerin yeniden kullanılabilir ürün tercihinden tıbbi atık azaltımına, enerji ve kaynak tasarrufuna kadar uzanan çevre odaklı bir pratiği benimsemelerini ifade eder. Literatür taraması sonucunda, hemşirelerin sürdürülebilirlik uygulamalarında stratejik konumda oldukları, ancak sistemsel engellerle karşılaştıkları görülmektedir. Atık yönetimi, enerji verimliliği ve kaynak tasarrufu gibi alanlarda hemşirelerin önemli katkılar sağlayabildiği, eğitim temelli müdahalelerin çevresel farkındalığı artırdığı belirlenmiştir. Türkiye'deki çalışmalar, hemşirelik öğrencilerinin çevresel farkındalıklarının yüksek olduğunu ancak sürdürülebilir kalkınma konularında bilgi eksiklikleri yaşadıklarını göstermektedir. Liderlik desteği, organizasyonel kültür ve eğitimsel müdahaleler, sürdürülebilir uygulamaların yaygınlaştırılmasında kritik faktörler olarak öne çıkmaktadır. Sonuç olarak, hemşirelerin sürdürülebilir sağlık sistemlerindeki rolünün güçlendirilmesi için eğitim müfredatlarının güncellenmesi, kurumsal destek mekanizmalarının geliştirilmesi ve liderlik kapasitelerinin artırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, hemşirelik, çevresel sağlık, yeşil hemşirelik, sağlık sistemleri

ABSTRACT

Sustainability, as a holistic development approach encompassing environmental, social, and economic dimensions, aims to ensure the efficient and equitable functioning of health systems both today and in the future. It emphasizes the effective allocation of resources, reduction of environmental impact, and protection of public health. A sustainable health system refers to the improvement of individual and community health through the responsible management of limited resources, as well as continuous adaptation to changing environmental, social, and economic conditions. The aim of this review is to examine the role of nurses in the development of sustainable health systems in light of current literature. The study focuses on environmental sustainability, the concept of green nursing, and the leadership roles of nurses. The concept of green nursing refers to the adoption of environmentally oriented practices by nurses, ranging from the preference for reusable products to the reduction of medical waste, as well as the conservation of energy and resources. The literature review reveals that nurses hold a strategic position in sustainability practices; however, they face systemic barriers. Nurses contribute significantly to areas such as waste management, energy efficiency, and resource conservation, and educational interventions have been shown to enhance environmental awareness

Studies conducted in Türkiye indicate that nursing students demonstrate a high level of environmental awareness; however, they exhibit notable gaps in their knowledge regarding sustainable development. Leadership support, organizational culture, and educational interventions emerge as critical factors in promoting sustainable practices. In conclusion, strengthening the role of nurses within sustainable health systems requires the revision of educational curricula, the development of institutional support mechanisms, and the enhancement of leadership capacities.

Keywords: Sustainability, nursing, environmental health, green nursing, health systems

Atıf/Citation: Geldi BN, Eren Ö, Erbil N. (2025). Sürdürülebilir sağlık sistemlerinde hemşirenin rolü: Literatür derlemesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.109.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-093

Primer Dismenorenin Yaşam Konforuna Etkileri ve Hemşirelik Yaklaşımı

The Effects of Primary Dysmenorrhea on Life Comfort and Nursing Approach

Ebru Aydın[1] Ebru Şahin[2]

[1]Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, ebru_81_@hotmail.com
[2]Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, ebrugabalci_@hotmail.com

ÖZ

Literatür derlemesi niteliğindeki bu çalışmada, primer dismenorenin yaşam konforuna etkileri ve hemşirelik yaklaşımının incelenmesi amaçlandı. Primer dismenore, menstrüasyon döneminde ortaya çıkan ve başka bir nedene bağlı olmayan kramp tarzında ağrı olarak tanımlanmaktadır. Primer dismenore, genç kadınlarda yaygın görülen ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilen bir durumdur. Birçok genç kadında primer dismenore şiddetli ağrıya yol açarak kadınların günlük aktivitelerini kısıtlayabilmektedir. Primer dismenoreye sıklıkla baş ağrısı, yorgunluk, bulantı ve diyare gibi diğer fiziksel şikayetler de eşlik ederek konfor düzeyini daha da düşürmektedir. Şiddetli ağrı yaşayan kadınlarda hareket etmek, egzersiz yapmak veya günlük fiziksel işleri sürdürmek güçleşebilmekte hatta kadınlar birkaç günü yatakta geçirmek zorunda kalabilmektedir. Yoğun menstrüel ağrılar, kadınların yaşam konforunu azaltarak okula veya işe gidememe, sosyal etkinliklere katılmaktan kaçınma gibi sonuçlar doğurabilmektedir. Primer dismenore sadece fiziksel ağrı değil, aynı zamanda sosyal ilişkiler ve ruhsal durumu da etkileyerek kadınların bütüncül konforunu bozabilmektedir. Şiddetli menstrüel ağrı yaşayan genç kadınlar, bu dönemde sık sık sinirlilik, huzursuzluk, anksiyete ve depresif duygu durumları bildirmektedir. Primer dismenoreye eşlik eden ruh hali değişimleri ve konsantrasyon güçlüğü, kadınların manevi yönden de kendini güçsüz hissetmesine yol açabilmektedir. Primer dismenore kadının toplumsal rol ve sorumluluklarını yerine getirmesini güçleştirerek genel yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Primer dismenore sırasında kadının bulunduğu ortamın konforlu ve destekleyici olması ağrıyı yönetebilmesi için kritik öneme sahiptir. Genç kadınların bu süreçte baş etme becerilerini artırmak, algıladıkları stresi azaltarak yaşam konforlarını yeniden sağlamaya yardımcı olmak uygun hemşirelik girişimleri ve danışmanlık ile mümkün olabilmektedir. Primer dismenoreli kadınlarda hemşirelik yaklaşımı sadece fiziksel ağrı yönetimi değil, psikospiritüel, sosyokültürel ve çevresel konforun sağlanmasını da hedeflemesi gerekmektedir. Hemşireler primer dismenore yönetiminde kadınların konfor ihtiyaçlarını bütüncül olarak değerlendirerek yaşam kalitesinin artmasına katkıda bulunmalıdırlar.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, menstrüel ağrı, primer dismenore, yaşam konforu

ABSTRACT

Primary dysmenorrhea is defined as cramp-like pain that occurs during menstruation and is not due to any other cause. Primary dysmenorrhea is a common condition in young women and can negatively impact quality of life. In many young women, primary dysmenorrhea can cause severe pain, limiting their daily activities. Primary dysmenorrhea is often accompanied by other physical complaints such as headache, fatigue, nausea, and diarrhea, further reducing their comfort level. Women experiencing severe pain can find it difficult to move, exercise, or perform daily physical tasks, and may even be forced to spend several days in bed. Intense menstrual pain can reduce a woman's comfort, leading to missed school or work and avoidance of social activities. Primary dysmenorrhea not only causes physical pain but also affects social relationships and mood, disrupting a woman's overall well-being. Young women experiencing severe menstrual pain frequently report irritability, restlessness, anxiety, and depressive mood during this period. The mood swings and difficulty concentrating that accompany primary dysmenorrhea can also lead women to feel spiritually powerless. Primary dysmenorrhea makes it difficult for women to fulfill their social roles and responsibilities, negatively impacting their overall quality of life. A comfortable and supportive environment during primary dysmenorrhea is critical for pain management. Increasing young women's coping skills, reducing perceived stress, and restoring their comfort can be achieved through appropriate nursing interventions and counseling. The nursing approach for women with primary dysmenorrhea should not only target physical pain management but also psychospiritual, sociocultural, and environmental comfort. Nurses should holistically assess women's comfort needs in primary dysmenorrhea management to contribute to an improved quality of life.

Keywords: Nursing, menstrual pain, primary dysmenorrhea, comfort of life

Atıf/Citation: Aydın E, Şahin E. (2025). Primer dismenorenin yaşam konforuna etkileri ve hemşirelik yaklaşımı. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.110

Oral Presentation/Sözel Bildiri-094

Sosyal Medyanın Yeme Davranışları ve Beden Algısı Üzerindeki Etkileri: Ergenler Üzerine Bir İnceleme

The Effects of Social Media on Eating Behaviors and Body Perception: A Study on Adolescents

Esra Erdoğan[1] Saime Nur Tomrukçu[2]

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, sosyal medya kullanımının ergen bireylerde yeme davranışları ve beden algısı üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Bu araştırma, nedensel karşılaştırmalı ve ilişkisel tarama modeli çerçevesinde yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini, Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki farklı lise türlerinde öğrenim gören, 14–19 yaş aralığında toplam 345 ergen öğrenci oluşturmuştur. Katılımcılar gönüllü olarak belirlenmiş ve örneklem büyüklüğü ölçek maddelerinin sayısı dikkate alınarak hesaplanmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Yeme Bozukluğu Değerlendirme Ölçeği (EDE-Q-13), Ergenler İçin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Nesneleştirilmiş Beden Bilinci Ölçeği – Genç Formu kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 27 programı ile analiz edilmiş; normallik değerlendirmesinde Shapiro-Wilk testi, gruplar arası karşılaştırmalarda Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi, Ki-Kare testi, Fisher's Exact testi ve Fisher Freeman Halton testi uygulanmış, değişkenler arasındaki ilişkiler için Spearman korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Ayrıca, değişkenlerin yeme bozukluğu ve beden algısı üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla regresyon analizleri yapılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların Sosyal Medya Bağımlılığı puanı ile Yeme Bozukluğu puanı arasında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r=0,34; p<0,01). Yeme Bozukluğu Değerlendirme Ölçeği toplam puanı ile Nesneleştirilmiş Beden Bilinci toplam puanı arasında da anlamlı pozitif bir ilişki saptanmıştır (r=0,31; p<0,01). Ayrıca sosyal medya bağımlılığı ile "beden utancı (r=0,30)" ve "beden izleme (r=0,34)" alt boyutları arasında anlamlı ilişkiler belirlenmiştir.

Regresyon analizleri, sosyal medya kullanımının yeme bozukluğu belirtilerini anlamlı biçimde etkilediğini (β=0,14; p=0,010), ancak nesneleştirilmiş beden bilinci üzerinde doğrudan anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermiştir. Katılımcıların BKİ ölçümleri ile yeme bozukluğu değerlendirme puanları arasında pozitif ilişki bulunmuştur (r=0,19; p<0,01). Cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre anlamlı farklılık saptanmamıştır. Sosyal medya içeriklerinin yeme davranışını etkilediğini belirtenlerin hem Sosyal Medya Bağımlılığı hem de Nesneleştirilmiş Beden Bilinci puanları daha yüksek bulunmuştur (p<0,05).

Sonuç: Sosyal medya bağımlılığı, ergenlerin yeme davranışları ve beden algıları üzerinde etkili olup, bu etkiler BKİ, sosyal medya içerik deneyimi, sosyal medya kullanım süresi gibi bireysel faktörlere göre değişebilmektedir. Bulgular, ergenlerde sağlıklı beden algısı ve yeme davranışlarının desteklenmesi için medya okuryazarlığı eğitimleri ve okul temelli önleyici çalışmaların önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beden algısı, cinsiyet, ergenlik, sosyal medya, yeme davranışları

ABSTRACT

Objective: This study aimed to examine the effects of social media use on eating behaviors and body perception in adolescents.

Methods: This research was conducted within the framework of a causal-comparative and correlational survey model. The study sample consisted of 345 adolescents aged 14–19, studying in various types of high schools in the Eastern Black Sea Region. Participants were selected on a voluntary basis, and the sample size was calculated considering the number of scale items. Data were collected using the Personal Information Form, the Eating Disorder Examination Questionnaire (EDE-Q-13), the Social Media Addiction Scale for Adolescents, and the Objectified Body Consciousness Scale – Youth Form. Statistical analyses were performed using SPSS 27; the Shapiro–Wilk test was used for normality assessment, while Mann–Whitney U test, Kruskal–Walli's test, Chi-Square test, Fisher's Exact test, and Fisher Freeman Halton test were employed for group comparisons. Spearman correlation coefficients were calculated to examine relationships between variables, and regression analyses were conducted to determine the effects of the variables on eating disorders and body perception.

Results: A positive and statistically significant relationship was found between Social Media Addiction scores and eating disorder scores (r=0.34; p<0.01). A significant correlation was also found between the Eating Disorder Assessment total score and Objectified Body Consciousness total score (r=0.31; p<0.01). Social media addiction was significantly related to the subscales "body shame (r=0.30)" and "body surveillance (r=0.34)" (p<0.01). Regression analyses indicated that social media use significantly predicted eating disorder symptoms (β=0.14; p=0.010), but had no significant direct effect on objectified body consciousness. A positive correlation was found between BMI and eating disorder scores (r=0.19; p<0.01), while no significant differences were observed according to gender and age. Participants reporting that social media content influenced their eating behavior had higher Social Media Addiction and Objectified Body Consciousness scores (p<0.05).

Conclusion: Social media addiction has a significant impact on adolescents' eating behaviors and body perception, and these effects may vary depending on individual factors such as body mass index, social media content exposure, and duration of use. The findings underscore the importance of media literacy education and school-based preventive programs to promote healthy body perception and eating behaviors among adolescents.

Keywords: Adolescence, body perception, eating behaviors, gender differences, social media

Atıf/Citation: Erdoğan E, Tomrukçu SN. (2025). Sosyal medyanın yeme davranışları ve beden algısı üzerindeki etkileri: Ergenler üzerine bir inceleme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.111.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-095

Gebelikte Dijital Sağlık Uygulamaları: Güncel Kanıtlar ve Hemşirelik Rollerine İlişkin Bir Derleme

Digital Health Applications in Pregnancy: A Review of Current Evidence and Nursing Roles

Hatice Nur Nefes Pala[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, haticenur452@hotmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ
Dijital sağlık teknolojilerinin hızlı gelişimi, gebelik sürecinde kadınlara yönelik mobil sağlık (mHealth) uygulamalarının kullanımını yaygınlaştırmıştır. Bu uygulamalar; gebelik haftası takibi, beslenme önerileri, fetal hareket sayımı, fiziksel aktivite izleme ve doğum öncesi takipleri hatırlatma gibi seçenekler sunmaktadır. Literatürde gebelerin bu uygulamaları fazlaca benimsediği, ancak klinik kanıta dayalı içerik ve güvenilirlik açısından ciddi farklılıklar olduğu belirtilmektedir. Randomize kontrollü çalışmalar, mHealth tabanlı yaşam tarzı danışmanlığının gebelikte aşırı kilo alımını azaltabileceğini ve bazı davranışsal göstergeleri iyileştirebileceğini göstermektedir. Ancak bu etkilerin gebelik sonuçlarına (düşük doğum ağırlığı, preterm doğum, maternal komplikasyonlar) yansıması konusunda kanıtlar tutarsızdır. Yapılan çalışmalar, hemşire desteğinin kullanıcı bağlılığını artırdığını belirtmekle birlikte uygulama geliştirme süreçlerinde hemşirelerin rolü sınırlı kalmaktadır. Gebelikte dijital sağlık uygulamalarının kullanımı, hasta eğitimi, danışmanlık ve izlem faaliyetlerini destekleyebilir. Ancak hemşirelerin bu teknolojileri güvenli ve etkili olarak kullanabilmesi için dijital sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi, standart içerik rehberleri oluşturulması ve veri güvenliğini ön planda tutan politikaların uygulanması gerekmektedir. Güncel literatür, gebelikte dijital sağlık uygulamalarının mevcut faydalarına rağmen, metodolojik açıdan güçlü çalışmaların azlığını ve etik-yasal düzenleme boşluklarını vurgulamaktadır. Gelecek araştırmalarda, hemşirelerin aktif katılımıyla geliştirilecek, kanıta dayalı mHealth çözümlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu derlemenin amacı, gebelikte dijital sağlık uygulamalarının güncel durumunu ve hemşirenin rolünü incelemektir.
Anahtar Kelimeler: Gebelik, mobil sağlık, hemşirelik, dijital sağlık uygulamaları, mHealth

ABSTRACT
The rapid development of digital health technologies has popularized the use of mobile health (mHealth) applications for women during pregnancy. These applications offer features such as pregnancy week tracking, nutrition recommendations, fetal movement counting, physical activity monitoring, and reminders for prenatal visits. The literature indicates that pregnant women widely adopt these applications; however, there are considerable differences in terms of evidence-based content and reliability. Randomized controlled trials suggest that mHealth-based lifestyle counseling can reduce excessive gestational weight gain and improve certain behavioral indicators. Nevertheless, evidence regarding its impact on pregnancy outcomes (low birth weight, preterm birth, maternal complications) remains inconsistent. Previous studies note that nursing support can increase user engagement, yet the role of nurses in the application development process remains limited. The use of digital health applications during pregnancy can support patient education, counseling, and follow-up activities. However, to ensure that nurses use these technologies safely and effectively, it is necessary to improve digital health literacy, establish standardized content guidelines, and implement policies prioritizing data security. Current literature emphasizes the scarcity of methodologically robust studies and the gaps in ethical-legal regulations despite the existing benefits of digital health applications in pregnancy. Future research should focus on developing evidence-based mHealth solutions with the active involvement of nurses. This review aims to examine the current status of digital health applications in pregnancy and the role of nurses.
Keywords: Pregnancy, mobile health, nursing, digital health applications, mHealth

Atıf/Citation: Pala HNN, Erbil N. (2025). Gebelikte dijital sağlık uygulamaları: Güncel kanıtlar ve hemşirelik rollerine ilişkin bir derleme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.112.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-096

Tokofobi ve Doğum Tercihleri: Elektif Sezaryen Kararında Korkunun Rolü

Tokophobia and Birth Preferences: The Role of Fear in the Decision for Elective Cesarean Section

Merve Öksüz[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, merveksssz@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Tokofobi, kadınlarda gebelik ve doğum sürecine ilişkin yoğun, sürekli ve çoğu zaman aşırı olarak nitelendirilen korkularla karakterize bir durumdur. Bu korkular, kadının yaşam kalitesini, psikolojik sağlığını ve doğum tercihini derinden etkileyebilmektedir. Tıbbi endikasyon harici gerçekleştirilen sezaryen doğum oranlarının artışında önemli bir etken olan tokofobi, özellikle elektif sezaryen taleplerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Tokofobi, çeşitli bireysel ve çevresel etkenlerden kaynaklanabilir. Çocukluk döneminde yaşanan travmalar, cinsel istismar, doğumla ilgili olumsuz anlatılar, medya aracılığıyla edinilen korkutucu bilgiler ya da geçmişte yaşanan travmatik doğum deneyimleri gibi faktörler bu korkuların gelişmesinde etkili olmaktadır. Bu durum, kadının doğuma dair algısının bozulmasına ve beraberinde yoğun kaygı, panik ataklar, uyku bozuklukları ile depresif belirtilerin ortaya çıkmasına neden olabilir. Tokofobi doğum sürecine dair bir endişe unsuru olmanın yanı sıra aynı zamanda gebelik boyunca stres düzeyini artırarak anne-bebek ilişkisini, doğum sonrası psikolojik uyumu ve sağlık hizmetlerinden yararlanma biçimlerini de olumsuz etkileyebilmektedir. Bu derleme çalışmasında, tokofobinin tanımı, türleri, etiyolojik nedenleri ve psikolojik etkileri literatür ışığında incelenmiştir. Ayrıca tokofobinin doğum tercihleriyle olan ilişkisi değerlendirilmiş, bireysel ve toplumsal düzeyde uygulanabilecek önleme ve müdahale stratejilerine yer verilmiştir. Sonuç olarak, tokofobinin erken dönemde tanılanması ve uygun psikoeğitimsel, psikoterapötik ya da sosyal desteklerle yönetilmesi, kadınların doğum deneyimlerinin iyileştirilmesine ve sezaryen oranlarının düşürülmesine katkı sunabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kadın sağlığı, korku, sezaryen

ABSTRACT

Tokophobia is a condition characterised by intense, persistent and often excessive fears related to pregnancy and childbirth in women. These fears can profoundly affect a woman's quality of life, psychological health and choice of delivery method. Tokophobia is a significant factor in the increasing rate of caesarean births performed without medical indication, particularly playing a decisive role in elective caesarean requests. Tokophobia can stem from various individual and environmental factors. Factors such as childhood trauma, sexual abuse, negative narratives about childbirth, frightening information obtained through the media, or traumatic childbirth experiences in the past can contribute to the development of these fears. This condition can lead to a distorted perception of childbirth and, as a result, intense anxiety, panic attacks, sleep disorders, and depressive symptoms. In addition to being a source of anxiety about the birth process, tokophobia can also increase stress levels throughout pregnancy, negatively affecting the mother-baby relationship, postpartum psychological adjustment, and the use of health services. In this review study, the definition, types, aetiological causes, and psychological effects of tokophobia were examined in light of the literature. Additionally, the relationship between tokophobia and birth preferences has been evaluated, and prevention and intervention strategies that can be applied at the individual and societal levels have been discussed. In conclusion, early diagnosis of tokophobia and its management with appropriate psychoeducational, psychotherapeutic, or social support can contribute to improving women's birth experiences and reducing caesarean section rates.

Keywords: Women's health, fear, caesarean section

Atıf/Citation: Öksüz M, Erbil N. (2025). Tokofobi ve doğum tercihleri: Elektif sezaryen kararında korkunun rolü. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.113.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-097

Gebelik Sürecinde Yapay Zekâ Destekli Dijital Sağlık Uygulamaları

Artificial Intelligence-Supported Digital Health Applications During Pregnancy

Büşra Nur Geldi[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, busranurgeldi@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Günümüzde teknolojik gelişmeler, gebelik bakımında önemli dönüşümlere yol açmıştır. Dijital sağlık teknolojileri, gebelik sürecinde kadınlara daha bütüncül ve kişiselleştirilmiş destek sunarak, bakım kalitesini artırmakta ve hasta-sağlayıcı etkileşimini güçlendirmektedir. Yapay zekâ (YZ) ise görüntüleme, teşhis, risk tahmini ve tedavi planlamasında önemli bir rol oynamakta; özellikle ultrason analizleri, fetal gelişim takibi ve gebelik komplikasyonlarının erken saptanmasında etkili çözümler sunmaktadır. Mobil sağlık uygulamaları, giyilebilir teknolojiler ve tele-sağlık sistemleri, gebelikte öz-yönetimi destekleyerek sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırmakta, özellikle kronik hastalık yönetiminde yenilikçi yaklaşımlar sağlamaktadır. Ancak yapay zekâ uygulamalarının veri güvenliği, etik sorunlar, algoritmik önyargılar ve hasta mahremiyeti gibi zorlukları bulunmaktadır. Bu nedenle, teknolojilerin güvenli ve adil kullanımına yönelik şeffaflık, güçlü veri koruma ve sağlık profesyonellerinin eğitimine ihtiyaç duyulmaktadır. Sonuç olarak, yapay zekâ destekli dijital sağlık çözümleri, doğum öncesi bakım süreçlerini iyileştirme potansiyeline sahip olmakla birlikte, etkin ve etik uygulamalar için multidisipliner yaklaşımlar ve kapsamlı düzenlemeler gerekmektedir. Bu derlemenin amacı, yapay zekâ destekli dijital sağlık teknolojilerinin gebelik sürecinde anne adaylarına sunduğu destekleri literatür ışığında incelemek ve bu teknolojilerin doğum öncesi bakım üzerindeki potansiyel etkilerini değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, dijital sağlık, gebelik bakımı, mobil sağlık uygulamaları, hemşirelik

ABSTRACT

In today's world, rapid advancements in digital health technologies have led to significant transformations in pregnancy care. Artificial intelligence (AI)-powered applications, in particular, have facilitated the emergence of personalized and holistic care models throughout the pregnancy process. AI plays a critical role in imaging, diagnosis, risk prediction, and treatment planning, thereby enhancing the efficiency of prenatal care services. Automated interpretation of ultrasound scans, dynamic monitoring of fetal development, and early detection of pregnancy complications exemplify the practical benefits of AI in maternal healthcare. Moreover, mobile health (mHealth) applications, wearable technologies, and telehealth systems support self-management during pregnancy, improve access to healthcare services, and provide innovative approaches, especially in the management of chronic conditions. However, the integration of such technologies also raises ethical and legal concerns. Issues such as data security, patient privacy, algorithmic bias, and the digital divide must be carefully addressed to ensure the safe and equitable implementation of AI-based systems in healthcare. This review aims to examine the role of AI-supported digital health technologies during pregnancy based on current literature, to evaluate the support these innovations provide to expectant mothers, and to discuss their potential impact on prenatal care services.

Keywords: Artificial intelligence, digital health, pregnancy care, mobile health applications, nursing

Atıf/Citation: Geldi BN, Erbil N. (2025). Gebelik sürecinde yapay zekâ destekli dijital sağlık uygulamaları. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.114.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-098

Preeklampsi Tanılı Gebenin Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeline Göre Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu

Nursing Care of a Pregnant Woman with Preeclampsia According to Activities of Daily Living Model: Case Report

Gizem Yıldız[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, gizemyildiz@odu.edu.tr*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Preeklampsi, maternal ve neonatal mortalite ve morbidite nedenleri arasında yer almaktadır. Gebelikte hipertansiyon hastalıkları arasında yer alan preeklampsinin takip ve tedavisi maternal ve fetal sağlığın devamlılığı açısından oldukça önemlidir. Preekleampsinin yönetiminde amaç anne ve fetüsün sağlığını koruyup, doğumun gerçekleştirilmesidir. Bu olguda, bir eğitim araştırma hastanesinin septik servisinde yatan, 33 yaşında, üçüncü gebeliği olan, gebeliğinin 32. haftasında olan ve önceki gebeliklerinde de hipertansiyon sorunu yaşayan preeklampsi tanılı gebenin hemşirelik bakım sürecinin, Roper, Logan ve Tierney'in Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli temel alınarak yönetilmesi amaçlanmıştır. Gebeden sözlü ve yazılı onam alınmıştır. Gebenin kan basınçları sırasıyla TA:145/98 mmHg, 152/100 mmHg ve 149/94 mmHg olarak ölçülmüştür. Gebenin magnezyum değeri 4.90 mg/dl'dır. Gebenin tedavisinde antihipertansif ilaçlar yer almaktadır. Hasta verilerinin toplanmasını sistematik hale getirip, bütüncül bakımı sağlayan ve bireye özgü bakımı temel alan bu modelde 12 yaşam aktivitesi ayrı ayrı değerlendirilmektedir. Hastaya hemşirelik bakımı kapsamında 11 tane hemşirelik tanısı koyulmuştur. Gebenin hipertansiyonuna, ağrısına, fetal sağlığa yönelik korkusuna, sıvı volüm fazlalığına, uykusuna, enfeksiyonuna, yorgunluğuna, anksiyetesine, deri bütünlüğüne, bilgi eksikliğine yönelik bakım verilmiştir. Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli'ne göre hemşirelik bakımı yürütülen olguda modelin uygun ve yararlı olduğu görülmüştür. Aynı zamanda model kullanımı zaman tasarrufu sağlamıştır. Kadın sağlığı hemşireliği alanında olgular değerlendirilirken Roper, Logan ve Tierney'in Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli'nin hemşirelik bakımında kullanılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Gebelik, hemşirelik bakımı, hemşirelik teorisi, preeklampsi

ABSTRACT

Preeclampsia is among the causes of maternal and neonatal mortality and morbidity. Follow-up and treatment of pre-eclampsia, which is among the hypertensive diseases of pregnancy, is very important for the continuity of maternal and fetal health. The aim of the management of pre-eclampsia is to protect the health of the mother and fetus and to ensure delivery. In this case, it was aimed to manage the nursing care process of a 33-year-old pregnant woman diagnosed with preeclampsia, who was in the septic ward of a training and research hospital, was in her third pregnancy, was in her 32nd week of pregnancy, and had hypertension in previous pregnancies, based on the Roper, Logan and Tierney's Activities of Daily Living Model. Verbal and written consent was obtained from the patient. The patient's blood pressure readings were measured as TA: 145/98 mmHg, 152/100 mmHg, and 149/94 mmHg, respectively. The patient's magnesium level is 4.90 mg/dl. Antihypertensive medications are included in the patient's treatment. In this model, which systematizes the collection of patient data, provides holistic care and is based on individualized care, 12 life activities are evaluated separately. Eleven nursing diagnoses were made for the patient as part of nursing care. Care was provided for the pregnant woman's hypertension, pain, fear regarding fetal health, fluid volume excess, sleep, infection, fatigue, anxiety, skin integrity, and lack of information. It was seen that the model was appropriate and useful in the case in which nursing care was provided according to the Roper, Logan and Tierney's Activities of Daily Living Model. At the same time, the use of the model saved time. It is recommended to use Roper, Logan and Tierney's Activities of Daily Living Model in nursing care while evaluating cases in the field of women's health nursing.

Keywords: Pregnancy, nursing care, nursing theory, preeclampsia

Atıf/Citation: Yıldız G, Erbil N. (2025). Preeklampsi tanılı gebenin günlük yaşam aktiviteleri modeline göre hemşirelik bakımı: Olgu sunumu. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.115.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-099

Türkiye'de Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Alanında Yoga Müdahaleli Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Examination of Postgraduate Theses with Yoga Intervention in the Field of Obstetrics and Gynecology Nursing in Türkiye

Ebru Aydın[1] Hilal Gül Boyraz Yanık[2] Hatice Nur Nefes Pala[3] Nülüfer Erbil[4]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, ebru_81_@hotmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, hilalgul95@gmail.com*
[3]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, haticenur452@hotmail.com*
[4]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Bu çalışmada, Türkiye'de doğum ve kadın hastalıkları hemşireliği alanında yoga müdahaleli lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlandı. Derleme niteliğindeki bu çalışmada, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi veri tabanı 05.01.2024-15.01.2024 tarihleri arasında taranarak doğum ve kadın hastalıkları hemşireliği alanında yoga ile ilgili yapılmış yüksek lisans ve doktora tezleri belirlendi. Tarama için "yoga" anahtar kelimesi kullanıldı ve hemşirelik alanında yürütülmüş toplam 32 lisansüstü teze ulaşıldı. Ulaşılan tezler başlıklarına göre incelenerek dahil etme ve dışlama kriterlerine göre 11 tez çalışma kapsamına alındı. Tezlerin 2016-2022 yılları arasında yayınlandığı ve %90,9'unun doktora tezi olduğu belirlendi. Tezlerin en fazla 2019 yılında yapıldığı bulundu. Yedi doktora tezinin randomize kontrollü, üç tezin randomize olmayan ön test-son test tasarımlı çalışma olduğu belirlendi. Tezlerden birinin karma desenli, diğerlerinin ise deneysel ve yarı deneysel çalışma olduğu saptandı. Tezlerde yoganın menstrüasyon, menopoz, infertilite, gebelik, doğum ve postpartum dönem üzerine etkilerinin incelendiği görüldü. Tezlerde yoganın menstrüasyon, menopoz, gebelik semptomlarını azaltma, doğum yönetimini sağlama, stresi azaltarak iyilik halini arttırma ve yaşam kalitesini iyileştirme gibi olumlu etkilerinin olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, kadın sağlığı, lisansüstü tez, yoga

ABSTRACT

This study aimed to examine postgraduate theses with yoga intervention in the field of obstetrics and gynecology nursing in Türkiye. In this compilation study, the Council of Higher Education National Thesis Center database was scanned between 05.01.2024 and 15.01.2024 and master's and doctoral theses related to yoga in the field of obstetrics and gynecology nursing were identified. The keyword "yoga" was used for scanning and a total of 32 postgraduate theses in the field of nursing were reached. The theses were examined according to their titles and 11 theses were included in the study according to the inclusion and exclusion criteria. It was determined that the theses were published between 2016-2022 and 90.9% of them were doctoral theses. It was found that theses were mostly written in 2019. It was determined that seven doctoral theses were randomized controlled studies, and three theses were non-randomized pretest-posttest design studies. It was determined that one of the theses was a mixed design study, while the others were experimental and quasi-experimental studies. Theses examined the effects of yoga on menstruation, menopause, infertility, pregnancy, birth and the postpartum period. Theses show that yoga has positive effects such as reducing menstruation, menopause and pregnancy symptoms, providing birth management, increasing well-being by reducing stress and improving the quality of life.

Keywords: Nursing, women's health, postgraduate thesis, yoga

Atıf/Citation: Aydın E, Boyraz Yanık HG, Pala HNN, Erbil N. (2025). Türkiye'de doğum ve kadın hastalıkları hemşireliği alanında yoga müdahaleli lisansüstü tezlerin incelenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.116.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-100

İklim Değişikliği ve Menstural Sağlık

Climate Change and Menstrual Health

Bahtışen Kartal[1] Nadire Kahyaoğlu[2]

[1]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, TÜRKIYE, bahtısen.kartal@gop.edu.tr*
[2]*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, TÜRKIYE, nadire.kahyaoglu@gop.edu.tr*

ÖZ
İklim değişikliği ve neden olduğu felaketler tüm dünyada giderek artmaktadır. Bu çalışmanın amacı, iklim değişikliğinin neden olduğu felaketlerin menstrüel sağlık üzerine etkilerine yönelik farkındalık sağlamaktır.
İklim değişikliği, uzun vadeli sıcaklık ve hava koşullarındaki değişimleri ifade eden hem doğal süreçler hem de insan kaynaklı faaliyetler sonucunda ortaya çıkan küresel ısınmanın bir ürünüdür. Bu değişiklikler, kuraklıklar, su kıtlığı, şiddetli yangınlar, yükselen deniz seviyeleri, seller, eriyen buzullar ve biyolojik çeşitlilikte azalma gibi çeşitli olumsuz etkiler doğurmaktadır. Araştırmalar, milyarlarca insanın iklim değişikliğine karşı hassas bölgelerde yaşadığını ve bunun insan sağlığını ciddi biçimde tehdit ettiğini göstermektedir; özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde, kırsal alanlarda yaşayan topluluklar, sınırlı kaynak ve yetersiz müdahale kapasitesi nedeniyle daha yüksek risk altındadır. Kadınlar ve kız çocukları, bu riskler açısından en savunmasız gruplar arasında yer almaktadır.
İklim değişikliğinin yol açtığı felaketler, anne ve yenidoğan sağlığını da olumsuz etkileyebilmekte; cinsiyete dayalı şiddeti artırmakta, HIV ve diğer cinsel yolla bulaşan hastalıkların yaygınlığını yükseltmekte; yetersiz doğurganlık bakımı, doğum kontrol hizmetleri ve zararlı geleneksel uygulamalara zemin hazırlamaktadır. Ayrıca iklim değişikliğinin ortaya çıkardığı felaketler, kız çocuklarının ve kadınların adet sağlığı ve hijyen uygulamaları da dahil olmak üzere cinsel ve üreme sağlıklarını ve haklarını tehlikeye atmaktadır. Kadınların ve kız çocuklarının menstural hijyeni etkili bir şekilde yönetebilmeleri için temiz suya, hijyen tesislerine ve uygun menstural ürünlerine ihtiyaç vardır. İklim değişikliği, temel menstural sağlık ve hijyen bilgilerine, ürünlerine, menstural hijyen olanaklarına ve sağlık hizmetlerine erişiminde aksaklılara, genital yolla bulaşan enfeksiyonlara, menstural düzensizliklere neden olabilmektedir. Kasırgalar, çamur/heyelanlar, çığlar ve aşırı hava olaylarındaki artışlar gibi iklim değişikliği olayları, toprak ve suya gömülü toksin ve kirleticilerin salınımını artırarak veya ürün kıtlığı yoluyla gıda bulunabilirliğini etkileyerek menarşın doğal zamanlamasını bozabilmektedir. Ayrıca, iklim değişikliği felaketlerinin neden olduğu göçler menstural düzensizliklere neden olabilmektedir.
Sonuç olarak iklim değişikliğinin neden olduğu felaketler menstural sağlığı olumsuz olarak etkilemektedir.
Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, menstural sağlık, hijyen

ABSTRACT
Climate change and its resulting disasters are increasing worldwide. The purpose of this study is to raise awareness of the impacts of climate change-induced disasters on menstrual health.
Climate change is a product of global warming, which refers to long-term changes in temperature and weather conditions, resulting from both natural processes and human-induced activities. These changes are causing a variety of adverse effects, including droughts, water scarcity, severe fires, rising sea levels, floods, melting glaciers, and a decline in biodiversity. Research shows that billions of people live in areas vulnerable to climate change, posing a serious threat to human health. Rural communities, particularly in low- and middle-income countries, are at higher risk due to limited resources and inadequate response capacity. Women and girls are among the most vulnerable groups to these risks.
Climate change-induced disasters can also negatively impact maternal and newborn health, exacerbate gender-based violence, increase the prevalence of HIV and other sexually transmitted infections, and pave the way for inadequate fertility care, contraceptive services, and harmful traditional practices. Furthermore, disasters caused by climate change jeopardize the sexual and reproductive health and rights of girls and women, including menstrual health and hygiene practices. Women and girls need clean water, hygiene facilities, and appropriate menstrual products to effectively manage their menstrual hygiene. Climate change can lead to disruptions in access to basic menstrual health and hygiene information, products, menstrual hygiene facilities, and healthcare services, as well as sexually transmitted infections and menstrual irregularities. Climate change events such as hurricanes, mudslides, avalanches, and increases in extreme weather events can disrupt the natural timing of menarche by increasing the release of toxins and pollutants embedded in soil and water or by impacting food availability through crop failures. Furthermore, migrations caused by climate change disasters can cause menstrual irregularities.
Consequently, disasters caused by climate change negatively impact menstrual health.
Keywords: Climate change, menstrual health, hygiene

Atıf/Citation: Kartal B, Kahyaoğlu N. (2025). İklim değişikliği ve menstural sağlık. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.117.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-101

İnfertilite Tedavisinde Sanal Gerçeklik Gözlüğü Kullanımı ve Hemşirelik Bakımı

The Effect of Using Virtual Reality Glasses in Infertility Treatment and Nursing Care

Tuba Çıtak[1] Ebru Şahin[2]

[1]Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Samsun, TÜRKIYE, tuba.citak@saglik.gov.tr
[2]Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, ebrugabalci_@hotmail.com

ÖZ

Sanal Gerçeklik Gözlüğü kullanımı birçok bilimsel alanda yaygın kabul görmüştür. Kullanıcıları görüntü ve seslerle çevreleyen, başa takılan ekranlar aracılığıyla fiziksel olmayan bir dünyaya dalma deneyimi sağlayan yenilikçi bir teknolojik araçtır. Sanal gerçeklik uygulamaları, hastaların içinde bulunduğu durum nedeniyle duydukları kaygıdan uzaklaşmasını sağlamaktadır. Şimdiye kadar sanal gerçeklik uygulamaları ağrı, kaygı, yaşamsal belirtiler ve memnuniyeti belirlemek için farklı alanlarda ve kadın sağlığı alanında kullanılmıştır. İnfertilite tedavisinde sanal gerçeklik gözlüğü kullanımı son zamalarda ilgi çekmektedir. İnfertilite sorunu yaşayan çiftler, belirsizliğin etkisi ile kaygı ve depresyonla mücadele ederler. Dahası, belirsiz sonuçlarla uzun tedavi aşamaları ve başarısız girişim geçmişi, infertilite tedavisinin başından sonuna bütün aşamalarında olumsuz duygularını artırmaya katkıda bulunabilir. Aynı zamanda infertiliteye yönelik uygulanan tedaviler çiftler için psikolojik yönden zorlayıcı, stresli, ekonomik anlamda pahalı olmakla birlikte eş ilişkilerini de olumsuz etkileyebilen bir sağlık sorunudur. Bu nedenle infertilite, çiftler için stresi arttırabilen bir süreçtir. Kadınların uzun ve belirsiz tedavi süreçlerinin sonunda kaygı ve depresyon yaşamaları muhtemeldir. Bu kaygı histereskopi, intrauterin inseminasyon, yumurta toplama (OPU) ve embriyo transferi aşamalarında hastaya ekstra yük bindirmektedir. Bu süreçte tedavi aşamasında anestezi, ağrı gibi nedenlerle anne adayının kaygısı artmaktadır. Son zamanlarda infertilite tedavi prosedürleri sırasında sanal gerçeklik gözlüğü kullanımının, yaşanan ağrı ve kaygıyı azalttığına dair az da olsa tatmin edici sonuçlar elde edilmiştir. İnfertilite tedavi sürecinde, anne adaylarının sağlıkla ilgili aşırı endişeleri olabilir. Bu durumun önüne geçebilmek için, başta hemşireler olmak üzere sağlık profesyonelleri, nonfarmakolojik bir yöntem olan sanal gerçeklik gözlüğü kullanımını infertilite tedavi aşamalarında kullanarak anne adaylarının ağrısını ve kaygısını azaltması, hastanede kalış süresini azaltması ve hizmet maliyetini düşürmesi beklenmektedir. Bu derleme çalışmasında, infertilite tedavisi aşamalarında sanal gerçeklik gözlüğü kullanımı ve hemşirenin rolüne vurgu yapılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sanal gerçeklik, infertilite, kaygı, ağrı, hemşirelik

ABSTRACT

The use of VR headsets has gained widespread acceptance in many scientific fields. They are innovative technological tools that provide users with the experience of immersion in a non-physical world through head-mounted displays that surround them with images and sounds. Virtual reality applications allow patients to escape the anxiety they experience due to their current situation. To date, VR applications have been used in various fields, including women's health, to assess pain, anxiety, vital signs, and satisfaction. The use of VR headsets in infertility treatment has recently gained traction. Couples experiencing infertility struggle with anxiety and depression due to the impact of uncertainty. Furthermore, long treatment periods with uncertain outcomes and a history of unsuccessful attempts can contribute to increased negative emotions throughout the entire infertility treatment process. Furthermore, infertility treatments are psychologically challenging, stressful, and economically expensive for couples, and they can negatively impact their relationships. Therefore, infertility can be a stressful process for couples. Women are likely to experience anxiety and depression after long and uncertain treatment processes. This anxiety places an additional burden on the patient during the hysteroscopy, intrauterine insemination, egg retrieval (OPU), and embryo transfer stages. During this process, expectant mothers' anxiety increases due to factors such as anesthesia and pain. Recently, some satisfactory results have been obtained demonstrating that the use of virtual reality headsets during infertility treatment procedures reduces pain and anxiety. Expectant mothers may experience excessive health concerns during the infertility treatment process. To prevent this, healthcare professionals, especially nurses, are expected to utilize virtual reality headsets, a non-pharmacological method, during the infertility treatment phases, reducing pain and anxiety, length of hospital stay, and cost of care. This review aims to highlight the use of virtual reality headsets and the role of the nurse during infertility treatment.

Keywords: Virtual reality, infertility, anxiety, pain, nursing care

Atıf/Citation: Çıtak T, Şahin E. (2025). İnfertilite tedavisinde sanal gerçeklik gözlüğü kullanımı ve hemşirelik bakımı. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.118.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-102

Over Malign Neoplazmı Tanılı Beyin Metastazlı Hastanın Roper, Logan ve Tierney Hemşirelik Modeline Göre Bakımı: Olgu Sunumu

Over Malign Neoplazmı Tanılı Beyin Metastazlı Hastanın Roper, Logan ve Tierney Hemşirelik Modeline Göre Bakımı: Olgu Sunumu

Furkan Bozdoğan[1] Elanur Uludağ[2]

[1]Erzurum Teknik Üniversitesi, Erzurum, TÜRKIYE, furkan.bozdogan@outlook.com
[2]Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum, TÜRKIYE, elnr.uldg@gmail.com

ÖZ

Over Malign Neoplazmı kadınlarda en sık rastlanan beşinci kanser olup, jinekolojik kanserler arasında mortalite açısından Türkiye'de birinci, dünyada ise ikinci sıradadır. Erken evrede belirti vermemesi veya non-spesifik bulgularla ilerlemesi tanıyı güçleştirir. Kadının fizyolojik bütünlüğünü, cinsel kimliğini ve üreme yeteneğini olumsuz etkileyen bu hastalık, bütüncül hemşirelik bakımını gerektirir. Bu olgu sunumunun amacı, Roper, Logan ve Tierney'in geliştirdiği "Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeli" doğrultusunda, over kanseri tanısı almış ve beyin metastazı bulunan bir hastanın hemşirelik gereksinimlerini belirlemek ve bakımını planlamaktır.

Olgu: F.N., 63 yaşında kadın hasta, B Rh(+) kan grubunda, BKİ 31.2'dir. 2021'de Over Ca tanısı almış, kemoterapi ve radyoterapi görmüştür. 24.12.2024'te ani bilinç kaybı ile başvurmuş, beyin metastazı saptanmıştır. 05.03.2025'te PEG açılmış, dört gün sonra beslenme sırasında aspirasyon gelişmiş ve 09.03.2025'te yoğun bakıma sevk edilmiştir.

Bakım: On iki yaşam aktivitesi başlığı altında güvenli çevrenin sağlanması, enfeksiyonun önlenmesi, solunumun desteklenmesi, beslenme ve sıvı-elektrolit dengesinin korunması, boşaltımın düzenlenmesi, deri ve mukoz membran bütünlüğünün sürdürülmesi, mobilite desteği, bakım vericiye eğitim gibi girişimler planlanmış ve Kuzey Amerika Hemşirelik Tanıları Sınıflandırma Sistemi'ne göre uygulanmıştır.

Sonuçlar: Hasta hastanede kaldığı sürede düşme ve enfeksiyon gelişmemiş, oksijen satürasyonu korunmuş, günlük kalori ve protein ihtiyacı karşılanmış, sıvı dengesi takip edilmiş, defekasyon aralığı iyileştirilmiş, basınç yarası oluşumu önlenmiş, mevcut oral lezyonlar iyileşmiş, bakım vericinin rol performansı desteklenmiş ve bakım rolündeki zorlanma azaltılmıştır. Hemşirelik girişimleri sayesinde hastanın yaşam bulguları stabil seyretmiş, hijyen ve konforu korunmuş, komplikasyonlar en aza indirilmiştir. Bulgular, Roper, Logan ve Tierney Modeli'nin, over kanserli hastaların bütüncül bakımında hemşirelere etkin rehberlik sağladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bakımı, olgu sunumu, over kanseri, over malign neoplazmı, yaşam aktiviteleri modeli

ABSTRACT

Ovarian malignant neoplasm is the fifth most common cancer among women and ranks first in Türkiye and second worldwide among gynecological cancers in terms of mortality. Its lack of symptoms in the early stages or presentation with non-specific signs makes diagnosis challenging. This disease adversely affects women's physiological integrity, sexual identity, and reproductive capacity, thus requiring holistic nursing care. The aim of this case report is to identify the nursing needs and plan the care of a patient diagnosed with ovarian cancer and brain metastasis, using the "Activities of Daily Living Model" developed by Roper, Logan, and Tierney.

Case: F.N., a 63-year-old female patient, blood type B Rh(+), with a BMI of 31.2, was diagnosed with ovarian cancer in 2021 and underwent chemotherapy and radiotherapy. On December 24, 2024, she presented with sudden loss of consciousness and was diagnosed with brain metastasis. A PEG tube was inserted on March 5, 2025; four days later, aspiration occurred during feeding, and she was transferred to the intensive care unit on March 9, 2025.

Care: Nursing interventions were planned under twelve life activity categories, including ensuring a safe environment, preventing infection, supporting respiration, maintaining nutrition and fluid-electrolyte balance, regulating elimination, preserving skin and mucous membrane integrity, supporting mobility, and educating the caregiver. The nursing diagnoses were determined and implemented according to the North American Nursing Diagnosis Association (NANDA) classification.

Outcomes: During hospitalization, the patient experienced no falls or infections, maintained oxygen saturation, met daily caloric and protein requirements, had fluid balance monitored, improved defecation frequency, avoided pressure injury, and showed healing of existing oral lesions. The caregiver's role performance was supported, and role-related strain was reduced. Nursing interventions maintained stable vital signs, preserved hygiene and comfort, and minimized complications. These findings demonstrate that the Roper, Logan, and Tierney Model provides effective guidance for delivering comprehensive care to patients with ovarian cancer.

Keywords: Nursing care, case report, ovarian cancer, ovarian malignant neoplasm, activities of daily living model

Atıf/Citation: Bozdoğan F, Uludağ E. (2025). Over malign neoplazmı tanılı beyin metastazlı hastanın Roper, Logan ve Tierney hemşirelik modeline göre bakımı: Olgu sunumu. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.119.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-103

Sosyal Medya Anneleri: İnstamom ve Sharenting Üzerine Bir Derleme

Social Media Mothers: A Review on Instamom and Sharenting

Betül Zehra Yıldıran[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, betulz.0@outlook.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr*

ÖZ

Geçmişte annelik ve bebek bakımı konuları merak edildiğinde bilgiler kitap ve gazetelerden öğrenilirken günümüzde sosyal medya kullanılmaktadır. Gebeler ve küçük çocuklu kadınların, çevrimiçi kaynaklar ve uygulamalarla edindikleri bilgi ve desteğe önem vermesi, internetin yaygınlaşmasıyla kadınların sosyal medya kullanması yeni sektör oluşturarak "sosyal medya anneleri" olgusu meydana gelmiştir. Bu annelere instamom, blogger, sosyal medya annesi, influencer ve fenomen anne ifadeleri kullanılmaktadır. Instamomlar, sosyal medyada binlerce takipçisi olan ve çocuklarının resimlerini, videolarını paylaşarak dikkat çeken annelerdir. "Sharenting" terimi, "share" (paylaşmak) "parenting" (ebeveynlik) kelimelerinden oluşmaktadır. Çocuklarının deneyimlerini, resimlerini, kişisel bilgilerini internet üzerinde paylaşmayı ifade etmektedir. Günümüzde, ebeveynler internet platformlarında çocuk yetiştirmenin sevincini ve zorluklarını aile, arkadaşlar ve meslektaşlarıyla paylaştıklarından, çocukları doğmadan dijital bir kimlik edinmektedir. Medya söylemleri, influencerlerin pazarlamacılar için değerli hale gelmek, alıcı toplulukları oluşturmak için ihtiyaç duydukları duygusal bağı etkili hale getirmektedir. İnstamomların paylaşımları annelik rolü üzerine oluşturdukları dijital kimlikleriyle gerçekleşmektedirler. İnstamomlar gizlilik ve güvenlikleri konusunda endişe duymadan, ilgi odağı altında yaşamak zorunda kalan çocuklarını etkilemektedir. İnstamom dünyasına bu şekilde göz atmak, çocuklarının annelerinin internetteki şöhreti için katlandıkları duygusal ve fiziksel emeğe dikkat çekmektedir. Bu artan sharenting kültürünün kışkırtıldığı, sürdürüldüğü ve genel olarak normalleştirildiği söylenebilir. Yani İnstamomlar sadece kendi çocuklarını ticarileştirip sömürmekle kalmamakta, aynı zamanda takipçilerinin çocuklarını da etkileyebilmektedir. Çevrimiçi ortamın tehlikelerini bilmemek, söz konusu risklerin farkında olmamaları paylaşım davranışında bulunmasını etkileyebilmektedir. Türkiye'de üç instamomun çocuklar ile ilgili paylaşımları incelendiğinde öncelikli konuların çocuğun unutulma hakkının elinden alınması, dijital ayak izi oluşturulması olduğu bulunmuştur. İnstamom ve sharenting, bir yandan ebeveynler için sosyal destek, görünürlük ve ekonomik fırsatlar yaratırken; diğer yandan çocuk hakları, etik sorumluluklar ve mahremiyet ihlalleri gibi ciddi sorunlara işaret etmektedir. Bu derlemenin amacı instamom ve sharenting olguları ile etkilerini literatür doğrultusunda incelemektir.

Anahtar Kelimeler: İnstamom, sharenting, mahremiyet, sosyal medya

ABSTRACT

This In the past, when mothers sought information about motherhood and childcare, they turned to books and newspapers; today, however, social media has become the primary source. Pregnant women and mothers with young children increasingly rely on online resources and applications for knowledge and support. With the widespread use of the internet, women's engagement with social media has given rise to a new sector and the phenomenon of "social media mothers." These mothers are referred to as Instamoms, bloggers, social media mothers, influencers, or "phenomenon mothers." Instamoms are mothers with thousands of followers on social media who attract attention by sharing pictures and videos of their children. The term "sharenting" is derived from the words "share" and "parenting" and refers to the practice of sharing children's experiences, images, and personal information online. Today, as parents share the joys and challenges of raising children on internet platforms with family, friends, and colleagues, children acquire a digital identity even before birth. Media discourses emphasize how influencers create an emotional bond that makes them valuable to marketers and helps them build consumer communities. Instamoms construct their digital identities through their role as mothers. However, by sharing online without concerns for privacy and security, they influence their children, who are forced to live under public attention. Examining the world of Instamoms highlights the emotional and physical labor that children endure for their mothers' online fame. This growing sharenting culture can be described as provoked, sustained, and increasingly normalized. Instamoms not only commercialize and exploit their own children but also influence their followers' children. Parents' lack of awareness about the dangers of the online environment and the risks involved may further shape their sharing behaviors. For instance, a study analyzing the child-related posts of three Turkish Instamoms revealed that the most critical issues were the violation of the child's right to be forgotten and the creation of a digital footprint. While Instamom and sharenting practices provide parents with social support, visibility, and economic opportunities, they also raise serious concerns regarding children's rights, ethical responsibilities, and privacy violations. The aim of this review is to examine the phenomena of Instamom and sharenting and their effects in light of literature.

Keywords: Instamom, sharenting, privacy, social media

Atıf/Citation: Yıldıran BZ, Erbil N. (2025). Sosyal medya anneleri: İnstamom ve sharenting üzerine bir derleme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.120.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-104

Hemşirelik Öğrencilerinde Akademik Öz-Yeterlik ve Aleksitimi Arasındaki İlişki

The Relationship Between Academic Self-Efficacy and Alexithymia in Nursing Students

Seda Nur Koç[1] Nülüfer Erbil[2]

[1]Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, nursedakoc@icloud.com
[2]Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nerbil@odu.edu.tr

ÖZ

Menstruasyon, ergenlikten yetişkinliğe kadar kadın sağlığının merkezi bir unsuru olup, doğru bilgi ve eğitim ile yönetilmediğinde psikolojik ve fiziksel sorunlara yol açabilir. Geleneksel menstruasyon eğitimi çoğu zaman yetersiz kalmakta, genç kadınların doğru bilgiye erişimini sınırlamaktadır. Son yıllarda dijital sağlık uygulamaları, mobil uygulamalar, online eğitim platformları ve sosyal medya tabanlı eğitim materyalleri, menstruasyon bilgisi ve farkındalığını artırmak için etkili araçlar olarak öne çıkmaktadır. Bu derlemenin amacı, dijital menstruasyon eğitimi ve uygulamalarının güncel durumunu, genç kadınlar üzerindeki etkilerini ve sağlık eğitimine katkılarını incelemektir. Bulgular, dijital sağlık uygulamalarının menstrüel döngü takibi, semptom yönetimi, sağlık farkındalığı ve eğitimde etkinliğini artırdığını göstermektedir. Menstruasyon eğitimi ve yönetiminde Cycles, Flo, Clue, adet takvimi kullanılan dijital uygulamalar arasındadır. Menstrual siklus uygulamalarındaki deneyimler, kullanıcılara sağlanan bilimsel bilgilerin doğruluğu, erişim kolaylığı ve mobil uygulamanın mahremiyet ve gizliliği sağlama özellikleri de insanları dijital uygulamaları kullanmaya yöneltmiştir. Bu uygulamalar FemTech başlığı altında toplanmıştır. Dijital platformlar aracılığıyla sunulan menstruasyon eğitimi, genç kadınların sağlık bilgisi, kendi bedenini tanıma ve sağlık davranışlarını iyileştirme becerilerini artırmaktadır. Dijital menstruasyon eğitimi uygulamaları, etkinlik açısından döngü takibi doğruluğu, semptom yönetimi, kullanıcı dostu arayüz, veri güvenliği, bilimsel içerik ve kültürel uygunluk gibi kriterlere sahiptir. Eğitim genellikle modüler bir yapıda; bilgi sağlama, döngü ve semptom takibi, etkileşimli geri bildirim ve uygulamalı refleksiyon adımlarını içerir. Eğitim başarısı, kullanıcıların bilgi düzeyi, farkındalık, semptom yönetimindeki kendine güven ve modül tamamlama oranları gibi subjektif ve objektif ölçütlerle değerlendirilir. Literatür, dijital menstruasyon eğitim programlarının bilgi artışı, semptom farkındalığı, stigma azaltma ve sağlık davranışlarının iyileştirilmesinde etkili olduğunu göstermektedir. Sonuçlar genel olarak olumlu olup, kullanıcı dijital okuryazarlığı, veri güvenliği ve erişim eşitsizlikleri gibi faktörler başarının belirleyici unsurları arasında yer almaktadır. Dijital sağlık uygulamaları, hem sağlık profesyonelleri hem de eğitimciler için kişiye özel geri bildirim ve takip imkânı sunarak sağlık eğitimi ve yönetimini güçlendirmektedir. Gelecekte, dijital menstruasyon eğitimi ve yönetimi uygulamalarının standardizasyonu, klinik ve eğitimsel geçerliliği ve kadınlar arasında yaygınlaştırılması, kadın sağlığı farkındalığını artırmada kritik öneme sahip olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Menstruasyon, menstruasyon eğitimi, management, dijital uygulamalar, mobil sağlık uygulamaları

ABSTRACT

Menstruation is a central component of women's health from adolescence to adulthood, and when not supported with accurate information and education, it can lead to psychological and physical problems. Traditional menstruation education is often insufficient, limiting young women's access to reliable information. In recent years, digital health tools-including mobile applications, online education platforms, and social media based educational materials have emerged as effective means of improving menstrual knowledge and awareness. The aim of this review is to examine the current state of digital menstruation education and applications, their effects on young women, and their contributions to health education. Findings indicate that digital health applications enhance menstrual cycle tracking, symptom management, health awareness, and educational effectiveness. Applications such as Cycles, Flo, Clue, and period calendars are among the widely used digital tools in menstruation education and management. Experiences with these menstrual cycle applications show that the scientific accuracy of the information provided, ease of access, and privacy and confidentiality features of mobile apps have encouraged individuals to use digital tools. These applications are collectively categorized under FemTech. Menstruation education delivered through digital platforms supports young women in improving their health knowledge, body awareness, and ability to adopt healthier behaviors. Digital menstruation education applications are evaluated based on criteria such as cycle tracking accuracy, symptom management, user-friendly interface, data security, scientific content, and cultural appropriateness. The education is generally structured in a modular format, including information provision, cycle and symptom tracking, interactive feedback, and applied reflection steps. The effectiveness of the education is assessed through both subjective and objective measures such as users' knowledge level, awareness, confidence in symptom management, and module completion rates. The literature indicates that digital menstruation education programs are effective in increasing knowledge, enhancing symptom awareness, reducing stigma, and improving health behaviors. Overall, the results are positive, though factors such as users' digital literacy, data security, and access inequalities are among the key determinants of success. Digital health applications provide personalized feedback and monitoring opportunities for both healthcare professionals and educators, thereby strengthening health education and management. In the future, the standardization, clinical and educational validation, and widespread dissemination of digital menstruation education and management applications will be critical to enhancing awareness of women's health

Keywords: Menstruation, menstruation education, management, digital applications, mobile health applications

Atıf/Citation: Koç SN, Erbil N. (2025). Hemşirelik öğrencilerinde akademik öz-yeterlik ve aleksitimi arasındaki ilişki. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.121.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-105

Sağlık İnanç Modeli'ne Göre Verilen Hemşirelik Bakımının Kendi Kendine Meme Muayenesi ve Mamografi Davranışına Etkisi: Olgu Sunumu

The Effect of Health Belief Model-Based Nursing Care on Breast Self-Examination and Mammography Behavior: A Case Report

Zeynep Hancı[1] Ebru Şahin[2]

[1]Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKIYE, zynphnci38@icloud.com
[2]Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, ebrugabalci_@hotmail.com

ÖZ

Doğum kadın hayatının geçiş evresidir. Doğal bir olay ve çok boyutlu, benzersiz bir deneyimdir. Doğumda yaşanan ağrı ise fizyolojik bir olaydır. Normal doğumda yaşanan ağrıyla birlikte kadınlarda doğum korkusu gelişir ve bu nedenle sezaryene yönelimler artmaktadır. Sezaryen ise normal doğumun mümkün olmadığı ya da anne ve bebeğin risk altında olduğu durumlarda yapılmaktadır. Sezaryen sonrasında da kadınların yaşadığı en önemli sorunlar, postoperatif ağrı ve anksiyete gelmektedir. Kadının stresli yaşam tarzı, düşük sosyoekonomik düzeyi ve düşük eğitim seviyeleri ağrı ve anksiyete şiddetini arttırmaktadır. Doğum ve doğumdan sonra olan ağrı ve anksiyete şiddeti annenin zihinsel stresi ile ilişkilidir. Ağrı ve anksiyete şiddetini tanılama ve baş etmede bazı farmakolojik ve nonfarmakolojik yöntemler kullanılmaktadır. Nonfarmakolojik yöntemler arasında aromaterapi, akupunktur, hipnoz, biofeedback, masaj, nefes egzersizleri, odaklanma, soğuk-sıcak uygulama, müzik dinleme, hayal kurma, yoga, refleksoloji ve dikkat dağıtma teknikleri bulunmaktadır. Bunlardan biri de sanal gerçeklik uygulamasıdır. Sanal gerçeklik bilgisayar ortamında 3D resimlerle zenginleştirilen kişiye oradaymış gerçekmiş hissi veren teknolojik bir yöntemdir. Bu yöntemin kullanımının tüm alanlarda olduğu gibi sağlık alanında kullanımı yaygınlaşmaktadır. Yaygın olarak kullanılan alanlardan biri de gebelik ve doğum eylemidir. Doğum ağrısı ve anksiyete yönetiminde sanal gerçeklik uygulamasının kullanımı artmaya devam etmektedir. Sanal gerçeklik yönteminin kullanılmasının amacı annenin doğum eyleminde ve sonrasında daha az ağrı hissetmesini, daha rahat olmasını sağlamaktır. Sanal gerçeklik rahat, sakin bir ortam sağlamakta, annenin yaşadığı ağrıyı en aza indirmekte, dikkatini başka yöne çekmektedir. Sonuç olarak yapılan çalışmalara göre doğumun aktif döneminde, doğumun ilk ve ikinci evresinde, sezaryen sonrasında kullanıldığı ve uygulandığı doğum sırasında oluşan ağrı ve anksiyeteyi, sezaryen sonrası postoperatif ağrı ve anksiyeteyi azalttığı, doğum memnuniyetinin arttığı görülmüştür. Yapılan bir çalışmada müdahale grubuna sanal gerçeklik gözlüğü takılarak annenin belirlediği müzikli videolar 10 dk izletilmiş, kontrol grubuna rutin tedavi uygulanmıştır. Çalışma sonucunda sanal gerçeklik epizyotomi sonucu oluşan ağrıyı azalttığı, doğum memnuniyetini arttırdığı bulunmuştur. Bu derlemenin amacı doğumda ve sezaryende oluşan ağrı ve anksiyetenin sanal gerçeklikle yönetilebildiğini vurgulamaktır.

Anahtar kelimeler: Doğum ağrısı, teknoloji, sanal gerçeklik, sezaryen, anksiyete

ABSTRACT

Childbirth is a transitional phase in a woman's life. It is a natural event and a multidimensional, unique experience. The pain experienced during childbirth is a physiological event. The pain experienced during normal birth causes women to develop a fear of childbirth, leading to an increase in the number of cesarean sections. Cesarean sections are performed when normal birth is not possible or when the mother and baby are at risk. The most significant problems women experience after a cesarean section are postoperative pain and anxiety. The woman's stressful lifestyle, low socioeconomic status, and low educational levels increase the severity of pain and anxiety. The severity of pain and anxiety during and after childbirth is related to the mother's mental stress. Some pharmacological and nonpharmacological methods are used to diagnose and manage the severity of pain and anxiety. Non-pharmacological methods include aromatherapy, acupuncture, hypnosis, biofeedback, massage, breathing exercises, focusing, cold-hot application, listening to music, daydreaming, yoga, reflexology, and distraction techniques. One of these is virtual reality applications. Virtual reality is a technological method that enriches the computer environment with 3D images, giving the person the feeling that they are really there. As with all fields, the use of this method is becoming widespread in the health sector. One of the most common areas of use is pregnancy and childbirth. The use of virtual reality applications in managing labor pain and anxiety continues to increase. The purpose of using virtual reality is to ensure that the mother feels less pain during and after childbirth and is more comfortable. Virtual reality provides a comfortable, calm environment, minimizes the pain experienced by the mother, and distracts her attention. According to the studies conducted, it has been observed that its use during the active phase of labor, specifically during the first and second stages of labor and after cesarean section, reduces pain and anxiety experienced during childbirth, decreases postoperative pain and anxiety after cesarean section, and increases satisfaction with childbirth. In one study, the intervention group wore virtual reality goggles and watched music videos selected by the mother for 10 minutes, while the control group received routine treatment. The study found that virtual reality reduced pain resulting from episiotomy and increased birth satisfaction. The purpose of this review is to emphasize that pain and anxiety experienced during childbirth and cesarean section can be managed using virtual reality.

Keywords: Childbirth pain, technology, virtual reality, cesarean section, anxiety

Atıf/Citation: Hancı Z, Şahin E. (2025). Sağlık İnanç Modeli'ne göre verilen hemşirelik bakımının kendi kendine meme muayenesi ve mamografi davranışına etkisi: Olgu sunumu. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.122.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-106

İklim Değişikliğinin Kadın Sağlığı Üzerine Etkileri

Effects Of Climate Change on Women's Health

Hande Özdemir[1] Mehtap Gümüşay[2]

[1]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKIYE, handeozdmr52@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, gumusaymehtap@gmail.com*

ÖZ

Sıcaklıklarda ve hava paternlerinde uzun vadeli değişimler, toplum sağlığı üzerine zorluklar oluşturmaktadır. İklim değişikliği ve beraberinde yaşanan olaylar tüm insanların sağlığını etkilemektedir. Bu derleme iklim değişikliğinin kadın sağlığına etkilerini incelemek amacıyla hazırlanmıştır.

İklim değişikliği, dezavantajlı ve savunmasız popülasyonları orantısız şekilde etkilemektedir. İklim değişikliğinin cinsel ve üreme sağlığı hakları üzerindeki etkileri cinsiyet eşitsizlikleri nedeniyle daha da kötüleşebilir. Bu hak ve hizmetlere sınırlı erişim, kadınların fiziksel, zihinsel ve psikolojik zarar riskini artırabilmektedir. İklim değişikliği, sistemik eşitsizlikleri şiddetlendirir, ulaşılamayan sağlık hizmeti erişimi, artan anne sağlık riskleri ve artan yoksulluk sebebiyle kadınların üreme sağlığı ve haklarını doğrudan etkilemektedir. Aşırı hava olayları düşük ve orta gelirli ülkelerdeki kadınları orantısız bir şekilde etkilemektedir. Her üç kadından birinin aile planlamasına erişemediği Afrika'da, istenmeyen gebelikleri ve anne mortalitesini artırmaktadır. Isı dalgaları, erken doğumlarda ve ölü doğumlarda önemli bir artışla ilişkilendirilmiştir. İklim değişikliği, sınırlı sağlık hizmetine sahip kadınlar için üreme sağlığına ilişkin olumsuzlukları artırmaktadır.

Kadınlar, menstruasyon, gebelik ve doğum sonrası dönemde artan beslenme ihtiyaçları nedeniyle iklim değişikliği kaynaklı gıda yetersizliğine karşı hassastır. Gıda güvensizliği durumları, hamile veya emziren kadınlar arasında mevcut beslenme sorunlarını daha da kötüleşmesine sebep olabilmektedir. Aşırı sıcaklıkların gebelik süresi, doğum ağırlığı gibi doğum sonuçlarını etkileyebileceğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, Kuzey Kutbu gibi hassas bölgelerde hava kirliliği ve gıda güvenliği gibi çevresel faktörler bu sağlık risklerini daha da kötüleştirmektedir. Vietnam ve Kıyı Bangladeş'te yapılan çalışmalar, çevresel stres faktörleri ve içme suyuna tuzlu su girişinin, gebelikte daha yüksek hipertansiyon olaylarına yol açtığını, iklim değişikliği ve anne sağlığı arasındaki karmaşık etkileşimi daha da kötüleştirdiğini vurgulamaktadır.

İklim değişikliği, üreme üzerindeki etkileri, doğurganlık ve gebelik sonuçları üzerine etkileri büyük olmasına rağmen küresel olarak daha az ilgi görmektedir. Bu konuda çevresel değişiklikler ve zorluklar zemininde kadınların üreme sağlığını geliştirme konusunu ele almak için yenilikçi yaklaşımlar geliştirmek amaçlanmalıdır. Toplumsal düzeyde kapsamlı müdahaleler gerektiren bütüncül, sağlık politikaları hayati önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üreme sağlığı, kadın, iklim değişikliği

ABSTRACT

Long-term changes in temperatures and weather patterns pose challenges to public health. Climate change and its associated events affect the health of all people. This review examines the impacts of climate change on women's health.

Climate change disproportionately affects disadvantaged and vulnerable populations. The impacts of climate change on sexual and reproductive health rights can be exacerbated by gender inequalities. Limited access to these rights and services can increase women's risk of physical, mental, and psychological harm. Climate change exacerbates systemic inequalities, directly affecting women's reproductive health and rights due to inaccessible healthcare, increased maternal health risks, and rising poverty. Extreme weather events disproportionately affect women in low- and middle-income countries. In Africa, where one in three women lack access to family planning, they increase unintended pregnancies and maternal mortality. Heat waves have been associated with a significant increase in premature births and stillbirths. Climate change exacerbates reproductive health disadvantages for women with limited healthcare access.

Women are vulnerable to climate change-induced food inadequacy due to increased nutritional needs during menstruation, pregnancy, and the postpartum period. Food insecurity can exacerbate existing nutritional problems among pregnant or breastfeeding women. Studies have shown that extreme temperatures can affect birth outcomes such as gestational age and birth weight. Furthermore, environmental factors such as air pollution and food insecurity in vulnerable regions like the Arctic further exacerbate these health risks. Studies in Vietnam and coastal Bangladesh highlight that environmental stressors and saltwater intrusion into drinking water lead to higher incidences of hypertension during pregnancy, further exacerbating the complex interactions between climate change and maternal health.

Despite its significant impacts on reproduction, fertility, and pregnancy outcomes, climate change has received less attention globally. Innovative approaches should be developed to address women's reproductive health in the context of environmental changes and challenges. Holistic health policies requiring comprehensive societal-level interventions are crucial.

Keywords: Reproductive health, women, climate change

Atıf/Citation: Özdemir H, Gümüşay M. (2025). İklim değişikliğinin kadın sağlığı üzerine etkileri. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.123.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-107

Ankara Üniversitesi Sağlik Bilimleri Enstitüsünce Kabul Edilen Lisansüstü Tezlerin Yayin Olma Durumu (1984-2023): Bibliyometrik Çalışma

Publication Status of Postgraduate Theses Completed in Ankara University's Health Sciences Institute (1984-2023): A Biometric Study

Burcu Ağdemir[1] Handan Özdemir[2] Neriman Yükseltürk Şimşek[3] Meltem Özduyan Kılıç[3] Ayten Demir[3] Büşra Naz Çakır[4] Hilal Başak Erol[4] Dilara Çalışkan[5] Aybüke Çelik[4] Derya Çiçek Polat[4] Işıl Özakça Gündüz[4] Banu Kaşkatepe[4] Fügen Aktan[4]

[1]*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan, TÜRKİYE, burcuagdemir70@gmail.com*
[2]*Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi, Ankara, TÜRKİYE*
[3]*Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE*
[4]*Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE*
[5]*Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE*

ÖZ
Amaç: Bu çalışma 1984-2023 yılları arasında, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen lisansüstü tezlerin yayın olma durumları ve yayınlandıkları dergilerin indeks türünü belirlemek amacıyla yapıldı.
Yöntem: Çalışma bibliyometrik, retrospektif ve tanımlayıcı desende yürütüldü. Verilerinin analizinde performans analizi yönteminden yararlanıldı. Tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılarak verilerin sayı ve yüzde dağılımları hesaplandı.
Bulgular: Araştırma sonucunda, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde toplam 3783 lisansüstü tez yürütüldüğü (%39,2'si yüksek lisans tezi, %60,7'si doktora tezi) belirlenmiştir. Yüksek lisans tezlerinin %25,2 'si, doktora tezlerinin %34,26'sı yayınlanmıştır. Bu doğrultuda lisansüstü tezlerinin toplam yayınlanma oranı %30,7'dir. Yüksek lisans ve doktora tezlerinden üretilen yayınların %59,6'sı uluslararası indekste, %22'si ulusal indekste, %16,7'si atıf indeksinde, %1,5'i ulusal hakemli dergilerde yayınlanmıştır.
Sonuç: Çalışma sonucunda, ilgili üniversitenin sağlık bilimleri enstitüsünde yürütülmüş olan lisansüstü tezlerin yayınlanma oranlarının yüksek olmadığı ortaya konmuştur. Bu kapsamda, lisansüstü tezlerin yayına dönüşmesini etkileyen faktörler araştırılmalı ve çözümler üretilmelidir. Ayrıca, tezlerin yayınlanmasını sağlayacak kurumsal düzenlemeler yapılmalı ve etkili politikalar geliştirilmelidir.
Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik, doktora tezi, yüksek lisans tezi, yayın

ABSTRACT
Objective: This study determined the publication status and index type of the journals in which the postgraduate theses were published in the Ankara University Institute of Health Sciences between 1984 and 2023.
Method: The study was prepared using a bibliometric, retrospective and descriptive design. The data were analyzed using performance analysis, and descriptive statistics were used to calculate the number and percentage distributions of the data.
Results: The study determined that 3783 graduate theses (39.2% master's theses and 60.7% doctoral theses) were prepared at Ankara University's Institute of Health Sciences. 25.2% of master's theses and 34.26% of doctoral theses were published, resulting in a total publication rate of 29.8% for graduate theses. Of the publications from master's and doctoral theses, 59.6% were published in international indexes, 22% in national indexes, 16.7% in citation indexes, and 1.5% in national refereed journals.
Conclusion: The study revealed that the publication rate of postgraduate theses conducted in the health sciences institute of the relevant university was not high. In this context, the factors affecting the conversion of postgraduate theses into publications should be investigated, and solutions should be produced. Additionally, institutional arrangements should be established to ensure the publication of theses, and effective policies should be implemented to support this process.
Keywords: Bibliometrics, doctoral thesis, master's thesis, publication

Atıf/Citation: Ağdemir B, Özdemir H, Yükseltürk Şimşek N, Özduyan Kılıç M, Demir A, Çakır BN ve ark. (2025). Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünce kabul edilen lisansüstü tezlerin yayın olma durumu (1984-2023): Bibliyometrik çalışma. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.124.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-108

Koroner Arter Bypass Greft Cerrahisi Geçiren Hastalarda Ağrı, Kinezyofobi ve Taburculuğa Hazır Olma Arasındaki İlişki

Relatıonship Between Pain, Kinesiophobia and Readiness for Discharge in Patients with Coronary Artery Bypass Graft Surgery

Muharrem Çelik[1] Nurgül Bölükbaş[2]

[1]*Gölköy Devlet Hastanesi, Ordu, TÜRKİYE, muharremcelik191@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nurbol_52@hotmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma koroner arter bypass greft cerrahisi geçiren hastalarda ağrı, kinezyofobi ve taburculuğa hazır olma arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde gerçekleştirilen çalışmanın evrenini Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Eğitim Araştırma ve Devlet Hastanesi'nde koroner arter bypass greft cerrahisi geçiren hastalar, örneklemini ise çalışmaya dahil etme kriterlerini sağlayan 110 hasta oluşturmuştur. Araştırma verileri 30 Aralık 2023-20 Mayıs 2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Veriler; Kişisel Bilgi Formu, Visüel Analog Skala, Tampa Kinezyofobi Ölçeği ve Taburcu Olmaya Hazır Olma Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Bağımsız Gruplarda T testi, Mann Whitney U testi, Varyans analizi, Kruskall Wallis testi, Pearson ve Spearman Korelasyon testi ve regresyon analizi kullanılmıştır. Verilerin anlamlılık değeri $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Hastaların VAS puan ortalaması 0.55±0.83, Kinezyofobi puan ortalaması 44.85±4.55 ve Taburcu Olmaya Hazır Olma puan ortalaması 7.62±0.70 olarak bulunmuştur. Visüel Analog Skala puanı ile Tampa Kinezyofobi Ölçek puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($r=0.407$, $p<0.05$). Visüel Analog Skala puanı ile Taburcu Olmaya Hazır Olma Ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($r=-337$, $p<0.05$). Tampa Kinezyofobi Ölçek toplam puan ortalaması ile Taburcu Olmaya Hazır Olma Ölçeği toplam puan ortalaması arasında arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($r=-417$, $p<0.05$).

Sonuç: Koroner arter bypass greft cerrahisi geçiren hastalarda ağrı, kinezyofobi ve taburculuğa hazır olma arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Hastaların ağrı düzeyleri arttıkça hareket etme korkuları da artmış ve kendilerini taburculuğa hazır hissetme durumları azalmıştır.

Anahtar Kelimeler: Koroner arter bypass cerrahisi, postoperatif ağrı, kinezyofobi, hastanın taburcu olması, hemşirelik bakımı

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the relationship between pain, kinesiophobia, and discharge readiness in patients undergoing coronary artery bypass graft surgery.

Methods: The population of the descriptive and correlational study consisted of patients who underwent coronary artery bypass graft surgery in the University Research and State Hospital in the Black Sea Region, and the sample consisted of 110 patients who met the inclusion criteria. Data were collected using Personal Information Form, Visual Analog Scale, Tampa Kinesiophobia Scale, and Readiness for Hospital Discharge Scale between December 30, 2023 and May 20, 2024. Descriptive statistics, Independent Groups t test, Mann Whitney U test, analysis of variance, Kruskall Wallis test, Pearson and Spearman Correlation test, and regression analysis were used to analyze the data. The significance value of the data was accepted as $p<0.05$.

Results: The patients' mean VAS score was 0.55±0.83, mean Kinesiophobia score was 44.85±4.55 and mean Readiness for Discharge score was 7.62±0.70. There was a statistically significant, positive and low-level relationship between the Visual Analog Scale score and the Tampa Kinesiophobia Scale score ($r=0.407$, $p<0.05$). There was a statistically significant, negative and low-level relationship between the Visual Analog Scale score and the Readiness for Discharge Scale scores ($r=-337$, $p<0.05$). There was a statistically significant, negative and low-level relationship between the mean total score of the Tampa Kinesiophobia Scale and the mean total score of the Readiness for Discharge Scale ($r=-417$, $p<0.05$).

Conclusion: A significant relationship was determined between pain, kinesiophobia, and readiness for discharge in patients undergoing coronary artery bypass graft surgery. As the pain levels of the patients increased, fear of movement increased and readiness for discharge decreased.

Keywords: Coronary artery bypass surgery, postoperative pain, kinesiophobia, patient discharge, nursing care

Atıf/Citation: Çelik M, Bölükbaş N. (2025). Koroner arter bypass greft cerrahisi geçiren hastalarda ağrı, kinezyofobi ve taburculuğa hazır olma arasındaki ilişki. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.125.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-109

Cerrahi Hastalarının Anksiyete ve Korku Düzeyleri İle Hemşireye Güvenleri Arasındaki İlişki

The Relationship Between Anxiety and Fear Levels of Surgical Patients and Theır Trust in Nurses

Emine Karaca[1] Hanife Durgun[2]

[1]*Ondokuzmayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun, TÜRKİYE, karacaemine0@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, hanifedurgun@odu.edu.tr*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma cerrahi hastalarının anksiyete ve korku düzeyleri ile hemşireye güvenleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Tanımlayıcı-ilişki arayıcı tipte olan çalışmanın örneklemini Ünye Devlet Hastanesi cerrahi servislerinde yatan 150 cerrahi hastası oluşturmuştur. Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu, Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri, Cerrahi Korku Ölçeği ve Hemşireye Güven Ölçeği kullanılarak Haziran 2023-Aralık 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Veriler SPSS v26 Programında analiz edilmiş ve $p<0.05$ güven aralığında değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların yaş ortalaması 50.59±16.82/yıl, toplam ameliyat olma sayı ortalaması 2.23±1.29'dur. Hastaların Durumluk Kaygı Ölçeği puan ortalaması 42.61±10.15, Süreklilik Kaygı Ölçeği puan ortalaması 47.75±7.67, Cerrahi Korku Ölçeği toplam puan ortalaması 37.17±20.90 ve Hemşireye Güven Ölçeği puan ortalaması 26.09±3.88 olarak bulunmuştur. Cerrahi hastalarının durumluk kaygı ölçeği puan ortalamaları ile süreklilik ve cerrahi korku ölçeği puan ortalamaları arasında pozitif yönde, hemşireye güven ölçeği puan ortalamaları arasında negatif yönde, sürekli kaygı ölçeği puan ortalaması ile cerrahi korku ölçeği puan ortalamaları arasında pozitif yönde istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Araştırmaya katılmayı kabul eden cerrahi hastalarının durumluk ve süreklilik kaygı ve cerrahi korku düzeylerinin orta seviyede olduğu, hemşireye güven düzeylerinin ise oldukça yüksek olduğu, durumluk kaygı ölçeği puan ortalamaları ile hemşireye güven ölçeği puan ortalamaları arasında negatif yönde düşük düzeyde istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, cerrahi, güven, hemşire, korku

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the relationship between anxiety and fear levels of surgical patients and their trust in nurses.

Methods: The sample of this descriptive-correlational study consisted of 150 surgical patients who were hospitalized in the surgical services of Ünye State Hospital. The study data were collected between June 2023 and December 2023 using the 'Personal Information Form', 'State-Trait Anxiety Inventory', 'Surgical Fear Scale', and 'Trust in Nurses Scale'. The data were analyzed in SPSS v26 Program and evaluated at $p<0.05$.

Results: The mean age of the study participants was 50.59±16.82 years, and the mean number of total surgeries was 2.23±1.29. The mean State Anxiety Scale score of the patients was 42.61±10.15, the mean Trait Anxiety Scale score was 47.75±7.67, the mean total Surgical Fear Scale score was 37.17±20.90, and the mean Trust in Nurses Scale score was 26.09±3.88. It was determined that there was a statistically significant positive correlation between surgical patients' mean state anxiety scale scores and the mean trait and surgical fear scale scores, and a negative correlation with the mean trust in nurses scores scale. There was also a statistically significant positive correlation between the mean trait anxiety scale score and the mean surgical fear scale score.

Conclusion: It was determined that the state and trait anxiety and surgical fear levels of the surgical patients who agreed to participate in the study were moderate, their trust in nurses levels were quite high, and there was a negative low-level statistically significant correlation between the state anxiety scale average scores and the trust in nurses scale average scores.

Keywords: Anxiety, surgey, trust, nurse, fear

Atıf/Citation: Karaca E, Durgun H. (2025). Cerrahi hastalarının anksiyete ve korku düzeyleri ile hemşireye güvenleri arasındaki ilişki. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.126.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-110

KOAH Tanılı Yaşlı Bireylerde Bakım Bağımlılığı ve Taburculuğa Hazır Olma Arasındaki İlişki

The Relationship Between Care Dependency and Readiness for Discharge in Elderly Individuals with COPD

Ezgi Yıldız[1] Şerife Karagözoğlu[2]

[1]*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Suşehri Sağlık Yüksekokulu, Sivas, TÜRKIYE, ezgiyildiz58@hotmail.com*
[2]*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sivas, TÜRKIYE, serifekaragozoglu@gmail.com*

ÖZ
Amaç: Bu araştırma, KOAH tanılı yaşlı bireylerde bakım bağımlılığı ve taburculuğa hazır olma arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.
Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve ilişkisel tiptedir. Araştırma, Sivas'ta bir hastanenin Göğüs Hastalıkları servisinde KOAH tanısı alarak hastaneye yatış yapılan 220 hasta ile Ocak- Mayıs 2024 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırma verileri Hasta Tanılama Formu, Bakım Bağımlılığı Ölçeği ve Taburcu Olmaya Hazır Olma-Hasta Öz Değerlendirme Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Bakım Bağımlılığı ölçeğinde alınan puan ne kadar yüksekse bireyler bakım gereksinimlerini karşılamada o kadar bağımsız olmaktadır. Araştırmaya başlamadan önce Etik kurul ve araştırmanın yapıldığı hastaneden kurum izni alınmıştır. Helsinki prensiplerine uyulmuştur. Hastalardan onam alınmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde dağılımı ve aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü ve düzeyini belirlemek için korelasyon analizi kullanılmıştır.
Bulgular: Bireylerin yaş ortalaması 66.00±10.98 olup, %54.5' i erkektir. Hastaların %38.6'sı ilkokul mezunu, %74,6'sı evli, %76.8'inin geliri giderine denk ve %45'i eşiyle yaşamaktadır. %52,3'ü hiç sigara içmemiş ve %74.5'i günlük ihtiyaçlarını kendisi karşılayabilmektedir. %36,4'ü 11 yıl ve üzeri, %33,6'sı da 1-5 yıl arasında KOAH tanısına sahiptir. Bireylerin %90'ı daha önce KOAH tanısı, bakımı ve tedavisi ile ilgili hemşirelerden bilgi aldığını ifade etmiştir. Bakım Bağımlılığı Ölçeği puan ortalaması 73.69±13.45 ile yüksek bulunmuştur. Taburcu Olmaya Hazır Olma-Hasta Öz Değerlendirme Ölçeği puan ortalaması ise 6.29±1.79 ile düşük bulunmuştur. Bireylerde bakım bağımlılığı ile taburculuğa hazır olma arasında pozitif yönlü orta düzeyde ilişki katsayısı saptanmış olup, bu ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (r=0.483; p=0.001).
Sonuç: Araştırma kapsamındaki KOAH tanılı yaşlı bireylerin kendi kendine bakım gereksinimlerini karşılamada bağımsız olduğu ancak taburcu olmaya hazır olmadıkları bulunmuştur. Kendi kendine bakım gereksinimi karşılamada bağımsız olan yaşlı bireylerin taburculuğa hazır olma düzeyleri yüksek bulunmuştur. Sonuç olarak, yaşlı bireylere özgü gereksinimler belirlenerek hemşirelerin eğitici rollerini daha etkin kullanması önem arz etmektedir.
Anahtar Kelimeler: KOAH, yaşlı birey, bakım bağımlılığı, taburculuğa hazır olma, hemşirelik

ABSTRACT
Objective: This study was conducted to determine the relationship between care dependency and readiness for discharge in elderly individuals diagnosed with COPD.
Methods: The study is descriptive and correlational. It was conducted between January and May 2024 with 220 patients diagnosed with COPD and hospitalized in the Chest Diseases ward of a hospital in Sivas. Data were collected using the Patient Identification Form, the Care Dependency Scale, and the Readiness for Hospital Discharge-Patient Self-Assessment Scale. The higher the score on the Care Dependency scale, the more independent individuals are in meeting their care needs. Prior to conducting the study, institutional approval was obtained from the Ethics Committee and the hospital where the study was conducted. Helsinki principles were adhered to. Consent was obtained from the patients. Numbers, percentage distributions, arithmetic means, and standard deviations were used in data analysis. Correlation analysis was used to determine the direction and level of the relationship between variables.
Results: The mean age of the individuals was 66.00±10.98, and 54.5% were male. 38.6% of the patients were primary school graduates, 74.6% were married, 76.8% had an income equal to their expenses, and 45% lived with their spouses. 52.3% had never smoked, and 74.5% could meet their daily needs themselves. 36.4% had been diagnosed with COPD for 11 years or more, and 33.6% for 1-5 years. 90% of the individuals stated that they had previously received information about COPD diagnosis, care, and treatment from nurses. The mean score on the Care Dependency Scale was found to be high at 73.69±13.45. The mean score on the Readiness for Hospital Discharge-Patient Self-Assessment Scale was found to be low at 6.29±1.79. A positive moderate correlation coefficient was found between care dependency and readiness for discharge in individuals, and this relationship was found to be statistically significant (r=0.483; p=0.001).
Conclusion: The study found that elderly individuals with COPD were independent in meeting their self-care needs but were not ready for discharge. Elderly individuals who were independent in meeting their self-care needs were found to have a high level of readiness for discharge. Consequently, it is important for nurses to identify the specific needs of older individuals and use their educational roles more effectively.
Keywords: COPD, elderly individual, care dependency, discharge readiness, nursing

Atıf/Citation: Yıldız E, Karagözoğlu Ş. (2025). KOAH tanılı yaşlı bireylerde bakım bağımlılığı ve taburculuğa hazır olma arasındaki ilişki. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.127.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-111

Hemşirelik İnsan Elinde mi Kalacak? Yapay Zeka Araçlarının Cevapları

Will Nursing Remain in Human Hands? Responses from Artificial Intelligence Tools

Lütfiye Nur Uzun[1]

[1]*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Suşehri Sağlık Yüksekokulu, Sivas, TÜRKIYE, nuruzun53@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın amacı, güncel yapay zeka araçlarının hemşirelik mesleğine ilişkin bakış açılarını inceleyerek, hemşireliğin insani yönü ile teknolojik dönüşüm arasındaki ilişkiyi çok boyutlu bir şekilde değerlendirmektir.

Yöntem: Bu araştırma, yapay zekanın hemşirelik mesleğindeki rolünü anlamaya yönelik olarak keşfedici nitel araştırma deseniyle yürütülmüştür. Katılımcıları, doğal dil işleme tabanlı güncel beş yapay zeka aracı oluşturmuştur: ChatGPT (OpenAI), Google Gemini (Alphabet Inc.), Microsoft Copilot (Microsoft Corporation), Perplexity AI (Perplexity Inc.) ve Claude (Anthropic). Yapay zeka araçları, amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiş; seçim sürecinde Türkçe dil desteği ve güncellik ölçütleri dikkate alınmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Form, yapay zekanın hemşirelik mesleğine yönelik katkıları, sınırlılıkları, etik boyutları ve geleceğe ilişkin öngörülerine odaklanan 10 sorudan oluşmuştur. Tüm yapay zeka araçlarına aynı standart yönerge (prompt) yöneltilmiş, elde edilen yanıtlar içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir.

Bulgular: Araştırmada toplam 65 kod, 8 alt tema ve 5 ana tema belirlenmiştir. Bulgular, "Hemşirelikte Dijital Dönüşüm: Yapay Zekanın Rolü" temasında yapay zekanın iş yükünü azaltan ve teknik süreçleri destekleyen bir araç olduğunu; "Hemşireliğin Vazgeçilmez İnsani Dokunuşu" temasında ise empati, etik karar verme ve insani dokunuş açısından yetersiz kaldığını göstermiştir. "Mahremiyet, Güvenlik ve Etik Çıkmazlar" teması altında mahremiyet, veri güvenliği ve sorumluluk paylaşımı gibi önemli etik kaygılar öne çıkmıştır. "Geleceğin Hemşireliği: İnsan ve Yapay Zeka Arasında" teması, yapay zekanın mesleği dönüştürme potansiyelini ortaya koyarken; "Hemşirelik İnsanın Elinde Kalacak" teması, hemşireliğin insani özünün ikame edilemeyeceğini ve yapay zekanın hemşirenin yerini asla alamayacağını vurgulamıştır.

Sonuç: Bu araştırma, yapay zekânın hemşirelikte iş yükünü azaltıp teknik süreçleri desteklediğini; ancak insani boyutu karşılamada yetersiz kaldığını ortaya koymuştur. Bulgular, mahremiyet, veri güvenliği ve etik sorumluluk konularının dikkatle ele alınması gerektiğini göstermektedir. En önemli sonuç, hemşireliğin insani özünün yapay zekâ ile ikame edilemeyeceği ve hemşirenin rolünün vazgeçilmez olduğudur. Yapay zekâ, ikame eden değil, güçlendiren tamamlayıcı bir araç olarak görülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, hemşirelik bakımı, hemşirelik bilişimi, hemşirenin rolü, yapay zeka

ABSTRACT

Objective: The aim of this research is to examine the perspectives of contemporary artificial intelligence tools on the nursing profession and to provide a multidimensional evaluation of the relationship between the humanistic dimension of nursing and technological transformation.

Methods: This research was conducted using an exploratory qualitative research design to understand the role of artificial intelligence in the nursing profession. The participants consisted of five contemporary natural language processing–based AI tools: ChatGPT (OpenAI), Google Gemini (Alphabet Inc.), Microsoft Copilot (Microsoft Corporation), Perplexity AI (Perplexity Inc.), and Claude (Anthropic). These AI tools were selected through purposive sampling, considering criteria such as Turkish language support and up-to-dateness. Data were collected using a semi-structured interview form developed by the researcher. The form included ten questions focusing on the contributions, limitations, ethical aspects, and future projections of artificial intelligence in nursing. All AI tools were presented with the same standardized prompt, and the obtained responses were analyzed through content analysis.

Results: In the research, a total of 65 codes, 8 sub-themes, and 5 main themes were identified. The findings revealed that, under the theme "Digital Transformation in Nursing: The Role of Artificial Intelligence", AI functions as a tool that reduces workload and supports technical processes; whereas, within the theme "The Indispensable Human Touch of Nursing", it was found to be insufficient in terms of empathy, ethical decision-making, and human interaction. The theme "Privacy, Security, and Ethical Dilemmas" highlighted major ethical concerns such as confidentiality, data security, and responsibility sharing. The theme "The Future of Nursing: Between Human and Artificial Intelligence" demonstrated AI's potential to transform the profession, while the theme "Nursing Will Remain in Human Hands" emphasized that the human essence of nursing cannot be substituted and that AI can never replace the nurse.

Conclusion: This research revealed that artificial intelligence reduces the workload in nursing and supports technical processes; however, it falls short in addressing the human dimension of care. The findings highlight the need for careful consideration of privacy, data security, and ethical responsibility. The most critical conclusion is that the human essence of nursing cannot be replaced by artificial intelligence, and the role of the nurse remains indispensable. Therefore, artificial intelligence should be regarded not as a substitute, but as a complementary tool that strengthens nursing.

Keywords: Artificial intelligence, nurse's role, nursing, nursing care, nursing informatics

Atıf/Citation: Uzun LN. (2025). Hemşirelik insan elinde mi kalacak? Yapay zeka araçlarının cevapları. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.128.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-112

Dönüşümcü Liderliğin Hemşirelerin İş Performansına Etkisi

The Effect of Transformatıonal Leadershıp On Nurse Job Performance

Şelale Yılmaz[1] Nilgün Göktepe[2]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, Selalegkce@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nilgungoktepe@hotmail.com*

ÖZ

Amaç: Bu çalışma hemşirelerin, yönetici hemşirelerine ilişkin algıladıkları dönüşümcü liderlik tarzının iş performansına etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel türde, kamuya bağlı iki eğitim ve araştırma hastanesinde çalışan ve çalışmaya katılmaya gönüllü hemşireler ile 15 Eylül 2024-31 Aralık 2024 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırma, dahil edilme kriterlerini karşılayan 216 hemşire ile yapılmıştır. Araştırmanın verileri "Bireysel ve Mesleki Özellikler Soru Formu", "Dönüştürücü Liderlik Envanteri" ve "Hemşire İş Performansı Ölçeği" ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın verileri SPSS V23 ve R programı ile analiz edilmiş ve anlamlılık oranı $p<0,05$ olarak belirlenmiştir.

Bulgular: Araştırmada hemşirelerin "Hemşire İş Performansı Ölçeği" puan ortalamaları 4,12 ± 0,64, "Dönüştürücü Liderlik Envanteri" puan ortalaması 3,32 ± 0,91 olarak bulunmuştur. Araştırmada hemşirelerin çalıştıkları birim, çalıştıkları birimden memnun olma durumları ile çalıştıkları pozisyon ile iş performansları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Hemşirelik İş Performansı Ölçeği toplam puanı ile Dönüştürücü Liderlik Envanteri toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve zayıf bir ilişki vardır ($r=0,246$; $p<0,001$). Dönüştürücü Liderlik Envanteri toplam puanının hemşirelerin iş performansını % 6.14 oranında açıkladığı belirlenmiştir.

Sonuç: Çalışmada, hemşirelerin iş performanslarını yüksek düzeyde, üst yöneticilerinin dönüşümcü liderlik davranışlarını ise orta düzeyde algıladıkları bulunmuştur. Dönüştürücü liderliğin hemşirelerin iş performansını etkilediği belirlenmiştir. Bu doğrultuda, yönetici hemşirelerin dönüşümcü liderlik becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamaların yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Dönüşümcü liderlik, hemşire, hemşirelik, iş performansı

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to examine the effect of nurses' perceptions of their nurse managers' transformational leadership style on their job performance.

Methods: This descriptive and cross-sectional study was carried out between September 15 and December 31, 2024, with nurses working in two public training and research hospitals who volunteered to participate. The study was conducted with 216 nurses who met the inclusion criteria. Data were collected using the "Personal and Professional Characteristics Questionnaire," the "Transformational Leadership Inventory," and the "Nurse Job Performance Scale" through face-to-face interviews. Data were analyzed using SPSS V23 and R software, and the significance level was set at $p<0.05$.

Results: The mean score of the "Nurse Job Performance Scale" was found to be 4.12 ± 0.64, and the mean score of the "Transformational Leadership Inventory" was 3.32 ± 0.91. Significant differences were found between nurses' job performance and the unit they worked in, their satisfaction with their unit, and their position. A statistically significant, positive, and weak correlation was found between the total score of the Nurse Job Performance Scale and the total score of the Transformational Leadership Inventory ($r=0.246$; $p<0.001$). It was determined that the total score of the Transformational Leadership Inventory explained 6.14% of the variance in nurses' job performance.

Conclusion: The study found that nurses perceived their job performance as high and their managers' transformational leadership behaviors at a moderate level. It was determined that transformational leadership has an impact on nurses' job performance. Accordingly, it is recommended that practices be implemented to enhance nurse managers' transformational leadership skills.

Keywords: Job performance, nurse, nursing, transformational leadership

Atıf/Citation: Yılmaz Ş, Göktepe N. (2025). Dönüşümcü liderliğin hemşirelerin iş performansına etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.129.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-113

Hasta Perspektifinden Sağlık Hizmetlerinde Yapay Zekâ ve Humanoid Teknolojileri: Literatür Derlemesi

Artificial Intelligence and Humanoid Technologies in Healthcare from the Patient Perspective: A Literature Review

Merve Çabuk[1] Ozan Özkol[2]

[1]Medi-Tech Hastanesi, İstanbul, TÜRKİYE, cabukk.mervee@gmail.com
[2]Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, İstanbul, TÜRKİYE, ozanozkol81@gmail.com

ÖZ

Yapay zekâ (YZ) ve humanoid teknolojilerinin, son yıllarda sağlık hizmetlerinde tanı, tedavi, hasta izleme ve belgeleme gibi pek çok alanda kullanımı gittikçe yaygınlaşmaktadır. Bu teknolojiler sağlık sisteminin verimliliğini artırıp, iş yükünü azaltırken, etik, kaygı ve güvensizlik gibi bazı sorunları da beraberinde getirmektedir.1 Bu derlemede, sağlık hizmetlerinde YZ ve humanoid teknolojilerine ait hasta görüşleri tartışılmıştır.

Yapılan çalışmalarda cerrahi hastalarının YZ kullanımına karşı rahat oldukları belirlenmiştir. Ancak hastalar, otonom YZ ile işlev kazanan cerrahi robotlara karşı rahat hissetmediğini belirtmiştir.2 Sağlık hizmetlerinde YZ kullanımına yönelik yapılan diğer bir çalışmada hastaların ihtiyaç ve beklentilerinin tam olarak dikkate alınmadığı raporlanmıştır.3 Özel bir grup olan gebelerle yapılan bir çalışmada perinatal bakımda YZ kullanımında gebelerin temkinli-iyimser yaklaştıkları saptanmıştır.4 Hastaların, sağlık hizmetlerinde YZ kullanımının bağımsız bir karar verme aracı olarak kullanılması yerine destek aracı olarak kullanılmasını desteklediği belirlenmiştir.5 Ağız ve diş sağlığında YZ kullanımına ilişkin yapılan bir çalışmada hastaların YZ'ye karşı tutumlarının olumlu olduğu saptanmıştır.6 Sağlık hizmetlerinde YZ kullanımına yönelik hasta görüşlerindeki farklılıkların nedenleri yaş, eğitim düzeyi gibi demografik özelliklerin yanı sıra güvenin önemli olduğu görülmüştür. Güvensizliğin nedeninin ise bilgi eksikliği olduğu saptanmıştır.7 Hastaların sağlık hizmetlerindeki teknolojik dönüşüme adaptasyon süreçlerinde ve güven sorunlarında hasta eğitimleri önemlidir. Hemşireler hastaları YZ ve humanoid teknolojilerinin kullanımına yönelik bilgilendirilmelidir. Toplumun YZ okuryazarlığının ve bilgi düzeyinin artması, YZ ve humanoid teknolojilerinden elde edilecek katkıları artırabilir. Ayrıca YZ ve humanoid teknolojilerinin kullanımına hastaların katılımı, bireylerin endişelerini giderebileceği gibi hizmet sonuçlarını da etkileyebilir. Gelecek araştırmalarda hastaların YZ süreçlerine nasıl, ne ölçüde ve hangi aşamalarda katılabileceğinin incelenmesi, hemşire liderli YZ eğitimlerinin farklı yöntemlerle etkinliğinin ve hizmet sonuçlarına etkisinin değerlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Yapay zekâ, sağlık hizmetleri, sağlık teknolojisi

ABSTRACT

The use of artificial intelligence (AI) and humanoid technologies in healthcare services—particularly in diagnosis, treatment, patient monitoring, and documentation—has been increasingly expanding in recent years. While these technologies have the potential to enhance system efficiency and reduce workload, they also raise concerns related to ethics, anxiety, and trust.1 This review discusses patients' perspectives on the integration of AI and humanoid technologies in healthcare settings.

Studies indicate that surgical patients are generally comfortable with the use of AI; however, they express discomfort with surgical robots that operate autonomously.2 Another study reported that patients' needs and expectations are not fully considered in the implementation of AI in healthcare services.3 A study conducted with a specific group—pregnant women—found a cautious yet optimistic attitude toward the use of AI in perinatal care.4 Patients have expressed support for the use of AI as a complementary rather than an autonomous decision-making tool in healthcare.5 In the field of oral and dental health, patients' attitudes toward AI have generally been positive.6 Differences in patient perspectives on AI in healthcare appear to be influenced not only by demographic characteristics such as age and educational level, but also significantly by levels of trust. Lack of trust has been closely linked to insufficient knowledge.7

Patient education plays a critical role in supporting the adaptation process to technological transformation in healthcare and in addressing trust-related concerns. Nurses should take an active role in informing patients about the use of AI and humanoid technologies. Enhancing public AI literacy and awareness can maximize the benefits of these technologies. Furthermore, involving patients in AI implementation may help alleviate individual concerns and improve health outcomes. Future research is recommended to explore how, to what extent, and at which stages patients can be effectively involved in AI integration processes, and to evaluate the effectiveness of nurse-led AI education programs through various methods and their impact on care outcomes.

Keywords: Artificial intelligence, health services, health technology

Atıf/Citation: Çabuk M, Özkol O. (2025). Hasta perspektifinden sağlık hizmetlerinde yapay zekâ ve humanoid teknolojileri: Literatür derlemesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.130.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-114

Bireysel Bakımın Odağı "İnsan"; Özefagus Kanserli Hastanın Yaşadığı Öz Bakım Yetersizliğine Karşı Deneyimlenen Bir Hemşirelik Bakımı

The Focus of Individual Care: "Human"; Nursing Care Performed Against Self-Care Inadequacy Experienced by An Esophageal Cancer Patient

Yasemin ÇIRACI YAŞAR,[1] Mehtap TAN [2]

[1]*Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum TÜRKİYE, yasemin.ciraci@atauni.edu.tr*
[2]*Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum, TÜRKİYE, mtan@atauni.edu.tr*

ÖZ
Bu olgu sunumu, özefagus kanseri tanısı ile hastanede yatmakta olan bir hastanın bakımında hemşirelik kuramcılarından Dorothea Orem'in bakım modeli kullanılarak, hemşirelik girişimlerini belirlemek ve bütüncül hasta bakımının etkinliğini değerlendirmek için planlanmıştır. Hastanın bakım gereksinimleri belirlenirken, Orem'in kuramına uygun geliştirilmiş "Hasta Kartı" kullanılmıştır. Belirlenen gereksinimlere yönelik uygulanan hemşirelik bakımı ile hastanın mevcut öz bakımında iyileşme gözlenmiştir. Olgu sunumundan elde edilen sonuçlar, Orem'in bakımının son dönemdeki bir özefagus kanseri hastası için yaşam kalitesinin artmasında, ağrının azaltılmasında ve mevcut öz bakım becerilerinin sürdürülmesinde etkili bir bakım seçeneği olabileceğini göstermektedir.
Anahtar Kelimeler: Bireysel bakım, özefagus kanseri, hemşirelik bakımı, kanıta dayalı uygulama

ABSTRACT
This case report was planned to determine nursing interventions and evaluate the effectiveness of holistic patient care using the care model of Dorothea Orem, one of the nursing theorists, in the care of a patient hospitalized with the diagnosis of esophageal cancer. While determining the patient's care needs, the "Patient Card" developed in accordance with Orem's theory was used. With the nursing care applied to the determined needs, an improvement was observed in the patient's current self-care. The results obtained from the case report show that Orem's care may be an effective care option for an end-stage esophageal cancer patient in increasing the quality of life, reducing pain, and maintaining current self-care skills.
Keywords: Individual care, oropharyngeal neoplasm. nursing care. evidence-based practice

Atıf/Citation: Durmuş A, Coşkuner Potur D. (2025). Bireysel bakımın odağı "insan"; özefagus kanserli hastanın yaşadığı öz bakım yetersizliğine karşı deneyimlenen bir hemşirelik bakımı. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.131.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-115

Masaj Uygulamalarının Kan Şekeri Düzeyine Etkisi: Literatür Derlemesi

The Effect of Massage Applications on Blood Sugar Levels: A Literature Review

Esma Yıldız[1] Neşe Uysal[2]

[1]Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, esmayildiz@odu.edu.tr
[2]Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Amasya, TÜRKİYE, nese.uysal@amasya.edu.tr

ÖZ

Masaj etkili, nonfarmakolojik ve invaziv olmayan bir uygulamadır. Çeşitli masaj türleri bulunmakla birlikte masaj uygulamasının beslenme intoleransını azalttığı, glikoz ve yağ metabolizması üzerinde yararlı etkiler sağladığı ve kan şekeri düzeylerini azalttığı belirtilmiştir.

Bu derlemede, masaj uygulamasının kan şekeri düzeylerine etkisine yönelik çalışmalar incelenmiş olup, ‘’massage’’, ‘’blood sugar’’, ‘diabetes’’ ve ‘’glocose’’ anahtar kelimeleri kullanılarak literatür taraması yapılmıştır. “Ebscohost- Medline”, “PubMed” ve “Google Scholar” veri tabanlarında tam metinli yayınlanan Türkçe ve İngilizce çalışmalar taramaya dahil edilmiştir. Bu derleme kapsamında masajın kan şekeri düzeylerine etkisini değerlendiren toplam 6 araştırma incelenmiştir. Derlemeye dahil edilen çalışmaların dördü diyabetik yetişkin bireylerle, ikisi diyabetli çocuklarla yürütülmüştür. Çalışmalarda uygulanan masaj türleri farklılık göstermekte olup, isveç masajı, taktil masaj, abdominal masaj, aromatik masaj ve buz masajının etkileri değerlendirilmiştir. Çalışmaların tamamına yakınında masaj uygulaması sonrasında kan şekeri düzeylerinde ve HbA1C düzeylerinde azalma olduğu saptanmıştır. Çalışmalarda tip 2 diyabetli hastalara uygulanan abdominal masaj sonrasında ortalama açlık kan glikoz düzeylerinin zamanla azaldığı, karın masajı grubunda HbA1C değerlerinin müdahaleden sonra daha düşük bulunduğu, diyabeti olan çocuklara uygulanan İsveç masajının 3 ay boyunca haftada 3 gün süresiyle uygulandığında kan glikoz seviyelerinin masaj grubunda önemli ölçüde daha düşük bulunduğu, diyabetli hastalara uygulanan taktil masajının HbA1C düzeyleri üzerinde etkisi olmadığı belirtilmiştir. Karın bölgesine uygulanan buz masajının kan şekeri düzeylerinde anlamlı azalma sağladığı saptanmıştır. Okaliptüs yağı ile yapılan abdominal masajın tip 2 diyabetli hastalarda kan şekeri seviyelerini düşürdüğü belirtilmiştir. Masajın diyabetli çocuklarda HbA1C düzeylerinde azalma sağladığı tespit edilmiştir.

Literatür incelemesi sonucunda masaj uygulamalarının kan şekeri ve HbA1C düzeyleri üzerine olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Hemşirelerin, farklı masaj tekniklerini ve uygulamalarını bakımda kullanması, bununla birlikte sağlık eğitimi ve danışmanlığı yoluyla masaj ve etkileri konusunda hasta ve hasta yakınlarını bilgilendirmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kan şekeri, masaj, diyabet

ABSTRACT

Massage is an effective, nonpharmacological and noninvasive treatment. Although there are various types of massage, it has been reported that massage reduces food intolerance, has beneficial effects on glucose and fat metabolism, and lowers blood sugar levels.

In this review, studies on the effect of massage on blood sugar levels were examined, and a literature search was conducted using the keywords “massage,” “blood sugar,” “diabetes,” and “glucose.” Studies published in full text in Turkish and English in the “Ebscohost-Medline,” “PubMed,” and “Google Scholar” databases were included in the search. A total of six studies evaluating the effect of massage on blood sugar levels were reviewed in this review. Four of the studies included in the review were conducted with diabetic adults, and two were conducted with diabetic children. The types of massage applied in the studies varied, and the effects of Swedish massage, tactile massage, abdominal massage, aromatic massage, and ice massage were evaluated. In almost all of the studies, a decrease in blood sugar levels and HbA1C levels was observed after massage application. In the studies, it was found that after abdominal massage was applied to patients with type 2 diabetes, average fasting blood glucose levels decreased over time, and HbA1C values were lower in the abdominal massage group after the intervention. When Swedish massage was applied to children with diabetes three times a week for three months, blood glucose levels were significantly lower in the massage group, and tactile massage applied to patients with diabetes had no effect on HbA1C levels. It was found that ice massage applied to the abdominal area resulted in a significant decrease in blood sugar levels. It was noted that abdominal massage with eucalyptus oil reduced blood sugar levels in patients with type 2 diabetes. It was determined that massage resulted in a decrease in HbA1C levels in children with diabetes.

A review of the literature revealed that massage applications have positive effects on blood sugar and HbA1C levels. It is recommended that nurses use different massage techniques and applications in care and, through health education and counseling, inform patients and their relatives about massage and its effects.

Keywords: Blood sugar, massage, diabetes

Atıf/Citation: Yıldız E, Uysal N. (2025). Masaj uygulamalarının kan şekeri düzeyine etkisi: Literatür derlemesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.132.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-116

Dijital Sağlık Dönüşümünde Yapay Zekâ: Hemşirelik Hizmetlerinde İş Gücü Planlaması ve İnsan Kaynakları Perspektifi

Artificial Intelligence in Digital Health Transformation: Workforce Planning and Human Resources Perspective in Nursing Services

Buğra Bala[1] Nilgün Göktepe[2]

[1]Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, bugrabala@gmail.com
[2]Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, nilgungoktepe@odu.edu.tr

ÖZ

Bu derleme makalesinin amacı, günümüzde devam eden dijital sağlık dönüşümünün merkezindeki yapay zekâ teknolojilerinin hemşirelikte iş gücü planlaması ve insan kaynakları yönetimine etkilerini literatür ışığında incelemektir. Bu bağlamda yapay zeka uygulamalarının hemşire iş yükünün belirlenmesi, görev dağılımı, bakım süreçlerinin verimliliği, çalışan memnuniyeti ve insan kaynağının sürdürülebilirliğine katkıları incelenecektir. Dijital dönüşüm, günümüzde sağlık hizmetlerinin sunumuna önemli bir etkiye sahiptir. Büyük veri, dijital uygulamalar ve yapay zekâ teknolojilerinin sağlık sistemlerine entegrasyonu; hasta güvenliğini artırma, maliyetleri azaltma, hizmete erişimi kolaylaştırma ve sağlık profesyonellerinin verimliliğini yükseltme açısından önemli katkılar sağlamaktadır. Hemşirelik hizmetlerinde yapay zekâ uygulamaları; iş yükünün azaltılması, görev ve vardiya planlamasının iyileştirilmesi, bakım süreçlerinin standardizasyonu, hata oranlarının düşürülmesi ve hasta güvenliği ile bakım kalitesinin artırılması gibi önemli faydalar sağlamaktadır. Dünyada nüfus artışı ile sağlık sistemleri artan talebi karşılamaya çalışmakta ve bu doğrultuda özellikle hemşire iş gücü konusunda birtakım sorunlar yaşanmaktadır. Bu durum, hemşire iş gücü planlamasının ve insan kaynakları yönetiminin stratejik önemini artırmaktadır. Yapay zekâ bu alanda hemşirelerin işe alım süreçlerinden çalışan bağlılığına, vardiya planlamasından performans değerlendirmelerine kadar birçok insan kaynakları yönetim süreçlerine çözüm önerileri getirmektedir. Ancak literatürde özellikle iş tanımları, etik ikilemler, veri güvenliği, sistem kurulumundaki yüksek maliyet ve insan merkezli bakımda duygusal boyutunun uygulanamaması gibi risklere değinilmiştir. Sonuç olarak, güncel yapay zekâ teknolojileri özellikle hemşirelik hizmetlerinin yönetimine değer katan ve verimliliği artıran güçlü bir araç olarak öne çıkmakta ancak bu potansiyelin sürdürülebilir ve güvenilir biçimde yürütülebilmesi için bu teknolojinin ana odak olması yerine hemşirelik mesleğinin tamamlayıcı bir unsuru olarak konumlandırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital sağlık, yapay zekâ, hemşirelik hizmetleri, iş gücü planlaması, insan kaynakları yönetimi

ABSTRACT

The purpose of this review article is to examine the effects of artificial intelligence technologies, which are at the center of the ongoing digital health transformation, on workforce planning and human resource management in nursing in light of the literature. In this context, the contributions of artificial intelligence applications to determining the workload of nurses, task distribution, the efficiency of care processes, employee satisfaction, and the sustainability of human resources will be examined. Digital transformation has a significant impact on the delivery of healthcare services today. The integration of big data, digital applications, and artificial intelligence technologies into healthcare systems contributes significantly to improving patient safety, reducing costs, facilitating access to services, and increasing the productivity of healthcare professionals. Artificial intelligence applications in nursing services provide important benefits such as reducing workload, improving task and shift planning, standardizing care processes, reducing error rates, and increasing patient safety and quality of care. With the increase in population worldwide, healthcare systems are struggling to meet the growing demand, and this has led to a number of problems, particularly in terms of the nursing workforce. This situation increases the strategic importance of nursing workforce planning and human resource management. Artificial intelligence can be used to improve many human resources management processes in this field, including nurse recruitment processes to employee engagement, shift planning, and performance evaluations. However, the literature highlights risks such as job descriptions, ethical dilemmas, data security issues, the high costs of system installation, and the inability to apply the emotional dimension of human-centered care. In conclusion, current artificial intelligence technologies are powerful tools that add value to nursing service management and increase efficiency. However, to realize this potential in a sustainable and reliable manner, Artificial intelligence should complement, rather than replace, the nursing profession.

Keywords: Digital health, artificial intelligence, nursing services, workforce planning, human resources management

Atıf/Citation: Varlık N, Erbil N. (2025). Gebelere verilen emzirme danışmanlığının doğum sonrası emzirme öz-yeterliliği ve bebek beslenmesi tutumuna etkisi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.133.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-117

Hemşirelerde Güç ve Otorite Algısı ve Dijitalleşmenin Rolü

Nurses' Perceptions of Power and Authority and the Role of Digitalisation

Çiğdem Yurtseven[1] Satı Birbudak[2]

[1]Dr. Siyami Ersek Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, TÜRKİYE, cidem.yurtseven@gmail.com
[2]Dr. Siyami Ersek Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, TÜRKİYE, sati.birbudak@gmail.com

ÖZ

Bu çalışma, hemşirelerde güç ve otorite algısını takım yönetimi bağlamında, sosyal ve psikolojik perspektifler ile dijitalleşmenin rolü ekseninde inceleyen bir literatür taramasıdır. Türkiye'deki klinik bağlam dikkate alınarak hemşirelik liderliği, güç dinamikleri ve dijitalleşmenin etkileri kapsamlı biçimde değerlendirilmiştir.

Literatür, güç ve otoritenin yalnızca örgütsel hiyerarşilerle değil, bireysel psikolojik algılar, sosyal etkileşimler ve profesyonel yetkinliklerle de şekillendiğini göstermektedir. Türkiye'de sağlık sisteminin hiyerarşik yapısı, liderlik ve otorite algısını belirleyen temel faktörlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Ancak dönüşümsel liderlik yaklaşımları, otorite algısının daha esnek ve katılımcı bir biçimde yeniden şekillenmesine katkı sağlamaktadır. Bu nedenle, hemşirelerin liderlik rolleri yalnızca pozisyonel güçle değil, aynı zamanda bilgi, deneyim ve etkileşim temelli yetkinliklerle de desteklenmektedir.

Dijitalleşme, hemşirelerin liderlik kapasitelerini ve güç algılarını dönüştürmede kritik bir araç olarak görülmektedir. Elektronik sağlık kayıtları, tele-sağlık uygulamaları ve yapay zekâ destekli karar sistemleri, hemşirelerin karar alma süreçlerine daha aktif katılımını teşvik etmekte, takım yönetiminde etkinliği artırmakta ve iletişim akışını iyileştirmektedir. Ayrıca, bazı hastanelerde uygulanan dijital liderlik eğitim programları, hemşirelerin dijital becerilerini geliştirmekle kalmayıp liderlik algısını güçlendirmekte ve ekip performansını olumlu yönde etkileyerek moral ile bağlılığın güçlenmesine olanak sağlamaktadır.

Bu değerlendirme; Hemşirelerde güç ve otorite algısı, dijitalleşmenin etkisiyle yeniden şekillendirdiğini; liderlik, eğitim, örgüt kültürü ve teknoloji tasarımı iç içe geçtiğini ortaya koyduğundan dijitalleşme ile şekillenen yeni liderlik modelleri, hem beceri hem de duygusal yetkinlik boyutunda değişimi gerekli kılmakta ve sağlık hizmetlerinin genel kalitesinin artırılmasına önemli katkılar sunmaktadır.

Sonuç olarak; hemşirelerde güç ve otorite algısının dengelenmesi, liderlik yaklaşımlarının entegrasyonu ile mümkündür. Geleneksel liderliğin yapı ve düzen anlayışının, dönüşümsel liderliğin esnek ve katılımcı yönleriyle birleştirilmesi bu sürece katkı sağlamaktadır. Dijitalleşme ise hemşirelerin liderlik yeterliklerini güçlendirmekte, ekip performansını artırmakta ve karar alma süreçlerini hızlandırmaktadır. Türk sağlık sisteminde kültürel bağlama uyarlanmış liderlik stratejileri, uygulamaların etkinliğini artırırken; güç ve otorite algısının anlaşılması, takım uyumu ve sağlık hizmetlerinin kalitesine önemli katkılar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Liderlik modelleri, dijital eğitim, sağlık teknolojisi, literatür taraması, hemşirelik kültürü, teknolojisi, güç ilişkileri

ABSTRACT

This study is a literature review examining nurses' perceptions of power and authority in the context of team management, focusing on social and psychological perspectives and the role of digitalisation. Considering the clinical context in Türkiye, nursing leadership, power dynamics, and the effects of digitalisation have been comprehensively evaluated.

The literature shows that power and authority are shaped not only by organisational hierarchies but also by individual psychological perceptions, social interactions, and professional competencies. The hierarchical structure of the healthcare system in Türkiye stands out as one of the key factors determining perceptions of leadership and authority. However, transformational leadership approaches contribute to the reshaping of authority perceptions in a more flexible and participatory manner. Therefore, nurses' leadership roles are supported not only by positional power but also by competencies based on knowledge, experience, and interaction.

Digitalisation is seen as a critical tool in transforming nurses' leadership capacities and perceptions of power. Electronic health records, telehealth applications and artificial intelligence-supported decision systems encourage nurses to participate more actively in decision-making processes, increase effectiveness in team management and improve communication flows. Furthermore, digital leadership training programmes implemented in some hospitals not only develop nurses' digital skills but also strengthen their perception of leadership and positively influence team performance, thereby enhancing morale and commitment.

This assessment reveals that nurses perceptions of power and authority have been reshaped by digitalisation; leadership, education, organisational culture and technology design are intertwined. Consequently, new leadership models shaped by digitalisation necessitate change in both skill and emotional competence dimensions and make significant contributions to improving the overall quality of healthcare services. Consequently, balancing perceptions of power and authority among nurses is possible through the integration of leadership approaches. Combining the structure and order understanding of traditional leadership with the flexible and participatory aspects of transformational leadership contributes to this process. Digitalisation strengthens nurses' leadership competencies, improves team performance, and accelerates decision-making processes. Leadership strategies adapted to the cultural context of the Turkish healthcare system increase the effectiveness of practices, while understanding perceptions of power and authority contributes significantly to team cohesion and the quality of healthcare services.

Keywords: Leadership models, digital education, health technology, literature review, nursing culture, technology, power relations

Atıf/Citation: Bala B, Göktepe N. (2025). Dijital sağlık dönüşümünde yapay zekâ: Hemşirelik hizmetlerinde iş gücü planlaması ve insan kaynakları perspektifi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.134.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-118

Kronik Hastalığı Olan Ergenlerde İntihar Davranışının Değerlendirilmesi ve Önleyici Hemşirelik Yaklaşımları: Bir Derleme

Suicidal Behavior in Adolescents with Chronic Illnesses: Prevalence, Risk and Protective Factors, and Preventive Nursing Approaches: A Review

Bedia Tarsuslu[1] Ayşe Şahin[2]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu, TÜRKİYE, tarsuslubedia@gmail.com*
[2]*Amasya Üniversitesi Sabuncuoğlu Şerefeddin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Amasya, TÜRKİYE, sahinayse060@gmail.com*

ÖZ

Bu derleme, kronik hastalığı olan ergenlerde intihar davranışının yaygınlığı, risk faktörleri, koruyucu etmenler açısından değerlendirmeyi ve önleyici hemşirelik yaklaşımlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmalar, kronik hastalığı olan ergenlerde intihar düşüncesi ve davranışlarının, sağlıklı akranlarına kıyasla daha yüksek oranlarda görüldüğünü göstermektedir. Fiziksel ve ruhsal hastalıkların birlikte bulunduğu durumlarda bu risk daha da artmaktadır. Diyabet, epilepsi, kanser ve kardiyovasküler hastalık gibi kronik durumlar, ergenlerin ruhsal iyilik halini olumsuz etkileyerek intihar riskini arttırabilmektedir. Özellikle tanı sonrası dönem, ergenlerin psikososyal açıdan en savunmasız oldukları zaman dilimi olarak öne çıkmaktadır. İntihar davranışına zemin hazırlayan risk faktörleri arasında depresyon, sosyal izolasyon, madde kullanımı, hastalık yönetiminde yaşanan güçlükler ve tedaviye uyumsuzluk dikkat çekmektedir. Buna karşın aile desteği, duygusal dayanıklılık ve akademik başarı koruyucu etmenler olarak öne çıkmaktadır. Hemşireler, bu gruptaki ergenlerde düzenli depresyon ve intihar riski taraması yapmalı, erken müdahale programları ve psikososyal destek süreçlerini bakım planına entegre etmelidir. Sonuç olarak, kronik hastalığı olan ergenlerde intihar riski yüksektir ve hemşirelik bakımında risk değerlendirmesi ile koruyucu yaklaşımların bütüncül olarak uygulanması gereklidir.
Anahtar Kelimeler: Ergen, kronik hastalık, intihar, intihar düşüncesi, hemşirelik yaklaşımı

ABSTRACT

This review aims to examine the prevalence of suicidal behavior, associated risk factors, protective elements, and preventive nursing approaches among adolescents with chronic illnesses. Research indicates that adolescents with chronic health conditions exhibit higher rates of suicidal thoughts and behaviors compared to their healthy peers. The risk increases further when physical and mental health problems coexist. Chronic conditions such as diabetes, epilepsy, cancer, and cardiovascular diseases negatively affect adolescents' psychological well-being and heighten the risk of suicide. The period following diagnosis emerges as a particularly vulnerable time for adolescents in terms of psychosocial adjustment. Key risk factors for suicidal behavior include depression, social isolation, substance use, difficulties in disease management, and non-adherence to treatment. In contrast, family support, emotional resilience, and academic achievement serve as important protective factors. Nurses play a crucial role in this context by conducting regular screenings for depression and suicide risk, implementing early intervention programs, and integrating psychosocial support into care plans. In conclusion, adolescents with chronic illnesses face an increased risk of suicide, and comprehensive nursing care should incorporate systematic risk assessment and preventive strategies to effectively address this issue.
Keywords: Adolescent, chronic disease, suicide, suicidal ideation, nursing approaches

Atıf/Citation: Tarsuslu B, Şahin A. (2025). Kronik hastalığı olan ergenlerde intihar davranışının değerlendirilmesi ve önleyici hemşirelik yaklaşımları: Bir derleme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.135.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-119

Hemşirelerin Çalışma Ortamına İlişkin Değerlendirmeleri ile İş Tatmini Arasındaki İlişki

The Relationship Between Nurses Correlation of the Practice Environment and Job Satisfaction

Sibel Gülen[1] Sevilay İnan[2] Güngör Örnek[3]

[1]Düzce İl Sağlık Müdürlüğü, Düzce, TÜRKİYE, sibelgulen4@hotmail.com
[2]Düzce Atatürk Devlet Hastanesi, Düzce, TÜRKİYE, svlydzc@windowslive.com
[3]Düzce Atatürk Devlet Hastanesi, Düzce, TÜRKİYE, gungor.ornek@saglik.gov.tr

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın amacı, hemşirelerin çalışma ortamına ilişkin değerlendirmeleri ile iş tatmini düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve iş tatminini etkileyen çalışma ortamı faktörlerini belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türdeki bu araştırma, Mayıs 2025'te yüz yüze anket yöntemiyle 288 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama sürecinde "Kişisel Bilgi Formu", "Hemşirelik İş İndeksi-Hemşirelik Çalışma Ortamını Değerlendirme Ölçeği'" ve "İş Tatmini Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler tanımlayıcı istatistikler, korelasyon ve regresyon analizleri ile değerlendirilmiştir. Araştırma için etik kurul izni (21.04.2025-2025/117), kurum izni ve ölçek kullanımı izinleri alınmıştır.

Bulgular: "Hemşirelik İş İndeksi-Hemşirelik Çalışma Ortamını Değerlendirme Ölçeği" puan ortalaması 81,02±12,47, "İş Tatmini Ölçeği" puan ortalaması ise 16,77±3,63 olarak bulunmuş ve her iki ölçekten elde edilen puanlar ortalamanın üzerindedir. Korelasyon analizi sonucunda, hemşirelerin çalışma ortamı değerlendirmeleri ile iş tatmini arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır (r = ,519, p<,001). Alt boyutlar incelendiğinde, "Kaliteli bakım için gerekli hemşirelik kaynakları" (r = ,445), "Yönetici hemşirelerin tutumu ve liderlik özellikleri" (r = ,438) ile "İnsan gücü ve diğer kaynakların yeterliliği" (r = ,447) boyutlarının, iş tatmini ile pozitif, orta düzeyde ve anlamlı ilişkiler gösterdiği belirlenmiştir. Çoklu regresyon analizi, cinsiyet, kurum deneyimi, hemşirenin çalıştığı birimi isteyerek seçip seçmemesi, çalışma düzeni, çalışılan birim ve çalışma ortamı puanının iş tatmini üzerinde anlamlı yordayıcılar olduğunu ortaya koymuştur. Model, iş tatminindeki varyansın %35,4'ünü açıklamıştır.

Sonuç: Hemşirelerin çalışma ortamına ilişkin olumlu değerlendirmeleri, iş tatmini düzeylerini artırmaktadır. Çalışma ortamının iyileştirilmesi, hemşirelerin iş tatminini artırmaya katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, iş tatmini, hemşirelik çalışma ortamı

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to examine the relationship between nurses' evaluations of their work environment and their level of job satisfaction, and to identify the work environment factors that influence job satisfaction.

Methods: This descriptive and correlational study was conducted in May 2025 with 288 nurses using a face-to-face survey method. Data were collected using the "Personal Information Form," the "The Practice Work Environment Scale of Nursing Work Index" and the "Job Satisfaction Scale." The data were analyzed using descriptive statistics, correlation, and regression analyses. Ethical approval (21.04.2025-2025/117), institutional permission, and scale usage rights were obtained for the study.

Results: The mean score of the "The Practice Work Environment Scale of Nursing Work Index" was 81.02±12.47, and the mean score of the "Job Satisfaction Scale" was 16.77±3.63, indicating above-average scores on both scales. Correlation analysis revealed a positive and significant relationship between nurses' evaluations of their work environment and job satisfaction (r = .519, p < .001). Among the subdimensions, "Nursing Foundations for Quality of Care" (r = .445), "Nurse Manager Ability, Leadership, and Support of Nurses" (r = .438), and "Staffing and Resource Adequacy" (r = .447) showed moderate, positive, and significant relationships with job satisfaction. Multiple regression analysis identified gender, experience in the institution , whether the nurse voluntarily chose their unit, working schedule, current unit, and work environment scores as significant predictors of job satisfaction. The model explained 35.4% of the variance in job satisfaction.

Conclusion: Nurses' positive assessments of their working environment increase their job satisfaction levels. Improving the working environment can contribute to increasing nurses' job satisfaction.

Keywords: Nurse, job satisfaction, nursing work environment

Atıf/Citation: Gülen S, İnan S, Örnek G. (2025). Hemşirelerin çalışma ortamına ilişkin değerlendirmeleri ile iş tatmini arasındaki ilişki. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.136.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-120

Türkiye'de Hemşirelik Alanında Lisansüstü Tez Çalışmalarında 'Yapay Zeka' Kavramının İncelenmesi

Examining the Concept of 'Artificial Intelligence' in Postgraduate Theses in Nursing in Türkiye

Aslı Aydın[1] Büşra Başer[2] Eren Ünal[3]

[1]Kırıkkale Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kırıkkale, TÜRKİYE, aydinasli6@gmail.com
[2]Kırıkkale Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kırıkkale, TÜRKİYE, baserbusra99@gmail.com
[3]Kırıkkale Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kırıkkale, TÜRKİYE, eren5798@gmail.com

ÖZ

Amaç: Araştırmamızın amacı son yıllarda etkinliği giderek artan yapay zeka teknolojisinin Türkiye'de hemşirelik eğitiminde hazırlanan lisansüstü tezlerin derlenmesi ve bu tezlerin sayı ve içerik bakımından incelenmesidir.
Yöntem: Araştırma da Türkiye Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanı kullanılarak, 1 Ocak 2020 ile 20 Temmuz 2025 tarihleri arasında hemşirelik alanında yayınlanan 'yapay zeka', 'hemşirelik' anahtar kelimeleri ile taratılarak elde edilen tezlerden sadece Yüksek Lisans tezleri çalışmaya dahil edilmiştir. Tez taraması 1 Haziran 2025 – 15 Temmuz 2025 tarihleri arasında yapılmıştır. Çalışma derleme kapsamına girmektedir.
Bulgular: Yapılan tarama sonucunda sekiz tane tez elde edilmiş olup bu tezlerden bir tanesi erişim engeli sebebiyle araştırmamıza dahil edilmemiştir. Dahil edilen yedi tezden ikisi 2023 yılında, ikisi 2024, üçü ise 2025 yılında yapılmıştır. Tezlerin yapıldığı üniversitelerin bir tanesi vakıf üniversitesine ait olup diğer altı tez devlet üniversitesinde yapılmıştır. Yapılan tezlerden üç tanesi hemşirelik öğrencilerine yönelik olurken üç tez hemşireler üzerinden geriye kalan bir tez ise hastalar üzerinden hazırlanmıştır. Tezler içerik-konu bakımından incelendiğinde; yapay zeka kavramına ilişkin tutumların belirlenmesi, yapay zekaya ilişkin tutumlarla diğer faktörlerin karşılaştırılması, robot hemşireler ve yapay zekaya ilişkin tutumların incelenmesi, NANDA hemşirelik tanılarının doğruluğunun ölçülmesi, sağlık bilişim teknolojilerine karşı tutumların incelenmesi, e-sağlık okuryazarlıklarına karşı tutumlarının belirlenmesi gibi konular tezler de yer bulmuştur.
Sonuç: Elde edilen verilere göre yapılan tezler hem alan da çalışan hemşireler hem de hemşirelik eğitimine devam eden öğrencilere yönelik yapılmış olup dengeli dağılım göstermiştir. Yapılan tezlerin sayısı son yıllar da artış gösterse de halen hemşirelik alanında yapay zeka teknolojilerinin önemini kavramak ve anlatmak için hem sayıca hem de içerik bakımından hemşirelik alt dallarının her birinde daha fazla çalışmaya gerek duyulmaktadır.
Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, yapay zeka, hemşirelik eğitimi

ABSTRACT

Objective: The aim of our research is to compile postgraduate theses prepared in nursing education in Türkiye on artificial intelligence technology, whose effectiveness has been increasing in recent years, and to examine these theses in terms of number and content.
Methods: In the research, using the National Thesis Center database of the Council of Higher Education, only Master's theses were included in the study by searching with the keywords 'artificial intelligence' and 'nursing' among the theses published in the field of nursing between January 1, 2020, and July 20, 2025. Thesis scanning was conducted between June 1, 2025, and July 15, 2025. Study falls within the scope of compilation.
Results: The search yielded eight theses, one of which was excluded from our research due to access restrictions. Two of the seven included theses were completed in 2023, two in 2024, and three in 2025. One of the universities where the theses were completed belonged to a foundation university, while the other six were completed at a state university. Three of the theses were prepared for nursing students, three theses were prepared for nurses, and the remaining one was prepared for patients. When the theses were examined in terms of content and subject, topics such as determining the attitudes towards the concept of artificial intelligence, comparing the attitudes towards artificial intelligence with other factors, examining the attitudes towards robot nurses and artificial intelligence, measuring the accuracy of NANDA nursing diagnoses, examining the attitudes towards health information technologies, and determining the attitudes towards e-health literacy were included in the theses.
Conclusion: According to the data obtained, these were prepared for both practicing nurses and nursing students, demonstrating a balanced distribution. While the number of theses has increased in recent years, more studies are needed in each nursing subfield, both in terms of quantity and content, to understand and explain the importance of artificial intelligence technologies in the field of nursing.
Keywords: Nursing, artificial intelligence, nursing education

Atıf/Citation: Aydın A, Başer B, Ünal E. (2025). Türkiye'de hemşirelik alanında lisansüstü tez çalışmalarında 'yapay zeka' kavramının incelenmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.137.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-121

Hemşirelikte Rol Dışı Görevlerin Mesleki Güç ve Sürdürülebilirlik Açısından Değerlendirilmesi

Evaluation of Non-Nursing Tasks in Terms of Professional Power and Sustainability

Sevinç Polat[1] Gülay Öztaş[2]

[1]Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yozgat, TÜRKİYE, sevinc.polat@yobu.edu.tr
[2]Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa, TÜRKİYE, oztas.gulay19@gmail.com

ÖZ

Rol dışı görevler, hemşirelerin tanımlanmış görev, yetki ve sorumluluklarının dışında kalan; mesleki görev tanımı ile uyumsuz, hemşirelik rolü açısından gereksiz olan veya başka meslek gruplarına ait olmasına rağmen hemşirelere yüklenen işlerdir. Bu derlemenin amacı; yapılan bilimsel çalışmalar ışığında rol dışı görevlerin kapsamını, nedenlerini ve sonuçlarını, sürdürülebilirlik bağlamındaki etkilerini ve bu soruna ilişkin çözüm önerilerini bütüncül bir şekilde ele almaktır.

Hemşireler çalışma hayatı boyunca çoğunlukla rol dışı görevleri yapmaktan, kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmekte zorlanmaktadırlar. Bu durum hemşirelerin mesleki gücünü zayıflatan, bakım kalitesini ve çalışanın iyi oluşunu olumsuz etkileyen önemli bir örgütsel stresördür. Rol dışı görevler; hemşirelerde iş doyumunda azalma, tükenmişlik düzeyinde artış ve meslekten ayrılma isteğinde artışa neden olurken, profesyonel özerkliği olumsuz etkileme, uyku sorunları, iş ve aile çatışması gibi sonuçlara neden olmaktadır. Ayrıca hasta güvenliği kültürünü de olumsuz etkileyebilmektedir.

Hemşirelerin rol dışı görevlerde çalıştırılması sağlık bakım kalitesi ve memnuniyetini ciddi oranda etkilediği için acil çözüm bulunması gereken önemli bir sorundur. Bu amaçla; hemşirelerin görev ve yetkilerinin, çalıştıkları kurum yetkilileri ve sağlık ekibine net bir şekilde ifade edilmesi, çalıştıkları kliniklere görev, yetki ve sorumluluklarını belirten poster ve afişlerin asılması, konuyla ilgili bilgilendirme toplantıları ve hizmet içi eğitimlerin yapılması, destek personelin güçlendirilmesi ve yöneticilerin ölçme ve izleme temelli yaklaşımlarla soruna çözüm bulmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, görev tasarımı, rol dışı görevler, mesleki güç, sürdürülebilirlik

ABSTRACT

Illegitimate tasks are tasks that fall outside the defined duties, authorities, and responsibilities of nurses; tasks that are incompatible with the professional job description, unnecessary from the perspective of the nursing role, or tasks that belong to other professional groups but are assigned to nurses. The purpose of this review is to comprehensively address the scope, causes, and consequences of illegitimate tasks, their impact on sustainability, and proposed solutions to this problem in light of scientific studies.

Throughout their working lives, nurses often struggle to fulfill their duties and responsibilities due to performing illegitimate tasks. This situation is a significant organizational stressor that weakens nurses' professional power and negatively affects the quality of care and employee well-being. Illegitimate tasks cause a decrease in job satisfaction, an increase in burnout levels, and an increase in the desire to leave the profession among nurses, while also negatively affecting professional autonomy and causing sleep problems and work-family conflict. It can also negatively affect patient safety culture.

The use of nurses in illegitimate tasks tasks is a critical issue that requires urgent resolution, as it significantly impacts healthcare quality and satisfaction. To this end, it is recommended that nurses' duties and authorities be clearly communicated to the authorities of the institutions they work for and the healthcare team, that posters and banners specifying their duties, authorities, and responsibilities be displayed in the clinics where they work, that informational meetings and in-service training sessions be held on the subject, that support staff be empowered, and that managers find solutions to the problem through measurement and monitoring-based approaches.

Keywords: Nursing, job design, off-role tasks, professional power, sustainability

Atıf/Citation: Polat S, Öztaş G. (2025). Hemşirelikte rol dışı görevlerin mesleki güç ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirilmesi. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.138

2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye
2nd International Nursing Studies Congress, September 03-06, 2025, Ordu, Türkiye

Oral Presentation/Sözel Bildiri-122

Türkiye'de Yapay Zeka ve Hemşirelik Alanına Yönelik Çalışmaların İncelenmesi: Derleme

The Relationship of Pregnancy Stress and Social Media Addiction

Aslı Aydın[1] Eren Ünal[2] Büşra Başer[3]

[1]*Kırıkkale Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kırıkkale, TÜRKİYE, aydinasli6@gmail.com*
[2]*Kırıkkale Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kırıkkale, TÜRKİYE, eren5798@gmail.com*
[3]*Kırıkkale Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kırıkkale, TÜRKİYE, baserbusra99@gmail.com*

ÖZ

Amaç: Araştırmanın amacı ülkemizde hemşirelik alanında yapay zeka teknolojisi ile yapılmış çalışmaların literatür taramasıyla belirlenerek hemşirelik eğitimi ve alanda hasta bakımının yapay zeka ile desteklenmesinin önemini ortaya koymaktır.
Yöntem: Araştırma 1 Mayıs 2025-15 Temmuz 2025 tarihleri arasında 'Google Akademik, EBSCO, Ulakbim TR Dizini' veri tabanları kullanarak; 'hemşirelik', 'yapay zeka', 'teknoloji', 'hemşirelik eğitim' anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Çalışmada 01.01.2022-01.05.2025 tarihleri arasında yayınlanmış çalışmaları kapsamakta ve derleme örneği olarak yapılmıştır. Yapılan tarama sonucuna dahil edilme kriterleri sonrasında beş çalışma araştırma kapsamında incelenmiştir.
Bulgular: Dahil edilen altı çalışmadan iki tanesi 2025 yılında, iki tanesi 2024 yılında ve son olarak bir tanesi de 2022 yılında yayınlanmıştır. Çalışmalardan üçü hemşireler üzerinde geriye kalan iki tanesi ise hemşirelik öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Araştırmaya dahil edilen çalışmalar; hemşireler de yapay zeka kaygı düzeyi, hemşirelerin yapay zeka farkındalıklarını ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi, hemşirelerin yapay zekaya yönelik tutumları, hemşirelik öğrencilerinin psikiyatri hemşireliğinde yapay zeka kullanımına yönelik algı beklenti ve endişelerinin incelenmesi ve son olarak yapay zekanın hemşirelik eğitiminde klinik uygulama ve öğrenme süreçlerine etkisi konularını içermektedir. Çalışmalardaki örneklem büyüklükleri 215,416,19,276,10 kişi olarak belirlenmiştir.
Sonuç: Ülkemiz de son yıllarda adını sıklıkla duyduğumuz yapay zeka teknolojisi hemşirelik alanında da gelişmeye başlamıştır. Ancak hemşirelik eğitimi sürecinde ve hasta bakımı aşamalarında kullanımı çok sınırlıdır. Hem hasta bakımı olarak hem de hemşirelik eğitimi süresince yapay zeka teknolojisinin desteği artırılmalı ve hemşireler bilgi birikimleri ile bu teknolojiyi kullanarak hasta tedavi ve bakımını üst seviyeye taşımalıdır.
Anahtar Kelime: Hemşirelik, yapay zeka, teknoloji, hemşirelik eğitimi

ABSTRACT

Objective: The purpose of this research is to identify studies conducted using artificial intelligence technology in the field of nursing in our country through a literature review and to demonstrate the importance of supporting nursing education and patient care with artificial intelligence in the field.
Methods: The research was conducted between May 1, 2025, and July 15, 2025, using the Google Scholar, EBSCO, and Ulakbim TR Index databases, using the keywords "nursing," "artificial intelligence," "technology," and "education." The study included studies published between January 1, 2022, and May 1, 2025, and was designed as a compilation sample. Following the inclusion criteria, five studies were examined within the scope of the research.
Results: Of the six included studies, two were published in 2025, two in 2024, and finally, one in 2022. Three of the studies were conducted on nurses, and the remaining two on nursing students. The included studies included the following topics: nurses' anxiety levels regarding AI, determining nurses' awareness of AI and the influencing factors, nurses' attitudes toward AI, examining nursing students' perceptions, expectations, and concerns regarding the use of AI in psychiatric nursing, and finally, the impact of AI on clinical practice and learning processes in nursing education. The sample sizes in the studies were 215, 416, 19, 276, and 10.
Conclusion: Artificial intelligence technology, which we've heard about frequently in our country in recent years, has begun to develop in the field of nursing. However, its use in nursing education and patient care is very limited. Support for AI technology, both in patient care and throughout nursing education, should be increased, and nurses should utilize this technology with their knowledge and experience to elevate patient treatment and care.
Keywords: Nursing, artificial intelligence, technology, nursing education

Atıf/Citation: Aydın A, Ünal E, Başer B. (2025). Türkiye'de yapay zeka ve hemşirelik alanına yönelik çalışmaların incelenmesi: Derleme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.139.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-123

Yapay Zeka Halkın Sağlığının Geliştirilmesi İçin Kullanılabilir mi? Avantaj ve Zorluklar: Bir Derleme

Can Artificial Intelligence Be Used to Improve Public Health? Advantages and Challenges: A Review

Burhan Pala[1] Aslıhan Çatıker[2]

[1]*Ordu Üniversitesi ve Eğitim Araştırma Hastanesi, Ordu, TÜRKİYE, palaburhan03@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, aslicatiker@gmail.com*

ÖZ

Bu derlemenin amacı halk sağlığı için Yapay Zeka (YZ)'deki son gelişmeleri incelemek ve bu teknolojinin hem potansiyel avantajlarını hem de zorluklarını derinlemesine ele almaktadır. YZ sağlık hizmetlerinin birçok alanında devrim yaratan, hızla gelişen bir araçtır. YZ'nin halk sağlığında yaygın kullanımı COVID-19 salgını ile başlamış ve hastalık yayılımının tahmin edilmesi, temas takibi, farmakovijilans, hızlı test ve tespit için kullanılmıştır. Salgının kontrolüne sağladığı katkıların yanı sıra YZ'nin potansiyel birçok avantajı bulunmaktadır. YZ, büyük ve karmaşık veri kümelerini hızla analiz edebilmekte, karar alma süreçlerini destekleyerek, veri, metin veya görüntü işlemeyi içeren birçok görevin verimliliğini artırabilmektedir. YZ'nin kullanımının avantajları önemli olmakla birlikte bu süreçte ortaya çıkabilecek zorluklarda mutlaka değerlendirilmelidir. YZ'nin kullanımında en önemli hususlardan biri eşitliktir. Özellikle YZ modellerinin, toplumu temsil etmeyen veri kümeleri üzerinde hazırlandığında genellikle önyargıya eğilim gelişebildiği ve bu önyargının marjinal ve dezavantajlı grupları etkileyerek mevcut sağlık eşitsizliklerini daha da derinleştirebileceği düşünülmektedir. YZ kullanımı açısından bir diğer önemli zorluk ise hesap verebilirlik konusudur. YZ kullanan bireyler, onu kullanmak için ona yeterince güvenmeli, ancak sonuçlar yanlış olduğunda ise itiraz etmeyecek kadar da güvenmemelidir. Bu kullanım açısından önemli bir endişedir. Ayrıca YZ'nin kullanımında veri gizliliği ihlalleri de hayati önem taşımaktadır. Özellikle kişisel sağlık verilerinin diğer veri kümeleriyle birleştirilmesi sürecinde damgalanma riski ve verilerin çalınması da önemli diğer tehditlerdir. Dünyada birçok ülkenin halk sağlığı ile ilgili kurumlarının YZ'nin gerektirdiği büyük ölçekli veri analizini karşılayacak donanımı bulunmadığı ve halk sağlığı çalışanlarının da YZ araçlarını etkili bir şekilde kullanmak için gereken becerilere sahip olmadığı da bilinmektedir. Sonuç olarak YZ'nin kullanımı önemli olmakla beraber halk sağlığı için hiçbir müdahalenin tek uygulanması doğru değildir.

Anahtar Kelimeler: Halk sağlığı, yapay zeka, sağlıkta yeni teknolojiler

ABSTRACT

This review aims to examine recent developments in Artificial Intelligence (AI) for public health and delve into both the potential advantages and challenges of this technology. AI is a rapidly evolving tool that has revolutionized many areas of healthcare. The widespread use of AI in public health began with the COVID-19 pandemic and has been used for disease spread prediction, contact tracing, pharmacovigilance, rapid testing, and detection. In addition to its contributions to pandemic control, AI has many potential advantages. AI can rapidly analyze large and complex datasets, support decision-making processes, and increase the efficiency of many tasks involving data, text, or image processing. While the advantages of using AI are significant, the challenges that may arise in this process must also be considered. One of the most important considerations in the use of AI is equity. It is believed that AI models, especially when developed on datasets that are not representative of society, are often prone to bias, and this bias can further exacerbate existing health inequalities by impacting marginalized and disadvantaged groups. Another significant challenge in AI use is accountability. Individuals using AI must trust it enough to use it, but not so much that they object when results are incorrect. This is a significant concern regarding its use. Furthermore, data privacy violations are crucial in the use of AI. The risk of stigmatization and data theft, particularly when combining personal health data with other datasets, are also significant threats. It is also known that public health institutions in many countries worldwide are not equipped to handle the large-scale data analysis that AI requires, and public health professionals lack the skills necessary to effectively use AI tools. In conclusion, although the use of AI is important, it is not appropriate to implement any intervention solely for public health.

Keywords: Public health, artificial intelligence, new technologies in health

Atıf/Citation: Pala B, Çatıker A. (2025). Yapay zeka halkın sağlığının geliştirilmesi için kullanılabilir mi? Avantaj ve zorluklar: Bir derleme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.140.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-124

Dijital Sağlık ve Sağlıkta Eşitsizlikler: Sağlık Okuryazarlığı Bakış Açısından Bir Derleme

Digital Health and Health Inequalities: A Review from a Health Literacy Perspective

Burhan Pala[1] Aslıhan Çatıker[2]

[1]*Ordu Üniversitesi ve Eğitim Araştırma Hastanesi, Ordu, TÜRKİYE, palaburhan03@gmail.com*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, aslicatiker@gmail.com*

ÖZ

Bu derlemenin amacı sağlık okuryazarlığı bakış açısından dijital sağlık ve sağlıkta eşitsizlikler konularını incelemek ve aralarındaki ilişkiyi derinlemesine ele almaktır. Günümüzde internet, mobil uygulamalar, tele-sağlık hizmetleri ve giyilebilir cihazlar aracılığıyla sağlık bilgilerine erişim kolaylaşmıştır. Ancak bu bilgilerin doğru şekilde anlaşılması ve uygulanması, halkın sağlığının korunup geliştirilmesi açısından belirleyici bir faktördür. Bu bağlamda dijital sağlık okuryazarlığı, önemli bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır ve halk sağlığı hizmetlerinin etkinliğini doğrudan etkilemektedir. Dijital sağlık okuryazarlığı, bireylerin dijital ortamda sunulan sağlık bilgilerini bulma, değerlendirme ve kullanma yeteneğini ifade eder. Yüksek dijital sağlık okuryazarlığına sahip bireyler, güvenilir bilgiye daha hızlı ulaşır, riskli sağlık davranışlarından kaçınır ve erken teşhis olanaklarını değerlendirebilir. Ayrıca kriz dönemlerinde doğru bilgiye erişim sağlandığı, yanlış bilginin yayılması önlendiği için, bulaşıcı hastalıkların kontrolü gibi çeşitli konularda başarılar elde edilebilir. Bununla birlikte, dijital sağlıkta yaşanan bu gelişmeler halk sağlığı açısından ciddi bir endişe kaynağı halini de almıştır. Çünkü dijital uçurum ve teknolojik okuryazarlık eksikliği gibi sorunların özellikle ileri yaş, düşük eğitim düzeyi ve düşük sosyoekonomik düzeydeki gruplar başta olmak üzere bazı grupları etkilediği, bu gruplarda sağlıkta varolan eşitsizliklerin artmasına neden olduğu bildirilmektedir. Toplumun dijital sağlık okuryazarlığı düzeyini artırmak, halk sağlığı hedeflerine ulaşmada stratejik bir yaklaşımdır. Eğitim programları, erişebilir dijital platformlar ve güvenilir içerik üretimi bu süreçte önemli araçlardır. Ancak bu girişimler ve dijital sağlık okuryazarlığını geliştirmeye yönelik programlar toplumdaki tüm gruplarda erişim, kullanım ve etkisi açısından izlenmeli, dijital sağlığın mevcut sağlık eşitsizliklerini yeniden üretmek ve şiddetlendirmek yerine azaltmak için hareket etmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Dijital sağlık, sağlıkta eşitsizlikler, dijital sağlık okuryazarlığı, halk sağlığı

ABSTRACT

The purpose of this review is to examine digital health and health inequalities from a health literacy perspective and to explore their relationship in depth. Access to health information has become increasingly easier today through the internet, mobile apps, telehealth services, and wearable devices. However, correctly understanding and applying this information is a decisive factor in protecting and improving public health. In this context, digital health literacy emerges as an important concept and directly impacts the effectiveness of public health services. Digital health literacy refers to individuals' ability to find, evaluate, and use health information provided digitally. Individuals with high levels of digital health literacy access reliable information more quickly, avoid risky health behaviors, and evaluate early diagnosis opportunities. Furthermore, by ensuring access to accurate information during crises and preventing the spread of misinformation, success can be achieved in various areas, such as infectious disease control. However, these developments in digital health have also become a serious concern for public health. Because it is reported that problems such as the digital divide and lack of technological literacy affect certain groups, especially older age, low education level and low socioeconomic level groups, and cause an increase in existing health inequalities in these groups. Increasing society's digital health literacy is a strategic approach to achieving public health goals. Educational programs, accessible digital platforms, and the creation of reliable content are important tools in this process. However, these initiatives and programs aimed at improving digital health literacy should be monitored for access, use, and impact across all groups in society, ensuring that digital health acts to reduce existing health inequalities rather than reproduce and exacerbate them.

Keywords: Digital health, health inequalities, digital health literacy, public health

Atıf/Citation: Pala B, Çatıker A. (2025). Dijital sağlık ve sağlıkta eşitsizlikler: Sağlık okuryazarlığı bakış açısından bir derleme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.141.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-125

Sanal Gerçeklik Destekli Doğa Temelli Uygulamaların Yaşlı Sağlığına Etkileri

The Effects of Virtual Reality Supported Nature Based Activities on Health of Older Adults

Mürselcan Kabakcı[1] İlknur Aydın Avcı[2]

[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, murselcan28@gmail.com
[2]Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, TÜRKİYE, ilknura@omu.edu.tr

ÖZ

Dünya genelinde yaşam koşullarındaki iyileşmeler ve sağlık alanındaki teknolojik gelişmeler, yaşlı nüfusun hızla artmasına yol açmaktadır. Yaşlı nüfusun artmasıyla birlikte yaşlı sağlığı daha fazla dikkat çekmektedir. Yaşlanmaya bağlı olarak fiziksel, psikolojik ve sosyal sorunların görülme sıklığı artmakta, bu durum yaşlı bireylerin sağlıklı yaşlanma sürecini destekleyecek müdahalelerin önemini artırmaktadır. Doğa temelli uygulamalar, fiziksel aktiviteye teşvik ederek ve psikolojik iyi oluşu destekleyerek yaşlı sağlığını olumlu yönde etkilemektedir. Kentleşme, fiziksel kısıtlılıklar ve yaşam tarzı faktörleri, yaşlı bireylerin doğal ortamlara erişimini zorlaştırabilmektedir. Bu kapsamda sanal gerçeklik teknolojileri, fiziksel veya coğrafi sınırlamalardan bağımsız olarak doğal ortamları simüle eden kontrollü deneyimler sunarak alternatif bir çözüm sağlamaktadır. Sanal gerçeklik uygulamaları, kullanıcıların doğa ile etkileşim kurmasını, fiziksel hareketler yapmasını ve gerçekçi çevresel uyaranlar deneyimlemesini sağlayabilmektedir. Sanal gerçeklik destekli doğa temelli uygulamaların yaşlı bireylerde depresyon ve yalnızlığı azaltabildiği, sosyal etkileşimi, motivasyonu ve psikolojik sağlığı iyileştirebildiği belirtilmektedir. Görsel ve işitsel uyaranlarla zenginleştirilmiş sanal gerçeklik destekli doğa temelli uygulamalar; stres, anksiyete ve kronik hastalıkların olumsuz etkilerini azaltmada, bağışıklık sistemini güçlendirmede ve uyku kalitesini artırmada oldukça etkilidir. Doğa temelli uygulamaların sanal gerçeklik aracılığıyla uygulanması, yaşlı bireylerin öğrenme ve uygulama becerilerini geliştirmekte, motivasyonlarını artırmakta ve fiziksel sınırlılıkların yol açtığı engelleri azaltmaktadır. Sanal gerçeklik destekli doğa temelli uygulamalar yaşlı bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal sağlıklarını olumlu yönde etkileyen müdahale yöntemleridir.

Anahtar Kelimeler: Sanal gerçeklik, doğa, uygulama, yaşlı, sağlık

ABSTRACT

Living condition improvements and technological advances in healthcare are leading to a rapid increase in the elderly population worldwide. Elderly health is receiving more attention with the increase in the elderly population. The frequency of physical, psychological, and social problems associated with aging is increasing, highlighting the importance of interventions that support healthy aging in older adults. Nature based activities have a positive impact on older adults' health by encouraging physical activity and supporting psychological well-being. Urbanization, physical limitations and lifestyle factors can make it difficult for older adults to access natural environments. In this context, virtual reality technologies provide an alternative solution by offering controlled experiences that simulate natural environments, independent of physical or geographical limitations. Virtual reality applications can enable users to interact with nature, perform physical movements, and experience realistic environmental stimuli. It has been noted that virtual reality supported nature-based activities can reduce depression and loneliness in older adults, improve social interaction, motivation, and psychological well-being. Virtual reality supported nature-based activities enriched with visual and auditory stimuli are highly effective in reducing the negative effects of stress, anxiety, and chronic diseases, strengthening the immune system, and improving sleep quality. The application of nature-based activities through virtual reality improves the learning and application skills of older adults, increases their motivation, and reduces the barriers caused by physical limitations. Virtual reality supported nature-based activities are intervention methods that positively affect the physical, psychological, and social health of older adults.

Keywords: Virtual reality, nature, activity, older adult, health

Atıf/Citation: Kabakcı M, Aydın Avcı İ. (2025). Sanal gerçeklik destekli doğa temelli uygulamaların yaşlı sağlığına etkileri. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.142.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-126

Dijital Eşitsizlik Kapsamında Yaşlı Bireylerde Sağlık Hizmetlerine Erişim

The Effects of Access to Health Services for Older Adults in the Context of Digital Inequality

Selin Nur Kara[1] Şeyma Dilmen[2] Hacer Gök Uğur[3]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, karaselinnur@gmail.com*
[2]*Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun, TÜRKİYE, seyma.dilmen@giresun.edu.tr*
[3]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, hacer32@gmail.com*

ÖZ
Dijitalleşme süreci, sağlık hizmetlerinin sunum biçimlerinde köklü değişiklikler yaratmakta ve yaşlı bireylerin evde bakım süreçlerinde yaşam kalitesini artırmada kritik bir rol oynamaktadır. Son yıllarda uluslararası çalışmalar, dijital sağlık teknolojilerinin yaşlı bireylerde kronik hastalık yönetimini kolaylaştırdığını, tedaviye uyumu artırdığını ve bağımsız yaşamı desteklediğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, yaşlı bireylerin dijital teknolojilere erişimi, bu teknolojileri etkin biçimde kullanması ve sağlık hizmetlerinden yararlanması, dijital eşitsizlik nedeniyle önemli ölçüde sınırlı kalmaktadır. Yaşlı bireylerin teknolojiye erişiminde bireysel düzeyde dijital okuryazarlık eksiklikleri, bilişsel ve duyusal yetersizlikler; teknolojik açıdan cihaz maliyetleri, internet erişimi ve altyapı sorunları öne çıkmaktadır. Türkiye'de yapılan araştırmalar da yaşlı bireylerin dijital sağlık uygulamalarına erişimde benzer engeller yaşadığını, özellikle kırsal bölgelerde internet ve cihaz erişimindeki sınırlılıkların belirgin olduğunu göstermektedir. Sosyal ve kültürel bağlamda ise teknolojiye güvensizlik, dijital mahremiyet endişeleri, alışkanlık ve aile ya da çevre desteğinin sınırlılığı, sağlık hizmetlerine erişimi olumsuz etkilemektedir. Bunun yanı sıra, sağlık sistemi düzeyinde dijital hizmetlerin kapsayıcılığının yetersizliği, sağlık çalışanlarının dijital teknolojilere uyumundaki eksiklikler ve eğitim programlarının sınırlılığı, yaşlı bireylerin dijital sağlık hizmetlerinden yararlanmasını engellemektedir. Ulusal ve uluslararası düzeydeki bulgular birlikte değerlendirildiğinde, yaşlı bireylerin dijital sağlık hizmetlerine erişiminde çok boyutlu eşitsizliklerin varlığı dikkat çekmektedir. Tüm bu faktörler yaşlı bireylerin sağlık hizmetlerine dijital erişiminde çok boyutlu kısıtlar oluşturmaktadır. Bu noktada hemşireler, yaşlı bireylerin dijital sağlık teknolojilerini etkin biçimde kullanabilmesi için eğitim, danışmanlık ve rehberlik görevleri üstlenmekte; aynı zamanda dijital eşitsizliği azaltmaya yönelik toplumsal farkındalık çalışmaları ve politika geliştirme süreçlerine katkı sağlamaktadır. Bu derlemenin amacı, yaşlı bireylerde dijital eşitsizlik kapsamında sağlık hizmetlerine erişimde ortaya çıkan engelleri detaylı bir biçimde incelemek, güncel ve uygulanabilir çözüm önerileri sunmaktadır. Çalışma, yaşlı bireylerin dijital sağlık hizmetlerine erişimini artırmaya yönelik bireysel, toplumsal, teknolojik ve kurumsal düzeyde stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.
Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, eşitsizlik, hemşirelik, yaşlılık

ABSTRACT
The digitalization process is creating fundamental changes in the way healthcare services are delivered and plays a critical role in improving the quality of life for elderly individuals in home care settings. Recent international studies have shown that digital health technologies facilitate chronic disease management in older adults, improve treatment adherence, and support independent living. However, elderly individuals' access to digital technologies, their ability to use these technologies effectively, and their ability to benefit from healthcare services are significantly limited due to digital inequality. At the individual level, barriers to technology access for older adults include digital literacy gaps, cognitive and sensory impairments, as well as technological barriers such as device costs, internet access, and infrastructure issues. In the social and cultural context, mistrust of technology, concerns about digital privacy, habits, and limited family or community support negatively affect access to healthcare services. Research conducted in Türkiye also shows that older individuals face similar barriers in accessing digital health applications, with limited internet and device access being particularly evident in rural areas. In addition, the lack of inclusiveness of digital services at the healthcare system level, the lack of adaptation of healthcare workers to digital technologies, and the limited nature of training programs prevent older adults from benefiting from digital healthcare services. When national and international findings are evaluated together, the existence of multidimensional inequalities in older adults' access to digital health services is noteworthy. All these factors create multidimensional barriers to older adults' digital access to healthcare services. At this point, nurses take on the tasks of training, advising, and guiding elderly individuals so that they can effectively use digital health technologies. At the same time, they contribute to social awareness campaigns and policy development processes aimed at reducing digital inequality. The purpose of this review is to examine in detail the barriers to accessing healthcare services within the scope of digital inequality among older adults and to present current and applicable solutions. The study contributes to the development of strategies at the individual, social, technological, and institutional levels aimed at increasing older adults' access to digital health services.
Keywords: Aging, digitization, inequality, nursing

Atıf/Citation: Kara SN, Dilmen Ş, Gök Uğur H. (2025). Dijital eşitsizlik kapsamında yaşlı bireylerde sağlık hizmetlerine erişim. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.143.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-127

Hemşirelik Öğrencilerinde El Hijyeni ve Eldiven Kullanımı: Derleme

Hand Hygiene and Glove Use Among Nursing Students: A Review

Betül Bayrak[1] Hilal Karaca[2]

[1]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu, TÜRKİYE, betulbayrak@odu.edu.tr*
[2]*Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ordu TÜRKİYE, 24540200010@ogrenci.odu.edu.tr*

ÖZ

Sağlıkla ilişkili enfeksiyonlar, küresel düzeyde önemli morbidite ve mortalite nedenleri arasında yer almakta; hastanede kalış süresini uzatmakta, bakım maliyetlerini artırmaktadır. Enfeksiyonların başlıca bulaş yollarından biri sağlık bakımı vericilerin elleri olup, el hijyeni bu riski azaltmada en basit, maliyetsiz, etkin ve kanıta dayalı yöntemdir. Bu derlemede hemşirelik öğrencilerinde el hijyeni uygulamaları ve eldiven kullanımına yönelik literatürdeki mevcut durumun ele alınması amaçlanmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımladığı "Beş Endikasyon" kuralı, geleceğin bakım verici hemşireleri olan hemşirelik öğrencileri için standart bir uygulama çerçevesi sunmaktadır. Literatür bulguları, öğrencilerin el hijyeni inançlarının genellikle yüksek düzeyde olmasına rağmen, uygulama davranışlarında tutarsızlıklar ve uyum eksiklikleri bulunduğunu göstermektedir. Eldiven kullanımı ise, kontaminasyonun önlenmesinde vazgeçilmez bariyer olmakla birlikte, doğru kullanım öncesinde ve sonrasında el hijyeni uygulamasını gerektirmektedir. Araştırmalar, öğrencilerde eldiven kullanım sıklığının sınıf düzeyi ilerledikçe azaldığını, hatalı kullanım alışkanlıklarının sürdüğünü ve cinsiyet ile eğitim düzeyi gibi değişkenlerin etkiler oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, hemşirelik eğitim programlarında el hijyeni ve eldiven kullanımına ilişkin içeriklerin erken dönemde, sistematik, teorik ve uygulamalı eğitimlerle pekiştirilmesi; klinik uygulama sürelerinin artırılması ve davranış değişikliğini sağlayabilen geribildirim mekanizmalarının yapılandırılması önerilmektedir. Bu yaklaşım, sağlıkla ilişkili enfeksiyonların önlenmesinde uzun vadeli ve etkili sonuçlar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eldiven kullanımı, el hijyeni, hemşirelik öğrencileri, sağlı bakımı ile ilişkili enfeksiyonlar

ABSTRACT

Healthcare-associated infections are among the leading causes of morbidity and mortality worldwide, prolonging hospital stays and increasing healthcare costs. One of the main routes of transmission of infections is the hands of healthcare providers, and hand hygiene is the simplest, most cost-effective, and evidence-based method for reducing this risk. This review aims to examine the current state of the literature on hand hygiene practices and glove use among nursing students. The World Health Organization's "Five Indications" rule provides a standard framework for nursing students, who are the future healthcare providers. Literature findings show that although students generally have high levels of hand hygiene beliefs, there are inconsistencies and compliance issues in their practice behaviors. Glove use, while an indispensable barrier in preventing contamination, requires hand hygiene practices before and after proper use. Studies reveal that glove usage frequency decreases as class levels advance, incorrect usage habits persist, and variables such as gender and educational level influence outcomes. In conclusion, it is recommended that content related to hand hygiene and glove use in nursing education programs be reinforced early on through systematic, theoretical, and practical training; that clinical practice periods be increased; and that feedback mechanisms that can bring about behavioral change be established. This approach will provide long-term and effective results in the prevention of healthcare-associated infections.

Keywords: Glove use, hand hygiene, nursing students, healthcare-associated infections

Atıf/Citation: Bayrak B, Karaca H. (2025). Hemşirelik öğrencilerinde el hijyeni ve eldiven kullanımı: Derleme. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.144.

Oral Presentation/Sözel Bildiri-128

Yönetici Hemşirelerde Eleştirel Düşünme ve Dijitalleşmenin Rolü

The Role of Critical Thinking and Digitalization in Nurse Managers

Nazan Kar Karadeniz[1] Satı Birbudak[2]

[1]*Metin Sabancı Baltalimanı Kemik Hastalıkları Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, TÜRKİYE, nazankaradeniz2020@gmail.com*
[2]*Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp Ve Damar Cerrahisi Eğitim Araştırma Hastanesi, İstanbul, TÜRKİYE, sati.birbudak@gmail.com*

ÖZ

Bu çalışma, yönetici hemşirelerin mesleki rollerinde eleştirel düşünme becerilerinin yerini, önemini ve eğitim süreçlerindeki etkisini, ayrıca dijitalleşmenin bu süreçlere katkısını incelemektedir. Eleştirel düşünme, bilgiyi sistematik biçimde analiz etme, değerlendirme ve kanıta dayalı sonuçlara ulaşma süreci olarak tanımlanmıştır. Yönetici hemşireler için bu beceri; hasta bakımını yönlendirme, ekip kararlarını koordine etme, klinik ve idari süreçlerde stratejik kararlar alma aşamalarında kritik bir rol oynamaktadır. Çalışmada, eleştirel düşünmenin yönetici hemşirelik süreci ile ilişkisi ayrıntılı biçimde ele alınmış; liderlik, problem çözme, kaynak yönetimi ve bakım kalitesini artırmadaki etkileri vurgulanmıştır. Ayrıca yönetici hemşirelik eğitiminde eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesine yönelik yöntemler, özellikle problem temelli öğrenme, vaka analizi ve simülasyon uygulamaları üzerinde durulmuştur. Bunun yanında, dijital sağlık teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte, elektronik sağlık kayıtları, tele-sağlık uygulamaları ve yapay zekâ destekli klinik karar destek sistemlerinin yönetici hemşirelerin eleştirel düşünme süreçlerini güçlendirdiği ve idari ile klinik kararların etkinliğini artırdığı belirtilmiştir. Sonuç olarak, yönetici hemşirelerde eleştirel düşünmenin güçlendirilmesi ve dijitalleşmenin sunduğu olanaklardan yararlanılması; hasta güvenliğini artırmak, klinik ve idari hataları azaltmak ve sağlık hizmetlerinin genel kalitesini yükseltmek açısından temel bir gereklilik olarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yönetici hemşire, eleştirel düşünme, dijitalleşme, liderlik, klinik karar desteği, sağlık yönetimi

ABSTRACT

This study examines the role, importance, and educational impact of critical thinking skills in the professional practice of nurse managers, as well as the contribution of digitalization to these processes. Critical thinking is defined as the systematic analysis and evaluation of information to reach evidence-based conclusions. For nurse managers, this skill plays a crucial role in guiding patient care, coordinating team decisions, and making strategic decisions in clinical and administrative processes. The study explores in detail the relationship between critical thinking and managerial nursing, emphasizing its impact on leadership, problem-solving, resource management, and the improvement of care quality. Furthermore, methods for developing critical thinking skills in nurse manager education are discussed, particularly problem-based learning, case analysis, and simulation applications. In addition, with the widespread adoption of digital health technologies, electronic health records, telehealth applications, and AI-supported clinical decision support systems have been shown to strengthen nurse managers' critical thinking processes and enhance the effectiveness of both administrative and clinical decisions. In conclusion, strengthening critical thinking in nurse managers and leveraging the opportunities provided by digitalization are considered essential for increasing patient safety, reducing clinical and administrative errors, and improving the overall quality of healthcare services.

Keywords: Nurse manager, critical thinking, digitalization, leadership, clinical decision support, healthcare management

Atıf/Citation: Karadeniz NK, Birbudak S. (2025). Yönetici hemşirelerde eleştirel düşünme ve dijitalleşmenin rolü. 2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi, 03-06 Eylül 2025, Ordu, Türkiye, Bildiri Özetleri Kitabı, s.145.

2. ULUSLARARASI HEMŞİRELİK ÇALIŞMALARI KONGRESİ

03-06 EYLÜL 2025
ORDU/TÜRKİYE

SÖZEL BİLDİRİ OTURUMLARI

ORAL PRESENTATION SESSIONS

SÖZEL BİLDİRİ OTURUMLARI

Yer: Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi

SALON 1 -- 1. OTURUM 4 EYLÜL 2025 PERŞEMBE 15.30-16.30		OTURUM BAŞKANLARI Prof. Dr. Nesrin NURAL Doç. Dr. Hafize ÖZDEMİR ALKANAT
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIK**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
24	Karaciğer Nakli Hemşirelerinin Metabolik Sendrom Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi *Determining the Knowledge and Awareness Levels of Liver Transplant Nurses Regarding Metabolic Syndrome*	Öznur İPEK ASLAN, Hatice OLTULUOĞLU, Runida DOĞAN
95	Oral Antiviral Kullanımı Konusunda Verilen Eğitimin Hepatit-B Tanılı Hastaların İlaç Uyumuna ve Yaşam Kalitesine Etkisi *The Effect of Education on Oral Antiviral Use on Medication Compliance and Quality of Life in Patients With Hepatitis-B Diagnosis*	Şengül KORKMAZ BİNAY, Aylin ÖZAKGÜL
71	Son Sınıf Hemşirelik Öğrencilerinin Cilt Sıyrılması Konusunda Bilgi Düzeyleri: Çok Merkezli, Kesitsel Bir Araştırma *Senior Nursing Students' Knowledge Levels on Skin Tears: A Multicenter, Cross-Sectional Study*	Ayşe SERPİCİ, Burçin IRMAK, Gül ÇAKIR ÖZMEN, Fatma CEBECİ, Sema KOÇAN
80	Ortopedik Cerrahi Geçiren Hastalarda Taburculuk Gereksinimleri ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi *Determination of Discharge Needs and Influencing Factors in Patients Undergoing Orthopedic Surgery*	Merve KAYA, Tülay KILINÇ
87	Cerrahi Hemşirelerinin Yapay Zeka Hazırbulunuşluk Düzeyleri ile Etik Duyarlılıkları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi *Determining the Relationship Between Surgical Nurses' Readiness for Artificial Intelligence and Their Ethical Sensitivity*	Nilgün ÖZBAŞ
103	Yoğun Bakımda Çevresel Sürdürülebilirlik: Hemşire Farkındalığı ve Tıbbi Atık Miktarının Değerlendirilmesi *Intensive Care and Environmental Sustainability: Assessment of Nurse Awareness and Medical Waste Quantity*	Suzan GÜVEN, Büşra AYDIN, Fatma ETİ ASLAN
28	Teori Tabanlı İleri Hemşirelik Uygulaması: Orem'in Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Teorisinin Uygulanmasına İlişkin Uygulama Güncellemesi *Orem Theory, Self-Care Deficit, Advanced Nursing, Digital Health, Clinical Practice*	Sona PASHAEİ, Gülten KAPTAN

SALON 1 -- 2. OTURUM 4 EYLÜL 2025 PERŞEMBE 16.30-17.30		**OTURUM BAŞKANLARI Prof. Dr. Yeşim YAMAN AKTAŞ Dr. Öğr. Üyesi Burçin IRMAK**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
176	Diz Protezi Ameliyatı Esnasında Uygulanan Terapötik Dokunmanın Anksiyete, Yaşam Bulguları ve Konfor Düzeyine Etkisi *The Effect of Therapeutic Touch Applied During Knee Replacement Surgery on Anxiety, Vital Signs and Comfort Level*	Ayşe ÇELİK, Dilek GÜRÇAYIR
126	Açık Kalp Cerrahisi Geçiren Hastalarda Göz Maskesi Kullanımının Ağrı ve Uyku Kalitesi Üzerine Etkisi: Tek Kör Randomize Kontrollü Çalışma *The Effect of Eye Mask Use on Pain and Sleep Quality in Patients Undergoing Open Heart Surgery: A Single-Blind Randomized Controlled Trial*	Şeyma SÜRMELİ, Nurgül BÖLÜKBAŞ
127	İklim Değişikliğinin Acil Servis Başvurularına ve Hemşirelik Bakımına Yansımaları *The Reflections of Climate Change on Emergency Department Admission and Nursing Care*	Şeyda Buse GÜZEL, Yasemin ÖZHANLI, Havva BOZDEMİR, Züleyha ŞİMŞEK YABAN
49	Diyabetli Hastalarda Ayak Bakım Davranışları ve Sağlık Okuryazarlığı Arasındakı İlişki *Relationship Between Foot Care Behaviors And Health Literacy in Patients With Diabetics*	Fundanur ÖZTÜRK, Aslıhan ÇATIKER
181	Üniversite Öğrencilerinde Deri Nemliliği ile El Hijyeni Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi *Determining the Relationship Between Skin Moisture and Hand Hygine in University Students*	Amine TERZİ, Melek ERTÜRK, Enes BULUT, Selma DURMUŞ SARIKAHYA

SALON 2- 1. OTURUM 4 EYLÜL 2025 PERŞEMBE 15.30-16.30		OTURUM BAŞKANLARI Prof. Dr. Dilek KÜÇÜK ALEMDAR Doç. Dr. Pelin KARAÇAY
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
151	Ani Bebek Ölüm Sendromu ve Güvenli Uyku Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Formu'nun Geliştirilmesi *Development of the Sudden Infant Death Syndrome and Safe Sleep Awareness Scale–Parent Form*	Dilara AYDIN TOZLU, Uğur GÜL, Bağdagül AKKANAT, Murat BEKTAŞ, Emine EFE
180	Hemşirelerin Yaşam Sonu Bakım Verme ile İlgili Tutum ve Davranışlarının Pediatrik Yaşam Sonu Bakım Verme Stresi Üzerine Etkisi *The Effect of Nurses' Attitudes and Behaviors Regarding End-of-Life Care on Pediatric End-of-Life Care Stress*	Canan AKKAYA, Hacer KOBYA BULUT
37	Primipar Annelerde Aşırı Sosyal Desteğin Anneliğe Geçişe Uyuma Etkisi *The Effect of Excessive Social Support on Adaptation to the Transition to Motherhood in Primiparous Mothers*	Elif EYÜPOĞLU, Nazlı BALTACI, Feyza Nur ÇOLAK
158	Ani Bebek Ölüm Sendromu ve Güvenli Uyku Önerilerine İlişkin Bilgi Doğrulaması: Yapay Zekâ Karşılaştırması *Artificial Intelligence Comparison in Validating Safe Sleep Recommendations for Sudden Infant Death Syndrome*	Dilara AYDIN TOZLU, Emine EFE
139	Hemşirelik İş Kesintisi Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması Ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi *The Adaptation of Nursing Interruption Scale in Turkish and Examining its Psychometric Properties*	Hülya ŞEN, Nihal ÜNALDI BAYDIN
143	Sınır Ötesi Bakımın Gücü: Hemşirelik Öğrencilerinin Kültürel Duyarlılık ve Mahremiyet Bilinci İlişkisi *The Power of Cross-Border Care: The Relationship Between Cultural Sensitivity and Privacy Awareness Among Nursing Students*	Yeşim BARİN, Dilek ANLİ, Yasemin ERDEN
72	Hemşirelik Öğrencilerinin Bakım Planı Hazırlama Aşamasındaki Görüşlerinin Belirlenmesi: Niteliksel Bir Çalışma *Determining the Opinions of Nursing Students at the Stage of Preparing a Care Plan: A Qualitative Study*	Nazmiye YILDIZ ALVER, Belkız KIZILTAN

SALON 2- 2. OTURUM 4 EYLÜL 2025 PERŞEMBE 16.30-17.30		OTURUM BAŞKANLARI Prof. Dr. Gülşen ERYILMAZ Dr. Öğr. Üyesi Mehtap GÜMÜŞAY
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
40	İş Yaşamı Alanlarına Göre Kadın Çalışanların Cam Tavan Engelleri Algıları The perceptions of Female Employees About Glass Ceiling Barriers According to Their Fields of Work Life	Hatice KAHYAOĞLU SÜT, Rabia BURCU
43	Gebelerde Ortoreksiya Nervoza ve Siberkondri İlişkisinin İncelenmesi *Investigation of Relationship Between Orthorexia Nervoza and Cyberchondria in Pregnant Women*	Nülüfer ERBİL, Şeydanur OSMA
61	Sezaryen Sonrası Elektrikli Battaniye ile Isıtmanın Doğum Sonu Konfor, Ağrı, Süt Miktarı ve Emzirme Başarısına Etkisi *Effect Of Electric Blanket Warming After Cesarean Section On Postpartum Comfort, Pain, Milk Quantity And Breastfeeding Success*	Tuba ÇITAK, Ebru ŞAHİN
74	Gebelerde İnternet Yoluyla Karar Alma ve Anksiyete İlişkisinin İncelenmesi *Investigation of the Relationship Between Internet Decision-Making and Anxiety in Pregnant Women*	Gizem YILDIZ, Nülüfer ERBİL
114	Riskli Gebelerde Sayılarla Boyama Etkinliğinin Stres ve Prenatal Bağlanmaya Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma *The Effect of Paint-by-Numbers Activity on Stress and Prenatal Attachment in High-Risk Pregnancies: A Randomized Controlled Trial*	Ayşe METİN, Hümeyra TÜLEK DENİZ, Zeynep ÖZTÜRK, Elanur ULUDAĞ, Şevin POLAT
140	Hemşirelerde Menstrüasyon Semptomları ve Ağrı Düzeyinin Bakım Davranışlarına Etkisinin İncelenmesi *Investigating the Effect of Menstrual Symptoms and Pain Severity on Caring Behaviors in Nurses*	Özlem AKIN YAMAK, Vacide AŞIK ÖZDEMİR
96	Gebelikte Ruh Sağlığını Desteklemeye Yönelik Psikososyal Hemşirelik Müdahaleleri: Güncel Yaklaşımlar *Psychosocial Nursing Interventions to Support Mental Health During Pregnancy: Current Approaches*	Seyhan ALPAY, Ebru ŞAHİN

SALON 3- 1. OTURUM 4 EYLÜL 2025 PERŞEMBE 15.30-16.30		OTURUM BAŞKANLARI Prof. Dr. Hatice KAHYAOĞLU SÜT Dr. Öğr. Üyesi Ebru ŞAHİN
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
85	Gebelerin Doğuma İlişkin Algıları: Bir Metafor Çalışması *Pregnant Women's Perceptions about Birth: A Metaphor Study*	Hilal Gül BOYRAZ YANIK, Nülüfer ERBİL
109	Erken Adölesan Dönemde Çocuğu Olan Ebeveynlere Verilen Ergenliğe Geçiş Hazırlık Eğitiminin Anne Baba Stresi ile Anne Baba Tutumu Üzerine Etkisi *The Effect of Preparatory Education on Parental Stress and Attitudes in Parents of Children Entering Early Adolescence*	Ayşe METİN, Gamze PALOLUOĞLU, Berilsu ÇINAR, Meryem SUNGUR
45	Üreme Otonomisi Ölçeği Türkçe Geçerlilik ve Güvenirliği *Turkish Validity and Reliability of The Reproductive Autonomy Scale*	Şevval ŞAHİN ALBAYRAK, Nülüfer ERBİL
116	Kadınların Jinekolojik Kanserden Korunma Bilgi Durumu, Sağlık Arama Davranışı ile Tamamlayıcı ve Alternatif Tedavi Tutumunun İncelenmesi *Examination of Women's Knowledge of Gynecological Cancer Prevention, Health Search Behaviour, and Attitudes Towards Complementary and Alternative Medicine*	Mehtap GÜMÜŞAY, Merve ÖKSÜZ, Nur Fidan VARLIK
159	Genç Kadınlarda Primer Dismenore Prevalansı, Risk Faktörleri ve Baş Etmede Kullanılan Uygulamalar *Prevalence, Risk Factors, and Coping Strategies for Primary Dysmenorrhea Among Young Women*	Hilal Gül BOYRAZ YANIK, Özlem AKIN YAMAK, Nülüfer ERBİL
144	Pap Smear İşlemi Esnasında Uygulanan Sanal Gerçeklik Gözlüğünün Anksiyete, Ağrı ve Hasta Memnuniyetine Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma *Effect of Virtual Reality Glasses Applied During Pap Smear Procedure on Anxiety, Pain and Patient Satisfaction: Randomized Controlled Study*	Ruken SEVEN, Hacer GÜLEN SAVAŞ
78	Klimakterik Dönemde Cinsel Sağlık: Değişim, Zorluklar ve Çözüm Yolları *Sexual Health in the Climacteric Period: Change, Challenges and Solutions*	Seyhan ALPAY, Ebru ŞAHİN

SALON 3- 2. OTURUM **4 EYLÜL 2025 PERŞEMBE 16.30-17.30**		**OTURUM BAŞKANLARI** **Doç. Dr. Nevin GÜNAYDIN** **Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ÖZYER GÜVENER**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
64	Kahramanmaraş Depreminden 18 Ay Sonra Depremzedelerin, Deprem Stresi ile Baş Etme ve Genel Sağlık Durumları: Kesitsel Bir Çalışma *Eighteen Months After the Kahramanmaraş Earthquake: Earthquake Survivors' Coping with Earthquake-Related Stress and General Health Status – A Cross-Sectional Study*	Gözde ÖZDEMİR, Saime EROL, Zahide AKSOY
110	Yetişkinlerde Koronavirüsten Korunma Önlemlerine Yönelik Farkındalık ve Uygulamaların Değerlendirilmesi: Bir Toplum Örneği *Evaluation of Awareness and Practices of Coronavirus Prevention Measures in Adults: A Community Example*	Emine YILMAZ, Gülcan KAR ŞEN
119	Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Yapay Zeka: Bibliyometrik Analiz *Artificial Intelligence in Primary Health Care: A Bibliometric Analysis*	Ozan ÖZKOL, Merve ÇABUK
165	Ortaokul Öğrencilerine Animasyonlu ve Animasyonsuz Verilen Menstrüasyon Eğitiminin Etkinliğinin Değerlendirilmesi *Evaluating The Effectiveness of Animated and Non-Animated Menstruation Training for Secondary School Students*	Hacer GÖK UĞUR, Seçim GÜMÜŞ SARI, Mürselcan KABAKÇI, Selin Nur KARA, Simge TOMBUL, Meral ÇETİN, Sedanur ŞALVAR
15	Mindfulness Temelli Stres Azaltma Programının Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Stres ve Akademik Kaygı Üzerine Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma *The Effect of a Mindfulness-Based Stress Reduction Program on Clinical Stress and Academic Anxiety in Nursing Students: A Randomized Controlled Trial*	Emel BAHADIR YILMAZ, Senem BAYAT
25	Tekrarlı İntihar Girişiminde Bulunan Bireylerin Perspektifinden Travmatik Deneyimler ve Başetme Stratejileri: Fenemenolojik Çalışma *Traumatic Experiences and Coping Strategies from the Perspective of Individuals Who Have Repeatedly Attempted Suicide: A Phenomenological Study*	Nurten Gülsüm BAYRAK, Sevda UZUN, Halil İlhan AYDOĞDU
30	İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Adalet Algısı ve Adalet Eğilimleri Arasındaki İlişkide Akran İlişkilerinin Rolü *The Role of Peer Relationships on the Relationship Between Primary School Students' Perceptions of Social Justice and Their Attitudes Toward Justice*	Esra ERDOĞAN, Nisanur BEREKET

SALON 4 -- 1. OTURUM 4 EYLÜL 2025 PERŞEMBE 15.30-16.30		OTURUM BAŞKANLARI Doç. Dr. Emel BAHADIR YILMAZ Doç. Dr. Hacer GÖK UĞUR
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
69	Transteoretik Model Temelli Geliştirilen "Hadi Hareket Et" (HaHEt) Mobil Yazılım Programının Üniversite Öğrencilerinin Sedanter Yaşam Davranışlarına Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma Protokolü *The Effect of the Transtheoretical Model-Based "Let's Move" (LM) Mobile Software Program on University Students' Sedentary Behaviors: A Randomized Controlled Trial Protocol*	Gözde ÖZDEMİR, Saime EROL
26	Bipolar Bozuklukta Alevlenme Dönemleri ve Yardım Arama Davranışlarına İlişkin Deneyimler: Fenomenolojik Bir Çalışma *Experiences Related to Manic Episodes and Help-Seeking Behaviors in Bipolar Disorder: A Phenomenological Study*	Nurten Gülsüm BAYRAK, Fatma Gül ÇELİK HELVACI, Behice Belkıs ÇALIŞKAN
92	Özel Gereksinimli Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Psikolojik Sağlamlığının Bakım Veren Yükü Üzerine Etkisi: İçselleştirilmiş Damgalamanın Aracı Rolü *The Effect of Psychological Resilience on Caregiver Burden among Parents of Children with Special Needs: The Mediating Role of Internalized Stigma*	Feride ERCAN, Esra ERDOĞAN, Kübra AKDENİZ BARUT
93	Yaşlı Bireylerde Kendini İhmal, Öz Şefkat ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişkinin İncelenmesi *An Examination of the Relationship Between Self-Neglect, Self-Compassion, and Psychological Well-Being in Older Adults*	Emine SAYIM, Zeynep ÖZTÜRK
134	Kayıptan Sonra Zihinde Kapanmayan Döngüler" – Prenatal Kayıp Yaşayan Kadınlarda Ruminatif Düşünceler Üzerine Nitel Bir Çalışma *Unclosed Loops in the Mind After Loss" – A Qualitative Study on Rumination in Women Who Have Experienced Prenatal Loss*	Sedanur ARAN TİRYAKİ, Beyzanur TOPALLI, Mustafa ÇILGI, Kübra GÖKALP, Sibel ASİ KARAKAŞ, Özlem ŞAHİN ALTUN
94	Toplum Ruh Sağlığı Merkezine Kayıtlı Olan Hastalarda Sigara Bıraktırma Eğitiminin Etkinliğinin İncelenmesi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma *Evaluation of the Effectiveness of Smoking Cessation Education in Patients Registered at a Community Mental Health Center: A Randomized Controlled Trial*	Zeynep ÖZTÜRK, Elif ÖZCAN TOZOĞLU, Ayşe METİN, Elanur ULUDAĞ, Emine SAYIM
46	Hemşirelerin Çalışma Ortamı ve Örgütsel Destek Algısının İş Motivasyonuna Etkisi *The Effect of Nurses' of Working Environment and Organizational Support Perception on Work Motivation*	Hatice EFE EYDİ, Nilgün GÖKTEPE

SALON 4 - 2. OTURUM 4 EYLÜL 2025 PERŞEMBE 16.30-17.30		**OTURUM BAŞKANLARI Prof. Dr. Sergül DUYGULU Doç. Dr. Nilgün GÖKTEPE**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
17	Yoğun Bakım Ünitelerinde Çalışan Hemşirelerin Hasta Teslim Sürecindeki Algılamaları ve Etkili İletişim Becerilerinin Belirlenmesi *Determining The Perceptions of Nurses Working in Intensive Care Units About The Patient Delivery Process And Their Effective Communication Skills*	Gizem BARUT USLU, Papatya KARAKURT
29	Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zeka Korkusu Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması *Turkish Adaptation of the Nursing Students' Artificial Intelligence Fear Scale: A Study of Validity and Reliability*	Şengül KORKMAZ BİNAY, Papatya KARAKURT
104	Organ Nakli Hemşirelerinin Hemşirelik Bakımındaki Etik Tutumlarının Belirlenmesi *Determining the Ethical Attitudes of Organ Transplant Nurses in Nursing Care*	Bahar ASLAN, Öznur İPEK ASLAN, Pelinay SONGÜN, Ahmet Sami AKBULU nuran
34	COVID-19 Sürecinde Kemoterapi Alan Kolorektal Kanserli Hastalarda Mobil Uygulama ile Geliştirilen İnteraktif Hemşire Desteği Programının Hasta Sonuçlarına Etkisi *The Effect of the Interactive Nurse Support Program Developed with Mobile Application on Patient Outcomes in Colorectal Cancer Patients Receiving Chemotherapy During COVID-19*	Burcu AĞDEMİR, Ayten DEMİR, Murat BARDAKÇI, Doğan UNCU
62	ChatGPT ve Hemşirelerin Hemşirelik Süreci Bilgi Performanslarının Karşılaştırılması *Comparison of Low and High Risk ChatGPT and Nurses' Performance in Nursing Process: A Descriptive and Comparative Study*	Pelin KARAÇAY, Polat GÖKTAŞ, Hikmet Emre TEZCAN, Ebruhan ASKAR, Zeynep İLEN, Elif Aylin BASÜT, Özgen YAŞAR
79	Hemşirelik Öğrencilerinin Tanatofobi Düzeyleri ile Ölmekte Olan Hastaya Bakım Verme Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi *Examination of The Relationship Between Nursing Students' Thanotophobia Levels and Their Attitudes Towards Care for Dying Patients*	Meryem SEVİNÇ, Betül BAYRAK
39	Tekno-Güvensizlikten Hasta Güvenliğine: Hemşirelerde Teknostres Yaratıcılarının Hasta Güvenliği Tutumuna Etkisi *From Techno-Insecurity to Patient Safety: The Impact of Technostress Creators on Nurses' Attitudes Toward Patient Safety*	Gamze TUNÇER ÜNVER, Edanur ÖZDEN

SALON 5- 1. OTURUM **4 EYLÜL 2025 PERŞEMBE 15.30-16.30**		**OTURUM BAŞKANLARI** **Prof. Dr. Nurgül BÖLÜKBAŞ** **Dr. Öğr. Üyesi Esra ÖZKAN**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
120	Hemşirelik Öğrencilerinin Cerrahi Alan Enfeksiyonlarını Önlemeye Yönelik Bilgileri ile Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki *The Relationship Between Nursing Students' Knowledge of Surgical Site Infection Prevention and Their Attitudes Toward Evidence-Based Nursing*	Elif BUDAK ERTÜRK
47	Meslektaş Dayanışmasının Hemşirelerin Tıbbi Hata Tutumlarına Etkisi *The Effect of Colleague Solidarity on Nurses' Medical Error Attitudes*	Ayşe Şevval PATKAVAK, Nilgün GÖKTEPE
97	Karşılanamayan Hemşirelik Bakımının Kanser Hastalarının Hemşirelik Bakımından Duydukları Memnuniyet ve Hemşirelere Güven Üzerindeki Etkisi *The Effect of Missed Nursing Care on Cancer Patients' Satisfaction with Nursing Care and Trust in Nurses*	Necip HANCİ, Sergül DUYGULU
111	Hemşirelerde Politik Becerinin Kariyer Geleceği Algısı Üzerine Etkisi *The Effect Of Political Skills On The Perception Of Career Future İn Nurses*	Satı BİRBUDAK, Şehrinaz POLAT
122	Geleceğin Hemşireleri İçin Yapay Zekâ Eğitimi: Hemşirelik Eğitim Programında Yapay Zekâ Derslerinin Güncel Durumu *Artificial Intelligence Education for Future Nurses: The Current Status of Artificial Intelligence Courses in Nursing Education Programs*	Menevşe YILDIRIM, Hasan Fehmi DİRİK, Şeyda SEREN İNTEPELER
121	Dahili ve Cerrahi Kliniklerinde Yatan Hastaların Manevi Çelişki Durumlarının Dine Yönelik Tutumlarına Etkisi *The Effect of Spiritual Conflict on Attitudes Towards Religion among Patients Hospitalized in Internal Medicine and Surgery Clinics*	Papatya KARAKURT, Şeyda YETGİNLER MEMİŞ, Meryem FIRAT, Nupelda KAYA
130	Geriatri Hastalarına Bakım Veren Hemşirelerin Etik Kaygılarının Belirlenmesi *Identification of Ethical Concerns Among Nurses Providing Care to Geriatric Patients*	Elanur ULUDAĞ, Zeynep KIZILTAŞ, Sevda OĞUZ,Handan HUĞALA

SALON 5 - 2. OTURUM **4 EYLÜL 2025 PERŞEMBE 16.30-17.30**		**OTURUM BAŞKANLARI** **Prof. Dr. Papatya KARAKURT** **Doç. Dr. Sevil GÜLER**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
44	Ailesinde Kardiyovasküler Hastalık Olan Üniversite Öğrencilerinin Kardiyovasküler Hastalık Risk Farkındalıkları, Sağlıklı Yaşam Davranışları ve Etkileyen Faktörler *Cardiovascular Disease Risk Awareness, Healthy Lifestyle Behaviors, and Influencing Factors Among University Students with a Family History of Cardiovascular Disease*	Sıla BEŞLİ, Erdal CEYLAN
51	Geleneksel Yöntem ve Kahoot! Oyunlaştırması ile Yapılan İnsülin Enjeksiyon Eğitiminin Hemşirelik Öğrencilerinin Bilgi, Beceri ve Motivasyon Düzeyine Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma *The Effect of Traditional Method and Kahoot! Gamification-Based Insulin Injection Training on Nursing Students' Knowledge, Skills, and Motivation Levels: A Randomized Controlled Study*	Seçil GÜLHAN GÜNER, Bahrican GÜVEN, Müge TEZEL
81	Kemoterapi Gören Kanser Hastalarında Kahkaha Yogasının Semptomlar, Umut ve Yaşam Katılımı Üzerindeki Etkisi: Disiplinlerarası Rastgele Kontrollü Çalışma *The Effect of Laughter Yoga on Symptoms, Hope, and Life Engagement in Cancer Patients Undergoing Chemotherapy: An Interdisciplinary Randomized Controlled Trial*	Yasemin ÇIRACI YAŞAR, Mehtap TAN, Mehmet BİLİCİ
106	İnme Hastaları için Sağlık Eğitimi Uyum Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik ve Güvenirliği: Metodolojik Çalışma *Turkish Validity and Reliability of the Health Education Adherence Scale for Stroke Patients: A Methodological Study*	Hanife DURGUN, Fatma AKSOY ŞİRİN, Kübra YENİ
88	Klinik Dokunma Noktası Yönteminin Hemşirelik Eğitiminde Klinik Öğrenme İklimi ve Öğrenci Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi: Randomize Kontrollü Deneysel Çalışma *Impact of The Clinical TouchPoint Method on Clinical Learning Climate and Student Satisfaction in Nursing Education: Randomized controlled Experimental Trial*	Yasemin ÇIRACI YAŞAR, Mehtap TAN, Seda BAŞAK
118	Kalp Yetersizliği Olan Yaşlı Bireylerin Kırılganlık ve Beslenme Davranışlarının İncelenmesi *Examination of Frailty and Nutritional Behaviors in Older Adults with Heart Failure*	Yasemin KALKAN UĞURLU, Duygu MATARACI DEĞİRMENCİ, Aleyna AKSU, Zehra Tuğçe BAYRAK
129	Sosyal Medyada Yer Alan Mesleki Motivasyon Videolarının Hemşirelik Öğrencilerinde Hemşirelik İmajı ve Öğrenme Motivasyonuna Etkisi *The Effect of Vocational Motivation Videos on Social Media on Nursing Students' Nursing Image and Learning Motivation*	Afitap ÖZDELİKARA, Melike BOLAT, Gizemnur AHLAT, Büşra ÖZOK

SALON 1 - 1. OTURUM **5 EYLÜL 2025 CUMA 15.00-16.00**		**OTURUM BAŞKANLARI** **Prof. Dr. Şeyda SEREN İNTEPELER** **Doç. Dr. Nilgün GÖKTEPE**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
98	Hemşirelik Öğrencilerinde Yapay Zekâ Tutumu, İstihdam Edilebilirlik ve Kariyer Stresi: Bir Yapısal Eşitlik Modellemesi *Artificial Intelligence Attitude, Employability and Career Stress in Nursing Students: A Structural Equation Modelling*	Necip HANCİ, Zehra GÖK METİN
148	Yoğun Bakım Ünitelerinde Algılanan Stresörler Ölçeği: Türkçe Geçerlik ve Güvenirliği *The Perceived Stressors in Intensive Care Units Scale: Validity and Reliability in Turkish*	Yüsranur GÜNDAY, Nurgül BÖLÜKBAŞ
86	Yapay Zeka Modelli Hemodiyaliz Aleti Modellemesine İlişkin Hemodiyaliz Hastaları Ve Hemşirelerinin Beklentileri *Expectations of Hemodialysis Patients and Nurses Regarding Artificial Intelligence Modeling of Hemodialysis Equıpment*	Sevil GÜLER, Sultan TAŞCI, Murat Hayri SİPAHİOĞLU, Seda ŞAHAN, Ayser DÖNER, Özlem CEYHAN, Pınar TEKİNSOY KARTIN, Ülkü ÖZDEMİR
132	MS VE KADIN: Multiple Skleroz Tanılı Kadınların Kadınlık Algısının Belirlenmesi *MS and Women: Exploring the Perceptions of Femininity Among Women Diagnosed with Multiple Sclerosis*	Afitap ÖZDELİKARA, Nuran MUMCU
182	Hemşirelik Öğrencilerinde Rol Oynamanın Öğrencilerin Yenilikçilik ve Yaratıcılık Düzeylerine Etkisinin Belirlenmesi *Determining the Effect of Role Playing on Nursing Students' Levels of Innovativeness and Creativity*	Amine TERZİ, Yasemin YILDIRIM
90	Hemşirelik ve Yapay Zeka Destekli Robot Teknolojileri *NursingandArtificialIntelligence-SupportedRobotic Technologies*	Sevil GÜLER

SALON 1 - 2. OTURUM **5 EYLÜL 2025 CUMA 16.00-17.00**		**OTURUM BAŞKANLARI** **Prof. Dr. Nurgül BÖLÜKBAŞ** **Dr. Öğretim Üyesi Dilek GÜRÇAYIR**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
21	Cerrahi Hemşirelerinin Phubbing Düzeylerinin Bakım Davranışlarına Etkisi: Analitik Kesitsel Bir Çalışma *The Effect of Surgical Nurses' Phubbing Levels on Care Behaviors: An Analytical Cross-Sectional Study*	Esra ÖZKAN, Belgin ŞEN ATASAYAR, Elif Güzide EMİRZA
18	Laparoskopik Kolesistektomi Sonrası Omuz Masajı ve Terapötik Dokunmanın Ağrı ve Anksiyete Üzerindeki Etkinliğinin Karşılaştırılması: Üç Kollu Tek Kör Randomize Kontrollü Bir Çalışma *Comparing the Efficacy of Shoulder Massage and Therapeutic Touch on Pain and Anxiety After Laparoscopic Cholecystectomy: A Three-Arm Single-Blind Randomized Controlled Trial*	Esra ÖZKAN, Elif Güzide EMİRZA, Nurten Gülsüm BAYRAK
12	Kaliteli Cerrahi Bakım için Güncel Hemşirelik Uygulamalarının Kanıta Dayalı Yeniliklerle Entegre Edilmesi *Integration of Current Nursing Practices with Evidence-Based Innovations for High-Quality Surgical Care*	Sona PASHAEİ, Gülten KAPTAN
53	İntraoperatif Süreçte Ameliyathane Hemşiresinin Rolü: Olgu Sunumu *The Role of the Operating Room Nurse in the Intraoperative Process: Case Report*	Dilek ÖZTÜRK, Sümeyra AKSOY KILIÇ
54	Laparoskopik Kolesistektomi Sonrası Komplikasyonların Yönetiminde Güncel Yaklaşımlar: Safra Kanalı Yaralanması Örneği *Current Approaches to the Management of Complications Following Laparoscopic Cholecystectomy: The Example of Bile Duct Injury*	Sümeyra AKSOY KILIÇ, Dilek ÖZTÜRK
56	Abernethy Malformasyonu Nedeniyle Karaciğer Nakli Yapılan Hastanın Hemşirelik Bakımı: Nadir Bir Olgu Sunumu *Nursing Care of a Patient Who Underwent Liver Transplantation Due to Abernethy Malformation: A Rare Case Presentation*	Dilek ÖZTÜRK, Sümeyra AKSOY KILIÇ
50	Serebrovasküler Olay Geçiren Bir Hastada Gordon Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli Temelli NANDA-NIC-NOC Hemşirelik Bakımının İncelenmesi: Bir Olgu Sunumu *Examining the Gordon Functional Health Model-Based NANDA-NIC-NOC Nursing Care in a Patient with Cerebrovascular Accident: A Case Report*	Seçil GÜLHAN GÜNER, Bahrican GÜVEN

SALON 2 - 1. OTURUM **5 EYLÜL 2025 CUMA 15.00-16.00**		**OTURUM BAŞKANLARI** **Dr. Öğr. Üyesi Ebru ŞAHİN** **Dr. Öğr. Üyesi Ayşe METİN**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
184	Toplumsal Cinsiyet ve Doğum Sonu Geleneksel Uygulamalar Arasındaki İlişki *The Relationship Between Gender Roles and Postpartum Traditional Practices*	Nülüfer ERBİL, Mustafa Sabri KOVANCI, Birsen PALTUN, Esra GÜLER
91	Genç Yetişkinlerde Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları ve Kadın Düşmanlığı Arasındaki İlişki *The Relationship Between Gender Stereotypes and Misogyny Among Young Adults*	Tuğba ÖZ, Ece Naz ERBİL
115	Menopoz Dönemindeki Kadınlara Verilen Derin Gevşeme Egzersizinin Menopozal Semptomlar ve İş Performansına Etkisi *The Effect of Deep Relaxation Exercise on Menopausal Symptoms and Work Performance in Menopausal Women*	Gonca BURAN, Dilek YILMAZ, Hava GÖKDERE ÇINAR
75	Üreme Çağındaki Kadınlarda Menstrüel Migren ve Migren Prevalansı Ve Risk Faktörleri: Çok Merkezli Çalışma *Menstrual Migraine and Migraine Prevalence and Risk Factors in Women of Reproductive Age: A Multicenter Study*	Meryem ERDOĞAN ACAR, Yasemin ÖZYER GÜVENER, Gonca BURAN, Çiler YEYĞEL, Ayşegül DÖNMEZ, Nurten DENİZHAN KIRCAN
105	Kadınların Jinekolojik Kanser Farkındalığına Siberkondri Ciddiyeti ve Kişilik Tipinin Etkisi *The Effect of Cyberchondria Severity and Personality Type on Women's Gynecological Cancer Awareness*	Hilal Gül BOYRAZ YANIK, Fatma AKSOY ŞİRİN, Nülüfer ERBİL
60	Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Sağlığına Etkisi: Kültürel, Dini ve Yapısal Bir Değerlendirme *The Impact of Gender Inequality on Women's Health: A Cultural, Religious, and Structural Perspective*	Nur Fidan VARLIK, Nülüfer ERBİL
70	Preeklampsi Tanılı Gebelerde Progresif Kas Gevşetme Egzersizinin Fizyolojik ve Psikolojik Parametrelere Etkisi: Bir Derleme *Effects of Progressive Muscle Relaxation Exercises on Physiological and Psychological Parameters in Pregnant Women Diagnosed with Preeclampsia: A Review*	Hatice Nur NEFES PALA, Nülüfer ERBİL

SALON 2 - 2. OTURUM **5 EYLÜL 2025 CUMA 16.00-17.00**		**OTURUM BAŞKANLARI** **Doç.Dr. Nevin GÜNAYDIN** **Dr. Öğr. Üyesi Nurten Gülsüm BAYRAK**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
102	Diyabet Tanılı Ergenlerde Chatbot Teknolojilerinin Psikososyal İyilik Hali ve Diyabet Yönetimine Etkileri *Effects of Chatbot Technologies on Psychosocial Well-being and Diabetes Management in Adolescents with Diabetes*	Ayşe ŞAHİN, Bedia TARSUSLU
66	Doğum ve Doğum Sonrası Dönemde Kullanılan Tamamlayıcı Tedaviler ve Hemşirelik Yaklaşımları *Complementary Therapies and Nursing Approaches Used in the Birth and Postpartum Period*	Nur Fidan VARLIK, Mehtap GÜMÜŞAY
67	Sürdürülebilir Sağlık Sistemlerinde Hemşirenin Rolü: Literatür Derlemesi *The Role of Nurses in Sustainable Health Systems: A Literature Review*	Büşra Nur GELDİ, Özge EREN, Nülüfer ERBİL
124	Primer Dismenorenin Yaşam Konforuna Etkileri ve Hemşirelik Yaklaşımı *The Effects of Primary Dysmenorrhea on Life Comfort and Nursing Approach*	Ebru AYDIN, Ebru ŞAHİN
170	Sosyal Medyanın Yeme Davranışları ve Beden Algısı Üzerindeki Etkileri: Ergenler Üzerine Bir İnceleme *The Effects of Social Media on Eating Behaviors and Body Perception: A Study on Adolescents*	Esra ERDOĞAN, Saime Nur TOMRUKÇU
141	Gebelikte Dijital Sağlık Uygulamaları: Güncel Kanıtlar ve Hemşirelik Rollerine İlişkin Bir Derleme *Digital Health Applications in Pregnancy: A Review of Current Evidence and Nursing Roles*	Hatice Nur NEFES PALA, Nülüfer ERBİL

SALON 3 - 1. OTURUM **5 EYLÜL 2025 CUMA 15.00-16.00**		**OTURUM BAŞKANLARI** **Doç. Dr. Gonca BURAN** **Dr. Öğr. Üyesi Özlem AKIN YAMAK**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
63	Tokofobi ve Doğum Tercihleri: Elektif Sezaryen Kararında Korkunun Rolü *Tokophobia and Birth Preferences: The Role of Fear in the Decision for Elective Cesarean Section*	Merve ÖKSÜZ, Nülüfer ERBİL
89	Gebelik Sürecinde Yapay Zekâ Destekli Dijital Sağlık Uygulamaları *Artificial Intelligence-Supported Digital Health Applications During Pregnancy*	Büşra Nur GELDİ, Nülüfer ERBİL
99	Preeklampsi Tanılı Gebenin Günlük Yaşam Aktiviteleri Modeline Göre Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu *Nursing Care of a Pregnant Woman with Preeclampsia According to Activities of Daily Living Model: Case Report*	Gizem YILDIZ, Nülüfer ERBİL
123	Türkiye'de Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Alanında Yoga Müdahaleli Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi *Examination of Postgraduate Theses with Yoga Intervention in the Field of Obstetrics and Gynecology Nursing in Turkey*	Ebru AYDIN, Hilal Gül BOYRAZ YANIK, Hatice Nur NEFES PALA, Nülüfer ERBİL
135	İklim Değişikliği ve Menstural Sağlık *Climate Change And Menstrual Health*	Bahtışen KARTAL, Nadire KAHYAOĞLU
145	İnfertilite Tedavisinde Sanal Gerçeklik Gözlüğü Kullanımı ve Hemşirelik Bakımı *The Effect of Using Virtual Reality Glasses in Infertility Treatment and Nursing Care*	Tuba ÇITAK, Ebru ŞAHİN

SALON 3 - 2. OTURUM 5 EYLÜL 2025 CUMA 16.00-17.00		OTURUM BAŞKANLARI Prof. Dr. Nülüfer ERBİL Dr. Öğr. Üyesi Mehtap GÜMÜŞAY
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
162	Kadınlarda Siberkondrinin Risk Faktörleri ve Sağlığa Etkilerinin İncelenmesi *A Narrative Review of Risk Factors and Health Implications of Cyberchondria in Women*	Eda Nur YILDIRIM, Nülüfer ERBİL
133	Over Malign Neoplazmı Tanılı Beyin Metastazlı Hastanın Roper, Logan ve Tierney Hemşirelik Modeline Göre Bakımı: Olgu Sunumu *Case Report: Nursing Care of a Patient with Ovarian Malignant Neoplasm and Brain Metastasis Based on the Roper, Logan, and Tierney Model*	Furkan BOZDOĞAN, Elanur ULUDAĞ
169	Sosyal Medya Anneleri: İnstamom ve Sharenting Üzerine Bir Derleme *Social Media Mothers: A Review on Instamom and Sharenting*	Betül Zehra YILDIRAN, Nülüfer ERBİL
171	Menstruasyon Eğitimi ve Yönetiminde Dijital Uygulamalar *Digital Applications in Menstruation Education and Management*	Seda Nur KOÇ, Nülüfer ERBİL
173	Sanal Gerçeklik Uygulamasının Normal Doğuma ve Sezaryen Sonrası Postoperatif Ağrı ve Anksiyeteye Etkisi *The Effect of Virtual Reality Application on Postoperative Pain and Anxiety Following Normal Delivery and Cesarean Section*	Zeynep HANCI, Ebru ŞAHİN
178	İklim Değişikliğinin Kadın Sağlığı Üzerine Etkileri *Effects of Climate Change O-on Women's Health*	Hande ÖZDEMİR, Mehtap GÜMÜŞAY

SALON 4 - 1. OTURUM **5 EYLÜL 2025 CUMA 15.00-16.00**		**OTURUM BAŞKANLARI** **Doç.Dr. Seçil Gülhan GÜNER** **Dr. Öğr. Üyesi Burçin IRMAK**
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
27	Kronik Hastalığı Olan Bireylerde Özbakım Yönetimi ve Farkındalığın İlaç Uyumuna Etkisi *The Effect of Self-Care Management and Awareness on Medication Adherence in Individuals with Chronic Diseases*	Papatya KARAKURT, Meryem FIRAT, Buse Nur GEDİK
35	Ankara Üniversitesi Sağlik Bilimleri Enstitüsünce Kabul Edilen Lisansüstü Tezlerin Yayin Olma Durumu (1984-2023): Bibliyometrik Çalışma *Publication Status of Postgraduate Theses Completed in Ankara University's Health Sciences Institute (1984-2023): A Biometric Study*	Burcu AĞDEMİR, Handan ÖZDEMİR, Neriman YÜKSELTÜRK ŞİMŞEK, Meltem ÖZDUYAN KILIÇ, Ayten DEMİR, Büşra Naz ÇAKIR, Hilal Başak EROL, Dilara ÇALIŞKAN, Aybüke ÇELİK, Derya Çiçek POLAT, Işıl ÖZAKÇA GÜNDÜZ, Banu KAŞKATEPE, Fügen AKTAN
48	Koroner Arter Bypass Greft Cerrahisi Geçiren Hastalarda Ağrı, Kinezyofobi ve Taburculuğa Hazır Olma Arasındaki İlişki *Relatıonship Between Pain, Kinesiophobia and Readiness For Discharge in Patients with Coronary Artery Bypass Graft Surgery*	Muharrem ÇELİK, Nurgül BÖLÜKBAŞ
149	Cerrahi Hastalarının Anksiyete ve Korku Düzeyleri İle Hemşireye Güvenleri Arasındaki İlişki *The Relationship Between Anxiety and Fear Levels of Surgical Patients and Theır Trust in Nurses*	Emine KARACA, Hanife DURGUN,
163	KOAH Tanılı Yaşlı Bireylerde Bakım Bağımlılığı ve Taburculuğa Hazır Olma Arasındaki İlişki *The Relationship Between Care Dependency and Readiness for Discharge in Elderly Individuals with COPD*	Ezgi YILDIZ, Şerife KARAGÖZOĞLU
166	Hemşirelik İnsan Elinde mi Kalacak? Yapay Zeka Araçlarının Cevapları *Will Nursing Remain in Human Hands? Responses from Artificial Intelligence Tools*	Lütfiye Nur UZUN

SALON 4 - 2. OTURUM 5 EYLÜL 2025 CUMA 16.00-17.00		OTURUM BAŞKANLARI Doç. Dr. Afitap ÖZDELİKARA Dr. Öğr. Üyesi Amine TERZİ
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
147	Dönüşümcü Liderliğin Hemşirelerin İş Performansına Etkisi *The Effect of Transformatıonal Leadership on Nurse Job Performance*	Şelale YILMAZ, Nilgün GÖKTEPE
154	Hasta Perspektifinden Sağlık Hizmetlerinde Yapay Zekâ ve Humanoid Teknolojileri: Literatür Derlemesi *Artificial Intelligence and Humanoid Technologies in Healthcare from the Patient Perspective: A Literature Review*	Merve ÇABUK, Ozan ÖZKOL
82	Bireysel Bakımın Odağı "İnsan"; Özefagus Kanserli Hastanın Yaşadığı Öz Bakım Yetersizliğine Karşı Deneyimlenen Bir Hemşirelik Bakımı *The Focus Of Individual Care: "Human"; Nursing Care Performed Against Self-Care Inadequacy Experienced by an Esophageal Cancer Patient*	Yasemin ÇIRACI YAŞAR, Mehtap TAN
174	Masaj Uygulamalarının Kan Şekeri Düzeyine Etkisi: Literatür Derlemesi *The Effect of Massage Applications on Blood Sugar Levels: A Literature Review*	Esma YILDIZ, Neşe UYSAL
177	Dijital Sağlık Dönüşümünde Yapay Zekâ: Hemşirelik Hizmetlerinde İş Gücü Planlaması ve İnsan Kaynakları Perspektifi *Artificial Intelligence in Digital Health Transformation: Workforce Planning and Human Resources Perspective in Nursing Services*	Buğra BALA, Nilgün GÖKTEPE
157	Hemşirelerde Güç ve Otorite Algısı ve Dijitalleşmenin Rolü *Nurses' Perceptions of Power and Authority and the Role of Digitalisation*	Çiğdem YURTSEVEN, Satı BİRBUDAK

SALON 5- 1. OTURUM 5 EYLÜL 2025 CUMA 15.00-16.00		OTURUM BAŞKANLARI Prof. Dr. Meral KELLECi Dr. Öğr. Üyesi Elanur ULUDAĞ
Bildiri Ref No	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
138	Kronik Hastalığı Olan Ergenlerde İntihar Davranışının Değerlendirilmesi ve Önleyici Hemşirelik Yaklaşımları: Bir Derleme *Suicidal Behavior in Adolescents with Chronic Illnesses: Prevalence, Risk and Protective Factors, and Preventive Nursing Approaches: A Review*	Bedia TARSUSLU, Ayşe ŞAHİN
150	Hemşirelerin Çalışma Ortamına İlişkin Değerlendirmeleri ile İş Tatmini Arasındaki İlişki *The Relationship Between Nurses' Correlation of the Practice Environment and Job Satisfaction*	Sibel GÜLEN, Sevilay SEVİM, Güngör ÖRNEK
68	Türkiye'de Hemşirelik Alanında Lisansüstü Tez Çalışmalarında 'Yapay Zeka' Kavramının İncelenmesi *Examining the Concept of 'Artificial Intelligence' in Postgraduate Theses in Nursing in Türkiye*	Aslı AYDIN, Büşra BAŞER, Eren ÜNAL
155	Hemşirelikte Rol Dışı Görevlerin Mesleki Güç ve Sürdürülebilirlik Açısından Değerlendirilmesi *Evaluation of Illagitimate Tasks in Nursing in Terms of Professional Power and Sustainability*	Sevinç POLAT, Gülay ÖZTAŞ
168	Türkiye'de Yapay Zeka ve Hemşirelik Alanına Yönelik Çalışmaların İncelenmesi: Derleme *Review of Studies on Artificial Intelligence and Nursing in Türkiye: Compilation*	Aslı AYDIN, Eren ÜNAL, Büşra BAŞER

SALON 5 - 2. OTURUM **5 EYLÜL 2025 CUMA 16.00-17.00**		**OTURUM BAŞKANLARI** **Doç. Dr. Hacer GÖK UĞUR** **Dr. Öğr. Üyesi Nilgün ÖZBAŞ**
Sıra	**BİLDİRİ BAŞLIĞI**	**BİLDİRİ YAZARLARI**
76	Yapay Zeka Halkın Sağlığının Geliştirilmesi İçin Kullanılabilir mi? Avantaj ve Zorluklar: Bir Derleme *Can Artificial Intelligence Be Used to Improve Public Health? Advantages and Challenges: A Review*	Burhan PALA, Aslıhan ÇATIKER
137	Dijital Sağlık ve Sağlıkta Eşitsizlikler: Sağlık Okuryazarlığı Bakış Açısından Bir Derleme *Digital Health and Health Inequalities: A Review from a Health Literacy Perspective*	Burhan PALA, Aslıhan ÇATIKER
142	Sanal Gerçeklik Destekli Doğa Temelli Uygulamaların Yaşlı Sağlığına Etkileri *The Effects of Virtual Reality Supported Nature Based Activities on Health of Older Adults*	Mürselcan KABAKCI, İlknur AYDIN AVCI
179	Dijital Eşitsizlik Kapsamında Yaşlı Bireylerde Sağlık Hizmetlerine Erişim *Access to Health Services for Older Adults in the Context of Digital Inequality*	Selin Nur KARA, Şeyma DİLMEN, Hacer GÖK UĞUR
156	Hemşirelik Öğrencilerinde El Hijyeni ve Eldiven Kullanımı: Derleme *Hand Hygiene and Glove Use Among Nursing Students: A Review*	Betül Bayrak, Hilal KARACA
152	Yönetici Hemşirelerde Eleştirel Düşünme ve Dijitalleşmenin Rolü *The Role of Critical Thinking and Digitalization in Nurse Managers*	Nazan KAR KARADENİZ, Satı BİRBUDAK

2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi Sözel Bildiri Ödülleri

2nd International Nursing Studies Congress Oral Presentation Awards

Derece	Bildiri No	Bildiri Başlığı	Yazarlar
1.	SB/OP-040	**Tekrarlı İntihar Girişiminde Bulunan Bireylerin Perspektifinden Travmatik Deneyimler ve Başetme Stratejileri: Fenomenolojik Çalışma** *Traumatic Experiences and Coping Strategies from the Perspective of Individuals Who Have Repeatedly Attempted Suicide: A Phenomenological Study*	**Nurten Gülsüm Bayrak, Sevda Uzun, Halil İlhan Aydoğdu**
2.	SB/OP-067	**Geleneksel Yöntem ve Kahoot! Oyunlaştırması ile Yapılan İnsülin Enjeksiyon Eğitiminin Hemşirelik Öğrencilerinin Bilgi, Beceri ve Motivasyon Düzeyine Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma** *The Effect of Traditional Method and Kahoot! Gamification-Based Insulin Injection Training on Nursing Students' Knowledge, Skills, and Motivation Levels: A Randomized Controlled Study*	**Seçil Gülhan Güner, Bahrican Güven, Müge Tezel**
3.	SB/OP-009	**Kemoterapi Gören Kanser Hastalarında Kahkaha Yogasının Semptomlar, Umut ve Yaşam Katılımı Üzerindeki Etkisi: Disiplinlerarası Rastgele Kontrollü Çalışma** *The Effect of Laughter Yoga on Symptoms, Hope, and Life Engagement in Cancer Patients Undergoing Chemotherapy: An Interdisciplinary Randomized Controlled Trial*	**Yasemin Çıracı Yaşar, Mehtap Tan, Mehmet Bilici**

Kongre Kapanış Bildirgesi

Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ev sahipliğinde düzenlenen ***"2. Uluslararası Hemşirelik Çalışmaları Kongresi"***, 03–06 Eylül 2025 tarihleri arasında Ordu ilinde başarıyla gerçekleştirilmiştir.

"Güçlü Hemşirelik, Yenilikçi Yaklaşımlar ve Sağlıklı Gelecek" ana temalı kongre kapsamında 03 Eylül 2025 tarihinde planlanan *"Randomize Kontrollü Araştırma", "Mindfulness Temelli Öz-Şefkat Becerilerini Geliştirme", "Bilimsel Araştırma Süreçlerinde Üretken Yapay Zekâ Araçlarının Kullanımı"* ve *"Çözüm Odaklı Yaklaşımın Hemşirelikte Kullanımı"* başlıklı kurslar, yeterli katılım sağlanamadığından gerçekleştirilememiştir.

Kongremize Türkiye'nin yanı sıra Amerika Birleşik Devletleri, İsviçre, İrlanda, Portekiz, Slovenya ve Kosova'dan toplam 142 bilim insanı katılım göstermiş; görevli öğrencilerle birlikte katılımcı sayısı 162 olmuştur.

Bilimsel program kapsamında 1 konferans ve 6 panel oturumu düzenlenmiş, 19 davetli konuşmacı ve 13 moderatör görev almıştır. Beş davetli konuşmacı kongreye çevrim içi katılım sağlamıştır. Kongre, *"Hemşirelerin Geleceği: Özerklik ve Yetki Genişletme"* başlıklı konferansla başlamış; panel oturumları *"Hemşirelikte Liderlik ve Politika", "Yapay Zekâ ve Hemşirelik", "Yaşlanan Toplum ve Hemşirelik", "Hemşirelikte Gelişmeye Açık Alan: Adli Hemşirelik", "Sağlığın Geliştirilmesi ve Hemşirelik"* ve *"Küresel Sağlık ve Hemşirelik"* konularında gerçekleştirilmiştir.

Sözel bildiriler, beş salonda eş zamanlı olarak düzenlenen 20 oturumda sunulmuş; 40 oturum başkanı görev almıştır. Toplam 128 bildiri ile hemşirelik bilimine katkı sağlayacak özgün araştırmalar, derleme çalışmaları ve olgu sunumları paylaşılmıştır.

06 Eylül 2025 tarihinde gerçekleştirilen sosyal programda katılımcılar, Paşaoğlu Konağı Etnografya Müzesi, Kahraman Sağra Fındık Müzesi ziyareti ve Yason Burnunu ziyaret etmiştir.

Kongrenin düzenlenmesinde emeği geçen tüm bilimsel kurul üyelerine, davetli konuşmacılara, katılımcılara, organizasyon komitesi üyelerine ve destekleriyle yanımızda olan Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Orhan Baş'a teşekkür ederiz.

Bilimsel paylaşımın ve dostluğun değerini bir kez daha hissettiğimiz bu kongrede yeniden bir araya gelmek dileğiyle…

Congress Closing Declaration

The *"**2nd International Nursing Studies Congress**",* hosted by the Department of Nursing, Faculty of Health Sciences, Ordu University, was successfully held in Ordu, Türkiye, between September 3–6, 2025.

Within the scope of the congress themed ***"Strong Nursing, Innovative Approaches and Healthy Future,"*** the courses titled *"Randomized Controlled Trials," "Developing Self-Compassion Skills Based on Mindfulness," "Use of Generative Artificial Intelligence Tools in Scientific Research Processes,"* and *"Solution-Focused Approach in Nursing Practice"* were planned for September 3, 2025; however, they could not be conducted due to insufficient participation.

A total of 142 scholars from Türkiye, the United States of America, Switzerland, Ireland, Portugal, Slovenia, and Kosovo participated in the congress. Including student volunteers, the total number of attendees reached 163.

The scientific program featured one keynote conference and six panel sessions with the participation of 19 invited speakers and 13 moderators. Five invited speakers attended the congress online. The scientific program commenced with the keynote conference titled *"The Future of Nursing: Autonomy and Role Expansion."* The panel sessions covered the themes *"Leadership and Policy in Nursing," "Artificial Intelligence and Nursing," "Aging Society and Nursing," "A Developing Area in Nursing: Forensic Nursing," "Health Promotion and Nursing,"* and *"Global Health and Nursing."*

Oral presentations were delivered across 20 sessions held simultaneously in five halls, moderated by 40 session chairs. A total of 128 presentations, including original research, review papers, and case reports, were shared, contributing valuable evidence to the field of nursing science.

As part of the social program held on September 6, 2025, participants visited the Paşaoğlu Mansion Ethnography Museum, the Kahraman Sağra Hazelnut Museum, and Yason Cape.

We would like to express our sincere gratitude to all scientific committee members, invited speakers, participants, organizing committee members, and to our Rector, Prof. Dr. Orhan Baş, for their valuable contributions and continuous support throughout the organization of the congress.

With heartfelt appreciation for the value of scientific collaboration and fellowship, we look forward to meeting again at our next congress...

ORDU UNIVERSITY
FACULTY OF HEALTH SCIENCES
DEPARTMENT OF NURSING

2ND INTERNATIONAL NURSING STUDIES CONGRESS

"Strong Nursing, Innovative Approaches and Healthy Future"

03-06 SEPTEMBER 2025
Ordu,TÜRKİYE

Congress Languages
Turkish/English

Ordu University
Cumhuriyet Campus

ABSTRACT SUBMISSION DEADLINE

25 AUGUST 2025

insc.odu.edu.tr
/inscoduhem
insc.odu@gmail.com

© Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ordu, Türkiye, 2025